

Василь Симоненко

НА ЦВИНТАРІ РОЗСТРІЛЯНИХ ІЛЮЗІЙ

Гранітні обеліски, як медузи,
Повзли, повзли і вибилися з сил —
На цвинтарі розстріляних ілюзій
Уже немає місця для могил.

Мільярди вір зариті у чорнозем,
Мільярди щастя розвіяні у прах.
Душа горить. Палає лютий розум.
І ненависть регоче на вітрах.

Коли б усі одурені прозріли,
Коли б усі убиті ожили,
То небо, від прокльонів посіріле,
Напевне б, репнуло від сорому й хули.

Тремтіть, убивці! Думайте, лакузи!
Життя не наліза на ваш копил.
Ви чуєте? На цвинтарі ілюзій
Уже немає місця для могил!

Уже народ — одна суцільна рана,
Уже від крові хижіє земля,
І кожного катюгу і тирана
Уже чекає зсукана петля.

Розтерзані, зацьковані, убиті
Підводяться і йдуть чинити суд,
І їх прокльони, злі й несамовиті,
Впадуть на душі плісняві і ситі,
І загойдають дерева на вітті
Апостолів злочинства і облуд!

23.12.1962

Валентина Стрілько-Тютюн

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

ПОЛІТИЧНІ РЕПРЕСІЇ
НА БОРИСПІЛЬЩИНІ
В 1920-1950 РОКАХ

ПРАВДА ЯРОСЛАВИЧІВ

*Моєму прадіду
Тютюну Силі Митрофановичу
розкуркуленому в 1930 році
присвячую*

УДК 323.282(477.41-21Бор)
(091)"1920/1950"
С85

**Рекомендовано до друку вченою радою
Переяслав-Хмельницького державного педагогічного університету
імені Григорія Сковороди
(Протокол № 5 від 2 грудня 2016 року)**

**Рекомендовано до друку науково-експертною радою
Міжнародного освітнього фонду імені Ярослава Мудрого
(Протокол № 166 від 1 грудня 2016 року)**

**Рекомендовано до друку науково-методичною радою міського методичного
кабінету управління освіти і науки Бориспільської міської ради
(Протокол № 6 від 20 січня 2017 року)**

**Рекомендовано до друку науково-методичною радою методичного кабінету
відділу освіти Бориспільської районної державної адміністрації
(Протокол № 2 від 14 листопада 2016 року)**

Рецензенти:

Капелюшний В.П. – доктор історичних наук, професор,
завідувач кафедри етнології та краєзнавства
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка.

Головний інформаційний спонсор – Державний архів Київської області
(директор – Каменєва Софія Арсенівна)

Видання висвітлює політичні репресії на Бориспільщині в 1920-1950 роках. В ньому вміщена ґрунтовна інформація про розстріляних, засуджених до багатьох років ув'язнення бориспільців, про сім'ї виселених із рідних місць куркулів та дворян. Читачам пропонуються спогади очевидців про ті жахливі роки, а також надається можливість ознайомитись з історичними документами, які розкривають механізм творення партійними та каральними органами масового терору, спрямованого проти сільського населення України та інтелігенції, ілюструють жорстокість радянської влади у ставленні до українського народу.

Книга розрахована на широке коло читачів, які цікавляться історією України.

ISBN 978-966-494-052-5

© Валентина Стрілько-Тютюн, 2016
© Міжнародний освітній фонд імені Ярослава Мудрого, 2016

СЛОВО ДО ЧИТАЧІВ

XX століття стало великою могилою для мільйонів українців. Так звана велика жовтнева революція 1917 року принесла в Україну голод 1920–1921 років, розкуркулення та виселення в Сибір кращих українських хліборобів, голодомор 1933 року, політичні репресії тридцятих років, мільйони загиблих у Другій Світовій війні, голод 1947 року. Це далеко неповний перелік тих жорстоких випробувань, які довелося пережити в минулому столітті Українському народові. Бориспільщина не була винятком. Списки репресованих, подані в цьому виданні, далеко не повні. За офіційною статистикою Бориспільський район був серед тих, де політичні репресії мали найвищий ступінь жорстокості.

Арешти, розстріли, тортури, що офіційно дозволялись в тюрмах, стали нормою для діяльності московсько-більшовицької влади в Україні. Коли читаєш кримінальні справи, які в більшості своїй завершуються актом про виконання вироку, тобто розстрілом, зупиняється серце, а риторичне запитання «За що вбили?» – постійно стукає в скроні. Майже ніхто з тих, кого засуджували на три, п'ять чи десять років, з радянських концтаборів не повертався. В гулагах діяла практика повторного засудження та розстрілу. Всі ці злочинства повністю засекречувались. Ніхто не знав, де поділись їх рідні. Не знав ні через десять, двадцять, навіть тридцять чи інколи через 60 років.

А якщо хтось наважувався звернутись до влади, щоб з'ясувати, що ж сталося з їхнім батьком, сином, чоловіком, то надходили до районної влади секретні вказівки, де посилаючись на відповідні циркуляри КДБ, рекомендувалось усно повідомити заявнику, що їх родича не розстріляно, а ніби-то він помер у тюрмі від хвороби. Діагнози вигадувались різні: параліч серця, туберкульоз, гнійний плеврит, онкологічні хвороби та інше.

Я знайшла лише одну правдиву відповідь від працівника радянського КДБ в село Вороньків 75-літній Ручко Софії Яківні від 1 червня 1989 року стосовно долі її батька Якова Мусійовича. Вона слізно просила сказати, де могила її батька. Документ чиновника написаний 15 січня 1990 року від руки, ніде не зареєстрований, вихідні дані відсутні. А.Т.Бузина повідомляв літній жінці, що її батька в 1938 році розстріляли в Биківні... Безкінечний список безневинно убієнних, у яких немає могил. Радянська влада забороняла навіть думати про борців за волю України, про них забувають і сьогодні.

Кажуть, хто не знає свого минулого, той не вартий майбутнього. Тож запалімо свічку пам'яті й передаймо її як оберіг майбутнім поколінням українців.

*Валентина Стрілько,
Президент міжнародного освітнього фонду
Ярослава Мудрого, кандидат педагогічних наук*

ПАМ'ЯТАЙ

Коли Україна за право життя
З катами боролась, жила і вмирала,
І ждала, хотіла лише співчуття,
Європа мовчала.

Коли Україна в нерівній боротьбі
Вся сходила кров'ю і слізьми стікала
І дружної помочі ждала собі,
Європа мовчала.

Коли Україна в залізнім ярмі
Робила на пана і в ранах орала,

Коли ворушились і скелі німі,
Європа мовчала.

Коли Україна криваві жнива
Зібравши для ката, сама умирала
І з голоду навіть згубила слова,
Європа мовчала.

Коли Україна життя прокляла
І ціла могилою стала,
Як слюзи котились і в демона зла,
Європа мовчала.

*Олександр Олесь,
22. 08. 1931 р.*

ЛІМІТИ СМЕРТІ

Репресії проти власного народу почалися відразу після жовтневої революції 1917 року. На Київщині істориками були досліджені справи репресованих 20-х років. 90% з них – це селяни, 9,5% – робітники, інтелігенція і службовці, 0,5% – служителі культів. На 1918–1928 рр. припадає 10% справ, на 1928–1936 рр. – 25%, на 1937–1938 рр. – 60%, на 1939–1941 рр. – 5% репресованих.

За підрахунками науковців з 1920 по 1950 роки найбільше було репресованих у Бориспільському, Білоцерківському, Васильківському, Іванківському, Переяслав-Хмельницькому, Чорнобильському районах Київської області. У цих же районах великий відсоток засуджених до вищої міри покарання – розстрілу [38, с. 71; 40, с. 208–213].

Втрати по УРСР в результаті проведених чекістських операцій – величезні. Це жахлива картина масових жорстоких розправ над людьми по «викоріненню» «петлюрівсько-куркульських елементів», «контрреволюційно-націоналістичних кадрів», «шпигунів», «учасників військово-фашистської змови» та інших «ворогів народу». Протягом другої половини 1937 р. в Київській області за ґратами опинилося 23 081 особа, з них засуджено 19 182 особи, в тому числі з 1-ої категорії – 9 713 осіб, з 2-ої – 9 450 осіб [21, с. 177–178; 40, с. 208–213].

Масштабність битви київських чекістів із класовим ворогом належним чином була оцінена керівництвом республіки. З нагоди 20-річчя НКВС ЦВК УРСР нагородив орденом Червоної Зірки та бойовою зброєю ряд працівників київського обласного управління НКВС. Серед них: начальник УНКВС по Київській області М. Шаров; його заступник, майор державної безпеки І. Бабич, начальник секретно-політичного відділу, капітан державної безпеки О. Волков; начальник 11-го відділу, старший лейтенант державної безпеки Я. Поясов та інші [39, с. 168; 40, с. 208–213].

Терор, спричинений «лімітами на смерть», секретними циркулярами, наказами, телеграмами вищого політичного керівництва країни, безкарність тих, хто уособлював себе «караючим мечем революції», поставили людинувбивство на конвеєр, породили витончену індустрію нищення народу.

Розстрілювали людей у підвалі внутрішньої тюрми (нині Жовтневий палац України) і вночі грузили на машини спеціальними кліщами. Ними брали тіла за шию і ноги та закидали на кузов. Загрузивши повністю машину з бортами, покривали брезентом. А потім уночі вивозили в Биківню [39, Т. 2, с. 88–89; 40, с. 208–213].

Винищуючи тисячі людей заради «світлого» комуністичного майбутнього, радянські спецслужби, позасудові та судові органи карально-репресивної

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

машини керувалися не стільки існуючими правовими нормами, скільки власними відомчими адміністративними правилами [38, с. 120; 40, с. 208–213].

Кожному району Київської області доводився план, так званий ліміт, де зазначалося, скільки і яких категорій людей треба арештувати і засудити.

Нарком внутрішніх справ УРСР І. Леплевський звернувся 5 вересня 1937 року з клопотанням про збільшення ліміту 1-ої категорії на 4 200 осіб. Прохання керівника репресивного апарату в УРСР центральним відомством були враховані, і вже 16 вересня 1937 р. начальник УНКВС по Київській області М. Шаров отримав додатковий ліміт з 1-ої категорії на 900 осіб [21, с. 9; 40, с. 208–213]. Як виявилось, згодом і цих «лімітів на смерть» київським чекістам було замало.

Станом на 5 жовтня 1937 р. по Київській області в ході виконання наказу № 00447 у в'язницях опинилося 9 554 особи [21, с. 91; 40, с. 208–213], тобто на 3 154 осіб більше заплановано.

Не менш продуктивно на початку осені 1937 р. працювали позасудові органи радянської Феміди. Впродовж двох місяців особлива трійка обласного УНКВС устигла винести вирок 5 662 особам (2 249 чоловік – по 1-й категорії; 3 413 чоловік – по 2-й категорії). Через велику кількість в районах і містах Київської області й особливо в м. Києві «кримінальних та контрреволюційних елементів» до репресування були залучені адміністративна трійка обласного УНКВС, суди та спецколегія, які розглянули кримінальні справи ще на 2 864 особи [21, с. 93–95; 40, с. 208–213].

В радянському концтаборі.

Старший майор держбезпеки М. Шаров у доповідній записці від 8 жовтня 1937 року на ім'я І. Леплевського стверджував: «Дані свідчать, що, незважаючи на значне очищення районів та міст області, все ж до цих пір ще є в наявності в містах, так і районах Київської області куркулі, кримінальники та інший контрреволюційний елемент, який підлягає репресуванню» [21, с. 98; 40, с. 208–213]. Відповідь народного комісара внутрішніх справ УРСР І. Леплевського надійшла наступного дня: встановлений наказом НКВС СРСР №00447 від 1937 року ліміт по 2-й категорії для Київської області було дозволено збільшити на 250 чоловік. [21, с. 154; 40, с. 208–213].

Уже 18 жовтня 1937 року І. Леплевський інформував начальника Київського обласного управління НКВС про додатковий ліміт по першій категорії – 300 осіб, 2-й – 400 осіб. Розсилаючи розпорядження на вбивства, він зауважував: «Форсуйте роботу Трійки. Врахуйте, що цей ліміт є попереднім, як по першій, так і по другій категоріях. Через декілька днів повідомлю про збільшення ліміту. Звертаю Вашу увагу, що до цих пір Ви по Трійці засуджували в табори стариків, непридатних для роботи. У подальшій роботі Трійки це необхідно усунути» [21, с. 146; 40, с. 208–213].

Країна була віддана в руки НКВС, яке видавало «ліміти» на смерть і організувало «своєрідне змагання», вибиваючи зізнання з тисяч і тисяч невинних людей.

З кожним роком репресії ставали більш жорстокими, а в поводженні з арештантами офіційно дозволялось застосовувати фізичну силу.

Й.В.Сталін надіслав телеграму секретарям обкомів, крайкомів, ЦК нацкомпартій, наркомам внутрішніх справ, начальникам управлінь НКВС про застосування фізичного впливу до заарештованих від 10 січня 1939 року. В ній повідомляється: «ЦК ВКП(б) разъясняет, что применение физического воздействия в практике НКВД было допущено с 1937 года с разрешения ЦК ВКП(б)... Известно, что все буржуазные разведки применяют физическое воздействие в отношении представителей социалистического пролетариата и притом применяют его в самых безобразных формах. Спрашивается, почему социалистическая разведка должна быть более гуманна в отношении заядлых агентов буржуазии, заклятых врагов рабочего класса и колхозников. ЦК ВКП(б) считает, что метод физического воздействия должен обязательно применяться и впредь в отношении явных и незаружившихся врагов народа, как совершенно правильный и целесообразный метод» [39, с. 40–41; 40, с. 208–213]. Не оминула гірка доля багатьох наших бориспольців, які були замордовані в тюрмах та концтаборах за разнарядками московсько-більшовицької влади.

Монумент закатованим. Національний історико-меморіальний заповідник «Биківнянські могили»

В Д
ской ССР

дело № 11816

Анкета арестованного

Лубенский район...
Богородско
Василий Яковлевич
22.08.1937
Борисполь, толь...

Уголовное дело № 54-10 укр ЧССР

Дуриченко
Иван Иванович

ТОМ № 1

1937 г.

1937 г.

Количество томов

ДЕЛО № 54543 ФП

Уголовное дело № 54-10 укр ЧССР

по обвинению

Дуриченко
Иван Иванович
и Дуричук
Дуричук

Начато

Окончено

Сдано в архив

19 г.

19 г.

19 г.

СПРАВА № 16479

К. Сидоренко

на основании

1. Новичков

2. Коваленко

38

ТОМ № 1

1937 г.

Розділ І

Терор проти українських діячів

ДЕПУТАТИ УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕНТРАЛЬНОЇ РАДИ

ПОЛОНСЬКИЙ Андрій Матвійович, 1890 року народження, с. Сальне Ніжинського округу, українець, освіта вища. Проживав у м. Бориспіль, вчитель Бориспільської школи №3, депутат Української Центральної Ради двох скликань, актор театру Леся Курбаса, засновник лялькового театру у м. Борисполі, засновник і директор Бориспільського історичного музею, учасник Бориспільського антибільшовицького повстання 1920 року. Помер 16 травня 1933 року. Місце поховання невідомо.

КАСЯНЕНКО Євген Іванович, 1889 року народження, с. Іванків Бориспільського району, українець, освіта вища. Проживав у м. Києві, авіаконструктор, депутат Української Центральної Ради двох скликань, редактор газети «Вісті ВУЦВК». Заарештований органами НКВД в 1937 році. Дата та місце смерті – невідомі.

КАСЯНЕНКО Григорій Іванович, 1891 року народження, с. Іванків Бориспільського району, українець, освіта вища, авіатор-конструктор УРСР, депутат Української Центральної Ради двох скликань, член Крайового Комітету для охорони революції. Заарештований органами НКВД в 1937 році. Дата та місце поховання – невідомі.

ЧЛЕНИ БОРИСПІЛЬСЬКОЇ «ПРОСВІТИ» (за матеріалами кримінальних справ)

БАХМАТ Олексій Павлович, керівник Бориспільського антибільшовицького повстання 1920 року, 1896 року народження, м. Бориспіль, українець, освіта початкова, бухгалтер заготконтори. Трійкою при УНКВС по Київській області 11 жовтня 1937 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 23 жовтня 1937 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1962 році.

БЕЗБОРОДЬКО Борис Якович, 1899 року народження, м. Бориспіль, українець, вчитель математики Бориспільської школи №2, директор Бориспільського маслозаводу, член Бориспільської «Просвіти». 11 серпня 1944 року військовим трибуналом НКВД Київської області засуджено до розстрілу. Не реабілітований.

БЕЗБОРОДЬКО Василь Якович, 1895 року народження, м. Бориспіль, українець, освіта середня. Бухгалтер суконної фабрики. Трійкою при

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

УНКВС по Київській області 16 квітня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 29 квітня 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1956 році.

БЛОКІНЬ Антон, біографічні дані відсутні.

БЛОКІНЬ Володимир Федотович, 1870 року народження, м. Бориспіль, українець, малописьменний. Проживав у м. Бориспіль, тимчасово не працював. Трійкою при УНКВС по Київській області 22 грудня 1937 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 28 грудня 1937 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1989 році.

БЛОКІНЬ Павло Володимирович, 1903 року народження, українець, освіта початкова. Проживав у м. Бориспіль, тимчасово не працював. Новосибірським обласним судом 1 квітня 1942 року засуджений до 10 років позбавлення волі. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1966 році.

ВИДОЛОБ Пелагея Леонтівна, 1897 року народження, вчителька Бориспільської школи, освіта вища, в 1915 році закінчила вище навчальне училище в Борисполі з відзнакою, вчителювала в с. Іванків та Борисполі. Дата смерті невідомо.

ВИСОЧИН Максим Михайлович, 1890 року народження, м. Бориспіль, українець, освіта середня. Бухгалтер дитячого садка. Трійкою при УНКВС по Київській області 10 травня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 15 травня 1938 року. Місце поховання невідоме. Реабілітований у 1959 році.

ВОРОНУХА Іван Іванович, 1896 року народження, м. Бориспіль, один з керівників Бориспільського антибільшовицького повстання 1920 року, 9.ІІ-1931 року засуджений до п'яти років позбавлення волі. З радянських таборів не повернувся. Місце поховання невідомо.

ГОЛОВАТИЙ Максим Леонтійович, 1899 року народження, м. Бориспіль, українець, освіта початкова, інспектор райфінвідділу. Особливою Народою при НКВС СРСР 15 жовтня 1938 року засуджений до 8 років позбавлення волі. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1958 році.

ГОПКАЛО Андрій Михайлович, 1888 року народження, с. Любарці Бориспільського району, українець, освіта середня. Проживав у с. Любарці, учитель середньої школи. Особливою Народою при НКВС СРСР 21 жовтня 1938 року засуджений до 5 років позбавлення волі. Реабілітований у 1985 році.

ГРУШЕВСЬКА К.П., біографічні дані відсутні.

ГУБАР А.П., біографічні дані відсутні.

ГУБАР Григорій Іванович, 1889 року народження, м. Бориспіль, українець, освіта початкова. Проживав у м. Борисполі, тимчасово не працював. Постановою Особливої Наради при Колегії ГПУ УСРР 17 березня 1930 року виселений на 3 роки за межі України. З концтабору не повернувся. Реабілітований у 1989 році.

ГУБАР К.П., біографічні дані відсутні.

ГУБАР Л., біографічні дані відсутні.

ГУБАР М.І., біографічні дані відсутні.

ГУДИМА Борис Федорович, 1875 року народження, м. Бориспіль, українець, освіта початкова. Проживав у м. Бориспіль, рахівник в колгоспі. Постановою Особливої Наради при Колегії ДПУ УСРР 17 березня 1930 року виселений на 3 роки за межі України. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1989 році.

ЖУК В., біографічні дані відсутні.

ЗАБОЛОТНА, ініціали невідомі, біографічні дані відсутні.

КИРИЧЕНКО Марія Вісаріонівна, біографічні дані відсутні.

КИРИЧЕНКО Микола Вісаріонович, 1893 року народження, м. Бориспіль, українець. Лікар, завідувач Бориспільським туберкульозним диспансером, перший голова Бориспільської «Просвіти», член Спілки Визволення України. Трійкою при УНКВС по Київській області 29 жовтня 1937 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 25 листопада 1937 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1989 році.

КОЗЛОВСЬКИЙ Петро, біографічні дані відсутні.

КОЛОС Яків Вакулович, дата народження невідома, розстріляний фашистами у 1942 році, місце поховання невідомо.

КОНОПЛІЧ Кіндрат Михайлович, біографічні дані відсутні.

КОНОПЛІЧ Михайло Назарович, 1874 року народження, м. Бориспіль, хлібороб. Київським облсудом 27 вересня 1937 року засуджений до 7 років концтаборів. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1999 році.

КОРНІЯКА Іван Іванович – 1899 р. народження, м. Бориспіль, українець, освіта початкова. Проживає в м. Бориспіль, колгоспник, Трійкою при УНКВС по Київській області засуджений 16 квітня 1938 року до розстрілу. Вирок виконано 29 квітня 1938 року. Реабілітований у 1967 році.

КОРНІЯКА Павло Євламійович, 1885 року народження, м. Бориспіль, українець, малописьменний. Чоботар артілі. Постановою Колегії ОДПУ 11 червня 1928 року засуджений до 5 років позбавлення волі. Помер у в'язниці 20 грудня 1929 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1992 році.

КОСИНСЬКИЙ Сергій Якович, організатор «Просвіти» в селі Глибоке. Біографічні дані відсутні.

КОСТАЩУК Василь Миколайович, 1885 року народження в с. Тулов (сучасний Снятинський район Івано-Франківської області). Директор Бориспільської української гімназії імені Павла Чубинського, український історик, бібліограф та літературознавець, учень Михайла Грушевського, входив до Київської наукової школи Михайла Грушевського. Був репресований. Точна дата смерті невідома.

КОШМАН Іван Максимович, біографічні дані відсутні.

КОШМАН Матвій, біографічні дані відсутні.

КОШМАН Омелян Герасимович, 1880 року народження, м. Бориспіль, українець, освіта початкова. Селянин-одноосібник. Трійкою при Колегії ГПУ УСРР 10 березня 1930 року засуджений до розстрілу. Реабілітований у 1989 році.

КУДРЯ М.В., біографічні дані відсутні.

КУДРЯ Пелагея, біографічні дані відсутні.

ЛЕВЧЕНКО Андрій Якович, 1892 року народження, м. Бориспіль, українець, освіта середня, агроном райземвідділу. Трійкою при УНКВС по Київській області 28 квітня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 20 травня 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1963 році.

ЛЕВЧЕНКО Яків, біографічні дані відсутні.

ЛОГВИН Василь Семенович, біографічні дані відсутні.

ЛОГВИН Григорій Степанович, біографічні дані відсутні.

ЛОГВИН Іван Семенович, біографічні дані відсутні.

ЛОГВИН Микола Архипович, 1901 року народження, українець, малописьменний. Проживав у м. Бориспіль, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1932 році. Реабілітований у 1991 році.

ЛОГВИН Пантелеймон Семенович, 1889 року народження, м. Бориспіль, українець, освіта початкова. Проживав у м. Києві, охоронник облторгу.

Трійкою при УНКВС по Київській області 5 вересня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 7 вересня 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1989 році.

ЛОГВИН Пилип Семенович, біографічні дані відсутні.

ЛОГВИН Хома Степанович, 1875 року народження, м. Бориспіль, українець, освіта початкова. Проживав у м. Бориспіль, тимчасово не працював. Трійкою при УНКВС по Київській області 29 грудня 1937 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 8 січня 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1959 році.

МАРЧЕНКО Василь Степанович, 1893 року народження, м. Бориспіль, українець, освіта початкова, рахівник артілі кравців. Трійкою при УНКВС по Київській області 22 грудня 1937 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 28 грудня 1937 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1989 році.

МАРЧЕНКО Тетяна Іванівна, біографічні дані відсутні.

НОВОСЕЛЬСЬКИЙ Юрій Христофорович, 1898 року народження, с. Красносілья Чигиринського району Черкаської області, українець, освіта середня. Проживав у с. Старе Бориспільського району, інженер цукрового заводу. Трійкою при УНКВС по Київській області 16 квітня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 20 травня 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1956 році.

ОНАЦЬКА Віра Дем'янівна, 1894 року народження, актриса, вчителька української мови та літератури Бориспільської школи №3, очолювала V студію Леся Курбаса в Борисполі, багато років провела в ув'язненні, померла в м. Бориспіль.

ОПРИШКО Микола Васильович, 1898 року народження, с. Рогозів Бориспільського району, український бандурист. Навчався в Полтавській духовній семінарі і в Музично-драматичному інституті імені М.В.Лисенко. 21 вересня 1941 року загинув в бою під Чорнухами.

ПАЛАМАРЧУК Андрій Іванович, 1977 року народження, с. Носівка, Житомирського повіту, колишній службовець Олександрівської лікарні в м. Києве, українець, грамотний. Постановою Особливої Наради при Колегії ДПУ УСРР 17 березня 1930 року виселений на 3 роки за межі України.

ПЕРЛАТОВА, ініціали невідомі, біографічні дані відсутні.

ПЕТРУСЬ Петро Петрович, 1899 року народження, м. Бориспіль, українець, освіта середня. Проживав у м. Бориспіль, учитель Бориспільської школи №2. Трійкою при УНКВС по Київській області 16 жовтня 1937 року

засуджений до розстрілу. Вирок виконано 13 листопада 1937 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1989 році.

ПІЦ (ПИЦ) Павло Тимофійович, 1914 року народження, м. Бориспіль, українець, освіта вища. Проживав у м. Бориспіль, бібліотекар районної бібліотеки. Київським обласним судом 10 квітня 1937 року засуджений до 4 років позбавлення волі. Реабілітований у 1990 році.

ПІЦ Тимофій Кирилович, біографічні дані відсутні.

ПІЦЬ П.П., біографічні дані відсутні.

ПОЛОНСЬКИЙ Андрій Матвійович (див. список депутатів Української Центральної Ради).

ПРЯДКА Є.Є., біографічні дані відсутні.

РАЄВСЬКИЙ Є.В., біографічні дані відсутні.

СИТНИК Гордій Іванович, 1890 року народження, м. Бориспіль. Проживав у м. Борисполі, табельник будуправління. Постановою Особливої Наради при Колегії ДПУ УССР 17 березня 1930 року засуджений до 3 років позбавлення волі. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1989 році

СИЧ, ініціали невідомі, біографічні дані відсутні.

СІРЕНКО Аким, біографічні дані відсутні.

СІРЕНКО Іван, біографічні дані відсутні.

СІРЕНКО Марія, біографічні дані відсутні.

СІРЕНКО Олексій, біографічні дані відсутні.

СІРЕНКО Петро, біографічні дані відсутні.

СОРОКІН Тихон Петрович, 1885 року народження, росіянин, освіта вища. Учитель Бориспільської школи №2. Трійкою при УНКВС по Київській області 8 грудня 1937 року засуджений до 10 років позбавлення волі. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1989 році.

ТАМАРА Дмитро Карпович, 1899 року народження, м. Лубни Полтавської області, українець, освіта незакінчена вища, касир Бориспільської споживкооперації. Постановою Особливої Наради при Колегії ДПУ УСРР 17 березня 1930 року виселений на 3 роки за межі України. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1989 році.

ТКАЧЕНКО Василь Леонтійович, біографічні дані відсутні.

ТКАЧЕНКО Михайло Леонтійович, біографічні дані відсутні.

ЮРЧЕНКО М., біографічні дані відсутні.

Бориспільський хор під керівництвом члена «Просвіти» Б.Левицького, 1920 рік.
Більшість учасників хору були репресовані радянською владою в 1920-40 роках.

БРАТИ КАСЯНЕНКИ

Історія знає чимало родинних «дуетів», які залишили яскравий слід у науці й техніці. Відкривають його, напевно, Солунські брати – Святі рівноапостольні Кирило та Мефодій, просвітителі й віронавчителі, які подарували слов'янському світові власний алфавіт. Достойне місце у ньому займають і видатні німецькі фольклористи і філологи, більш відомі широкому загалові як упорядники збірок казок, брати Грімм. Однак не всі знають, що подібний родинний «колектив» був і в українській історії. Пояснити це можна зловісною тінню репресій 30-х років минулого століття, що сягає наших днів і заважає розгледіти в українському минулому навіть знакові постаті. Отже, брати Касяненки. Відомі авіатори та громадсько-політичні діячі – Іван, Андрій, Євген та Григорій.

Брати Касяненки родом із Іванкова Переяславського повіту, який у ХІХ столітті входив до Полтавської губернії, а тепер територіально належить до Бориспільського району. Ще з гімназійних років братів об'єднувало захоплення авіацією. Цікавість до новонародженої справи була великою – хлопці не тільки вишукували будь-які новини про польоти, «літунів», нові конструкції та рекорди, але й самі намагалися побудувати аероплан.

Перший літак братів Касяненків був збудований і випробуваний у серпні 1910 року. Він став третім у царській Росії спроектованим і побудованим в Україні літаком, який зміг відірватися від землі. За першим успіхом прийшли й подальші. Касяненки вперто йшли до поставленої мети – «оживити» крила літака, зробити машину більш керованою. Причому всі свої конструкції брати втілювали в життя власним коштом. Випробувачами конструкцій були легендарний пілот, автор «петлі Нестерова» Петро Нестеров і їх товариш, майбутній авіатор та інженер Ігор Сікорський! Та й самі брати Касяненки добре вправлялися з кермом літака.

Події 1917 року докорінним чином змінили життя всієї держави. Те, що донедавна вважалося для неї головним, відійшло на другий, а то й на третій план. Та, власне, не стало раптом і самої держави. Потік історії поніс уламки колишньої імперії в невідоме завтра, змиваючи і знищуючи по дорозі все, що стояло на його шляху. Романтичне піднесення і очікування радісних змін не минули і братів Касяненків. Життя швидко вивело їх на високі щаблі влади і трагічно закінчилось для всіх чотирьох у тридцять роки ХХ століття.

КАСЯНЕНКО АНДРІЙ ІВАНОВИЧ

Андрій Іванович Касяненко (1886–194?) – український науковець, авіа-конструктор, викладач Київського Політехнічного Інституту.

Народився в 1886 році в селі Іванкові Переяславського повіту. Мав трьох братів Євгена, Григорія та Івана, які стояли біля витоків української авіації і українського літакобудування та були членами Київського товариства повітроплавання. Андрій Іванович очолював гелікоптерну секцію товариства, до якої у 1907 році записався Ігор Сікорський. На початку ХХ століття вони працювали поруч з відомими пізніше авіаконструкторами Г.П. Адлером, Д.П. Григоровичем, О.Д. Карпекою, О.С. Кудашовим, І.І. Сікорським. Братів називають черкасями, бо в Черкасах вони здійснювали пробні польоти.

Після закінчення Черкаської гімназії Андрій продовжив навчання у Київському імператора Олександра II політехнічному інституті.

Під час навчання виступав в пресі з найактуальніших питань, які хвилювали суспільство. Одна з статей була надрукована в еседеківській «Робітничій газеті» і називалася «Кров та вино». В ній автор ділився враженнями, отриманими після чергового звільнення Києва від більшовиків і огляду приміщення, яке залишив штаб головнокомандувача збройних сил Радянської України Юрія Коцюбинського. Побачене йому нагадало малюнок Михайла Коцюбинського «На руїнах Месини», і він поставив риторичне питання:

Касяненко Андрій Іванович.

«Чи сподівався коли-небудь цей світовий художник-поет, що щось подібне до месинського погрому зробить не стихія, а юрба військових людей, народним військовим секретарем котрих буде його син Юрко?..» Й сам же відповів на нього: «Певно ні, бо від однієї думки про це можна збожеволіти»...

Андрій Касяненко прагнув зробити власний внесок у творення нової української держави як фахівець у авіаційному напрямі. У лютому – березні 1918 року разом з братом Григорієм узяв участь у підготовці адресованої Центральній Раді УНР розлогої «Доповід-

ної записки українців-фахівців авіації про використання авіації в мирний час», де розглядалася перспектива розвитку авіації та її використання в мирний час.

У листопаді 1920 року Комісія по управлінню вищими школами Києва видала наказ щодо реорганізації Київського політехнічного інституту та відновлення повноцінного навчального процесу. Восени 1921 року Київський політехнічний інститут розпочав навчання майбутніх авіаційних фахівців. Андрій читав теорію аероплана. На цей період припала й остання спроба братів Касяненків збудувати літак власної конструкції. У 1921 році за їхнім проектом на Київському авіазаводі «ГАЗ №12» споруджується новий літак, призначений для розвідки та супроводження кавалерійських з'єднань.

Андрій Касяненко працював в Авіаційному науково-технічному товаристві, викладав предмети авіаційного циклу на механічному факультеті Київського політехнічного інституту, брав активну участь у роботі Товариства авіації та повітроплавання України та Криму. Згодом у Харкові очолював секцію повітряного спорту Всеукраїнської Ради Товариства сприяння обороні, авіаційному і хімічному будівництву (ТСОАВІАХІМ). Працював і відповідальним секретарем ТСОАВІАХІМ, був одним з організаторів льотних шкіл в Україні. За деякий час очолив відділ обладнання в Конструкторському бюро Костянтина Калініна у Харкові, за непідтвердженими відомостями займався розробкою літака зі змінною в польоті площі крила. Крім того виступав невтомним пропагандистом авіації, як авіатор-практик і талановитий журналіст. Його статті, присвячені найрізноманітнішим питанням розвитку авіації, огляди досягнень закордонної авіації, виступи щодо розвитку легкомоторної авіації як головної складової підготовки майбутніх пілотів регулярно друкувалися на сторінках авіаційних видань «Авиация и воздухоплавание». Більшість своїх матеріалів Андрій Касяненко друкував українською мовою («Аерохім» та «Повітряний флот» видавалися українською та російською мовами).

Репресований в тридцятих роках ХХ століття, загинув у радянських концтаборах [31].

КАСЯНЕНКО ІВАН ІВАНОВИЧ

Касяненко Іван Іванович (1887–1942) – український радянський державний діяч, київський авіаконструктор, заступник ректора Київського політехнічного інституту, перший Ректор Київського сільськогосподарського інституту, перший керівник першої української авіакомпанії «Укрповітрошлях»,

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

перший керівник української гідрометеорологічної служби.

Народився в 1887 році в селі Іванків Переяславського повіту. Закінчив Київський політехнічний інститут. Під час навчання разом з своїми братами Іван вступив до Київського товариства повітроплавання та узявся за проектування і спорудження літальних апаратів. Їхній родинний колектив спромігся з 1910 по 1921 рік побудувати шість літаків власної конструкції, які мали непогані характеристики. Це були дійсно непересічні конструкції, про що свідчить хоча б те, що вони не загубилися поміж проектами їхніх відомих колег – Федора Терещенка, Дмитра Григоровича, Ігоря Сікорського та інших.

Касяненко Іван Іванович.

До середини 20-х років Іван Іванович працював у Києві. Після відкриття на базі агрономічного факультету Київського політехнічного інституту Київського сільськогосподарського інституту (тепер це Національний університет біоресурсів і природокористування України) – він став його першим ректором. Кілька років, до спорудження корпусів КДСІ у Голосіїві, він працював під одним дахом з КПІ.

За ректорськими турботами не забував Іван Касяненко і про роботу в Авіаційному науково-технічному товаристві. Наприкінці 20-х років він став головою правління державного акціонерного товариства «Укрповітрошлях», яке розташовувалося у Харкові. Сприяв роботі новоствореного Харківського авіабудівного заводу «Авіазавод імені Раднаргоспу УСРР» та його Головного конструктора Костянтина Калініна.

Ще під час роботи в Київському політехнічному Іван Касяненко почав співпрацювати з Українською метеорологічною службою (Укрметом). Цивільній авіації «Укрповітрошляху» потрібні були точні і оперативні прогнози погоди щодня, а для цього необхідно було створювати відповідну власну службу. За якийсь час Іван Касяненко очолив і всю метеорологічну службу України. Це сталося після об'єднання у 1929 році Укрмету і гідрометричної служби Наркомзему та створення на їх базі Гідрометеорологічного комітету

УСРР (ГІМЕКОМу) і Науково-дослідного гідрометеорологічного інституту (ГІМЕІНу), з управлінням у Харкові.

На той час мережа метеорологічної служби в Україні вже була достатньо розвиненою: до складу ГІМЕКОМу увійшли 3 метеорологічні обсерваторії (в Києві, Харкові та Одесі), 360 метеорологічних станцій, 1 538 дощомірних постів, 13 кулепілотних пунктів і так далі. Вже при Касяненку завершилося формування й бюро погоди: в Харкові – Центрального, в Одесі – Південного, в Києві – Правобережного. Все це господарство потребувало кваліфікованих кадрів. Тож Іван Касяненко подав до Держплану і Наркомату освіти України проект створення нового навчального закладу гідрометеорологічного профілю. Такий інститут був заснований Постановою РНК УСРР від 21 квітня 1932 р. в Харкові (Харківський гідрометеорологічний інститут) і став навчальним закладом союзного підпорядкування – другим після заснованого в 1930 році Московського навчального закладу такого профілю. Інших навчальних закладів з підготовки фахівців з гідрометеорології ніде у світі тоді не було. Після війни цей ВНЗ був переведений до Одеси (Одеський гідрометеорологічний інститут) і нині має назву «Одеський державний екологічний університет».

Іван Іванович Касяненко після звільнення з посади керівника гідрометеорологічної служби України працював у Вищій раді народного господарства та в центральному апараті Наркомату важкої промисловості. Після арешту навесні 1938 року його друга Костянтина Калініна був одним з небагатьох людей, які не відвернулися від його сім'ї. 15 жовтня 1939 року Івана Касяненка заарештували. Отримав він 25 років ув'язнення і з концтабору не повернувся [31].

КАСЯНЕНКО ЄВГЕН ІВАНОВИЧ

Євген Іванович Касяненко (1889 – 30 грудня 1938) – український громадсько-політичний діяч, депутат Української Центральної Ради, український авіаконструктор, журналіст.

Народився в 1891 році в селі Іванкові Переяславського повіту. Стояв біля витоків української авіації і українського літакобудування, був членом Київського товариства повітроплавання. На початку ХХ століття працював поруч із відомими пізніше авіаконструкторами Г.М. Адлером, Д.П. Григоровичем, О.Д. Карпекою, О.С. Кудашовим, І.І. Сікорським, за свої кошти будував різні моделі літаків.

Касяненко Євген Іванович

роки працював у торговому представництві УРСР у Німеччині, редагував газету «Вісті ВУЦВК», журнал «Всесвіт». З 1931 року – інженер Харківського авіазаводу, старший конструктор Московського заводу ім. Авіахіму, редактор друкованого органу Всеукраїнської спілки радянських селянських письменників «Плуг» – «Швидким шляхом». Заарештований 11 липня 1937 року і за вироком військової комісії Верховного суду СРСР 30.12.1938 розстріляний [31; 33; 34].

КАСЯНЕНКО ГРИГОРІЙ ІВАНОВИЧ

Григорій Іванович Касяненко (1891–193?) – український громадсько-політичний діяч, депутат Української Центральної Ради, український авіаконструктор.

Народився в 1891 році в селі Іванкові Переяславського повіту. Як і його рідні брати Андрій, Євген та Іван стояв біля витоків української авіації і українського літакобудування, був членом Київського товариства повітроплавання.

До 1917 року служив прапорщиком 6-го авіаційного парку Київського військового округу. З 1917 – депутат Центральної Ради Української народної

Літак братів Касяненків

республіки, член Крайового Комітету для охорони революції. З 1921 працював авіаконструктором в УРСР. Репресований у тридцятих роках ХХ століття, загинув в радянських концтаборах.

У 1987 році, у видавництві Канадського інституту українознавчих студій (м.Едмонтон) вийшли друком мемуари відомого українського літературознавця, колишнього в'язня сталінських таборів, який більшу частину свого життя прожив у еміграції, Григорія Костюка «Зустрічі і прощання» (в Україні книга перевидана лише 2008 року у видавництві «Смолоскип»). Однією з зустрічей в ув'язненні, яка назавжди закарбувалася в його пам'яті, стала зустріч... з Григорієм Касяненком.

Як згадував Григорій Костюк, «був він високий, гарний, ставний, на той час близько 50 років, типовий інтелігент. Говорив добірною українською мовою». А далі – влучна характеристика українського більшовика-романтика: «Він, очевидно, належав до тих українських комуністів, які вважали, що оскільки УРСР окрема республіка, то вона повинна мати і свій повітряний шлях, свою авіацію, свої конструкції, свої авіа-

Перші випробування літака

«Касяненко-3» – дослідний зразок літака.

заводи – все, що належить нормально розвинутій сучасній державі. Очевидно, що з такими думками в 30-ті роки йому вже стелився шлях, у кращому випадку, – на Воркуту». У 1939 році Григорій Касяненко був переведений в інший табір і сліди його загубилися в гулагівському морозі.

А ще згадав Григорій Костюк про гіркі, гранично відверті міркування Григорія Івановича про долю таких само, як він і його брати українських романтиків революційних перетворень: «...На події в Україні мав надто песимістичні погляди. Почався, казав, тотальний погром. Україна вже обезголовлена і обезкровлена... Хіба ж могли ми думати, що до такого дійде?! – Він, очевидно, думав про тих соціалістів, які перейшли в КП(б)У й підсилили її позиції в роки революції. – Але дійшло! Наша доля вирішена. Тут зогниють наші кістки... І пес про нас не гавкне. Запам'ятались чомусь дуже мені ці слова...».

Влада зробила дуже багато для того, щоб вони справдилися. Проте неможливо було знищити всі згадування про братів Євгена та Григорія Касяненків у різноманітних статтях, книгах, спогадах сучасників – занадто багато добрих справ вони по собі залишили. Звісно, для того щоб повніше дослідити їхні долі, потрібно ще багато зусиль – дуже мозаїчними є відомості про них, які збереглися. Але й тієї інформації, що є, достатньо для того, щоб знайти достойне місце для цих імен на сторінках історії нашої країни і, в першу чергу, на Бориспільщині [31; 32].

ЗА УКРАЇНУ, ЗА ЇЇ ВОЛЮ!

9 (22) січня 1918 року Українська Центральна рада прийняла IV Універсал, яким Україна проголошувалась незалежною державою, незалежною від Москви, від її влади, що століттями знищувала на нашій землі український дух, українську мову та культуру. Російські більшовики на чолі з Володимиром Леніним вирішили вбити ще в зародку молоду Українську державу. Почалася багаторічна нерівна боротьба за Україну, за її волю. У вирі цієї війни лились ріки крові, але сили були нерівні. Московсько-більшовицька влада в крові потопила український спротив. Весною 1921 року бориспонець Іван Чепілко зробив останню спробу повалити московсько-більшовицьку владу в Україні, створив Всеукраїнський Центральний Повстанський Комітет, що тісно координував свої дії із Українським урядом в екзилі. Він спочатку створив його у Києві без будь-якої участі керівників УНР і в лютому 1921 р. повідомив про це уряд УНР, який перебував в Польщі. В повідомленні зазначалось: «Всеукраїнський Центральний Повстанський Комітет (ВЦПК) засновано з метою звільнення України від московського окупанта загальним повстанням і реставрування УНР. Комітет являє собою політично-військову організацію об'єднаних повстанських загонів, що організаційно поділені на групи й райони по всій Україні. Основними й головними своїми кадрами комітет вважає селян, що переживають протрезвіння від більшовицького дурману, під впливом якого вони вірили в такі демагогічні комуністичні гасла, як «вся земля ваша» тощо». Але в другій половині червня 1921 року після викриття ВЦПК та підпільних організацій почалися масові арешти підпільників в інших губерніях України. Це був найбільший провал українського патріотичного підпілля за роки громадянської війни, який став однією з причин смертельної агонії українського повстанського руху. Ця спроба через зраду соратників завершилась смертельною поразкою: 28 серпня 1921 року Івана Чепілка та 46 його соратників розстріляли.

Бориспільщина була одним з багатьох епіцентрів відчайдушного спротиву російським завойовникам-катам. В перших рядах цієї боротьби на Бориспільщині стояли депутати Української Центральної ради, члени Бориспільської «Просвіти», бориспільці, що підняли у 1920 році повстання проти московсько-більшовицької влади і тримали владу в своїх руках більше двох

ЧЕРВОНІЙ ТЕРОР

місяців. Бориспільська радянська влада майже все XX століття не могла забути цього масового спротиву, десятиліттями шукала його учасників, розстрілювала та засилала до сибірських концтаборів, з яких майже ніхто з бориспільців не повертався...

Пізніше, після вбивства С.М.Кірова (1 грудня 1934 року) репресії стали набирати ознак масовості. Цього ж дня Президія ЦВК СРСР прийняла постанову «Про порядок ведення справ про підготовку або здійснення терористичних актів». Вона передбачала зменшення строків розслідування до 10 днів, розгляд справ здійснювався без участі адвоката і прокурора, оскарження вироку та клопотання про помилування не задовольнялося, вирок виконувався негайно. Ця постанова стала основою для масових порушень законності і фальсифікації слідчих справ. Протягом 1935–1936 рр. були прийняті закони, що носили елементи жорстокості. Це – закон «про відповідальність членів сімей зрадників батьківщини». У випадках, коли діти чи дружини не відмовлялися від заарештованого батька чи чоловіка, то їх автоматично засуджували до 8 років ув'язнення або висилали у віддалені райони. 7 квітня 1935 р. ЦВК СРСР прийняв закон, який дозволяв притягувати до відповідальності дітей з 12 років. Дітей за цим законом можна було засудити до смертної кари. В наступні роки ці закони широко застосовувались до батьків, братів, сестер і близьких родичів заарештованих. За цим законом на Бориспільщині знищувались цілі родини.

Війна проти українського народу на Бориспільщині, як і всьому СРСР, досягла свого апогею в 1937–1938 роках. Як свідчив Микита Хрущов, «кількість заарештованих по звинуваченню в контрреволюційних злочинах збільшилась в 1937 році порівняно з 1936 роком більше, ніж вдесятеро».

В першій половині XX ст. бориспільці в різний спосіб, в тому числі і зі зброєю в руках, боролись проти більшовицької влади. Сотні героїв загинули в цій смертельній схватці, багатьох комуністичний режим знищив в радянських концтаборах, багатьох розстріляли. Могили цих героїв невідомі нікому, мета їх боротьби несправедливо забута.

Настав час віддати належну шану нашим славним і відважним землякам, увіковічнити їх пам'ять в книжках, меморіальних пам'ятниках, вивчати їх подвиги в школах, назвати їхніми іменами вулиці, школи, підприємства. Це сьогодні потрібно не мертвим, це потрібно живим, щоб кожен знав, якою дорогою ціною здобувалась незалежність Української держави.

УЧАСНИКИ БОРИСПІЛЬСЬКОГО АНТИБІЛЬШОВИЦЬКОГО ПОВСТАННЯ 1920 РОКУ

(за матеріалами кримінальних справ)

БАБИШКІН Кіндрат Харитонович – мав 30 дес. землі, входив до партії меншовиків, інші біографічні дані відсутні.

БАБИЧ Григорій Леонтійович, 1895 р. н., біографічні дані відсутні.

БАТАЛІН Віктор, біографічні дані відсутні.

БАТАЛІН Павло, біографічні дані відсутні.

БАХМАТ Олексій Павлович керівник Бориспільського антибільшовицького повстання 1920 року, 1896 року народження, м. Бориспіль, українець, освіта початкова, бухгалтер заготконтори. Трійкою при УНКВС по Київській області 11 жовтня 1937 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 23 жовтня 1937 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1962 році.

БЕЗБОРОДЬКО Борис Якович, 1899 року народження, м. Бориспіль, українець, вчитель математики Бориспільської школи №2, директор Бориспільського маслозаводу, член Бориспільської «Просвіти». 11 серпня 1944 року військовим трибуналом НКВС Київської області засуджено до розстрілу. Нереабілітований.

БЕЗБОРОДЬКО Василь Якович, 1895 року народження, м. Бориспіль, українець, освіта середня, бухгалтер суконної фабрики. Трійкою при УНКВС по Київській області 16 квітня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 29 квітня 1938 року. Місце поховання невідоме. Реабілітований у 1956 році.

БЕЗБОРОДЬКО Павло Якович – рідний брат Безбородька Бориса та Безбородька Василя, інші дані відсутні.

БЕЗЛЮДА Оверко Дем'янович, біографічні дані відсутні, загинув у роки Другої світової війни.

БЕЛЕЦЬКИЙ Михайло Лаврентійович, 1870 року народження, м. Бориспіль, українець, освіта – вища, хлібороб, член «Союзу хліборобів-власників»

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

БЕРЕЗАНЕЦЬ Микола Петрович, 1891 року народження, м. Бориспіль, українець, безпартійний селянин-бідняк. Проживав у м. Бориспіль. Трійкою при УНКВС по Київській області 25 квітня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 7 травня 1938 р. Реабілітований у 1958 році.

БЕРЕЗАНЕЦЬ Сергій Петрович, біографічні дані відсутні.

БИСТРИЙ Омелян Іванович – 1893 року народження, м. Бориспіль, селянин, кулак, українець, освіта середня, безпартійний. Позбавлений права проживати в Москві, Ленінграді, Ростові-на-Дону терміном на три роки. Реабілітований 17 квітня 1991 року.

БИСТРИЙ Петро Кузьмович, 1880 року народження, м. Бориспіль, українець, освічений, хлібороб, член «Союзу хліборобів-власників».

БЛОКІНЬ Андрій, біографічні дані відсутні.

БЛОКІНЬ Антон, біографічні дані відсутні.

БЛОКІНЬ Ілля, біографічні дані відсутні.

БЛОКІНЬ Савва, 1900 р. народження, інші дані відсутні.

БОНДАР Яків Трохимович, 1901 року народження, м. Бориспіль, українець, освіта середня. Проживав у м. Бориспіль, рахівник на мукомольному комбінаті. Трійкою при УНКВС по Київській області 10 травня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 20 травня 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1960 році.

БОНДАР Михайло Архипович, біографічні дані відсутні.

БОРИСЕНКО Сергій Харлампійович, 1907 року народження, м. Бориспіль, українець, безпартійний, письменний. Трійкою при УНКВС по Київській області 25 квітня 1930 року виселений на 5 років за межі України. Із Сибірського заслання не повернувся. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1989 році.

БУБОН, 1904 року народження, біографічні дані відсутні, загинув під час повстання в 1920р., похований в м. Борисполі.

БУЛКІН Григорій Борисович, біографічні дані відсутні.

БУЛКІН Лев Борисович, біографічні дані відсутні.

БУЛКІН Михайло Борисович, біографічні дані відсутні.

ВИСОЧИН Максим Михайлович – 1890 року народження, м. Бориспіль, українець, освіта середня. Бухгалтер дитячого садка. Трійкою при УНКВС по Київській області 10 травня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 15 травня 1938 року. Місце поховання невідоме. Реабілітований у 1959 році.

ВИНОГРАДНИЙ Микола Федорович – 1898 р. народження, біографічні дані відсутні.

ВИНОГРАДНИЙ Петро Сергійович, 1899 року народження, м. Бориспіль, українець, хлібороб, освіта – 5 класів гімназії.

ВОРОНУХА Іван Іванович, 1896 року народження, м. Бориспіль, українець, селянин-середняк, освіта середня, безпартійний, служив в царській, пелюрівській і гетьманській армії офіцером. Трійкою при УНКВС по Київській області 09 лютого 1931 року засуджений до концтабору на 5 років. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1989 році.

ВАШКУЛАТ Микита Петрович, керівник повстання, 1873 року народження, м. Бориспіль, українець, хлібороб. Трійкою при УНКВС по Київській області 10 березня 1930 року засуджений на 3 років. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1990 році.

ГОЛЬЗБЕРГ Лев – власник Бориспільського парового млина, інші дані відсутні.

ГОЛОВАНЬ Никифор Юхимович, 1869 року народження, м. Бориспіль, українець, хлібороб, освічений.

ГРИЦАЙ Охрім Трихонович, біографічні дані відсутні, розстріляний більшовиками в 1920 році.

ГРИЦАЙ Федір Сергійович, біографічні дані відсутні, розстріляний більшовиками в 1920 році.

ГУБАР Григорій Іванович, 1889 року народження, м. Бориспіль, українець, освіта початкова. Проживав у м. Борисполі, тимчасово не працював. Постановою Особливої Наради при Колегії ГПУ УСРР 17 березня 1930 року виселений на 3 роки за межі України. З концтабору не повернувся. Реабілітований у 1989 році.

ГУДИМА Борис Федорович – 1875 року народження, м. Бориспіль, українець, освіта початкова. Проживав у м. Бориспіль, рахівник в колгоспі.

Постановою Особливої Наради при Колегії ДПУ УСРР 17 березня 1930 року виселений на 3 роки за межі України. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1989 році

ДЕМ'ЯНЕНКО Василь Самійлович, біографічні дані відсутні, помер в 1966 році.

ДЕРКАЧ Йосип Максимович, біографічні дані відсутні.

ДОМАНСЬКИЙ Федот Іванович, біографічні дані відсутні.

ДРОБИНСЬКИЙ Борис Костянтинович – 1904 року народження, м. Бориспіль, українець, освіта середня. Режисер польського театру. Трійкою при УНКВС по Київській області 29 серпня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 2 вересня 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1958 році.

ЖУК Аврам Володимирович, 1890 року народження, м. Бориспіль, українець, освіта початкова. Проживав у м. Києві, робітник артілі. Військовим Трибуналом військ НКВС Київської області 12 липня 1944 року засуджений до 20 років позбавлення волі. Помер в ув'язненні 27 червня 1945 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1992 році.

ЗАБОЛОТНИЙ Афанасій Михайлович, біографічні дані відсутні.

ЗАБОЛОТНИЙ Панас Михайлович, 1873 року народження, м. Бориспіль, українець, безпартійний, письменний. Трійкою при УНКВС по Київській області 25 квітня 1930 року виселений на 5 років за межі України. Із Сибірського заслання не повернувся. Місце поховання невідомо.

ЗАГИДЬКО Андрій Петрович, біографічні дані відсутні. Розстріляний у 1920 році за участь у повстанні.

ЗАГИДЬКО Микита Петрович, 1887 року народження, м. Бориспіль, українець, власник пивної, безпартійний. Член повстанкому, забезпечував зброєю повстанців, керівник кінного загону повстанців в центральному районі села, брав участь в нападі на більшовицький бронепотяг та в його знищенні. Трійкою при УНКВС по Київській області 10 березня 1930 року засуджений до розстрілу. Реабілітований у 1989 році.

ЗАСЦЬ Гордій Іванович, біографічні дані відсутні. Висланий до Сибіру.

ЗАСЦЬ Дем'ян Никифорович, 1881 року народження, с. Кірове Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у с. Кірове, селя-

нин-одноосібник. Особливою Народою при ДПУ УСРР 24 січня 1930 року виселений на 3 роки за межі України. Реабілітований у 1989 році.

ЗАЄЦЬ Кирило Матвійович, 1871 року народження, с. Кірове Бориспільського району, українець, неписьменний. Проживав у с. Кірове, селянин-одноосібник. Особливою Народою при ДПУ УСРР 24 січня 1930 року виселений на 3 роки за межі України. Реабілітований у 1989 році.

ЗАЄЦЬ Микола Мартинович, біографічні дані відсутні.

ЗАЄЦЬ Олександр Федорович, 1883 року народження, с. Старе Бориспільського району, українець, малописьменний. Проживав у с. Старе, селянин-одноосібник. Особливою Народою при Колегії ДПУ УСРР 10 березня 1930 року виселений на 3 роки за межі України. Реабілітований у 1989 році.

ЗАЄЦЬ Онуфрій Никифорович, 1882 року народження, с. Кірове Бориспільського району, українець, неписьменний. Проживав у с. Кірове, селянин-одноосібник. Особливою Народою при ДПУ УСРР 24 січня 1930 року виселений на 3 роки за межі України. Реабілітований у 1989 році.

ЗАЄЦЬ Павло Іванович, 1891 року народження, м. Бориспіль, українець, освіта початкова. Проживав у м. Бориспіль, селянин-одноосібник. Особливою Народою при Колегії ДПУ УСРР 5 березня 1930 року виселений на 3 роки за межі України. Реабілітований у 1989 році.

ЗАЄЦЬ Петро Іванович, 1884 року народження, м. Бориспіль, українець, освіта початкова. Проживав у м. Бориспіль, селянин-одноосібник. Трійкою при ДПУ УСРР 7 травня 1930 року виселений на 5 років за межі України. Реабілітований у 1989 році.

ЙОВА Іван Іванович, біографічні дані відсутні.

КЛЕЩЕНКО Іван Максимович, 1904 року народження, м. Бориспіль, українець, службовець, безпартійний, тарифікатор. Трійкою при УНКВС по Київській області 16 квітня 1938 року засуджений до 10 років позбавлення волі. Реабілітований у 1958 році.

КЛЕЩЕНКО Микола Галактіонович, 1904 року народження, м. Бориспіль, тарифікатор, бідняк, безпартійний, українець. Трійкою УНКВС Київської обл. засуджений до 10 років ВТЛ. Після відбуття покарання знаходився в засланні у Красноярському краю, м. Єнісейськ. Реабілітований у 1956 році.

КОЗЛОВ Тихон Остапович, 1880 року народження, с. Рогозів, українець, освіта початкова, селянин-одноосібник. Трійкою при Колегії ДПУ УСРР 7 квітня 1930 року засуджений до 5 років позбавлення волі. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1989 році.

КОЛОС Антон Іонович, 1877 року народження, м. Бориспіль, українець, малописьменний. Проживав у м. Бориспіль, робітник на будівництві школи. Трійкою при УНКВС по Київській області 9 жовтня 1937 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 16 жовтня 1937 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1989 році.

КОЛОС Петро Григорович, 1895 року народження, м. Бориспіль, чоботар артілі «Енергія». 17 липня 1937 спеціальною колегією Київського обласного суду засуджений до 7 років концтаборів. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1990 році.

КОЛОС Свирид Мусійович, 1886 року народження, м. Бориспіль, українець, освіта початкова. Проживав у м. Бориспіль, селянин-одноосібник. Трійкою при Колегії ДПУ УСРР 25 квітня 1930 року виселений на 5 років за межі України. Реабілітований у 1989 році.

КОНДРАТЕНКО Борис Павлович, 1885 р. народження, заможний хлібороб, розкуркулений.

КОНДРАТЕНКО Петро Григорович, біографічні дані відсутні.

КОНОПЛІЧ Дмитро Михайлович, біографічні дані відсутні.

КОНОПЛІЧ Кіндрат Михайлович, біографічні дані відсутні.

КОНОПЛІЧ Михайло Назарович, 1874 року народження, м. Бориспіль, хлібороб. Київським облсудом 27 вересня 1937 року засуджений до 7 років концтаборів. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1999 році.

КОНОПЛІЧ Олександр Михайлович, біографічні дані відсутні.

КОРНІЯКА Антон Семенович, 1871 р.н., м. Бориспіль, грамотний, хлібороб, розкуркулений, особливою Народою при Народному комісарі Внутрішніх Справ СРСР 25 вересня 1938 року засланий в Казахстан. Подальша доля невідома.

КОРНІЯКА Іван Іванович – 1899 р. народження, м. Бориспіль, українець, освіта початкова. Проживає в м. Бориспіль, колгоспник, Трійкою при

УНКВС по Київській області засуджений 16 квітня 1938 року до розстрілу. Вирок виконано 29 квітня 1938 року. Реабілітований у 1967 році.

КОРНІЯКА Павло Євлампійович, 1885 року народження, м. Бориспіль, українець, малописьменний. Чоботар артілі. Постановою Колегії ОДПУ 11 червня 1928 року засуджений до 5 років позбавлення волі. Помер у в'язниці 20 грудня 1929 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1992 році.

КОТКО Сергій Васильович, 1890 року народження, м. Бориспіль, українець, освіта середня. Проживав у м. Бориспіль, тимчасово не працював. Трійкою при УНКВС по Київській області 16 жовтня 1937 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 13 листопада 1937 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1989 році.

КОТЛЯРСЬКИЙ Олексій Євгенович, 1896 року народження, м. Бориспіль, українець, безпартійний, куркуль, малограмотний. Трійкою при УНКВС по Київській області 25 квітня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 7 травня 1938 р. Реабілітований у 1959 році.

КОШМАН Іван Максимович, 1901 року народження, м. Бориспіль, українець, освіта середня, рахівник. Трійкою при УНКВС по Київській області 10 березня 1938 року засуджений до 10 років позбавлення волі. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1956 році.

КОШМАН Омелян Герасимович, 1880 року народження, м. Бориспіль, українець, освіта початкова. Селянин-одноосібник. Трійкою при Колегії ГПУ УСРР 10 березня 1930 року засуджений до розстрілу. Реабілітований у 1989 році.

ЛЕВЧЕНКО Андрій Якович, 1892 року народження, м. Бориспіль, українець, освіта середня, агроном райземвідділу. Трійкою при УНКВС по Київській області 28 квітня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 20 травня 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1963 році.

ЛЕМЕНЧУК Дмитро Григорович, 1889 року народження, с. Мало Соколики, Березанського району, українець, безпартійний, службовець, рахівник контори. Трійкою при УНКВС по Київській області 25 квітня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 7 травня 1938 р. Реабілітований у 1989 році.

ЛИСОВЕЦЬ Василь Сергійович, біографічні дані відсутні.

ЛИТОВКА Іван. Керівник повстання, біографічні дані відсутні. Розстріляний більшовиками в червні 1920 року.

ЛИТОВКА Микола. Керівник повстання, біографічні дані відсутні. Розстріляний більшовиками в червні 1920 року.

ЛИТОВКА Федір Андрійович, біографічні дані відсутні.

ЛОГВИН Василь Семенович, біографічні дані відсутні.

ЛОГВИН Григорій Степанович, 1891 року народження, м. Бориспіль, українець, освіта початкова. Голова Бориспільського повстання, згодом його замінив Чепілко. Трійкою при УНКВС по Київській області 27 червня 1937 року засуджений до 10 років позбавлення волі. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1989 році.

ЛОГВИН Іван Пантелеймонович, біографічні дані відсутні.

ЛОГВИН Іван Семенович, біографічні дані відсутні.

ЛОГВИН Микола Архипович, 1901 року народження, українець, малописьменний. Проживав у м. Бориспіль, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1932 році. Реабілітований у 1991 році.

ЛОГВИН Андрій Павлович, 1899 року народження, м. Бориспіль, українець, освіта – вища.

ЛОГВИН Микола Павлович, 1901 року народження, м. Бориспіль, українець, хлібороб, освіта – 4 класи гімназії.

ЛОГВИН Пантелеймон Семенович, 1889 року народження, м. Бориспіль, українець, освіта початкова. Проживав у м. Києві, охоронник облторгу. Трійкою при УНКВС по Київській області 5 вересня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 7 вересня 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1989 році.

ЛОГВИН Пилип Семенович – 1875 року народження, м. Бориспіль, селянин, кулак, українець, безпартійний, перебував під слідством у 1928 році по обвинуваченню за ст. 67.

ЛОГВИН Семен Семенович, біографічні дані відсутні.

ЛОГВИН Хома Степанович, 1875 року народження, м. Бориспіль, українець, освіта початкова. Проживав у м. Бориспіль, тимчасово не працював. Трійкою при УНКВС по Київській області 29 грудня 1937 року засуджений

до розстрілу. Вирок виконано 8 січня 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1959 році.

ЛОМАШЕВСЬКИЙ Федот Іванович, 1875 року народження, с. Іванків, українець, малописьменний, селянин-одноосібник. Київським окружним судом 13 грудня 1929 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 13 грудня 1929 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1993 році.

ЛУЦЕНКО Борис Прокопович – 1882 року народження, м. Бориспіль, українець, освіта початкова. Проживав у м. Бориспіль, бухгалтер військбуду. Трійкою при УНКВС по Київській області 10 травня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 20 травня 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1960 році.

ЛУЦЕНКО Олександр Борисович, біографічні дані відсутні.

ЛУЦЕНКО Юхим Прокопович, 1897 р.н., м. Бориспіль, репресований в 1937 році.

МАКАРЕНКО Афанасій Лаврентійович, 1899 року народження, с. Сошників Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у с. Сошників, селянин-одноосібник. Особливою Народою при Колегії ДПУ УСРР 24 січня 1930 року виселений на 3 роки за межі України. Реабілітований у 1989 році.

МАЛИШЕВСЬКИЙ, ініціали та біографічні дані відсутні, вбитий більшовиками 1921 році.

МЕДКО Василь, біографічні дані відсутні.

МЕДКО Федір Дмитрович – 1886 р. народження, м. Бориспіль, селянин, українець, освіта початкова, безпартійний, колишній жандарм, перебував під слідством у 1928 році за звинуваченням за ст. 67. Був у заслання в Сибіру три роки з 06.02.1929 року.

МЕДЬКО Опанас, біографічні дані відсутні.

МІХНО Іван Єрофійович, командир Бориспільського полку Армії УНР, загинув у бою під Баришівкою в 1919 році, родом із Сеньківки.

МИТУРИЧ Омелян Степанович, 1887 року народження, с. Сошників Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у с. Сошників, селянин-одноосібник. Особливою Народою при Колегії ДПУ УСРР 24 січня 1930 року виселений на 3 роки за межі України. Реабілітований у 1989 році.

МОЗГОВИЙ І.А., біографічні дані відсутні.

МОЗГОВИЙ Макар Арсентійович, 1900 року народження, м. Бориспіль, українець, службовець, безпартійний. Трійкою при УНКВС по Київській області 25 квітня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 7 травня 1938р. Реабілітований у 1959 році.

МОМОТ Михайло, біографічні дані відсутні.

МОРЧУГОВСЬКИЙ Дмитро Давидович, 1888 року народження, с. Кожанка, Білоцерківського округу, українець, безпартійний. Проживав у м. Бориспіль, священник, освіта – духовна семінарія. Трійкою при УНКВС по Київській області 25 квітня 1930 року виселений на 5 років за межі України. Із Сибірського заслання не повернувся. Місце поховання невідомо.

НОВОСЕЛЬСЬКИЙ Юрій Христофорович, 1898 року народження, с. Красносілля Чигиринського району Черкаської області, українець, освіта середня. Проживав у с. Старе Бориспільського району, інженер цукрового заводу. Трійкою при УНКВС по Київській області 16 квітня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 20 травня 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1956 році.

НОГА Антон Васильович, 1894 року народження, м. Бориспіль, українець, освіта початкова. Проживав у с. Рогозів, селянин-одноосібник. Трійкою при Колегії ДПУ УСРР 7 квітня 1930 року виселений на 3 роки за межі України. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1989 році.

ОВСІЄНКО Петро Іванович, 1894 року народження, с. Рогозів Бориспільського району, українець, малописьменний. Проживав у с. Рогозів, селянин-одноосібник. Трійкою при Колегії ДПУ УСРР 14 лютого 1930 року виселений на 5 років за межі України. Реабілітований у 1989 році.

ОГІЯ Архип Феодосійович, 1899 року народження, м. Бориспіль, українець, селянин-хлібороб, безпартійний. Трійкою при УНКВС по Київській області 10 березня 1930 року засуджений в концтабір на 5 років. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1989 році.

ОГНЯНИК Григорій Абрамович, 1891 року народження, м. Бориспіль, українець, безпартійний, селянин-середняк. Трійкою при УНКВС по Київській області 25 квітня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 7 травня 1938 р. Реабілітований у 1959 році.

ОПАЛІЙ Дмитро Омелянович, біографічні дані відсутні.

ОЧЕРЕДЬКО Олексій Степанович, 1905 р.н., біографічні дані відсутні.

ОШУМОК РОМАН Родіонович, 1898 року народження, м. Бориспіль, українець, безпартійний, кравець. Трійкою при УНКВС по Київській області 25 квітня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 7 травня 1938 р. Реабілітований у 1959 році.

ПЕРЕГУДА Федот Арсентійович, 1873 року народження, м. Бориспіль, українець, безпартійний, хлібороб. Трійкою при УНКВС по Київській області 25 квітня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 7 травня 1938 р. Реабілітований у 1959 році.

ПЕТРЕНКО Йосип Микитович, біографічні дані відсутні.

ПЕТРЕНКО Павло Іванович, біографічні дані відсутні.

ПІЦ Микола Макарович, 1902 р.н., м. Бориспіль, освічений, хлібороб. Трійкою при Київському облуправлінні НКВС УСРСР 29 жовтня 1937 р. засуджений до 10 років ув'язнення. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований в 1989 році.

ПІЦ Омелян, біографічні дані відсутні.

ПЕТРУСЬ Василь Григорович, 1888 року народження, м. Бориспіль, українець, колишній дворянин, освіта 5 класів Бориспільської гімназії, службовець-рахівник. Трійкою при УНКВС по Київській області 25 квітня 1930 року виселений на 5 років за межі України. Із Сибірського заслання не повернувся. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1989 році.

ПЕТРУСЬ Григорій Феофілович, 1886 року народження, м. Бориспіль, українець, освіта вища. Проживав у м. Звенигородка Черкаської області, ветеринарний лікар. Трійкою при УНКВС по Київській області 15 жовтня 1937 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 26 жовтня 1937 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1959 році.

ПЕТРУСЬ Петро Петрович, 1899 року народження, м. Бориспіль, українець, освіта середня. Проживав у м. Бориспіль, учитель Бориспільської школи №2. Трійкою при УНКВС по Київській області 16 жовтня 1937 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 13 листопада 1937 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1989 році.

ПИЛИПЕНКО Іван Демидович, 1891 року народження, с. Любарці, українець, освіта початкова, селянин-одноосібник. Трійкою при Колегії ДПУ УСРСР 4 березня 1930 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 11 березня 1930 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1989 році.

ПИЛИПЕНКО Кирило Онуфрійович, 1890 року народження, м. Бориспіль, українець, безпартійний. Трійкою при УНКВС по Київській області 25 квітня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 7 травня 1938 р. Реабілітований у 1968 році.

ПІЛЬТЯЙ Павло Панасович, 1906 року народження, с. Іванків, українець, малописьменний, селянин-одноосібник. Київським окружним судом 13 грудня 1929 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 13 грудня 1929 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1993 році.

ПІНЧУК Дмитро Нестерович, 1901 року народження, м. Бориспіль, українець, освіта середня, рахівник в лісництві. Трійкою при УНКВС по Київській області 16 квітня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 29 квітня 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1956 році.

ПІЦ Тимофій Кирилович, біографічні дані відсутні.

ПОСТІЙКО Андрій Омелянович, 1873 року народження, с. Старе, українець, малописьменний, селянин-одноосібник. Особливою Народою при Колегії ДПУ УСРСР 10 березня 1930 року виселений на 3 роки за межі України. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1989 році.

ПОСТІЙКО Дмитро Йосипович, 1888 року народження, с. Старе, українець, малописьменний, селянин-одноосібник. Особливою Народою при Колегії ДПУ УСРСР 10 березня 1930 року виселений на 3 роки за межі України. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1989 році.

ПРИГОДА Григорій Антонович, 1904 року народження, с. Любарці, українець, освіта початкова, селянин-одноосібник. Постановою Особливої Ради при Колегії ДПУ УСРСР 4 березня 1930 року засуджений до 3 років позбавлення волі. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1989 році.

ПРОЖЕЙКО Антон Тимофійович, 1895 року народження, м. Бориспіль, українець, селянин-хлібороб, безпартійний. Трійкою при УНКВС по

Київській області 10 березня 1930 року засуджений в концтабір на 5 років. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1989 році.

ПРОЖЕЙКО Сергій Петрович, 1892 року народження, м. Бориспіль, українець, безпартійний, плотник. Трійкою при УНКВС по Київській області 25 квітня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 7 травня 1938 р. Реабілітований у 1959 році.

ПШЕНИЧНИЙ Василь – вчитель, керівник хору Бориспільської «Прогресивної».

РЕПЕТЬКО Григорій Федорович, 1911 року народження, м. Київ, українець, освіта початкова. Проживав у с. Кийлів Бориспільського району, селянин-одноосібник. 16 червня 1930 року Київським окружним судом засуджений до 10 років позбавлення волі. Реабілітований у 1992 році.

РУДЕНКО Кирило Павлович, 1895 року народження, с. Кийлів Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у с. Кийлів, селянин-одноосібник. Київським окружним судом 16 червня 1930 року засуджений до 1 року і 8 місяців позбавлення волі. Реабілітований у 1992 році.

САЙКО Іван Панасович, 1905 року народження, м. Бориспіль, українець, безпартійний, письменний. Трійкою при УНКВС по Київській області 25 квітня 1930 року виселений на 5 років за межі України. Із Сибірського заслання не повернувся. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1969 році.

СЕМЕНЕЦЬ Йосип Романович, 1888 року народження, с. Рогозів, українець, малописьменний, селянин-одноосібник. Трійкою при Колегії ДПУ УСРР 7 квітня 1930 року засуджений до 10 років позбавлення волі. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1989 році.

СЕМЕНКО, ініціали та біографічні дані відсутні.

СОРОКІН Тихон Петрович, 1885 року народження, росіянин, освіта вища. Учитель Бориспільської школи №2. Трійкою при УНКВС по Київській області 8 грудня 1937 року засуджений до 10 років позбавлення волі. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1989 році.

ТАМАРА Дмитро Карпович, 1899 року народження, м. Лубни Полтавської області, українець, освіта незакінчена вища, касир Бориспільської

споживкооперації. Постановою Особливої Наради при Колегії ДПУ УСРР 17 березня 1930 року виселений на 3 роки за межі України. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1989 році.

ТЕРЕЩЕНКО Іван Архипович, 1870 року народження, м. Бориспіль, українець, освічений, хлібороб.

ТИЛКО Павло Тимонович, 1904–1960 рр. Інші дані відсутні.

ТЮТЮН Григорій Іванович, 1893 року народження, м. Бориспіль, українець, безпартійний. Трійкою при УНКВС по Київській області 25 квітня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 7 травня 1938 р. Реабілітований у 1959 році.

ЦИВУН Тихін Юдович, 1873 року народження, м. Бориспіль, українець, безпартійний. Трійкою при УНКВС по Київській області 25 квітня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 7 травня 1938 р. Реабілітований у 1989 році.

ЧЕПЛКО Микола Васильович – керівник повстання, вбитий органами УНКВС 20 червня 1921 року при затриманні, інші біографічні відомості відсутні.

ШАРКО Андрій Кузьмович, біографічні дані відсутні.

ЩЕГОЛЬ Аким Максимович, 1877 року народження, м. Бориспіль, селянин, кулак, розкуркулили, українець, освіта початкова, безпартійний. Позбавлений права проживати в Москві, Петербурзі, Ростові-на-Дону терміном на три роки.

ЩЕГОЛЬ Петро Іванович, 1885 року народження, м. Бориспіль, українець, безпартійний, письменний. Трійкою при УНКВС по Київській області 25 квітня 1930 року виселений на 5 років за межі України. Із Сибірського заслання не повернувся. Місце поховання невідомо.

ЯРМАК Михайло Іванович, біографічні дані відсутні.

ЯЦЮТА Григорій Іванович, біографічні дані відсутні.

ЯЦЮТА Пилип, біографічні дані відсутні.

ЧЛЕНИ ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ЦЕНТРАЛЬНОГО ПОВСТАНСЬКОГО КОМІТЕТУ

(березень 1921 року – червень 1921 року)

СТЕПАНОВА Надія Семенівна, член ВЦПК (дружина Миколи Чепілки) 1892 року народження, уродженка м. Проскурава, проживала в м. Борисполі, домогосподарка. 28 серпня 1921 року постановою колегії Київського Губчека засуджена до розстрілу. Реабілітована у 1996 р. Вирок виконано 28 серпня 1921 року.

ЧЕПІЛКО («ЯРИЙ») Іван Йосипович (1880 р., Бориспіль – 28.08.1921 р., Київ) – Голова Всеукраїнського Центрального Повстанського Комітету (1921 рік). Закінчив Київську військово-фельдшерську школу. Медичний фельдшер 12-го Стародубського полку російської армії. З 1901 р. працював у Київському військовому госпіталі. За революційну діяльність вже на початку XX ст. відбував рік Лук'янівської тюрми у Києві, після чого був висланий у північні повіти Тобольської губернії. На засланні працював фельдшером 2-ї дільниці Полоської залізниці, а під час Лютневої революції, в якій взяв діяльну участь, очолив міліцію дільниці. 1917 р. в Києві вступив партію есерів, остаточно повернувся до України 2 травня 1918 р. Прагнучи здобути вищу освіту, поступив на медичний факультет Київського університету Святого Володимира. Мав мрію працювати лікарем серед народу. Працював помічником фармацевта та діловодом Головного військово-санітарного управління Української Держави, за часів УНР – в.о. начальника відділу цього ж управління. 1921 року – працівник Київського губернського відділу освіти, студент-медик Вищої київської школи, проживав по вул. Львівській, 51 разом з дружиною Ольгою Андріївною. Арештований 21 червня 1921 р. Розстріляний 28.08.1921 р.

ЧЕПІЛКО Микола, народився в м. Бориспіль. Керівник Бориспільського антибільшовицького повстання 1920 року, комендант Всеукраїнського Центрального Повстанського Комітету, розстріляний 21 червня 1921 року під час арешту. Інші відомості відсутні.

ЧЕПІЛКО Ольга Андріївна, член ВЦПК (дружина Івана Чепілка) 1881 року народження, Тюмень, Тобольської губернії. Проживала у м. Київ, домогосподарка. 28 серпня 1921 року постановою колегії Київського Губчека засуджена до концтабору на 1 рік. З радянських концтаборів не повернулася. Місце поховання невідоме. Реабілітована у 1996 р.

ПРЕМ'ЄР ПІДПІЛЬНОГО УКРАЇНСЬКОГО УРЯДУ

28 серпня 1921 року більшовицька влада розстріляла 46 членів Всеукраїнського Центрального Повстанського Комітету, на чолі з корінним бориспольцем Іваном Чепілком, сотні повстанців було заслано до Сибіру.

Івана Чепілка, уродженця м. Борисполя, на жаль, ніхто на його Батьківщині не знає. Не згадують Героя ні в буденні, ні в святкові дні. Повне забуття. За 95 років цього Великого Українця належним чином не пошановано. Проте в кінці XIX, на початку XX ст. Іван Йосипович Чепілко був визначною особистістю в Україні. Його ім'я звучало на вустах перших керівників держави не тільки України, а й Москви. Народився Іван Чепілко в м. Борисполі в 1880 році в сім'ї військового. Закінчив Бориспільське вище однокласне училище, а в 1898 р. Київське військово-фельдшерське училище. Служив військовим фельдшером в Стародубському полку, з 1901 р. працював в Київському військовому шпиталі. Військовий фельдшер завжди сумлінно виконував свої обов'язки, але ніколи не мирився з тим, що Україна підневільна, а люди в ній безправні.

Спочатку він боровся з царським режимом заради кращого життя. За це Івана Чепілка арештували, рік протримали в тюрмі та вислали на поселення в Тобольську, а згодом в Тюменську губернії Росії на довгі 11 років. Він відбував покарання аж до 1918 року. Після жовтневого перевороту Іван Чепілко повертається в Україну та поринає у вир політичної боротьби: вступає до партії Українських соціал-революціонерів, бере активну участь у виборах до місцевих рад, проводить мітинги, посідає одну з керівних посад в Головній Військовій Санітарній Управі. Восени 1919 року вступає до Київського медичного інституту на II курс. Після поразки визвольних змагань військ УНР всіляко підтримує політику уряду Української Центральної Ради в екзилі. Розуміючи, що до влади в Україні надовго можуть прийти більшовики, починає активну політичну боротьбу проти радянської влади в Україні.

Іван Чепілко чітко усвідомлював, що його життя йому вже не належить, він кладе його на вівтар України.

Все це розуміла і його вірна дружина Ольга, з якою він побрався на заслання в Тобольську. Вона розуміла і підтримувала вибір свого чоловіка, хоч також усвідомлювала, що з цього моменту власне життя може обірватись будь-якої миті, якщо боротьба її коханого завершиться поразкою. Але лозунг «Воля або смерть» ще більше поріднив подружжя. В 1921 році Іван Чепілко

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

ко створив та очолив Всеукраїнський Центральний Повстанський Комітет. Це був підпільний військовий центр з керівництва українським антибільшовицьким рухом в Україні. У зведеннях Київського губчека його називали Прем'єром підпільного українського уряду.

Історичних даних про героїчну боротьбу Івана Чепілка та його відважної команди обмаль. Найбільше інформації, на жаль, в 17 томах кримінальної справи проти цих повстанців.

Отже, ВУЦПК створений Іваном Чепілком 18 березня 1921 року в Києві.

Його головним завданням було забезпечення підготовки до загальноукраїнського повстання проти більшовицького режиму. Кінцева мета – відновлення суверенної Української Народної Республіки. Політично повстанський комітет орієнтувався на уряд Симона Петлюри в екзилі. Для військово-оперативного керування за кордоном в місті Тарнові був створений Повстанський партизанський штаб під керівництвом Юрія Тютюнника.

Штаб комітету ВУЦПК спочатку розташовувався у Києві, згодом, з метою конспірації, перемістився у м. Ірпінь. Його комендантом було призначено племінника голови ВУЦПК Миколу Чепілка, який очолював Бориспільське антибільшовицьке повстання в 1920 році.

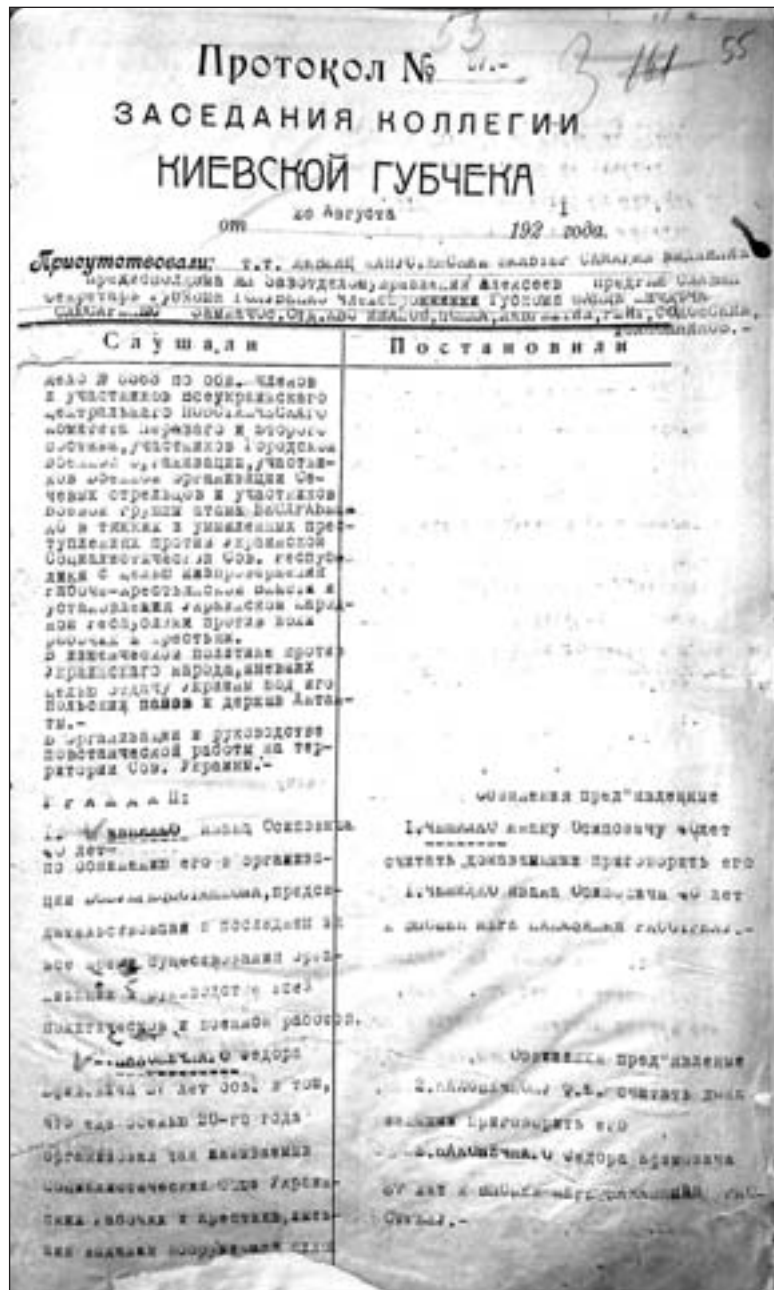
Досить швидко Київська губернська ЧК через свою агентуру дізналася про створення повстанського комітету та почала детально відстежувати його діяльність.

До керівного складу Всеукраїнського центрального повстанського комітету входило п'ять осіб:

- Іван Чепілко – голова,
- Олександр Грудницький – уповноважений з військових справ,
- Іван Данчевський – уповноважений з внутрішніх справ та інформації,
- Федір Наконечний – уповноважений у закордонних зв'язках.

Серед організаторів ВУЦПК були також старший діловод окружного квартирного управління Микола Комар, працівники Київської поштової контори Зотик Коростюк та Леонтій Онишук, секретар геофізичної секції Академії наук Макар Суходольський та колишній начальник оперативного штабу корпусу Січових Стрільців армії УНР, на той час діловод районної філії Київської губернської спілки Іван Андрух (Авраменко).

За короткий період діяльності члени ВУЦПК призначили своїх уповноважених в багатьох містах і селах України, встановили тісні зв'язки з Державним центром УНР, що діяв у еміграції, а також налагодили контакти з

Вирок членом Всеукраїнського Центрального Повстанського Комітету, стор. 1.

деякими партизанськими загонами й повстанськими організаціями. У підпорядкування Івана Чепілка перейшла Українська військова організація, що її створили офіцери-галичани в 2-й Київській школі Червоних старшин. Найвідомішими її представниками були колишні січові стрільці, особи, наближені до полковника Євгена Коновальця, – Осип Думин та Іван Андрух. Діяти за наказами ВУЦПК погодилися відомі повстанські отамани Юліан Мордалевич і Федір Артеменко (Орлик). На контакт вийшли також представники повстанських організацій Холодного Яру, Білої Церкви, Умані, Катеринослава, Переяслава та інших місцевостей. Таємні агенти губчека повідомляли своїх керівників: населення розчароване радянською владою і підтримує ватажків повстанського руху, в регіонах відбувається активний розвиток мережі осередків опору. Зокрема, за інформацією агентури більшовиків, посланець «повстанської республіки» Холодного Яру на прізвище Пустовійт сповіщав Івана Чепілка, що лише там діє 4–6 тис. повстанців, а при потребі цю армію на Черкащині можна буде збільшити до 30 тис. Іван Чепілко розраховував на велику повстанську армію, більше 100000 осіб, яку масово підтримає український народ. Склади зброї були облаштовані в кожній губернії. Здавалось, для перемоги нічого не бракувало.

Під час розбудови підпільної мережі ЦУПКОМУ (так чекісти називали Всеукраїнський Центральний Повстанський Комітет) до неї приєднався відомий в Україні «бунтівний» письменник Григорій Чупринка, який став уповноваженим у Холодному Яру й під приводом перевірки бібліотек на Чигиринщині встановлював контакти з повстанцями. Крім того, він мав представляти комітет на військовому з'їзді отаманів Холодного Яру, домовлятися про координацію дій. У чекістських документах трапляються згадки про причетність до ЦУПКОМУ відомого державного та громадського діяча, публіциста Сергія Єфремова, а також історика єврейського походження Йосипа Гермайзе.

Чекісти визнавали істотну силу повстанського руху та прихильне ставлення до нього українського народу. Голова Київської губернської ЧК Яків Лівшиц 16 липня 1921-го телеграфував до Харкова: «Популярність повстанкомов в среде населения также была довольно высокой. Установлено, что селяне всех слоев охотно укрывали членов повстанорганизаций. Так же должен отметить и относительно городов в среде мещанства и мелких торговцев и местами даже среди рабочих». Телеграму отримав начальник таємно-оперативного управління ВУЧК Єфім Євдокімов, відомий майстер роз-

робок із ліквідації «контрреволюційних організацій». Він особисто очолив чекістську операцію з викриття ЦУПКОМУ.

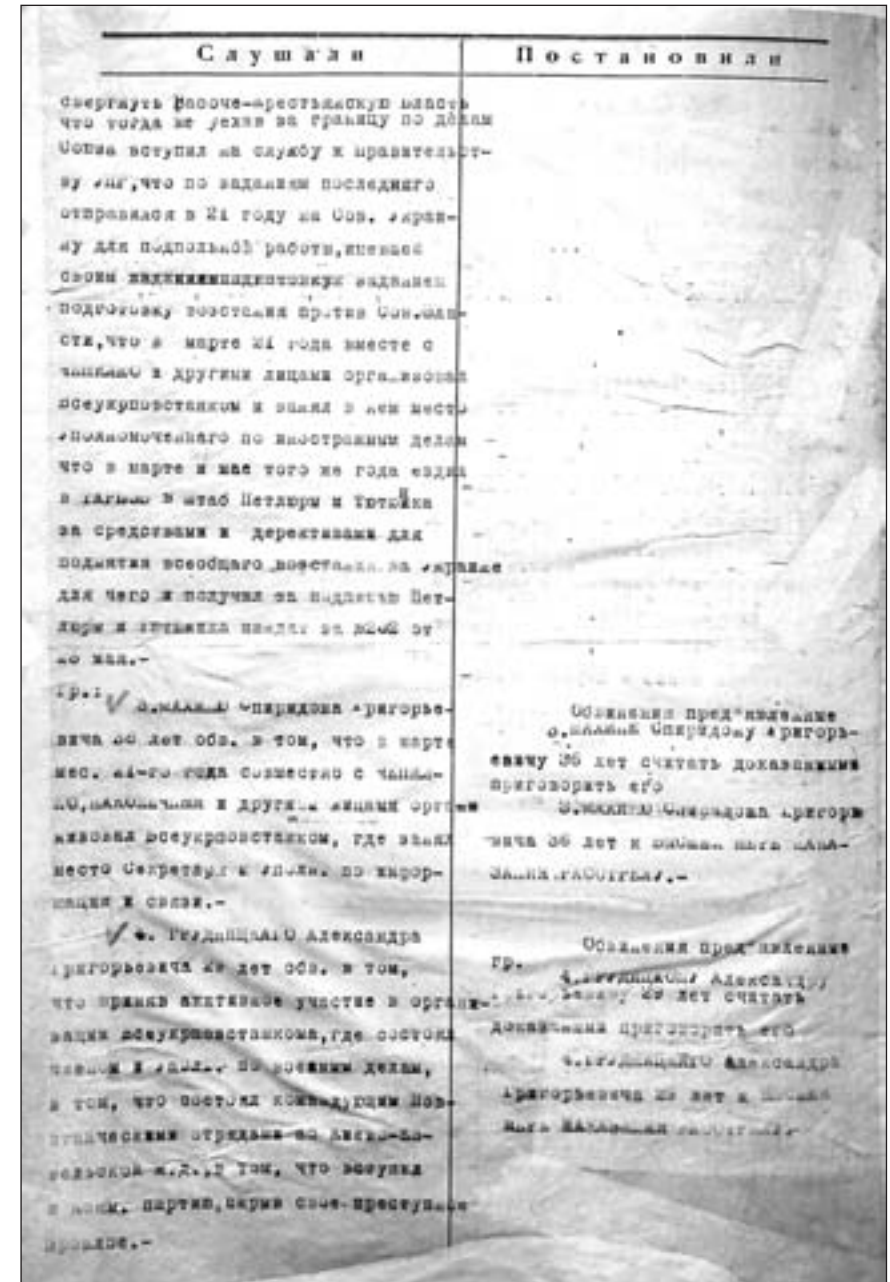
Голова Всеукраїнського Центрального Повстанського Комітету Іван Чепілко за короткий час організував роботу так, що і Симон Петлюра, і Юрій Тютюнник визнали ВУЦПК вищим військовим і цивільним органом національної влади в Україні, провідником ідей та виконавцем завдань закордонного повстанського штабу. Вони надсилали повстанцям фінанси й директиви щодо ведення національно-визвольної боротьби, агітаційні матеріали та звернення провідників УНР. Станом на весну 1921-го всі завдання зводилися до одного: готувати повстанську мережу й населення до всенародного виступу, зупиняти стихійні протести, очікувати наказу Головного отамана про початок Всеукраїнського повстання. Його планували на весну 1921 року, згодом за вказівками С.Петлюри цю дату два рази переносили. І це було фатальною помилкою, що коштувала життя сотням повстанців. Чекісти випередили їх, завдавши в червні 1921-го смертельного удару підпільній мережі в Україні. Упродовж майже двох місяців було знищено десятки організацій, припинили боротьбу або ж загинули сотні отаманів, терор знизив до мінімуму прагнення населення чинити опір

На слід ВУЦПК Київська ЧК натрапила через зраду одного з його членів, уповноваженого з військових справ Олександра Грудницького.

Грудницький став сексотом київської ЧК й доносив на всіх керівників ВУЦПК. Києвом прокотилася перша хвиля арештів осіб, запідозрених у причетності до повстанського руху. Водночас Грудницький із виготовленими в ЧК фальшивими документами за підписами ніби-то Симона Петлюри й генерал-хорунжого Юрія Тютюнника у складі таємної групи об'їздив Канів, Звенигородку, Умань та інші населені пункти України, де викрив прихильників антибільшовицького повстанського руху.

Таємні агенти Київської ЧК знали про ЦУПКОМУ майже все. Їхнє керівництво оперативно дізнавалося про всі дії, плани та зв'язки підпільників. За членами комітету вели цілодобове стеження, фіксували всі їхні контакти, збирали інформацію з місць роботи.

Кожен крок діяльності ВУЦПК та його керівника Івана Чепілکا документувався, зашифровані повідомлення посилались до центрального апарату ЧК в Харків, де тоді знаходилась столиця України. Конспіративні заходи Івана Чепілکا в принципі вже не мали суттєвого значення: чекісти чекали лише того моменту, щоб якомога більша кількість українців виявила свою анти-

Вирок членам Всеукраїнського Центрального Повстанського Комітету, стор. 2.

СОЛДАТИ УКРАЇНСЬКОЇ ПОВСТАНСЬКОЇ АРМІЇ

Боротьба проти радянської влади на Бориспільщині не припинялась аж до кінця 50-х років ХХ століття. Одним із підтверджень цьому є кримінальна справа проти групи осіб із с.Вишеньок, а саме Данила Леонтійовича Федоряченка, Михайла Луковича Мельниченка, Назара Луковича Заворотного, Лисенка Іллі Петровича, Петра Лаврентійовича Совершенного, які нібито були причетні до української повстанської армії, що діяла в кінці тридцятих років ХХ століття. Подальша доля вишеньківця Михайла Лукича Мельниченка невідома. Окремі матеріали цієї справи подаються мовою оригіналу, без будь-яких граматичних правок. Прізвиська та ініціали свідків скорочено.

«ХАРАКТЕРИСТИКА

Вишеньська сільська рада
Бориспільського району
Київської області
31/ХІІ 1938 року

Дана на громадянина села Вишеньок, Бориспільського району, Київської області Мельниченко Михайла Луковича про те, що він року народження

Мельниченко Михайло Лукович, житель с. Вишеньок.

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

1898. Сам Мельниченко Михайло Лукович в 1926–1927 роках мав тісний зв'язок з бандою Тютюна П.К. Займався систематично п'янкою та хуліганством. Весь час займався знущанням над своєю жінкою за, що мав прим працю. 1937 році палив свою власну хату, де було сільською радою складено акта. Мельниченко Михайло Лукович будучи бакенщиком систематично не виходив на пост.

В чому й стверджуємо

(підпис).

ПРОТОКОЛ ДОПРОСА ОБВИНЯЕМОГО

от 19 июня 1938 года

Фамилия, имя и отчество – Мельниченко Михаила Лукича, 1898 года рождения, украинца, уроженца и жителя с. Вишеньки, Бориспольского района, Киевской области, хлебороба, до ареста – бакенщика ДУРПА, участка Киев-Триполье, из крестьян-бедняков, малограмотного, безпартийного, состоит на особом учете водного транспорта, отрезок «В», Семья: жена – Мельниченко Дуня Михайловна, работает в колхозе; мать Мельниченко – 68 лет, нетрудоспособна.

Вопрос: Следствие располагает данными о том, что Вы являетесь участником антисоветской организации.

Ответ: Да, я являюсь участником украинской контрреволюционной повстанческой организации в которую был введен судоходным старшиной участка Киев-Триполье Федоряченко Данилом Леонтьевичем.

Федоряченко очень часто в моем присутствии, а также в присутствии его помощника Савицкого Григория, старшего бакенщика Чепурка Павла Степановича высказывался в оскорбительном тоне по адресу партии и правительства. Неоднократно Федоряченко говорил о тяжелой жизни при Советской власти, с сожалением вспоминал жизнь в «старое время», когда всего, как он говорил было вдоволь, а сейчас люди ходят босыми. При всех этих разговорах Федоряченко высказывал надежду на то, что скоро положение изменится тем, что на Украину придут немцы и поляки, с приходом которых улучшится положение крестьян.

Летом 1937 года объезжая участок Федоряченко со своим помощником Савицким Григорием зашли в служебную будку, в которой жил я и старший бакенщик Чепурко Павел Степанович. Начав разговор Федоряченко снова стал мне доказывать, что раньше, при Николае, жилось много лучше, чем теперь, «ты ходишь босый потому, что нет хозяина и некому заботится о людях» – говорил мне Федоряченко и при этом сообщил мне, что есть группа

людей, являющихся участниками повстанческой организации, которая желает перемены власти и в случае прихода на Украину немцев и поляков должна оказать им с тыла активную поддержку.

Федоряченко предложил мне вступить в эту организацию указав, что присутствующие Савицкий и Чепурко являются также участниками этой организации, и если я желаю улучшить свое положение, то этого можно достичь лишь активной борьбой с Советской властью.

Выслушав Федоряченко, я ему ответил согласием стать участником повстанческой организации.

Вопрос: Назовите всех известных членов украинской контрреволюционной националистической повстанческой организации и кто возглавлял такую?

Ответ: Со слов Федоряченко мне стало известно эту организацию входят следующие лица:

1. Ганжа Александр – бывший кулак, в 1931 году был раскулачен;
2. Ганжа Федор – сын Ганжы Александра, – член колхоза;
3. Ганжа Василия;
4. Ганжа Сергей – кулаки, были раскулачены в 1931 году;
5. Ганжа Антон – во время коллективизации вступил в колхоз и тем самым избежал раскулачивания;
6. Ганжа Арсен – член артели;
7. Ганжа Федосий – член колхоза;
8. Чепурко Павел – старший бакенщик;
9. Чепурко Клим – его брат, работает сторожем пристани;
10. Савицкий Григорий – помощник судоходного старшины.

Все указанные лица часто собирались в доме Чепурка Павла и при встрече вели контрреволюционные беседы, высказывая надежду на скорый приход на Украину немцев, поляков и что тогда жизнь станет лучше и можно будет свести счеты с Советской властью. Часто такие сборища заканчивались пьянкой.

Вопрос: Какие цели и задачи ставила перед собой контрреволюционная повстанческая организация?

Ответ: Со слов Федоряченко задачей организации была ликвидация Советской власти на Украине. В период войны СССР с капиталистическими странами, в частности с Германией и Польшей наша организация должна подготовить и осуществить диверсионные акты на Водном транспорте, кроме того быть подготовленной к активным выступлениям против Советской власти и оказанию помощи войскам интервентом в военный период.

В данный момент участники организации путем вредительства должны срывать работу транспорта выводя из строя суда путем производства неправильных промеров глубин, неправильной расстановки отличительных сигналов.

Вопрос: Какие задания Вы получали от организации, участником какой Вы являлись?

Ответ: Мне как участнику контрреволюционной повстанческой организации Федоряченко

а) с целью вредительства оставлять иногда, особенно в бурные погоды, перекаты без сигнализации, а именно: не зажигать перевальные огни, тем самым задерживать суда достигая цели срыва планов перевозок;

б) не производить траление корчей с Днепра, чем создавать опасность для судоходства;

в) производить неправильный промер уровня воды Днепра. Получение таких неправильных сводок пароходством приводило к тому, что суда или не догружались, а отсюда не выполнение плана перевозок, или же перегружались и садились на мель. Полученные задания от Федоряченка мною выполнялись. В 1937 году в июле месяце в результате неправильных промеров произведенных мной, а следовательно неправильно выставленных указателей судоходных мест, перекатов, на первом перекате от села Вишенек пароход «Смольный» шедший снизу сел на мель. Шедшие вслед за ним пароход «Бубнов», «10 лет Октября» также сели на мель. Все эти пароходы сев на мель загородили собой судоходный пролет в результате чего на этом перекате вскоре скопилось до десяти пароходов, которые простояли свыше десяти часов, то есть до момента когда прибывшие из Киева пароходы не сняли их с мели. В том же году из-за того, что мной умышленно не проводилась выкорчевка дна Днепра на участке Плютыпароход «Революция» наскочил на корч и пробил себе подошву выйдя тем самым из строя на продолжительное время.

Вопрос: Ваша повстанческая организация располагала оружием?

Ответ: Этого я не знаю.

Вопрос: Вы лично имели оружие?

Ответ: Никакого оружия у меня нет.

Вопрос: Кто Вам известен из участников контрреволюционной повстанческой организации имеющих оружие?

Ответ: Участники организации имеющие оружие мне не известны.

Протокол записан с слов правильно.

Допросил: П/оперуполномоченный

XI отдела УГБ КВД УССР

(Корнберг).

а) сообщил заведомо ложные данные о состоянии глубин, тем самым понижал грузоподъемность флота;

б) на период военных действий с целью поражения СССР получил задание от Федоряченко на совершение вредительски – диверсионных слетов (см. л.д. 68, 70–73, 78, 79, 105–109).

На основании всего изложенного ниже поименованные:

1. Федоряченко Данило Леонтьевич;
2. Мельниченко Михаил Лукич, гражданства СССР, 1898 года рождения, уроженец села Вишенки, Бориспольского района, Киевской области, по национальности украинец, бывший участник банды Зеленого. До ареста бакенщик 7 техучастка Водпути;
3. Лысенко Илья Петрович;
4. Заворотный Назар Лукич;
5. Совершенный Петро Лаврентьевич

ОБВИНЯЮТСЯ:

2. Мельниченко Михаил Лукич, Лысенко Илья Петрович, Заворотный Назар Лукич и Совершенный Петро Лаврентьевич – в том, что: являясь врагами Советской власти и будучи завербованы в контрреволюционную повстанческую организацию Федоряченко осуществляли вредительские акты, направленные к подрыву работы водного транспорта и готовили вредительски-диверсионные акты и вооруженное восстание на случай возникновения войны с фашистскими государствами с целью свержения Советской власти на Украине.

Означенные преступления предусмотрены ст. ст. 54–7 и 54–11 УК УССР применительно к карательной санкции по ст. 54–7 УК УССР. Все обвиняемые виновными себя признали полностью.

ПОСТАНОВИЛ:

Следственное дело № 102586 по обвинению Федоряченко Данила Леонтьевича, Заворотного Назара Лукича, Совершенного Петра Лаврентьевича, Лысенко Илья Петровича, Мельниченко Михаила Лукича по ст. ст. 54–7 и 54–11 УК УССР направить на рассмотрение Водно-Транспортного Суда Днепропетровского и Днепро-Двинского бассейнов.

Оперуполномоченный Днепропетровского
Речного отделения НКВД СССР (Скляренко).

Справка: Обвиняемые Федоряченко, Мельниченко, Заворотный, Лысенко, Совершенный находятся под стражей в Киевской тюрьме.

Вещдоков по делу нет.
Оперуполномоченный Днепропетровского
Речного отделения НКВД СССР (Скляренко).

ПРОТОКОЛ СУДЕБНОГО ЗАСЕДАНИЯ ВОДНО-ТРАНСПОРТНОГО СУДА ДНЕПРОВСКОГО БАССЕЙНА

1938 года декабря месяца 13 дня

Водно – Транспортный Суд Днепропетровского бассейна. По участку, в городе Киеве в составе:

- Председателя Кабанника.
- Народных заседателей Бондаренко, Балагура.
- При секретаре Гузенко.
- С участием Прокурора Виноградова.
- Членов Коллегии Защитников Трегара, Голубчика.

В открытом судебном заседании слушал дело по обвинению Федоряченко Данила Леонтьевича, Мельниченко Михаила Лукича, Лысенко Илья Петровича, Заворотного Назара Лукича, Совершенного Петра Лавровича по ст. ст. 54–7 и 54–11 УК УССР.

Заседание начато в 12 часов.

В заседание явились: обвиняемые Федоряченко, Мельниченко, Лысенко, Заворотный, Совершенный доставлены под стражей из тюрьмы города Киева.

Явились стороны: прокурор Виноградов, члены Коллегии Защиты Трегер, Голубчик

УСТАНОВЛЕНИЕ САМОЛИЧНОСТИ:

Мельниченко Михаил Лукич, 1898 года рождения, уроженец села Вишенки, Бориспольского района, женат, беспартийный, бакенщик 7-го техучастка, не судим, копию обвинительного заключения получил.

Председатель Суда огласил состав Суда. Отвода Суда не заявлено. Председатель Суда объяснил подсудимым процессуальные права.

На вопрос председателя:

Подсудимый Мельниченко – Прошу вызвать для дачи мне характеристики следующих свидетелей:

Кравчуна Якова Леонтьевича, который проживал в городе Киеве, Фроловский М.

1. Чепурко Давида Семеновича
2. Кодия Игната
3. Войненко Евдокима

Прокурор возражает против отложения дела так как все свидетели будут подтверждать обстоятельства о том, что обвиняемый Федоряченко не принимал участия в банде Зеленого, в чем его и не обвиняют. Этот эпизод мо-

жет только служить для характеристики обвиняемых. Нужно дело засматривать по существу и разрешить вопрос виновности пред'явленного обвинения подсудимым.

Члены Коллегии Защитников Трегер и Голубчик соглашаются с мнением прокурора но просят вопрос о вызове свидетелей оставить открытым.

Суд – Заслушав ходатайства обвиняемых и мнение сторон по этому вопросу

ПОСТАНОВИЛ:

Дело начать слушать. Вопрос о надобности вызова свидетелей оставить открытым.

Председатель Суда доложил дело и об'яснил суть обвинения.

Подсудимый Мельниченко. Суть обвинения известна, виновным себя не признаю.

На вопрос председателя о порядке ведения судебного следствия.

Прокурор полагает, что судебное следствие следует начать с допроса подсудимого Лысенко, а затем Заворотного, Мельниченко, Совершенного и последним допросить Федоряченко.

Члены Коллегии Защитников, поскольку все обвиняемые в судебном заседании отрицают свою вину, полагают, что дело слушать нельзя, что есть целый ряд свидетелей, которые смогут подтвердить виновность обвиняемых.

Суд заслушав мнение сторон в части ведения судебного следствия

ПОСТАНОВИЛ:

Судебное следствие начать с допроса 1) Лысенко, 2) Заворотного, 3) Мельниченко, 4) Совершенного, 5) Федоряченко.

ДОПРОС ПОДСУДИМЫХ

Лысенко: В банде Зеленого я участвовал, но в расстреле я не участвовал, также не участвовал в ограблениях. Кто еще из села участвовал в банде не знаю.

На вопрос Прокурора. В боях банды Зеленого я участвовал. Федоряченко я знаю, мы односельчане. Участвовал ли Федоряченко в боях Зеленого доказать не могу. Свои показания на предварительном следствии помню, я их не подтверждаю. Сейчас в суде я показываю правильно, а на следствии я показывал ложно. При допросе в вашем присутствии я подтверждаю свои показания данные ранее потому, что боялся следователя Крицкого, поскольку он меня избивал до невозможности.

Подсудимый Мельниченко:

Я работал младшим бакенщиком, выполнял все распоряжения старшего бакенщика Чепурко.

На вопрос прокурора. Я с Федоряченко находился в враждебных отношениях. Никаких разговоров с Федоряченко не было. Я Вам свои показания, данные на следствии подтвердил. С Федоряченко никаких контрреволюционных разговоров не было, а были разговоры с Чепурко. Федоряченко и Чепурко в моем присутствии говорили, что Германия посягает на Советский союз, это они прочитали в газете. Я на Федоряченко выдумал по злобе. Я решил раз Федоряченко меня втянул в эту историю, то я в свою очередь наговорю на него. В банде Зеленого я не участвовал. У Чепурка газету читал Федоряченко. Федоряченко мне не говорил о том, что на время войны нужно бакена расставлять неправильно.

На вопрос председателя. По злобе я говорил, что Федоряченко якобы говорил о том, что на Украину скоро придут немцы и тогда можно будет навести счеты с Советской властью. Все собирались у Чепурко, туда заходили Ганжа Федор, Чепурко, Ганжа Василий, Ганжа Сергей Савицкий. Я к ним заходил два раза и долго небыл потому, что они на меня злились. Когда я зашел к Чепурко, то все уже были выпившими и читали газету.

Председатель Суда огласил показания обвиняемого Мельниченко данные на предварительном следствии (л.д. 70).

Ну раньше я давал такие показания. На моем участке пароходы стояли на мели в следствии обмеления участка. Пароход «Смольский» стоял на судовом ходу и загорелся, этим самым задержали много пароходов.

Председатель Суда огласил показания, данные Мельниченко на предварительном следствии (л.д. 74). В то время когда разбился пароход «Революция» на корче я еще на этом участке не работал. Я всех оговорил по злобе. Возможно Федоряченко, Чепурко, Ганжа, Савицкий были членами контрреволюционной организации. Эти все перечисленные граждане шли против бедноты.

Обвиняемый Совершенный.

Меня арестовали 17 июня 1938 года. Забрали, посадили и начали бить. Я с Федоряченков враждебных отношениях. Федоряченко в контрреволюционную организацию не вербовал. Меня следователь бил до тех пор пока я не сказал, что Валовенка завербовал в контрреволюционную организацию. В банде Зеленого я участвовал. Прокурор обращался со мной вежливо – хорошо. Я сейчас показываю правильно. Меня бил следователь Коренберг.

Подсудимый Федоряченко

На предварительном следствии я выдумал, что в контрреволюционную организацию меня завербовал Совершенный Василий. Мельниченко на меня наговорил по злобе. На вопрос прокурора. Меня арестовали 20 мая 1938 года в тот день меня и допрашивали. Крицкий при допросе меня избивал. Я Крицкому сказал, пишете, а я буду говорить и сказал, что меня действительно оклеветал Совершенный. Поскольку Мельниченко, Лысенко, Заворотный, Совершенный были в дружеских отношениях я решил, что они меня оклеветали тогда я в свою очередь по злобе оклеветал их... В банде Зеленого я не участвовал. Я от банды Зеленого прятался в с.Ржищев у Тропака Петра. Справка сельсовета неверна. Федоренко и я односельчане. Федоренко сейчас арестован.

На вопрос Председателя Суда – следователь протокол допроса мне не читал. Я подписал протокол не читая. Очная ставка у меня была со всеми обвиняемыми по настоящему делу. Протокол очной ставки я подписал до моего допроса с Мельниченко. Уже после того когда я подписал протокол очной ставки привели Мельниченко. Также проходила очная ставка и с другими подсудимыми. Я прокурору не заявлял, что меня или только потому, что боялся.

На вопрос председателя о вызове свидетелей по ходатайству обвиняемых.

Прокурор полагает, что нет необходимости вызывать свидетелей по ходатайству обвиняемых. Дело нужно разрешить по существу.

Член Коллегии Защитников Голубчик. Настоящее дело законченное слушанием быть не может. Материалы дела сегодня на судебном следствии не подтвердились. Все обвиняемые заявили, что оказания давали в следствии совершения над ними физического насилия. Дело должно быть направлено на доследование для установления вышеуказанных фактов.

Член Коллегии Защитников Трегер. Я считаю, что при наличии того, что обвиняемые отказались от своих показаний данных на предварительном следствии, дело нужно направить на доследование для выяснения какие же показания являются правильными, путем допроса ряда свидетелей.

Суд удалился в совещательную и вернувшись в 20 часов огласил определение.

В 20 часов 5 минут председатель суда объявил судебное заседание закрытым.

(Подписи).

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

1938 года декабря месяца 13 дня.

Суд Днепровского и Днепро-Двинского бассейнов составе:

Председателя Кабанника

Народных заседателей Талагуры и Бондаренко

При секретаре Гузенко

С участием Прокурора Виноградова

Члены Коллегии Защитников Трегара, Голубчика

Заслушав в закрытом судебном заседании дело по обвинению Федоряченко Данила Леонтьевича, Мельниченко Михаила Лукича, Лысенко Ильи Петровича, Заворотного Назара Лукича, Совершенного Петра Лавровича по ст. ст. 54–7 и 54–11 УК УССР.

НАШЕЛ:

Вышеупомянутые подсудимые будучи допрошены на суде от данных ими показаний на предварительном следствии отказались мотивируя тем, что показания на предварительном следствии они давали в последствии совершения над ними физического насилия.

В силу чего и имея ввиду, что по делу кроме показаний подсудимых от которых они отказались данных уличающих в совершении ими преступных действий, предусмотренных ст. ст. 54–7 и 54–11 УК УССР по делу не имеется, суд

ОПРЕДЕЛИЛ:

Дело передать прокурору бассейна на доследование по следующим обстоятельствам

Из показаний некоего обвиняемого Федоренко Харитона Степановича от 23 августа 1938 года л.д. 39 видно, что в контрреволюционную повстанческую организацию им был завербован подсудимый по данному делу Федоряченко Данил, судходный старшина на участке Киев–Триполье, а по показанию того же Федоряченко от коего он отказался он, Федоряченко был завербован неким Совершенным Василием Лаврентьевичем. В следствии с этим допросить как Федоренко так и осужденного Совершенного действительно ли ими был завербован Федоряченко в контрреволюционную повстанческую организацию.

Из показаний Совершенного Петра от 20 июня 1938 года видно, что он, Совершенный, по заданию привлек в члены этой организации Валовенка Аверьяна Семеновича, весовщика Киевского порта, который якобы дал свое согласие на вступление в контрреволюционную повстанческую орга-

низацию. В связи с чем выяснить этот вопрос путем допроса Валовенко. Наряду с этим по данному вопросу следует допросить всех тех лиц, о которых Совершенный на листе дела 61 и 62 говорит, что и они являются участниками контрреволюционной повстанческой организации, а также тех лиц, о которых показывает подсудимый Мельниченко на листе дела 69 и 70.

В качестве свидетелей по вопросу о даче характеристики Федоряченко допросить: Ш. В. Р., В. В. К., М. Е. Л.

По вопросу об участии Федоряченко, Заворотного в банде Зеленого и о враждебном отношении к Советской власти допросить председателя сельского совета с. Халепье т. В.

По обвинительному заключению видно, что подсудимые Федоряченко, Мельниченко и Лысенко проводили вредительскую работу на водном транспорте Днепровского бассейна. Между тем как конкретных данных о том, в чем заключалась их вредительская деятельность из материалов дела нельзя установить, поэтому необходимо путем проверки подлинности документов имеющихся в управлении пароходства выяснить вопрос о том, являлись ли ложными сообщения о состоянии глубин на участках которыми ведали Федоряченко, Мельниченко и Лысенкой были ли случаи, чтобы суда вследствие отмеченных вышеуказанных причин не догружались.

Выяснить также вопрос по какой причине в июле 1937 года произошла авария с пароходом «Революция» на участке Плюты, в результате которой пароход получил пробоину и вышел из строя на продолжительное время.

Вопрос о глубине и об аварии парохода «Революция» произвести через специальную экспертную комиссию.

Подписи председателя и народных заседателей

ПРОТОКОЛ ДОПРОСА (ДОПОЛНИТЕЛЬНОГО)

1939 года марта месяца 22 дня

город Киев

Я оперуполномоченный Днепровского речного отдела НКВД старший сержант государственной безопасности Яцковский сего числа допросил в качестве обвиняемого Мельниченко Михаила Лукича

Допрос произведен в Киевской тюрьме в 11.00 часов.

Вопрос: 19 июня 1938 года на допросе и 20 июля на очной ставке с обвиняемым Федоряченко Данилом Леонтьевичем Вы показали, что являетесь участником контрреволюционной организации. Подтверждаете ли Вы свои показания?

Ответ: Нет, не подтверждаю.

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

Вопрос: Следствие располагает данными о том, что Вы в присутствии Федоряченко Данила высказывали антисоветские настроения в 1937 году. Подтверждаете ли Вы это?

Ответ: Нет, не подтверждаю.

Вопрос: Вы в своих показаниях указываете о том, что Федоряченко Данило и Чепурко Павел в Вашем присутствии высказывали антисоветские настроения в 1937 году. Подтверждаете ли Вы это?

Ответ: В 1936 или 1937 году зимой я зашел на квартиру к Чепурко Павлу, а он читал газету «Коммунист». В него я застал Федоряченко Данила. Чепурко Павел, читая газету, говорил, что Германия посягает на Советский союз. Других разговоров не было между ними.

Вопрос: Какие у Вас были связи с Ганжем Сергеем, Александром, Василием.

Ответ: Связи у меня с ними никакой не было. Я в селе Вишенки был членом сельского совета, а они были кулаки. Я как член сельсовета участвовал в бригаде по сбору государственных обязательств, в связи с чем мне приходилось с них снимать государственные обязательства и они за это на меня имели злобу.

Допрос прекращен в 14 часов. Записан с моих слов верно, о чем распишусь.

Оперуполномоченный Днепровского речного отдела НКВД

Ст. сержант государственной безопасности

Яцковский.

ВЫПИСКА ИЗ ПРОТОКОЛА 41

Особого Совещания при Народном Комиссаре Внутренних Дел

от 23 ноября 1939 года

СЛУШАЛИ:

Дело №105586 НКВД УССР по обвинению Мельниченко Михаила Лукича, 1898 года рождения, уроженца и жителя села Вишенки, Бориспольского района, Киевской области, украинец, гражданин СССР, беспартийный.

ПОСТАНОВИЛИ:

Мельниченко Михаила Лукича за принадлежность к антисоветской организации и агитацию заключить в ИТЛ сроком на 3 года, считая срок с 17-го июня 1938 года.

Дело сдать в архив.

Начальник Секретариата Особого Совещания

При Народном Комиссаре Внутренних Дел

Иванов.

Дело № 37-1957 года

ПОСТАНОВЛЕНИЕ ПРЕЗИДИУМА КИЕВСКОГО ОБЛАСТНОГО СУДА

16 января 1957 года

В протесте ставится вопрос об отмене постановления Особого Совещания при НКВД СССР и прекращении дела производством в целом за отсутствием в действиях осужденного состава преступления.

Заслушав доклад члена Облсуда Заднепрянец, заключение прокурора поддерживает протест, Президиум Киевского Областного суда считает, что протест прокурора подлежит удовлетворению по следующим основаниям:

Будучи арестованными в 1938 году Заворотный, Федоряченко, Совершенный, Лысенко и Мельниченко признали себя виновными в участии в контрреволюционной повстанческой организации.

В судебном заседании Водно-транспортного суда 13 декабря 1938 года все пять обвиняемых отказались от ранее данных ими показаний и заявили, что показания на предварительном следствии даны ими в результате применения к ним незаконных методов следствия.

Дело в связи с этим Водно-транспортным судом было обращено к доследованию.

При дополнительном расследовании материалов подтверждающих виновность обвиняемых в контрреволюционной деятельности не добыто.

ВЫПИСКА ИЗ ПРОТОКОЛА 41	
Особого совещания при Народном комиссаре Внутренних Дел СССР	
от 23-го ноября 1939 г.	
СЛУШАЛИ	ПОСТАНОВИЛИ
219. Дело № 105536/НКВД УССР, по обвинению МЕЛЬНИЧЕНКО Михаила Лукича, 1890 г.р., урож. с. Вышинки, Борисопольского р-на, Киевской области Украинцев, гр-н СССР, б/парт.	МЕЛЬНИЧЕНКО Михаила Лукича за принадлежность к антикоммунистической организации и агитацию заключить в исправительно-трудовой лагерь сроком на три года, считая срок с 17-го июня 1938 года. Дело сдать в архив.
Нач. Секретариата Особого совещания При Народном Комиссаре Внутренних Дел СССР (Иванов)	

Выписка із протоколу № 41 Особливої наради при Народному комисарі Внутрішніх Справ СРСР від 23.11.1939 року.

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

Исходя из вышеизложенного, руководствуясь Указом Президиума Верховного Совета СССР от 19 августа 1955 года, – Президиум Киевского областного Суда, –

ПОСТАНОВЛЯЕТ:

Протест прокурора Киевской области удовлетворить.

Постановление Особого Совещания НКВД СССР от 23 ноября 1939 года отменить. Уголовное дело в отношении Заворотного, Федоряченко, Совершенного, Лысенко, Мельниченко производством прекратить за отсутствием в действиях состава преступления.

П.п. Председатель Президиума –

Гапон.

В ПРЕЗИДИУМ КИЕВСКОГО ОБЛАСТНОГО СУДА ПРОТЕСТ

По делу

1. Федоряченко Данила Леонтьевича
2. Лысенко Ильи Петровича
3. Заворотного Назара Лукича
4. Совершенного Петра Лаврентьевича
5. Мельниченко Михаила Лукича

В судебном заседании Водно-транспортного суда 13 декабря 1938 года все эти пять лиц от ранее данных ими показаний отказались и показали, что их показания на предварительном следствии даны в результате применения к ним незаконных методов следствия. Дело в связи с этим было обращено к доследованию, но никаких новых данных получено не было.

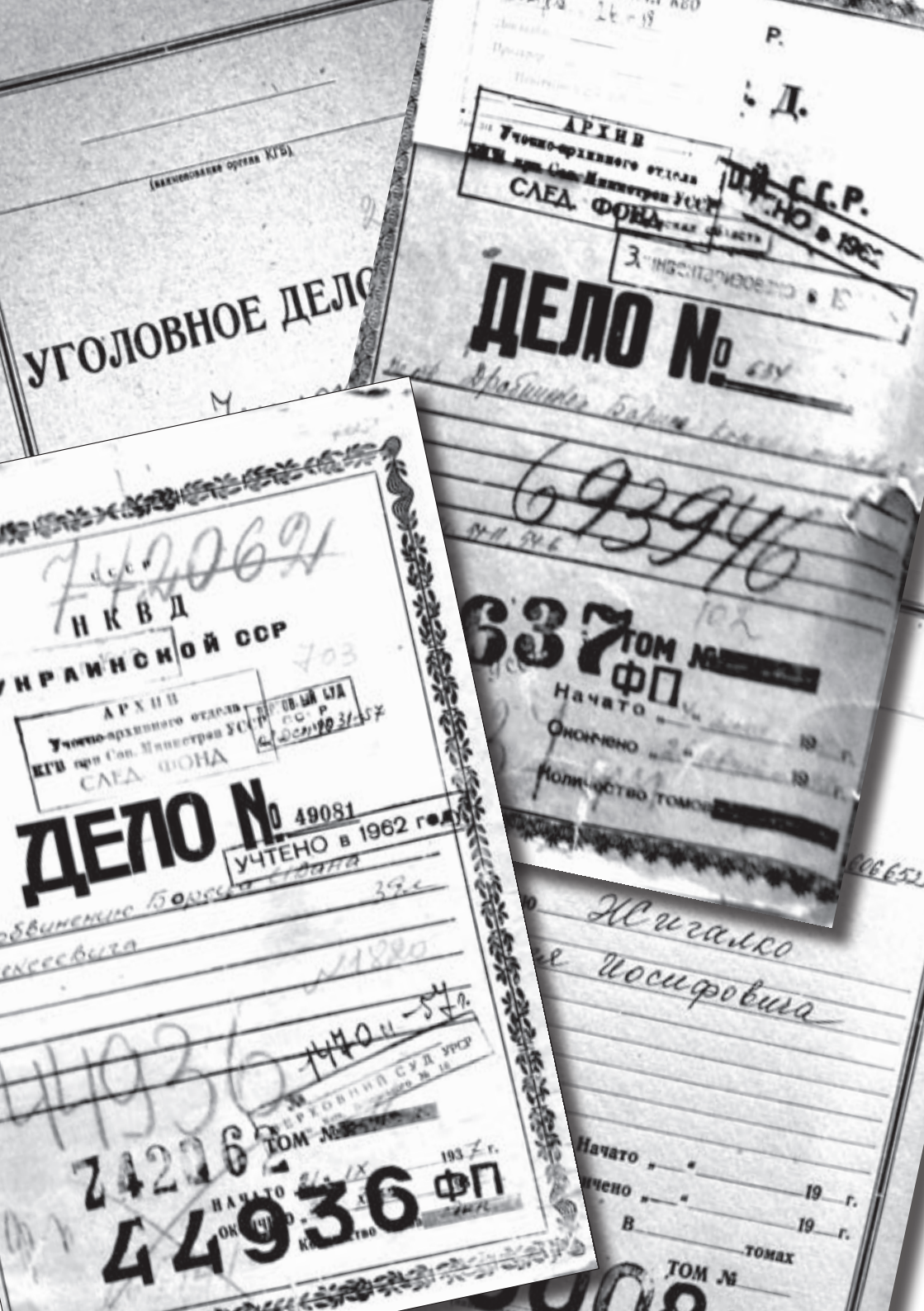
Не доказано и проведение антисоветской агитации. Показания свидетеля В. (л.д. 264), П. (л.д. 202) не указывает на проведение антисоветской агитации обвиняемыми; таковы же показания У. о высказываниях Совершенного по поводу колхозов (л.д. 262), о посещении дома Лысенко (л.д. 262 оборот).

Не усматривая в действиях Заворотного Н.Л., Совершенного П.Л., Лысенко И.П., Федоряченко Д.Л. и Мельниченко М.Л. состава преступления, в соответствии с ст.370 УПК УССР прошу постановление Особого Совещания при НКВД СССР по данному делу отменить, а дело в уголовном порядке отменить.

И.о. прокурора Киевской области
 Советник юстиции
 10 ноября 1956 года.

Малый.

Справка: дело пересматривалось по заявлению Федоряченко Д.Л., проживающего в с. Халепье, Обуховского района, Киевской области» [41, с. 81–115; 52].

Розділ III
**Переслідування
інтелігенції**

РОЗСТРІЛЯНІ ТА ЗАСУДЖЕНІ ДО РІЗНИХ ТЕРМІНІВ УВ'ЯЗНЕННЯ ПРЕДСТАВНИКИ ІНТЕЛІГЕНЦІЇ

ПРАЦІВНИКИ КУЛЬТУРИ

БОРЕЦЬ Іван Олексійович, 1898 року народження, м. Бориспіль, українець, освіта початкова. Бандурист Українського Радіокомітету. Комісією при НКВС СРСР і Прокуратурі СРСР 4 листопада 1937 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 11 листопада 1937 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1957 році.

ДРОБИНСЬКИЙ Борис Костянтинович (див. список учасників Бориспільського антибільшовицького повстання 1920 року).

ЖИГАЛКО Сергій Йосипович, український письменник, 1902 року народження, м. Бориспіль, українець, освіта середня. Особливою Народою при НКВС СРСР 26 квітня 1935 року засуджений до 5 років позбавлення волі. Реабілітований у 1959 році.

ОНАЦЬКА Віра Дем'янівна (див. список членів Бориспільської «Прогресивної»).

СУДОМОРА Єфрем Іванович, 1889 року народження, м. Бориспіль, українець, освіта середня. Художник видавництва «Радянська школа». Постановою Особливої Народи при МДБ СРСР 14 грудня 1949 року засуджений до 25 років позбавлення волі. Реабілітований у 1990 році.

ШЕВЧЕНКО Лазар Васильович (6.XI.1879 р., с. Гнідин – 7.IV.1937 р.) – український актор, працював у театрі «Руської бесіди» у Львові (1907–1914 р.) згодом у Державному народному театрі імені Івана Франка (1918 р.), у робітничих театрах Донбасу, від 1934 року – режисер Всеукраїнського радіомовлення в Києві. До роботи у Львові працював у трупі П.В. Прохоровича на Кубані. Отруєний 1937 році.

ШЕВЧЕНКО Йона Васильович (нар. 14 (26) квітня 1887 р., с. Гнідин – 1937 р.) – український актор, театрознавець. Закінчив 1917 р. Київську музично-драматичну школу імені М.В.Лисенка. Один із засновників дра-

ЧЕРВОНІЙ ТЕРОР

матичної студії (1916 р.), з якої утворився Молодий театр (Київ). Ролі: Пастух («Цар Едіт» Софокла), Долмазій («Йола» Журавського). В 30–40 рр. XX ст. керував на Донбасі театром робітничої молоді, друкувався у періодиці, висвітлюючи тогочасні театральні процеси. Книги: «Сучасний український театр», «Українська драматургія» (обидві – 1929 р.). Репресований та розстріляний в 1937 році.

ФЕДЬКО Андрій Дем'янович, 1893 року народження, с. Вороньків, українець, освіта середня, артист капели бандуристів. Трійкою при УНКВС по Київській області 11 квітня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 28 квітня 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1956 році [37].

ПРАЦІВНИКИ ОСВІТИ

БУГАЙ Андрій Юрійович, 1893 року народження, с. Любарці Бориспільського району, українець, освіта незакінчена вища. Учитель Баршівської неповної середньої школи. Трійкою при УНКВС по Київській області 3 квітня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 10 квітня 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1958 році.

ГАЙДАМАКА Наум Кіндратович, 1894 року народження, с. Нехаїки Драбівського району Черкаської області, українець, освіта вища. Вчитель української мови та літератури Дударківської школи. Трійкою при УНКВС по Київській області 28 вересня 1938 року засуджений до 10 років позбавлення волі. Відбув покарання і знову засуджений до різних термінів ув'язнення, повернувся додому інвалідом. Реабілітований у 1958 році.

ГОПКАЛО Андрій Михайлович, 1888 року народження, с. Любарці Бориспільського району, українець, освіта середня. Учитель української мови та літератури Любарецької школи. Особливою Народою при НКВС СРСР 21 жовтня 1938 року засуджений до 5 років позбавлення волі. Реабілітований у 1985 році.

ДЕМЧУК Микола Прокофійович, 1899 року народження, м. Старокостянтинів Хмельницької області, українець, освіта вища. Вчитель Бориспільської школи №2. Особливою Народою при НКВС СРСР 21 жовтня

Шевченко Лазар Васильович. Отруєний в 1937 році.

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

1938 року засуджений до 8 років позбавлення волі. З радянських концтаборів не повернувся Реабілітований у 1957 році.

ІВЧУК Василь Якович, 1902 року народження, с. Яблунівка Славутського району Хмельницької області, українець, освіта середня. Проживав у с. Дударків Бориспільського району, директор Дударківської школи. Трійкою при УНКВС по Київській області 28 вересня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 2 жовтня 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1958 році, Герой України.

ПШКОВИЧ Михайло Степанович, 1895 року народження, с. Смільна Дрогобицького району Львівської області, українець, освіта неповна середня. Проживав у м. Бориспіль, учитель Бориспільської школи №3. Особливою Народою при НКВС СРСР 22 грудня 1937 року засуджений до 10 років позбавлення волі. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1989 році.

ПЕТРУСЬ Петро Петрович (див. список учасників Бориспільського антибільшовицького повстання 1920 року).

ШАРАЄВСЬКИЙ Семен Кузьмович, 1893 року народження, м. Бориспіль, українець, освіта середня. Проживав у с. Лобачів, учитель місцевої неповної середньої школи. Особливою Народою при НКВС СРСР 5 жовтня 1938 року засуджений до 8 років позбавлення волі. Після відбуття покарання у 1946 році був звільнений. Особливою Народою при МДБ СРСР 26 жовтня 1949 року засуджений до безстрокового заслання в Новосибірську область. Реабілітований у 1956 році.

КОЛОГОН Микита Васильович, 1894 року народження, с. Цишки Золочівського району Львівської області, українець, освіта вища, Проживав у м. Бориспіль, учитель Бориспільської школи №2. Комісією при НКВС СРСР і Прокуратурі СРСР 10 листопада 1937 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 19 листопада 1937 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1959 році.

ТРИПЛІСЬКИЙ Василь Порфирівич, 1892 року народження, с. Сошників, освіта середня. Проживав у с. Корніївка Баришівського району. Працював директором Баришівської неповної середньої школи. Трійкою при УНКВС по Київській області 15 жовтня 1937 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 29 жовтня 1937 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1963 році.

СТЕПАНОВА Наталія Гордіївна, 1887 року народження, с. Лебедин Бориспільського району, українка, освіта незакінчена вища. Проживала у м. Києві, директор школи № 116. Особливою Народою при НКВС 2 листопада 1937 року засуджена до 10 років позбавлення волі. З радянських концтаборів не повернулась. Реабілітована у 1956 році.

ЮРЕВИЧ Микола Тимофійович, 1889 року народження, с. Тисмениця Івано-Франківського району Івано-Франківської області, українець, освіта середня. Проживав у с. Кірове Бориспільського району, учитель Кіровської семирічної школи. Постановою НКВС СРСР і Прокуратури СРСР 7 січня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 16 січня 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1989 році.

ЮРЕВИЧ Ганна Іллівна, вчителька Великоолександрівської школи, засуджена в 1937 році за антирадянську агітацію до 10 років ув'язнення. З радянських концтаборів не повернулась. розстріляна в концтаборі в 1937 році. Реабілітована у 1989 році [37].

ДУХОВЕНСТВО

БЕЗБОРОДЬКО Василь Якович, 1895 року народження, м. Бориспіль, українець, освіта середня, бухгалтер суконної фабрики. Трійкою при УНКВС по Київській області 16 квітня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 29 квітня 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1956 році.

ВЕРЕЩАГІН Юхим Саватійович, 1886 року народження, с. Рогозів Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у м. Переяслав-Хмельницькому, священник. Трійкою при Колегії ДПУ УСРР 28 вересня 1930 року виселений на 5 років за межі України. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1989 році.

КОЖОДУБ Роман Михайлович, 1891 року народження, Білорусія, українець, освіта початкова. Проживав у с. Мала Олександрівка Бориспільського району, священник. Особливою Народою при Колегії ДПУ УСРР 25 березня 1930 року засуджений до 3 років позбавлення волі. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1989 році.

КОНОПЛІЧ Михайло Назарович (див. список членів Бориспільської «Просвіти»).

МАЛИМОН Петро Васильович, 1898 року народження, с. Дрижина Гребля Кобеляцького району Полтавської області, українець, освіта початкова. Проживав у с. Мала Стариця Бориспільського району, священник. Трійкою при УНКВС по Київській області 16 жовтня 1937 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 13 листопада 1937 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1959 році.

МАРЧЕНКО Василь Степанович (див. список членів Бориспільської «Просвіти»).

МОРЧУГОВСЬКИЙ Дмитро Давидович (див. список учасників Бориспільського антибільшовицького повстання 1920 року).

СПИСОВСЬКИЙ Іван Іванович, 1883 року народження, с. Вороньків Бориспільського району, українець, освіта середня. Проживав у с. Вороньків. Трійкою при УНКВС по Київській області 3 грудня 1937 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 21 грудня 1937 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1989 році.

СПИСОВСЬКИЙ Іван Михайлович, 1871 року народження, с. Вороньків, українець, освіта середня, священник. Постановою Трійки при Колегії ДПУ УСРР 10 березня 1930 року виселений на 5 років за межі України. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1989 році.

ТРИПОЛЬСЬКИЙ Анатолій Васильович, 1892 року народження, с. Любарці Бориспільського району, українець, освіта середня. Проживав у с. Богодухівка Чорнобаївського району Черкаської області, священник. Трійкою при Колегії ДПУ УСРР 7 квітня 1930 року засуджений до 5 років позбавлення волі. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1989 році [37].

*

*

*

ДЕРЖАВНИЙ СЛУЖБОВЕЦЬ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ

Борцю Івану Олексійовичу було лише 39 років, коли постановою Народного Комісара внутрішніх справ СРСР та прокурора СРСР 4 листопада 1937 року його засудили до розстрілу за звинуваченням у зраді Батьківщині. Так звана «зрада» полягала в тому, що він був сином кулака, в період 1917–1919 років служив чиновником у військовому міністерстві Української Народної Республіки, брав активну участь у Всеукраїнському військовому з'їзді як делегат від військових частин Української Центральної Ради. Також його звинувачено, що в 1921–24 роках брав активну участь в Українському автокефальному русі та пропагував українську культуру на українському радіо, де працював бандуристом в Українській радіокапелі.

Кримінальна справа Івана Борця коротка як і його життя. Про те, що його розстріляли, його сім'я нічого не знала не одне десятиліття. Через 19 років його дружина Борець Марія Василівна наважилась запитати Генерального прокурора СРСР та Міністра внутрішніх справ СРСР, де подівся її чоловік. Інспектор 2 відділу КДБ при Раді Міністрів УСРС Тарасова дала відповідні вказівки, що треба відповісти Марії Борець про її розстріляного чоловіка: «Рассмотрев заявление гр-ки Борец М.В. и руководствуясь указаниями КГБ при СМ СССР № 10800 от 24.VIII-1955 года, считаю возможным объявить заявительнице о том, что ее муж Борец Иван Алексеевич в 1937 году был осужден к 10 годам ИТЛ и, находясь в местах заключения, 11.XI.1941 года умер от кровоизлияния в мозг».

Матеріали кримінальної справи подаються мовою оригіналу.

«АНКЕТА АРЕСТОВАННОГО»

Фамилия – *Борец*

Имя и отчество – *Иван Алексеевич*

Дата рождения, число – *15 февраля 1898 г.*

Место рождения – *м. Борисполь, Киевская область*

Место жительства (адрес) – *Киев, ул. Ш. Руставели № 11/2*

Профессия и специальность – *бандурист*

Место службы и должность или род занятий – *Укр. Радиокомитет в должности бандуриста*

Паспорт – *выдан Горловским РКМ 21/9-35 серия «ПО» № 6407793*

ЧЕРВОНІЙ ТЕРОР

Социальное происхождение – *крестьянин-средняк*

Социальное положение – *служащий*

а) до революции – *учащийся*

б) после революции – *служащий*

Образование (общее или специальное) – *низшее*

Партийность (в прошлом и настоящем) – *беспартийный*

Национальность и гражданство (подданство) – *Украина, гражданин СССР*

Категория воинского учета-запаса и где состоит на учете – *снят с учета по ст. 37*

Служба в белых и др. армиях, участие в бандах и восстаниях против Соввласти (когда и в качестве кого) – *служил писарем в военном министерстве УНР с июня 1917 г. по апрель 1919 г.*

Каким репрессиям подвергался при Соввласти: судимость, арест и др. (когда каким органом и за что) – *не подвергался репрессиям*

Состав семьи – *жена – Мария Васильевна Борец-Маришко, дочь – Ксения – 1919 г., студент Киевского Государственного Университета, сын – Петр 1922 г., ученик 8 класса средней школы*

Подпись арестованного (подпись)

Арестован 3-м отделом УГБ НКВД УССР

Подпись сотрудника, заполнившего анкету (подпись)

22 сентября 1937 г.

Доставленному «в военном министерстве» 22/9-37 г. верить (подпись)»

«ПРОТОКОЛ ДОПРОСА»

Борец Ивана Алексеевича

1898 года рождения, уроженца

м. Борисполь Киевской области,

украинца, гражданина СССР,

беспартийного, женатого,

со слов несудимого, кобзаря капеллы

Киевского радиокомитета

от 14-го октября 1937 г.

Вопрос: Ваше социальное происхождение?

Ответ: Я являюсь выходцем из семьи торговцев, крупных куркулей, раскулаченных.

Вопрос: Ваше соцполитпрошлое?

Ответ: В прошлом я также являюсь торговцем, неоднократно до 1925 года, лишался избирательных прав. В 1917–1919 гг. я являлся активным петлюровцев, вместе с которыми проводил активную борьбу с советской властью.

Вопрос: В официальных документах и анкетных данных при поступлении на службу в советские учреждения и организации как вы указывали свое социальное и политическое прошлое?

Ответ: Я свое контрреволюционное прошлое скрывал и благодаря этому обманным путем проникал и устраивался на работу в советских учреждениях.

Вопрос: Какой период времени вы служили в петлюровской армии? Где именно?

Ответ: На службу к петлюровцам я пошел добровольно в 1917 году в г. Киеве и служил до 1919 года в качестве чиновника Генерального комитета, а затем военного министерства УНР. Вместе с петлюровским правительством я из Киева эвакуировался вначале в Винницу, а затем в Камянец-Подольск. При уходе петлюровского правительства за границу, я остался на территории Украины. При эвакуации, на меня была возложена обязанность по перевозке петлюровского архива. В 1917 году я являлся делегатом «Всеукраинского военного петлюровского съезда» в г. Киеве. Избран на съезд я был от 234 и 101 полков, расквартированных в г. Саранске Пензенской губернии. Среди солдат этих полков я проводил националистическую работу и благодаря этому был избран на указанный выше съезд.

Вопрос: После бегства петлюровцев за границу, вы оставались на территории Советской Украины, продолжали вести борьбу с Советской властью. Вы это признаете?

Ответ: Да, признаю. Будучи националистически настроенным, я в 1921 году примкнул к контрреволюционному автокефальному движению, вместе с участниками которого проводил контрреволюционную, националистическую работу, направленную на отторжение Советской Украины от РСФСР и создания самостоятельного буржуазного государства. Свою деятельность по линии автокефальной церкви я прекратил в начале 1924 года.

Вопрос: С кем вы по контрреволюционной работе были связаны в период с 1921 по 1924 год?

Ответ: По контрреволюционной, националистической работе в период с 1921 по 1924 год я был связан со священником Бориспольской автокефаль-

ной церкви Нестеренко Анатолием, диригентом этой церкви Заяц Николаем Мартыновичем и другими, фамилии которых я сейчас не помню.

Допросил

(подпись)».

«ПРОТОКОЛ ДОПРОСА

Борец Ивана Алексеевича

от 20 октября 1937 г.

Вопрос: Назовите всех, известных вам, националистически настроенных лиц?

Ответ: К числу моих знакомых, настроенных националистически, относятся:

1. Хагкевич Игнат Мартынович, без определенных занятий.
2. Кабачек Владимир Андреевич, бандурист одного из театров в Ленинграде.
3. Пика Данил Федорович, концертмейстер образцовой капеллы бандуристов наркомпроса УССР.
4. Протопопов Яков Федорович, бандурист образцовой капеллы.
5. Кононенко Андрей Никитич, бандурист образцовой капеллы.
6. Панасенко Иосиф Николаевич, бандурист образцовой капеллы.
7. Дзюбенко Алексей Терентьевич, бандурист капеллы.
8. Цыбулев, бандурист.
9. Галинский, бандурист, без определенного места работы, проживает по Золотоворотской ул. в Киеве.
10. Кашуба Марк Филиппович, бандурист, место работы не знаю.
11. Заяц Николай Мартынович, бандурист, место работы не знаю.
12. Опришко Николай Васильевич, бандурист, руководитель ансамбля Киевской Госэстрады.
13. Байда-Суховий, бандурист Харьковской эстрады.

Перечисленные выше лица являются украинскими националистами.

Вопрос: Откуда вам известно, что названные вами лица являются украинскими националистами?

Ответ: Это мне известно из разговоров с этими лицами и общения с ними.

Вопрос: На основании чего эти лица проводили с вами контрреволюционные националистические разговоры?

Ответ: На основании того, что я также являюсь националистом и в этих контрреволюционных разговорах принимаю участие.

Вопрос: К какому периоду относится ваши контрреволюционные разговоры с названными вами выше лицами?

Ответ: К периоду 1926 – 1931 годов. Уточняю, что в основном моя связь с ними базировалась на почве совместной работы в капеллах бандуристов и выразилась в проведении контрреволюционных националистических разговоров.

Вопрос: Таким образом, вашими показаниями устанавливается, что в период с 1917 по 1924 год вы проводили борьбу с Соввластью, вначале в петлюровских рядах, а затем как участник контрреволюционного автокефального движения. В период с 1926 по 1931 год вы проводили контрреволюционную националистическую работу с рядом украинских националистов-бандуристов.

Следствию известно, что контрреволюционную работу вы проводили и после 1931 года до дня вашего ареста.

Вам предлагается дать правдивые показания по этому вопросу.

Ответ: Подтверждая свою контрреволюционную националистическую деятельность в период с 1917 по 1931 год, я утверждаю, что с 1931 года я никакой контрреволюционной работы не проводил. Однако, несмотря на это, я продолжал скрывать при поступлении на работу в сов. учреждения свое контрреволюционное прошлое, а также скрыл от органов власти наличие у моего брата Борца Григория Алексеевича револьвера, хранящегося у него без разрешения.

Вопрос: Каким образом ваш брат приобрел револьвер. Где брат работает?

Ответ: Мой брат Григорий работает техником на станции Фастов. Источник приобретения им револьвера мне неизвестен, также мне неизвестна цель его хранения.

Допросил: оперуполномоченный 3 отдела УГБ НКВД УССР,
сержант Госбезопасности (подпись) Давыдов».

«Следдело № 49081

ОБВИНИТЕЛЬНОЕ ЗАКЛЮЧЕНИЕ

**по обвинению БОРЕЦ Ивана Алексеевича
по ст. 54-11 УК УССР**

Органам УГБ НКВД УССР стало известно о том, что гр-н БОРЕЦ Иван Алексеевич – сотрудник Киевского Радио-Комитета (бандурист) является активным участником контрреволюционной фашистской, террористической организации и проводит организованную контрреволюционную работу.

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

С целью пресечения его активной контрреволюционной деятельности БОРЕЦ 22.IX–1937 г. был арестован и привлечен в качестве обвиняемого.

Следствием по делу установлено, что обвиняемый БОРЕЦ – сын кулака, в период 1917–1919 гг. являлся активным петлюровцем, состоял на службе в генеральном комитете (Военном Министерстве) УНР в качестве чиновника и принимал участие во Всеукраинском военном съезде, как делегат от воинских частей Центральной Рады (л.д. 11).

Оставшись после разгрома петлюровщины на территории УССР, обвиняемый БОРЕЦ, поступая в сов.учреждения на службу, скрывал свое контрреволюционное прошлое и продолжал проводить контрреволюционную националистическую работу.

В период 1921–1924 гг. обв. БОРЕЦ принимал активное участие в украинском автокефальном движении, а в последующее время являлся участником к-р фашистской группы в системе радиовещания (л.д. 12, 14).

На основании изложенного обвиняется:

БОРЕЦ Иван Алексеевич, 1898 года рождения, уроженец г. Борисполя Киевской области, сын кулака, украинец, гражд. СССР, беспартийный, бывший петлюровец, сотрудник Радиокomiteта, в том, что являлся активным участником контрреволюционной фашистской группы – т.е. в совершении преступлений, предусмотренных ст. 54-11 УК УССР.

Вследствие изложенного, следдело № 49081 по обвинению БОРЕЦ Ивана Алексеевича подлежит направлению на рассмотрение УГБ НКВД СССР.

Начальник 5 отделения 3 отдела УГБ,

лейтенант Государственной безопасности (подпись) Бондаренко.

Утверждаю:

замначальника 3 отдела УГБ НКВД УССР,

капитан Государственной безопасности (подпись) Самойлов».

«2 КОНВЕРТА

Уважаемый г. Председатель!

21-го сентября 1937 года в г.Киеве органами НКВД был арестован мой муж Борец Иван Алексеевич 1898 г. рождения, уроженец местечка Борисполя Киевской области и осужден, как мне сказали в НКВД, на 10 лет со строгой изоляцией.

До ареста он работал бандуристом при радиокomiteте в г.Киеве. С тех пор прошло уже 19 лет, а я не имею никаких известий ни от него, ни о нем.

Очень прошу Вас сообщить мне о его судьбе.
 Ответ прошу прислать по адресу: г. Киев, ул. Хоревая, 29, кв. 1.
 Борец Мария Васильевна.
 1 сентября 1956 г.
 г. Киев (подпись)».

«СПРАВКА

В учетно-архивный отдел КГБ при СМ УССР поступило заявление от гр-ки Борец Марии Васильевны, разыскивающей своего мужа Борец Ивана Алексеевича, арестованного в 1937 году НКВД УССР.

Из имеющихся в архивно-следственном деле № 742062 материалов видно, что Борец Иван Алексеевич, 1898 г.р., уроженец города Борисполя, Киевской области, украинец, гражданин СССР, беспартийный, бывший петлюовец до ареста работал бандуристом Киевского радиокомитета.

В 1937 году НКВД УССР Борец Иван Алексеевич был арестован и в том же 1937 году за активное участие в контрреволюционной фашистской группе постановлением НКВД и Прокуратуры СССР осужден к ВМН-расстрелу. Приговор приведен в исполнение 11.XI-1937 г.

Рассмотрев заявление гр-ки Борец М.В. и руководствуясь указанием КГБ при СМ СССР № 108сс от 24.VIII-1955 года, считаю возможным объявить заявительнице о том, что ее муж Борец Иван Алексеевич в 1937 году был осужден к 10 годам ИТЛ и, находясь в местах заключения, 11.XI-1941 года умер от кровоизлияния в мозг.

Инспектор 2 отделения УАО КГБ при СМ УССР (подпись) Тарасова
 Согласен:
 начальник 2 отделения УАО КГБ при СМ УССР,
 майор (подпись) Мельников

Справка: о смерти Борец И.А. объявлено его жене Борец М.В. 20/X-1956 года (подпись)».

«СПРАВА № 1470 Н 57

Доповідач т. Збаращенко О.Н.

Тасмно

УХВАЛА

Ім'ям Української Радянської Соціалістичної Республіки
 Судова колегія в крим. справах Верховного суду УРСР у складі:

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

Головуючого – Пятав П.Є.

Членів суду – Збаращенко О.Н., Євдокимової В.О. за участю пом. прокурора УРСР т. Осипенка П.Г.

Розглянула в судовому засіданні 16 листопада 1957 року кримінальну справу за протестом Заступника Генерального Прокурора СРСР на постанову НКВС СРСР і прокурора СРСР від 4 листопада 1937 року.

Цією постановою

Борец Іван Олексійович, 1898 року народження. Уродженець м. Борисполя, Київської області, українець, беспартійний, працював бандуристом в Українському радіокомітеті – підвергнутий до розстрілу.

В принесеному в порядку нагляду протесті Заступник Генерального прокурора ставить питання про скасування постанови НКВС СРСР і прокурора СРСР і про закриття справи відносно Борец за недоведеністю інкримінованого йому обвинувачення.

Заслухавши доповідь члена Верховного суду тов. Збаращенко О.Н., виводок пом. прокурора УРСР тов. Осипенка, підтримувавшего протест, судова колегія Верховного суду УРСР,

УСТАНОВИЛА:

Борец визнаний винним та засуджений за те, що він у період 1917–1919 рр. служив на посаді урядовця в військовому міністерстві УНР та приймав участь на всеукраїнському військовому з'їзді як делегат від військових частин Центральної Ради. Крім того, в 1921–1924 рр. приймав активну участь в українському автокефальному русі, а потім був учасником контрреволюційної організації в системі радіомовлення.

Однак, з матеріалів справи видно, що обвинувачення Борец в зазначених вище злочинах було обґрунтовано лише на його особистих показах в стадії попереднього слідства, де він визнав, що служив урядовцем у військовому міністерстві Центральної Ради, а потім приймав участь у автокефальному русі.

Щодо участі Борец в антирадянській організації, то він по цьому обвинуваченню взагалі не допитувався і в чому саме полягала його антирадянська діяльність після громадянської війни, зі справи не видно. Жодного свідка під час попереднього слідства допитано не було і будь-яких доказів, стверджуючих вину Борец, в справі немає.

Виходячи з того, що Борец був визнаний винним без достатніх до того підстав, судова колегія Верховного суду, погоджуючись з протестом Заст. Генерального прокурора СРСР, керуючись ст. 362 КПК УРСР,

УХВАЛИЛА:

Постанову НКВС СРСР і прокурора СРСР від 4.XI.1937 року скасувати і справу відносно Борец Івана Олексійовича за недоведеністю інкримінованого йому обвинувачення переведенням закрити.

Головуючий – Пятів.

Члени суду – Збаращенко, Євдокимова.

Згідно:

член Верховного суду

(підпис) Збаращенко».

«6 декабря 1957 года

Гр. Борец Марие Васильевне

г. Киев, ул. Хоревая, 29, кв. 1

СПРАВКА

Определением Судебной коллегии по уголовным делам Верховного суда УССР от 16 ноября 1957 г. постановление от 4 ноября 1937 г. в отношении Борца Ивана Алексеевича, работавшего бандуристом в Украинском радиокомитете, отменено, а дело производством прекращено за недоказанностью инкриминированного ему обвинения.

Заместитель председателя

Верховного суда Украинской ССР

А. Кухарь».

**«В СУДЕБНУЮ КОЛЛЕГИЮ ПО УГОЛОВНЫМ ДЕЛАМ
ВЕРХОВНОГО СУДА СССР**

ПРОТЕСТ

(в порядке надзора)

по делу Борца И.А.

По постановлению Народного Комиссара внутренних дел СССР и Прокурора СССР от 4 ноября 1937 года по ст. 54-11 УК УССР к ВМН-расстрелу осужден

Борец Иван Алексеевич, 1898 г.р., уроженец м. Борисполь, Киевской области, украинец, гражданин СССР, до ареста работал бандуристом в Украинском радиокомитете.

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

Борец признан виновным и осужден за то, что он, являясь сыном кулака, в период 1917–1919 гг. служил чиновником в военном министерстве УНР и принимал участие во всеукраинском военном съезде как делегат от воинских частей Центральной Рады.

В период 1921–1924 гг. принимал активное участие в украинском автокефальном движении, а в последующее время являлся участником контрреволюционной организации в системе радиовещания.

Основанием к осуждению Борца послужили только его личные показания, в которых он признал, что служил чиновником в военном министерстве Центральной Рады, а в последствии принимал участие в автокефальном движении.

По вопросу участия Борца в антисоветской организации он вообще не допрашивался и в чем заключалась его антисоветская деятельность после гражданской войны, не установлено.

Ни один свидетель по делу не допрашивался и каких-либо других доказательств, подтверждающих вину Борца, в деле не имеется.

На основании Постановления ЦИК СССР от 2 ноября 1927 года служба в военном министерстве Центральной Рады не могла быть внесена в вину Борцу, т.к. эти действия амнистированы.

При таких обстоятельствах Борец был осужден неправильно.

На основании изложенного, руководствуясь ст. 16 Закона о судостроительстве СССР, союзных и автономных республик,

ПРОШУ:

Постановление Народного Комиссара внутренних дел СССР и Прокурора СССР от 4 ноября 1937 года отменить. Дело по обвинению Борца Ивана Алексеевича дальнейшим производством прекратить за недоказанностью обвинения.

Приложение: дело в 1-м томе.

Зам. Генерального прокурора СССР

Государственный советник юстиции 1 класса (подпись) Д. Салин.
29 марта 1957 года № 13/8-101057.

Справка: дело проверялось по жалобе жены осужденного Борца Марии Васильевны, проживающей в г. Киеве, ул. Хоревая, 29, кв. 1» [55].

СОРАТНИК ЛЕСЯ КУРБАСА

Кримінальна справа соратника Леся Курбаса, бориспільця Дробинського Бориса Константиновича, суттєво відрізняється від сотень інших кримінальних справ жителів Бориспільщини. В 1937–1938 роках від дати арешту до дати вироку проходило тиждень, десять днів, в крайньому разі 1 чи 2 місяці. Бориса Дробинського арештували 21 червня 1937 року. Перший і останній його допит був більше, ніж через рік – 26 серпня 1938 року. А 29 серпня його вже засудили до розстрілу. Весь цей час він, як міг, чинив спротив насиллю над собою. Про це в матеріалах кримінальної справи є відповідні документи, які подаються мовою оригіналу.

«Секретно

Зам. Нач. УМЗ НКВД УССР

тов. Вольсону

Копия: нач. 6 отдел. 4 отдела УГБ – тов. Грушевскому

СПЕЦДОНЕСЕНИЕ

Доносим, что содержащийся в главном корпусе тюрьмы гор. Киева, 9/4 с 22/VI-37 г. заключенный ДРОБИНСКИЙ Борис Константинович, как обвиняемый по ст.ст. 54-6, 54-11 УК УССР, и числящийся за 4-м Отделом УГБ НКВД УССР тов. Грушевским – 3/VII-с.г. будучи выведен в баню для прохождения санобработки поднял дебош, бросая ботинки и плевательницу на рабочих бани. На замечание вызванного нач. главкорпуса тов. Егорова, о том, чтобы прекратить хулиганство, з/к ДРОБИНСКИЙ, невзирая на предупреждения, поднял крик, называя нач. главкорпуса тов. Егорова – фашистом, бандитом, ругая его матерщиной. На вторичное предложение тов. Егорова, з/к ДРОБИНСКИЙ ударил его дважды рукой и один раз ногой, и только лишь после того, как был вызван дежурный по тюрьме, удалось призвать его к порядку.

ДРОБИНСКИЙ переведен на штрафной режим, просим Вашего распоряжения соответствующему оперуполномоченному, о производстве расследования на предмет привлечения з/к ДРОБИНСКОГО к уголовной ответственности.

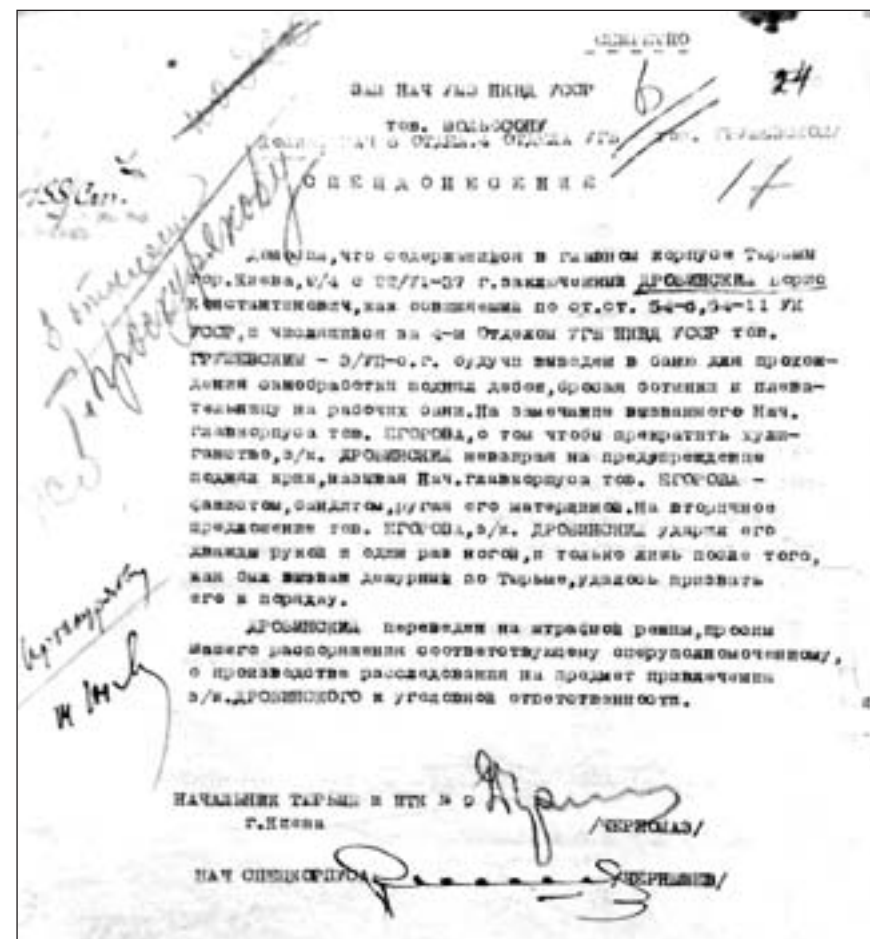
Начальник тюрьмы и ИТК № 9 г. Киева

Нач. спецкорпуса

(подпись) Черномаз

(подпись) Чернышев»

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

«Секретно

ВРИД Нач. Санотдела НКВД УССР – тов. Парташикову

Прошу в срочном порядке произвести медицинскую экспертизу для определения психического состояния здоровья арестованных: Козубовского Федора Андреевича и ДРОБИНСКОГО Бориса Константиновича (находятся в психиатрической больнице им. Павлова).

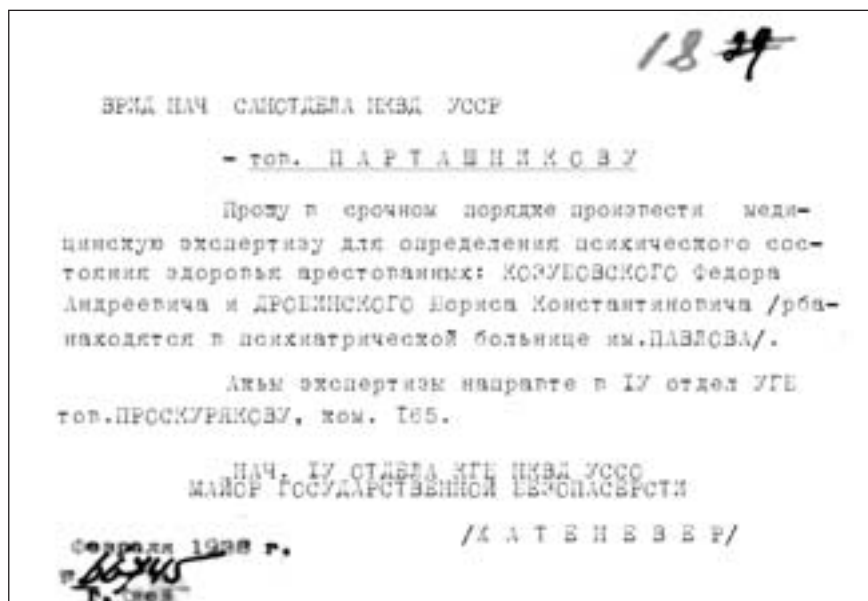
Акты экспертизы направьте в IV отдел УГБ тов. Проскурякову, ком. 165.

Нач. IV отдела КГБ НКВД УССР

майор Государственной безопасности

Февраль 1938 г. № 66745 г. Киев».

(Хатеневер)

Головним звинуваченням нашому землякові було те, що він – соратник вже арештованого Леся Курбаса і підтримує його сім'ю. Цей вчинок коштував Борису Дробинському життя, яке обірвала куля радянського чекіста на тридцять четвертому році.

Матеріали кримінальної справи подаються мовою оригіналу:

«ПРОТОКОЛ ДОПРОСА

обв. Дробинского Бориса Константиновича,
1904 года рождения, уроженца г. Борисполь,
Киевской области, из дворянской семьи,
украинца, беспартийного, работал режиссером
Киевского польского театра,
от 26 августа 1938 года

Вопрос: Ваше социальное происхождение?

Ответ: Дворянское. Я сын б. подполковника царской армии.

Вопрос: Какое вы получили образование?

Ответ: Окончил четыре класса Киевского кадетского корпуса и два курса соц. экономической школы в Борисполе.

Вопрос: Когда вы прибыли в Киев?

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

Ответ: В 1934 году.

Вопрос: Где работали до этого?

Ответ: В Харькове – в театре «Березиль». Работал под руководством художественного руководителя театра Курбаса, впоследствии разоблаченного за активную националистическую деятельность и осужденного.

Вопрос: С кем вы были связаны, работая в «Березиле», из лиц, впоследствии осужденных органами за к-р деятельность?

Ответ: Я был связан с Курбасом, Гирняком и Цвицишиным. Я находился с ними в близких отношениях.

Вопрос: Что вам было известно об антисоветской деятельности этих руководящих участников контрреволюционной организации УВО?

Ответ: Всех размеров подрывной деятельности в театре этих лиц я не знал, но должен заявить, что я разделял хвильовистские позиции Курбаса и других ему подобных националистов. Курбаса я в коллективе театра поддерживал. После разоблачения его и снятия с работы я написал ему письмо, которое носило ободряющий характер. Когда Курбаса выслали, я поддерживал связь с его женой Чистяковой, от которой узнавал о положении Курбаса и других заключенных лагеря.

Не могу не указать, что я знал и даже видел националистическую деятельность Курбаса. Во всяком случае его националистические взгляды иногда угадывались в совместных наших беседах. В частности в одном из разговоров со мной, Курбас заявил мне о необходимости развития биологического и социального критериев в общественных отношениях людей, имея ввиду реальность. Этим антисоветским утверждениям я не возражал.

Вопрос: Вы уклоняетесь от правдивых показаний. Следовательно, известна ваша принадлежность к контрреволюционной организации «УВО». В этом вы изобличаетесь показаниями участника этой организации Цвицишина, который и привлек вас к антисоветской работе. Эти показания вам излагались. Подтверждаете их?

Ответ: Нет, не подтверждаю.

Вопрос: Материалами следствия установлено, что вы, работая в Киевском польском театре, вошли в антисоветскую организацию «ПОВ» и проводили шпионскую работу в пользу Польши. Признаете это?

Ответ: Нет. Я признаю, что был связан в последние годы с целым рядом польских националистов, впоследствии арестованных, их фамилии я забыл. В «ПОВ» я не состоял и о их взглядах не знал.

Вопрос: Что вы можете добавить к своим показаниям?

Ответ: Я признаю себя виновным в следующем:

1. Я знал об антисоветских взглядах Магеровского, человека без определенных занятий. Сейчас находится на Севере. Он мне говорил о своем желании эмигрировать в Польшу, для чего он собирался в 1929 году перейти границу. В этом ему должен был оказать содействие Пивовонский – житель г. Борисполя, из духовной семьи.

2. В разговорах со своими родственниками Забиякиными Николаем и Михайлом, я высказывал резкие националистические взгляды. Я говорил, что «соввласть повела политику на разгром национально-культурного строительства на Украине», что «Россия хочет подчинить украинский народ» и что «продовольственные трудности, которые были у нас, есть результат неверной политической линии власти по национальному и другим вопросам».

Подобные разговоры я вел с актером Ходкевичем, националистически настроенным.

3. Мне была известна контрреволюционная деятельность моего родственника Забиякина Георгия, дочь которого находится в эмиграции за границей и с которой он поддерживал связь, носившую политический характер.

Записано с моих слов верно и мною прочитано. Дробинский
Допросил: нач. 4 отделения IV отдела Проскураков).

«ОБВИНИТЕЛЬНОЕ ЗАКЛЮЧЕНИЕ

по делу № 634 по обвинению
Дробинского Бориса Константиновича
по ст.ст. 54-6 и 54-11 УК УССР

На основании имевшихся материалов об активной антисоветской деятельности и принадлежности к контрреволюционной организации УВО, НКВД УССР был арестован ДРОБИНСКИЙ Борис Константинович.

Материалами следствия и показаниями самого обвиняемого ДРОБИНСКОГО установлено, что он происходит из дворянской семьи. Его отец был подполковником царской армии.

Работая в Харьковском театре «Березиль» обв. ДРОБИНСКИЙ находился в близких отношениях с активными руководящими участниками УВО – Курбасом, Гирняком и Цвицишиным (осуждены). Поддерживал связь с Курбасом и его семьей, после разоблачения и ареста Курбаса (л.д. 32 – 34).

После перевода в Киев, ДРОБИНСКИЙ работал в польском театре, который, как и в Харьковский театр «Березиль» служил пристанищем польских и украинских националистов и одним из очагов распространения националистических идей.

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

По показаниям осужденного участника УВО Цвицишина, он завербовал ДРОБИНСКОГО в эту организацию (л.д. 31).

По оперативным данным, ДРОБИНСКИЙ, работая в польском театре в Киеве, входил в антисоветскую польскую националистическую группу, которая была одной из составных частей к-р организации «ПОВ» и поддерживал связь с киевским польским консульством.

Виновным себя признал частично. Изобличается показаниями Цвицишина. На основании изложенного,

ПОСТАНОВИЛ:

Следдело № 634 по обвинению ДРОБИНСКОГО Бориса Константиновича передать на рассмотрение Особой Тройки при УНКВД по Киевской области.

Оперуполномоченный IV отдела
сержант Госбезопасности Иванов (подпись)
Согласен: нач. 4 отделения IV отдела Проскураков (подпись)
Утверждаю: начальник IV отдела НКВД УССР
капитан Государственной безопасности Ярлянец (подпись)».

«ВЫПИСКА ИЗ ПРОТОКОЛА № 235

заседания Тройки при Киевском Облуправлении НКВД УССР
от 29 августа 1938 года

СЛУШАЛИ:	ПОСТАНОВИЛИ:
<p>Дело № 634 НКВД УССР по обвинению – ДРОБИНСКИЙ Борис Константинович, 1904 г. рожд., урож. г. Борисполь Киевской области, из дворянской семьи, сын быв. подполковника царской армии, украинец, б/п, гражд. СССР, до ареста – без определенных занятий. Работал в Харьковском театре «Березиль». Находился в близких отношениях с активными руководителями и участниками к-р укр. военной организации «УВО» - Курбасом, Гирняком и Цвицишиным. Поддерживал связь с Курбасом и его семьей после разоблачения и ареста Курбаса.</p>	<p>ДРОБИНСКИЙ Борис Константинович – РАССТРЕЛЯТЬ. Лично принадлежащее ему имущество – КОНФИСКОВАТЬ.</p>

Верно: Секретарь Тройки».

«ВЫПИСКА ИЗ АКТА

Приговор Особой Тройки УНКВД по Киевской области от 29 августа 1938 года (протокол № 235) над осужденным *Дробинский Борис Константинович* в ВМН-расстрелу приведен в исполнение 2 сентября 1938 г.

Начальник 1 спецотдела КОУ НКВД
лейтенант Госбезопасности

(подпись) Шлепченко».

**«Секретно
В военный трибунал
Киевского военного
округа**

ПРОТЕСТ (В ПОРЯДКЕ НАДЗОРА)

По делу *Дробинского Б.К.*

На основании постановления тройки при Киевском облуправлении НКВД СССР от 29 августа 1938 г. расстрелян с конфискацией имущества – *ДРОБИНСКИЙ Борис Константинович*, 1904 г.р.

урожд. г. Борисполь, Киевской области, б/п,
бывш. режиссер польского театра
и киностудии в г. Киеве,
до ареста без определенных занятий.

По обвинительному заключению *ДРОБИНСКИЙ* обвинялся в том, что работая в г. Харькове в театре «Березиль» находился в близких отношениях с активными руководителями УВО Курбасом, Гирняком и Цвицишиным.

Работая в г. Киеве в польском театре *ДРОБИНСКИЙ* был завербован в УВО Цвицишиным, входил в антисоветскую польскую националистическую группу и поддерживал связь с польским консульством в г. Киеве, т.е. в совершении преступления предусмотренных ст.ст. 54-6 ч. 1 и 54-11 УК СССР (л.д. 29–31).

Указанное постановление подлежит отмене, а дело прекращению по следующим основаниям:

Из материалов дела видно, что *ДРОБИНСКИЙ Борис Константинович*, будучи арестован 21 июня 1937 года, более года каких-либо показаний о совершении государственных преступлений не давал (л.д. 10–19 и 85).

На допросе 26 августа 1938 года *ДРОБИНСКИЙ* в предъявленном ему обвинении виновным себя не признал и показал, что участником УВО и польской националистической группы он не являлся и шпионской работой

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

не занимался. Работая артистом в театре «Березиль» по службе был связан с художественным руководителем театра Курбасом, а после его ареста поддерживал связь с его женой Чистяковой. Кроме того, по работе был связан с инспектором сцены театра «Березиль» Цвицишиным и артистом Гирняком, их подрывной деятельности в театре не знал и Цвицишин в организацию УВО его не вербовал (л.д. 25–27).

Не могут служить доказательством виновности *ДРОБИНСКОГО* и показания Цвицишина Владимира Федоровича, данные им в 1933 году, так как они противоречивы.

На допросе 13 февраля 1933 года Цвицишин показал, что в 1932 году он завербовал *ДРОБИНСКОГО* в к/р организацию УВО. Однако, на допросе 13 апреля 1933 года Цвицишин изменил ранее данные им показания и заявил, что о причастности *ДРОБИНСКОГО* к к/р организации УВО ему стало известно в декабре 1932 г. со слов режиссера театра Дубовика, который в числе других участников к/р организации назвал Курбаса, Гирняка и других.

Эти показания Цвицишина *ДРОБИНСКИЙ* не подтвердил. Гирняк Иосиф Иосифович и Курбас Александр Степанович, арестованные в 1933 году, каких-либо показаний об антисоветской деятельности *ДРОБИНСКОГО* не давали. Причем, Курбас в 1957 г. реабилитирован (л.д. 28, 35 – 48).

Показания же *ДРОБИНСКОГО* о том, что он высказывал националистические взгляды артисту Ходкевичу не состоятельны, так как допрошенный в 1958 г. режиссер Харьковского драматического театра им. Шевченко Ходкевич Сергей Федорович показал, что зная *ДРОБИНСКОГО* длительное время, он никогда не проявлял себя враждебно к Советской власти и охарактеризовал его положительно (л.д. 27, 49–52 и 82–84).

Какими-либо данными о связях *ДРОБИНСКОГО* с польским консульством в г. Киеве, органы КГБ также не располагают (л.д. 87).

Допрошенные в 1958 году свидетели, народные артисты СССР и УССР Петлишенко-Марьяненко И.А., Милютенко Д.Е., Криницкая Л.А., Чистякова В.Н., Сумароков А.А., а также свидетель Ивинский С.С., знавшие *ДРОБИНСКОГО* по работе в театре «Березиль» и польском театре, охарактеризовали его в деловом и политическом отношении положительно (л.д. 53 – 78).

Проверкой также установлено, что бывшие сотрудники НКВД СССР Грушевский, Брук, Перцов, Яроляц, принимавшие участие в ведении следствия по делу *ДРОБИНСКОГО* нарушили социалистическую законность и осуждены, Юфа и Лифарь уволены из органов НКВД (л.д. 92, 93).

На основании изложенного, руководствуясь ст. 25 Положения о прокурорском надзоре в СССР, Указом Президиума Верховного Совета СССР от 19 августа 1955 года –

ПРОШУ:

Постановление тройки при Киевском облуправлении НКВД от 29 августа 1938 г. в отношении ДРОБИНСКОГО Бориса Константиновича отменить, дело производством по ст. 4 п. «д» УПК УССР прекратить за отсутствием состава преступления.

Приложение: архивно-следственное дело № 693946 в 1 томе на 93 листах от Н/ВХ № 07142.

Справка: гр-ка Доценко О.А., прожив. Карельская АССР, г. Сортавала, ул. Карельская, 19, кв. 6 (л.д. 32 и 82).

Архивно-следственное дело № 693946 подлежит возврату в учетно-архивный отдел КГБ при СМ УССР. Военный прокурор КВО генерал-майор юстиции (подпись) Климов 19 июня 1958 г. № 2/3169-57».

«копия

Секретно

ОПРЕДЕЛЕНИЕ № 1521/0-58

Военный трибунал Киевского военного округа
В составе:

Председательствующего полковника юстиции Захарченко,
Членов подполковников юстиции Котова и Зорикова

Рассмотрел в заседании от 29-го июля 1958 года протест в порядке надзора военного прокурора КВО на постановление тройки при Киевском Облуправлении НКВД УССР от 29-го августа 1938 года, на основании которого расстрелян

ДРОБИНСКИЙ Борис Константинович, 1904 года рождения, до ареста режиссер Киевской кинофабрики.

Заслушав доклад тов. Зорикова и заключение помощника военного прокурора КВО подполковника юстиции Кагана, поддержавшего протест,

УСТАНОВИЛ:

ДРОБИНСКИЙ признан виновным в том, что он являлся участником контрреволюционной украинской военной организации, входил в антисоветскую польскую националистическую группу и поддерживал связь с польским консульством в гор. Киеве.

В протесте предлагается отменить постановление в отношении ДРОБИНСКОГО и прекратить дело за отсутствием состава преступления по следующим основаниям.

Обвинение ДРОБИНСКОГО было основано на показаниях арестован-

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

ного по другому делу Цвицишина, которые являются неубедительными и противоречивыми. Так, на допросе 13-го февраля 1933 г. Цвицишин заявил, что в 1932 году он завербовал ДРОБИНСКОГО в контрреволюционную организацию УВО. Однако, на допросе 13-го апреля 1933 года Цвицишин изменил ранее данные им показания и пояснил, что о причастности ДРОБИНСКОГО к антисоветской организации ему стало известно в декабре 1932 года со слов режиссера театра Дубовика, который в числе других участников организации назвал Курбаса, Гирняка и других (л.д. 28, 37–40).

Эти показания ДРОБИНСКИЙ не подтвердил. Курбас и Гирняк, арестованные в 1933 году, каких-либо показаний об антисоветской деятельности ДРОБИНСКОГО не давали. Причем, Курбас в 1957 году реабилитирован (л.д. 42–48).

Показания же ДРОБИНСКОГО о том, что он высказывал националистические взгляды Ходкевичу несостоятельны, так как допрошенный в 1958 году режиссер Харьковского драматического театра им. Шевченко Ходкевич С.Ф. показал, что он от ДРОБИНСКОГО никогда не слышал антисоветских высказываний и охарактеризовал последнего положительно (л.д. 49–52).

Соответствующие архивные органы какими-либо данными о связях ДРОБИНСКОГО с польским консульством в гор. Киеве не располагают.

Допрошенные в 1958 году свидетели Петлишенко-Марьяненко, Милютенко, Кринецкая, Чистякова и Ивинский, знавшие ДРОБИНСКОГО по работе в театре «Березиль» и польском театре, охарактеризовали его в деловом и политическом отношении положительно.

Бывший работник НКВД УССР Яролянец, принимавший участие в ведении следствия по данному делу, осужден за незаконные аресты советских граждан и фальсификацию следственных дел.

Проверив материалы дела и соглашаясь с протестом, военный трибунал КВО, руководствуясь п. 1 ст. 346 и ст. 347 УПК УССР,

ОПРЕДЕЛИЛ:

Постановление тройки при Киевском Облуправлении НКВД УССР от 29 августа 1938 года в отношении ДРОБИНСКОГО Бориса Константиновича отменить и дело о нем производством прекратить за отсутствием состава преступления.

Подлинное за надлежащими подписями

Верно: член Военного трибунала КВО

подполковник юстиции

(подпись) Зориков

С подлинным сверил:

судебный секретарь ВТ КВО

(подпись) Комарова» [47].

ПОБРАТИМ МАКСИМА РИЛЬСЬКОГО

Жигалка Сергія Йосиповича арештували радянські органи НКВД на злеті творчості. Його друзями були Максим Рильський, Євген Плужник, Григорій Косинка, Д. Фальковський та інші українські письменники, всі ті, кого комуністичний режим незабаром нещадно знищував.

Сергій став членом Спілки письменників України, надзвичайно талановитим молодим прозаїком. Його називали «Нечуєм-Левицьким ХХ століття» і пророкували велике творче майбутнє. Але не судилося...

У нього забрали життя лише за те, що він «являється націоналістически настроєним українським писателем, виражав свої терористические настроєния в форме сожалєний о расстреле бывших украинских писателей-терористов – Косынки, Плужника и Фальковского, а ряд произведений Жигалко являлись вредными по своему содержанию и в обнаруженных у него записях Жигалко вырисовывался как человек способный на активные действия против Советской власти».

Сергія Жигалка кинули за ґрати в 1935 році та 26 квітня 1935 року засудили Особливою Народою НКВС СРСР до п'яти років концтаборів. Там, в радянських катівнях, згодом обірвалось його життя у віці тридцяти трьох років.

В 1959 році секретним засіданням Військового трибуналу Київського військового округу від 22 травня 1959 року справу проти Сергія Жигалка закрили за відсутністю складу злочину.

Так знищували цвіт української нації...

Матеріали кримінальної справи Сергія Жигалка є яскравим підтвердженням цього. Подаються мовою оригіналу:

«АНКЕТА ОБВИНЯЕМОГО

1. Фамилия – *Жигалко*
2. Имя и отчество – *Сергей Иосифович*
3. Год рождения – *1902*
4. Место рождения – *м. Борисполь Киевской области*
5. Адрес – *ул., 47, кв. 23*
6. Профессия – *литератор*
7. Профсоюзная принадлежность – *член Союза писателей*

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

8. Место службы или должность или род занятий – *литературная деятельность*
9. Социальное положение – *из крестьян*
10. Социальное и политическое прошлое —
11. Гражданство и национальность – *гр. УССР, украинец*
12. Образование – *среднее*
13. Партийность – *беспартийный*
14. Категория воинского учета – *состоит на воинском учете*
15. Имущественное положение – *нет*
16. Сведения о прежних судимостях и нахождении под следствием – *под судом и следствием не состоял*
17. Члены семьи – *Отец: Иосиф Никифорович, мать: Мария Агафьевна, член колхоза; брат – Иван, воен. служ. Ветврач Киевского гарнизона; брат – Геннадий, ветврач села Чечельник; брат – Михаил, секретарь редакции пр. М.Т.С в Борисполе; брат – Павел, учащийся в Борисполе; сестры: Александра Мошинская, села Мартусивка, Лидия Тарасюк – там же, Ольга – 12 лет.*
Подпись обвиняемого (подпись)».

«ДОВІДКА

Цим Бориспільська сільрада свідчить, що громадянин Жигалко Сергій Йосипович, уроженець села Борисполя, виходець з сім'ї селян по соціальному стану – середняків. До революції батьки мали землі до 2 га та города 1 га, з майна – хату, сарай, клуню, коня, корову. Займалися, крім сільського господарства, садівництвом та кравецтвом.

В революційні часи батьки Жигалки таке майно теж мали до вступу в колгосп в 1930 році – Серп і Молот, де зараз працюють.

Сам Сергій Жигалко з малолітства вчився, живучи на утриманні батьків.

У 1930 році переїхав вчитися до м. Києва, де зараз перебуває на посаді письменника.

Голова сільради

(підпис) Краснопир

Секретар

(підпис) Пінчук».

«ПРОТОКОЛ ДОПРОСА

1935 года января 16 дня гор. Киев, я уполномоченный особого отдела УГБ НКВД УССР и УВО Волченко допросил в качестве обвиняемого Жигалко Сергея Иосифовича, который показал следующее:

Происхожу я из крестьян-бедняков, родился в 1902 году в м. Борисполь на Киевщине. До революции хозяйство отца состояло из усадьбы и маленького огорода. После революции отец был наделен землей в количестве 3-х га.

В 1930 году родители мои вступили в колхоз «Комсомолец Украины» в Борисполе, где состоят по сей день.

У моих родителей восемь душ детей-пять сыновей и три дочери. Самый старший сын это я.

Брат Иван состоит на службе в РККН в качестве начальника ветпункта в Киеве. С 1929 года состоит членом КПБУ, брат Геннадий – ветврач в Чечельницком районе Винницкой области, является членом ЛКСМУ, брат Михаил работает в Бориспольской МТС в качестве секретаря политотдела газеты и брат Павел 16 лет, учащийся, живет при родителях. Сестра Александра проживает в селе Мартусовке Бориспольского р-на, замужем за местным жителем Мошинским Иосифом, с 1930 года является членом колхоза. Сестра Лидия проживает в том же селе, замужем за Тарасюком Василием, так же колхозником. Сестра Ольга 12 лет, живет при родителях в Борисполе.

До революции я учился и в 1917 году закончил Бориспольское четырехклассное земучилище. Во время немецкой оккупации в 1918 году я учился в Бориспольской гимназии, которая уже при Сов. власти была переименована в Социально-экономическую школу. В этой школе я учился три года, а затем в 1921 году – в Киевский институт народного образования, где учился

Сергій Жигалко. Світлина із кримінальної справи.

на литературном и этическом факультетах. Не закончив институт в 1925 году я по болезни оставил учебу и занялся газетно-литературной работой.

С тех пор я на этой работе являюсь кандидатом Союза советских писателей. За этот промежуток времени я наряду с газетно-литературной работой периодически состоял на службе на заводе «Большевик» в Киеве при заводской газете «Мартен» литредактором.

В г.Киеве в 1921–25 годах в Институте народного образования моими близкими соучениками были: Бондарь Иван Васильевич, происходит из бедняцкой семьи из м.Борисполя (мой сосед), жил со мной около 3-х лет в комнате. В настоящее время беспартийный, окончил институт, работал в Историческом музее в г.Киеве. Последний раз Бондарь был у меня с целью поведать – за пять-шесть лет это первая встреча. Политфизиономию Бондаря не знаю.

Вторым моим соучеником был некто Коваленко Борис Львович, работающий в настоящее время в Москве в отделе литературы в качестве критика. Происходит по его словам из бедняков села Городни на Черниговщине, член КПП(б)У. Жил со мной в одной комнате около 2-х лет. По окончании института в 1925 году он работал со мной в филии Всеукраинской литературной организации «Гарт». Он был ответственным, а я – техническим секретарем этой организации.

Из «Гарта» я не выходил, а вошел с ними в «ВУСПП» (Всеукр. Спілка прол. писателей). В настоящее время я являюсь кандидатом Союза советских писателей на Украине.

Круг моих близких знакомых писателей и литераторов в настоящее время следующий:

1. Шляк Анатолий Иванович – писатель, беспартийный, гор.Киев, Ленина, 68.
2. Семиволос Иван Терентьевич – писатель, член КСМ, в конце декабря уехал из Киева в Москву на учебу, адрес – ул. Короленко.
3. Чепурный Дмитрий – писатель, г. Киев, член КСМУ.
4. Качура Яков Демьянович, писатель, адрес Киев, ул. Ленина, 68.
5. Ярошенко Владимир Моисеевич – писатель, адрес – Киев, Банковая ул., беспартийный, в 1933 году находился под стражей около 4-х месяцев.
6. Щербатинский Павел Иванович, писатель, адрес – Киев, был у него много раз на квартире на Бессарабке, беспартийный.
7. Рыльский Максим Фадеевич, писатель, Киев, беспартийный, арестовывался одновременно с Ярошенко (т. е. даже раньше месяца на 4).

8. Скляренко Семен Дмитриевич, писатель, беспартийный, адрес – гор. Киев.

9. Яковенко Григорий Прокопович, писатель, г. Киев, беспартийный.

10. Охрименко Вадим – русский писатель, беспартийный, адрес Киев, Институтская ул., д. 6. Глиzburgа.

11. Сорока Александр – писатель, прибыл летом 1934 года в г. Киев из г. Харькова.

12. Воскрекасенько Сергей Илларионович, писатель, г. Киев, ул. Красноармейская, знаком с ним с 1930 г., встречались до моего ареста.

С освобождением из-под стражи Ярошенко и Рыльского, я не беседовал с ними о их причине ареста и мотивах обвинения. Не помню, от кого мне случайно пришлось слышать о том, что Ярошенко был арестован после увольнения последнего с должности помощника директора Кинофабрики в г. Киеве.

Лично я с Ярошенко и Рыльским о их аресте не говорил, считая неудобным расспрашивать.

Я написал за все время моей литературной деятельности следующие книги:

1. Рассказ «Єдиний постріл» – 1927 год.

2. Повесть «Тіні в заулках» – 1929 год.

3. Повесть «Липовий цвіт» – 1930 год.

Эти книги были напечатаны.

Кроме того, мной написана книга – роман «Ванда» – и не напечатана, как не подходящая по своему содержанию. И хотя рецензию имею положительную по этому роману, сам считаю, что он не нужен сейчас читателю, поскольку в книге неправильно показана жизнь и работа коммунаров в СССР (т.е. членов с/х коммуны, изображенных в книге). Книга была написана под влиянием прочитанных мной произведений норвежского писателя-«индивидуалиста» Гамсуна. Я, очевидно, перенял стиль его творчества, т.к. роман «Ванда» отображал долю индивидуума, проходя мимо масс, которые фактически двигают работу коммуны. Книга «Ванда» была написана в 1931 году.

Не напечатана также книга под названием «Земля» на тему коллективизации. Рецензия получена положительная, книга сдана в издательство «Радянська література» в Киеве. Дальнейшая судьба ее мне не известна, так как я вскоре был арестован.

Вопрос: Обвиняли ли вас в национализме?

Ответ: Никогда. Я не проводил работы, касающейся национального вопроса.

Вопрос: Чем объясняется ваше антисоветское настроение, какая почва причины этому?

Ответ: Я антисоветски не настроен. Не могу быть так настроен против своей власти.

Вопрос: Расскажите о вашем товариществе арестованном Плужнике.

Ответ: Плужник мне не приятель и не друг (в прямом смысле этого слова). Мои встречи с ним происходили в компании Яковенко, Рыльского, Щербатинского, Охрименко, артиста Лазаря Шевченко, Михальчука и других в доме литературы, где собираются тоже ежедневно все писатели. Плужник мне нравится благодаря своему писательскому таланту и его широкому размаху в работе. На политические темы мне с ним ни разу говорить не приходилось. Однажды я слышал разговор Плужника (в помещении редакции «Рад. Література») о том, что написанная им часть трилогии «Фашисты» будет исправлена им так, как он найдет легче и нужным. Сказано было уже после данного им обещания в издательстве об исправлении в соответствии с рецензией редактора упомянутого издательства (ныне снят с работы).

Вопрос: С каких пор вы знаете Пилипенко?

Ответ: С Пилипенко я знаком с 1911 года, как ученик со своим учителем в Борисполе. С 1914 года по 1925 год я не встречался с ним. Знаю, что в 1914 году он приезжал в Борисполь в форме офицера. Дальнейшую жизнь его по 1935 год я не знаю. Следующая встреча с ним была в 1935 году в г. Киеве. Он, будучи председателем Союза крестьянских писателей «Плуг» пришел на собрание «Гарт», где я был членом. Никаких разговоров я с Пилипенко до сегодняшнего дня не имел.

Вопрос: В каких вы отношениях с Подгайным, Яковенко и Косаченко, что они собой представляют?

Ответ: Я с Косаченко дружил с 1925 года по 1932 год, затем порвал связь с ним. Причины – я не хотел вести с ним знакомство как с алкоголиком и малограмотным человеком.

С Яковенко я дружу с 1930 года по сей день на почве совместной работы, делился с ним своими творческими достижениями. Он по убеждению советский человек, хорошо знающий село.

Подгайного я знаю с 1928 года, а знаком с ним лично с 1930 года. Познакомились мы в коллективе писателей, он критик. Политической физиономии его не знаю. Личность замкнутая. Ни с кем не дружит. Арестован в 1932 году в г. Киеве, причины не знаю. Последнее время Подгайный, бывал в обществе Щербатинского Павла, с участием моим, Яковенко, еще кого-то из писателей, сейчас не помню.

С писателем Рыльским и Плужником мне часто удавалось встречаться близко, чему, как мне кажется, могли завидовать другие рядовые писатели, желавшие непосредственных бесед с ними.

Однажды в беседе с писателем, чл. КСМ Воскресенко, я заметил о том, что причиной обхождения меня при выдаче пайков и предоставления путевки в дома отдыха и др. материальной помощи, является не мой взгляд, мой отрыв от молодых писателей и дружба со старшими, как Рыльский. Воскресенко ответил: «Наоборот очень хорошо, что ты с ним общаешься. Он научит тебя технике письма». (Разговор происходил в ноябре месяце на Красноармейской ул. по дороге к нему домой).

Вопрос: Почему у вас явилось подозрение в отношении Рыльского, ведь вы встречались близко не только с ним?

Ответ: На Рыльского (во время его ареста, не помню времени после освобождения) все смотрели как на антисоветского писателя, он арестовывался, я все время с ним в дружбе (до и после ареста). Очевидно, меня считали единомышленником Рыльского, ибо от него все сторонились после освобождения из-под стражи. А я имею чувство человечества, люблю каждого человека. Я знаю, если Рыльский выпущен из-под ареста, значит, он уже чистый и бояться дальнейших встреч с ним мне нечего. Сейчас мне известно о том, что Рыльский считается советским человеком и писателем. Его работы печатаются в «Коммунист» и других газетах СССР.

Вопрос: Что вы считаете причиной вашего ареста, кроме обнаруженных при обыске антисоветских рукописей?

Ответ: Я считаю, что причиной моего ареста явились мои дружеские отношения с Плужником.

Протокол записан с моих слов, мной прочитан, признаю его правильность, в чем и расписываюсь. (подпись)

Допросил: (подпись)».

«ВЫПИСКА

из блокнота, изъятого при обыске у арестованного Жигалко

Написано собственноручно Жигалко:

«Волга, Волга, весной многоводною

Ты не так заливаешь поля,

Как великою скорбью народною

Переполнилась наша земля».

Кооперация десь в глухм селі: порожня крамниця, хіба що горілка, а горілка – на крашанки.

ЧЕРВОНІЙ ТЕРОР

Селянину дома їсти немає чого. Одна курка. Батько бере десять яєць – по горілку. Крашанки у вузлику. Стоїть біля дверей, сльози кап-кап. Вузликом об двері.

Дивне явище. Зараз навіть молодь не боїться смерті – не повезе на посаді – застрелюся і т.д.

Вихід зі становища – смерть.

Епохи повторюються. Після буйного розквіту клясицизму, прийшли середні віка. Все живе, людина вбивається. БРУНО Джордані і ГАЛІЛЕЙ.

Чи не середні віки?

Але після чорного часу настає світлий, перемога розуму і гуманізму.

Горе тільки БРУНО і ГАЛІЛЕЯМ, не за їх життя. Муки в'язниць ще не пали, їх ще більше цементують.

Штани.

Колгосп. Після жнив на колгосп дали троє штанив. Бійка за них. Пом'яли добре ребра тому, хто одержав.

Нарешті, слава Богу, нарешті за свої 40 років я получив штани. От що значить своя власть.

1. Хлібзаготівлі і мобілізації коштів. Представники комуни ідуть до індуски, хворої, зовсім опухлої біднячки. Бери облігацію на 15 карбованців. – Хоч би мені хто дав до лікаря 15 коп. – А в тебе картопля єсть? – Єсть грядочка. – Продай її і сплати облігацію.

2. До індуса (Савка). Не передплачує облігації. – Ти мусиш, як і всі підтримати, допомогти державі. – Немає. – Нехай вона мені допоможе. – За що тобі буде помогати? – А я їй за що? і т.д.

Кооперація на колгосп не дає мила сірого. Колгоспники: трагічно: – Нащо нам мило, я от без мила. Приходжу додому. Жінко, дай сорочку. – Немає. – А де ж вона? – У печі, нехай вижаряться воші. – А ви мило, наче нам воно коли потрібно...

Знищую їх, як ворожий для мене елемент, це жарт. У мене не може бути ворожих елементів, бо це – я...

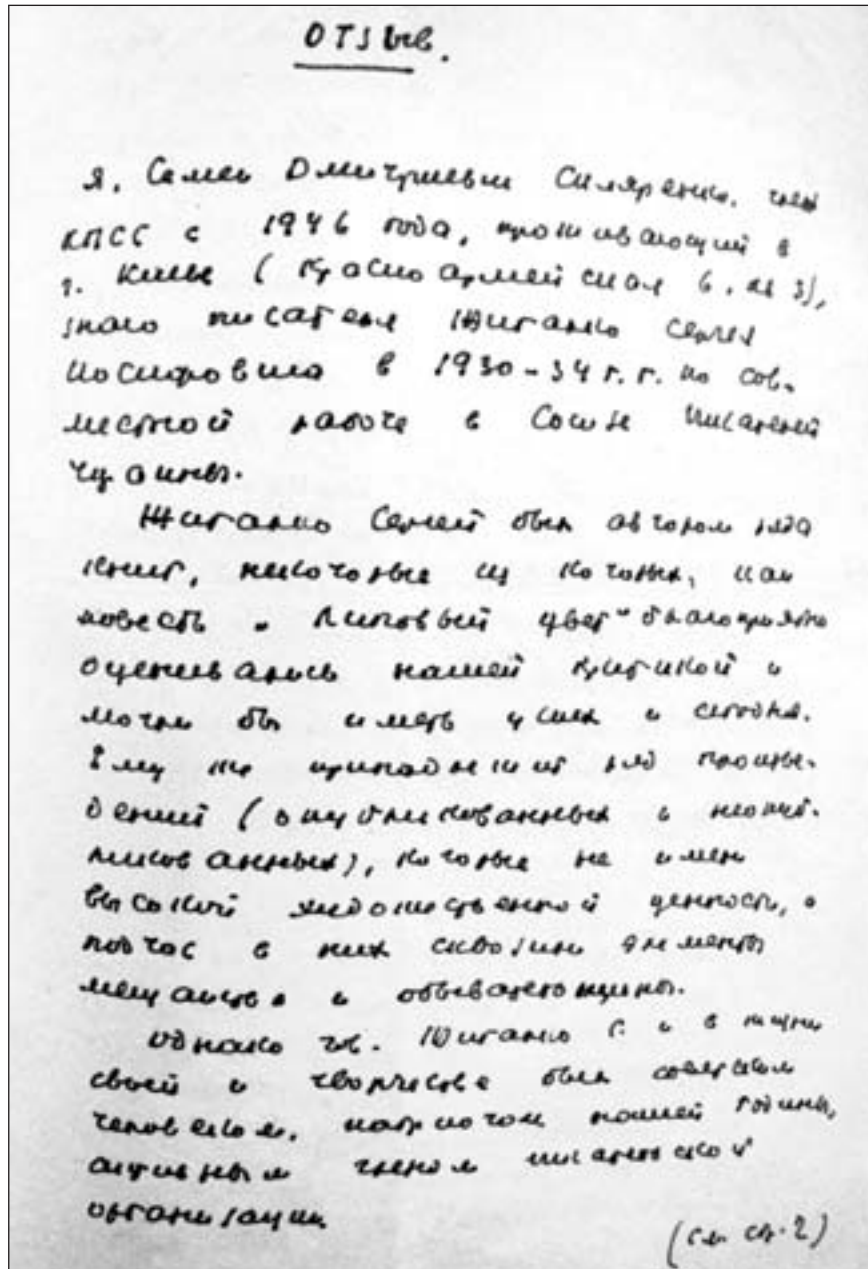
Дядьки на зсипункті здають хліб. Їм дають подарунки «промкраном»: – По пачці махорки і по одній ¼ кіло булки.

Щоб замучити людину, слід їй наказати переписати тричі роман...

Копа жита дала два пуди. Овес вигорів, гречка теж.

А хлібзаготівля. Державі дуже важко, треба мобілізувати все можливе бідняцтво, щоб її підтримати.

Те що в 4 – 5 Марта.

Відгук Голови Спілки письменників України Семена Скляренка від 24.09 1958 року про Сергія Жигалку, стор. 1.

Вчера антивоенный день. Чому я писати не можу? Вірно, той зараз може писати, хто комуніст, хто фанатик, хто вірить в соціалізм неминуче – швидкий. Сучасна інтелігенція мусить атрафуватись з живого, соціалістичного тіла.

Як страшно. Не можу писати того, що вимагає держвидав.

А може це фікція, може це один сміх, глум природи, маленький, не вдалий експеримент.

Гнітючий настрій. Ясно, мені на цьому світі більше немає чого робити.

Верно: уполномоченный

(подпись) Волченко».

«ПРОТОКОЛ ДОПРОСА

Свидет. ЛЕ Ивана Леонтьевича, (Мойся), 1895 г. рожд., уроженец с. Мойсинцы, Ирклевского р-на, из крестьян (рабочий), гражданства УССР, образование высшее, украинец, женат, пятеро детей, литератор, работает в Союзе писателей, под следствием и судом не состоял. Член КП(б)У, член союза, проживает ул. Ленина, 68, кв. 13
От 27/II-1935 г.

Вопрос: Скажите, с какого времени вы на руководящей работе в Киевском коллективе писателей?

Ответ: На этой работе, в качестве председателя Киевского коллектива писателей – я со второй половины 1931 года. До этого с 1926 года я был в руководящем активе коллектива.

Вопрос: Знаете ли вы писателя Жигалко Сергея Иосифовича, а если да, то охарактеризуйте его всесторонне по таким моментам:

- а) что он собой представляет, как писатель
- б) что представляет его литературные творчества
- в) факты его к-р националистической деятельности
- г) связь его с националистическими элементами
- д) поведение Жигалко в коллективе?

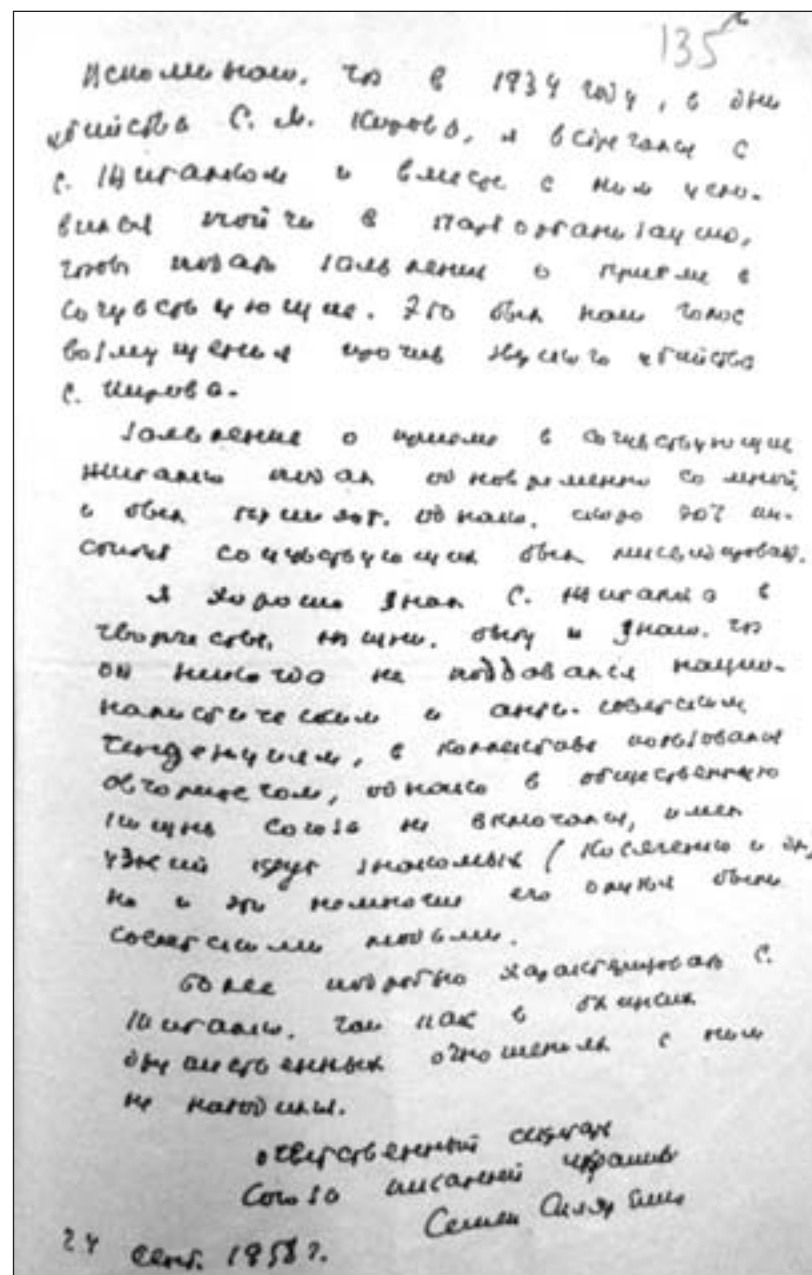
Ответ: Сергея Жигалко знаю с 1925–26 года как начинающего писателя. Был он в организации «Гарт» и считался уже выявившимся молодым укр. писателем.

а) Как писатель, художник Жигалко не представлял никогда творческой ценности. Ограниченный кругозор, слабая теоретическая подготовка, примитивизм, с которым Жигалко брался за этот труд, говорили о пустоте писательской в этом человеке. Его рассказы и повести никогда в среде советских писателей не пользовались творческим успехом.

б) Вся творческая продукция Жигалко представляет собой упадочническое хныканье, постоянное сожаление о былом, о прошлом, Есенинские настроения божемщины и, что особенно важно – абсолютная бесперспективность жизни. В последнее время Жигалко старался писать «выдержанные» произведения (небольшие рассказы). Несмотря на внешнюю «выдержанность» – внутренне это были пессимистические рассказы. Наиболее характерным в этом отношении, есть «Липовий цвіт». Всю гниль собственного ничтожества Жигалко подал в этой повести. Ни одного положительного героя, никакой перспективы в жизни. Даже отсутствие художественно-творческих данных не помешало ему подать картину полного упадка. К счастью, все это подано настолько примитивно и творчески безграмотно, что вызывает только отвращение, но не убеждает. Поэтому Жигалко никогда не пользовался у читателя хотя бы какой-нибудь популярностью. Анархистическое мышление его не давало возможности показать нашу жизнь реальной и даже наиболее вероятные отрицательные ее моменты вышли у него коряво-искусственными, не убедительными. Однако в целом вся его такая продукция вредная советской деятельности.

в) Фактом к-р деятельности С. Жигалко считаю его участие в выпуске журнала (рукописного) «Литературный хлеб». В 1931 году в доме литературы был обнаружен (в читальне) журнал с карикатурами и эпиграммами явно антисоветского националистического характера. Подозревал в этом виновными друзей: Жигалко, Косьяченко. Я просил Янковского (зам. культпром Киевского Обкома КП(б)У) вызвать эту пару и выяснить. Журнал тоже передал ему. Когда появился второй номер этого журнала, Янковский принимал какие-то меры и передавал мне, что Жигалко и Косьяченко отпираются, но очевидно писали они. Что он предпринял по этому поводу – не знаю. Только в декабре или январе текущего года я узнал от Я.Д. Качуры (ему рассказал Г. Яковенко), что наши предположения были верны. Жигалко, Косьяченко, Косынка и др. организовали и выпустили этот журнал. Других фактов такого порядка я не знаю.

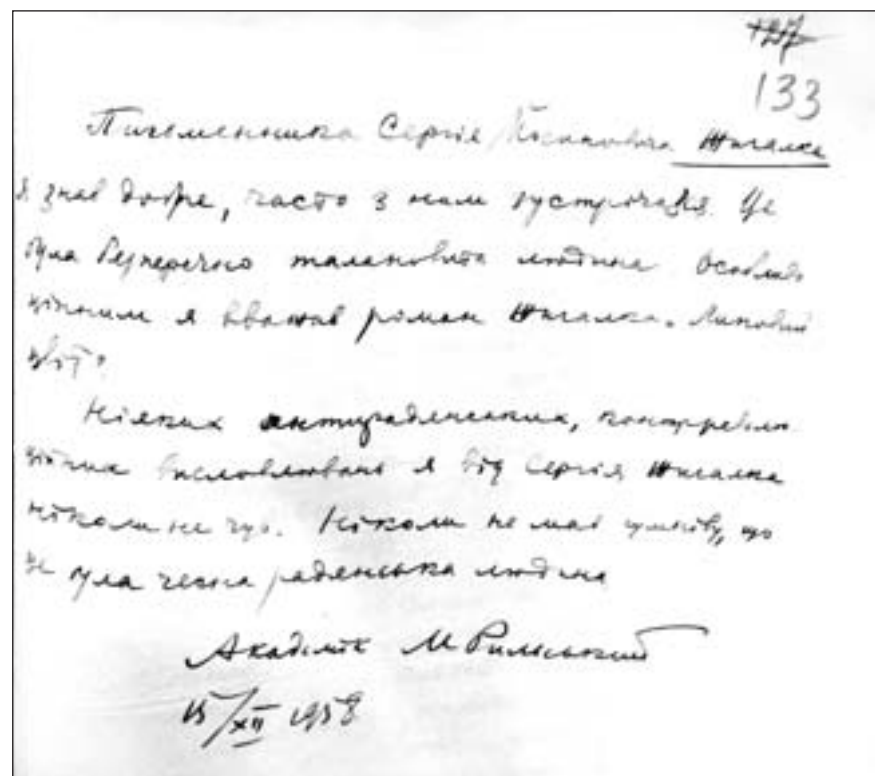
г) Но постоянную бытовую связь его с националистически настроенными, иногда явно антисоветскими элементами я утверждаю. Неоднократные попо-

Відгук Голови Спілки письменників України Семена Складенка
 від 24.09 1958 року про Сергія Жигалка, стор. 2.

йки Жигалко с Рыльским, Косынко й Шкурупий и др. – о них знает каждый писатель. Особенно мне подозрительной казалась попойка на кв. Рыльского, чуть ли ни в день объявления о расстреле террористов: Косинки, Власько, Фальковского. По линии личных связей Жигалко не отличался советской чистоплотностью.

д) В коллективе Жигалко был смиренным, тихоней. Писал для Месткома писателей рекламы, объявления, плакался на свое положение («Затирают») и никогда не выдвигался в активности коллектива. Его часто, на литературных вечерах критиковали, «провалили». Реагировал озлобленно, но без шума. Я никогда не чувствовал Жигалко в коллективе своим. Он был чужой, всегда чем-то обиженный и ожидающий какого-то возмездия. Когда в прошлую осень (ноябрь) я встретил его в новом хорошем полушубке и спросил: «Откуда у вас такой куркульский кожух? Я хотел бы себе достать такой...» Жигалко обиделся и ответил: «У меня брат тоже коммунист... Это он мне дал кожух на

Відгук Максима Рильського від 15.12 1958 року про Сергія Жигалка.

время...» Я почувствовал, что попал в точку. Жигалко вел себя в коллективе, как тихонький агент куркуля.

Иван Ле (Мойся Иван Леонтьевич), Киев, ул. Ленина, 68, кв. 13

Допросил:

оперуполномоченный

(подпись) Бондаренко».

«По следделу № 1326

ОБВИНИТЕЛЬНОЕ ЗАКЛЮЧЕНИЕ

По обвинению Жигалко Сергея Иосифовича в преступлениях, предусмотренных ст.ст. 54-11 с санкцией 54-8 УК УССР

В декабре месяце 1934 года в Особый отдел УГБ НКВД УССР и Укр. Военного округа поступили данные о том, что националистически настроенный украинский писатель ЖИГАЛКО Сергей Иосифович, в связи с расстрелом террористов бывш. украинских писателей Косынки, Власько, Фальковского и др. стал выражать свои террористические настроения, высказывая сожаление по поводу того, что они, т.е. Косынка и другие «только занимались разговорами», но ничего реального не сделали.

8 января 1935 года ЖИГАЛКО Сергей Иосифович Особым отделом был арестован и привлечен к следствию в качестве обвиняемого по ст. 54-10 с санкцией 54-8 УК УССР.

Следствием установлено, что обвиняемый ЖИГАЛКО на протяжении ряда лет был тесно связан с украинскими контрреволюционными националистическими элементами – Косьяченко, Рыльским, Плужником и расстрелянными в декабре месяце 1934 года террористами, бывшими украинскими писателями Косынко и Фальковским (л.д. 36, 37, 54, 55, 57).

Вся литературная продукция обвиняемого ЖИГАЛКО, как установлено следствием, не только никакой ценности не представляет, а наоборот – ничего общего с пролетарским творчеством не имеет и по своему содержанию является гнилой и вредной (л.д. 34, 35, 39–44, 52, 53, 56, 57).

Обвиняемый ЖИГАЛКО вместе со своим близким приятелем Косьяченко – националист, сын раскулаченного кулака, в 1930 году нелегально издали т. н. альбом под названием «Литературный хлеб» (писанный от руки), содержание которого, как установлено следствием, было контрреволюционное (л.д. 23, 24, 56, 57).

При обыске у обвиняемого ЖИГАЛКО обнаружена и изъята к-р националистическая литература: история Украины Грушевского, Ефремова и др., и всякие заметки, собственноручно им написанные, явно к-р шовинистического характера (л.д. 4, 47).

В этих записях (л.д. 47) ярко вырисовывается контрреволюционно-националистическая физиономия ЖИГАЛКО, который по всем данным следствия характеризуется как враг, способный на активные действия против Советской власти.

Показаниями свидетелей Ле И.Л., Колесника П.И. и Адельгейма Е. обвиняемый ЖИГАЛКО С.И. изобличается как антисоветски настроенный украинский националист, систематически поддерживающий связи с активными укр. к-р элементами (л.д. 33–38, 32–44, 53, 54, 55, 56, 57).

Означенные преступления предусмотрены ст.ст. 54-11 с санкции 54-8 УК УССР.

В предъявленном обвинение ЖИГАЛКО Сергей Иосифович виновным себя не признал (л.д. 64а).

На основании постановления ЦИК СССР от 10-го июля 1934 года настоящее следдело по своему содержанию подлежит рассмотрению в Особом Совещании при Наркомвнудела СССР, а посему,

ПОСТАНОВИЛ:

Настоящее следдело № 1326 по обвинению ЖИГАЛКО Сергея Иосифовича, 1902 г. рожд., уроженца м. Борисполя, Киевской области, литработника, члена Союза, б/п, холостого, несудившегося, – направить в Особое Совещание при НКВД СССР с ходатайством о высылке ЖИГАЛКО в Севкрай сроком на ПЯТЬ лет.

Справка: Обвиняемый ЖИГАЛКО С.И. содержится под стражей в Киевском допре и с его числа перечисляется содержанием за Особым Совещанием НКВД УССР.

Вещдоки по делу: блокнот за 1931 год и печатанный рассказ под названием «Кораш» – находятся при деле

Оперуполномоченный 4 отд. ОО (подпись) Бондаренко

Согласен: и.о. нач. 4 отделения ОО (подпись) Химочко

Утверждаю:

пом. нач. особого отдела УГБ НКВД (подпись) Самойлов

и Укр. Воен. Округа

3 марта 1935 г.».

«ВЫПИСКА ИЗ ПРОТОКОЛА

Особого Совещания при Народном Комиссаре Внутренних дел СССР

от 26 апреля 1935 г.

СЛУШАЛИ:	ПОСТАНОВИЛИ:
125. Дело № 16629 о ЖИГАЛКО Сергее Иосифовиче, 1902 г.р.	ЖИГАЛКО Сергея Иосифовича за к-р деятельность заключить в исправтрудлагерь сроком на ПЯТЬ лет, считая срок с 7/1-35 г. Дело сдать в архив.

Отв. Секретарь Особого Совещания

(подпись)».

Выписка із протоколу Особливої Наради при Народному Комісарі Внутрішніх Справ СРСР від 26 квітня 1935 року.

«К следделу № 1326

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

г. Киев, 1935 года, марта м-ца, 2-го дня, оперуполномоченный Особого отдела УГБ НКВД УССР и УВО – Бондаренко, рассмотрев изъятую 8.1.1935 г. при обыске (см. прот. обыска) у обв. ЖИГАЛКО С.И. литературу и его собственные рукописи,

НАШЕЛ:

Вся изъятая при обыске ЖИГАЛКО литература, как-то: «История Украины» Грушевского, «История украинской литературы» Ефремова, «Заметки экономиста» Бухарина, «Об уроках Октября» Троцкого, является контрреволюционной. Книжки-беллетристика «Циркуль», «Политика», «За ворітьми» – б. укр. писателя, осужденного в 1934 году за террористическую деятельность к расстрелу – Косынко, «В потоках» Брасюка, «Радиоаматор» Епіка, также осужденных за к-р деятельность – являются политически вредными, а рукописи ЖИГАЛКО издательствами не напечатаны из-за неактуального и гнилого их содержания,

ПОСТАНОВИЛ:

Перечисленную выше литературу и рукописи ЖИГАЛКО уничтожить, о чем составить соответствующий акт. Блокнот-календарь за 1931 год и печатанный рассказ «Кораш» приобщить к следделу.

Оперуполномоченный ОО (подпись) Бондаренко

Согласен: и.о. нач. 4 отделения ОО (подпись) Химочко

Утверждаю:

пом. нач. особого отдела УГБ НКВД

и Укр. Воен. Округа (подпись) Самойлов).

«АКТ

1935 года, марта месяца, 3-го дня, Оперуполномоченный Особого отдела УГБ НКВД УССР и УВО – Бондаренко в присутствии уполномоченного 4 Отделения ОО Волченко на основании постановления от 2 марта с.г. об уничтожении изъятой при обыске у ЖИГАЛКО литературы и рукописи произвели уничтожение путем сожжения следующие книги:

1. «История Украины» Грушевского,
2. «История украинской литературы» Ефремова,

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

3. «Заметки экономиста» Бухарина,
4. «Об уроках Октября» Троцкого,
5. «Циркуль», «Политика», «За ворітьми» Косинка,
6. «В потоках» Брасюка,
7. «Радиоаматор» Епіка, и рукописи ЖИГАЛКО, о чем и составлен настоящий акт.

Оперуполномоченный ОО (подпись) Бондаренко
Уполномоченный (подпись) Волченко
Март 1935 года.

«Военный трибунал Киевского военного округа

ПРОТЕСТ (В ПОРЯДКЕ НАДЗОРА)

По делу ЖИГАЛКО С.И.

По постановлению особого совещания при НКВД СССР от 25 (6) апреля 1935 года заключен в ИТЛ сроком на 5 лет –

ЖИГАЛКО Сергей Иосифович, 1902 года рождения, уроженца г. Борисполя, Киевской области, украинец, беспартийный, со средним образованием, до ареста – литератор.

По обвинительному заключению ЖИГАЛКО Сергей Иосифович обвинялся в том, что являлся националистически настроенным украинским писателем и в связи с расстрелом террористов бывших украинских писателей Косынко, Власько, Фальковского стал выражать свои террористические настроения в форме сожалений о том, что расстрелянные писатели «только занимались разговорами», но ничего реального не сделали.

На протяжении ряда лет был тесно связан с украинскими контрреволюционными националистическими элементами Косьяченко, Рьльским, Плужником, Косынко и Фальковским, а ряд произведений ЖИГАЛКО являлись вредными по своему содержанию и, в обнаруженных у него записках, ЖИГАЛКО вырисовывался как человек, способный на активные действия против Советской власти, т.е. в совершении преступлений, предусмотренных ст. 7-54-8 и 54-11 УК УССР (л.д. 65–67, 70–74).

Обвинение ЖИГАЛКО было основано на показаниях свидетелей Мойся (Ле) И.Л., Колесника П.И., Адельгейма Е.Г. и изъятых у него при обыске антисоветской националистической литературы авторов Грушевского, Ефремова, Косынки, Троцкого, Бухарина.

Указанное постановление в отношении ЖИГАЛКО подлежит отмене по следующим основаниям.

На предварительном следствии ЖИГАЛКО в предъявленном ему обвинении виновным себя не признал и показал, что антисоветской националистической и террористической деятельностью он не занимался (л.д. 11–32, 45–51, 62–64).

Передопрошенные в 1958 году свидетели Мойся (Ле) И.Л., Колесник П.И., Адельгейм Е.Г. изменили данные ими в 1935 году показания и заявили, что они знали ЖИГАЛКО как молодого советского писателя, который в то время подпадал под влияние правых и в своем творчестве искажал советскую действительность, однако критику в его адрес воспринимал правильно и стремился стать настоящим советским писателем.

Творчество ЖИГАЛКО антисоветским не являлось. В 1935 г. на допросе они неправильно объяснили недостатки ЖИГАЛКО в творческой работе, как результат его антисоветских настроений и враждебностью к Советской власти, и эти неправильные показания они дали под впечатлением ареста ЖИГАЛКО (л.д. 33–39, 41–44, 52–53, 56–61, 112–125).

Как установлено проверкой в архивах МВД и КГБ, никаких материалов о националистических и террористических настроениях ЖИГАЛКО не имеется (л.д. 132–136, 141).

Указанные в обвинительном заключении писатели Плужник Е.М., Косынко-Стрелец Г.М., Фальковский Д.Н., с которыми ЖИГАЛКО, якобы имел антисоветские связи в 1956–1957 гг. реабилитированы. Касьяченко Григорий вообще не арестовывался органами НКВД, а дело в отношении Рыльского Максима Фадеевича 19 августа 1931 года органами ГПУ УССР прекращено за отсутствием состава преступления (л.д. 81–101, 106, 107, 110, 111, 138 – 140, 142).

По сообщению Главного управления по охране военных и государственных тайн в печати при Совете Министров УССР изъятая у ЖИГАЛКО «История Украины» Грушевского не изымалась и изъятию не подлежит, произведения Г. Косынки до его реабилитации, т.е. до 23 ноября 1957 года были изъяты из библиотек общественного пользования и книготорговой сети. Что же касается произведений С. Ефремова, Н. Бухарина и Л. Троцкого, согласно документам цензуры, подлежат изъятию из библиотек общественного пользования и книготорговой сети.

В связи с этим, сам факт изъятия у ЖИГАЛКО вышеперечисленной литературы не может служить доказательством его виновности в антисоветской, террористической деятельности.

В своих отзывах писатели Шиян, Скляренко и Рыльский указывают, что ЖИГАЛКО был советским писателем и в творчестве антисоветских и националистических тенденций не проявлял (л.д. 126–129).

На основании изложенного, руководствуясь ст. 25 Положения о прокурорском надзоре в СССР –

ПРОШУ:

Постановление особого совещания при НКВД СССР от 25 апреля 1935 года в отношении ЖИГАЛКО Сергея Иосифовича дальнейшим производством по ст.4 п. «д» УПК УССР прекратить за отсутствием состава преступления.

Приложение: архивно-следственное дело №45204 в 1 томе на 160 листах от н/ВХ №058.

Военный прокурор КВО генерал-майор юстиции (подпись) Климов
22 апреля 1959 г. №2/717-651».

«Письменника Сергія Йосиповича Жигалка я знав добре, часто з ним зустрічався. Це була безперечно талановита людина. Особливо цінним я вважав роман Жигалка «Липовий цвіт».

Ніяких антирадянських, контрреволюційних висловлювань я від Сергія Жигалка ніколи не чув. Ніколи не мав сумніву, що це була чесна радянська людина.

Академік Максим Рильський
15/ХІІ-1958».

«ОТЗЫВ

Я, Семен Дмитриевич Скляренко, член КПСС с 1946 года, проживающий в г. Киеве (Красноармейская, 6, кв. 3), знал писателя Жигалко Сергея Иосифовича в 1930–34 гг. по совместной работе в Союзе писателей Украины.

Жигалко Сергей был автором ряда книг, как повесть «Липовый цвет», которая благоприятно оценивалась нашей критикой и могла бы иметь успех и сегодня. Ему же принадлежат ряд произведений (опубликованных и неопубликованных), которые не имеют высокой художественной ценности, подчас в них сквозят элементы мещанства и обывательщины.

Однако тов. Жигалко С. и в жизни своей и творчестве был советским человеком, патриотом нашей Родины, активным членом писательской организации

Вспоминаю, что в 1934 году, в день убийства С.М.Кирова, я встречался с С. Жигалко и вместе с ним условился пойти в парторганизацию, чтобы подать заявление о приеме в сочувствующие. Это был наш голос возмущения против зверского убийства С. Кирова.

Заявление о приеме в сочувствующие Жигалко писал одновременно со мной и был принят.

Я хорошо знал С. Жигалко в творчестве, жизни, быту и знаю, что он никогда не поддавался националистическим и антисоветским тенденциям, в коллективе пользовался авторитетом, однако в общественную жизнь Союза не включался, имел узкий круг знакомых (Косьяченко и др.). Но и эти немногие его знакомые были советскими людьми.

Более подробно характеризовать С. Жигалко не могу, так как в больших дружественных отношениях я с ним не находился.

Ответственный секретарь
Союза писателей Украины
24 сентября 1958 г.».

Семен Скляренко

«Секретно

**НАЧАЛЬНИКУ ОТДЕЛА
СЛЕДСТВЕННОГО УПРАВЛЕНИЯ КГБ ПРИ СМ УССР –
ПОДПОЛКОВНИКУ ТОВАРИЩУ ЗАЩИТИНУ**

На № 29/1/3174 от 31 октября 1958 года

Постановлением Президиума Хабаровского суда от 6 сентября 1958 года, постановление Тройки УНКВД по ДВК от 26 марта 1938 года по делу по обвинению ЖИГАЛКО Сергея Иосифовича отменено и дело в отношении его производством прекращено за недоказанностью предъявленного обвинения.

ЖИГАЛКО С.И. реабилитирован посмертно.

Ст. пом. прокурора Хабаровского края

советник юстиции

(подпись) Р. Усманов

15.11.1958».

«ОПРЕДЕЛЕНИЕ № 571/0-59

Военный трибунал Киевского военного округа

В составе: председательствующего подполковника юстиции Козлова

Членов – подполковников юстиции Петрова и Котова

Рассмотрел в заседании от 22 мая 1959 года надзорный протест военного прокурора Киевского военного округа на постановление особого совещания

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

при НКВД СССР от 26 апреля 1935 года, на основании которого был заключен в ИТЛ сроком на 5 лет

ЖИГАЛКО Сергей Иосифович, 1902 года рождения, до ареста в январе 1935 года – литератор.

Заслушав доклад тов. Котова и заключение пом. военного прокурора КВО подполковника юстиции Гринкевича об удовлетворении протеста

УСТАНОВИЛ:

ЖИГАЛКО обвинялся в том, что являясь националистически настроенным украинским писателем, выражал свои террористические настроения в форме сожалений о расстреле бывших украинских писателей-террористов Косынко, Власько и Фальковского.

На протяжении ряда лет был тесно связан с украинскими контрреволюционными националистическими элементами Косьяченко, Рьльским, Плужником, Косынко и Фальковским, а ряд произведений ЖИГАЛКО являлись вредными по своему содержанию и в обнаруженных у него записках ЖИГАЛКО вырисовывался как человек, способный на активные действия против Советской власти.

В протесте предлагается отменить постановление особого совещания и дело прекратить за отсутствием состава преступления по следующим основаниям.

На предварительном следствии ЖИГАЛКО не признал себя виновным и показал, что антисоветской националистической и террористической деятельностью он не занимался.

Обвинение ЖИГАЛКО было основано на показаниях свидетелей Мойся (Ле) И.Л., Колесника П.И. и Адельгейма Е.Г. и изъятой у него при обыске антисоветской националистической литературы авторов Грушевского, Ефремова, Косынки, Троцкого и Бухарина.

Передопрошенные в 1958 году свидетели Мойся (Ле), Колесник и Адельгейм, изменили данные ими в 1935 году показания и заявили, что они знали ЖИГАЛКО как молодого советского писателя, который в то время подпадал под влияние правых и в своем творчестве искажал советскую действительность, однако критику в его адрес воспринимал правильно и стремился стать настоящим советским писателем. Творчество ЖИГАЛКО антисоветским не являлось. В 1935 году на допросе они неправильно объяснили недостатки ЖИГАЛКО в творческой работе, как результат его антисоветских настрое-

ний і враждебністю к Советской влади і эти неправильные показання они дали под впечатлением ареста ЖИГАЛКО.

Соответствующие учетно-архивные органы не имеют данных о националистических и террористических настроениях ЖИГАЛКО.

Указанные в обвинительном заключении писатели Плужник, Косынко-Стрелец и Фальковский, с которыми ЖИГАЛКО якобы имел антисоветские связи в 1956–1957 гг. реабилитированы. Касьяченко Григорий вообще не арестовывался органами НКВД, а дело в отношении Рыльского Максима прекращено органами ГПУ за отсутствием состава преступления.

По сообщению Главного управления по охране военных и государственных тайн в печати при Совете Министров УССР изъята у ЖИГАЛКО «История Украины» М. Грушевского не изымалась и изъятию не подлежит. Произведения Г. Косынки до его реабилитации, т.е. до 23 ноября 1957 года, были изъяты из библиотек общественного пользования и книготорговой сети. Что же касается произведений Ефремова, Бухарина и Троцкого, то согласно документам цензуры они подлежат изъятию из библиотек общественного пользования и книготорговой сети.

В связи с этим, сам факт изъятия у ЖИГАЛКО вышеперечисленной литературы не может служить доказательством его виновности в антисоветской террористической деятельности.

В своих отзывах писатели Шиян, Складенко и Рыльский указывают, что ЖИГАЛКО был советским писателем и в творчестве антисоветских и националистических тенденций не проявлял.

Проверив материалы дела и найдя протест обоснованным, военный трибунал КВО, руководствуясь ст. 346 п. 1 ЦК УССР,

ОПРЕДЕЛИЛ:

Постановление особого совещания при НКВД СССР от 26 апреля 1935 года в отношении ЖИГАЛКО Сергея Иосифовича отменить и дело о нем производством прекратить за отсутствием состава преступления.

Подлинное за надлежащими подписями

Верно: член Военного трибунала КВО

подполковник юстиции

Судсекретарь ВТ КВО

(подпись) Котов

(подпись) Полунина» [51].

СМІЛИВИЙ БІБЛІОТЕКАР

Його батько Піц Тимофій був активним членом Бориспільської «Просвіти», виконував усі, надані організацією, доручення. В 1920 році, коли в Борисполі вибухнуло антибільшовицьке повстання, зупиняв радянське військо на підступах до рідного міста. А ще він любив співати, регулярно ходив на всі заняття хору Бориспільської «Просвіти».

В любові до України, української пісні та української культури батько виховав свого сина – Піца Павла Тимофійовича. Він один із небагатьох бориспільців отримав вищу освіту і працював бібліотекарем в районній бібліотеці.

3 грудня 1936 року в Бориспільській районній газеті була опублікована стаття про роботу молодого бібліотекаря такого змісту, яка подається мовою оригіналу:

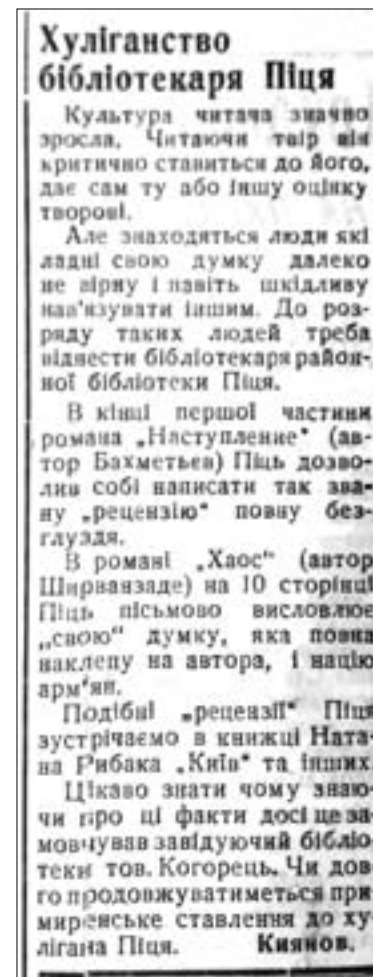
«ХУЛІГАНСТВО БІБЛІОТЕКАРЯ ПІЦЯ»

Культура читача значно зросла. Читаючи твір він критично ставиться до його, дає сам ту або іншу оцінку творові.

Але знаходяться люди, які ладні свою думку далеко не вірну і навіть шкідливу, нав'язувати іншим. До розряду таких людей треба віднести бібліотекаря районної бібліотеки Піця.

В кінці першої частини роману «Наступлення» (автор Бахметьєв) Піць дозволив собі написати так звану «рецензію», повну безглуздя.

В романі «Хаос» (автор Ширванзаде) на 10 сторінці Піць письмово висловлює «свою» думку, яка повна наклепу на автора, і націю армян.

Стаття з районної газети «Коллективіст» за 3 грудня 1936 року.

Подібні «рецензії» Піця зустрічаємо в книжці Натана Рибак «Київ» та інших.

Цікаво знати чому, знаючи про ці факти досі це замовчував завідуючий бібліотеки тов. Когорець. Чи довго продовжуватиметься примиренське ставлення до хулігана Піця.

Киянов».

Через декілька днів Павла Піця арештували і звинуватили в тому, що він на бібліотечних книгах робив на полях антирадянські написи, а в розмові із старшокласниками негативно висловлювався про політику Йосипа Сталіна та Комуністичної Партії. Його засудили до 4 років радянських концтаборів, з яких Павло Піц не повернувся.

Реабілітований наш земляк у 1989 році.

Матеріали кримінальної справи подаються мовою оригіналу:

«По делу № 1162

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

Гор. Борисполь 21 декабря 1936 года, я начальник Бориспольского РО НКВД УССР Лапин А.А., рассмотрев материалы по обвинению гр. Пица Павла Тимофеевича, уроженца и жителя с. Борисполь, Бориспольского р-на Киевской области.

В преступлениях, предусмотренных ст. 54-10 УК УССР, выразившихся в том, что он Пиц будучи библиотекарем районной библиотеки, вел агитацию среди читателей учащейся молодежи, производил к-р шовинистические надписи на книгах, а также к-р высказывания против вождя Партии т. Сталина.

Меры пресечения гр-на Пица Павла Тимофеевича нахождение его на свободе может отразиться на ходе следствия.

На основании изложенного и руководствуясь ст.ст. 143, 145 и 156 УПК УССР,

ПОСТАНОВИЛ:

Избрать мерой пресечения способов уклонения от суда и следствия по отношению обвиняемому – Пицу Павлу Тимофеевичу 1914 года рождения, б/п, грамотного, выходец из крестьян-кулаков, украинец, подданства УССР, содержание его под стражей в Киевской тюрьме.

Настоящее постановление представить Бориспольскому райпрокурору.

Нач-ку Бориспольского РО НКВД

ст. лейтенант Госбезопасности

(подпись) Лапин».

«ПОСТАНОВА (про обрання міри запобігання)

1935 року грудня 21 дня Бориспільський райпрокурор Островський цього числа розглянув матеріал райвідділу УГБ НКВС по звинуваченню гр-на с. Борисполь Піця Павла Тимофійовича 1914 року народження, письменного, парубка, несудимого та зважаючи на те, що гр-н Піць Павло Тимофійович, перебуваючи на посаді бібліотекаря при Бориспільській райбібліотеці, систематично вів к-р агітацію серед читачів, шляхом пророблення на книгах свої контрреволюційні надписи, як це мало місце на книзі «Хліб» Кравченко, «Хаос» Ширванзаде та інш.

Тобто підозрюється в скоєнні злочину передбаченого 54-10 арт. КК.

Ураховуючи те, що гр-н Піць П.Т. походить з куркульської сім'ї та може ухилитись від слідства та суду та керуючись 143 арт. КК, а тому,

ПОСТАНОВИВ:

Міру запобігання проти підозрілого гр-на Піця Павла Тимофійовича обрати тримання під вартою при Київській тюрмі та залічити утримання за Бориспільським райвідділом УГБ НКВС.

Райпрокурор

(підпис) Островський».

«По делу № 1162

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

Гор. Борисполь 25/ХІІ-1936 года я, начальник Бориспольского РО НКВД УССР Лапин А.А., рассмотрев следственный материал о гр-не Пице Павле Тимофеевиче, 1914 года рождения, уроженца и жителя г. Борисполя, б/п, грамотного, украинца, не судимого, постановил, что произведенными следственными действиями установлено: что гр. Пиц П.Т. будучи библиотекарем в районной библиотеке м. Борисполя производил надписи шовинистического характера на страницах книг художественной литературы, которая распространялась библиотекой среди читателей. Кроме того, высказывал недовольство по докладу тов. Сталина о сталинской Конституции среди учащихся м. Борисполя.

На основании ст. 126 УПК и руководствуясь ст. 127 УПК УССР,

ПОСТАНОВИЛ:

Привлечь гр. Пица Павла Тимофеевича в качестве обвиняемого, предъявив ему обвинение в том, что Пиц Павел Тимофеевич распространял к-р шовинистическую агитацию среди читателей, а также высказывал не-

довольство по докладу тов. Сталина, дискутируя о партии среди молодежи.
 Обвинить в преступлениях, предусмотренных ст. 54-10 УК УССР
 Утверждаю: начальник (подпись)
 Постановление мне объявлено (подпись)
 25 декабря 1936 года».

«АНКЕТА АРЕСТОВАННОГО

1. Фамилия – *Пиц*
2. Имя и отчество – *Павел Тимофеевич*
3. Дата рождения: число *25*, месяц *декабрь*, год *1914*
4. Место рождения – *с. Борисполь Бориспольского района Киевской области*
5. Местожительство (адрес) – *с. Борисполь, ул. Франко, 49*
6. Профессия и специальность – *стендист*
7. Место службы и должность или род занятий – *библиотекарь*
8. Паспорт – *за № 108915 выдан в 1934 году Бориспольской раймилицией*
9. Социальное происхождение – *крестьяне-бедняки*
10. Социальное положение – *служащий*
 - а) до революции – *служащий*
 - б) после революции – *служащий*
11. Образование (общее и специальное) – *высшее*
12. Партийность (в прошлом и настоящем) – *б/п*
13. Национальность и гражданство (подданство) – *Укр. УССР*
14. Категория воинского учета-запаса и где состоит на учете – *не служил по состоянию здоровья*
15. Служба в белых и др. к-р армиях, участие в бандах и восстаниях при власти (когда и в качестве кого) – *не служил*
16. Каким репрессиям подвергался при Соввласти: судимость, арест и др., каким органом и за что) – *не подвергался*
17. Состав семьи – *состоит одна мать Анна*
 Подпись арестованного /подпись/
1. Особые внешние приметы –
2. Кем и когда арестован – *23/XII 1936 г. Бориспольским РОВД*
3. Где содержится под стражей – *при Бориспольской милиции*
 Подпись сотрудника, заполнившего анкету –
 нач. РО НКВД (подпись)
 23 декабря 1936 г.».

«УССР

Народный Комиссариат Внутренних Дел
 Управление Государственной безопасности

ПРОТОКОЛ ДОПРОСА

к делу № 1162

Показания обвиняемого Пица Павла Тимофеевича 29 декабря 1936 г.

Вопрос: Что вас заставило производить шовинистические контрреволюционные надписи на страницах книг художественной литературы произведений советских писателей?

Ответ: В отношении произведенных мною надписях на художественных книгах ничего шовинистическо-контрреволюционного я не нахожу. Если я это признавал, то лишь потому, что считал себя разбирающимся в вопросе книг наравне с автором и допускал возражения автору по форме изложения темы книги, все надписи только и касаются содержания книг.

Вопрос: Чем именно объясните ваши несогласия с произведением книги «Хаос» автора Ширванзаде, в произведении которого вы написали свою заметку шовинистического характера?

Ответ: Я не согласился с автором этой книги в его любовном отношении к изображаемому им типам капиталистов. Мне казалось, что автор слишком красивыми и привлекательными чертами наделяет образы хищников капиталистов. Это мне казалось националистическим и изобразить родных (*неразборчиво*), т.е. такой же националист с автором капиталистов (*неразборчиво*).

Вопрос: Объясните следствию в чем выражается ваше недовольство по отношению к книге «Хлеб» автора Кравченко, который повествует (*неразборчиво*) борьба на селе в период коллективизации.

Я считал, что автор своими художественными описаниями снижал значение такого важного вопроса как борьба за хлеб.

Вопрос: Скажите, на скольких книгах производили свои надписи и не соглашались с их авторами.

Ответ: Пометки я делал на прочитанных мною книгах по памяти. После прочитывал свое впечатление, а потом уничтожал и не заметил, что они оказались не уничтожены в книгах 5–10.

Вопрос: Скажите следствию, помимо произведенных вами заметок на страницах книг, с кем и когда вы вели разговоры о недостатках книг, объясните характер ваших разговоров.

Ответ: Разговоры мне приходилось вести ежедневно, по крайней мере, с половиной посетителей библиотеки. Все разговоры велись как о недостат-

ках, так и о достоинствах советской литературы. С кем именно говорил, не помню.

Вопрос: Чем вызвано ваше недовольство по отношению доклада вождя т. Сталина о Сталинской конституции, о котором вы говорили 28/XI-с. г. ученику Бориспольской школы 10-летки Костянцу Михаилу.

Ответ: Никакого разговора с учеником Костянцем о докладе т. Сталина не было и недовольство докладом Сталина не выражал.

Вопрос: Скажите следствию, при каких условиях вы вели разговор с учеником Грибаренком Евгением о том, что в Красной Армии служат только дураки.

Ответ: Такого разговора не было, а если когда-нибудь упоминалось о службе в Красной Армии.

Вопрос: Когда и при каких обстоятельствах вы вели разговоры с учеником Бориспольской 10-летки Костянцем о том, что вы, будучи в городе Киеве, однажды на Владимирской горке с отдельными студентами Киевского института пели: «Ще не вмерла Україна».

Ответ: Не помню, когда я рассказывал о подобном случае.

Показания мной прочитаны и записаны с моих слов верно (подпись)

Допросил (подпись)».

«ПРОТОКОЛ ДОПРОСА

Свидетель Костянец Михаил Филиппович, 1918 г.р., г. Борисполь, украинец, подданный СССР, ученик школы, отец плотник.

Будучи предупрежден о содержании ст. 89 УК УССР показал:

Вопрос: Что вам известно об антисоветских проявлениях гр. Пица Павла Тимофеевича?

Ответ: Пица я знаю около года по библиотеке Бориспольского дома культуры, где он работает. В своих многочисленных высказываниях Пиц проявлял себя как антисоветски настроенное лицо. Припоминаю, что 25/XI по поводу доклада т. Сталина о Конституции на 8-м съезде советов, Пиц отрицательно высказывался о Сталине в присутствии других лиц.

Вопрос: Знаете ли вы какие-либо другие антисоветские проявления Пица?

Ответ: В июле 1936 года Пиц мне говорил, что в г.Киеве обучался в каком-то институте. Он пошел однажды с группой студентов и с профессором Савченко на Владимирскую горку, где вся эта группа, в том числе и Пиц,

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

распевали националистическую укр. песню «Ще не вмерла Україна». Когда это было Пиц мне не говорил, но об этом случае он рассказывал.

Записано с моих слов правильно, мне зачитано. Дополнений к своим показаниям я не имею (подпись)

Допросил оперуполномоченный 4 отдела (подпись)».

«ПРОТОКОЛ ДОПРОСА

Свидетель Бондаренко Евгений Федорович, 1919 г. рожд., г. Борисполь, украинец, подданный СССР, учащийся 10-летки.

Будучи предупрежден о содержании ст. 89 УК УССР по существу дела свидетель Бондаренко показал следующее:

Вопрос: Что вам известно о гр-не Пице Павле Тимофеевиче, работающем в районной библиотеке г. Борисполь?

Ответ: гр-на Пица Павла Тимофеевича я знаю с весны 1936 года как работника библиотеки, с которым мне неоднократно приходилось встречаться при получении книг в библиотеке и вступать с ним в разговоры по ряду вопросов художественной литературы и украинских писателей. Пиц высказывал свое недовольство, направленное против советской художественной литературы. Летом 1936 года в разговоре с Пицем о художественной литературе последний мне сказал так: «В время и особенно теперь на Украине нет хороших писателей, поэтому и отсутствует художественная литература на Украине. Был хороший талантливый писатель на Украине Остап Вишня, но его прижали и не дали ему больше заниматься художественной литературой. Литература Максима Рыльского не отвечает требованиям масс, все это чистая водичка, ничто иное». В июле 1936 года во время призыва Пиц в разговор со мной сказал: «У меня нет никакого желания служить в Красной Армии, ибо в Красной Армии служат только дураки». Также он сказал, что будет делать все, чтобы не попасть на службу в Красную Армию, так как он ее недолюбливает.

Вопрос: Что вам еще известно о гр-не Пице, подтвердите конкретными фактами.

Ответ: Больше мне о Пице сказать нечего.

Протокол мне прочитан и записан с моих слов, в чем и расписываюсь.

(подпись)

Допросил (подпись)».

«Копия дело № 278/37 г.

ПРИГОВОР

Именем Украинской Советской Социалистической Республики 1937 года апреля 10-го дня Спецколлегия Киевского Облсуда в составе:

председателя Воронова
 членов с/к Римакевича и Леонидова
 с секретарем Крейсберг без участия сторон,

Рассмотрев на закрытом заседании дело ПИЦА Павла Тимофеевича, уроженца и жителя с. Борисполь Бориспольского района Киевской области, из крестьян-середняков, украинца, подданства УССР, бывшего библиотекаря районной Бориспольской библиотеки, б/п, с высшим образованием, несудимого.

Подсудимый ПИЦ Павел предан суду по обвинению его в преступлениях, предусмотренных ст. 54-10 ч. 1 УК УССР. В судебном заседании данными судебного следствия и материалами предварительного расследования установлено, что подсудимый ПИЦ Павел, работавший в 1936 году библиотекарем в Бориспольской районной библиотеке, на прочитываемых библиотечных книгах делал записи на полях книг антисоветского характера. Установлено также, что подсудимый ПИЦ в разговорах с учеником школы клеветнически отзывался о членах правительства и дискредитировал Красную Армию. В судебном заседании подсудимый ПИЦ виновным себя в предъявленном ему обвинении признал частично. Записи, сделанные им на книгах, не отрицает, но заявил, что не считает их контрреволюционными. Тоже самое не отрицает разговора со свидетелями и поясняет, что в этих разговорах не усматривал антисоветских выступлений, однако показаниями свидетелей в судебном заседании Костянца, Бондаренко, Мотузко, Спатаря, а также вещественными доказательствами, приобщенными к делу, факты проводимой подсудимым ПИЦ антисоветской агитации и надписей в книгах, а также в разговорах с учениками полностью подтверждается.

На основании изложенного Спецколлегия считает предъявленное обвинение подсудимому ПИЦ Павлу в преступлениях, предусмотренных ст. 54-10 ч. 1 УК УССР, доказаны полностью, а также руководствуясь ст. 297 п. 3, ст. 302 УПК и ст. 132 УК УССР, Спецколлегия Киевского областного суда.

ПРИГОВОРИЛА:

ПИЦ Павла Тимофеевича к лишению свободы в исправительно-трудовых лагерях отдаленных мест СССР сроком на 4 (четыре) года. На основании

УССР

Комитет государственной безопасности при Совете Министров УССР

АРХИВ
 Учетно-архивного отдела
 КГБ при Сов. Министров УССР
 СЛЕД. ФОНД

ДЕЛО № 1162.

По обвинению Лица П.П.

Начато <u>20</u> <u>VII</u> 19 <u>36</u> г.	П <u>одному</u> том
Окончено <u>26</u> <u>VII</u> 19 <u>36</u> г.	Том № <u>1</u>

После судебного рассмотрения и исполнения приговора в силу настоящего дела подлежат немедленному возвращению в _____

К делу должна быть приобщена копия приговора.

Архив № _____

Сделано в архиве _____

61860

67220 фп

Секретариат обл. суда УССР
 6. 22. 37

Обкладинка кримінальної справи Піца Павла Тимофійовича.

ст. 29 п. а, б, в УК поразить в правах после отбытия основной меры наказания сроком на 2 (два) года, с учетом ему в этот срок предварительное заключение с 23/ХІІ-1937 года. Мєру пресєчения подсудимому ПИЦ Павлу до вступления приговора в законную силу оставить прежнюю – содержание под стражей в Киевской тюрьме. Судебные издержки отнести за счет государства. Приговор может быть обжалован в Спецколлегии УССР в пятидневный срок с момента вручения копии приговора осужденному.

Оригинал за надлежашими подписями.

Верно: секретарь

(подпись)».

«ПОСТАНОВА № 735Н90

Пленуму Верховного Суду УРСР

від 11 березня 1990 р.

Пленум Верховного Суду УРСР під головуванням голови Верховного Суду УРСР — Якименка О.Н.

– з участю в. о. Прокурора УРСР — Прика В.М.

– при секретарі Пленуму, члені Верховного Суду УРСР — Маляренку В.Т.

– розглянув протест заступника Прокурора УРСР по справі Пици П.Т.

Вироком спеціальної колегії Київського обласного суду від 10 квітня 1937 року –

ПИЦУ (ПІЦЯ) Павла Тимофійовича, народження 1914 року, українця, безпартійного, несудимого, бібліотекаря Бориспільської районної бібліотеки Київської області, –

Засуджено за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР до позбавлення волі на 4 роки з обмеженням прав на 2 роки.

Ухвалою спеціальної колегії Верховного Суду УРСР від 17 травня 1937 року вирок залишено без зміни.

Пицу П.Т. засуджено за те, що він у 1936 р., працюючи в Бориспільській районній бібліотеці Київської області, на полях прочитаних ним бібліотечних книг робив написи антирадянського змісту.

Крім того, в розмовах з учнями школи зводив наклепи на членів уряду и дискредитував Радянську Армію.

Зазначені дії розцінено як антирадянську агітацію.

В протесті ставиться питання про скасування поставлених відносно Пици судових рішень з закриттям справ за відсутністю в його діянні складу злочину.

Заслухавши доповідь члена Верховного Суду УРСР Цитовича М.М., прокурора, який підтримав протест, перевірівши матеріали справи, обговоривши доводи протесту, Пленум вважає, що протест підлягає задоволенню.

Як вбачається з матеріалів справи, Пиц винним себе не визнав.

Суд, обгрунтовуючи висновок про винність Пици в антирадянській агітації, послався у вирок на показання свідків Костянця, Бондаренка, Мотузкова, Спатаря та речові докази по справі.

З показань свідків Костянця, Бондаренка видно, що в розмовах Пица висловлював негативне ставлення до однієї з доповідей Сталіна, щодо служби в армії, а з показань свідків Мотузкова й Спатаря та з рецензій на книги з написами на їх полях речових доказів по справі вбачається, що в цих написах виражено негативну й іронічну оцінку однієї із націй в СРСР, колгоспному будівництву на селі, а також сумніви щодо реальної допомоги міста селу.

Зазначені висловлювання Пици й написи на полях художніх книг не могли бути розцінені як антирадянська агітація, оскільки являли собою його особисті думки й оцінки та ставлення до подій, суспільних явищ тощо і не містили закликів до повалення, підризу чи послаблення радянської влади або до вчинення державних злочинів.

Отже, Пицу за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджено необгрунтовано, за відсутності в його діянні складу злочину. Тому постановлені відносно нього судові рішення підлягають скасуванню, а справа – закриттю.

Керуючись ст.ст. 393, 394 КПК УРСР, Пленум Верховного суду УРСР, –

ПОСТАНОВЛЯЄ:

Протест заступника Прокурора УРСР задовольнити.

Вирок спеціальної колегії Київського обласного суду від 10 квітня 1937 року і ухвалу спеціальної колегії Верховного Суду УРСР від 17 травня 1937 року відносно Пици (Піця) Павла Тимофійовича скасувати, а справу на підставі п. 2 ст. 6 КПК УРСР закрити за відсутністю в його діянні складу злочину.

Голова Верховного Суду УРСР

(підпис) О.Н. Якименко

Секретар Пленуму,

член Верховного Суду УРСР

(підпис) В.Т. Маляренко» [61].

ХУДОЖНИК УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ

Коротку інформацію про життя нашого земляка – талановитого учня українського художника Іжакевича Судомори Єфрема Івановича – дізнаємось із його біографії, написаної власноруч в тюремному ув'язненні в 1955 році, що знаходяться в матеріалах кримінальної справи. Короткі, лаконічні речення, красивий, розбірливий почерк людини, що вже шість років перебувала в ув'язненні. За короткою фразою – надзвичайно важкі життєві роки і відчай від того, що засуджений несправедливо.

**«Генеральному прокурору СССР
от з/к Судоморы Ефрема Ивановича,
1889 г.р., осужденного в 1949 году
ОСО МГБ СССР по ст. 54-10 ч. II
сроком на 25 лет ИТЛ. В настоящее время
отбывающего наказание в Коми АССР
Интинский р-н п/о Абезь п/я № 388-16**

ЖАЛОБА (в порядке служебного надзора)

Я, Судомора Ефрем Иванович, 1889 г. рождения родился в бедной крестьянской семье в м. Борисполе Полтавской области. Родители, не имея возможности обеспечить семью, 8-летним меня определили в митрополичий хор Киевской Лавры, где я пробыл до 15 лет. В этой же Лавре я начал учиться в живописной школе, но окончить мне ее не удалось, так как за хранение нелегальной литературы я был исключен из школы. Известный художник Ижакевич сочувственно отнесся к моему горю и приютил меня у себя, далее продолжая учить меня искусству, а позже помог мне вступить в Киевское художественное училище, которое я окончил в 1915 году. До Октябрьской революции я работал художником в г. Киеве и один год учительствовал. После революции я тоже работал художником в редакциях газет «Безвірник» и «Радянське село». С 1935 года я перешел на работу в издательство «Радянська школа» и «Антивидав», где работал до начала Отечественной войны.

Когда фашистские полчища подходили к Киеву, началась эвакуация государственных учреждений, но частным лицам не было возможности эвакуироваться. В силу тех причин я тоже не мог эвакуироваться и остал-

ЧЕРВОНІЙ ТЕРОР

ся проживать в оккупированном немцами г. Киеве, так как и остались сотни тысяч евреев, которые не имели возможности эвакуироваться, хотя тоже хотели, ибо знали, что их ожидает зверская расправа фашистов.

В силу сложившихся обстоятельств я остался проживать в г. Киеве, нигде не работая и не имея никаких средств к существованию. Обречен на голодную смерть целой семьей. Я искал какой-либо работы. Случайно встретил своего знакомого на работе в издательстве «Колгоспне село», который предложил временную работу вместо заболевшего художника при издательстве газеты «Новое украинское слово». Я согласился и стал работать художником в этой редакции. Как всякий служащий, я должен был исполнять всякую работу, которую мне давали делать. В числе всяких художественных работ мне пришлось нарисовать и несколько (6 штук) карикатур антисоветского содержания на заданные редактором темы.

Эти карикатуры и явились предметом обвинения меня в массовой антисоветской агитации и в последствии к лишению свободы на 25 лет.»

Засуджений до 25 років ув'язнення Єфрем Судомора неодноразово звертався до найвищих органів радянської влади, щоб довести свою невинність. У кожному такому листі вже і після звільнення він детально описував свою долю.

**«Председателю Верховного Совета СССР
Клименту Ефремовичу Ворошилову
Судоморы Ефрема Ивановича, 1889 г. рождения**

ЗАЯВЛЕНИЕ

Родился я в бедной крестьянской семье местечка Борисполя Киевской области. Еще с малолетства я имел тяготение к рисованию. Благодаря случайности, художник Ижакевич взявши меня к себе и подучивши рисованию и живописи, определил меня в Киевское художественное училище в 1910 году. В 1916 году я его окончил. Еще проходя учебу в школе я уже работал в киевских издательствах. С 1917 г. по 1941 г., т.е. до начала войны, я работал как художник-график в издательствах Киева и Харькова. После войны в 1945 г. по 1949 г. работал в издательствах Харькова и Киева. С 1956 г. по 1959 г. я работал в госсельхозиздательствах в Киеве.

Принимал участие своими работами на выставках:
«Художников киевлян» в 1911 году (г. Киев).
«Украинских художников» в 1913 году (г. Киев).
«Ахчу» в 1917 году (г. Харьков).

В украинском клубе в 1927 году (г. Киев).

Украинских художников в 1943 году (г. Львов).

В 1949 году я был арестован в Киеве зато, что по принуждению голода (я имел жену и двоих детей) и по приказанию немца комиссара редакции украинской газеты «Українське слово» я сделал в эту газету четыре или пять карикатур на И.В. Сталина. За это ОСО приговорило меня к 25 годам строгой изоляции в лагерях.

В 1955 году я был амнистирован и направлен на жительство в м. Борисполь, там я не имел возможности работать и голодал.

Написал я Вам Климентий Ефремович просьбу о том, чтобы сняли с меня судимость и дали мне возможность жить и работать по-прежнему в Киеве. 24 сентября 1956 года справку о «Постановлении Президиума Верховного Совета СССР» от 21 сентября 1956 года указанная судимость с меня снята. Благодаря этой справке меня прописали в Киеве. Здесь мне, имея от роду 67 лет и болея печенью, язвой желудка и гипертонией, жить и работать оказалось трудно. Я начал добиваться пенсии и жилплощади. Жена моя живет в бывшей кухоньке в доме частного, туда прописаться мне не разрешили, поэтому я прописался к своей дочери, которая со своим мужем и детьми занимает одну комнату, и работать мне как художнику там не было возможности, поэтому я живу и работаю в кухоньке, занимаемой моей женой. Получается такая картина: грубка с плитой здесь варит или стирает моя жена, оттуда валит дым, а я сижу около и работаю как график-художник. Добивался я жилплощади в Железнодорожном районе г. Киева, там мне сказали, что я не имею права на жилплощадь, потому что помилован, но не реабилитирован.

С пенсией тоже получается «весело». Начал я добиваться пенсии еще в 1956 году. Для моего достатка и заработка я должен был добывать по несколько раз со всевозможными поправками и изменениями справки про мою работу и заработок в учреждениях г. Киева и других городах. Параллельно этому я должен был зарабатывать на жизнь и болеть. Болеть приходилось и дома, и в больнице, потом опять бегать в Собес и в учреждения. В результате, после моих трехлетних мытарственных мук Киевский городской отдел социального обеспечения 19.VII-1959 г. мне сообщает: «На Ваше заявление Киевский городской отдел социального обеспечения сообщает, что в соответствии с разъяснением Государственного комитета Совета министров СССР по труду и заработной плате № 21 от 5.XI-1958 года лицам, занятым работой на дому пенсия исчисляется с фактического заработка, который не превышает их полуторную тарифную ставку. Поскольку Вы работаете в Го-

сударственном издательстве сельхозиздат УССР не штатным художником на дому и тарифную ставку представить не можете, Райсобес исчислил Вам пенсию по старости при неполном стаже работы с твердого размера, т.е. 300 рублей и выплачивает Вам 289 рублей за месяц правильно». Для того, чтобы получать эти 289 рублей я больше работать не имею права. Значит из этих 289 р. я должен платить 150 р. за жилплощадь кухоньки, а на остальные 139 р. я вместе со своей женой должен кормиться, одеваться и отапливаться. Условия фантастические, но это есть факт.

На поданное мною заявление в Творческий союз художников Украины про прием меня в графическую секцию союза, графическая секция и оргкомитет союза постановили принять меня в союз, а Президиум союза постановил воздержаться от приема в союз, потому что с меня только сняли судимость, но не реабилитировали.

Председатель Совета министров СССР Хрущев Н.С. в своей речи на приеме советских журналистов в Кремле 14-го ноября 1959 г. сказал так: «Климентий Ефремович, когда мы шли сюда, посоветовал мне сказать, что у нас сейчас нет фактов привлечения к судебной ответственности за политические преступления».

Я думаю, что если бы я остался в лагере, то давно уже не был бы в живых, я шел быстрыми темпами к концу, думая, что такой конец был бы для меня спасением. Если бы я сдох в лагере, меня реабилитировали бы и жене моей выплачивали за меня пенсию. Таких фактов много. Моя беда в том, что я остался в живых.

До 5.XI-1958 г. многие художники, работающие как и я, для учреждения на дому, получают пенсии согласно их ежемесячному заработку. Поэтому прошу Вас, дайте и мне возможность получать пенсию согласно моему заработку. Ваш отказ реабилитировать меня семидесятилетнего старика будет для меня смертным приговором.

Судомора Е.И.

19.XI-1959 г.

г. Киев, 37, Красноармейская ул. 11».

Багаторічному ув'язненню Єфрема Судомори передувала кримінальна справа та вирок, що подаються мовою оригіналу, а також документи про реабілітацію.

«АНКЕТА АРЕСТОВАННОГО

УССР. 10

Передавать анкету для заполнения арестованному — запрещается. Заполняется сам арестованным и проверяется по документам.

Анкета арестованного

Фамилия, имя и отчество — Судомора Ефрем Иванович
 Год и место рождения — 1889 год, г. Борисполь, Киевская область
 Постоянное место жительства до ареста (подробный адрес) — Киев, ул. Садовая, 11.
 Профессия и специальность — художник
 Последнее место работы или род занятий до ареста — работал художником в издательстве «Радянська школа»
 Национальность — украинец
 Гражданство — СССР
 Партийность — б/п
 Образование — среднее
 Социальное и политическое прошлое — из крестьян-бедняков
 Анкета заполнена 7.VII-1949 г. ВТ МГБ УССР
 Город — Киев
 Кем — фото-дакт. ВТ МГБ УССР М. Петровой (подпись)».

«ПРОТОКОЛ ДОПРОСА

Мы, сотрудники Министерства безопасности Украинской ССР, майор Секарев и майор Бондаренко допросили — Судомору Ефрема Ивановича, 1889 года рождения, уроженца м. Борисполя, Киевской области, из крестьян-бедняков, украинца, б/п, со средним образованием, по специальности художник, не судим, работает внештатным художником издательства «Радянська школа»
 Проживает: г. Киев, Александровская слобода, ул. Садовая, 11 от 4 июля 1949 года
Вопрос: Где находились и чем занимались в период Отечественной войны?

Ответ: В начале Отечественной войны до занятия немцами г. Киева я работал в издательстве «Радянська школа» и «Детиздат», находившихся в г. Киеве, в качестве художника-графика.

Фамилия, имя и отчество.	Судомора Ефрем Иванович
Год и место рождения.	1889 г. г. Борисполь Киевской обл.
Постоянное место жительства до ареста (подробный адрес).	Киев, ул. Садовая 11.
Профессия и специальность.	Художник.
Последнее место работы или род занятий до ареста. Если работал, когда откуда уволен.	Работал художником в издательстве «Радянська школа»
Национальность.	Украинец
Гражданство (при отсутствии паспорта указать, какой документ удостоверяет личность или дано со слов).	а) граждан (пола). б) паспорт серия. №
Партийность.	б/п
Образование (общее специальное (подчеркнуть) и указать о закончил).	среднее, среднее, высшее специальное
Социальное и политическое прошлое.	крестьянин - бедняк
Участие (состоял в суде и следствии, где когда, что, приговор).	не судимого

Анкета арестованного Судомора Охрима Ивановича

Когда немецко-фашистские войска оккупировали г. Киев я оставался в г. Киеве и до конца лета 1941 года нигде не работал. В конце лета 1941 года я случайно встретился в здании горуправления со Слободяном, имени и отчества не помню, который до начала Отечественной войны работал зам. директора издательства «Колхозное село».

Так как я работал в этом издательстве продолжительное время, около одиннадцати лет, то я лично хорошо знал Слободяна и поэтому я начал с ним разговор, как со своим старым знакомым.

В процессе разговора Слободян мне рассказал, что он в настоящее время работает директором организованного немцами в Киеве издательства «Украинское слово» и предложил мне работу художника в этом издательстве.

По его протекции я и устроился работать в этом издательстве в детском отделе в качестве художника-графика.

В детском отделе я занимался изготовлением открыток в красках с изображением на них картинок религиозно-бытового содержания, не носящих сколько-нибудь политического характера.

В конце осени 1941 года в Киеве было организовано немцами педагогическое издательство, занимавшееся изданием учебников для школ. В это издательство требовались художники-оформители книг и я вслед за его организацией поступил на работу в это издательство в качестве художника книг.

Судомора Охрім Іванович, світлина із кримінальної справи.

В этом педагогическом издательстве моя работа заключалась в изготовлении иллюстраций к учебникам, в частности, я изготовлял рисунки к учебнику по естествознанию Буряковской.

В 1942 году я принимал участие в организованной немцами в Киеве художественной выставке, где были помещены несколько иллюстраций, изготовленных мною, к детским сказкам. Никаких картин антисоветского содержания я на эту выставку не подавал.

На этой выставке я случайно познакомился с уроженцем г. Львова Меляничем, работавшим в то время директором финчасти «Укроцентраля», находившейся в г. Киеве, который зная, что я по специальности художник, сообщил мне, что Львовскому украинскому издательству требуются художники-графики и предложил поступить мне на работу в это издательство в качестве художника.

После того, как я дал согласие работать во Львовском украинском издательстве, Мелянич выдал мне авансом около 3000 руб. (трех тысяч рублей) и заказал изготовить мне для этого издательства ряд рисунков по тематике детских народных сказок.

С этого времени и до момента бегства немцев из Киева я постоянно работал во Львовском украинском издательстве, выполняя его заказы по изготовлению детских рисунков. Других рисунков я не изготовлял. Этим и исчерпывается моя деятельность при немцах.

Вопрос: Где Вы еще работали во время немецкой оккупации помимо указанных уже Вами немецких учреждений?

Ответ: В других каких-либо учреждениях, кроме указанных мной выше я нигде не работал.

Вопрос: А в редакции немецко-фашистской газеты «Нове українське слово» Вы не работали?

Ответ: В редакции не немецко-фашистской газеты «Нове українське слово» я не работал.

Вопрос: Изготавливали ли Вы во время немецкой оккупации рисунки на политические темы?

Ответ: Рисунков на политические темы я никогда не изготовлял.

Вопрос: Вы карикатуры когда-либо рисовали?

Ответ: Я по специальности не карикатурист и никогда рисованием карикатур не занимался.

Вопрос: Вы говорите неправду. Какие карикатуры Вы рисовали для немецко-фашистской газеты «Нове українське слово»?

Ответ: Насколько я помню, я никаких карикатур для немецко-фашистской газеты «Нове українське слово» никогда не рисовал.

Обкладинка кримінальної справи Судомора Охріма Івановича.

Вопрос: Вам предъявляется несколько фотокопий антисоветских карикатур, помещенных в 1942 году немецко-фашистской газете «Нове українське слово», подписанных псевдонимом «Дід Ох». Кто является автором этих карикатур?

Ответ: Да, теперь я признаюсь, что предъявленные мне три фотокопии антисоветских карикатур нарисованы собственноручно мной в 1942 году для газеты «Нове українське слово».

Вопрос: Расскажите подробно о Вашей антисоветской деятельности во время немецкой оккупации.

Ответ: Я пытался скрыть от органов Госбезопасности о рисовании мной во время немецкой оккупации карикатур антисоветского содержания, помещаемых в немецко-фашистской газете «Нове українське слово», так как боялся ответственности перед Советской властью. Теперь я расскажу все.

На работу в редакцию газеты «Нове українське слово» меня устроил директор организованного немцами издательства «Українське слово» Слободян. Для этой газеты я по указанию ее редактора Штепы изготовлял карикатуры антисоветского содержания, которые затем публиковались на страницах газеты «Нове українське слово».

Таких карикатур антисоветского содержания лично мной было изготовлено около восьми штук, которые и были опубликованы в указанной газете. Из этих восьми изготовленных мною карикатур три предъявлены мне Вами.

Все эти карикатуры антисоветского содержания я подписывал псевдонимом «Дід Ох» или «О.суд». Эти псевдонимы представляют собой комбинацию из букв моей фамилии и имени.

Кроме газеты «Нове українське слово» я нигде своих антисоветских карикатур не публиковал.

Вопрос: Что Вы еще можете добавить к ранее данным Вами показаниям?

Ответ: К ранее данным мною показаниям я добавить ничего не могу.

Протокол допроса из моих слов записан верно и мной прочитан (подпись).

Допросили: начальник отделения 5 Укр. МГБ УССР

майор

(подпись) Секарев

Оперуполномоченный 5 Упр. МГБ УССР

майор

(подпись) Бондаренко

4 июля 1949 г.»

«ПРОТОКОЛ ДОПРОСА»

Допрос начат 6 июля 1949 г. в 01 час. 40 мин.

Окончен 6 июля 1949 г. в 05 час. 20 мин.

Я, зам. нач. отделения следчасти МГБ УССР майор Куценко допросил в качестве арестованного

1. Фамилия, имя и отчество – Судомора Ефрем Иванович
2. Год рождения – 1889
3. Место рождения – гор. Борисполь, Киевской области
4. Адрес – гор. Киев, Александровская слобода, ул. Садовая, 11, кв. 2
5. Партийность – б/п
6. Национальность – украинец
7. Гражданство – СССР
8. Паспорт или др. документы – выдан 14 отделением милиции гор. Киева в 1949 г.
9. Образование – среднее
10. Профессия и специальность – художник-график
11. Род занятий – не штатный художник издательства «Радянська школа»
12. Состав семьи – жена – Судомора Прасковья Евстафьевна, 1895 г.р., домохозяйка; сын – Судомора Юрий 1925 г.р., работает учеником в «Гравю-час»; дочь – Карпенко Екатерина (замужняя) домохозяйка
13. Социальное происхождение – из крестьян-бедняков
14. Общественная и политическая деятельность – на общественно-выборных должностях не был
15. Правительственные награды – не имеет
16. Военное или специальное звание – нет
17. Отношение к воинской повинности – не военнообязанный
18. Участие в Отечественной войне – не принимал
19. Имеет ли ранения и контузии – нет
20. Был ли на территории, оккупированной противником – с 1941 по 1945 годы находился на оккупированной немцами территории в гг. Киеве, Львове, Кринице и селе Кленовец (Чехословакия)
21. Участвовал ли в бандах, антисоветских организациях и восстаниях (где, когда) – не участвовал
22. Судимости – не судим

Показания обвиняемого – Судомора Ефрема Ивановича от 6 июля 1949 г.

Вопрос: Вы арестованы за проводимую вами антисоветскую националистическую работу. Намерены ли вы правду рассказывать об этом?

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

Ответ: Да, намерен.

Вопрос: Рассказывайте.

Ответ: Украинским националистом я являюсь с 1909 года. В это время я учился в Киевском художественном училище, посещал, а замет состоял членом существовавшего в городе Киеве «Украинского клуба», возглавляемого украинским националистом адвокатом Синицким Максимом Стратоновичем (умер в 1919). Здесь в «Украинском клубе», я получил первоначальное воспитание в духе украинского национализма.

Во время посещения клуба познакомился с неким Гермайзе, проходившем по процессу СВУ. Гермайзе еще до революции организовывал подпольные кружки социал-демократического националистического направления, читал в этих кружках лекции на квартирах учеников, и я посещал эти лекции.

Позже перед началом Октябрьской Социалистической революции я работал художником в украинском националистическом издательстве «Час», «Днепросоюз» и «Вернигора». Последнее было создано так называемой организацией «украинцев-самостійників», программа которой сводилась к созданию «Самостийной Украины».

Издательство «Вернигора» возглавлял в то время украинский националист Кашинский, с которым я установил связь через соученика художественного училища украинского националиста, впоследствии активного гетманца, Евтимовича Варфоломея.

По заданию Кашинского и Евтимовича, мною, как художником, был сделан рисунок карикатурного характера «братне життя кацапів з українцями». Этот рисунок в период гражданской войны в виде листовок распространялся среди населения гор. Киева.

Будучи убежденным украинским националистом в период гражданской войны я принимал участие в петлюровском движении. По заданию петлюровцев и гетманцев рисовал образцы «украинских гербов», рисунки военной одежды для предполагаемой гетманской армии, а также другие рисунки националистического содержания. В частности, в 1918 году мною были сделаны рисунки националистического характера к народной детской сказке «Війна грибів з жуками». Эта сказка с моими рисунками в 1919 году была издана издательством «Час» в Киеве, а напечатана в гор. Праге. Она имеется у меня на квартире и в настоящее время между книгами на этажерке или же в шкафу.

Вопрос: Нам известно не только ваша антисоветская националистическая деятельность в прошлом, но и в настоящее время. Учтите, что об этом мы будем допрашивать вас на последующих допросах.

Карикатура на «Сталінську Конституцію», художник Охрім Судомора.

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

Протокол допроса с моих слов записан верно, мною прочитан (подпись)
 Допросил
 зам. нач. отделения следчасти МГБ УССР майор (подпись) Куценко».

«ПРОТОКОЛ ДОПРОСА

обвиняемого Судоморы Ефрема Ивановича от 15 июля 1949 года
 Допрос начат в 12 ч. 30 мин.

Вопрос: Вам предъявлено обвинение по ст. 54-10 ч. II УК УССР, с содержанием которого вы ознакомлены постановлением. Вы признаете себя в предъявленном обвинении?

Ответ: Да, в предъявленном мне обвинении по ст. 54-10 ч. II УК УССР виновным себя я признаю, но частично.

Вопрос: В чем конкретно вы признаете себя виновным. Покажите об этом?

Ответ: Я признаю себя виновным в том, что являюсь активным украинским националистом старой генерации.

Еще в годы гражданской войны я принимал активное участие в гетманском и петлюровском движении на Украине. Как художник, по заданию гетманцев и петлюровцев рисовал образцы «украинских гербов», военной одежды для предполагаемой украинской армии, а также другие различные рисунки антисоветского националистического содержания, которые распространялись среди населения. Сотрудничал в националистических издательствах «Час», «Днепросоюз», «Рух» и антисоветской националистической организации «українців-самостійників», «Вернигора».

После установления Советской власти на Украине совместно с Морозом Михаилом Наумовичем принимал активное участие в организации украинской автокефальной церкви, путем ведения пропаганды среди населения и сбора подписей за отделение украинской церкви от православной. Позже я вошел в состав и являлся членом Всеукраинской автокефальной церковной рады, принимал участие в нелегальных сборищах церковной рады и парафий.

Признаю себя также виновным в том, что оставшись проживать во временно оккупированном немцами городе Киеве, в силу антисоветских националистических убеждений сотрудничал в немецко-украинской фашистской прессе – вначале в «Украинском слове», а затем – «Новом украинском слове», в которых по заданию немцев и, в частности главного редактора редакции

Карикатура на Йосипа Сталіна, художник Охрім Судомора.

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

газеты «Новое украинское слово» Штепы, рисовал и публиковал свои антисоветские карикатуры, в которых возводил злобную клевету на советскую действительность и вождя народов Советского Союза. Таких антисоветских клеветнических карикатур много было сделано и опубликовано около восьми штук, точно не припоминаю.

Боясь ответственности за антисоветскую националистическую работу, в 1943 году вместе с немцами бежал в город Львов, затем Криница, а после на территорию Чехословакии, где проживал в селе Кленовец, что вблизи гор. Гнушта, до 1945 года, т.е. до прихода частей Советской Армии.

После окончания войны в сентябре 1945 года в порядке репатриации я возвратился обратно в Советский Союз и в этот период времени никакой антисоветской работы не проводил и в данном пункте предъявленного мне обвинения виновным себя не признаю.

Протокол допроса с моих слов записан верно, мною прочитан (подпись)
Допросил

зам. нач. отделения следчасти МГБ УССР майор (подпись) Куценко»

«ПРОТОКОЛ ДОПРОСА

обвиняемого Судоморы Ефрема Ивановича от 21 июля 1949 года

Допрос начат в 13 ч.

Вопрос: На предыдущем допросе вы показали, что проживая во временно оккупированном немцами городе Киеве, сотрудничали в немецко-фашистской прессе – вначале в издательстве «Украинское слово», а затем – в редакции газеты «Новое украинское слово».

Покажите, какую практическую антисоветскую националистическую работу вы проводили в это время?

Ответ: Оставшись во временно оккупированном немцами городе Киеве в 1941 году, в течении около месяца я сотрудничал в созданном немцами и прибывшими из Западной Украины украинскими националистами немецко-украинском издательстве «Украинское слово», директором которого был мой старый знакомый бывший заместитель директора издательства «Колгоспне село» – Слободян Василий Севастьянович. Он же и пригласил меня на работу в издательство «Украинское слово», главным редактором которого являлся активный украинский националист Рогач.

В указанном издательстве я работал в качестве художника отдела для детей и по работе был связан с заведующим этого отдела украинским националистом-западником Гайовичем.

За указанное выше время по заданию Гайовича я сделал четыре рисунка в красках для печатания открыток и по заданию заведующего художественным отделом редакции газеты «Украинское слово» Матвеева Владимира заглавие, точнее рисунок шрифта названия этой газеты.

Вопрос: Какой был сюжет сделанных вами рисунков для открыток?

Ответ: Я помню два сюжета сделанных мною рисунков для печатания и продажи открыток, а именно: рисунок религиозного характера «Колядка со звездой» и «Дети лепят снеговую бабу». Какой был сюжет двух других рисунков, я не припоминаю.

Вопрос: Это потому что они были антисоветско-националистического содержания?

Ответ: Нет, я просто забыл их содержание.

Вопрос: Были ли выпущены в свет издательством «Украинское слово» ваши рисунки для открыток и распространялись ли они среди населения?

Ответ: Рисунки для печатания открыток я сделал и сдал в издательство лично Гайовичу, но насколько мне известно, отпечатаны они не были и, естественно, путем продажи среди населения не распространялись. Этому помешало то обстоятельство, что спустя месяц издательство «Украинское слово» немцами было ликвидировано.

Вопрос: Почему?

Ответ: Мне это неизвестно. Однако я лично полагаю, что издательство «Украинское слово» немцы ликвидировали потому, что в руководстве этим издательством засели, главным образом, украинские националисты, против которых немцы начали проводить репрессии. Так, в частности, ими были арестованы все руководители отделов издательства и в том числе Рогач, Гайович, Слободян, заведующая отделом «Юнацтво» поэтесса (фамилию не помню), секретарь издательства и многие другие.

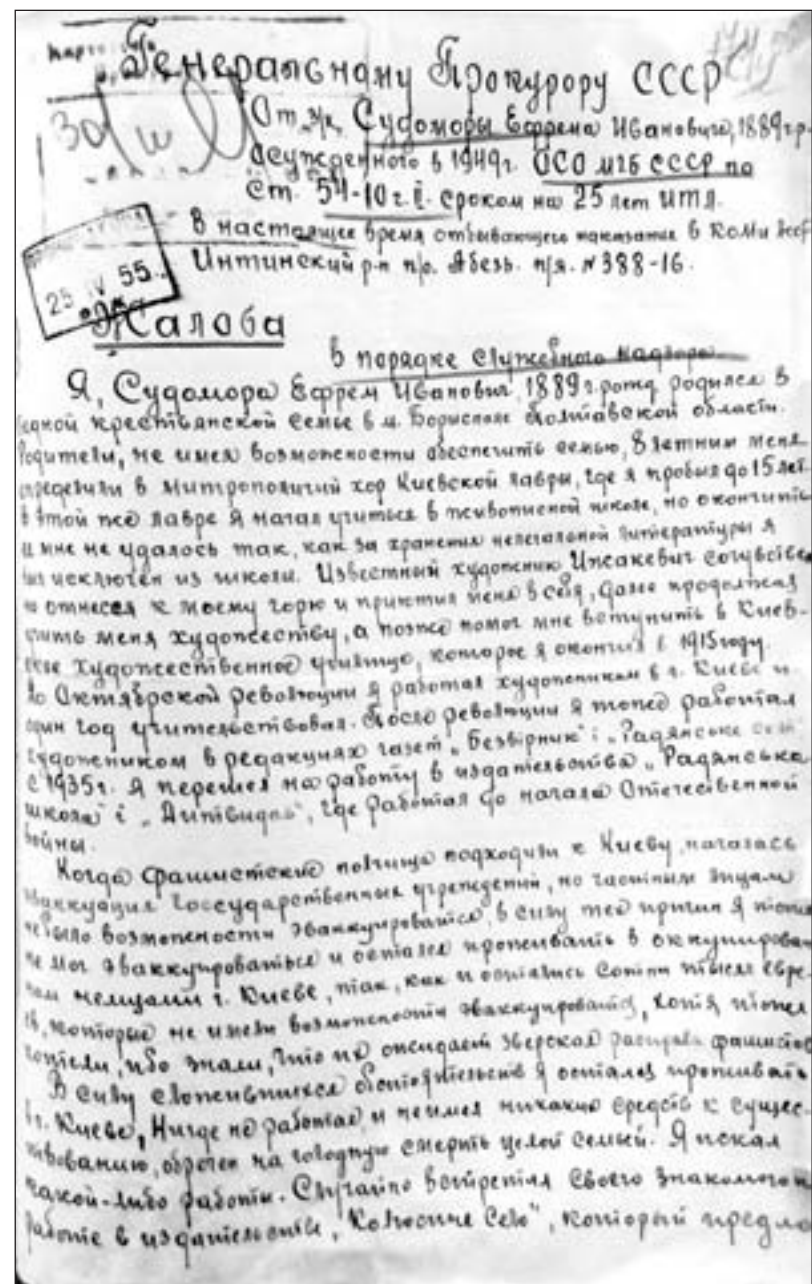
Тогда же одновременно с Рогач немцы арестовали председателя Киевской городской управы Багазий, который находился в близкой связи с Рогачом.

Вопрос: Вы лично арестовывались немецкими карательными органами?

Ответ: Нет, не арестовывался. Я не подвергался аресту немцами не только во время моей работы в издательстве «Украинское слово», но и в последующее время. Участь Рогача, Гайовича и других меня миновала.

Вопрос: Известно, что с украинскими националистами Рогачем и Гайовичем вы были связаны не только совместной работой в издательстве «Украинское слово», но и по созданию в городе Киеве антисоветской организации украинских националистов мельниковского направления.

Рассказывайте об этом.

Скарга в'язня Охріма Судомори на ім'я Генерального прокурора СРСР, стор 1.

меня временно работу вместе забовешено художника и редактора
 газет «Новое Слово». Я согласился в этой редакции
 художником в этой редакции. Как всякий журналист я должен был
 выполнять всякую работу, которую мне давали делать. В числе
 своей художественной работы мне пришлось нарисовать и не-
 сколько (шпатель) карикатур антисоветского содержания на
 задание редактором темы.

Эти карикатуры и явились предметом обвинения меня
 в Маловероятно, чтобы вы, являясь убежденным украинским
 националистом и антисоветски настроенной личностью не примкнули к
 ОУН, а в антисоветской работе прибегали только лишь к использованию
 своей профессии.

Говорите правду, кем вы были вовлечены в ОУН?

Ответ: Прошу поверить, что органам следствия я говорю только правду.
 В ОУН я не был и в эту организацию меня никто не вовлекал.

Допрос окончен в 17 ч.

Протокол допроса с моих слов записан верно, мною прочитан (подпись)
 Допросил зам. нач. отделения следчасти МГБ УССР
 майор (подпись) Куценко»

«УТВЕРЖДАЮ
 Зам. министра Государственной безопасности УССР
 генерал-майор (подпись) Поперека
 26 октября 1949 года.

ОБВИНИТЕЛЬНОЕ ЗАКЛЮЧЕНИЕ

По следственному делу №149362 по обвинению: СУДОМОРА Ефрема
 Ивановича, в совершении преступлений. Предусмотренных ст. 54-10 ч. II УК
 УССР.

СУДОМОРА арестован МГБ УССР в июле месяце 1949 года за антисо-
 ветскую деятельность.

Следствием установлено, что СУДОМОРА с 1909 года являлся чле-
 ном т. н. «Украинского клуба», организованного и в то время руководимого
 известным украинским националистом Синицыным Максимом. (л.д. 24, 110)

В настоящее время я нахожусь в Центральной
 больнице на лечении, страдаю болезнью, из-за которой не ра-
 ботающий, мне 66 лет от роду.

Отстаю Вашего справедливого решения.

З/к. Судомора Ефрем
 Иванович.

8 апреля 1955г.

Скарга в'язня Охріма Судомори на ім'я Генерального прокурора СРСР, стор 2.

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

Ответ: Свою связь с украинскими националистами Рогачем, Гайовичем
 и другими по работе в издательстве «Украинское слово» я не отрицаю. Но
 к моему сожалению по вопросу совместной деятельности с этими лицами
 в части создания в городе Киеве антисоветской организации украинских
 националистов я никаких показаний дать не могу, поскольку к этой работе
 ни Рогачем, ни кем-либо другим не привлекался. Участником этой орга-
 низации я не был и подобных преступлений я не совершал. Верно, не ста-
 ну отрицать и об этом я уже говорил, что по своим убеждениям являюсь
 украинским националистом старого поколения, был враждебно настроен
 по отношению к Советской власти и все мои преступления, которые я со-
 вершал на протяжении длительного времени, выражались в работе худож-
 ником и антисоветскими разговорами.

Вопрос: Маловероятно, чтобы вы, являясь убежденным украинским
 националистом и антисоветски настроенной личностью не примкнули к
 ОУН, а в антисоветской работе прибегали только лишь к использованию
 своей профессии.

Говорите правду, кем вы были вовлечены в ОУН?

Ответ: Прошу поверить, что органам следствия я говорю только правду.
 В ОУН я не был и в эту организацию меня никто не вовлекал.

Допрос окончен в 17 ч.

Протокол допроса с моих слов записан верно, мною прочитан (подпись)
 Допросил зам. нач. отделения следчасти МГБ УССР
 майор (подпись) Куценко»

«УТВЕРЖДАЮ

Зам. министра Государственной безопасности УССР

генерал-майор

(подпись) Поперека

26 октября 1949 года.

ОБВИНИТЕЛЬНОЕ ЗАКЛЮЧЕНИЕ

По следственному делу №149362 по обвинению: СУДОМОРА Ефрема
 Ивановича, в совершении преступлений. Предусмотренных ст. 54-10 ч. II УК
 УССР.

СУДОМОРА арестован МГБ УССР в июле месяце 1949 года за антисо-
 ветскую деятельность.

Следствием установлено, что СУДОМОРА с 1909 года являлся чле-
 ном т. н. «Украинского клуба», организованного и в то время руководимого
 известным украинским националистом Синицыным Максимом. (л.д. 24, 110)

Дитяча книжка "Війна грибів з жуками" з малюнками Охріма Судомори.

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

Перед Великой Октябрьской Социалистической революцией СУДОМОРА, работая художником в украинских националистических издательствах – «Час», «Днепросоюз» и «Вернигора», по заданию видных националистов Кашинского и Евтимовича рисовал и помещал в указанных издательствах рисунки резко националистического характера (л.д. 25, 109, 110).

После Октябрьской революции СУДОМОРА, продолжая проводить активную националистическую деятельность, рисовал образцы «украинских гербов» и военной одежды для «украинской армии», которые вывешивались в гетманской военной школе в гор. Киеве (л.д. 81, 82, 110).

Также установлено, что с установлением Советской власти на Украине СУДОМОРА, как активный националист входил в состав руководителей организованной украинской автокефальной церкви, являлся членом Всеукраинской Центральной Рады. Принимал участие в нелегальных антисоветских собраниях этой Рады (л.д. 90, 112).

В период временной оккупации города Киева немецко-фашистскими захватчиками СУДОМОРА, будучи враждебно настроен по отношению к Советской власти, сотрудничал в фашистской прессе и по заданию немецких оккупационных властей рисовал и опубликовывал карикатуры антисоветского клеветнического содержания (л.д. 23, 66, 113).

Так, в 1942 году, работая художником в редакции немецкой газеты «Новое украинское слово», СУДОМОРА нарисовал 8 карикатур антисоветского содержания, которые были опубликованы в указанной газете под псевдонимом «Дід Ох» (л.д. 66, 67, 113–115).

С приближением советских войск к городу Киеву, СУДОМОРА, боясь ответственности за совершенные им преступления перед Советской властью, осенью 1943 года бежал вместе с немцами в город Львов, а затем в Чехословакию (л.д. 68–71, 115, 116).

Возвратившись по репатриации в Советский Союз и поселившись осенью 1945 года на жительство в городе Харькове, СУДОМОРА среди своих знакомых занимался антисоветской агитацией, высказывал недовольства проводимыми мероприятиями партией и Советским правительством, клеветал на материальные условия жизни трудящихся в Советском Союзе (л.д. 117 – 121).

В предъявленном обвинении СУДОМОРА виновным себя признал (л.д. 28–31, 117–121). Кроме того, изобличается показаниями свидетелей – Бурячок М.В., Засенко Л.Ф., Доманского Д.И., Бринь М.Е., Кузьминского А.С., Гордиенко К.А., Судомора Ю.Е., Карпенко Е.Е. (л.д. 122–153) и вещественными доказательствами, приобретенными к делу в пакете.

На основании имеющихся в деле материалов, обвиняется:

СУДОМОРА Ефрем Иванович, 1889 года рождения, уроженец гор. Борисполь, Киевской области, украинец, беспартийный, гр-н СССР, со средним образованием, женат, до ареста работал художником в издательстве «Радянська школа», проживал в г. Киеве, Александровская слобода, по ул. Садовая, 11, в том что:

Будучи по своим убеждениям украинским националистом, с установлением Советской власти на Украине входил в состав руководителей украинской автокефальной церкви, являлся членом Всеукраинской Центральной Рады и вел антисоветскую националистическую работу.

В период временной оккупации Киева немецко-фашистскими захватчиками сотрудничал в фашистской прессе и по заданию немецких оккупационных властей рисовал и публиковал карикатуры антисоветского клеветнического содержания.

При отступлении немцев из Киева в 1943 году бежал на запад.

После возвращения из Чехословакии в Советский Союз продолжал заниматься антисоветской агитацией, т.е. в совершении преступлений, предусмотренных ст. 54-10 ч. II УК УССР.

Руководствуясь ст. 204 УПК УССР, следственное дело № 149362 по обвинению СУДОМОРА Ефрема Ивановича направить на рассмотрение Особого Совещания при МГБ СССР с ходатайством о применении меры наказания СУДОМОРА заключением в ИТЛ сроком на 25 лет.

Обвинительное заключение составлено 24 октября 1949 года в гор. Киеве.

МЛ следователь следчасти МГБ УССР лейтенант (подпись) Карпов «Согласны»:

начальник отдела следчасти МГБ УССР майор (подпись) Черкасов
Начальник следственной части МГБ УССР полковник (подпись) Цепков.

Справка: 1. Обвиняемый СУДОМОРА Е.И. арестован 5 июля 1949 года и содержится под стражей во внутренней тюрьме МГБ УССР.

2. Личные документы обвиняемого СУДОМОРА сданы на хранение в отдел «А» МГБ УССР.

3. Вещественные доказательства приобщены к делу.

МЛ Следователь следчасти МГБ УССР лейтенант (подпись) Карпов».

«ВЫПИСКА ИЗ ПРОТОКОЛА № 68

Особого Совещания при Министре Государственной безопасности Союза ССР
от 14 декабря 1949 года

СЛУШАЛИ:	ПОСТАНОВИЛИ:
<p>Дело № 149362 МГБ Украинской ССР, по обвинению СУДОМОРА Ефрема Ивановича, 1889 г.р., ур. гор. Борисполя, Киевской области, украинца, гр. СССР, беспартийного, со средним образованием. Обвин. по ст. 54-10 ч. 2 УК УССР.</p>	<p>СУДОМОРА Ефрема Ивановича за антисоветскую агитацию заключить в исправительно-трудовой лагерь сроком на ДВАДЦАТЬ ПЯТЬ лет, считая срок с 5 июля 1949 г.</p>

Начальник секретариата

Особого Совещания

(подпись)».

«Уважаемый Юрий Ефремович!

Сообщаем Вам, что на основании Указа Президиума Верховного Совета СССР от 16 января 1989 года «О дополнительных мерах по восстановлению справедливости в отношении жертв репрессий, имевших место в период 30 – 40-х и начала 50-х годов», Ваш отец Судомора Ефрем Иванович, 1889 г.р., незаконно репрессированный бывшими органами ГПУ НКВД МВД в 1949 году, в настоящее время реабилитирован. О его дальнейшей судьбе в материалах дела сведений не имеется.

Член Коллегии Прокуратуры Украинской ССР (подпись) В.И. Лесной
20 апреля 1993 год».

**141090, г. Москва,
Болшево, городок № 2,
дом 45, кв. 16
Забоченко М.С.**

Уважаемый Михаил Степанович!

На Ваше заявление, поступившее к нам из Управления СБ Украины по Львовской области, сообщаем, что согласно имеющимся архивным материа-

Карикатура «Новий цирковий трюк, що його готує Рузвельт для світової арени», художник Охрім Судомора.

лам, Судомора Ефрем Иванович, 1889 года рождения, уроженец г. Борисполь Киевской области, художник издательства «Радянська школа», был арестован 5 июля 1949 года в г. Киеве МГБ УССР по необоснованному обвинению в антисоветской деятельности и по постановлению особого совещания МГБ СССР от 14 декабря 1949 года по ст. 54-10 ч. 2 УК УССР подвергнут заключению в ИТЛ сроком на 25 лет. Освобожден 26 декабря 1955 года на основании Указа Президиума Верховного Совета СССР от 17 сентября 1955 года «Об амнистии советских граждан, сотрудничавших с немецкими оккупантами в период Великой Отечественной войны 1941–1945 гг.». После освобождения проживал в г. Киеве.

В соответствии с Указом Президиума Верховного Совета СССР от 16 января 1989 года «О дополнительных мерах по восстановлению справедливости в отношении жертв репрессий, имевших место в период 30–40-х и начала 50-х годов» по заключению прокуратуры Украины от 7 февраля 1990 года Судомора Е.И. полностью реабилитирован. Справка о его реабилитации прокуратурой Украины выдана сыну Судоморы Е.И. Судоморе Юрию Ефремовичу, проживавшему в то время в г. Киеве, ул. Шлихтера, 2/25, кв. 63.

Личных документов, фотокарточек Судоморы Е.И. в архивных материалах не имеется.

Начальник подразделения (подпись) А.М. Пшенников» [54].

Єфрем Судомора був палким українським патріотом. Він радо вітав створення Української Народної Республіки, тісно співпрацював з Українською Центральною Радою. В 1917 році Єфрем Судомора намалював плакат, на якому було зображено запряженого в плуг українського селянина, якого б'є батою поганяч-росіянин. Під малюнком напис: «Братне життя кацапів з українцями». Цей плакат був надрукований великим тиражем і розповсюджений по всій Україні. Він також на замовлення Української Центральної Ради малював зразки українських гербів, печаток, військової форми для української армії, а також політичні плакати.

Свідок Бурячек М.В. що описував «гріхи» Єфрема Судомори, цитував його: «Украина – большая, украинцы – народ сильный, почему они не могут иметь свое самостоятельное государство, ни от кого независимое?»

Сьогодні важко уявити, що за те, що Єфрем Судомора прагнув жити в незалежній Україні, безмежно любив її, його було звинувачено в тяжкому злочині: зраді Батьківщині.

Помер Єфрем Судомора у Києві у великих злиднях, так і не дочекавшись своєї реабілітації.

Розділ IV
Засуджені
до розстрілу

МАШИНА СМЕРТІ

Планові завдання на смертні вироки в СРСР породили розгалужену розстрільну «промисловість», до якої були залучені тисячі штатних одиниць, виконавців вироків. Смертна кара в Радянському Союзі надовго стала звичайним побутовим явищем, і документи, що це засвідчують, є майже в кожній кримінальній справі: розстрільні вироки з грифом «таємно», акти про виконання вироку із зазначенням дати та часу розстрілу, під якими стоять декілька підписів та інші документи. Сама процедура виконання смертної кари також була таємна, без всяких зовнішніх ефектів, без оголошення вироку, раптова, що діяла на підсудних психологічно нестерпно боляче. Велика, безпощадна, всевидяча машина смерті хапала свої жертви і перемелювала їх як в м'ясорубці. Після страти складався короткий акт про виконану роботу. В ньому немає останніх слів жертви, немає інформації про повідомлення рідних про розстріл їх рідних. Немає тіла, немає могили. Пустка. Так своїх ворогів повністю знищувала «советська влада».

Хто вони, ці тисячі палачів, технічні виконавці вироків, які щодня виконували свою роботу – розстрілювали людей. Вони натискали на спускові курки вночі, о 22 чи 23 годині. Що думали вбивці, дивлячись, як падали їх закритавлені жертви? Ні їх думок, ні прізвищ цих людей історикам майже невідомі. Деякі науковці, дослідники теми виконання покарань, стверджували, що були палачі, які за час свого «перебування» на державній секретній службі вбивали до 10.000 людей. Який же був регламент виконання вироків? При царській владі засуджених до смертної кари вішали або розстрілювали. Слід зауважити, що таких вироків при царю було зовсім небагато. З приходом радянської влади народилась ціла розстрільна індустрія, індустрія смерті. Спочатку комісари розстрілювали людей публічно. Так було з учасниками антибільшовицького спротиву в Борисполі в 1920 році. Процедура виконання смертної кари регламентувалась відповідними документами. В 1924 році з Москви на місця прокурорам, головам трибуналів та обласних судів розсилались розпорядження Наркомюста СРСР «про порядок розстрілів». Цим циркуляром виконання смертної кари цілком засекречувалось, заборонялось повідомляти про це рідним та видавати тіло для поховання, рекомендувалось закопувати «ворогів народу» без всякого ритуалу та «не залишати слідів поховання». Техніка розстрілу також повністю засекречувалась, родичам

ЧЕРВОНІЙ ТЕРОР

розстріляних рекомендували повідомляти, що арештованих засудили до 10 років позбавлення волі без права переписки. Секрети розстрілів охоронялись дуже суворо. Коли в 1930 році почались колективні вироки і в один день розстрілювали і 10, і 15 підсудних, за секретністю процедури вбивства спостерігали особливо пильно. Засуджених «ліквідували» не оголошуючи їм вироку та не попереджаючи їх про день його виконання з метою можливого спротиву засудженого.

Розстрілювали жертви в присутності декількох осіб, в тому числі лікаря. Інколи на розстрілі був присутній оперативний працівник НКВД або прокурор. Факт смерті встановлювався учасниками страти. Часта відсутність лікарів при стратах приводила до того, що інколи людей закопували ще живими, адже смерть встановлювалась «на око». Активними учасниками розстрілів були начальники тюрем.

Розстрілювали щодня. Місцями розстрілу були спеціальні підвали в Лук'янівській тюрмі в Києві, згодом вирок виконували в підвалах нинішнього Жовтневого палацу культури, вночі тіла таємно вивозили за місто і закопували. Найбільші захоронення звірств московсько-більшовицької влади в Биківні, в лісі під Броварами. Працівники каральних органів, щоб не вживати слово «розстріл», вигадали нову термінологію, яка допомагала засекречувати людиновбивство. Офіційно вживались такі терміни: вища міра покарання (ВМП), вища міра соціального захисту, вища міра соціальної справедливості. Чекістський жаргон наповнився новими висловами: «пустить в расход», «свадьба» (венчание со смертю), «переведение в состояние небытия». В своїх офіційних документах чекісти писали: «убитые по первой категории», «десять лет без права переписки», «спецоперація». Про масштаби людиновбивства в СРСР можна зробити висновок, порівнявши статистичні дані. Так, в царській Росії, штатних палачів можна було перерахувати на пальцях, а в радянській імперії їх було десятки тисяч. За порівняно короткий період з 1921 по 1941 роки ними було розстріляно мільйони громадян СРСР, в тому числі бориспільців. Забути про це ми не маєм права!

*

*

*

РОЗСТРІЛЯНІ ЗА АНТИРАДЯНСЬКУ ПРОПАГАНДУ

БОРИСПІЛЬ

БАБИЧ Григорій Леонтійович, 1895 року народження, м. Бориспіль, українець, освіта початкова. Проживав у м. Борисполі, вагар мукомольного комбінату. Трійкою при УНКВС по Київській області 10 травня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 20 травня 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований 1960 року.

БЕРЕЗНИК Микола Петрович, 1891 року народження, м. Бориспіль, українець, малописьменний. Проживав у м. Бориспіль, тимчасово не працював. Трійкою при УНКВС по Київській області 25 квітня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 7 травня 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1959 році.

БОНДАР Яків Мусійович, 1880 року народження, м. Бориспіль, українець, малописьменний. Проживав у м. Бориспіль, одноосібник. Трійкою при УНКВС по Київській області 22 грудня 1937 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 28 грудня 1937 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1989 році.

БОНДАР Яків Трохимович (див. список членів Бориспільської «Просвіти»).

БУБОН Опанас Васильович, 1880 року народження, м. Бориспіль, українець, малописьменний. Проживав у м. Бориспіль, робітник сіно-пункту. Трійкою при УНКВС по Київській області 9 жовтня 1937 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 16 жовтня 1937 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1989 році.

ВЕРНА Семен Митрофанович, 1884 року народження, м. Бориспіль, українець, малописьменний. Проживав у м. Бориспіль, робітник 129 дільниці військбуду. Трійкою при УНКВС по Київській області 16 жовтня 1937 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 13 листопада 1937 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1989 році.

ВИСОЧИН Яків Аврамович, 1880 року народження, м. Бориспіль, українець, малописьменний. Проживав у м. Бориспіль, тимчасово не працював. Трійкою при УНКВС по Київській області 13 листопада 1937 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 13 листопада 1937 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1989 році.

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

ВОРОЖЕНЧИК Антон Андрійович, 1900 року народження, м. Бориспіль, поляк, малописьменний. Проживав у с. Старе Бориспільського району, робітник цукрозаводу. Трійкою при УНКВС по Київській області 25 вересня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 27 вересня 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1989 році.

ГАЙКЕВИЧ-САТУРНІН Андрій Антонович, 1892 року народження, м. Бориспіль, поляк, освіта середня. Проживав у м. Бориспіль, рахівник заготпункту. Трійкою при УНКВС по Київській області 28 вересня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 23 жовтня 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1958 році.

ДЕРКАЧ Іван Дмитрович, 1909 року народження, м. Бориспіль, українець, малописьменний. Проживав у смт Ставище Ставищенського району, робітник артілі «Червоний шлях». Особливою Народою при НКВС СРСР і Прокуратурі СРСР 19 грудня 1937 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 13 січня 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1959 році.

ДОМАНСЬКИЙ Костянтин Болеславович, м. Бориспіль, 1908 року народження, українець, освіта початкова. Проживав у м. Бориспіль, директор нафтобази. Трійкою при УНКВС по Київській області 28 вересня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 2 жовтня 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1958 році.

ЖИГАЛКО Іван Йосипович, 1904 року народження, м. Бориспіль, українець, освіта вища. Проживав у м. Києві, начальник ветеринарного пункту КВО. Військовою колегією Київського обласного суду 21 листопада 1937 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 21 листопада 1937 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1960 році.

ЖУРИЛО Володимир Миколайович, 1900 року народження, с. Забужжя Львівської області, українець, освіта неповна середня. Проживав у м. Бориспіль, робітник місцевого м'ясокомбінату. Постановою НКВС СРСР і Прокуратури СРСР 22 жовтня 1937 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 1 листопада 1937 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1989 році.

ЗАГИДЬКО Микита Петрович, м. Бориспіль, 1887 року народження, українець, малописьменний. Проживав у м. Бориспіль, власник пивної крамниці. Трійкою при Колегії ДПУ УСРР 10 березня 1930 року засуджений до розстрілу. Даних про виконання вироку у справі немає. Реабілітований у 1989 році.

ЗАЄЦЬ Андрій Степанович, 1884 року народження, м. Бориспіль, українець, малописьменний. Проживав у м. Бориспіль, робітник хлібопекарні. Трійкою при УНКВС по Київській області 16 жовтня 1937 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 13 листопада 1937 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1989 році.

КОВАЛЬ Олександр Федорович, 1911 р. н., м. Бориспіль, освіта початкова, 25 серпня 1941 року Військовим трибуналом Пінської військової флотилії засуджений до розстрілу, реабілітований в 1999 році.

КОРНІЯКА Іван Іванович, 1899 року народження, м. Бориспіль, українець, освіта початкова. Проживав у м. Бориспіль, колгоспник, Трійкою при УНКВС по Київській області 16 квітня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 29 квітня 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1967 році.

КОТКО Сергій Васильович (див. список учасників Бориспільського антибільшовицького повстання 1920 року).

ЛИТОВКО Тит Кононович, 1877 року народження, м. Бориспіль, українець, освіта початкова. Проживав у м. Маріуполь Донецької області, тимчасово не працював. Постановою Надзвичайної Комісії Маріупільського повіту 12 січня 1921 року засуджений до розстрілу. Даних про виконання вироку в справі немає. Реабілітований у 1993 році.

ЛОГВИН Пантелей Семенович (див. список членів Бориспільської «Просвіти»).

ЛОГВИН Хома Степанович (див. список членів Бориспільської «Просвіти»).

ЛУНЯК Гаврило Васильович, 1897 року народження, с. Ігровиця Тернопільського району Тернопільської області, українець, неписьменний. Проживав у м. Бориспіль, колгоспник. Постановою НКВС СРСР і Прокуратури СРСР 22 жовтня 1937 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 25 листопада 1937 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1989 році.

ЛУЦЕНКО Борис Прокопович, 1882 року народження, м. Бориспіль, українець, освіта початкова. Проживав у м. Бориспіль, бухгалтер військбуду. Трійкою при УНКВС по Київській області 10 травня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 20 травня 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1960 році.

МАРЧЕНКО Василь Степанович (див. список членів Бориспільської «Просвіти»).

МИХАЛЮК-КЛИШУК Зіновій Никодимович, 1881 року народження, Білорусія, білорус, освіта середня. Проживав у м. Бориспіль, технік-геодезист військово-будівельної дільниці. Трійкою при УНКВС по Київській області 11 жовтня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 15 жовтня 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1960 році.

ПЕТРУСЬ Георгій Феофілович (див. список учасників Бориспільського антибільшовицького повстання 1920 року).

ПИЛИПЕЙКО Кирило Онопрійович, 1890 року народження, м. Бориспіль, українець, малописьменний. Проживав у м. Бориспіль, колгоспник. Трійкою при УНКВС по Київській області 25 квітня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 7 травня 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1968 році.

ПІДГУРСЬКИЙ Онуфрій Олімпійович, 1886 року народження, м. Бориспіль, українець, малописьменний. Проживав у смт Барішівка, робітник артілі «Сількоопвзуття». Трійкою при УНКВС по Київській області 31 серпня 1937 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 14 вересня 1937 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1965 році.

ПІНЧУК Дмитро Нестерович, 1901 року народження, м. Бориспіль, українець, освіта середня. Рахівник в лісництві. Трійкою при УНКВС по Київській області 16 квітня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 29 квітня 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1956 році.

РАЙХЕРТ Петро Іванович, 1887 року народження, м. Львів, поляк, освіта неповна середня. Проживав у м. Бориспіль, приватний швець. Комісією при НКВС СРСР і Прокуратурі СРСР 11 грудня 1937 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 17 грудня 1937 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1989 році.

СТЕПАНОВ Лука Михейович, 1892 року народження, Дніпропетровська область, росіянин, освіта початкова. Проживав у м. Бориспіль, референт споживсплки. Трійкою при УНКВС по Київській області 28 вересня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 2 жовтня 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1958 році.

СТЕЦІВ Михайло Онопрійович, 1900 року народження, с. Добрівляни Дрогобицького району Львівської області, українець, освіта середня. Проживав у м. Бориспіль, інспектор держбанку. Комісією при НКВС СРСР і Прокуратурі СРСР 13 вересня 1937 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 17 вересня 1937 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1988 році.

СУРМА Генріх Мартинович, 1890 року народження, м. Варшава, поляк, освіта початкова. Проживав у м. Бориспіль, робітник МТС. Трійкою при

УНКВС по Київській області 28 вересня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 2 жовтня 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1958 році.

ТАРНОВСЬКИЙ Франц Карлович, 1886 року народження, Польща, поляк, освіта незакінчена вища. Проживав у м. Бориспіль, тимчасово не працював. Трійкою при УНКВС по Київській області 28 вересня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 2 жовтня 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1958 році.

ЦВУН Тихін Юдович, 1879 року народження, м. Бориспіль, українець, малописьменний. Проживав у м. Бориспіль, тимчасово не працював. Трійкою при УНКВС по Київській області 25 квітня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 7 травня 1938 року, місце поховання невідомо. Реабілітований у 1959 році.

ЧЕРНЯК Максим Терентійович, 1884 року народження, м. Бориспіль, українець, малописьменний. Проживав у м. Бориспіль, робітник артілі «Чоботар». Трійкою при УНКВС по Київській області 9 жовтня 1937 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 16 жовтня 1937 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1989 році.

ЧИЖИК Володимир Йосипович, 1899 року народження, с. Сулимівка Барішівського (тепер Бориспільського) району, чех, малописьменний. Діюча армія, червоноармієць. Військовим Трибуналом 1-ї бригади (ОКЗ ПЗФ) 15 липня 1941 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 21 липня 1941 року. Місце поховання невідоме. Реабілітований в 1957 році.

ШЕВЧЕНКО-КАРНАЧ Петро Семенович, 1890 року народження, с. Глинники Славутського району Хмельницької області, українець, освіта вища. Проживав у м. Бориспіль, директор млина. Особливою Народою при НКВС СРСР 2 січня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 20 січня 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1989 році.

ЯЦЮТА Василь Павлович, 1872 року народження, м. Бориспіль, українець, освіта початкова. Проживав у м. Бориспіль, двірник на будівництві. Трійкою при УНКВС по Київській області 9 жовтня 1937 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 16 жовтня 1937 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1989 році.

ЯЦЮТА Яків Іванович, 1886 року народження, м. Бориспіль, українець, освіта початкова. Проживав у м. Бориспіль, тимчасово не працював. Трійкою при УНКВС по Київській області 22 грудня 1937 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 28 грудня 1937 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1989 році [37].

БОРИСПІЛЬСЬКИЙ РАЙОН

ВЕЛИКА ОЛЕКСАНДРІВКА

ДАВИДОВ-ФІШЕР Олексій Данилович, 1894 року народження, м. Київ, німець, освіта середня. Проживав у с. Велика Олександрівка, тимчасово не працював. Трійкою при УНКВС по Київській області 1 жовтня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 7 жовтня 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1989 році [37].

ВЕЛИКА СТАРИЦЯ

КОВТУН Пимон Лукич, 1893 року народження, с. Велика Стариця, українець, малописьменний, робітник на будівництві. Трійкою при УНКВС по Київській області 4 грудня 1937 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 4 грудня 1937 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1962 році.

ТУШИЙ Ярош Григорович, 1900 року народження, с. Велика Стариця, українець, малописьменний, селянин-одноосібник. Трійкою при Колегії ДПУ УСРР 10 квітня 1931 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 26 квітня 1931 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1989 році.

ЧУРЯК Артем Олексійович, 1896 року народження, с. Велика Стариця Бориспільського району, українець, малописьменний. Проживав у с. Велика Стариця, селянин-одноосібник. Трійкою при Колегії ДПУ УСРР 10 квітня 1931 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 26 квітня 1931 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1989 році [37].

ВИШЕНЬКИ

ТАШЛАЙ Феодосій Миколайович, 1873 року народження, с. Вишеньки Бориспільського району, українець, малописьменний. Проживав у с. Вишеньки, колгоспник. Трійкою при УНКВС по Київській області 9 вересня 1937 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 15 вересня 1937 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1989 році.

ЧЕПУРКО Аврам Петрович, 1897 року народження, с. Вишеньки Бориспільського району, українець, малописьменний. Проживав у с. Вишеньки, колгоспник. Трійкою при УНКВС по Київській області 31 серпня 1937 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 14 вересня 1937 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1989 році.

ОТРОШКО Афанасій Іонович, 1889 року народження, с. Вишеньки Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у с. Вишеньки, колгоспник. Трійкою при УНКВС по Київській області 23 квітня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 8 травня 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1988 році [37].

ВОРОНЬКІВ

ЛЕОНТОВИЧ Федот Павлович, 1867 року народження, с. Вороньків, українець, малописьменний, тимчасово не працював. Трійкою при УНКВС по Київській області 3 серпня 1937 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 7 серпня 1937 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1989 році.

ТРЕТЯК Іван Якович, 1904 року народження, с. Вороньків Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у с. Вороньків, тимчасово не працював. Трійкою при УНКВС по Київській області 8 грудня 1937 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 21 грудня 1937 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1989 році.

ПЛОТНИКОВ Михайло Григорович, 1917 року народження, м. Бориспіль, росіянин, освіта вища. Діюча армія, старшина роти. Військовим Трибуналом 30 армії 11 липня 1942 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 19 серпня 1942 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1992 році.

ОСНИЦЬКИЙ Захар Васильович, 1896 року народження, Польща, українець, освіта неповна середня. Проживав у с. Вороньків Бориспільського району, приватний фотограф. Трійкою при УНКВС по Київській області 15 вересня 1937 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 22 вересня 1937 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1989 році.

СУШКО Михайло Никифорович, 1899 року народження, с. Вороньків, українець, освіта неповна середня, робітник шляхбуду. Трійкою при УНКВС по Київській області 30 серпня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 31 серпня 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1964 році.

ТАРАН Павло Кононович, 1889 року народження, с. Вороньків, українець, освіта початкова, селянин-одноосібник. Постановою юридичного відділу Київської губернської надзвичайної комісії 7 липня 1919 року засудже-

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

ний до розстрілу. Вирок виконано 9 липня 1919 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1994 році.

ФИЛИПОВИЧ Михайло Миколайович, 1898 року народження, с. Вороньків, українець, освіта середня. Проживав у м. Переяслав-Хмельницькому, землемір районного земельного відділу. Колегією Київської губернської надзвичайної комісії 26 листопада 1921 року засуджений до розстрілу. Реабілітований у 1996 році [37].

ГУСИНЦІ

ДРОК Михайло Павлович, 1893 року народження, с. Гусинці Бориспільського району, українець, освіта початкова. Член ВКП(б) з 1919 року. Проживав у м. Москва, комендант 2-ої дільниці Всесоюзної сільськогосподарської виставки. Військовою колегією Верховного Суду СРСР 21 листопада 1937 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 21 листопада 1937 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1957 році [37].

ГЛИБОКЕ

БАБИЧ Іван Іванович, 1874 року народження, с. Глибоке, українець, малописьменний, робітник м'ясокомбінату. Трійкою при УНКВС по Київській області 9 березня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 21 березня 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1989 році.

КИСЛИЙ Роман Григорович, 1881 року народження, с. Глибоке Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у с. Малі Єрчики Сквирського району, тимчасово не працював. Трійкою при УНКВС по Київській області 23 березня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 29 березня 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1957 році.

КОСИНСЬКИЙ Андрій Михайлович, 1874 року народження, с. Глибоке, українець, малописьменний, тимчасово не працював. Трійкою при УНКВС по Київській області 3 серпня 1937 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 7 серпня 1937 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1989 році.

МОСКАЛЕНКО Мирон Петрович, 1886 року народження, с. Глибоке, українець, малописьменний, колгоспник. Трійкою при УНКВС по Київській області 27 серпня 1937 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 7 вересня 1937 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1963 році.

СИВЕЦЬ Михайло Єгорович, 1884 року народження, с.Глибоке, українець, малописьменний, тимчасово не працював. Трійкою при УНКВС по Київській області 3 серпня 1937 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 7 серпня 1937 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1989 році [37].

ГНІДИН

МИХАЙЛОВСЬКИЙ Федір Васильович, 1897 року народження, с.Бортничі Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у с.Гнідин, тимчасово не працював. Трійкою при УНКВС по Київській області 9 серпня 1937 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 15 серпня 1937 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1989 році [37].

ДУДАРКІВ

ЖИВОЙНОВ Євтихій Антонович, 1888 року народження, Югославія, серб, освіта початкова. Проживав у с.Дударків, колгоспник. Трійкою при УНКВС по Київській області 28 вересня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 2 жовтня 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1989 році.

РОГАЧ Артем Максимович, 1867 року народження, с.Дударків, українець, неписьменний. Проживав у с.Дударків, тимчасово не працював. Трійкою при УНКВС по Київській області 28 грудня 1937 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 4 січня 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1989 році [37].

ІВАНКІВ

ДЗЮБА Тихін Григорович, 1867 року народження, с.Іванків, українець, неписьменний, селянин-одноосібник. Київським окружним судом 13 грудня 1929 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 13 грудня 1929 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1993 році.

ДОВГОП'ЯТ Кирило Іванович, 1882 року народження, с.Іванків, українець, малописьменний, колгоспник. Трійкою при УНКВС по Київській області 9 жовтня 1937 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 16 жовтня 1937 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1963 році.

КОСТЕНКО Микита Миколайович, 1871 року народження, с.Хорішки Козельщинського району Полтавської області, українець, освіта початкова.

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

Проживав у с.Іванків Бориспільського району, селянин-одноосібник. Київським окружним судом 13 грудня 1929 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 13 грудня 1929 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1993 році.

ТУР Іван Степанович, 1885 року народження, с.Іванків, українець, малописьменний, тимчасово не працював. Трійкою при УНКВС по Київській області 28 грудня 1937 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 4 січня 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1989 році.

ТУР Іван Якович, 1896 року народження, с.Іванків, українець, малописьменний, тимчасово не працював. Трійкою при УНКВС по Київській області 16 жовтня 1937 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 13 листопада 1937 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1989 році.

ТУР Федір Савович, 1890 року народження, с.Іванків, українець, малописьменний, колгоспник. Трійкою при УНКВС по Київській області 16 жовтня 1937 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 13 листопада 1937 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1989 році.

ШТЕПА Григорій Матвійович, 1903 року народження, с.Іванків, українець, малописьменний, колгоспник. Трійкою при УНКВС по Київській області 9 жовтня 1937 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 16 жовтня 1937 року, місце поховання невідомо. Реабілітований у 1989 році [37].

ЛЕБЕДИН

КОРОТКО Геннадій Гнатович, 1877 року народження, с.Ряське Машівського району Полтавської області, українець, освіта початкова. Проживав у с.Лебедин Бориспільського району, ієромонах. Трійкою при УНКВС по Київській області 16 жовтня 1937 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 14 листопада 1937 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1989 році [37].

ЛЮБАРЦІ

БЛИК Іван Гнатович, 1898 року народження, с.Любарці, українець, освіта початкова. Проживав у смт Баришівка Київської області, робітник сінопункту. Трійкою при УНКВС по Київській області 17 листопада 1937 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 26 листопада 1937 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1960 році.

ГАПОН Федір Федорович, 1889 року народження, с.Любарці, українець, освіта початкова, тимчасово не працював. Трійкою при УНКВС по Київській області 22 грудня 1937 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 28 грудня 1937 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1989 році.

КОВАЛЬ Сидір Федорович, 1873 року народження, с.Любарці Бориспільського району, українець, малописьменний. Проживав у м.Бориспіль, тимчасово не працював. Трійкою при УНКВС по Київській області 8 грудня 1937 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 21 грудня 1937 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1989 році [37].

СТАРЕ

БУГАЙ Йосип Олександрович, 1904 року народження, с.Старе, українець, освіта початкова, коваль у колгоспі. Трійкою при УНКВС по Київській області 13 листопада 1937 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 17 листопада 1937 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1989 році.

ЗАМОСТНИЙ Іван Васильович, 1884 року народження, Чехословаччина, чех, освіта початкова. Проживав у с.Старе Бориспільського району, охоронник зернорадгоспу. Трійкою при УНКВС по Київській області 28 вересня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 2 жовтня 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1989 році.

КОРЕЦЬКА Степанида Пимонівна, 1909 року народження, с.Старе, українка, малописьменна, колгоспниця. Колегією при НКВС СРСР і Прокуратурі СРСР 2 січня 1938 року засуджена до розстрілу. Вирок виконано 20 січня 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітована у 1989 році.

КОРЕЦЬКИЙ Тимофій Овсійович, 1904 року народження, с.Замшани Ратнівського району Волинської області, українець, освіта початкова. Проживав у с.Старе, колгоспник. Постановою НКВС СРСР і Прокуратури СРСР 4 жовтня 1937 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 9 жовтня 1937 року. Місце поховання невідоме.

КРАЙКОВСЬКИЙ Олександр Андрійович, 1896 року народження, м.Городище Житомирської області, поляк, малописьменний. Проживав у с.Старе, робітник радгоспу. Комісією при НКВС СРСР і Прокуратурі СРСР 16 січня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 1 лютого 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1989 році.

НОВОСЕЛЬСЬКИЙ Юрій Хрисанфович (див. список членів Бориспільської «Просвіти») [37].

РОГОЗІВ

БУТ Яків Гнатович, 1884 року народження, с.Рогозів Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у с.Рогозів, селянин-одноосібник. Трійкою при Колегії ДПУ УСРР 7 квітня 1930 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 15 квітня 1930 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1989 році.

ГАПОН Тимофій Феофанович, 1880 року народження, с.Рогозів Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у с.Рогозів, тимчасово не працював. Трійкою при УНКВС по Київській області 15 вересня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 22 вересня 1937 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1989 році.

ГАПОН Андрій Юхимович, 1898 року народження, с.Рогозів, українець, малописьменний, одноосібник. Трійкою при УНКВС по Київській області 4 грудня 1937 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 15 грудня 1937 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1989 році.

КУКЛЯРСЬКИЙ Борис Олександрович, 1892 року народження, с.Рогозів, українець, освіта середня, тимчасово не працював. Трійкою при Колегії ДПУ УСРР 6 лютого 1930 року засуджений до розстрілу. Реабілітований у 1989 році.

ОВСЮХНО Олександр Мартинович, 1895 року народження, с.Рогозів, українець, освіта початкова, колгоспник. Трійкою при УНКВС по Київській області 11 жовтня 1937 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 23 жовтня 1937 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1963 році.

ЧЕРНИШ Володимир Євстафійович, 1896 року народження, с.Рогозів, українець, освіта початкова, селянин-одноосібник. Постановою юридичного відділу Київської губернської надзвичайної комісії 7 липня 1919 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 9 липня 1919 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1994 році [37].

СЕНЬКІВКА

ВЕКЛИЧ Гнат Павлович, 1896 року народження, с.Сеньківка, українець, освіта початкова, тимчасово не працював. Трійкою при УНКВС по Київській області 16 жовтня 1937 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 13 листопада 1937 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1989 році.

ВЕКЛИЧ Іван Васильович, 1902 року народження, с.Сеньківка, українець, освіта початкова, тимчасово не працював. Трійкою при УНКВС по Київській області 25 вересня 1937 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 5 листопада 1937 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1966 році.

ВЕКЛИЧ Степан Свиридович, 1873 року народження, с.Сеньківка, українець, освіта початкова, тимчасово не працював. Трійкою при УНКВС по Київській області 16 жовтня 1937 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 13 листопада 1937 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1989 році.

СИДОРЕНКО Андрій Євдокимович, 1902 року народження, с.Сеньківка, українець, освіта початкова, колгоспник. Трійкою при УНКВС по Київській області 9 жовтня 1937 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 16 жовтня 1937 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1964 році.

ТКАЧ Іван Архипович, 1880 року народження, с.Сеньківка, українець, неписьменний, колгоспник. Трійкою при УНКВС по Київській області 9 березня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 23 березня 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1967 році [37].

СОШНИКІВ

ПОЛАДЬКО Олександр Михайлович, 1906 року народження, українець. Проживав у с.Сошників, селянин. Трійкою при УНКВС Київської області 27 серпня 1937 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 7 вересня 1937 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1989 році [37].

СУЛИМІВКА

ЧИЖИК Володимир Йосипович, 1899 року народження, с.Сулимівка Баришівського (тепер Бориспільського) району, чех, малописьменний. Діюча армія, червоноармієць. Військовим Трибуналом 1-ї бригади (ОКЗ ПЗФ) 15 липня 1941 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 21 липня 1941 року. Місце поховання невідоме. Реабілітований в 1957 році [37].

ДОВІДКИ ЦІНОЮ В ЖИТТЯ

Жителі Бориспільщини зазнали репресій задовго до 1937 року. Як правило, кожен з репресованих опинявся в лабетах НКВС на підставі доносів. «Вещьдоков нет» – ці слова фігурують у більшості кримінальних справ. Але це не ставало перепоною для каральної машини. Донос та довідка на підозрюваного із сільських рад коштували селянам життя: одних розстрілювали, інших ні за що позбавляли волі. Часто засудженні під час відбування покарання зникали безслідно. В село Вишеньки, наприклад, після відбування покарання повернулися лише двоє засуджених: Герус Лука Єрохович та Ткач Іван Федорович.

У травні 1935 року на підставі доносу одного з жителів села у Вишеньках заарештували багатьох вишеньківців: Тютюна Івана Левковича, Комендяка Олександра Карповича, Комендяка Федора Михайловича, Курила Сергія Івановича, Гончаренка Пилипа Яковича, Яременка Нечипора Павловича, Гончаренка Тимоша Михайловича, Чепурка Іллю Петровича та Чепурка Аврама Петровича, які, нібито, готували теракт та хотіли вбити активістів села. Довідки на них підписували голова сільської ради т. В., секретар сільської ради т. Ч.Т.Г. та голова колгоспу т. К.З.Ф.

В матеріалах кримінальної справи є анкети заарештованих та характеристики із сільської ради на обвинувачених.

Ось ці документи. Текст подається без жодних граматичних правок, мовою оригіналу: Прізвіща та ініціали свідків скорочено.

«ХАРАКТЕРИСТИКА

**Вишеньська сільська рада
Бориспільського району
Київської області
«14» червня 1935 року**

На громадянина села Вишеньок Чепурко Іллю Петровича про те, що він по соцстану до революції рахувався середняк. Його батько мав землі 6 га, волів 2, коней 2, рогатої худоби 6, овець 15 штук, сільськогосподарський реманент увесь, хага, клуня, 2 повітки. На початку революції та увесь час займався спекуляцією скотом. Під час колективізації 1930 року Чепурко Ілько бере активну участь в підпільницьких кулацьких зборах в хаті розкулаченого свого дядька (нерозбірливо) на зрив колективізації. Такі збори були обнаружені сільрадою. 1926–25–27 років бере активну участь в банді Тютюна

та бандах (нерозбірливо). 1925 року судили його як хулігана. Під маркою релігії ретельно бореться за націоналізм, Україну самостійну. Увесь час член п'ятидесятки та церковної ради. Перебуваючи в колгоспі імені Петровського, буди завідуючим фермою намагався довести ферму до занепаду, за що 1934 року листопаді знято з роботи. Увесь час агітував на розвал колгоспу та зрив трудової дисципліни. На час перевиборів до рад в листопаді 1934 року Чепурко участвує в п'янци, що була організована під маркою п'янки зборів націоналістів на зрив перевиборів до рад. З 2/11 о 12-й годині ночі як хуліган прибув до сільради та набив вартових, за що його зараз засуджено. Приміняючи всі методи боротьби проти міроприємств радянської влади, останній метод – Чепурко організовує терор на голів колгоспів та робітників сільрад. Організація терору: травень-червень 1935 року. Соцнебезпечний.

Секретар сільської ради.

ХАРАКТЕРИСТИКА

Вишенська сільська рада Бориспільського району Київської області

На громадянина села Вишеньок Чепурка Аврама Петровича про те, що він по соцстану рахується середняк, мав землі 6 га, коня, корову, 2 свиней. Хата хороша, клуня, повітка. Під час революції служив в Петлюри, був командиром сотні, бився з арсенальцями. Прибувши додому Чепурко Аврам систематично займається нищенням лісу та збройними грабунками. Участвує в бандах Зеленого. Під час колективізації бере активну участь в організації кулацьких зборів у свого дядька Чепурка на зрив колективізації. Під маркою українського релігійного формату, Чепурко ретельно боровся за самостійну Україну, націоналізм. ограбили та розбили, обстригли попа, забрали в нього золото. весь час член п'ятидесятки та член церковної ради і до цього часу. Перебуваючи в колгоспі Чепурко організовує часті п'янки, втягуючи колгоспників для розладу. сам веде розладницьку роботу на розвал колгоспу. Не дивлячись на всі методи боротьби з радянською владою, Чепурко бере активну участь в організації терору на робітників колгоспу та сільради. Соцнебезпечний.

Секретар сільської ради.

ХАРАКТЕРИСТИКА

Вишенська сільська рада Бориспільського району Київської області

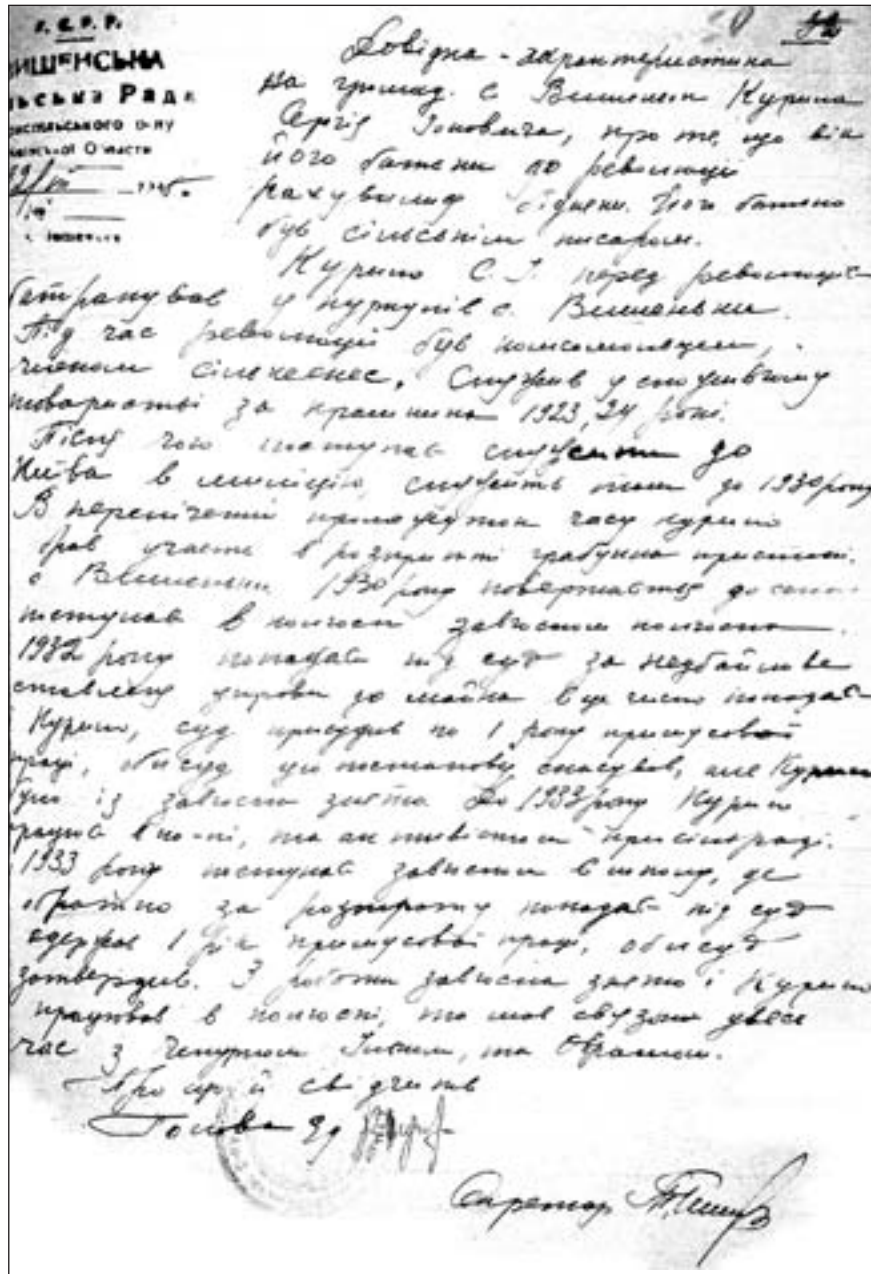
На громадянина села Вишеньок Комендяк Сашка Карповича про те, що він по соцстану рахувався середняк. Мав землі 6 га, коней 2, дрібного скоту до 5-ти штук, свиней 4 штуки, сільськогосподарський реманент увесь, хорошу хату. клуню, повітку. При Петлюрі його батько Комендяк Карпо служив старшиною при гетьману. Комендяк Сашко як син разом із батьком служив в Петлюри начальником сотні, б'ється з арсенальцями, при гетьмані служить гайдамакою. Він з батьком здають закон про мобілізацію наших хлопців до армії, насилають гайдамаків для мобілізації. Скликають збори хліборобів, виганяючи зі зборів бідняків. Після цього батько був його дяком, а він диригентом і під маркою релігії очолюють групи націоналістів і ведуть запеклу боротьбу за самостійну Україну. До останнього часу Комендяк Сашко та його дружина – члени п'ятидесятки та він член церковної ради, перебуваючи в селі після своїх служб Комендяк Сашко участвує в збройних грабунках. За що 1928 року попадає під слідство. Систематично займається нищенням лісу. Участвує в бандах Зеленого. Під час колективізації агітує проти колективізації. Останнім методом боротьби проти міроприємств радвлади вирішив зробити терор на робітників колгоспів та сільради. Час терору – травень-червень сього року.

Підпис без прізвища.

ДОВІДКА-ХАРАКТЕРИСТИКА

Вишенська сільська рада Бориспільського району Київської області «22» липня 1935

На громадянина села Вишеньок Курило Сергія Іоновича про те, що він, його батьки до революції рахувалися бідняки. Його батько був сільським писарем. Курило Сергій Іонович перед революцією батракував у куркулів села Вишеньок. Під час революції був комсомольцем. Членом лікнепу. Служив у споживчому товаристві за крамника 1923–1924 роки. Після чого поступає служити до Києва в міліцію, служить там до 1930 року. В перелічений проміжок часу Курило брав участь в розкритті грабунків, присутніх в селі Ви-

Довідка-характеристика на громадянина с. Вишеньок Курила Сергія Іоновича.

шеньки. 1930 року повертається до села, поступає в колгосп завгоспом. 1932 року попадає під суд за недбайливе ставлення управи до майна, в це число попадає Курило. Суд присудив до 1 року примусової праці. Облсуд цю постанову скасував, але Курило було із завгоспу знято. До 1933 року Курило працює в колгоспі та є активістом при сільраді. 1933 року поступає завгоспом в школу, де обрало за розтрату попадає під суд. Одержав 1 рік примусової праці. Облсуд затвердив. З роботи завгоспа знято і Курило працював в колгоспі та мав зв'язки увесь час з Чепурком Ільком та Авраамом.

Підпис без прізвища.

ХАРАКТЕРИСТИКА

Вишеньська сільська рада
Бориспільського району
Київської області

На громадянина села Вишеньок Тютюна Івана Левковича про те, що він по соцстану рахується середняк. Мав землі 5 га, коня 1, корови, хата, клуня, повітка, сільськогосподарський реманент увесь. З 1922 року має крамницю та торгує, за що було позбавлено виборчих прав як торговця. Закуповуючи крам м'ясо, сало, крупу та інші продукти Тютюн зв'язується з бандитами, після чого сам участвує в бандах та озброєних грабунках. Участвує в банді Тютюна та Зеленого. Уступив в куркуля Видиборця Федора, зараз має найтісніший зв'язок з кулаками Видиборець Нестером та іншими. Перебуваючи в колгоспі Петровського, участвує в розладницькій роботі на розвал колгоспу різними писанинами та наклепами на управи колгоспів та інші установи села. Зараз його знято з роботи як торговця і бухгалтера «Праці кустаря». Останнім методом боротьби організовує терор на робітників сільради та колгоспу. Соцнебезпечний.

Підпис без прізвища.

ХАРАКТЕРИСТИКА

Вишеньська сільська рада
Бориспільського району
Київської області

На громадянина села Вишеньок Гончаренко Пилипа Яковича про те, що він по соцстану рахується заможній середняк. До вступу в колгосп мав 9 га землі. 2 корови, 2 коней, дрібного рогатого скоту 4, свиней 3 штуки. Сам по соцстану кравець мав майстерню, робітників мав до 7 осіб, використо-

зував працю. Під час революції служив в Петлюри. Був командіром сотні. Бився з арсенальцями. Повернувшись додому займається крадіжкою лісу та має зв'язок з бандитами Зеленого. Перебуваючи в колгоспі організовує різні наклепи на управу колгоспу з метою розвалу колгоспу. Це стверджується фактами що було поставлене питання на управі в листопаді 1934 року. Під маркою релігії ретельно бореться за самостійну Україну було ними обдерто попа. Ограбили золото обстригли. Гончаренко діяв як політичний бандіт. Останній метод боротьби з міроприємствами радянської влади Гончаренко організовує терор над управи колгоспу та робітниками сільради травень та червень 1935 року. Соцнебезпечний.

Підпис без прізвища» [53].

Не зважаючи на те, що всі свідки, окрім одного, заперечували факт підготовки вбивства керівників села Вишеньок Чепурком А.П., Чепурком І.П., Курилом С.І., Гончаренком П.Я., Тютюном І.К. та іншими згодом:

1. 31.08.1937 року Чепурка Аврама Петровича трійкою при УНКВС по Київській області засуджено до розстрілу. Вирок виконано 14 вересня 1937 року Місце поховання невідоме. Реабілітований у 1989 році.
2. 11 жовтня 1937 року трійкою УНКВС по Київській області Чепурко Ілля Петрович засуджений до 10 років позбавлення волі. Його подальша доля так і залишилась невідомою. Реабілітований у 1991 році [38, с. 184].
3. 31.08.1937 року Гончаренка Пилипа Яковича трійкою УНКВС по Київській області засуджено до 10 років позбавлення волі. Помер в таборі в Магадані 20.01.1938 року. Реабілітовано в 1989 році [38, с. 160].

Як склалася доля інших заарештованих невідомо. Майже через тридцять років один із керівників Вишеньківської сільської ради зізнався органам Служби Безпеки України, що всі довідки на жителів села друкувались під диктовку слідчих [56].

* *

*

Характеристика на громадянина с. Вишеньок Чепурка Аврама Петровича.

РЕАБІЛІТОВАНИЙ ПОСМЕРТНО

Справа жителя села Вишеньок Федося Миколайовича Ташлая є особливою не тільки за абсурдністю звинувачень – вона ще й вражає швидкістю розгляду та винесенням вироку. Посудіть самі: 1 вересня 1937 року – арешт, обшук домівки; 6 вересня 1937 року – допит Ф.М.Ташлая; 7–8 вересня – допит трьох свідків та складання довідки-характеристики Вишеньківської сільської ради; 9 вересня 1937 року – винесення обвинувачення слідчим Бориспільського райвідділу НКВС та того ж дня, 9 вересня, вирок про розстріл «трійки» при Київському обласному управлінні НКВС. 9 вересня 1937 року вирок було виконано.

Кримінальна справа Ф.М.Ташлая подається повністю мовою оригіналу без будь-яких граматичних правок. Прізвиська та ініціали свідків скорочено.

«ПОСТАНОВЛЕНИЕ

Борисполь 2 (сентября) 1937 года.

Я, начальник Бориспольского РО НКВД УССР Лапин рассмотрев материал преступной деятельности гражданина Ташлай Феодосия Николаевича, 1873 года рождения, уроженца и жителя села Вишенки, украинца, беспартийного, малограмотного, заключавшейся в том, что он жандарм полиции агитировал против колхозного строя, враждебно настроен против мероприятий Советской власти и усматривая в совершенных обвиняемым Ташлай Феодосий Николаевичем действиях признаки преступлений, предусмотренных ст. ст. 54-10 УК УССР,

ПОСТАНОВИЛ:

На основании 2 п. 93 ст. УПК и 108 ст. УПК начать по настоящему делу производство предварительного следствия.

Копию настоящего постановления направить Бориспольскому райпрокурору.

Начальник Бориспольского РО НКВД
лейтенант Госбезопасности

(Лапин).

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

Борисполь 01 (сентября) 1937 года.

Я, начальник Бориспольского РО НКВД УССР Лапин рассмотрев материал по обвинению гражданина Ташлай Феодосия Николаевича, 1873 года рождения, уроженца и жителя села Вишенки, Бориспольского района,

УЧЕТ. НО в 1962 году

УССР

Комитет государственной безопасности
при Совете Министров УССР

АРХИВ
Учетно-архивного отдела
КГБ при Сов. Министров УССР
СЛЕД. ФОНД

ДЕЛО № 6244

по обвинению Ташлай Ф.Н.

Начало 2. сент. 1937. В одном томе
Окончено 8. сент. 1937. Том № 1

После судебного рассмотрения и выступления
протогера в силу востановлено дело поднимит
немедленному возобновлению и _____

Передать выходящая в про-
изводстве следственных дел, а также
квитки на архив дел и другие от-
делы или органы КГБ, хотя бы и
архивно, производится исключе-
тельно через _____

(указать название органа КГБ)

К делу должна быть приобщена копия
протогера.

(название учетного аппарата)

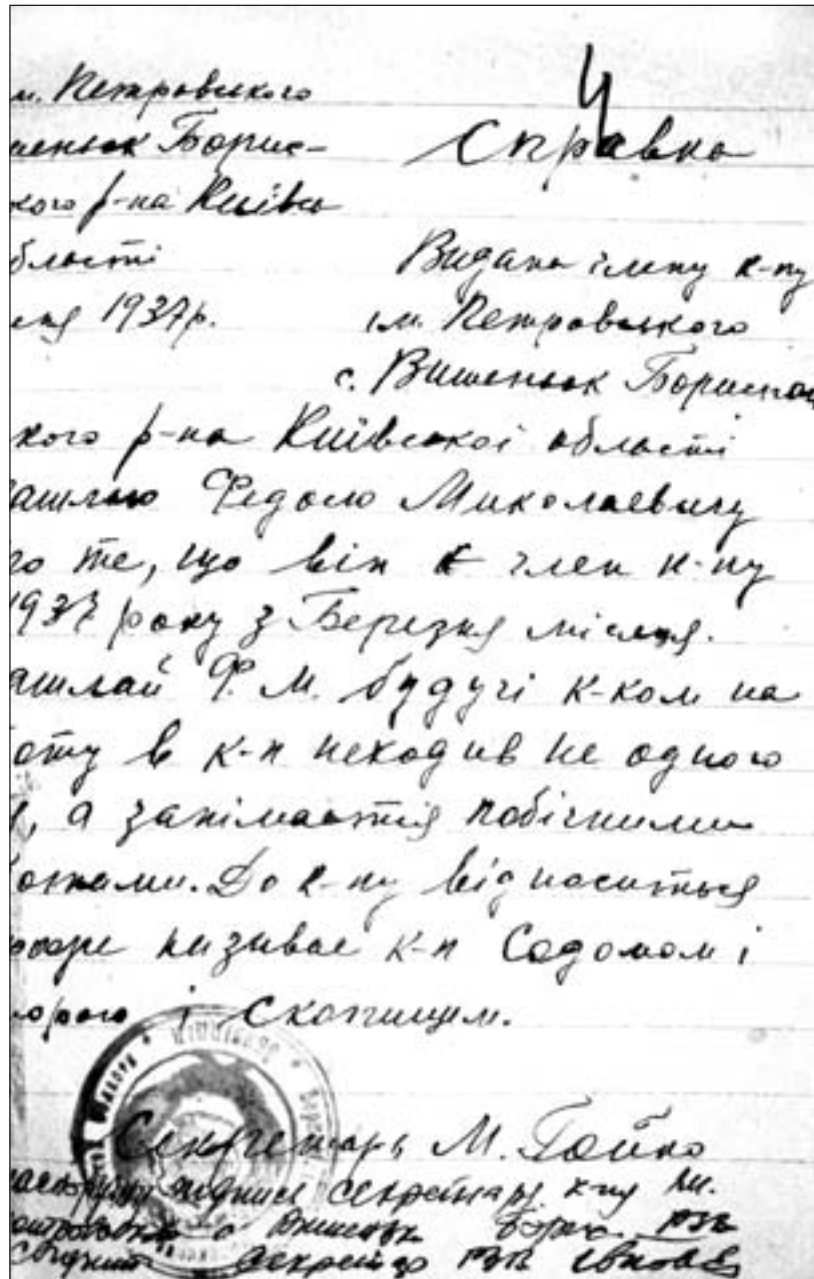
Архив № _____

Сделано в архиве _____

41066

59420 фп

Кримінальна справа Ташлая Феодосія Миколайовича.

Довідка члена колгоспу імені Петровського Ташлая Федосія Миколайовича.

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

малограмотного украинца, женатого в преступлениях, предусмотренных ст.ст. 54-10 УК УССР, выразившихся в том, что он Ташлай Феодосий Николаевич жандарм полиции вел агитацию против мероприятий Соввласти на селе.

Нашел, что нахождение на свободе Ташлая может отразиться на ходе следствия.

На основании изложенного и руководствуясь ст. ст. 143, 145 и 156 УПК УССР,

ПОСТАНОВИЛ:

1. Избрать мерой пресечения способов уклонения от суда следует по отношению к обвиняемому Ташлай нахождение под стражей в Киевской тюрьме.

2. Настоящее постановление направить Бориспольскому Прокурору.

Начальник Бориспольского РО НКВД
лейтенант Госбезопасности

(Лапин).

СПРАВКА

**Колгосп імені Петровського
Село Вишеньки Бориспольського району
Київської області
7 вересня 1937 року**

Видана члену колгоспу імені Петровського Село Вишеньки Бориспольського району Київської області Ташлаю Федосію Миколаєвичу про те, що він є член колгоспу з 1937 року з березня місяця. Ташлай Федосій Миколаєвич будучи колгоспником на роботу в колгосп не ходив ні одного разу, а займається побіжними роботами. До колгоспу відноситься погано, називає колгосп Содомом і Гоморою і скопищем.

Секретарь

(підпис) (М.Гойко).

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

1937 года сентября месяца 1 дня. Прокурор Бориспольского района Островский сего числа рассмотрев следственное дело УГБ НКВД по обвинению гражданина села Вишеньки Ташлай Феодосия Николаевича, 1873 года рождения, малограмотного, украинца, женатого, бывшего жандарма царской полиции, каковой обвиняется в контрреволюционной агитации, то есть в преступлениях, предусмотренных ст.ст. 54-10 УК.

Имея ввиду, что гражданин Ташлай Федосий Николаевич может скрыться от суда и следствия, а потому и руководствуясь 156 ст. КПК

ПОСТАНОВИЛ:

Меру пресечения способов уклонения от суда и следствия в отношении обвиняемого Ташлая Федосия Николаевича избрать содержанием под стражей в Киевской тюрьме с зачислением за Бориспольским Райотделом НКВД.

Райпрокурор

(підпис) (Островский).

ПРОТОКОЛ ДОПРОСА

06 сентября 1937 года.

Я, начальник Бориспольского РО НКВД УССР Лапин, допросил в качестве свидетеля:

Фамилия, имя и отчество – Ташлай Федосий Николаевич, 05 мая 1873 года рождения, уроженец и житель с. Вишенки Бориспольского района Киевской области, профессия – хлебопашество, полезным трудом не занимается, образование низшее, крестьянин-бедняк, беспартийный, украинец УССР, есть жена Мария, домашняя хозяйка

Вопрос: Как Вы попали на службу в жандармское окружное управление?

Ответ: Мое честное и преданное отношение к службе и добросовестное выполнение поручений и приказов еще до службы в жандармском управлении обратило внимание начальствующего состава на меня и предложено было мне работу в жандармском управлении. Когда мне предлагали работу в жандармском управлении, то предварительно предупредили, что в управление принимаются не менее как на 5 лет. Когда я сказал, что с удовольствием буду работать хоть и 10 лет – меня приняли на работу.

Вопрос: За что Вы получили медаль с андреевской лентой?

Ответ: За мое честное выполнение обязанностей во время коронации царя, где я был присутствующим и выдавал пропуска на коронацию только заграничным особам, представителям царских дворов и фамилий.

Вопрос: Какие еще Вы имеете награды?

Ответ: Награждался именными серебряными деньгами (рубли больших размеров).

Вопрос: Почему Вы оставили службу в жандармском управлении?

Ответ: Если бы знал, что такая будет жизнь, то не оставил бы и кроме того я обзавелся деньгами и потому захотел пожить еще дома. На службе я кроме жалования часто получал премии. Кроме того я часто получал награды за устранение рабочих демонстраций. За мою преданность начальству и добросовестное выполнение указаний меня очень любили.

Вопрос: Как Вы смотрите на Советскую власть и ее мероприятия?

Ответ: Сейчас как-то простей? Тогда я долго работал только потому, что был в курсе дела и любил работать, а сейчас каждому доступно везде.

Вопрос: Где Вы еще работали до службы в жандармском управлении?

Ответ: Писарьом у Броварах и слободке и в Земского начальника письмоводителем. На этих работах тоже имел награды.

Протокол записано со слов моих верно в чем и расписываюсь. (підпис).

ПРОТОКОЛ ДОПРОСА

1937 года сентября месяца 7 дня.

Я, начальник Бориспольского РО НКВД УССР Лапин, допросил в качестве свидетеля:

Фамилия, имя и отчество – Т.Г.О., 1908 года рождения, уроженку и жительку с. Вишенки, Бориспольского района, Киевской области, украинку УССР, рядовую колхозницу, образование низшее

Вопрос: Что Вам известно о арестованном Ташлай Федосий Николаевиче?

Ответ: Проживая в селе я знаю его как бывшего жандарма, который еще в начале коллективизации «уговаривал моего мужа и меня чтобы мы не шли в колхоз потому что колхозы как и Советская власть не долговечны». Настроен против Советской власти враждебно. В прошлом году он работал в Киеве и в один из выходных не пришел домой и позвал меня к себе и заявил мне: «Ты смотри сейчас идет война и Советской власти скоро будет конец. Поскольку ты живешь в бывшей кулачей хате – ныне колхозной то тебе попадет в первую голову».

Издвательски относился ко всей бедноте. Меня как члена сельского совета избивал за землю запугивал что не в далеком будущем советской власти конец и я с тобой и такими как ты, рассчитаюсь как с прихвостнями. Большевиков.

Вопрос: Что Вам еще известно о его деятельности?

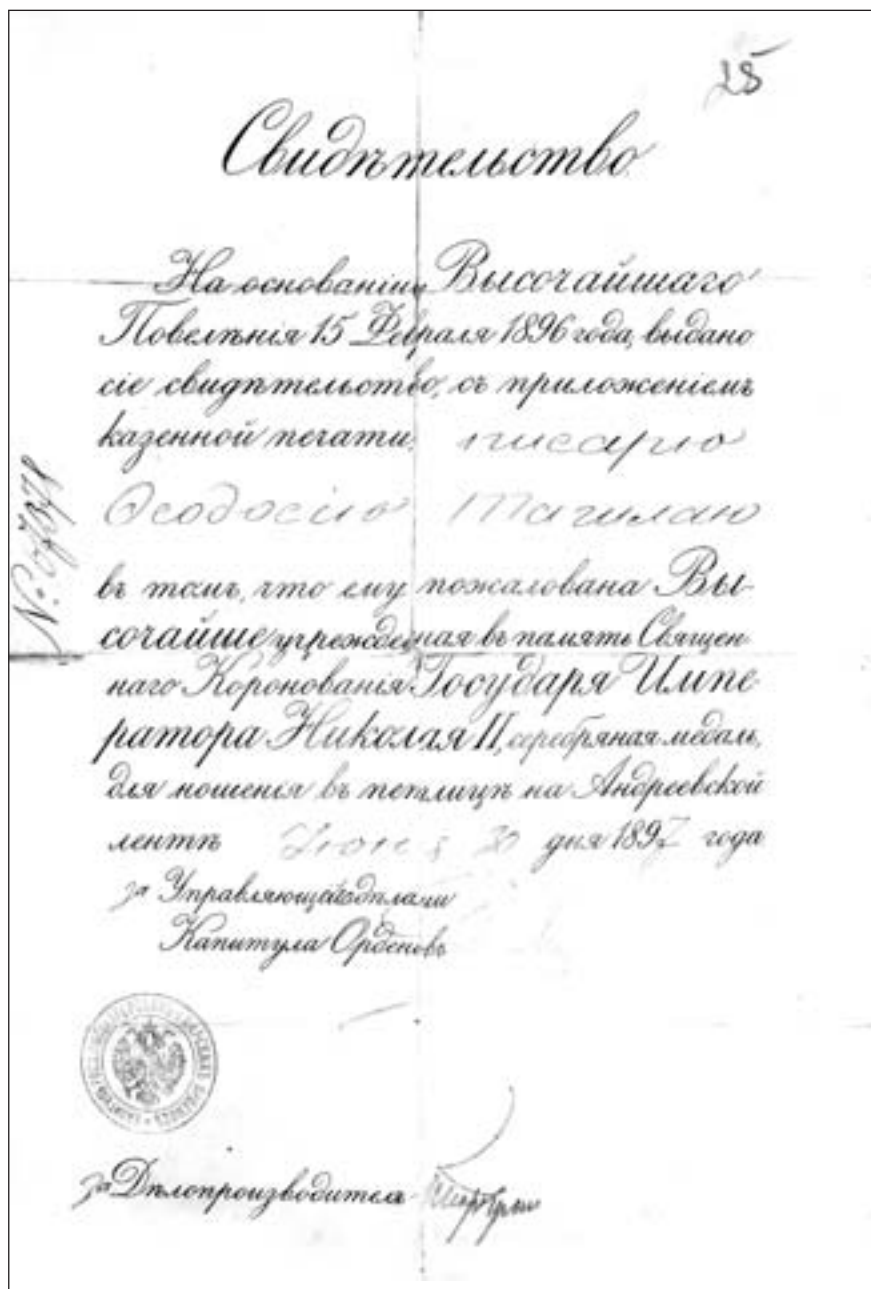
Ответ: Больше я ничего не слыхала от его.

Протокол записано со слов моих верно в чем и расписываюсь. (підпис).

ПРОТОКОЛ ДОПРОСА

1937 года сентября месяца 8 дня.

Я, начальник Бориспольского РО НКВД УССР Лапин, допросил в качестве свидетеля:

Свідцтво про дарування срібної медалі Ташлаю Федосію.

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

Фамилия, имя и отчество – Г.Ф.К., 1898 года рождения, уроженца и жи-
теля с. Вишенки Бориспольского района Киевской области, украинца,рядо-
вого колхозника, образование низшее.

Вопрос: Что Вы знаете о арестованном Ташлай Федосие Николаевиче?

Ответ: Знаю Ташлая Федосия Николаевича как бывшего жандарма,
который в моем присутствии заявил в сельсовете что «смотрите чтобы вам
не попало когда сменится власть «за издевательства над такими как я».

Вопрос: Что Вы еще знаете о Ташлае?

Ответ: Больше ничего я не слышал, потому что он далеко от меня живет

Протокол записано со слов моих

верно в чем и расписываюсь

(підпис).

ПРОТОКОЛ ДОПРОСА

1937 года сентября месяца 7 дня.

Я, начальник Бориспольского РО НКВД УССР Лапин, допросил в каче-
стве свидетеля:

Фамилия, имя и отчество – Г. М. У., 1894 года рождения, уроженца и жи-
теля с. Вишенки Бориспольского района Киевской области, украинца УССР,
кассира колхоза, крестьянина-бедняка, грамотного, беспартийный

Вопрос: Что Вам известно о антисоветской деятельности гражданина
Ташлай Федосия Николаевича села Вишенек?

Ответ: Знаю гражданина Ташлая как бывшего жандарма, который на
протяжении долгих лет высказывал недовольство против существующего
строга как например:

«Что колхозы ничто иное как, «ярмо» которое эксплуатирует невинных
селян, заставляет работать в колхозе бесплатно в пользу комуннистов акти-
вистов».

По вопросу реализации займа он, Ташлай, заявил: «что советская власть
обдирает нас крестьян, забирает последнюю рубашку, настанет еще время
когда я за это отомщу им».

Добавляю, что Ташлай в разговоре «хвалил царский режим, что при ца-
ризме было лучше жить, чем теперь при советской власти, называл совет-
скую власть бандой, которая ограбляет невинных украинских людей». Все-
гда высказывает свое недовольство против советской власти.

Протокол мне прочитан,

со слов моих верно в чем и расписываюсь

(підпис).

По следственному делу № 6244

ОБВИНИТЕЛЬНОЕ ЗАКЛЮЧЕНИЕ

По обвинению Ташлая Федосия Николаевича

1873 года рождения, по ст. 54–10 УК УССР

В Бориспольский Райотдел НКВД поступили данные о том, что гражданин Ташлай Федосий Николаевич, бывший жандарм находясь в селе проводил антисоветскую агитацию.

На основании этих данных Ташлай был подвергнут аресту. Произведенным по делу следствием установлено, что Ташлай Федосий Николаевич в прошлом является жандарм, находясь в селе проводил антисоветскую агитацию, направленную против колхозного строя называя Советскую власть грабительницей (л.д. 12, 14, 16, 17).

В присутствии свидетеля Т. Г.Ташлай заявил: «Не в далеком будущем советской власти придет конец и я с тобою как с представителем большевиков – активисткой рассчитаюсь» (л.д. 11).

Ташлай в разговоре со свидетелем Г. М. по вопросу политики советской власти, заявил: «из колхозным ярмом нужно бороться, советская власть не для нас. Настанет время когда мои друзья и дети отомстят коммунистам, которые создали такие порядки» (л.д. 17).

Обвиняемый Ташлай Федосий Николаевич в пред'явленом ему обвинении признал себя виновным частично.

На основании вышеизложенного,

ПОЛАГАЛ-БЫ:

Следственное дело № 6244 по обвинению Ташлая Федосия Николаевича, 1873 года рождения, жителя села Вишенки, Бориспольского района, украинца жандарма направить на рассмотрение Тройки Киевской области Управления НКВД УССР.

Справка: Арестованный Ташлай Федосий Николаевич содержится под стражей в Киевской тюрьме, из сего числа перечисляется за Тройкой КОУ НКВД.

09 сентября 1937 года

г. Борисполь

Начальник Бориспольского РО НКВД

Старший лейтенант Госбезопасности

(Лапин).

**ВЫПИСКА ИЗ ПРОТОКОЛА №41 ЗАСЕДАНИЯ ТРОЙКИ
ПРИ КИЕВСКОМ ОБЛУПРАВЛЕНИИ НКВД УССР**

от 09 сентября 1937 года

СЛУШАЛИ:

43. Дело №6244 Бориспольского РО НКВД по обвинению Ташлая Федосия Николаевича, 1873 года рождения, уроженца и жителя села Вишенки Бориспольского района Киевской области, украинца, бывшего жандарма. На день ареста находился на работе в колхозе.

Обвиняется в том, что активно производил среди населения контрреволюционную агитацию, оскорбительно высказывался о Вожде Партии, называя Советскую власть грабителями. Распространял провокационные слухи о скорой войне и поражении СССР. Проявлял террористические тенденции по адресу сельвластей и актива, высказывал угрозы расправы с колхозниками после прихода другой власти. Летом этого года угрожал колхознице-стахановке Т.Г. террором за то, что она живет в бывшей кулацкой хате.

ПОСТАНОВИЛИ:

Ташлая Федосия Николаевича расстрелять.

Верно: Секретарь Тройки

(Альтзицер).

ВЫПИСКА ИЗ АКТА

Постановление Тройки УНКВД Киевской области от 09 сентября 1937 года о расстреле Ташлай Федосия Николаевича приведено в исполнение.

Комендант НКВД УССР

Старший лейтенант Госбезопасности

(Пашков)

Прокурору Киевской области

Государственный советник юстиции 3 класса

Ю. А. Антоненко.

**ЗАКЛЮЧЕНИЕ В ОТНОШЕНИИ
ТАШЛАЯ ФЕОДОСИЯ НИКОЛАЕВИЧА**

По материалам дела (архив №41066).

Фамилия, имя, отчество – Ташлай Феодосий Николаевич.**Дата и год рождения** – 05 мая 1873 года.**Место рождения** – с. Вишенки Бориспольского района Киевской области.

Сведения о партийности (в том числе № партийного билета) – беспартийный.

Место работы и должность до ареста – колхоз имени Петровского, Бориспольского района Киевской области, колхозник.

Место жительства до ареста – с. Вишенки Бориспольского района Киевской области.

Данные о родственниках – принятыми мерами родственники не установлены.

Дата ареста, предъявлявшееся обвинение, когда и каким несудебным органом было вынесено решение по делу – арестован Бориспольским РО НКВД УССР по Киевской области 01 сентября 1937 года. Обвинение построено на предложении о том, что он как бывший жандарм проводил по месту жительства антисоветскую агитацию, то есть совершил преступление, предусмотренное ст. 54–10 УК УССР. По постановлению Тройки при Киевском облуправлении НКВД УССР от 09 сентября 1937 года расстрелять (дата расстрела не указана).

Ташлай Феодосий Николаевич подпадает под действие ст. 1 указа Президиума Верховного совета СССР от 16 января 1989 года «О дополнительных мерах по восстановлению справедливости в отношении жертв репрессий, имевших место в период 30–40-х и начала 50-х годов».

Старший помощник прокурора
Киевской области по надзору за следствием
в органах Государственной безопасности
советник юстиции
17 апреля 1989 года» [57].

И.Ф. Левчевский

* *
*

Розділ V

**Коллективні
страти**

КОЛЕКТИВНІ ВБИВСТВА

Репресивна більшовицька машина щороку вдосконалювала методи боротьби з тими, хто не хотів миритися із московсько-більшовицькою владою в Україні: їх розстрілювали та засиляли в радянські концтабори за критичне слово на адресу політики комуністичної партії, арештовували та висилали за межі України за те, що українці вміли господарювати на своїй землі. Під пильне око каральних органів влади попадали ті, хто чинив організований, зі зброєю в руках, опір діям ленінських опричників. Тоді їх арештовували цілими групами в один день. Через декілька днів вони розстрілювались також в один день. Місця їх розстрілу замасковувались, а могили зрівнювались із землею. Кожен рік таких фактів ставало все більше і більше: смертні вироки засекречувались і ставали нормою роботи працівників репресивних органів.

Терор, спричинений «лімітами на смерть», секретними циркулярами, наказами, телеграмами вищого московського політичного керівництва СРСР, безкарність тих, хто уособлював себе «караючим мечем революції», поставили людиноббивство на конвеєр, породили витончену індустрію нищення українського народу, в тому числі і бориспільців.

Про трагізм відчайдушного спротиву комуністичному режиму засвідчують кримінальні справи, що зберігаються в архівах СБУ. Аналізуючи їх, можна зробити висновок, що в багатьох випадках в двадцятих роках ХХ століття очолювали антибільшовицький рух багато працівників Бориспільської міліції, колишні офіцери царської армії. Масові виступи проти червоного терору чинили хлібороби бориспільщини, дрібні підприємці, студенти і навіть жінки. Радянська каральна машина завдавала нищівних ударів українцям, що боронили свою свободу і незалежність. У Вишеньках, наприклад, зобов'язали жителів села утримувати 17 міліціонерів своїм коштом, в інших селах періодично проводились масові арешти бунтарів, яких більшовики називали бандою. Майже всіх розстрілювали.

Часто були дні, коли в один день десятками страчували наших земляків.

13 ГРУДНЯ 1929 РОКУ (с. Іванків)

ДЗЮБА Панас Тихонович, 1908 року народження, с. Іванків, українець, малописьменний, селянин-одноосібник. Київським окружним судом 13 грудня 1929 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 13 грудня 1929 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1993 році.

ДЗЮБА Тихін Григорович, 1867 року народження, с. Іванків, українець, неписьменний, селянин-одноосібник. Київським окружним судом 13 грудня 1929 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 13 грудня 1929 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1993 році.

ЛАМАШ Яків Корнійович, 1886 року народження, с. Іванків, українець, малописьменний, селянин-одноосібник. Київським окружним судом 13 грудня 1929 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 13 грудня 1929 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1993 році.

ЛОМАШЕВСЬКИЙ Федот Іванович (див. список учасників Бориспільського антибільшовицького повстання 1920 року).

ПІЛЬТЯЙ Павло Панасович (див. список учасників Бориспільського антибільшовицького повстання 1920 року).

ПІЛЬТЯЙ Панас Данилович, 1868 року народження, с. Іванків, українець, малописьменний, селянин-одноосібник. Київським окружним судом 13 грудня 1929 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 13 грудня 1929 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1993 році.

ПІЛЬТЯЙ Петро Панасович, 1902 року народження, с. Іванків, українець, освіта початкова, селянин-одноосібник. Київським окружним судом 13 грудня 1929 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 13 грудня 1929 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1993 році.

РОЖА Василь Григорович, 1866 року народження, с. Іванків, українець, неписьменний, селянин-одноосібник. Київським окружним судом 13 грудня 1929 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 13 грудня 1929 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1993 році.

ТИШКО Степан Іванович, 1906 року народження, с. Іванків, українець, малописьменний, селянин-одноосібник. Київським окружним судом 13 грудня 1929 року засуджений до 3 років позбавлення волі. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1993 році [37].

10 СІЧНЯ 1930 РОКУ
(с. Любарці, с. Глибоке)

АНТОНЕНКО Сергій Якович, 1906 року народження, с. Любарці, українець, малописьменний, селянин-одноосібник. Київським окружним судом 10 січня 1930 року засуджений до 10 років позбавлення волі. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1992 році.

БЛИК Степан Корнійович, 1902 року народження, с. Любарці, українець, освіта початкова, селянин-одноосібник. Київським окружним судом 10 січня 1930 року засуджений до 10 років позбавлення волі. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1992 році.

КОПАЧ Сергій Улянович, 1898 року народження, с. Любарці, українець, малописьменний, тимчасово не працював. Київським окружним судом 10 січня 1930 року засуджений до 10 років позбавлення волі. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1992 році.

КУБРАК Остап Іванович, 1891 року народження, с. Любарці, українець, малописьменний, селянин-одноосібник. Київським окружним судом 10 січня 1930 року засуджений до 10 років позбавлення волі. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1992 році [37].

13 СІЧНЯ 1930 РОКУ
(с. Іванків, с. Рогозів)

БРАТУСЬ Іван Никонович, 1884 року народження, с. Рогозів, українець, освіта початкова, селянин-одноосібник. Колегією ОДПУ 13 січня 1930 року засуджений до 5 років позбавлення волі. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1989 році.

КУЛШ Кузьма Климович, 1886 року народження, с. Іванків, українець, освіта початкова, селянин-одноосібник. Особливою Народою при Колегії ОДПУ 13 січня 1930 року засуджений до 3 років позбавлення волі. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1989 році.

НОГА Матвій Васильович, 1891 року народження, с. Рогозів, українець, освіта початкова, селянин-одноосібник. Колегією ОДПУ 13 січня 1930 року засуджений до 3 років позбавлення волі. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1989 році.

СВИРИД Петро Омелянович, 1879 року народження, с. Іванків, українець, малописьменний, селянин-одноосібник. Особливою Народою при Колегії ДПУ УСРР 13 січня 1930 року засуджений до 3 років позбавлення волі. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1989 році [37].

4 БЕРЕЗНЯ 1930 РОКУ
(с. Любарці, с. Глибоке)

БЛИК Іван Сергійович, 1909 року народження, с. Любарці, українець, освіта початкова, селянин-одноосібник. Постановою Особливої Народи при Колегії ДПУ УСРР 4 березня 1930 року виселений на 3 роки за межі України. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1989 році.

БЛИК Корній Артемович, 1874 року народження, с. Любарці, українець, неписьменний, селянин-одноосібник. Постановою Особливої Народи при Колегії ДПУ УСРР 4 березня 1930 року виселений на 3 роки за межі України. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1989 році.

БЛИК Петро Сергійович, 1906 року народження, с. Любарці, українець, освіта початкова, селянин-одноосібник. Постановою Особливої Народи при Колегії ДПУ УСРР 4 березня 1930 року засуджений до 3 років позбавлення волі. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1989 році.

ДИКИЙ Петро Миколайович, 1876 року народження, с. Любарці, українець, освіта початкова, селянин-одноосібник. Постановою Трійки при Колегії ДПУ УСРР 4 березня 1930 року засуджений до 3 років позбавлення волі. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1989 році.

КОСИНСЬКИЙ Іван Якович, 1900 року народження с. Глибоке, українець, малописьменний, селянин-одноосібник. Трійкою при Колегії ДПУ УСРР 4 березня 1930 року засуджений до розстрілу. Реабілітований у 1989 році.

КУБРАК Пантелеймон Васильович, 1881 року народження, с. Любарці, українець, освіта початкова, селянин-одноосібник. Постановою Особливої Народи при Колегії ДПУ УСРР 4 березня 1930 року засуджений до 3 років позбавлення волі. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1989 році.

КУБРАК Яків Омел'янович, 1867 року народження, с. Глибоке, українець, освіта початкова, селянин-одноосібник. Трійкою при Колегії УСРР 4 березня 1930 року виселений на 5 років за межі України. Реабілітований у 1989 році.

ПИЛИПЕНКО Іван Демидович (див. список учасників Бориспільського антибільшовицького повстання 1920 року).

ПОТАПОВ Яким Якович, 1892 року народження, с. Любарці, українець, освіта початкова, селянин-одноосібник. Постановою Особливої Наради при Колегії ДПУ УСРР 4 березня 1930 року засуджений до 3 років позбавлення волі. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1989 році.

ПРИГОДА Григорій Антонович (див. список учасників Бориспільського антибільшовицького повстання 1920 року).

ЯКОВЕНКО Федір Іванович, 1868 року народження, с. Любарці, українець, освіта початкова, селянин-одноосібник. Постановою Особливої Наради при Колегії ДПУ УСРР 4 березня 1930 року виселений на 3 роки за межі України. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1989 році [37].

10 БЕРЕЗНЯ 1930 РОКУ (с. Старе, м. Бориспіль, с. Вороньків)

ПОСТІЙКО Андрій Омелянович (див. список учасників Бориспільського антибільшовицького повстання 1920 року).

ПОСТІЙКО Дмитро Йосипович (див. список учасників Бориспільського антибільшовицького повстання 1920 року).

ПРОЖЕЙКО Антон Тимофійович, 1895 року народження, м. Бориспіль, українець, освіта початкова, селянин-одноосібник. Трійкою при Колегії ДПУ УСРР 10 березня 1930 року засуджений до 5 років позбавлення волі. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1989 році.

СПИСОВСЬКИЙ Іван Михайлович, 1871 року народження, с. Вороньків, українець, освіта середня, священник. Постановою Трійки при Колегії ДПУ УСРР 10 березня 1930 року виселений на 5 років за межі України. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1989 році [37].

7 КВІТНЯ 1930 РОКУ (с. Рогозів)

АНДРУЩЕНКО Павло Кузьмич, 1885 року народження, с. Рогозів, українець, освіта початкова, селянин-одноосібник. Трійкою при Колегії ДПУ УСРР 7 квітня 1930 року виселений на 5 років за межі України. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1989 році.

БРАГУСЬ Влас Ількович, 1889 року народження, с. Рогозів, українець, малописьменний, селянин-одноосібник. Трійкою при Колегії ДПУ УСРР 7 квітня 1930 року виселений на 5 років за межі України. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1989 році.

БРАГУСЬ Іван Наумович, 1898 року народження, с. Рогозів, українець, хлібороб. Трійкою при Колегії ДПУ УСРР 7 квітня 1930 року виселений на 5 років за межі України. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1989 році.

БРАГУСЬ Костянтин Іванович, 1890 року народження, с. Рогозів, українець, малописьменний, селянин-одноосібник. Трійкою при Колегії ДПУ УСРР 7 квітня 1930 року виселений на 5 років за межі України. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1989 році.

БРАГУСЬ Хома Дементійович, 1895 року народження, с. Рогозів, українець, хлібороб. Трійкою при Колегії ДПУ УСРР 7 квітня 1930 року виселений на 7 років за межі України. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1989 році.

БУТ Яків Гнатович, 1884 року народження, с. Рогозів, українець, освіта початкова, селянин-одноосібник. Трійкою при Колегії ДПУ УСРР 7 квітня 1930 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 15 квітня 1930 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1989 році.

ГАПОН Іван Лаврентійович, 1901 року народження, с. Рогозів, українець, малописьменний, селянин-одноосібник. Трійкою при Колегії ДПУ УСРР 7 квітня 1930 року виселений на 5 років за межі України. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1989 році.

ГАПОН Лаврентій Тихонович, 1873 року народження, с. Рогозів, українець, хлібороб. Трійкою при Колегії ДПУ УСРР 7 квітня 1930 року виселений на 5 років за межі України. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1989 році.

ГАПОН Петро Тихонович, 1871 року народження, с. Рогозів, українець, малописьменний, селянин-одноосібник. Трійкою при Колегії ДПУ УСРР 7 квітня 1930 року виселений на 5 років за межі України. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1989 році.

ГАПОН Тихін Тихонович, 1880 року народження, с. Рогозів, українець, освіта початкова, селянин-одноосібник. Трійкою при Колегії ДПУ УСРР 7 квітня 1930 року засуджений до 5 років позбавлення волі. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1989 році.

ДОВБИШ Кіндрат Матвійович, 1886 року народження, с. Рогозів, українець, освіта початкова, селянин-одноосібник. Трійкою при Колегії ДПУ УСРР 7 квітня 1930 року виселений на 5 років за межі України. Реабілітований у 1989 році.

ДРЕМЛЮГА Герасим Севастьянович, 1872 року народження, с. Рогозів, українець, хлібороб. Трійкою при Колегії ДПУ УСРР 7 квітня 1930 року виселений на 5 років за межі України. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1989 році.

ДРЕМЛЮГА Терентій Олексійович, 1892 року народження, с. Рогозів, українець, малописьменний, селянин-одноосібник. Трійкою при Колегії ДПУ УСРР 7 квітня 1930 року виселений на 5 років за межі України. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1989 році.

ДРЕМЛЮГА Яків Олексійович, 1886 року народження, с. Рогозів, українець, хлібороб. Трійкою при Колегії ДПУ УСРР 7 квітня 1930 року виселений на 5 років за межі України. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1989 році.

ЗОНЬ Андрій Семенович, 1889 року народження, с. Рогозів, українець, освіта початкова, рахівник товариства буряководів. Трійкою при Колегії ДПУ УСРР 7 квітня 1930 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 15 квітня 1930 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1989 році.

КОЗЛОВ Тихон Остапович (див. список учасників Бориспільського антибільшовицького повстання 1920 року).

КОЛЕСНИК Леонтій Іванович, 1900 року народження, с. Рогозів, українець, хлібороб. Трійкою при Колегії ДПУ УСРР 7 квітня 1930 року виселений на 5 років за межі України. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1989 році.

НАУМОВСЬКИЙ Леонтій Онисимович, 1873 року народження, с. Рогозів, українець, малописьменний, селянин-одноосібник. Трійкою при Колегії ДПУ УСРР 7 квітня 1930 року виселений на 5 років за межі України. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1989 році.

НОГА Антон Васильович, 1894 року народження, с. Рогозів, українець, хлібороб. Трійкою при Колегії ДПУ УСРР 7 квітня 1930 року виселений на 5 років за межі України. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1989 році.

НОГА Іван Васильович, 1888 року народження, с. Рогозів, українець, хлібороб. Трійкою при Колегії ДПУ УСРР 7 квітня 1930 року виселений на 5 років за межі України. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1989 році.

ОВСІЄНКО Йосип Ілларіонович, 1876 року народження, с. Рогозів, українець, хлібороб. Трійкою при Колегії ДПУ УСРР 7 квітня 1930 року виселений на 5 років за межі України. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1989 році.

ОВСІЄНКО Петро Іванович, 1894 року народження, с. Рогозів, українець, хлібороб. Трійкою при Колегії ДПУ УСРР 7 квітня 1930 року виселений на 5 років за межі України. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1989 році.

СЕМЕНЕЦЬ Йосип Романович (див. список учасників Бориспільського антибільшовицького повстання 1920 року).

ТОРБА Ілля Юхимович, 1891 року народження, с. Рогозів, українець, малописьменний, селянин-одноосібник. Трійкою при Колегії ДПУ УСРР 7 квітня 1930 року засуджений до 7 років позбавлення волі. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1989 році.

ЧЕРНИШ Данило Кирилович, 1885 року народження, с. Рогозів, українець, освіта початкова, селянин-одноосібник. Трійкою при Колегії ДПУ УСРР 7 квітня 1930 року виселений на 5 років за межі України. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1989 році.

ЧЕРНИШ Єгор Кирилович, 1880 року народження, с. Рогозів, українець, малописьменний, селянин-одноосібник. Трійкою при Колегії ДПУ УСРР 7 квітня 1930 року виселений на 5 років за межі України. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1989 році.

ЧЕРНИШ Іван Кирилович, 1876 року народження, с.Рогозів, українець, освіта початкова, селянин-одноосібник. Трійкою при Колегії ДПУ УСРР 7 квітня 1930 року виселений на 5 років за межі України. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1989 році.

ЧЕРНИШ Ничипір Минович, 1876 року народження, с.Рогозів, українець, малописьменний, селянин-одноосібник. Трійкою при Колегії ДПУ УСРР 7 квітня 1930 року виселений на 5 років за межі України. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1989 році.

ШКАРДУН Гаврило Семенович, 1894 року народження, с.Рогозів, українець, освіта початкова, селянин-одноосібник. Трійкою при Колегії ДПУ УСРР 7 квітня 1930 року засуджений до 7 років позбавлення волі. Реабілітований у 1989 році.

ШКАРДУН Іван Іванович, 1888 року народження, с. Рогозів, українець, хлібороб. Трійкою при Колегії ДПУ УСРР 7 квітня 1930 року виселений на 5 років за межі України. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1989 році.

ШКАРДУН Іван Михайлович, 1891 року народження, с. Рогозів, українець, хлібороб. Трійкою при Колегії ДПУ УСРР 7 квітня 1930 року виселений на 7 років за межі України. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1989 році.

ШКАДРУН Федір Олексійович, 1894 року народження, с. Рогозів, українець, освіта початкова, селянин-одноосібник. Трійкою при Колегії ДПУ УСРР 7 квітня 1930 року виселений на 5 років за межі України. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1989 році [37].

25 ЖОВТНЯ 1937 РОКУ (с. Сеньківка, с. Рогозів)

ВЕКЛИЧ Михайло Микитович, 1898 року народження, с.Сеньківка, українець, малописьменний, тимчасово не працював. Трійкою при УНКВС по Київській області 25 жовтня 1937 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 5 листопада 1937 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1955 році.

ЧЕРВОНІЙ ТЕРОР

ВЕРБА Іван Семенович, 1900 року народження, с.Сеньківка, українець, малописьменний, тимчасово не працював. Трійкою при УНКВС по Київській області 25 жовтня 1937 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 5 листопада 1937 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1954 році.

ГАПОН Феодосій Корнійович, 1886 року народження, с.Рогозів, українець, освіта початкова, тимчасово не працював. Трійкою при УНКВС по Київській області 25 жовтня 1937 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 13 листопада 1937 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1989 році.

ДІХТЯР Олександр Денисович, 1887 року народження, с.Сеньківка, українець, освіта початкова, колгоспник. Трійкою при УНКВС по Київській області 25 жовтня 1937 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 5 листопада 1937 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1967 році.

КОМАН Григорій Андрійович, 1906 року народження, с.Сеньківка, українець, малописьменний, тимчасово не працював. Трійкою при УНКВС по Київській області 25 жовтня 1937 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 5 листопада 1937 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1963 році.

МІЩЕНКО Пилип Олексійович, 1880 року народження, с.Сеньківка, українець, освіта початкова, тимчасово не працював. Трійкою при УНКВС по Київській області 25 жовтня 1937 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 5 листопада 1937 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1960 році.

ЦИБУЛЯ Микола Омелянович, 1900 року народження, с.Сеньківка, українець, малописьменний, одноосібник. Трійкою при УНКВС по Київській області 25 жовтня 1937 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 5 листопада 1937 року. Місце поховання невідоме. Реабілітований у 1968 році [37].

29 ЖОВТНЯ 1937 РОКУ

(с. Проців, с. Горобіївка, м. Бориспіль с. Велика Стариця, с. Рогозів, с. Сеньківка, с. Вороньків, с. Сошників)

КИЯШКО Антон Іванович, 1894 року народження, с. Проців, українець, неписьменний, колгоспник. Київським обласним судом 29 жовтня 1937 року засуджений до 5 років позбавлення волі. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1992 році.

КОВАЛЬ Михайло Павлович, 1895 року народження, с. Сеньківка, українець, освіта початкова, тимчасово не працював. Трійкою при УНКВС по Київській області 29 жовтня 1937 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 13 листопада 1937 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1989 році.

ЛИЦЬ Микола Макарович, 1902 року народження, м. Бориспіль, українець, малописьменний, тимчасово не працював. Трійкою при УНКВС по Київській області 29 жовтня 1937 року засуджений до 10 років позбавлення волі. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1989 році.

ПАЦЕРА Степан Іванович, 1889 року народження, с. Горобіївка, українець, освіта початкова, тимчасово не працював. Трійкою при УНКВС по Київській області 29 жовтня 1937 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 13 листопада 1937 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1989 році.

ПОДОЛИННИЙ Нестор Микитович, 1887 року народження, с. Вороньків, українець, освіта початкова, тимчасово не працював. Трійкою при УНКВС по Київській області 29 жовтня 1937 року засуджений до 10 років позбавлення волі. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1989 році.

ТАРАСЕНКО Панфіл Архипович, 1878 року народження, с. Велика Стариця, українець, малописьменний, тимчасово не працював. Трійкою при УНКВС по Київській області 29 жовтня 1937 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 29 жовтня 1937 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1989 році.

ТРЕГУБ Кузьма Семенович, 1891 року народження, с. Сошників, українець, малописьменний, тимчасово не працював. Трійкою при УНКВС по

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

Київській області 29 жовтня 1937 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 14 листопада 1937 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1989 році.

ШЕВЧЕНКО Нестор Савович, 1886 року народження, с. Проців, українець, освіта початкова, робітник промартілі. Трійкою при УНКВС по Київській області 29 жовтня 1937 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 14 листопада 1937 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1989 році.

ШКАДРУН Іван Іванович, 1887 року народження, с. Рогозів, українець, освіта початкова, тимчасово не працював. Трійкою при УНКВС по Київській області 29 жовтня 1937 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 14 листопада 1937 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1989 році.

ЯНОВСЬКИЙ Володимир Васильович, 1897 року народження, с. Рогозів, українець, освіта середня, селянин-одноосібник. Трійкою при УНКВС по Київській області 29 жовтня 1937 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 24 листопада 1937 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1989 році [37].

11 КВІТНЯ 1938 РОКУ

(с. Вороньків, с. Жовтневе, с. Кийлів)

БАСАН Григорій Якович, 1890 року народження, с. Кийлів, українець, малописьменний, робітник Вороньківського лісництва. Трійкою при УНКВС по Київській області 11 квітня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 22 квітня 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1956 році.

БЕРДНИК Максим Макарович, 1892 року народження, с. Кийлів, українець, освіта початкова, колгоспник. Трійкою при УНКВС по Київській області 11 квітня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 28 квітня 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1956 році.

ГАЛУШКА Андрій Павлович, 1894 року народження, с. Жовтневе, українець, освіта початкова, колгоспник (водій автомобіля). Трійкою при

УНКВС по Київській області 11 квітня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 28 квітня 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1956 році.

ІВАНЧЕНКО Михайло Степанович, 1885 року народження, с.Вороньків, українець, малописьменний, тимчасово не працював. Трійкою при УНКВС по Київській області 11 квітня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 28 квітня 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1956 році.

ІСАЙ Павло Васильович, 1895 року народження, с.Вороньків, українець, малописьменний, колгоспник. Трійкою при УНКВС по Київській області 11 квітня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 28 квітня 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1956 році.

КУЛИК Михайло Григорович, 1888 року народження, с.Вороньків, українець, освіта початкова, колгоспник. Трійкою при УНКВС по Київській області 11 квітня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 28 квітня 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1956 році.

МАМАЙСУР Олександр Олексійович, 1899 року народження, с.Вороньків, українець, малописьменний, колгоспник. Трійкою при УНКВС по Київській області 11 квітня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 28 квітня 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1956 році.

НАБОК Марко Федорович, 1898 року народження, с.Вороньків, українець, малописьменний, колгоспник. Трійкою при УНКВС по Київській області 11 квітня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 28 квітня 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1956 році.

ОРЕЛ Іван Якович, 1890 року народження, с.Вороньків, українець, освіта початкова, колгоспник. Трійкою при УНКВС по Київській області 11 квітня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 28 квітня 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1956 році.

ПАСЬКО Іван Іванович, 1892 року народження, с.Київ, українець, малописьменний, колгоспник. Трійкою при УНКВС по Київській області 11 квітня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 11 квітня 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1956 році.

РУЧКА Яків Мусійович, 1888 року народження, с.Вороньків, українець, освіта початкова, голова колгоспу. Трійкою при УНКВС по Київській області 11 квітня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 27 квітня 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1956 році.

САМОФАЛ Самуїл Данилович, 1889 року народження, с.Вороньків, українець, освіта початкова, колгоспник. Трійкою при УНКВС по Київській області 11 квітня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 28 квітня 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1956 році.

ФЕДЬКО Андрій Дем'янович, 1893 року народження, с.Вороньків, українець, освіта середня, артист капели бандуристів. Трійкою при УНКВС по Київській області 11 квітня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 28 квітня 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1956 році.

ЯКИМОВСЬКИЙ Іван Євменович, 1896 року народження, с.Вороньків, українець, освіта початкова, колгоспник. Трійкою при УНКВС по Київській області 11 квітня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 28 квітня 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1956 році [37].

28 ВЕРЕСНЯ 1938 РОКУ (Бориспіль, Дударків)

ГАЙКЕВИЧ-САТУРНІН Андрій Антонович, 1892 року народження, м.Варшава (Польща), поляк, освіта середня. Проживав у м.Бориспіль, рахівник заготпункту. Трійкою при УНКВС по Київській області 28 вересня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 23 жовтня 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1958 році.

ДОМАНСЬКИЙ Костянтин Болеславович, 1908 року народження, с.Бужанка Лисянського району Черкаської області, українець, освіта початкова. Проживав у м.Бориспіль, директор нафтобази. Трійкою при УНКВС по Київській області 28 вересня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок

виконано 2 жовтня 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1958 році.

ІВЧУК Василь Якович, 1902 року народження, с. Яблунівка Славутського району Хмельницької області, українець, освіта середня. Проживав у с. Дударків Бориспільського району, директор неповної середньої школи. Трійкою при УНКВС по Київській області 28 вересня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 2 жовтня 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1958 році.

КОТОВИЧ Станіслав Семенович, 1897 року народження, Молдавія, поляк, освіта середня. Проживав у м. Бориспіль, майстер артілі по переробці овочів. Трійкою при УНКВС по Київській області 28 вересня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 2 жовтня 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1958 році.

МЕЛЕШКО Максим Андрійович, 1890 року народження, Красноярський край (Росія), українець, освіта середня. Проживав у м. Бориспіль, бухгалтер нафтобази. Трійкою при УНКВС по Київській області 28 вересня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 2 жовтня 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1958 році.

СТЕПАНОВ Лука Михейович, 1892 року народження, Дніпропетровська область, росіянин, освіта початкова. Проживав у м. Бориспіль, референт споживспілки. Трійкою при УНКВС по Київській області 28 вересня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 2 жовтня 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1958 році.

СУРМА Генріх Мартинович, 1890 року народження, м. Варшава, поляк, освіта початкова. Проживав у м. Бориспіль, робітник МТС. Трійкою при УНКВС по Київській області 28 вересня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 2 жовтня 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1958 році.

ТАРНОВСЬКИЙ Франц Карлович, 1886 року народження, Польща, поляк, освіта незакінчена вища. Проживав у м. Бориспіль, тимчасово не працював. Трійкою при УНКВС по Київській області 28 вересня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 2 жовтня 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1958 році [37].

КОЛЕКТИВНИЙ ВИРОК

Всіх 11 бориспільців арештували 2–3 лютого 1938 року. В кримінальній справі перші допити оформлені майже через три місяці після арешту: 22–27 квітня 1938 року. Можна тільки уявити, що робили і як катували цих людей протягом лютого, березня та квітня, щоб кожен з них «зизнався» у всіх смертних гріхах.

Всі покази обвинувачених схожі, в багатьох місцях написані ніби під копірку Слідчі охрестили 11 наших земляків «організованим злочинним контрреволюційним угрупованням», яке брало участь в антибільшовицькому повстанні 1920 року в Борисполі. Їх розстріляли також в один день і в один час 7 травня 1938 року о 23.00. Так знищували українську хліборобську еліту за бажання господарювати на власній землі.

Матеріали кримінальної справи подаються мовою оригіналу.

«АНКЕТА АРЕСТОВАНОГО

Фамилия – *Леменчук*.

Имя и отчество – *Дмитрий Григорьевич*.

Дата рождения: число «24» місяць жовтня год 1889.

Место рождения – *с. Мало-Соколики Березанского района*.

Место жительства (адрес) – *м. Борисполь*.

Профессия и специальность – *счетовод Киевторга*.

Место службы и должность или род занятий – *Счетовод конторы Киевторга*.

Паспорт

Социальное происхождение – *из крестьян середняков*.

Социальное положение – *служащий*.

а) до революции – *служащий*.

б) после революции – *тоже*.

Образование (общее и специальное) – *3-х классное городское училище в 1909 году, в 1915 г. окончил школу прапорщиков*.

Партийность (в прошлом и настоящем) – *беспартийный*.

Национальность и гражданство (подданство) – *Украинец, гражданство СССР*.

Категория воинского учета запаса и где состоит на учете – *снят по возрасту*.

Служба в белых и др. к-р армиях, участие в бандах и восстаниях против Сов-власти (когда и в качестве кого) – *в 1919 г. служил в офицерской караульной роте поручиком*.

Каким репрессиям подвергался при Соввласти: судимость, арест и др. (когда и каким органом и за что) – *нет*.

Состав семьи состоит из: *жена Леменчук Мария Ивановна, сын 15 лет учащийся – Петр Дмитриевич Леменчук*.

Подпись арестованного (подпись) Леменчук

Особые внешние приметы –

Кем и когда арестован – *Бориспольским РО НКВД*

Где содержался под стражей – *в переяславской тюрьме*

Особые замечания

Подпись сотрудника, заполнившего анкету (подпись)
21 апреля 1938 г.».

«АНКЕТА АРЕСТОВАННОГО

Фамилия – *Березанец*

Имя и отчество – *Николай Петрович*

Дата рождения: число «6» месяц мая год 1891

Место рождения – *с. Борисполь*

Местожительство (адрес) – *с. Борисполь*

Профессия и специальность – *слесарь*

Место службы и должность или род занятий – *без работы*

Паспорт – *обменян в 1937 г. Борисполь*

Социальное происхождение – *крестьяне-бедняки*

Социальное положение – *рабочий слесарь*

а) до революции – *рабочий слесарь*

б) после революции – *рабочий слесарь*

Образование (общее и специальное) – *малограммотный*

Партийность (в прошлом и настоящем) – *беспартийный*

Национальность и гражданство (подданство) – *Украинец, подданство УССР*.

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

Категория воинского учета запаса и где состоит на учете – *снят как бывший белый*.

Служба в белых и др. к-р армиях, участие в бандах и восстаниях против Соввласти (когда и в качестве кого) – *не служил*.

Каким репрессиям подвергался при Соввласти: судимость, арест и др. (когда и каким органом и за что) – *в 1935 г. подвергался за незаконный помол хлеба за что был осужден на год работ*.

Состав семьи состоит из трех душ со мною: *жена Лукрея Галатовна 43 лет, дочь*.

Подпись арестованного (подпись) Березанец

Особые внешние приметы

Кем и когда арестован

Где содержался под стражей

Особые замечания

Подпись сотрудника, заполнившего анкету (подпись)
05 апреля 1938 г.».

«ДОВІДКА ХАРАКТЕРИСТИКА

СІЛЬРАДА

Бориспільського району

Київської області

лютого 1938 р.

№ _____

Дана ця за Березанця Миколу Петровича в тім, що він за соцстаном походить із селян бідняків, приймав активну участь у погромах єврейського населення під час перебування Денікіна, за рахунок награваного майна збудував собі клуню та сарай, разом з організатором повстання Момотом, брав активну участь в повстанні проти Радянської Влади. За невиконання державних податків майно його продане, позбавлявся виборчих прав за скупку зерна з метою спекуляції.

Голова сільради

(підпис) Ситник

За секретаря

(підпис) Борисенко».

«АНКЕТА АРЕСТОВАНОГО

Фамилия – *Мозговий*
 Имя и отчество – *Макар Арсентиевич*
 Дата рождения: число «21» месяц *февраля* год *1900*
 Место рождения – *с. Борисполь*
 Местожителство (адрес) – *с. Борисполь*
 Профессия и специальность – *учетчик райуправкома*
 Место службы и должность или род занятий
 Паспорт – *Бориспольский РОМ*
 Социальное происхождение – *отец имел ½ земл, 1 хату, саарай, 1 конь – бедняк*
 Социальное положение – *службовец*
 а) до революции –
 б) после революции – *службовец*
 Образование (общее и специальное) – *низшее*
 Партийность (в прошлом и настоящем) – *беспартийный*
 Национальность и гражданство (подданство) – *Украинец*
 Категория воинского учета запаса и где состоит на учете – *снят по бо-лезни*
 Служба в белых и др. к-р армиях, участие в бандах и восстаниях против Соввласти (когда и в качестве кого) – *в старых армиях не служил*
 Каким репрессиям подвергался при Соввласти: судимость, арест и др. (когда и каким органом и за что) – *Репрессиям не подвергался, 3 октября был арестован Бориспольским.*
 Состав семьи состоит из 4 человек: *жена Ольга Михайловна, дочь Валентина – 15 лет, сын – 12 лет.*
 Подпись арестованного (подпись) Мозговой
 Особые внешние приметы – *нет*
 Кем и когда арестован – *17/III-38 Бориспольским РОМ*
 Где содержался под стражей – *Борисполь РОМ*
 Особые замечания
 Подпись сотрудника, заполнившего анкету (подпись)
 17/III.1938 г.»

«ДОВІДКА ХАРАКТЕРИСТИКА

СІЛЬРАДА
 Бориспільського району
 Київської області
 8/III 1938 р.
 № _____

Дана ця за громадянина Мозгового Макара Арсентійовича в тім, що він за соцстаном походить із селян середняків, до революції мав землі 5 десятин, хату, сарай, коня, корову. Дружина його походить з дворян Петрусів. Батька її в 1920 році забито як учасника повстання проти Радянської Влади. Брати його старші працюють в колгоспі.

Голова сільради
 За секретаря

(підпис) Ситник
 (підпис) Борисенко.

«АНКЕТА АРЕСТОВАНОГО

Фамилия – *Огняник*
 Имя и отчество – *Григорий Аврамович*
 Дата рождения: число «09» месяц *октября* год *1897*
 Место рождения – *с. Борисполь*
 Местожителство (адрес) – *с. Борисполь*
 Профессия и специальность – *без определенной работы*
 Место службы и должность или род занятий – *без определенной работы*
 Паспорт – *без паспорта проживал*
 Социальное происхождение – *крестьяне-середняки*
 Социальное положение – *крестьянин-единоличник*
 а) до революции – *крестьянин-середняк*
 б) после революции – *единоличник*
 Образование (общее и специальное) – *четыре класса сельской школы*
 Партийность (в прошлом и настоящем) – *б/п*
 Национальность и гражданство (подданство) – *Украинец УССР*
 Категория воинского учета запаса и где состоит на учете – *снят по бо-лезни.*
 Служба в белых и др. к-р армиях, участие в бандах и восстаниях против Сов-власти (когда и в качестве кого) – *не служил.*

Каким репрессиям подвергался при Соввласти: судимость, арест и др. (когда и каким органом и за что) – *В 1932 году был под судом за хулиганство за что был осужден к двум годам тюрьмы.*

Состав семьи *состоит из 8 душ со мною: жена Настя Андреевна 43 лет, сын Михаил Григорьевич – 19 лет, дочь Анна – 14 лет, сын Николай – 12 лет, сын Иван 10 лет, дочь Вера- 2 лет, сын Виктор – 5 месяцев.*

Подпись арестованного (подпись) Огняник
 Особые внешние приметы
 Кем и когда арестован
 Где содержался под стражей
 Особые замечания
 Подпись сотрудника, заполнившего анкету (подпись)
 5 февраля 1938 г.».

«ДОВІДКА ХАРАКТЕРИСТИКА

СІЛЬРАДА

Бориспільського району

Київської області

06 лютого 1938 р.

№ _____

Дана ця за Огняника Грицька Аврамовича в тім, що він за соцстаном походить із селян середняків, господарство його прода-но за невиконання державних податків, позбавлявся виборчих прав за спекуляцію, приймав активну участь в погромах єврейського населення під час перебування, а також приймав активну участь в повстанні проти Радянської Влади. Громадсько-корисною працею не займається, основного місця роботи немає, а займається спекуляцією.

Голова сільради (підпис) Ситник
 За секретаря (підпис) Борисенко».

«АНКЕТА АРЕСТОВАНОГО

Фамилия – *Перегуда*

Имя и отчество – *Федот Арсентьевич*

Дата рождения: число «02» месяц *сентября* год *1878*

Место рождения – *с. Борисполь*

Место жительства (адрес) – *с. Борисполь*

Профессия и специальность – *хлебопашец*

Место службы и должность или род занятий – *колхозник*

Паспорт *перемнен 1937 г. Бориспольской милицией*

Социальное происхождение – *крестьяне-середняки, хазяйство раскулачено в 1920 г.*

Социальное положение – *рядовой колхозник*

а) до революции – *хлебопашец*

б) после революции – *колхозник*

Образование (общее и специальное) – *сельскую школу*

Партийность (в прошлом и настоящем) – *б/п*

Национальность и гражданство (подданство) – *Украинец УССР*

Категория воинского учета запаса и где состоит на учете – *снят по годности лет.*

Служба в белых и др. к-р армиях, участие в бандах и восстаниях против Соввласти (когда и в качестве кого) – *не служил.*

Каким репрессиям подвергался при Соввласти: судимость, арест и др. (когда и каким органом и за что) – *не подвергался.*

Состав семьи *состоит из 10 душ со мною: жена Аксана 63 лет, сын Илья – 38 лет, сын Федор – 30 лет, сын – 27 лет, сын Василий – 22 лет, дочь Ольга 32 лет и дочь Варя – 25 лет, дочь Екатерина- 21 лет, дочь Анна – 14 лет.*

Подпись арестованного (подпись) Перегуда
 Особые внешние приметы
 Кем и когда арестован
 Где содержался под стражей
 Особые замечания
 Подпись сотрудника, заполнившего анкету (подпись)
 5 февраля 1938 г.

«ДОВІДКА ХАРАКТЕРИСТИКА

СІЛЬРАДА

Бориспільського району

Київської області

06 лютого 1938 р.

№ _____

Дана ця за Перегуду Федота Арсентійовича в тім, що він за соцстаном походить з кулаків, мав 15 десятин землі, троє коней, дві корови, використовував найману працю, був церковним старостою, влаштував в себе на квартирі без дозволу на це, христиння дітей для чого запросив попа, нелегально проводив цю роботу, агітує серед колгоспників за відкриття церкви в Борисполі.

Голова сільради

(підпис) Ситник

За секретаря

(підпис) Борисенко».

«ДОВІДКА ХАРАКТЕРИСТИКА

СІЛЬРАДА

Бориспільського району

Київської області

11 лютого 1938 р.

№ _____

Дана ця за Тютюна Грицька Івановича в тім, що він за соцстаном походить із селян середняків. Приймав активну участь у повстанні проти Радянської Влади у 1920 році. Господарство його продане в 1933 році за невиконання державного оподаткування, займався скупкою та продажем худоби та свиней за що позбавлений виборчих прав. В громадському житті села участі не брав, навпаки вороже ставиться до міроприємств Радянської Влади.

Голова сільради

(підпис) Ситник

За секретаря

(підпис) Борисенко».

«АНКЕТА АРЕСТОВАНОГО

Фамилия – *Прожейко*Имя и отчество – *Сергей Петрович*Дата рождения: число «__» місяць *сентябрь* год *1892*Место рождения – *м. Борисполь, Киевской обл.*Место жительства (адрес) – *м. Борисполь*

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

Профессия и специальность – *колхозник плотник*Место службы и должность или род занятий – *колхоз «Перемога», плотник.*Паспорт – *Бориспольским РОМ 5/II-36 г. №249493 на 5 лет.*Социальное происхождение – *бедняк-кресетьянин.*Социальное положение – *бедняк.*а) до революции – *бедняк.*б) после революции – *бедняк.*Образование (общее и специальное) – *грамотный.*Партийность (в прошлом и настоящем) – *б/п.*Национальность и гражданство (подданство) – *Украинец УССР.*Категория воинского учета запаса и где состоит на учете – *снят с учета.*Служба в белых и др. к-р армиях, участие в бандах и восстаниях против Сов-власти (когда и в качестве кого) – *не участвовал.*Каким репрессиям подвергался при Соввласти: судимость, арест и др. (когда и каким органом и за что) – *не подвергался.*Состав семьи состоит: *жена Прожейко Христина, сын Федор Сергеевич, дочь Анастасия, и сын Михаил.*

Подпись арестованного

(подпись) Прожейко

Особые внешние приметы

Кем и когда арестован – *II/II 38 г. Бориспольским РОМ*Где содержался под стражей – *Борисполь РОМ*

Особые замечания

Подпись сотрудника, заполнившего анкету

(подпись)

11 февраля 1938 г.».

«ДОВІДКА ХАРАКТЕРИСТИКА

СІЛЬРАДА

Бориспільського району

Київської області

12 лютого 1938 р.

№ _____

Дана ця за Прожейка Сергія Петровича в тім, що він народився в с. Борисполі в 1892 році, в сім'ї середняків, приймав участь в повстанні проти Радянської Влади в Борисполі в 1920, перебуваючи в колгоспі «Перемога» виступав на зборах колгоспу проти міроприємств Радянської Влади.

Голова сільради

(підпис) Ситник

За секретаря

(підпис) Борисенко».

«АНКЕТА АРЕСТОВАНОГО

Фамилия – *Цивун*

Имя и отчество – *Тихон Юдович*

Дата рождения: число «10» месяц *июня* год *1873*

Место рождения – *м. Борисполь, Киевской обл.*

Место жительства (адрес) – *м. Борисполь, Киевской обл.*

Профессия и специальность – *чорнорабочий без определенного занятия*

Место службы и должность или род занятий – *без определенного занятия и места работы.*

Паспорт – *18/І-37г. Бориспольским РОМ на 5 лет.*

Социальное происхождение – *родных нет.*

Социальное положение – *крестьянин зажиточный середняк.*

а) до революции – *крестьянин зажиточный середняк.*

б) после революции – *крестьянин зажиточный середняк занимался хлебопашеством.*

Образование (общее и специальное) – *малограмотный.*

Партийность (в прошлом и настоящем) – *б/п.*

Национальность и гражданство (подданство) – *Украинец.*

Категория воинского учета запаса и где состоит на учете – *снят с учета*

Служба в белых и др. к-р армиях, участие в бандах и восстаниях против Соввласти (когда и в качестве кого) – *не служил.*

Каким репрессиям подвергался при Соввласти: судимость, арест и др. (когда и каким органом и за что) – *в 1930 году был арестован органами ГПУ и был под стражей 2 1/2 месяца.*

Состав семьи: *четыре души: жена Цывун Марина Петровна, зять Луценко Тихон, дочь – Луценко Мария Тихоновна в своем хозяйстве живут в Борисполе, Цывун Андрей Тихонович работает на строительстве.*

Подпись арестованного (подпись) Прожейко

Особые внешние приметы – *седой*

Кем и когда арестован – *05 февраля 1938 г*

Где содержался под стражей – *Бориспольским РОМ*

Особые замечания

Подпись сотрудника, заполнившего анкету (подпись)

06 февраля 1938 г.».

«ДОВІДКА ХАРАКТЕРИСТИКА

СІЛЬРАДА

Бориспільського району

Київської області

07/II 1938 р.

№ _____

Дана ця за громадянина Цівуна Тихона Юдовича в тім, що він за соцстаном походить із за житочних селян, господарство продано в 1931 р. за невиконання твердих завдань по хлібоздачі. До революції був стражником за що й позбавлявся виборчих прав.

Голова сільради

(підпис) Ситник

За секретаря

(підпис) Борисенко».

«АНКЕТА АРЕСТОВАНОГО

Фамилия – *Ошумок*

Имя и отчество – *Роман Радионович*

Дата рождения: число «01» месяц *октября* год *1898*

Место рождения – *м. Борисполь, Киевской обл.*

Место жительства (адрес) – *ул. Котляревського №8, м. Борисполь*

Профессия и специальность – *портной*

Место службы и должность или род занятий – *отель «Портных»*

Паспорт – *Бориспольским РОМ 22/II-36г. № 186160, на 5 лет*

Социальное происхождение – *родных нет.*

Социальное положение – *из крестьян-бедняков.*

а) до революции – *крестьянин-бедняк.*

б) после революции – *крестьянин-бедняк.*

Образование (общее и специальное) – *грамотный.*

Партийность (в прошлом и настоящем) – *б/п.*

Национальность и гражданство (подданство) – *Украинец УССР.*

Категория воинского учета запаса и где состоит на учете – *в Бориспольском ВУС.*

Служба в белых и др. к-р армиях, участие в бандах и восстаниях против Соввласти (когда и в качестве кого) – *служил по мобилизации.*

Яким репресіям підвергався при Соввласти: судимість, арешт і др. (коли і яким органом і за що) – *репресіям не підвергався.*

Склад сім'ї: *чотири душі: жінка Ошумок Софія 1900 г., дочка Ошумок Марія Романівна, Ошумок Любов Романівна.*

Підпис арештованого (підпис) Ошумок

Особі зовнішні примети –

Ким і коли арештований – *Борисполь РО НКВД*

Де містився під стражею – *Бориспольським РОМ*

Особі зауваження

Підпис співробітника, заповнившего анкету (підпис)

11 лютого 1938 г.».

«ДОВІДКА ХАРАКТЕРИСТИКА

СІЛЬРАДА

Бориспольського району

Київської області

12/II 1938 р.

№ _____

Дана ця за громадянина Ошумка Романа Радіоновича в тім, що він за соціалом походить із селян середняків. Приймав участь у повстанні проти Радянської Влади, петлюрівець, націоналіст. Був службовцем релігійної культури (дяком).

Голова сільради (підпис) Ситник

За секретаря (підпис) Борисенко».

«АНКЕТА АРЕШТОВАНОГО

Фамілія – *Пилипенко.*

Ім'я і прізвище – *Кирил Онуфрійович.*

Дата народження: число «28» місяць *марта* рік *1890.*

Місце народження – *м. Борисполь, Київської обл.*

Місцевість (адрес) – *м. Борисполь*

Професія і спеціальність – *колхозник чорноробочий*

ЧЕРВОНІЙ ТЕРОР

Місце служби і посада або род занять – *в колхозі «Перемога», м. Борисполь.*

Паспорт – *Бориспольським РОМ 08/II-36 г. № 24975, на 5 лет.*

Соціальне походження – *крістьянин бідняк.*

Соціальне становище *бідняк.*

а) до революції – *бідняк.*

б) після революції – *бідняк.*

Освіта (загальна і спеціальна) – *малознавчий.*

Партійність (в минулому і тепер) – *б/п.*

Національність і громадянство (підданство) – *Українець.*

Категорія військового обліку запасу і де перебуває на обліку – *знятий з обліку.*

Служба в білих і др. к-р арміях, участь в бандах і повстаннях проти Соввласти (коли і в якості кого) – *не брав участі.*

Яким репресіям підвергався при Соввласти: судимість, арешт і др. (коли і яким органом і за що) – *репресіям не підвергався.*

Склад сім'ї: *жінка Пилипенко Ірина Іванівна, діти: Матвей, Алексей и Николай Кирилович.*

Підпис арештованого (підпис) Пилипенко

1. Особі зовнішні примети –

Ким і коли арештований – *Борисполь РО НКВД*

Де містився під стражею – *Бориспольським РОМ*

Особі зауваження

Підпис співробітника, заповнившего анкету (підпис)

12 лютого 1938 г.».

«ДОВІДКА ХАРАКТЕРИСТИКА

СІЛЬРАДА

Бориспольського району

Київської області

13/II 1938 р.

№ _____

Дана ця за громадянина Пилипенка Кирила Онуфрійовича в тім, що він за соціалом походить із селян середняків. Приймав участь у повстанні проти Радянської Влади у 1920 році. Перебуваючи членом колгоспу «Перемога»

виступав на загальних зборах колгоспу проти міроприємств Радянської влади. Порушував трудову дисципліну в колгоспі.

Голова сільради
За секретаря

(підпис) Ситник
(підпис) Борисенко».

«АНКЕТА АРЕСТОВАНОГО

Фамилия – *Котлярський*.

Имя и отчество – *Алексей Евгенович*.

Дата рождения: число «18» месяц *марта* год *1896*.

Место рождения – *с. Борисполь*.

Место жительства (адрес) – *с. Борисполь*.

Профессия и специальность – *чернорабочий*.

Место службы и должность или род занятий – *без определенных работ*.

Паспорт – *обменен в 1937 г. Бориспольской милицией*.

Социальное происхождение – *крестьяне-кулаки*.

Социальное положение – *без определенных работ*.

а) до революции – *кулак*.

б) после революции – *без определенных работ*.

Образование (общее и специальное) – *малограмотный*.

Партийность (в прошлом и настоящем) – *б/п*.

Национальность и гражданство (подданство) – *Украинец УССР*.

Категория воинского учета запаса и где состоит на учете – *состоит – РНК/а Борисполь*.

Служба в белых и др. к-р армиях, участие в бандах и восстаниях против Соввласти (когда и в качестве кого) – *не служил*.

Каким репрессиям подвергался при Соввласти: судимость, арест и др. (когда и каким органом и за что) – *не подвергался*.

Состав семьи: *состоит из семи душ со мной*:

жена Марфа Ивановна, 1896г., дочь Вера, сын Николай 15 лет, сын Павел 14 лет, дочь 12 лет, сын Андрей 8 лет.

Подпись арестованного

(подпись) Котлярский

1. Особые внешние приметы

2. Кем и когда арестован

3. Где содержался под стражей

4. Особые замечания

Подпись сотрудника, заполнившего анкету

(подпись)

05 февраля 1938 г.».

«ДОВІДКА ХАРАКТЕРИСТИКА

СІЛЬРАДА

Бориспільського району

Київської області

06 лютого 1938 р.

№ _____

Дана ця за громадянина Котлярського Олексія Євгеновича в тім, що він за соцстаном походить із кулаків, розкулачений в 1930 році. Приймав активну участь у повстанні проти Радянської Влади у 1920 році. Позбавлявся виборчих прав як кулак, громадською корисною працею не займається, а займається агітацією проти міроприємств Радянської Влади, заявляючи, що недалеко той час і фашистська Німеччина повалить Радянську владу і цім дасть можливість повернути відібране від нас майно і колгоспники знову будуть рабами, як це було раніш при Миколі.

Голова сільради

(підпис) Ситник

За секретаря

(підпис) Борисенко».

«УССР

НАРОДНЫЙ КОМИССАРИАТ ВНУТРЕННИХ ДЕЛ
УПРАВЛЕНИЕ ГОСУДАРСТВЕННОЙ БЕЗОПАСНОСТИ

ПРОТОКОЛ ДОПРОСА

1938 г. февраля мес. 13 дня. Я, сотрудник. Бориспольского РО НКВД Ермоленко допросил в качестве свидетеля.

Фамилия – *Корецького*.

Имя и отчество – *Филипа Викторовича*.

Дата рождения – *1899 г.*

Место рождения – *с. Вороньков, Рибницького р-н, Одесской обл.*

Местожительство – с. *Борисполь*.

Гражданство (подданство) – *Украинец, УССР*.

Паспорт – *переменен в 1937 г. Бориспольским РОМ*.

Род занятий *инвалид*.

Социальное происхождение – *из крестьян бедняков*.

Социальное положение (род занятий и имущественное положение):

а) до революции – *бедняк*.

б) после революции – *рабочий*.

Состав семьи: *5 человек, жена и дети*.

Образование (общее, специальное) – *малограмотный*.

Партийность (в прошлом и настоящем) – *беспартийный*.

Каким репрессиям подвергался: судимость, арест и др. (когда, каким органом и за что)

а) до революции – *не подвергался*.

б) после революции – *не подвергался*.

Какие имеет награды (ордена, грамоты, оружие и др.) при сов. власти – *не имеет*.

Категория воинского учета запаса и где состоит на учете – *снят с учета снят*.

Служба в Красной Армии (Красной гвардии, в партизан, отрядах), когда и в качестве кого – *в 1918–1922 гг. В красной гвардии РККА наладчиком состава*.

Служба в белых и др. к-р армиях (когда, и в качестве кого) – *не служил*.

Участие в бандах, к-р организациях и восстаниях – *не участвовал*.

Сведения об общественно-политической деятельности».

«УССР

НАРОДНЫЙ КОМИССАРИАТ ВНУТРЕННИХ ДЕЛ
УПРАВЛЕНИЕ ГОСУДАРСТВЕННОЙ БЕЗОПАСНОСТИ

ПРОТОКОЛ ДОПРОСА

1938 г. февраля мес. 10 дня. Я, сотрудник. Бориспольского РО НКВД Ермоленко допросил в качестве свидетеля.

Фамилия – *Кутало*

Имя и отчество – *Стефан Васильевич*

Дата рождения – *1895 г.*

Место рождения – с. *Борисполь*

Местожительство – с. *Борисполь*,

Гражданство (подданство) – *Украинец, УССР*

Паспорт – *переменен в 1937 г.*

Род занятий –

Социальное происхождение – *из крестьян бедняков*

Социальное положение (род занятий и имущественное положение)

а) до революции – *крестьян бедняк*

б) после революции – *рабочий*

Состав семьи: *5 человек, жена и дети*

Образование (общее, специальное) – *грамотный*

Партийность (в прошлом и настоящем) – *беспартийный*

Каким репрессиям подвергался: судимость, арест и др. (когда, каким органом и за что)

а) до революции – *не подвергался*

б) после революции – *не подвергался*

Какие имеет награды (ордена, грамоты, оружие и др.) при сов. власти – *не имеет*

Категория воинского учета запаса и где состоит на учете – *снят с учета снят с учета по возрасту*

Служба в Красной Армии (Красной гвардии, в партизан, отрядах), когда и в качестве кого – *не служил*

Служба в белых и др. к-р армиях (когда, и в качестве кого) – *не служил*

Участие в бандах, к-р организациях и восстаниях – *не участвовал*

Сведения об общественно-политической деятельности».

«УССР

НАРОДНЫЙ КОМИССАРИАТ ВНУТРЕННИХ ДЕЛ
УПРАВЛЕНИЕ ГОСУДАРСТВЕННОЙ БЕЗОПАСНОСТИ

ПРОТОКОЛ ДОПРОСА

1938 г. февраля мес. 9 дня. Я, сотрудник. Бориспольского РО НКВД Кадчук допросил в качестве свидетеля

Фамилия – *Пелехань*

Имя и отчество – *Федот Семенович*

Дата рождения – *1899 г.*

Место рождения – с. *Борисполь*

Местожительство – с. *Борисполь*,

Гражданство (подданство) – *Украинец*,
 Паспорт – *выдан Борисполь РОМ*
 Род занятий – *колхозник*
 Социальное происхождение – *из крестьян бедняков*
 Социальное положение (род занятий и имущественное положение)
 а) до революции – *жил при отце*
 б) после революции – *колхозник*
 Состав семьи: *2 человек*
 Образование (общее, специальное) – *грамотный*
 Партийность (в прошлом и настоящем) – *беспартийный*
 Каким репрессиям подвергался: судимость, арест и др. (когда, каким органом и за что)
 а) до революции – *не подвергался*
 б) после революции – *не подвергался.*
 Какие имеет награды (ордена, грамоты, оружие и др.) при сов. Власти – *не имею.*
 Категория воинского учета запаса и где состоит на учете – *снят с учета состою в Бориспольском Рике.*
 Служба в Красной Армии (Красной гвардии, в партизан, отрядах), когда и в качестве кого – *не служил.*
 Служба в белых и др. к-р армиях (когда, и в качестве кого) – *не служил.*
 Участие в бандах, к-р организациях и восстаниях – *не участвовал.*
 Сведения об общественно-политической деятельности».

«УССР

**НАРОДНЫЙ КОМИССАРИАТ ВНУТРЕННИХ ДЕЛ
 УПРАВЛЕНИЕ ГОСУДАРСТВЕННОЙ БЕЗОПАСНОСТИ**

ПРОТОКОЛ ДОПРОСА

1938 г. февраля мес. *17* дня. Я, *сотрудник. Бориспольского РО НКВД Ермоленко* допросил в качестве свидетеля
 Фамилия – *Свидюк*
 Имя и отчество – *Семен Никитович*
 Дата рождения – *1902 г.*
 Место рождения – *м. Борисполь, Киевской области*
 Местожительство – *м. Борисполь,*
 Гражданство (подданство) – *Украине*

Паспорт – *выдан Бориспольским Ром в 1936 году на 5 лет*
 Род занятий – *колхозник*
 Социальное происхождение – *из крестьян бедняков*
 Социальное положение (род занятий и имущественное положение)
 а) до революции – *крестьянин бедняк*
 б) после революции – *крестьянин бедняк*
 Состав семьи: *четыре члена семейства*
 Образование (общее, специальное) – *грамотный*
 Партийность (в прошлом и настоящем) – *беспартийный*
 Каким репрессиям подвергался: судимость, арест и др. (когда, каким органом и за что).
 а) до революции – *репрессиям не подвергался*
 б) после революции – *репрессиям не подвергался*
 Какие имеет награды (ордена, грамоты, оружие и др.) при сов. власти – *нет.*
 Категория воинского учета запаса и где состоит на учете – *пулеметчик мл. ком. состав. на учете Бориспольском ВУС.*
 Служба в Красной Армии (Красной гвардии, в партизан, отрядах), когда и в качестве кого – *служил в РККА с 1923-1926 г. добровольцем.*
 Служба в белых и др. к-р армиях (когда, и в качестве кого) – *не служил.*
 Участие в бандах, к-р организациях и восстаниях – *не участвовал.*
 Сведения об общественно-политической деятельности».

«ОБВИНИТЕЛЬНОЕ ЗАКЛЮЧЕНИЕ

по следственному делу № 16511

ПО ОБВИНЕНИЮ:

ЛЕМЕНЧУКА Дмитрия Григорьевича
 БЕРЕЗАНЕЦ Николая Петровича
 МОЗГОВОГО Макара Арсентьевича
 АГНЯНИКА Григория Аврамовича
 ПЕРЕГУДА Федота Аксентьевича
 ТЮТЮНА Григория Ивановича
 ПРОЖЕЙКО Сергея Петровича
 ЦИВУН Тихона Юдовича
 ОШУМОК Романа Радионовича
 ПЫЛЬПЕНКО Кирила Онуфриевича
 КОТЛЯРСКОГО Алексея Евменовича.

В преступлениях, предусмотренных ст. ст. 54-2 54-11 УК УССР.

На территории Бориспольского района вскрыта и ликвидируется антисоветская к-р повстанческая организация, которая охватывала своей деятельностью Бориспольский и Березанские районы.

Эта к-р повстанческая организация была создана в период 1933 и 1935 гг. украинским националистом бывшим деникинским прапорщиком и подпоручиком деникинской армии ЛЕМЕНЧУК Дмитрием Григорьевичем, который был связан с к-р националистическим центром в Киеве.

Руководство организации в Бориспольском районе осуществляли Леменчук Дмитрий Григорьевич, бухгалтер Киевторга, в прошлом подпоручик царской и дениковской армии, Тютюн Григорий Иванович, в прошлом участник к-р восстания и твердосдатчик.

Руководителя к-р повстанческой организации и ее участники проводили вербовочную работу по созданию и организации повстанческих отрядов, наряду с этим занимались к-р националистической и антисоветской деятельностью, направленной против существующего строя. К-р повстанческая организация ставила своей задачей подготовку вооруженного восстания в тылу красной армии, в момент войны Польши с Советским Союзом и при помощи интервенции отторгнуть Украину от Советского Союза и создания буржуазного фашистского государства.

По настоящему делу ОБВИНЯЮТСЯ:

ЛЕМЕНЧУК Дмитрий Григорьевич, 1889 г.р., уроженец с. Мала-Соколивка Березанского района, житель м. Борисполя, украинец, гражданство СССР, беспартийный, служащий, в прошлом подпоручик царской и деникинской армий в том, что он:

– являлся активным участником к-р повстанческой организации с 1935 г. По заданию организации в м. Борисполе создал к-р повстанческую группу, лично сам завербовал два человека.

Проводил подрывную работу в системе кооперации, распространял провокационные слухи о Советском Союзе.

Леменчук виноватым признал себя полностью (л.д. 67.69).

БЕРЕЗАНЕЦ Николай Петрович, 1891 г.р., уроженец и житель м. Борисполь. украинец, гражданство СССР, беспартийный, бедняк. В 1920 году принимал активное участие в к-р восстании и участник еврейских погромов, в 1935 г. судим за неуплату госналогов к одному году принудрабо в том что он:

– являлся активным участником к-р повстанческой организации, в которую был завербован в 1937 г.

Проводил антисоветскую агитацию среди населения, восхваляя фашистский строй, распространяя провокационные слухи о скорой войне и гибели Советской Власти, проявляя террористические настроения по отношению представителей Соввласти.

Березанец виновным признал себя полностью (л.д. 74.75).

МОЗГОВОЙ Макар Арсентьевич, 1900 г.р., уроженец и житель м. Борисполь, украинец, беспартийный, служащий, в 1937 году арестовывался за к-р преступления, в том, что он:

– является активным участником к-р повстанческой организации с 1935 г. Проводил вербовку в повстанческую организацию, завербовал одного человека.

Среди населения проводил агитацию против Соввласти.

Мозговой в предъявленном ему обвинении виновным себя признал полностью (л.д. 76.77, 78).

ОГНЯНИК Григорий Аврамович, 1897 г.р., уроженец и житель м. Борисполь. украинец, гражданство СССР, беспартийный, середняк-единоличник, в 1920 году принимал активное участие в к-р восстании. В 1937 г. был осужден к 3-м годам лишения свободы за хулиганство, в том, что он:

– является активным участником к-р повстанческой организации с 1937 г.

Проводил раскольническую работу среди полковников, клеветничал на Соввласть.

Огняник виновным признал себя полностью (л.д. 83, 84).

ПЕРЕГУДА Федот Аксентьевич, 1873 г.р. уроженец и житель м. Борисполь. украинец, гражданство СССР, беспартийный, кулак, в прошлом состоял членом черносотенцев. В 1920 году участвовал в к-р восстании против Советской власти, в том, что он:

– является активным участником к-р повстанческой организации с 1937 г. Проводил подрывную работу в колхозе, занимался агитацией против соввласти.

Перекуда виновным признал себя полностью (л.д. 87, 88).

ТЮТЮН Григорий Иванович, уроженец и житель м. Борисполь. украинец, гражданство СССР, беспартийный, середняк, в 1920 году участвовал в к-р восстании, в 1933 году частично распродан, лишился избирательных прав, в том, что он:

– является активным участником к-р повстанческой организации с 1937 г.

Проводил вербовку в к-р организацию, завербовал два человека, проводил среди населения антисоветскую агитацию, занимался пораженной деятельностью против Советской Власти.

Тютюн виновным себя признал полностью (л.д. 93, 94, 95).

ПРОЖЕЙКО Сергей Петрович, 1892 г. рождения, уроженец и житель м. Борисполь, украинец, гражданство СССР, беспартийный, середняк, в том, что он:

– в 1920 г. принимал активное участие в к-р восстании. С 1931 г. является участником к-р повстанческой организации.

Проводил антисоветскую агитацию против мероприятий Соввласти, распространял провокационные слухи о скорой войне и поражении Советской власти, занимался пораженческой агитацией.

Прожейко виновным себя признал полностью (л.д. 99, 100).

ЦИВУН Тихон Юдович, 1873 г. рождения, уроженец и житель м. Борисполь, украинец, гражданство СССР, беспартийный, середняк, в прошлом жандарм, 1930 г. арестовывался за к-р агитацию, в 1931 г. имущество сельсоветом частично распродано, в том, что он:

– является активным участником к-р повстанческой организации с 1937 г., проводил пораженческую агитацию против Советской Власти, распространял провокационные слухи о скорой войне и гибели Советской власти, восхвалял капиталистический строй.

ЦИВУН виновным себя признал полностью (л.д. 102, 103).

ОШУМОК Роман Радионович, 1898 г. рождения, уроженец и житель м. Борисполь, украинец, гражданство СССР, беспартийный, в прошлом петлюровец и участник к-р выступления против Красной Армии, в том, что он:

– является активным участником к-р повстанческой организации с 1937 г. Проводил вербовку в к-р организацию – завербовал два человека. Проводил антисоветскую агитацию против мероприятий Партии и правительства, занимался пораженческой деятельностью.

Ошумок виновным признал себя полностью (л.д. 107, 108, 109).

ПИЛИПЕНКО Кирилл Онуфриевич, 1890 г. рождения, уроженец и житель м. Борисполь, украинец, гражданство СССР, беспартийный, в прошлом петлюровец и участник к-р выступления против Красной Армии, в том, что он:

– является активным участником в к-р повстанческой организации с 1937 г. Проводил вербовку в к-р организацию, завербовал три человека, занимался пораженческой антисоветской организацией и одновременно разложенческой работой в колхозе.

Пилипенко виновным признал себя полностью (л.д. 113, 114).

КОТЛЯРСКИЙ Алексей Евгенович, 1896 г. рождения, уроженец и житель м. Борисполь, украинец, гражданство СССР, беспартийный, кулак, в 1920 г. принимал участие в к-р восстании против Советской власти, в том, что он:

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

– являлся активным участником в к-р повстанческой организации с 1937г. Занимался пораженческой антисоветской агитацией, распространял провокационные слухи о скорой войне и гибели Соввласти.

Котлярский виновным признал себя полностью (л.д. 120).

На основании изложенного следственное дело №16511 подлежит рассмотрению Тройки УНКВД по Киевской области.

25 апреля 1938 г.

НАЧАЛЬНИК РО ОТДЕЛЕНИЯ НКВД
БОРИСПОЛЬСКОГО РАЙОНА (подпись) Ковтонюк
НАЧАЛЬНИК ПЕРЕЯСЛАВСКОЙ ОПЕРГРУППЫ
МЛ. ЛЕЙТЕНАНТ ГОСБЕЗОПАСНОСТИ (подпись) Вараков».

«СПРАВКА

ЛЕМЕНЧУК Д.Г., БЕРЕЗАНЕЦ Н.П., МОЗГОВОЙ М.А., ОГНЯНИК Г.А., ПЕРЕГУДА Ф.А., ТЮТЮНИК Г.И., ПРОЖЕЙКО С.П., ЦИВУН Т.Ю., ОШУМОК Р.Р., ПИЛИПЕНКО К.О., КОТЛЯРСКИЙ А.Е., содержатся под стражей в КПЗ ПЕРЕЯСЛАВСКОГО РОМ.

НАЧАЛЬНИК РАЙОТДЕЛЕНИЯ НКВД
БОРИСПОЛЬСКОГО РАЙОНА (подпись) Ковтонюк».

«ВЫПИСКА ИЗ ПРОТОКОЛА № 228 ЗАСЕДАНИЯ ТРОЙКИ УНКВД КИЕВСКОЙ ОБЛАСТИ

от 25 апреля 1938 г.

СЛУШАЛИ	ПОСТАНОВИЛИ
Дело №16511 Переяславской опергруппы (Бориспольского РО НКВД) по обвинению:	
1. ЛЕМЕНЧУК Дмитрий Григорьевич, 1889 г.р. урож. с. М.Соколики, Березанского р-на, жит. м. Борисполь, Бориспольского р-на украинца. В прошлом офицер царской и денкинской армии.	ЛЕМЕНЧУК ДМИТРИЙ ГРИГОРЬЕВИЧ – РАССТРЕЛЯТЬ

<p>2. БЕРЕЗАНЕЦ Николай Петрович, 1891 г.р. урож. и жит. м.Бориспол, Бориспольского р-на, украинца. В прошлом активный участник вооруженного востания против Соввласти и расстреле мирного населения.</p> <p>3. МОЗГОВОЙ Макар Арсентьевич, 1900 г.р. урож. и жит. м.Борисполь, Бориспольского р-на, украинца. В 1937 г. арестовывался органами НКВД за к-р выступление. Ярый украинский националист.</p> <p>4. ОГНЯНИК Григорий Аврамович, 1897 г.р. урож. и жит. м.Борисполь, Бориспольского р-на, украинца. В прошлом активный участник к-р востания против Соввласти. В 1932 году судим к 2-м годам лишения свободы за хуліганство.</p> <p>5. ПЕРЕГУДА Федот Арсентьевич, 1873 г.р. урож. и жит. м.Борисполь, Бориспольского р-на, украинца, кулака, раскулаченного. В прошлом член черносотенной организации «двуглавый орел», участник к-р востания против Соввласти.</p> <p>6. ТЮТЮН Григорий Иванович, 1893 г.р. урож. и жит. м.Борисполь, Бориспольского р-на, украинца. В прошлом участник к-р остания против Соввласти. За несплату госналогов, как тредосдатчик – распродан.</p> <p>7. ПРОЖЕЙКО Сергей Петрович, 1892 г.р. урож. и жит. м.Борисполь, Бориспольского р-на, украинца. В прошлом активный участник к-р востания.</p> <p>8. ЦИВУН Тихон Юдович, 1873 г.р. урож. и жит. м.Борисполь, Бориспольского р-на, украинца. В прошлом жандарм. В 1930 году арестовывался органами НКВД, как организатор волинки против коллективизации. В 1931 г. распродан за невыполнение гособязательств.</p>	<p>БЕРЕЗАНЕЦ НИКОЛАЙ ПЕТРОВИЧ – РАССТРЕЛЯТЬ</p> <p>МОЗГОВОЙ МАКАР АРСЕНТЬЕВИЧ – РАССТРЕЛЯТЬ</p> <p>ОГНЯНИК ГРИГОРИЙ АВРАМОВИЧ – РАССТРЕЛЯТЬ</p> <p>ПЕРЕГУДА ФЕДОТ АРСЕНТЬЕВИЧ – РАССТРЕЛЯТЬ</p> <p>ТЮТЮН ГРИГОРИЙ ИВАНОВИЧ – РАССТРЕЛЯТЬ</p> <p>ПРОЖЕЙКО СЕРГЕЙ ПЕТРОВИЧ – РАССТРЕЛЯТЬ</p> <p>ЦИВУН ТИХОН ЮДОВИЧ – РАССТРЕЛЯТЬ</p>
--	---

<p>9. ОШУМОК Роман Радионович, 1898 г.р. урож. и жит. м.Борисполь, Бориспольского р-на, украинца. В прошлом петлюровец. Участник к-р востания против Соввласти.</p> <p>10. ПИЛИПЕНКО Кирило Онуфриевич, 1890 г.р. урож. и жит. м.Борисполь, Бориспольского р-на, украинца. В прошлом петлюровец. Участник к-р востания против Соввласти.</p> <p>11. КОТЛЯРСКИЙ Алексей Евгенович, 1896 г.р. урож. и жит. м.Борисполь, Бориспольского р-на, украинца, кулака, раскулаченного. Бывший дворянин. В прошлом активный участник к-р востания против Соввласти.</p>	<p>ОШУМОК РОМАН РАДИОНОВИЧ – РАССТРЕЛЯТЬ</p> <p>ПИЛИПЕНКО КИРИЛО ОНУФРИЕВИЧ – РАССТРЕЛЯТЬ</p> <p>КОТЛЯРСКИЙ АЛЕКСЕЙ ЕВМЕНОВИЧ – РАССТРЕЛЯТЬ</p> <p>Лично принадлежащее им имущество – КОНФИСКОВАТЬ</p>
---	--

с подлинным верно:
Секретарь Тройки НКВД
Киевской области

(АЛЬТЗИЦЕР)».

«ВЫПИСКА ИЗ АКТА

Приговор Тройки УНКВД Киевской области, прот. № 227 от «25» апреля 1938 г. над осужденным к расстрелу *Березанец Николай Петрович, 1891 г. рождения* приведен в исполнение 7 мая 1938 г. в «23» часа.

КОМЕНДАНТ КОУ НКВД

Печать
(ВОРОБЬЕВ)».

«ВЫПИСКА ИЗ АКТА

Приговор Тройки УНКВД Киевской области, прот. № 227 от «25» апреля 1938 г. над осужденным к расстрелу *Мозговой Макар Арсентьевич, 1900 г. рождения* приведен в исполнение 7 мая 1938 г. в «23» часа.

КОМЕНДАНТ КОУ НКВД

Печать
(ВОРОБЬЕВ)».

«ВЫПИСКА ИЗ АКТА

Приговор Тройки УНКВД Киевской области, прот. № 227 от «25» *Апреля* 1938 г. над осужденным к расстрелу *Леменчук Дмитрий Григорьевич, 1889 г. рождения* приведен в исполнение 7 мая 1938 г. в «23» часа.

КОМЕНДАНТ КОУ НКВД Печать
(ВОРОБЬЕВ)».

ВЫПИСКА ИЗ АКТА

Приговор Тройки УНКВД Киевской области, прот. № 227 от «25» *Апреля* 1938 г. над осужденным к расстрелу *Перегуда Федот Арсентьевич, 1873 г. рождения* приведен в исполнение 7 мая 1938 г. в «23» часа.

КОМЕНДАНТ КОУ НКВД Печать
(ВОРОБЬЕВ).

«ВЫПИСКА ИЗ АКТА

Приговор Тройки УНКВД Киевской области, прот. № 227 от «25» *Апреля* 1938 г. над осужденным к расстрелу *Огняник Григорий Аврамович, 1897 г. рождения* приведен в исполнение 7 мая 1938 г. в «23» часа.

КОМЕНДАНТ КОУ НКВД Печать
(ВОРОБЬЕВ)».

«ВЫПИСКА ИЗ АКТА

Приговор Тройки УНКВД Киевской области, прот. № 227 от «25» *Апреля* 1938 г. над осужденным к расстрелу *Цивун Тихон Юдович, 1873 г. рождения* приведен в исполнение 7 мая 1938 г. в «23» часа.

КОМЕНДАНТ КОУ НКВД Печать
(ВОРОБЬЕВ)».

«ВЫПИСКА ИЗ АКТА

Приговор Тройки УНКВД Киевской области, прот. № 227 от «25» *Апреля* 1938 г. над осужденным к расстрелу *Тютюн Григорий Иванович, 1893 г. рождения* приведен в исполнение 7 мая 1938 г. в «23» часа.

КОМЕНДАНТ КОУ НКВД Печать
(ВОРОБЬЕВ)».

«ВЫПИСКА ИЗ АКТА

Приговор Тройки УНКВД Киевской области, прот. № 227 от «25» *Апреля* 1938 г. над осужденным к расстрелу *Ошумок Роман Родионович, 1898 г. рождения* приведен в исполнение 7 мая 1938 г. в «23» часа.

КОМЕНДАНТ КОУ НКВД Печать
(ВОРОБЬЕВ)».

«ВЫПИСКА ИЗ АКТА

Приговор Тройки УНКВД Киевской области, прот. № 227 от «25» *Апреля* 1938 г. над осужденным к расстрелу *Прожейко Сергей Петрович, 1892 г. рождения* приведен в исполнение 7 мая 1938 г. в «23» часа.

КОМЕНДАНТ КОУ НКВД Печать
(ВОРОБЬЕВ)».

«ВЫПИСКА ИЗ АКТА

Приговор Тройки УНКВД Киевской области, прот. № 227 от «25» *Апреля* 1938 г. над осужденным к расстрелу *Котлярский Алексей Евменович, 1896 г. рождения* приведен в исполнение 7 мая 1938 г. в «23» часа.

КОМЕНДАНТ КОУ НКВД Печать
(ВОРОБЬЕВ)».

«ВЫПИСКА ИЗ АКТА

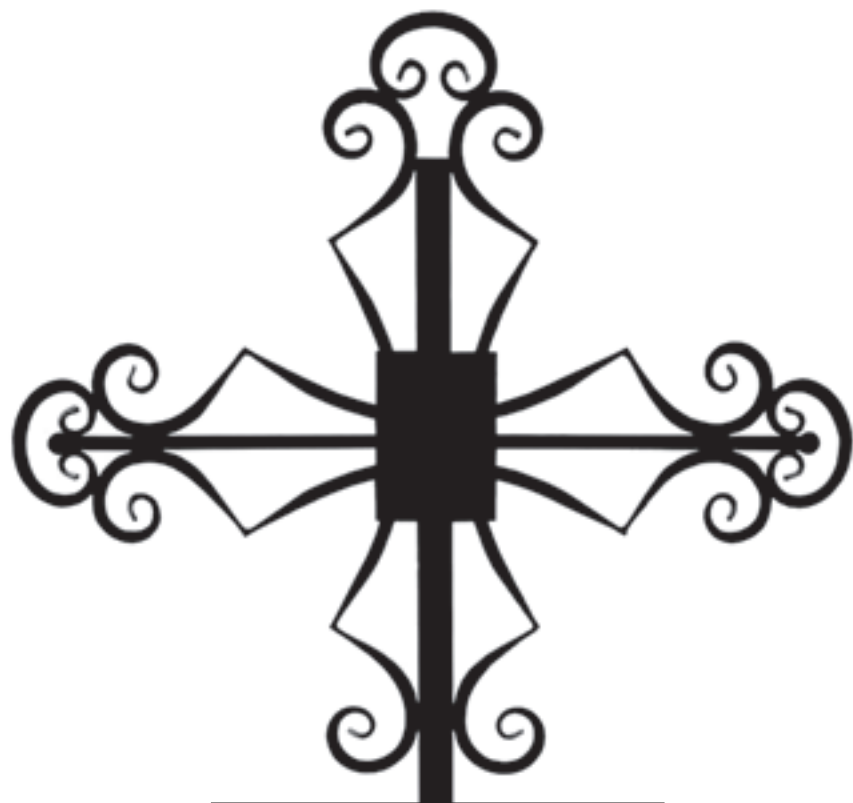
Приговор Тройки УНКВД Киевской области, прот. № 227 от «25» *Апреля* 1938 г. над осужденным к расстрелу *Пилипенко Кирил Онуфриевич, 1890 г. рождения* приведен в исполнение 7 мая 1938 г. в «23» часа.

КОМЕНДАНТ КОУ НКВД Печать
(ВОРОБЬЕВ)» [50].

*

*

*

Розділ VI
**Репресовані
каральними
органами**

...инской ССР
... в 1962 году

ДЕЛО № 14634
... г.р. Берн...

ЦЕНТРАЛЬНЫЙ АРХИВ ВЧК-ОГПУ
... Комиссариат Внутренних Дел
... Год производства 19...
СЛЕДСТВЕННОЕ ДЕЛО №...
... по обвинению ...

ВЫПИСКА ИЗ ПРОТОКОЛА
... совещания при Народном комиссаре Внутренних Дел СССР
от 5 октября 1938 г.
слушали ... постановили ...
... Дело № 12138/УССР о ...
... Максими Леонтьевича, 1899 г.р.
... ГОЛОВАТЫЙ Максима Леонтьевича - за к-р. Деятельности
... заключить в исправительный лагерь, сроком на ВОСЕМЬ лет,
... считая срок с 21/У-38г.
... Дело сдать в архив.
... 17.5.1938
... для направления в ...
... Отм. секретарь ...

... Серотин ...
... Петров ...
... 54-10-4к ...
... 8949 ...
... том № ...

ПОЛИТИЧЕСКОЕ
... РИЗОВАНО в ...

СПРАВА
... № 1806/470

Обвинению гр. Ворникова
... АРХИВ ...
... Уд. архивного отдела
... КГБ при С.М. Икнотроп УССР
... СЛЕД. ФОНА
... Начато 28/2
... Окончено ...

Речеві докази № ...
... Почато ...
... Скінчено ...

ВЫПИСКА ИЗ ПРОТОКОЛА № 129
... заседания Тройки при Киевском Облуправлении НКВД УССР
от 8 декабря 1937 г.
слушали ... постановили ...
... 44. Дело № 14637 Киевского ...
... РО НКВД по обвинению СОРОКИНА Тихона ...
... Петровского, 1886 г.р., урож. с. Селе ...
... рекино, Курск. Обл., жит. в Бердичеве ...
... л. Киевской Обл., русского, в прощ ...
... ом офицер егеря и Ратвиевской ар ...
... мии, участвовал в восстании.
... Обвиняется в том, что проводил ...
... и-р работу, направленную против ...
... существующего строя. Клеветает на Советскую ...

1928 г.
1928 г.

Выписка из протокола
... 14.12.1937 г. № 129.
... Перечень выписки ...
... ... С.Г.П.У. ...
... ... 14.12.1937 г. ...

ЗАСУДЖЕНІ ЗА АНТИРАДЯНСЬКУ ПРОПАГАНДУ ДО РІЗНИХ ТЕРМІНІВ УВ'ЯЗНЕННЯ

БОРИСПІЛЬ

БЛОКІНЬ Володимир Федотович (див. список членів Бориспільської «Просвіти»).

БЛОКІНЬ Павло Володимирович (див. список членів Бориспільської «Просвіти»).

БЛОХА (Блохин) Опанас Семенович (1885 м.Бориспіль, Переяславського повіту, Полтавської губернії – 3.03.1921 м.Харків) – діяч робітничого, профспілкового та кооперативного руху, член Київського губернського комітету УСДРП, член виконкому Київської ради робітничих і солдатських депутатів в 1917–19 рр, депутат Трудового конгресу України, член комісії Трудового конгресу при уряді УНР в 1919 р., фігурант «Справи членів ЦК УПСР» (Блохин – партійний псевдонім Опанаса).

БОЙКО Віктор Єгорович, 1935 року народження, українець, освіта неповна середня. Проживав у м.Бориспіль, робітник вагоноремонтного заводу №7. Київським обласним судом 13 травня 1953 року засуджений до 10 років позбавлення волі. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1988 році.

БОНДАР Василь Данилович, 1877 року народження, українець, малописьменний. Проживав у м.Бориспіль, селянин-одноосібник. Колегією ОДПУ 13 січня 1930 року засуджений до 3 років позбавлення волі. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1989 році.

БОНДАР Іван Мусійович, 1896 року народження, м.Бориспіль, українець, освіта середня (педагогічна). Проживав у м.Бориспіль. Рахівник місцевого колгоспу «Серп і Молот». Особливою Народою при МДБ СРСР 7 червня 1950 року засуджений на безстрокове поселення в Красноярський край. Реабілітований у 1957 році.

БОРИСЕНКО Іван Данилович, 1904 року народження, м.Бориспіль, українець, освіта неповна середня. Проживав у с.Гора Бориспільського району, секретар сільської ради. Військовим Трибуналом військ НКВС Київської області 18 липня 1944 року засуджений до 20 років позбавлення волі. Звільнений 21 жовтня 1955 року по амністії. Реабілітований у 1993 році.

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

БОРИСЕНКО Харлампій Сергійович, 1868 року народження, м.Бориспіль, українець, малописьменний. Проживав у м.Бориспіль, селянин-одноосібник. Колегією ОДПУ 13 січня 1930 року засуджений до 3 років позбавлення волі. Реабілітований у 1989 році.

БОРИСКО Гнат Антонович, 1886 року народження, м.Бориспіль, українець, освіта початкова. Проживав у м.Києві, наборщик 5 друкарні. Особливою Народою при НКВС СРСР 9 жовтня 1938 року виселений на 5 років за межі України. Реабілітований у 1989 році.

БЕСКЕР Семен Григорович, 1898 року народження, німець, освіта початкова. Проживав у м.Бориспіль, механік млина. Особливою Народою при НКВС СРСР 16 січня 1938 року засуджений до 10 років позбавлення волі. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1958 році.

ВИЛЕНИК Сергій Степанович, 1892 року народження, м.Бориспіль, українець, освіта початкова. Проживав у м.Бориспіль, селянин-одноосібник. Особливою Народою при Колегії ДПУ УСРР 3 січня 1931 року засуджений до 3 років позбавлення волі. Реабілітований у 1989 році.

ВИНОГРАДНИЙ Петро Сергійович, 1904 року народження, українець, освіта початкова. Проживав у м.Бориспіль, селянин-одноосібник. Особливою нарадою при Колегії ДПУ УСРР 5 березня 1930 року виселений на 3 роки за межі України. До України не повернувся. Реабілітований у 1989 році.

ВИСОЧИН Леонтій Якимович, 1885 року народження, м.Бориспіль, українець, малописьменний. Проживав у м.Бориспіль, колгоспник. Київським обласним судом 3 липня 1938 року засуджений до 5 років позбавлення волі. Реабілітований у 1992 році.

ВОЛХОНСЬКИЙ Іван Митрофанович, 1907 року народження, м.Бориспіль, українець, малописьменний. Діноча армія, червоноармієць, Військовим Трибуналом Сталінградського фронту 30 серпня 1942 року засуджений до 10 років позбавлення волі. Реабілітований у 1993 році.

ГЕЗЕЛЬ Федір Тимофійович, 1879 року народження, українець, освіта початкова. Проживав у м.Бориспіль, тимчасово не працював. Київським окружним судом 7 травня 1928 року засуджений до 3 років позбавлення волі. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1994 році.

ГОЛУБОВСЬКИЙ Франц Якович, 1899 року народження, Польща, поляк, малописьменний. Проживав у м.Бориспіль, колгоспник. Особливою Народою при НКВС СРСР 27 жовтня 1937 року засуджений до 10 років позбавлення волі. Реабілітований у 1960 році.

ГОМОЛО Микола Федорович, 1905 року народження, м. Бориспіль, українець, малописьменний. Діюча армія, червоноармієць. Військовим Трибуналом Брянського гарнізону 4 вересня 1941 року засуджений до 10 років позбавлення волі. Реабілітований у 1998 році.

ГОРОБЕЙ Павло Федорович, 1874 року народження, українець, малописьменний. Проживав у м. Бориспіль, колгоспник. Трійкою при УНКВС по Київській області 9 вересня 1937 року засуджений до 10 років позбавлення волі. Реабілітований у 1989 році.

ДАВИДОВСЬКИЙ Андрій Лаврович, 1865 року народження, м. Бориспіль, українець, освіта початкова. Проживав у м. Бориспіль, селянин-одноосібник. Колегією ОДПУ 13 січня 1930 року засуджений до 3 років позбавлення волі. Реабілітований у 1989 році.

ДАВИДОВСЬКИЙ Данило Іванович, 1903 року народження, українець, м. Бориспіль, малописьменний. Проживав у м. Києві, вантажник Київського річкового порту. Трійкою при УНКВС по Київській області 11 жовтня 1937 року засуджений до 10 років позбавлення волі. Реабілітований у 1989 році.

ДАНИЛЕВИЧ Леонтій Панасович, 1874 року народження, с. Печірна Лановецького району Тернопільської області, українець, освіта середня. Проживав у м. Бориспіль, священник. Трійкою при УНКВС по Київській області 15 вересня 1937 року засуджений до 10 років позбавлення волі. Реабілітований у 1989 році.

ДЕМ'ЯНЕНКО Никифір Євстафійович, 1898 року народження, м. Бориспіль, українець, освіта середня. Проживав у м. Києві, тимчасово не працював. Особливою Народою при МДБ СРСР 14 жовтня 1950 року засуджений до 8 років позбавлення волі. Реабілітований у 1989 році.

ДЕРКАЧ Микола Вакулович, 1899 року народження, м. Бориспіль, українець, освіта середня. Проживав у с. Поділля Баршівського району, фельдшер медпункту. Трійкою при УНКВС по Київській області 9 вересня 1937 року засуджений до 10 років позбавлення волі. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1962 році.

ЖИГАЛКО Михайло Йосипович, 1913 року народження, м. Бориспіль, українець, освіта середня. Проживав у м. Бориспіль, працівник редакції газети Бориспільської МТС. Військовим Трибуналом прикордонної і внутрішньої охорони УРСР 30 грудня 1935 року засуджений до 8 років позбавлення волі. Реабілітований у 1960 році.

ЖУГАН Андрій Опанасович, 1900 року народження, українець, малописьменний. Проживав у м. Бориспіль, робітник артілі «Чоботар». Київським обласним судом 27 квітня 1937 року засуджений до 3 років позбавлення волі. Реабілітований у 1992 році.

ЖУК Аврам Володимирович (див. список учасників Бориспільського антибільшовицького повстання 1920 року).

ЖУК Микола Якович, 1904 року народження, українець, освіта початкова. Проживав у м. Бориспіль, робітник машиннодорожньої майстерні. Київським обласним судом 21 серпня 1937 року засуджений до 7 років позбавлення волі. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1992 році.

ЗАВОЛОКА Дмитро Дмитрович, 1906 року народження, м. Бориспіль, українець, освіта середня. Проживав у м. Києві, завідувач Ворзельської бази сільпо. Особливою Народою при МДБ УРСР 15 жовтня 1949 року виселений на постійне проживання за межі України. Реабілітований у 1959 році.

ЗАВОЛОКА Іван Дмитрович, 1910 року народження, м. Бориспіль, українець, освіта вища. Проживав у м. Києві, викладач Київського державного університету. Особливою Народою при НКВС СРСР 20 травня 1937 року засуджений до 8 років позбавлення волі. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1961 році.

ЗАСЦЬ Павло Іванович (див. список учасників Бориспільського антибільшовицького повстання 1920 року).

ЗАСЦЬ Петро Іванович (див. список учасників Бориспільського антибільшовицького повстання 1920 року).

ЙОВА Андрій Іванович, 1906 року народження, українець, освіта початкова. Проживав у м. Бориспіль, селянин-одноосібник. Колегією ОДПУ 13 січня 1930 року засуджений до 3 років позбавлення волі. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1989 році.

ЙОВА Пилип Семенович, 1876 року народження, українець, малописьменний. Проживав у м. Бориспіль, селянин-одноосібник. Постановою Колегії ОДПУ 13 січня 1930 року засуджений до 3 років позбавлення волі. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1989 році.

КАРАПЕТЯН-КАПЛАН Тумас Караштович, 1894 року народження, вірмен, освіта початкова. Проживав у м. Бориспіль, завідувач цеху хлібопекарні райспоживспілки. Постановою Особливої Народи при НКВС СРСР 29 жовтня 1938 року засуджений до 3 років позбавлення волі. Реабілітований у 1989 році.

КИЗИМ Андрій Ананійович, 1895 року народження, м. Бориспіль, українець, освіта початкова. Проживав у м. Бориспіль, сторож кооперативної артілі. Трійкою при УНКВС по Київській області 13 грудня 1937 року засуджений до 10 років позбавлення волі. Реабілітований у 1989 році.

КИСІЛЬ Онуфрій Лаврентійович, 1876 року народження, українець, освіта початкова. Проживав у м. Бориспіль, колгоспник. Постановою Особливої Наради при НКВС СРСР 5 жовтня 1938 року виселений на 5 років за межі України. До України не повернувся. Реабілітований у 1989 році.

КЛЕЩЕНКО Микола Галактіонович, 1904 року народження, українець, освіта неповна середня. Проживав у м. Бориспіль, нормувальник управління військбуду. Трійкою при УНКВС по Київській області 16 квітня 1938 року засуджений до 10 років позбавлення волі. Реабілітований у 1956 році.

КОВАЛЬ Олександр Олександрович, 1934 року народження, українець, освіта початкова. Проживав у м. Бориспіль, тимчасово не працював. Київським обласним судом 13 травня 1953 року засуджений до 8 років позбавлення волі. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1988 році.

КОЛОС Петро Григорович (див. список учасників Бориспільського антибільшовицького повстання 1920 року).

КОНОПЛІЧ Михайло Назарович, 1874 року народження, українець, малописьменний. Проживав у м. Бориспіль, не працював. Київським обласним судом 27 вересня 1937 року засуджений до 7 років позбавлення волі. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1999 році.

КОПАН Лука Іванович, 1870 року народження, українець, м. Бориспіль, освіта початкова. Проживав у м. Києві, тимчасово не працював. Особливою Народою при Колегії ДПУ УСРР 7 квітня 1934 року виселений за межі України на 3 роки. Реабілітований у 1989 році.

КОРНІЯКА Антон Семенович, 1871 року народження, українець, освіта початкова. Проживав у м. Бориспіль, охоронник артілі «Швейпром». Особливою Народою при НКВС СРСР 26 вересня 1938 року виселений на 5 років за межі України. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1989 році.

КОТОВИЧ Станіслав Семенович, 1897 року народження, Молдавія, поляк, освіта середня. Проживав у м. Бориспіль, майстер артілі по переробці овочів. Трійкою при УНКВС по Київській області 28 вересня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 2 жовтня 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1958 році.

КОШМАН Іван Максимович, 1901 року народження, українець, освіта середня. Проживав у м. Бориспіль, рахівник. Трійкою при УНКВС по Київській області 10 березня 1938 року засуджений до 10 років позбавлення волі. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1956 році.

КОШМАН Іван Якович, 1888 року народження, українець, малописьменний. Проживав у м. Бориспіль, тимчасово 169 не працював. Трійкою при УНКВС по Київській області 27 серпня 1937 року засуджений до 10 років позбавлення волі. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1989 році.

КУЩ Іван Маркович, 1916 року народження, м. Бориспіль, українець, освіта початкова. Діюча армія, червоноармієць. Військовим Трибуналом 10 учбової бригади 13 лютого 1943 року засуджений до 8 років позбавлення волі. Помер в ув'язненні 15 листопада 1943 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1993 році.

ЛОГВИНОВ Яків Пилипович, 1903 року народження, м. Бориспіль, українець, освіта початкова. Проживав у м. Чорнобиль, бухгалтер судноремзаводу. Військовим Трибуналом Дніпровсько-Двінського басейну 25 березня 1946 року засуджений до 5 років позбавлення волі. Реабілітований у 1992 році.

ЛУЦЕНКО Іван Якович, 1906 р. н., м. Бориспіль, селянин, малаграмотний, в 1943 році засуджений до 15 років концтаборів, реабілітований в 1956 році.

ЛУЦЕНКО Юхим Прокопович, 1889 року народження, м. Бориспіль, українець, освіта початкова. Проживав у м. Бориспіль, бухгалтер харчопрому. Трійкою при УНКВС по Київській області 9 жовтня 1937 року засуджений до 10 років позбавлення волі. Реабілітований у 1958 році.

МАГИРОВСЬКИЙ Анатолій Сергійович, 1902 року народження, українець, освіта середня. Проживав у м. Бориспіль, тимчасово не працював. Особливою Народою при Колегії ДПУ УСРР 6 квітня 1931 року засуджений до 3 років позбавлення волі. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1989 році.

МАКАРЕНКО Харитон Каленикович, 1886 року народження, м. Бориспіль, українець, освіта початкова. Проживав у с. Гора Бориспільського району, одноосібник. Трійкою при УНКВС по Київській області 9 вересня 1937 року засуджений до 10 років позбавлення волі. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1989 році.

МАТВІЄНКО Филімон Якович, 1888 р. н., м. Бориспіль, торговець, в 1934 році засуджений до 8 років концтаборів, реабілітований в 2000 році.

МАТРОНИЧ Микола Нестерович, 1916 року народження, м. Бориспіль, українець, освіта початкова. Проживав у м. Бориспіль, колгоспник. Військовим Трибуналом військ НКВС Київської області 10 червня 1944 року засуджений до 10 років позбавлення волі. Реабілітований у 1993 році.

МАТЯШЕВИЧ Микола Якович, 1910 року народження, м. Бориспіль, українець, освіта вища. Проживав у м. Києві, начальник контори з розборки аварійних будівель комунального господарства. Військовим Трибуналом військ МВС Київської області 23 вересня 1946 року засуджений до 7 років позбавлення волі. Звільнений 21 травня 1952 року. Реабілітований у 1992 році.

МЕДКО Пилип Дмитрович, 1888 року народження, українець, освіта початкова. Проживав у м. Бориспіль, тимчасово не працював. Трійкою при УНКВС по Київській області 5 листопада 1937 року засуджений до 10 років позбавлення волі. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1989 році.

МЕЛЕШКО Максим Андрійович, 1890 року народження, Красноярський край (Росія), українець, освіта середня. Проживав у м. Бориспіль, бухгалтер нафтобази. Трійкою при УНКВС по Київській області 28 вересня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 2 жовтня 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1958 році.

МОРОЗ Іван Григорович, 1905 року народження, м. Бориспіль, українець, освіта початкова. Діюча армія, червоноармієць. Військовим Трибуналом 55 армії 20 вересня 1943 року засуджений до 10 років позбавлення волі. Звільнений 19 листопада 1954 року. Реабілітований у 1966 році.

НОГА Антон Васильович (див. список учасників Бориспільського антибільшовицького повстання 1920 року).

ОЛФАН Петро Юхимович, 1903 року народження, м. Бориспіль, українець, малописьменний. Діюча армія, червоноармієць. Військовим Трибуналом 17 району авіабазування Брянського фронту 13 березня 1942 року засуджений до 8 років позбавлення волі. Реабілітований у 1996 році.

РОСТОВЦЕВА Єлизавета Дмитрівна, 1896 року народження, Росія, росіянка, освіта середня. Проживала у м. Бориспіль, заступник директора астрономічної обсерваторії. Київським обласним судом 31 січня 1931 року засуджена до 2 років позбавлення волі. Реабілітована у 1992 році.

САЙКО Іван Панасович (див. список учасників Бориспільського антибільшовицького повстання 1920 року).

СПИСОВСЬКИЙ Степан Васильович, 1892 року народження, смт Драбів Черкаської області, українець, освіта середня. Проживав у м. Борис-

піль, контролер держбанку. Особливою Народою при НКВС СРСР 28 вересня 1938 року засуджений до 8 років позбавлення волі. Реабілітований у 1961 році.

ТЕРЕЩЕНКО Кирило Іванович, 1905 року народження, українець, освіта початкова. Проживав у м. Бориспіль, колгоспник. Трійкою при УНКВС по Київській області 5 листопада 1937 року засуджений до 10 років позбавлення волі. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1964 році.

ТИМКО Михайло Тимофійович, 1921 року народження, м. Бориспіль, українець, освіта неповна середня. Проживав у Донецькій області Добровольський район, шахта № 2/2, старший машиніст парових турбін. Військовим Трибуналом Київського гарнізону 13 березня 1947 року засуджений до 10 років позбавлення волі і поразки в правах на 5 років. Звільнений 24 вересня 1954 року (по амністії). Реабілітований у 1992 році.

ТЮТЮН Іван Савич, 1907 року народження, українець, освіта початкова. Проживав у м. Бориспіль, тимчасово не працював. Трійкою при УНКВС по Київській області 6 листопада 1937 року засуджений до 10 років позбавлення волі. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1989 році.

ТЮТЮН Федот Савич, 1891 року народження, м. Бориспіль, українець, освіта початкова. Проживав у м. Києві, робітник будтресту. Особливою Народою при Колегії ДПУ УСРР 7 травня 1933 року виселений на 3 роки за межі України. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1989 році.

ЧЕПЛІКО Ольга Андріївна (див. список учасників Бориспільського антибільшовицького повстання 1920 року).

ЧМИХАЛО Пантелеймон Васильович, 1886 року народження, м. Бориспіль, українець, малописьменний. Проживав у м. Бориспіль, селянин-одноосібник. Особливою Народою при ДПУ УСРР 16 квітня 1930 року виселений на 7 років за межі України. Реабілітований у 1989 році.

ЧУПИРА Яким Іванович, 1894 року народження, м. Бориспіль, українець, освіта початкова. Проживав у м. Бориспіль, тимчасово не працював. Київським обласним судом 16 жовтня 1937 року засуджений до 5 років позбавлення волі. Реабілітований у 1992 році.

ЩЕГЛЯ Петро Іванович, 1885 року народження, м. Бориспіль, українець, малописьменний. Проживав у м. Бориспіль, тимчасово не працював. Трійкою при УНКВС по Київській області 9 листопада 1937 року засуджений до 10 років позбавлення волі. Реабілітований у 1989 році.

ЮКЛЕНЧУК Олександр Йосипович, 1898 року народження, м. Ковель Волинської області, українець, освіта початкова. Проживав у м. Бориспіль, начальник відділу механізації військбуду. Київським обласним судом 11 грудня 1936 року засуджений до 6 років позбавлення волі. Реабілітований у 1992 році.

ЯРЕМЕНКО Федір Микитович, 1910 року народження, м. Бориспіль, українець, малописьменний. Проживав у м. Києві, тимчасово не працював. Військовим Трибуналом КВО 7 травня 1937 року засуджений до 7 років позбавлення волі. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1997 році.

ЯЦЮТА Пилип Максимович, 1867 року народження, м. Бориспіль, українець, малописьменний. Проживав у м. Бориспіль, селянин-одноосібник. Особливою Народою при Колегії ОДПУ 13 січня 1930 року засуджений до 3 років позбавлення волі. Реабілітований у 1989 році.

ЯЦЮТА Пилип Павлович, 1885 року народження, м. Бориспіль, українець, освіта початкова. Проживав у м. Бориспіль, селянин-одноосібник. Особливою Народою при Колегії ДПУ УСРР 19 квітня 1930 року виселений на 3 роки за межі України. Реабілітований у 1989 році.

ЯЦЮТА Степан Пантелеймонович, 1879 року народження, м. Бориспіль, українець, малописьменний. Проживав у м. Бориспіль, колгоспник. Київським обласним судом 4 червня 1937 року засуджений до 8 років позбавлення волі. Реабілітований у 1991 році.

ЯЦЮТА Федір Степанович, 1873 року народження, м. Бориспіль, українець, малописьменний. Проживав у м. Бориспіль, селянин-одноосібник. Особливою Народою при Колегії ДПУ УСРР 16 квітня 1930 року виселений на 7 років за межі України. Реабілітований у 1989 році.

БОРИСПІЛЬСЬКИЙ РАЙОН

Село БОРТНИЧІ

ДОРІДЬКО Йосип Григорович, 1912 року народження, с. Бортничі Бориспільського району, українець, освіта початкова. Діюча армія, молодший лейтенант. Військовим Трибуналом 6 січня 1942 року засуджений до 8 років позбавлення волі. Реабілітований у 1960 році.

Село ВЕЛИКА ОЛЕКСАНДРІВКА

ЕККЕЛЬ Генріх Карлович, 1888 року народження, м. Райзенберг (Німеччина), німець, малописьменний. Проживав у с. Велика Олександрівка. З 1925 по 1933 рр. член ВКП(б), механік дитбудинку ім. Нансена в с. Велика Олександрівка. Трійкою при УНКВС по Київській області 3 жовтня 1938 року засуджений до 10 років позбавлення волі. Реабілітований у 1989 році.

САВЧЕНКО Анатолій Йосипович, 1888 року народження, с. Велика Олександрівка Бориспільського району, українець, малописьменний. Проживав у с. Велика Олександрівка, колгоспник. Трійкою при УНКВС по Київській області 5 листопада 1937 року засуджений до 10 років позбавлення волі. Реабілітований у 1989 році.

ШУРКО Фрол Онисимович, 1893 року народження, с. Велика Олександрівка Бориспільського району, українець, малописьменний. Проживав у с. Велика Олександрівка, тимчасово не працював. Трійкою при УНКВС по Київській області 5 листопада 1937 року засуджений до 10 років позбавлення волі. Реабілітований у 1989 році.

Село ВЕЛИКА СТАРИЦЯ

БАГАЛИК Іван Тарасович, 1904 року народження, с. Велика Стариця Бориспільського району, українець, малописьменний. Проживав у с. Велика Стариця, тимчасово не працював. Трійкою при УНКВС по Київській області 5 листопада 1937 року засуджений до 10 років позбавлення волі. Реабілітований у 1960 році.

ЖЕЛЕВСЬКИЙ Захарій Юхимович, 1889 року народження, с. Велика Стариця Бориспільського району, українець, малописьменний. Проживав у с. Велика Стариця, колгоспник. Київським обласним судом 17 листопада 1936 року засуджений до 5 років позбавлення волі. Реабілітований у 1962 році.

ЖЕЛЕВСЬКИЙ Овсій Якович, 1883 року народження, с. Велика Стариця Бориспільського району, українець, малописьменний. Проживав у с. Велика Стариця, колгоспник. Київським обласним судом 17 листопада 1936 року засуджений до 5 років позбавлення волі. Помер в ув'язненні у 1938 році. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1962 році.

КОВАЛЕНКО Кирило Пантелеймонович, 1907 року народження, с. Велика Стариця Бориспільського району, українець, малописьменний. Проживав у с. Велика Стариця, тимчасово не працював. Київським обласним судом 13 червня 1938 року засуджений до 6 років позбавлення волі. Реабілітований у 1966 році.

КОВБАСА Микола Євдокимович, 1897 року народження, с. Велика Стариця Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у с. Велика Стариця, тимчасово не працював. Трійкою при УНКВС по Київській області 5 листопада 1937 року засуджений до 10 років позбавлення волі. Реабілітований у 1959 році.

КОЛИВУШКО Василь Іванович, 1909 року народження, с. Велика Стариця Бориспільського району, українець, неписьменний. Проживав у с. Велика Стариця, тимчасово не працював. Київським обласним судом 11 серпня 1938 року засуджений до 7 років позбавлення волі. Звільнений у 1947 році. Реабілітований у 1968 році.

СЕНЬКО Семен Пилипович, 1907 року народження, с. Велика Стариця Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у с. Велика Стариця, тимчасово не працював. Трійкою при УНКВС по Київській області 5 листопада 1937 року засуджений до 10 років позбавлення волі. Реабілітований у 1959 році.

ТАРАСЕНКО Захар Юхимович, 1904 року народження, с. Велика Стариця Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у с. Велика Стариця, тимчасово не працював. Трійкою при УНКВС по Київській області 5 листопада 1937 року засуджений до 10 років позбавлення волі. Реабілітований у 1959 році.

ТУПИЙ Григорій Павлович, 1897 року народження, с. Велика Стариця Бориспільського району, українець, малописьменний. Проживав у с. Велика Стариця, колгоспник. Київським обласним судом 17 листопада 1936 року засуджений до 3 років позбавлення волі. Звільнений у 1939 році. Реабілітований у 1962 році.

ТУПИЙ Дмитро Григорович, 1898 року народження, с. Велика Стариця Бориспільського району, українець, малописьменний. Проживав у с. Велика Стариця, селянин-одноосібник. Трійкою при Колегії ДПУ УСРР 10 квітня 1931 року засуджений до 5 років позбавлення волі. Реабілітований у 1989 році.

Село ВИШЕНЬКИ

ВИДИБОРЕЦЬ Василь Федорович, 1898 року народження, с. Вишеньки Бориспільського району, українець, малописьменний. Діюча армія, червоноармієць. Військовим Трибуналом військ НКВС охорони тилу 40 ар-

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

мії 28 липня 1942 року засуджений до 7 років позбавлення волі. Помер в ув'язненні 8 січня 1943 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1990 році.

ВИДИБОРЕЦЬ Петро Тимофійович, 1926 року народження, с. Вишеньки Бориспільського району, українець, освіта неповна середня. Проживав у с. Вишеньки, колгоспник. Військовим Трибуналом військ НКВС Київської області 9 травня 1944 року засуджений до 15 років позбавлення волі. Звільнений по амністії 24 липня 1954 року. Реабілітований у 1994 році.

ГАНЖА Юхим Титович, 1911 року народження, с. Вишеньки Бориспільського району, українець, освіта неповна середня. Проживав у с. Стерлітомак (Башкирія), курсант військового училища. Військовим Трибуналом гарнізону (м. Уфа) 24 липня 1942 року засуджений до 10 років позбавлення волі. Звільнений 18 березня 1952 року. Реабілітований у 1963 році.

ГЕРУС Лука Єрофейович, 1896 року народження, с. Вишеньки Бориспільського району, українець, малописьменний. Проживав у с. Вишеньки, швець артілі «Праця кустаря». Київським обласним судом 27 квітня 1937 року засуджений до 3 років позбавлення волі. Звільнений 4 березня 1940 року. Реабілітований у 1965 році.

ГОНЧАРЕНКО Пилип Якович, 1897 року народження, с. Вишеньки Бориспільського району, українець, малописьменний. Проживав у с. Вишеньки, робітник виробничої артілі. Трійкою при УНКВС по Київській області 31 серпня 1937 року засуджений до 10 років позбавлення волі. Реабілітований у 1989 році.

ГОРБАЧ Іван Якович, 1922 року народження, с. Вишеньки Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у с. Вишеньки, колгоспник. Військовим Трибуналом військ НКВС Київської області 15 січня 1944 року засуджений до 7 років позбавлення волі. Реабілітований у 1990 році.

ДОВГАЙ Уляна Харитонівна, 1893 року народження, с. Вишеньки Бориспільського району, українка, освіта початкова. Проживала у м. Києві, тимчасово не працювала. Київським обласним судом 28 квітня 1953 року засуджена до 25 років позбавлення волі. Судовою колегією Верховного Суду УРСР 6 серпня 1955 року термін покарання зменшено до 10 років позбавлення волі. Реабілітована у 1983 році.

МЕЛЬНИЧЕНКО Михайло Лукич, 1898 року народження, с. Вишеньки Бориспільського району, українець, малописьменний. Проживав у с. Ви-

шеньки, бакенщик на Дніпрі дільниці Київ–Трипілля. Особливою Народою при НКВС СРСР 23 листопада 1939 року засуджений до 3 років позбавлення волі. Реабілітований у 1957 році.

ТКАЧ Іван Федорович, 1900 року народження, Молдавія, молдованин, освіта початкова. Проживав у с.Вишеньки Бориспільського району, колгоспник. Особливою Народою при НКВС СРСР 2 грудня 1937 року засуджений до 10 років позбавлення волі. Після відбуття покарання повернувся у Вишеньки. Реабілітований у 1966 році.

ЧЕПУРКО Ілля Петрович, 1907 року народження, с.Вишеньки Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у с.Вишеньки, колгоспник. Трійкою при УНКВС по Київській області 11 жовтня 1937 року засуджений до 10 років позбавлення волі. Реабілітований у 1989 році.

ЧЕПУРКО Терентій Євтухович, 1904 року народження, с.Вишеньки Бориспільського району, українець, освіта початкова. Діюча армія, червоноармієць. Військовим Трибуналом 23 артилерійської дивізії 14 серпня 1943 року засуджений до 8 років позбавлення волі. Реабілітований у 1991 році.

ЯРЕМЕНКО Ничипір Павлович, 1900 року народження, с.Вишеньки Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у с.Вишеньки, завідувач перевалочного пункту сировини Бориспільської райспоживспілки. Трійкою при УНКВС по Київській області 31 серпня 1937 року засуджений до 10 років позбавлення волі. Реабілітований у 1989 році.

Село ВОРОНЬКІВ

БЕРЛО Іван Васильович, 1896 року народження, с.Вороньків Бориспільського району, освіта початкова. Проживав у с.Вороньків, колгоспник. Особливою Народою при Колегії ДПУ УСРР 7 травня 1930 року виселений на 3 роки за межі України. Реабілітований у 1989 році.

БОБРОВНИК Трохим Іванович, 1885 року народження, с.Вороньків Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у с.Гологурів Бориспільського району, колгоспник. Київським обласним судом 27 лютого 1941 року засуджений до 5 років позбавлення волі. Реабілітований у 1991 році.

ГЕРМАШЕВСЬКИЙ Михайло Єгорович, 1891 року народження, с.Вороньків Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у с.Вороньків, тимчасово не працював. Трійкою при УНКВС по Київській області 5 листопада 1937 року засуджений до 10 років позбавлення волі. Реабілітований у 1989 році.

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

ГЛАДУШ Яків Федорович, 1906 р.н., м.Вороньків, хлібороб, освіта середня, 22 квітня 1931 року Трійкою при Колегії ДПУ УРСР засуджений до 3 років позбавлення волі. Реабілітований в 1989 році.

ГОЛЕСА Дем'ян Йосипович, 1906 року народження, с.Вороньків Бориспільського району, українець, освіта середня. Проживав у с.Вороньків, селянин-одноосібник. Особливою Народою при Колегії ДПУ УРСР 28 лютого 1930 року виселений на 3 роки за межі України. Реабілітований у 1989 році.

ГОЛЕСА Йосип Тимофійович, 1881 року народження, с.Вороньків Бориспільського району, українець, малописьменний. Проживав у с.Вороньків, селянин-одноосібник. Особливою Народою при Колегії ДПУ УСРР 28 лютого 1930 року виселений на 3 роки за межі України. Реабілітований у 1989 році.

ГРИГОРЕНКО Іван Дмитрович, 1889 року народження, с.Вороньків Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у с.Вороньків, фельдшер місцевої лікарні. Військовим Трибуналом військ НКВС Київської області 14 липня 1944 року засуджений до 6 років позбавлення волі. Реабілітований у 1990 році.

ЖУРБАС Степан Іванович, 1901 року народження, с.Вороньків Бориспільського району, українець, малописьменний. Проживав у с.Вороньків, селянин-одноосібник. Особливою Народою при Колегії ДПУ УСРР 28 лютого 1930 року виселений на 3 роки за межі України. До України не повернувся. Реабілітований у 1989 році.

ІВАНИЦЯ Степан Лаврентійович, 1871 року народження, с.Вороньків Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у с.Вороньків, селянин-одноосібник. Особливою Народою при Колегії ОДПУ 18 січня 1930 року виселений на 3 роки за межі України. Реабілітований у 1989 році.

КАРПЕНКО Іван Йосипович, 1904 року народження, с.Вороньків Бориспільського району, українець, малописьменний. Проживав у с.Вороньків, колгоспник. Особливою Народою при НКВС СРСР 26 жовтня 1938 року засуджений до 5 років позбавлення волі. Реабілітований у 1966 році.

КАРПЕНКО Федір Михайлович, 1875 року народження, с.Вороньків Бориспільського району, українець, малописьменний. Проживав у с.Вороньків, селянин-одноосібник. Особливою Народою при Колегії ДПУ УСРР 3 січня 1931 року виселений на 3 роки за межі України. Реабілітований у 1989 році.

КОЛОС Федір Климович, 1886 року народження, с.Вороньків Бориспільського району, українець, малописьменний. Проживав у с.Вороньків, колгоспник. Київським обласним судом 17 березня 1937 року засуджений до 5 років позбавлення волі. Реабілітований у 1991 році.

КОРОЛЬ Степан Самійлович, 1909 року народження, с.Вороньків Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у с.Вороньків, тракторист Бориспільської МТС. Київським обласним судом 23 березня 1937 року засуджений до 3 років позбавлення волі. Реабілітований у 1992 році.

КУДРЯ Андрій Маркович, 1889 року народження, с.Вороньків Бориспільського району, українець, малописьменний. Проживав у с.Вороньків, селянин-одноосібник. Постановою Трійки при Колегії ДПУ УСРР 22 квітня 1931 року виселений на 5 років за межі України. Реабілітований у 1989 році.

КУДРЯ Данило Федосійович, 1902 року народження, с.Вороньків Бориспільського району, українець, малописьменний. Проживав у с.Вороньків, селянин-одноосібник. Особливою Народою при Колегії ДПУ УСРР 8 червня 1930 року виселений за межі України, на 3 роки. Реабілітований у 1989 році.

МАНТУЛЯК Сергій Йосипович, 1872 року народження, с.Гремячка Віньковецького району Хмельницької області, українець, освіта початкова. Проживав у с.Вороньків Бориспільського району, селянин-одноосібник. Особливою Народою при Колегії ДПУ УСРР 18 січня 1930 року виселення на 3 роки за межі України. Реабілітований у 1989 році.

НЕСТЕРЕНКО Яків Костянтинович, 1898 року народження, с.Вороньків Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у м.Бориспіль, помічник бухгалтера контори раймолоко. Київським обласним судом 27 квітня 1937 року засуджений до 5 років позбавлення волі. Реабілітований у 1992 році.

ПИЦЮРА Данило Федорович, 1881 року народження, с.Вороньків Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у с.Вороньків, колгоспник. Трійкою при УНКВС по Київській області 9 вересня 1937 року засуджений до 10 років позбавлення волі. Реабілітований у 1989 році.

ПЛОДУН Яків Федорович, 1906 року народження, с.Вороньків Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у с.Вороньків, колгоспник. Трійкою при Колегії ДПУ УСРР 22 квітня 1931 року засуджений до 5 років позбавлення волі. Реабілітований у 1989 році.

ПРИДАТКО Григорій Лаврентійович, 1908 року народження, с.Вороньків Бориспільського району, українець, малописьменний. Проживав у с.Вороньків, колгоспник. Постановою Трійки при Колегії ДПУ УСРР 22 квітня 1931 року засуджений до 3 років позбавлення волі. Реабілітований у 1989 році.

СОКОЛ Федір Якович, 1886 року народження, с.Вороньків Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у с.Вороньків, селянин-одноосібник. Особливою Народою при Колегії ДПУ УСРР 1 березня 1930 року виселений на 3 роки за межі України. Реабілітований у 1989 році.

СПИСОВСЬКИЙ Григорій Миколайович, 1910 року народження, с.Вороньків Бориспільського району, українець, освіта неповна середня. Проживав у с.Вороньків, селянин-одноосібник. Особливою Народою при Колегії ДПУ УСРР 8 квітня 1930 року виселений на 3 роки за межі України. Реабілітований у 1989 році.

ФЕДЬКО Данило Прокопович, 1908 року народження, с.Вороньків Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у с.Вороньків, колгоспник. Постановою Трійки при Колегії ДПУ УСРР 22 квітня 1931 року засуджений до 3 років позбавлення волі. Реабілітований у 1989 році.

ФЕДЬКО Степан Сергійович, 1877 року народження, с.Вороньків Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у с.Вороньків, рахівник у колгоспі. Київським обласним судом 25 березня 1937 року засуджений до 3 років позбавлення волі. Реабілітований у 1991 році.

ХОРУЖЕНКО Степан Михайлович, 1909 року народження, с.Вороньків Бориспільського району, українець, малописьменний. Військовослужбовець (командир взводу). Особливою Народою при НКВС СРСР 27 вересня 1940 року засуджений до 5 років позбавлення волі. Реабілітований у 1958 році.

ЧЕРЕДНИЧЕК Микита Семенович, 1896 року народження, с.Вороньків Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у с.Вороньків, селянин-одноосібник. Постановою Трійки при Колегії ДПУ УСРР 22 квітня 1931 року засуджений до 7 років позбавлення волі. Реабілітований у 1989 році.

ЧЕРПАК Іван Іванович, народився в с.Вороньків, сотник Вороньківської сотні, герой битви з московсько-більшовицьким військом на річці Трубіж 1919 року, загинув в бою. Біографічні дані відсутні.

ШАПОШНИК Андрій Єгорович, 1891 року народження, с.Вороньків Бориспільського району, українець, малописьменний. Проживав у с.Вороньків, селянин-одноосібник. Постановою Трійки при Колегії ДПУ УСРР 22 квітня 1931 року засуджений до 5 років позбавлення волі. Реабілітований у 1989 році.

ШАПОШНИК Петро Кирилович, 1896 року народження, с.Вороньків Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у с.Вороньків, селянин-одноосібник. Постановою Трійки при Колегії ДПУ УСРР 22 квітня 1931 року виселений на 5 років за межі України. Реабілітований у 1989 році.

ШВЕЦЬ Григорій Степанович, 1914 року народження, с.Вороньків Бориспільського району, українець, освіта початкова. Діюча армія, сержант (командир відділення). Військовим Трибуналом стрілецької дивізії 26 червня 1942 року засуджений до 10 років позбавлення волі і поразки в правах на 3 роки. Реабілітований у 1999 році.

ЮРЧЕНКО Іван Степанович, 1909 року народження, с.Вороньків Бориспільського району, українець, малописьменний. Проживав у с.Вороньків, селянин-одноосібник. Постановою Трійки при Колегії ДПУ УСРР 22 квітня 1931 року засуджений до 3 років позбавлення волі. З радянських концтаборів не повернувся. Реабілітований у 1989 році.

Село ГЛИБОКЕ

БАБИЧ Тихон Федорович, 1906 року народження, с.Глибоке Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проходив військову службу у м.Бердськ (Росія), червоноармієць. Військовим Трибуналом Західно-Сибірського військового округу 20 серпня 1945 року засуджений до 10 років позбавлення волі. Реабілітований у 1990 році.

МЕЛАЩЕНКО Сергій Антонович, 1882 року народження, с.Глибоке Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у с.Глибоке, селянин-одноосібник. Особливою Народою при Колегії ДПУ УСРР 6 лютого 1930 року виселений на 3 роки за межі України. Реабілітований у 1989 році.

РУДЕНКО Кирило Павлович, (див. список учасників Бориспільського антибільшовицького повстання 1920 року).

Село ГНІДИН

ГАЛАТЕНКО Федось Семенович, 1895 року народження, с.Гнідин Бориспільського району, українець, малописьменний. Проживав у с.Гнідин, тимчасово не працював. Військовим Трибуналом військ НКВС Київської області 9 вересня 1944 року засуджений до 10 років позбавлення волі. Звільнений 17 березня 1952 року. Реабілітований у 1970 році.

КОШАРНИЙ Лазар Гаврилович, 1892 року народження, с.Гнідин Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у с.Гнідин, лісник Гніденського обходу. Військовим Трибуналом військ НКВС Київської області 7 травня 1944 року засуджений до 10 років позбавлення волі. Реабілітований у 1966 році.

ЛАДОНЯ Антон Іванович, 1904 року народження, с.Гнідин Бориспільського району, українець, малописьменний. Проживав у с.Гнідин, тимчасово не працював. Особливою Народою при НКВС СРСР 3 лютого 1936 року засуджений до 3 років позбавлення волі. Реабілітований у 1989 році.

ПОПЕНКО Тодось Кирилович, 1874 року народження, с.Гнідин Бориспільського району, українець, неписьменний. Проживав у с.Гнідин, робітник на будівництві залізничної станції Дарниця. Військовим Трибуналом військ НКВС Київської області 29 липня 1941 року засуджений до 10 років позбавлення волі і поразки в правах на 5 років. Реабілітований у 1999 році.

ПРИДИБА Дмитро Максимович, 1891 року народження, с.Гнідин Бориспільського району, українець, малописьменний. Проживав у с.Гнідин, тимчасово не працював. Особливою Народою при НКВС СРСР 10 липня 1936 року засуджений до 3 років позбавлення волі. Реабілітований у 1989 році.

Село ГОРА

ДЗЮБА Павло Карпович, 1914 року народження, с.Гнідин Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у с.Гора Бориспільського району, робітник військового підсобного господарства. Київським обласним судом 13 вересня 1937 року засуджений до 8 років позбавлення волі. Реабілітований у 1959 році.

Село ГОРОБІЇВКА

КРАСНОТІР Ілля Данилович, 1900 року народження, с.Горобіївка Бориспільського району, українець, малописьменний. Проживав у с.Горобіївка, колгоспник. Київським обласним судом 27 квітня 1937 року засуджений до 4 років позбавлення волі. Реабілітований у 1992 році.

Село ГОРОДИЩЕ

СИТИЙ Віктор Федотович, 1822 року народження, с.Городище Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у с.Городище, селянин-одноосібник. Особливою Народою при Колегії ДПУ УСРР 18 квітня 1931 року виселений на 3 роки за межі України. Реабілітований у 1989 році.

СИТИЙ Віктор Федотович, 1822 року народження, с.Городище Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у с.Городище, селянин-одноосібник. Особливою Народою при Колегії ДПУ УСРР 18 квітня 1931 року виселений на 3 роки за межі України. Реабілітований у 1989 році.

Село ГУСИНЦІ

ЗІНЧЕНКО Григорій Авксентійович, 1915 року народження, с.Гусинці Бориспільського району, українець, освіта початкова. Діюча армія, червоноармієць. Військовим Трибуналом Волховського фронту 12 листопада 1942 року засуджений до 10 років позбавлення волі. Реабілітований у 1989 році.

Село ДУДАРКІВ

БУХАЛ Іван Денисович, 1905 року народження, українець. Малописьменний. Проживав у с.Дударків, селянин-одноосібник. Трійкою при Колегії ДПУ УСРР 29 квітня 1933 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 8 травня 1933 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1989 році.

БУХАЛ Ілля Петрович, 1893 року народження, українець. Освіта початкова. Проживав у с.Дударків, селянин-одноосібник. Трійкою при Колегії ДПУ УСРР 29 квітня 1933 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 8 травня 1933 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1989 році.

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

БУХАЛ Федір Петрович, 1897 року народження, українець. Проживав у с. Дударків, селянин-одноосібник. У 1933 році трійкою ДПУ УСРР засуджений до 10 років позбавлення волі. Реабілітований у 1989 році.

ГАЙДАМАКА Наум Кіндратович, 1894 року народження, с.Нехайки Драбівського району Черкаської області, українець, освіта вища. Працював у с. Дударків Бориспільського району, учитель середньої школи. Трійкою при УНКВС по Київській області 28 вересня 1938 року засуджений до 10 років позбавлення волі. Реабілітований у 1958 році.

ДЕНИСЕНКО Михайло Михайлович, 1885 року народження, с.Дударків Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у м.Києві, робітник тубсанаторію ЦК Профспілок. Особливою Народою при НКВС СРСР 15 травня 1935 року виселений на 3 роки за межі України. Реабілітований у 1989 році.

КАЛЕНЧЕНКО Фрол Родіонович, 1882 року народження, с.Дударків Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у с. Дударків, робітник лісокомбінату. Трійкою при УНКВС по Київській області 9 вересня 1937 року засуджений до 10 років позбавлення волі. Реабілітований у 1989 році.

КАЛИТА Іван Трохимович, 1915 року народження, с.Дударків Бориспільського району, українець, освіта вища. Діюча армія, червоноармієць. Військовим Трибуналом Київського гарнізону 26 липня 1944 року засуджений до 10 років позбавлення волі. Звільнений 11 грудня 1953 року. Реабілітований у 1994 році.

НАКОНЕЧНИЙ Іван Андрійович, 1898 року народження, с.Дударків Бориспільського району, українець, освіта початкова. Діюча армія, червоноармієць. Військовим Трибуналом Волховського фронту 12 листопада 1942 року засуджений до 10 років позбавлення волі. Реабілітований у 1998 році.

ПРУДКИЙ Ігнатій Дементійович, 1896 року народження, с.Дударків Бориспільського району, українець, освіта вища. Проживав у м.Києві, рахівник лікарні №2. Київським обласним судом 27 червня 1937 року засуджений до 7 років позбавлення волі. Реабілітований у 1992 році.

РИБКА Тимофій Іванович, 1904 року народження, с.Дударків Бориспільського району, українець, малописьменний. Проживав у с.Дударків, колгоспник. Військовим Трибуналом військ НКВС з охорони тилу 37 армії 20 серпня 1941 року засуджений до 10 років позбавлення волі. Реабілітований у 1991 році.

ТРИКОЗ Андрій Аврамович, 1897 року народження, с. Дударків Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у с. Дударків, колгоспник. Київським обласним судом 9 квітня 1937 року засуджений до 3 років позбавлення волі. Реабілітований у 1992 році.

ТРИКОЗ Іван Павлович, 1880 року народження, с. Дударків Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у м. Києві, робітник на залізничній станції Дарниця. Особливою Народою при НКВС СРСР 15 травня 1935 року виселений на 3 роки за межі України. Реабілітований у 1989 році.

ТРИКОЗ Олександр Іванович, 1899 року народження, с. Дударків Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у с. Дударків, голова колгоспу. Військовим Трибуналом військ НКВС Київської області 9 вересня 1944 року засуджений до 20 років позбавлення волі і поразки в правах на 5 років. Реабілітований у 1993 році.

ЯРМОЛЕНКО Михайло Павлович, 1906 року народження, с. Дударків Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у м. Яготині, робітник цукрового заводу. Військовим Трибуналом військ НКВС Полтавської області 23 січня 1945 року засуджений до 5 років позбавлення волі. Реабілітований у 1990 році.

Село ЖОВТНЕВЕ

БОЙЧАС Антон Григорович, 1898 року народження, українець, освіта початкова. Проживав у с. Жовтневе, лісник Бориспільського райлісгоспу. Постановою Особливої Народи при НКВС СРСР 22 вересня 1938 року засуджений до 8 років позбавлення волі. Реабілітований у 1989 році.

ДАВИДЕНКО Євтихій Андрійович, 1886 року народження, с. Кийлів Бориспільського району, українець, малописьменний. Проживав у с. Жовтневе Бориспільського району, колгоспник. Трійкою при УНКВС по Київській області 5 листопада 1937 року засуджений до 10 років позбавлення волі. Реабілітований у 1989 році.

Село ІВАНКІВ

БЕЗУГЛИЙ Федір Семенович, 1918 року народження, с. Іванків Бориспільського району, українець, освіта вища. Проживав у м. Васильків, провізор аптеки. Військовим Трибуналом КВО 7 липня 1948 року засуджений

ЧЕРВОНІЙ ТЕРОР

до 25 років позбавлення волі. Звільнений за амністією у 1954 році. Реабілітований у 1970 році.

БОРИСЕНКО Михайло Федотович, 1904 року народження, с. Іванків Бориспільського району, українець, освіта неповна середня. Проживав у м. Києві, робітник Київської трикотажної фабрики імені Рози Люксембург. Київським обласним судом 20 жовтня 1936 року засуджений до 3 років позбавлення волі і поразки в правах на 2 роки. Реабілітований у 1991 році.

ВАСИК Григорій Михайлович, 1914 року народження, с. Іванків Бориспільського району, українець, освіта початкова. Діюча армія, червоноармієць. Військовим Трибуналом гарнізону (м. Сталіно-Донецьк) 8 жовтня 1941 року засуджений до 10 років позбавлення волі. Реабілітований у 1989 році.

КОЗЛОВ Антон Гаврилович, 1898 року народження, с. Іванків Бориспільського району, українець, малописьменний. Проживав у с. Іванків, колгоспник. Військовим Трибуналом Київського військового округу 14 березня 1938 року засуджений до 7 років позбавлення волі і поразки в правах на 3 роки. Помер в ув'язненні 16 грудня 1941 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1993 році.

ЛОМАШ Петро Еразмович, 1894 року народження, с. Іванків Бориспільського району, українець, малописьменний. Проживав у м. Києві, робітник Дарницького м'ясокомбінату. Київським обласним судом 21 червня 1938 року засуджений до 5 років позбавлення волі. Реабілітований у 1990 році.

НКОЛАСНКО Сава Петрович, 1879 року народження, с. Іванків Бориспільського району, українець, освіта середня. Проживав у с. Іванків, селянин-одноосібник. Особливою Народою при Колегії ОДПУ 18 січня 1930 року засуджений до 3 років позбавлення волі. Реабілітований у 1989 році.

РОЖА Василь Михайлович, 1895 року народження, с. Іванків Бориспільського району, українець, освіта початкова. Діюча армія, червоноармієць. Військовим Трибуналом 20 армії 23 липня 1942 року засуджений до 10 років позбавлення волі. Реабілітований у 1996 році.

СВИРИД Петро Омелянович, 1879 року народження, с. Іванків Бориспільського району, українець, малописьменний. Проживав у с. Іванків, селянин-одноосібник. Особливою Народою при Колегії ДПУ УСРР 13 січня 1930 року засуджений до 3 років позбавлення волі. Реабілітований у 1989 році.

Село КИЙЛІВ

БАСАН Іван Якович, 1883 року народження, с. Кийлів Бориспільського району, українець, малописьменний. Проживав у с. Кийлів, селянин-одноосібник. Київським окружним судом 16 червня 1930 року засуджений до 2 років позбавлення волі. Реабілітований у 1992 році.

ЖЕБРОВСЬКИЙ Станіслав Тимофійович, 1898 року народження, м. Збараж Тернопільської області, поляк, освіта початкова. Проживав у с. Кийлів Бориспільського району, колгоспник. Особливою Народою при НКВС СРСР 10 жовтня 1937 року засуджений до 10 років позбавлення волі. Реабілітований у 1958 році. 163

КИКОТЬ Борис Степанович, 1910 року народження, с. Кийлів Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у с. Кийлів, селянин-одноосібник. Київським окружним судом 16 червня 1930 року засуджений до 6 років позбавлення волі. Реабілітований у 1992 році.

ПАСЬКО Михайло Васильович, 1905 року народження, с. Кийлів Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у с. Кийлів, селянин-одноосібник. Київським окружним судом 16 червня 1930 року засуджений до 10 років позбавлення волі. Реабілітований у 1992 році.

РЕПЕТЬКО Григорій Федорович (див. список учасників Бориспільського антибільшовицького повстання 1920 року).

СКИБИЦЬКИЙ Дмитро Дмитрович, 1892 року народження, с. Кийлів Бориспільського району, українець, малописьменний. Проживав у с. Горностаїпіль Іванківського району Київської області, колгоспник. Трійкою при УНКВС по Київській області 16 вересня 1937 року засуджений до 10 років позбавлення волі. Реабілітований у 1989 році.

Село КІРОВЕ

ЗАЄЦЬ Дем'ян Никифорович (див. список учасників Бориспільського антибільшовицького повстання 1920 року).

ЗАЄЦЬ Кирило Матвійович (див. список учасників Бориспільського антибільшовицького повстання 1920 року).

ЗАЄЦЬ Онуфрій Никифорович (див. список учасників Бориспільського антибільшовицького повстання 1920 року).

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

ЛЕСИК Іван Савелійович, 1876 року народження, с. Кірове Бориспільського району, українець, неписьменний. Проживав у с. Кірове, тимчасово не працював. Трійкою при УНКВС по Київській області 16 вересня 1937 року засуджений до 10 років позбавлення волі. Реабілітований у 1989 році.

СОЛЯНИК Степан Васильович, 1894 року народження, с. Кірове Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у с. Кірове, голова спілки споживкооперації. Київським обласним судом 29 квітня 1937 року засуджений до 3 років позбавлення волі. Реабілітований у 1992 році.

Село ЛЕБЕДИН

ПОСЯ Олексій Ількович, 1874 року народження, с. Лебедин Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у с. Лебедин, селянин-одноосібник. Особливою Народою при Колегії ДПУ УСРР 9 грудня 1932 року виселений на 3 роки за межі України. Реабілітований у 1989 році.

ПОСЯ Петро Микитович, 1917 року народження, с. Лебедин Бориспільського району, українець, освіта вища. Проживав у м. Києві, провізор-фармацевт аптеки №22. Військовим Трибуналом Київського гарнізону 19 травня 1944 року засуджений до 20 років позбавлення волі. Реабілітований у 1975 році.

ПОСЯ Яків Ількович, 1868 року народження, с. Лебедин Бориспільського району, українець, малописьменний. Проживав у с. Лебедин, тимчасово не працював. Трійкою при УНКВС по Київській області 31 серпня 1937 року засуджений до 10 років позбавлення волі. Реабілітований у 1989 році.

ЯРЕМЕНКО Іван Григорович, 1875 року народження, с. Лебедин Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у с. Лебедин, селянин-одноосібник. Особливою Народою при Колегії ДПУ УСРР 9 грудня 1932 року виселений на 3 роки за межі України. Реабілітований у 1989 році.

ЯРЕМЕНКО Роман Данилович, 1881 року народження, с. Лебедин Бориспільського району, українець, малописьменний. Проживав у с. Лебедин, селянин-одноосібник. Особливою Народою при Колегії ДПУ УСРР 25 жовтня 1932 року виселений на 3 роки за межі України. Реабілітований у 1989 році.

Село ЛЮБАРЦІ

БІЛИК Василь Трохимович, 1908 року народження, с. Любарці Бориспільського району, українець, неписьменний. Проживав у с. Любарці, селянин-одноосібник. Київським окружним судом 10 січня 1930 року засуджений до 3 років позбавлення волі. Реабілітований у 1992 році.

БІЛИК Григорій Іванович, 1877 року народження, с. Любарці Бориспільського району, українець, малописьменний. Проживав у с. Любарці, тимчасово не працював. Трійкою при УНКВС по Київській області 9 жовтня 1937 року засуджений до 10 років позбавлення волі. Реабілітований у 1989 році.

БУГАЙ Данило Федорович, 1878 року народження, с. Любарці Бориспільського району, українець, малописьменний. Проживав у с. Любарці, селянин-одноосібник. Особливою Народою при Колегії ДПУ УСРР 1 березня 1930 року виселений на 3 роки за межі України. Реабілітований у 1989 році.

БУГАЙ Єгор Терентійович, 1871 року народження, с. Любарці Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у с. Любарці, селянин-одноосібник. Постановою Особливої Народи при Колегії ДПУ УСРР 4 березня 1930 року засуджений до 3 років заслання в Північний край СРСР. Реабілітований у 1989 році.

ВІТЕР Дмитро Павлович, 1886 року народження, с. Любарці Бориспільського району, українець, малописьменний. Проживав у с. Любарці, колгоспник. Київським обласним судом 14 червня 1938 року засуджений до 6 років позбавлення волі. Звільнений 3 січня 1943 року. Реабілітований у 1992 році.

ВОЛОШИН Конон Опанасович, 1886 року народження, с. Любарці Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у с. Любарці, колгоспник. Військовим Трибуналом військ НКВС Київської області 20 серпня 1941 року засуджений до 10 років позбавлення волі і поразки в правах до 3 років. Реабілітований у 1999 році.

ГАНЖА Яків Захарович, 1895 року народження, с. Любарці Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у смт. Баришівка Київської області, тимчасово не працював. Трійкою при УНКВС по Київській області 1 грудня 1937 року засуджений до 10 років позбавлення волі. Реабілітований у 1989 році.

ГОПКАЛО Андрій Михайлович, 1888 року народження, с. Любарці Бориспільського району, українець, освіта середня. Проживав у с. Любарці, учитель середньої школи. Особливою Народою при НКВС СРСР 21 жовт-

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

ня 1938 року засуджений до 5 років позбавлення волі. Реабілітований у 1985 році.

ГОПКАЛО Артем Васильович, 1906 року народження, с. Любарці Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у с. Любарці, селянин-одноосібник. Постановою Особливої Народи при Колегії ДПУ УСРР 4 березня 1930 року засуджений до 3 років позбавлення волі. Реабілітований у 1989 році.

ГОПКАЛО Петро Іванович, 1903 року народження, с. Любарці Бориспільського району, українець, освіта вища. Проживав у с. Любарці, учитель початкової школи. Військовим Трибуналом військ НКВС Київської області 14 травня 1944 року засуджений до 10 років позбавлення волі. Реабілітований у 1990 році.

ГОПКАЛО Петро Федорович, 1906 року народження, с. Любарці Бориспільського району, українець, освіта вища. Проживав у с. Селичівка Баришівського району, учитель неповної середньої школи. Трійкою при УНКВС по Київській області 5 листопада 1937 року засуджений до 10 років позбавлення волі. Помер в ув'язненні 29 січня 1942 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1968 році.

ГРИЦАЙ Григорій Сергійович, 1900 року народження, с. Любарці Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у с. Любарці, комірник колгоспу. Київським обласним судом 29 грудня 1939 року засуджений до 10 років позбавлення волі. Реабілітований у 1992 році.

ГРИЦАЙ Микита Макарович, 1898 року народження, с. Любарці Бориспільського району, українець, малописьменний. Проживав у с. Любарці, колгоспник. Київським обласним судом 23 грудня 1936 року засуджений до 3 років позбавлення волі. Реабілітований у 1992 році.

ДИКИЙ Степан Федорович, 1880 року народження, с. Любарці Бориспільського району, українець, освіта середня. Проживав у с. Сеньківка Бориспільського району, фельдшер медпункту. Київським обласним судом 3 вересня 1937 року засуджений до 5 років позбавлення волі. Реабілітований у 1992 році.

ДУБОВИК Прокіп Степанович, 1873 року народження, с. Любарці Бориспільського району, українець, малописьменний. Проживав у с. Любарці, селянин-одноосібник. Особливою Народою при Колегії ДПУ УСРР 3 червня 1930 року виселений на 3 роки за межі України. Реабілітований у 1989 році.

КОПАЧ Григорій Улянович, 1894 року народження, с. Любарці Бориспільського району, українець, малописьменний. Проживав у с. Любарці, селянин-одноосібник. Особливою Народою при Колегії ДПУ УСРР 2 березня 1930 року виселений на 3 роки за межі України. Реабілітований у 1989 році.

КУБРАК Іван Якович, 1907 року народження, с. Любарці Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у с. Любарці, селянин-одноосібник. Постановою Особливої Народи при Колегії ДПУ УСРР 4 березня 1930 року виселений на 3 роки за межі України. Реабілітований у 1989 році.

КУБРАК Пантелеймон Васильович, 1881 року народження, с. Любарці Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у с. Любарці, селянин-одноосібник. Постановою Особливої Народи при Колегії ДПУ УСРР 4 березня 1930 року засуджений до 3 років позбавлення волі. Реабілітований у 1989 році.

ЧОРНОІВАН Петро Семенович, 1934 року народження, с. Любарці Бориспільського району, українець, освіта середня. Проживав у м. Києві, студент автотранспортного технікуму. Київським обласним судом 13 травня 1953 року засуджений до 10 років позбавлення волі. Реабілітований у 1988 році.

Село МАРТУСІВКА

БОГНЮКЕВИЧ Андрій Ничипорович, 1879 року народження, Польща, українець, неписьменний. Проживав у с. Мартусівка Бориспільського району, колгоспник. Особливою Народою при НКВС СРСР 16 січня 1938 року засуджений до 10 років позбавлення волі. Реабілітований у 1989 році.

ВАШКУЛАТ Віктор Онисимович, 1898 року народження, с. Мартусівка Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у с. Мартусівка, колгоспник. Військовим Трибуналом Київського гарнізону 5 липня 1944 року засуджений до 10 років позбавлення волі. Помер в ув'язненні 15 вересня 1946 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1992 році.

ВАШКУЛАТ Микита Петрович, 1873 року народження, с. Мартусівка Бориспільського району, українець, неписьменний. Проживав у м. Бориспіль, селянин-одноосібник. Трійкою при Колегії ДПУ УСРР 10 березня 1930 ро-

ку засуджений до 3 років позбавлення волі. Реабілітований у 1990 році.

ВАШКУЛАТ Онисим Якимович, 1872 року народження, с. Мартусівка Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у с. Старе, охоронник зернохосвища. Особливою Народою при НКВС СРСР 15 жовтня 1938 року виселений на 5 років за межі України. Реабілітований у 1989 році.

САХНО Каленик Сидорович, 1887 року народження, с. Мартусівка Бориспільського району, українець, малописьменний. Проживав у с. Мартусівка, колгоспник. Військовим Трибуналом військ НКВС Київської області 14 травня 1944 року засуджений до 10 років позбавлення волі. Реабілітований у 1990 році.

ТУРЛО Каленик Григорович, 1889 року народження, с. Мартусівка Бориспільського району, українець, малописьменний. Проживав у с. Мартусівка, колгоспник. Київським обласним судом 22 травня 1937 року із за відсутності аргументів злочину звільнений. Заарештований 5 квітня 1937 року. Реабілітований у 1991 році.

ШУМ Олексій Терентійович, 1924 року народження, с. Мартусівка Бориспільського району, українець, освіта неповна середня. Проживав у м. Києві, робітник Дарницького м'ясокомбінату. Військовим Трибуналом МВС Українського округу 27 квітня 1946 року засуджений до 3 років позбавлення волі. Звільнений 16 травня 1946 року у відповідності з Указом Президії Верховної Ради СРСР від 7 липня 1945 року. Реабілітований у 1992 році.

Село ОЛЕКСАНДРІВКА

ЛУКАШЕВИЧ Петро Леонідович, 1896 року народження, с. Олександрівка Бориспільського району, українець, освіта середня. Проживав у м. Києві, викладач фізкультури Київського художнього інституту. Постановою Трійки при Колегії ДПУ УСРР 17 березня 1931 року засуджений до 10 років позбавлення волі. Реабілітований у 1989 році.

Село ПРОЦІВ

МАСИЧ Олексій Хомич, 1902 року народження, с. Матусів Шполянського району Черкаської області, українець, малописьменний. Проживав у с. Проців Бориспільського району, лісник Дарницького лісництва. Особливою Народою при НКВС СРСР 21 жовтня 1938 року засуджений до 5 років позбавлення волі. Реабілітований у 1989 році.

ТИМЕНКО Кузьма Григорович, 1900 року народження, с.Проців Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у с.Проців, тимчасово не працював. Особливою Народою при НКВС СРСР 10 липня 1936 року засуджений до 3 років позбавлення волі. Реабілітований у 1989 році.

Село РЕВНЕ

ДВОРСЬКИЙ Іван Петрович, 1902 року народження, с.Мартусівка Бориспільського району, українець, малописьменний. Проживав у с.Ревне Бориспільського району, колгоспник. Трійкою при УНКВС по Київській області 31 серпня 1937 року засуджений до 10 років позбавлення волі. Реабілітований у 1962 році.

Село РОГОЗІВ

БРАТУСЬ Гаврило Якимович, 1872 року народження, с.Рогозів Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у с.Рогозів, селянин-одноосібник. Колегією ОДПУ 13 січня 1930 року засуджений до 5 років позбавлення волі. Реабілітований у 1989 році.

БРАТУСЬ Іван Наумович, 1898 року народження, с. Рогозів, Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у с.Рогозів, селянин-одноосібник. Трійкою при Колегії ДПУ УСРР 7 квітня 1930 року засуджений до 5 років позбавлення волі. Реабілітований у 1989 році.

БРАТУСЬ Хома Дементійович, 1895 року народження, с.Рогозів Бориспільського району, українець, малописьменний. Проживав у с.Рогозів, селянин-одноосібник. Трійкою при Колегії ДПУ УСРР 14 лютого 1930 року засуджений до 7 років позбавлення волі. Реабілітований у 1989 році.

ГАПОН Лаврентій Тихонович, 1873 року народження, с.Рогозів Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у с.Рогозів, селянин-одноосібник. Трійкою при Колегії ДПУ УСРР 14 лютого 1930 року виселений на 5 років за межі України. Реабілітований у 1989 році.

ГАПОН Тихін Тихонович, 1880 року народження, с.Рогозів Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у с.Рогозів, селянин-одноосібник. Трійкою при Колегії ДПУ УСРР 7 квітня 1930 року засуджений до 5 років позбавлення волі. Реабілітований у 1989 році.

ГУДИМА Антон Тихонович, 1899 року народження, с.Рогозів Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у с.Рогозів, колгоспник. Особливою Народою при НКВС СРСР 21 жовтня 1938 року засуджений до 5 років позбавлення волі. Реабілітований у 1966 році.

ДРЕМЛЮГА Герасим Севастьянович, 1872 року народження, с.Рогозів Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у с.Рогозів, селянин-одноосібник. Трійкою при Колегії ДПУ УСРР 7 жовтня 1930 року виселений на 5 років за межі України. Реабілітований у 1989 році.

ДРЕМЛЮГА Яків Олексійович, 1886 року народження, с.Рогозів Бориспільського району, українець, малописьменний. Проживав у с.Рогозів, селянин-одноосібник. Трійкою при Колегії ДПУ УСРР 14 лютого 1930 року виселений на 5 років за межі України. Реабілітований у 1989 році.

КОЗЛОВ Тихон Остапович, 1880 року народження, с.Рогозів Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у с.Рогозів, селянин-одноосібник. Трійкою при Колегії ДПУ УСРР 7 квітня 1930 року засуджений до 5 років позбавлення волі. Реабілітований у 1989 році.

КОЛЕСНИК Леонтій Іванович, 1900 року народження, с.Рогозів Бориспільського району, українець, малописьменний. Проживав у с.Рогозів, селянин-одноосібник. Трійкою при Колегії ДПУ УСРР 14 лютого 1930 року виселений на 5 років за межі України (умовно). Реабілітований у 1989 році.

КОЛОМІЄЦЬ Віктор Родіонович, 1923 року народження, с.Рогозів Бориспільського району, українець, освіта середня. Військовослужбовець, командир взводу 417 стрілецької дивізії, лейтенант. Військовим Трибуналом 417 стрілецької дивізії 10 січня 1943 року засуджений до 10 років позбавлення волі. Помер в ув'язненні. Реабілітований у 1958 році.

НЕДОЖДІЙ Василь Петрович, 1903 року народження, с.Рогозів Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у с.Рогозів, колгоспник. Київським обласним судом 4 серпня 1937 року засуджений до 5 років позбавлення волі. Реабілітований у 1959 році.

НОГА Антон Васильович (див. список учасників Бориспільського антибільшовицького повстання 1920 року).

НОГА Іван Васильович, 1888 року народження, с.Рогозів Бориспільського району, українець, малописьменний. Проживав у с.Рогозів, селянин-одноосібник. Трійкою при Колегії ДПУ УСРР 7 квітня 1930 року засуджений до 5 років позбавлення волі. Реабілітований у 1989 році.

ОВСІЄНКО Йосип Іларіонович, 1876 року народження, с.Рогозів Бориспільського району, українець, малописьменний. Проживав у с.Рогозів, селянин-одноосібник. Трійкою при Колегії ДПУ УСРР 14 лютого 1930 року виселений на 5 років за межі України. Реабілітований у 1989 році.

ОВСІЄНКО Петро Іванович (див. список учасників Бориспільського антибільшовицького повстання 1920 року).

САРАЦИЛО Іван Родіонович, 1900 року народження, Румунія, українець, освіта початкова. Проживав у с.Рогозів Бориспільського району, бригадир у колгоспі. Особливою Народою при НКВС СРСР 26 грудня 1937 року засуджений до 10 років позбавлення волі. Реабілітований у 1989 році.

ТОРБА Микола Ількович, 1929 року народження, с.Рогозів Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у с.Рогозів, колгоспник. Особливою Народою при МДБ СРСР 15 листопада 1947 року виселений на 5 років за межі України. Реабілітований у 1994 році.

ЧЕРНИШ Іван Кирилович, 1893 року народження, с.Рогозів Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у с.Рогозів, селянин-одноосібник. Трійкою при Колегії ДПУ УСРР 7 квітня 1930 року виселений на 5 років за межі України. Реабілітований у 1989 році.

ШКАДРУН Іван Михайлович, 1891 року народження, с.Рогозів Бориспільського району, українець, малописьменний. Проживав у с.Рогозів, селянин-одноосібник. Трійкою при Колегії ДПУ УСРР 14 лютого 1930 року засуджений до 7 років позбавлення волі. Реабілітований у 1989 році.

ШКАДРУН Іван Михайлович, 1891 року народження, с.Рогозів Бориспільського району, українець, малописьменний. Проживав у с.Рогозів, селянин-одноосібник. Трійкою при Колегії ДПУ УСРР 14 лютого 1930 року засуджений до 7 років позбавлення волі. Реабілітований у 1989 році.

ШКАДРУН Федір Олексійович, 1894 року народження, с.Рогозів Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у с.Рогозів, селянин-одноосібник. Трійкою при Колегії ДПУ УСРР 7 квітня 1930 року виселений на 5 років за межі України. Реабілітований у 1989 році.

ЯНОВСЬКИЙ Михайло Васильович, 1899 року народження, с.Рогозів Бориспільського району, українець, освіта неповна середня. Проживав у с.Рогозів, тимчасово не працював. Військовим Трибуналом військ НКВС Київської області 11 вересня 1944 року засуджений до 10 років позбавлення волі. Реабілітований у 1955 році.

Село РУДЯКИ

ДАВИДЕНКО Павло Степанович, 1880 року народження, с.Рудяки (Жереб'ятин) Бориспільського району, українець, неписьменний. Проживав у с.Рудяки, селянин-одноосібник. Постановою Трійки при Колегії ДПУ УСРР 22 квітня 1931 року засуджений до 3 років позбавлення волі. Реабілітований у 1989 році.

СЕРДЮК Олександр Григорович, 1915 року народження, с.Рудяки Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у м.Києві, помічник механіка пароплава «Карл Лібкнехт» Дніпровського пароплавства. Військовим Трибуналом Дніпровського басейну 20 лютого 1944 року засуджений до 10 років позбавлення волі. Звільнений 9 квітня 1952 року. Реабілітований у 1971 році.

ЧЕРКАС Петро Григорович, 1892 року народження, с.Рудяки Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у с.Рудяки, селянин-одноосібник. Особливою нарадою при Колегії ДПУ УСРР 22 листопада 1931 року засуджений до 3 років позбавлення волі. Реабілітований у 1989 році.

Село СЕНЬКІВКА

БОЙКО Олександр Васильович, 1915 року народження, с.Сеньківка Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у с.Сеньківка, робітник. Київським обласним судом 11 серпня 1938 року засуджений до 6 років позбавлення волі. Реабілітований у 1992 році.

ВЕКЛИЧ Свирид Гнатович, 1865 року народження, с.Сеньківка Бориспільського району, українець, малописьменний. Проживав у с.Сеньківка, селянин-одноосібник. Особливою Народою при Колегії ДПУ УСРР 10 березня 1930 року виселений на 3 роки за межі України. Реабілітований у 1989 році.

ВЕКЛИЧ Степан Спиридонович, 1895 року народження, с.Сеньківка Бориспільського району, українець, малописьменний. Проживав у с.Сеньківка, селянин-одноосібник. Особливою Народою при Колегії ДПУ УСРР 1 грудня 1930 року засуджений до 3 років позбавлення волі. Реабілітований у 1989 році.

ГРИЩЕНКО Феодосій Зіновійович, 1899 р.н., с.Сеньківка. Арештований 30.11. 1936 р. Бориспільським РВ НКВС УРСР і звинувачений «у контрреволюційній роботі та підриві трудової дисципліни в радгоспах».

04.02. 1937 р. спец. колегією Київського обласного суду засуджений до 5 років позбавлення волі. Покарання відбував у Магаданській області. Реабілітований 1967 р.

ГУК Никифор Сергійович, 1883 р.н. с.Сеньківка, столяр колгоспу ім. Леніна, середняк. 04. 02. 1937 р. спец колегією Київського обласного суду засуджено на 5 років позбавлення волі з обмеженням прав на 3 роки. Реабілітований у 1967 р. Більше ніяких відомостей про нього немає.

ГУЦЕНКО Никифор Сергійович, 1883 року народження, українець. Освіта початкова. Проживав у с. Сеньківка, тесляр місцевого колгоспу. Київським обласним судом у 1937 році засуджений до 5 років позбавлення волі. Реабілітований у 1967 році.

ДЕРКАЧ Семен Павлович (див. список учасників Бориспільського антибільшовицького повстання 1920 року).

ДУБЧЕНКО Митрофан Андронович, 1909 року народження, українець. Проживав у с. Сеньківка, працював трактористом місцевої МТС. Особливою нарадою при НКВС СРСР 19 січня 1944 року засуджений до 7 років позбавлення волі. Реабілітований у 1993 році.

ЖУК Григорій Кирилович. 1905 р.н., с.Сеньківка. Без певного місця роботи. Арештований 23.10. 1937 р. Бориспільським РВ УНКВС. Постановою трійки при Київському облуправлінні НКВС УРСР 25.10. 1937 р. засуджений до вищої міри покарання. Вирок виконано 5.11. 1937 р. Місце поховання невідоме. Реабілітований 1989 р.

КАЦАН Григорій Андрійович. 1906 р.н., с.Сеньківка, без певного місця роботи. Арештований Бориспільським РВ УНКВС 23. 10. 1937 р. Постановою трійки при Київському облуправлінні НКВС УРСР 25.10. 1937 р. засуджений до вищої міри покарання. Вирок виконано 5. 11.1937 р. Місце поховання невідоме. Реабілітований у 1963 р.

КУЛИК Никифор Петрович, 1885 р.н., в м.Полтава, жив у с.Сеньківка, освіта початкова, псаломщик Харлампіївської церкви, з 1928 р. – священник цієї ж церкви. Звинувачений за невиконання держобов'язків. За 1935–1937 рр. не сплатив грошових платежів у сумі 1069 крб. 50 коп. та 40 кг м'яса. 04.02. 1937 р. спецколегією Київського обласного суду засуджений на 5 років позбавлення волі і з обмеженням прав на 3 роки. Реабілітований у 1967 р.

СИДОРЕНКО Тимофій Кирилович, 1907 року народження, с.Сеньківка Бориспільського району, українець, освіта початкова. Діюча армія, червоноармієць. Військовим Трибуналом СД 182 21 жовтня 1942 року засу-

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

джений до 10 років позбавлення волі. Реабілітований у 1995 році.

ТКАЧ Павло Іванович, 1919 року народження, с.Сеньківка Бориспільського району, українець, освіта неповна середня. Проживав у м.Києві, бухгалтер дитячої інфекційної лікарні №5. Військовим Трибуналом Київського гарнізону 28 лютого 1947 року засуджений до 10 років позбавлення волі. Реабілітований у 1992 році.

ЦВІЛИЙ Петро Фокович, 1891 року народження, с.Сеньківка Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у с.Сеньківка, колгоспник. Трійкою при УНКВС по Київській області 9 жовтня 1937 року засуджений до 10 років позбавлення волі. Реабілітований у 1967 році.

Село СОШНИКІВ

ГОВОРУХА Йосип Лаврентійович, 1879 року народження, с.Сошників Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у с.Сошників, селянин-одноосібник. Особливою Народою при Колегії ДПУ УСРР 24 січня 1930 року виселений на 3 роки за межі України. Реабілітований у 1989 році.

ГРИГОРЕЦЬ Яків Єрмолайович, 1875 року народження, с.Сошників Бориспільського району, українець, малописьменний. Проживав у м.Києві, охоронник майстерень НКВС. Особливою Народою при НКВС СРСР 21 жовтня 1938 року виселений на 5 років за межі України. Реабілітований у 1989 році.

МАКАРЕНКО Афанасій Лаврентійович (див. список учасників Бориспільського антибільшовицького повстання 1920 року).

МАКАРЕНКО Олексій Лукич, 1887 року народження, с.Сошників Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у с. Сошників, селянин-одноосібник. Особливою Народою при Колегії ДПУ УСРР 24 січня 1930 року виселений на 3 роки за межі України. Реабілітований у 1989 році.

МАРЧЕНКО Дмитро Васильович, 1888 року народження, с.Сошників Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у с. Сошників, колгоспник. Київським обласним судом 28 березня 1937 року засуджений до 3 років позбавлення волі. Реабілітований у 1992 році.

МИТУРИЧ Омелян Степанович (див. список учасників Бориспільського антибільшовицького повстання 1920 року).

САЛИВОН Опанас Герасимович, 1879 року народження, с. Сошників Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у с. Сошників, селянин-одноосібник. Особливою Народою при Колегії ДПУ УСРР 13 січня 1930 року виселений на 3 роки за межі України. Реабілітований у 1989 році.

СОЛОВЕЙ Федот Іванович, 1894 року народження, с. Сошників Бориспільського району, українець, малописьменний. Проживав у с. Сошників, одноосібник. Заарештований 6 серпня 1938 року. Київським обласним судом 10 березня 1939 року за недоведеністю злочину звільнений. Реабілітований у 1991 році.

ЧУБ Семен Іванович, 1883 року народження, с. Сошників Бориспільського району, українець, малописьменний. Проживав у с. Сошників, селянин-одноосібник. Особливою Народою при Колегії ДПУ УСРР 28 лютого 1930 року виселений на 3 роки за межі України. Реабілітований у 1989 році.

ШТЕФАН Василь Михайлович, 1903 року народження, с. Сошників, українець, освіта початкова, не працював. Київським обласним судом 6 жовтня 1947 року засуджений до 25 років позбавлення волі. Помер в тюрмі 31 січня 1948 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1992 році.

ШТЕФАН Михайло Дмитрович, 1871 року народження, с. Сошників Бориспільського району, українець, неписьменний. Проживав у с. Сошників, селянин-одноосібник. Особливою Народою при Колегії ДПУ УСРР 24 січня 1930 року виселений на 3 роки за межі України. Реабілітований у 1989 році.

ШТЕФАН Омелян Свиридович, 1878 року народження, с. Сошників Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у с. Сошників, селянин-одноосібник. Особливою Народою при ДПУ УСРР 24 квітня 1930 року виселений на 3 роки за межі України. Реабілітований у 1989 році.

Село СТАРЕ

ГОВОРУХА Семен Остапович, 1894 року народження, с. Старе Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у с. Старе, тимчасово не працював. Трійкою при УНКВС по Київській області 4 грудня 1937 року засуджений до 10 років позбавлення волі. Реабілітований у 1960 році.

ГОЛЕГА Федір Петрович, 1881 року народження, с. Старе Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у с. Старе, начальник

ЧЕРВОНІЙ ТЕРОР

місцевого відділу зв'язку. Київським обласним судом 3 серпня 1937 року засуджений до 6 років позбавлення волі. Реабілітований у 1969 році.

ГОЛОВКО Костянтин Мусійович, 1903 року народження, с. Старе Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у с. Старе, завідувач млина. Військовим Трибуналом військ НКВС Київської області 14 травня 1944 року засуджений до 15 років позбавлення волі. Реабілітований у 1994 році.

ГОЛОВКО Юхим Ілліч, 1876 року народження, с. Старе Бориспільського району, українець, малописьменний. Проживав у с. Старе, селянин-одноосібник. Особливою Народою при Колегії ДПУ УСРР 10 березня 1930 року виселений на 3 роки за межі України. Реабілітований у 1989 році.

ГРАБОВСЬКИЙ Іван Якович, 1891 року народження, с. Цекинівка Ямпільського району Вінницької області, українець, освіта початкова. Проживав у с. Старе Бориспільського району, директор зернорадгоспу. Особливою Народою НКВС 160 СРСР 23 жовтня 1938 року засуджений до 5 років позбавлення волі. Реабілітований у 1964 році.

ГРОМНИЦЬКИЙ Захарій Хомович, 1906 року народження, с. Старе Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у с. Старе, тимчасово не працював. Трійкою при УНКВС по Київській області 4 грудня 1937 року засуджений до 10 років позбавлення волі. Реабілітований у 1989 році.

ДРОЗД Іван Михайлович, 1925 року народження, українець. Проживав у с. Старе, робітник місцевого цукрового заводу. Військовим трибуналом КВО 30 січня 1950 року засуджений до 5 років позбавлення волі. Звільнений по амністії 17 червня 1953 року. Реабілітований у 1991 році.

ДРОЗД Павло Іванович, 1916 року народження, с. Старе Бориспільського району, українець, освіта початкова. Діюча армія, червоноармієць. Військовим Трибуналом 297 СД 22 травня 1942 року засуджений до 10 років позбавлення волі. Реабілітований у 1996 році.

ЗАЄЦЬ Олександр Федорович (див. список учасників Бориспільського антибільшовицького повстання 1920 року).

ЩЕНКО Кіндрат Улянович, 1887 року народження, с. Старе Бориспільського району, українець, освіта середня. Проживав у с. Старе, фельдшер медпункту. Військовим Трибуналом військ НКВС Київської області 22 грудня 1944 року засуджений до 20 років позбавлення волі і поразки в правах на 5 років. Помер в ув'язненні 2 травня 1945 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1992 році.

КРИЖ Іван Іванович, 1888 року народження, Чехословачія, чех, малописьменний. Проживав у с.Старе Бориспільського району, робітник цукрового заводу. Постановою Особливої Наради при НКВС СРСР 5 жовтня 1938 року засуджений до 5 років позбавлення волі. Реабілітований у 1989 році.

КУРИЛКО Іван Аполлонович, 1903 року народження, с.Старе Бориспільського району, українець, малописьменний. Діюча армія, червоноармієць. Військовим Трибуналом 4 армії 17 серпня 1942 року засуджений до 10 років позбавлення волі. Реабілітований у 1992 році.

КУЦИЙ Гаврило Олексійович, 1881 року народження, с.Старе Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у с.Старе, десятник Старинського лісництва. Військовим Трибуналом військ НКВС Київської області 12 травня 1944 року засуджений до 15 років позбавлення волі. Помер в ув'язненні 10 січня 1948 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1990 році.

ОМЕЛЬЯНЕНКО Андрон Іванович, 1887 року народження, с.Старе Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у с.Старе, тимчасово не працював. Трійкою при УНКВС по Київській області 4 грудня 1937 року засуджений до 10 років позбавлення волі. Реабілітований у 1989 році.

ЦИРКАЛЬ Овсій Степанович, 1892 року народження, с.Старе Бориспільського району, українець, освіта початкова. Проживав у с.Старе, колгоспник. Військовим Трибуналом військ НКВС Київської області 21 червня 1944 року засуджений до 10 років позбавлення волі. Помер в ув'язненні 20 грудня 1944 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1997 році.

ЦИРКАЛЬ Василь Овсійович, 1918 року народження, українець. Освіта середня. Проживав у м.Києві, студент Педагогічного інституту. Київським обласним судом 27 лютого 1941 року засуджений до 10 років позбавлення волі. Реабілітований у 1967 році.

Село СУЛИМІВКА

КВІТКО Іван Семенович, 1914 року народження, с.Сулимівка Баришівського (тепер Бориспільського) району, українець, освіта початкова, Діюча армія, червоноармієць. Військовим Трибуналом 9-ї армії 20 квітня 1942 року засуджений до 10 років позбавлення волі. Реабілітований у 1990 році.

«НАМ ТРЕБА РЯТУВАТИ УКРАЇНУ ВІД БІЛЬШОВИКІВ»

Наш земляк, житель с.Вишеньок, Пилип Якович Гончаренко – один із багатьох жителів України, які не боялись дати оцінку діям радянської влади і жорстоко за це поплавились. Конвеєр душолюбної репресивної радянської машини набирив надзвичайно швидких обертів і першими знищував саме їх.

Ось деякі документи із кримінальної справи Пилипа Яковича Гончаренка, які подані мовою оригіналу, без жодної граматичної правки. Призвіща та ініціали свідків скорочено.

«ПОСТАНОВЛЕНИЕ

г. Борисполь

1937 года августа месяца 29 дня. Я, начальник Бориспольского РО НКВД УССР Лапин рассмотрел материалы преступной деятельности гражданина Гончаренко Филиппа Яковлевича, 1897 года рождения, уроженца и жителя села Вишеньки, Бориспольского района выразившейся в том, что Гончаренко, бывший петлюровец, участник банды Черпака, агитировал против Советской власти и колхозного строя.

Гончаренко Пилип Якович, житель с. Вишеньок.

И усматривая в совершенных обвиняемым Гончаренко Филиппом Яковлевичем действиях признаки преступлений, предусмотренных ст.ст. 54–10 УК УССР

ПОСТАНОВИЛ:

На основании 2 п. 93 ст. УПК и 108 ст. УПК начать по настоящему делу производство предварительного следствия.

Копию настоящего постановления направить Бориспольскому Райпрокурору.

Начальник Бориспольского РО НКВД
лейтенант Госбезопасности

(Лапин)».

**«Сільськогосподарська артіль
імені Петровського с. Вишеньки
Бориспільського району
Київської області
від 2 серпня 1937 року №165**

Дана на члена колхоза імені Петровського села Вишеньки – Гончаренко Филипа Яковлевича в том, что он принят в колхоз в 1931 году. До 1937 года работал в полеводческой бригаде, а в настоящее время работал в производственной артели в селе Вишенках. 1936 году он имел 189 трудодней, а в 1937 году 8 трудодней. Отношение его к работе хорошее.

Підпис».

«ДОВІДКА-ХАРАКТЕРИСТИКА

**Вишенська сільська рада
Бориспільського району
Київської області
від 06 липня 1937 року**

Дана на жителя села Вишеньок Бориспільського району Гончаренка Пилипа Яковича про те, що він народився 1897 року. 1918–1919 роки служив в петлюрівській армії, виступав проти арсенальців. З 1922 року по 1926 роки учавував в банді Черпака та Петренка села Вороньків. З 1928–1935 роки був членом автокефальної церковної ради, їздив по селах Ревному та Воронькову, організовував релігійні кубла тощо. Займається агітацією протів радянської влади, і в теперішній час має тісний зв'язок з уголовними елемента-

Довідка-характеристика на жителя с. Вишеньок Гончаренка Пилипа Яковича.

ми кулаками тощо. Батьки по соцстану до революції рахувалися середняки, виборчими правами користуються.

Про що й свідчить.

Підпис голови і секретаря».

«ПРОТОКОЛ ДОПРОСА

1937 года августа месяца 29 дня

Я, начальник Бориспольского РО НКВД УССР Лапин, допросил в качестве обвиняемого:

Фамилия, имя и отчество – Гончаренко Филипп Яковлевич, 1897 года рождения, уроженец и житель с. Вишеньки Бориспольского района Киевской области, хлебороб, работал закройщиком в швейной артели, крестьянин-середняк, малограмотный, беспартийный, украинец УССР, семья состоит из 6 душ: жена, мать, сын, дочь, дочь.

Вопрос: Когда и при каких обстоятельствах Вы вступили в петлюровскую армию?

Ответ: В петлюровской армии неслужил. Я в то время в бытности Петлюровской власти находился дома, дезертирован из Красной армии, не хотел служить так как надоело воевать на императорской войне.

Вопрос: Когда Вы были задержаны советскими органами как дезертир?

Ответ: Задержан был и направлен в государственный лес на заготовку дров.

Вопрос: Как Вы попали в банду Черпака?

Ответ: В банде Черпака я не был.

Вопрос: Расскажите следствию как Вы с петлюровскими частями нападали на арсенальцев города Киева?

Ответ: Не нападали и в Петлюры не служил.

Вопрос: Когда Вы состояли членом (совета) общины автокефальной церкви?

Ответ: Да, состоял с 1924 года по 1924 год проводил церковную контрреволюционную работу под руководством священников.

Вопрос: В чем выражалась Ваша контрреволюционная церковная деятельность?

Ответ: Выражалась за открытие украинской церкви.

Вопрос: Скажите о Вашем нелегальном совещании в 1930 году и в чем выражалась Ваша роль на этом совещании?

Ответ: Я не участвовал и об этом совещании не слышал.

Вопрос: Расскажите следствию о Вашей антисоветской агитации, которую Вы проводили на протяжении долгих лет?

Ответ: Никакой агитации я не проводил.

Вопрос: Признаете ли Вы виновным себя в антисоветской агитации направленной против Советской власти?

Ответ: Не признаю.

Начальник Бориспольского РО НКВД
лейтенант Госбезопасности

(Лапин).»

«ПРОТОКОЛ ДОПРОСА

1937 года августа месяца 29 дня

Я, начальник Бориспольского РО НКВД Лапин допросил в качестве свидетеля:

Фамилия, имя и отчество – К.М.А., 1893 года рождения.

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

Вопрос: Знаете ли Вы гражданина Гончаренко Филиппа Яковлевича, жителя села Вишенек?

Ответ: Гражданина Гончаренко Филиппа Яковлевича знаю как бывшего петлюровца, который служил в Киеве в петлюровских частях. В село возвратился после ухода петлюровских частей из Украины.

Вопрос: Что Вам известно о антисоветской деятельности Гончаренко?

Ответ: В 1936 году Гончаренко в моем присутствии заявил: «называя меня глупым человеком за то, что я работал в колхозе запугивал приходом других властей на Украину». Были еще случаи, когда он Гончаренко среди нас колхозников агитировали о предстоящей войне и о скорой гибели советской власти заявляя: «Пусть только наступит война я тогда покажу вам большевикам как строить колхозы и издеваться над людьми». Больше по существу дела показать ничего не знаю.

Протокол мне прочитан, со слов моих верно в чем и расписываюсь.

Начальник Бориспольского РО НКВД
лейтенант Госбезопасности

(Лапин).»

«ПРОТОКОЛ ДОПРОСА

1937 года августа месяца 29 дня

Я, начальник Бориспольского РО НКВД УССР Лапин, допросил в качестве свидетеля

Фамилия, имя и отчество – Ч.Т.И., жителя села Вишенек, колхозника.

Вопрос: Что Вам известно о гражданине Гончаренко Филиппе Яковлевиче села Вишенки?

Ответ: Гражданина Гончаренко Филиппа Яковлевича знаю как бывшего петлюровца и бандита банды Черпака, члена автокефальной церкви. В 1930 году участвовал на нелегальном совещании кулаков. Пытающихся организовать кулацкое восстание против Советской власти. В 1937 году запугивал нас колхозников в том, что власть перешла в руки троцкистов, коммунисты должны будут добровольно сдать свои портфели Троцкому, а поэтому советской власти не устоять».

Вопрос: Что Вам известно о его антисоветской деятельности?

Ответ: Помню что весной 1936 года он Гончаренко публично даже высказывался, что должна быть война, что скоро Гитлер объявит войну советскому союзу и постарается разбить власть коммунистов и освободить нас от колхозного строя, вернуть всем землю обратно. Если только

начнется война я сяду на лошадь и сам буду рубать гадов». Такие террористические тенденции он проявлял часто.

Вопрос: Что Вы еще можете дополнить?

Ответ: Больше ничем дополнить не могу. Протокол мне прочитан, со слов моих верно в чем и расписываюсь.

Начальник Бориспольского РО НКВД
лейтенант Госбезопасности

(Лапин)».

«ПРОТОКОЛ ДОПРОСА

1937 года августа месяца 28 дня

Я, начальник Бориспольского РО НКВД УССР Лапин, допросил в качестве свидетеля

Фамилия, имя и отчество – В.Т.О., жителя с.Вишенек, крестьянина-бедняка

Вопрос: Что Вам известно о антисоветской деятельности гражданина Гончаренко Филиппа Яковлевича, жителя села Вишенек?

Ответ: Гражданина Гончаренко Филиппа Яковлевича знаю как бывшего петлюровца. Который с оружием выступал против арсенальцев города Киева. В 1919–1920 годы как националист активно выступал за освобождение Украины от Советского Союза заявляя:

«Нужно нам спасать Украину от большевиков, надо организоваться всем против большевиков и подавить советскую власть, нам нужна самостийная Украина».

В 1930 году тоже самое проводил антисоветскую агитацию против существующего строя и колхозов заявляя:

«Что из колхозов ничего не получится напрасно Вы работаете в колхозе, нам колхозы не нужны ибо это порабощение крестьян».

В 1936 году будучи в колхозе проводил подрывную работу среди колхозников с целью развала колхоза, агитируя за невыход на работу.

Вопрос: Что Вы еще можете добавить по существу дела?

Ответ: больше по существу дела добавить ничего незнаю. Протокол мне прочитан, со слов моих верно в чем и расписываюсь.

Начальник Бориспольского РО НКВД
лейтенант Госбезопасности

(Лапин)».

«По следственному делу № 6241

ОБВИНИТЕЛЬНОЕ ЗАКЛЮЧЕНИЕ

По обвинению

Гончаренко Филиппа Яковлевича, 1897 года, по ст. 54-10 УК УССР

В Бориспольское Райотделение НКВД поступили данные о том, что Гончаренко Филипп Яковлевич в прошлом петлюровец, политбандит банды Черпака, проводил антисоветскую агитацию против мероприятий Советской власти, проявляя террористические тенденции по адресу актива колхоза.

На основании этих данных Гончаренко Филипп Яковлевич был подвергнут аресту.

Произведенным по делу следствием установлено, что Гончаренко Филипп Яковлевич является бывшим петлюровцем и бандитом банды Черпака, проводил контрреволюционную агитацию за открытие церкви, а также агитировал против мероприятий Соввласти, о предстоящей войне, проявлял террористические тенденции, направленные по адресу актива села (л.д. 13–15–17).

В присутствии свидетеля Ч.Т.И. весной 1936 года Гончаренко заявлял: «Должна быть война, скоро Гитлер объявит войну Советскому Союзу и постарается разбить власть коммунистов и освободить нас от колхозного строя. Если только настанет война я сам сяду на лошадь и буду рубить гадов» (л.д. 13).

В 1936 году Гончаренко в присутствии свидетеля К.М.А. заявил, называя свидетеля глупым человеком за то, что он работает в колхозе, запугивая приходом новой власти на Украину: «Если начнется война, я тогда покажу вам большевикам как строить колхозы и знушатся над людьми» (л.д. 15).

В 1919–1920 годах Гончаренко проводил националистическую агитацию за освобождение Украины от Советского Союза. Заявляя: «Нужно нам спасать Украину от большевиков. Надо организоваться всем против них и подавить Советскую власть. Нам нужна самостийная Украина» (л.д. 17).

Обвиняемый Гончаренко в пред'явленом ему обвинении виновным себя признал только в дезертирстве с Красной армии (л.д.).

На основании вышеизложенного полагаю-бы:

Настоящее следственное дело №6241 по обвинению Гончаренко Филипп Яковлевич, 1897 года рождения, уроженца и жителя села Вишенек, Бориспольского района, грамотного, женатого, беспартийного, украинца подданства УССР, бывшего петлюровца, направить на рассмотрение Тройки Киевского Областного Управления НКВД УССР.

Справка: Арестованный Гончаренко Филипп Яковлевич содержится под стражей в Киевской тюрьме, из сего числа перечисляется за Тройкой КОУ НКВД. Вещдоков нет.

Составлено 30 августа 1937 года.

Начальник Бориспольского РО НКВД

Старший лейтенант Госбезопасности

(Лапин)».

**«ВЫПИСКА ИЗ ПРОТОКОЛА №34
ЗАСЕДАНИЯ ТРОЙКИ ПРИ КИЕВСКОМ
ОБЛУПРАВЛЕНИИ НКВД УССР**

от «31» августа 1937 года

СЛУШАЛИ:

100. Дело №6241 Бориспольского Р/О НКВД по обвинению – Гончаренко Филиппа Яковлевича, 1897 года рождения, уроженца и жителя села Ви-

ВЫПИСКА ИЗ ПРОТОКОЛА № 34	
заседания Тройки при Киевском Облуправлении НКВД УССР	
от «31» Августа 1937 г.	
СЛУШАЛИ:	ПОСТАНОВИЛИ:
<p>Дело № 6241 Бориспольского Р/О НКВД по обвинению ГОНЧАРЕНКО Филиппа Яковлевича, 1897 г. р. уроженца, жителя села Вишеньки, гражданство СССР, бывшего члена банды Черпака.</p> <p>Обвиняется в том, что в 1930 г. участвовал на нелегальном совещании кулаков, питающихся организовать кулацкое восстание против Соввласти. Проводил контрреволюционную троцкистскую агитацию, распространяя провокационные слухи о предстоящей войне Германии с СССР и поражения в ней Советского Союза. Восхвалял фашистский устроитель. Проводил агитацию за освобождение Украины от Советской власти.</p>	<p>Гончаренко Филиппа Яковлевича заключить в ИТЛ сроком на 10 лет, считая срок с 29. Уг. - 1937 года.</p>
<p>Верно: Секретарь Тройки</p>	<p>/Альтзицер/</p>

Виписка із протоколу № 34 засідання Тройки при Київському Облуправленні НКВС УРСР від 31.08.1937 року.

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

шенек, Бориспольского района, украинца гражданства СССР. Середняка, бывшего петлюровца, политбандита банды Черпака.

Обвиняется в том, что в 1930 года участвовал на нелегальном совещании кулаков, питающихся организовать кулацкое восстание против Соввласти. Проводил контрреволюционную троцкистскую агитацию, распространяя провокационные слухи о предстоящей войне Германии с СССР и поражения в ней Советского Союза. Восхвалял фашистский устроитель. Проводил агитацию за освобождение Украины от Советской власти.

ПОСТАНОВИЛИ:

Гончаренко Филиппа Яковлевича заключить в ИТЛ сроком на 10 лет, считая срок с 29 августа 1937 года.

Верно: Секретарь Тройки

(Альтзицер)».

«Наркомвнуделу тов. Ежову

Гончаренко Федоры Логвиновной,

проживающей в селе Вишеньки,

Бориспольского района, Киевской области

ЖАЛОБА В ПОРЯДКЕ НАДЗОРА

Муж мой Гончаренко Пилип Яковлевич 28 августа 1937 года арестован Бориспольским отделением НКВД, потом отправлен в город Киев и здесь осужден Областным НКВД по недостаточно полным сведениям, полученным мною, будто бы на 10 лет, причем в настоящее время он находится во Владивостоке транзитная командировка С.В. 1. Т.Е. НКВД третья рота.

Я с мужем моим живу много лет, к тому же мы односельчане, я знаю всю его подноготную, и решительно не вижу никаких причин для ареста его и осуждения.

Муж мой крестьянин, из бедняков. Много лет он батраковал. С 1931 года он состоит членом колхоза имени Петровского. Как колхозник он ударник, энтузиаст, общественник, многократный премированный за отличную работу.

С 1937 года как знавший портняжное дело в ранней молодости, оставаясь членом колхоза, он вступил в селе Вишеньках в артель «Праця кустаря», где продолжал работать до дня ареста. Продолжая проявлять себя как ударник и общественник.

За что же мой муж осужден, – ума не приложу. Я прекрасно понимаю, что власть, Партия, а также НКВД не заинтересовано в том, чтобы в нашей стране был осужден безвинный человек, а наоборот все меры принимаются к тому, чтобы таких даже самых редких и единичных случаев не было.

И когда передо мной встает мучительный вопрос, а за что все таки мой муж арестован – оторван от семьи и осужден я прихожу к единственному выводу и единственную причину осуждения моего мужа вижу в следующем:

Есть у нас в селе Вишенках односельчанин Ч. Т. И.

Некоторые представления о нем можно иметь из прилагаемой при сем копии сельской корреспонденции под заголовком: «Вигнати гетьманців із сільради», напечатанный в газете «Коллективіст» от 15 января 1936 года – органа Бориспольского РПК.

Против этого Ч.Т.И. мой муж позволил себе высказаться, когда шла речь о снятии его со службы секретаря сельрады, а потом когда он был снят с этой службы, мой муж опять с ним столкнулся в артели «Праця кустаря», где мой муж работал кройщиком, и куда Чепурко также по снятии с должности секретаря сельрады поступил на работу.

Я глубоко убеждена, что этот Ч.Т., затаив давнюю злобу против моего мужа, подогретую потом столкновением в артели «Праця кустаря», образывая вокруг себя группу единомышленников, таких же как и он, ввел в заблуждение органы НКВД и благодаря ему мой муж оказался арестованным и осужден.

За последнее время под влиянием многочисленных сведений о различных клеветниках. Это убеждение мое еще более укрепилося.

В виду изложенного я прошу затребовать дело моего мужа из Киевского Областного НКВД на предмет проверки правильности его осуждения. И если будет выявлено, что он осужден неправильно, принять соответствующее меры для освобождения его.

Если же это не будет выявлено, то по крайней мере даст мне возможность точно узнать, насколько лет мой муж осужден.

Приложение: Выписка из газеты «Коллективіст».

20 февраля 1938 года» [40, с. 246–257; 58].

Заяву дружини Гончаренко Пилипа Федори розглянули, вирок залишено без змін. Подальша доля П. Я. Гончаренка невідома.

ЗАГУБЛЕНА ДОЛЯ

Гортаючи сторінки кримінальних справ, що до цього часу зберігаються в архівах Служби Безпеки України, ми звернули увагу на одну особливість: люди, засуджені до багаторічного позбавлення волі не добуваючи терміну покарання просто кудись безслідно зникали. Минало 10, 20 і 30 років, рідні чекали на їх повернення, а ті не повертались... Коли в 70-х та 80-х роках ХХ століття люди таки наважувалися написати листа до СБУ, щоб з'ясувати долю засудженого, отримували відповіді на зразок: «Де подівся засуджений встановить не вдалось». Це означало, що в його особовій справі не було документів ні про його звільнення, ні про його розстріл в концтаборі, ні про те, що він там помер. Після смерті з людьми поводитись як із сміттям, яке не обліковують...

Саме так сталося з жителем села Вишеньок Никифором Павловичем Яременком, який у 1937 році у віці 37 років був засуджений до 10 років ув'язнення. У концтаборі під час проходження покарання десь зник. Реабілітований у 1989 році. В документі про реабілітацію записано: «Судьбу Яременко Н.П. установить не представилось возможным».

Далі подаємо деякі документи із кримінальної справи № 65177 по обвинуваченню Н.П. Яременка мовою оригіналу, без жодних граматичних правок. Прізвіща та ініціали свідків скорочено.

«ДОВІДКА-ХАРАКТЕРИСТИКА

**Вишеньська сільська рада
Бориспільського району
Київської області**

Дана Вишеньківською сільською радою липня 1937 року на громадянина села Вишеньок, Бориспільського району, Київської області Яременка Нечипора Павловича про те, що Яременко Нечипор Павлович до революції по соцстану рахувався середняк. З 1924 по 1926 рік учасник в банді Крикуна, з 1926 по 1928 рік вчасник в банді Тютюна і мав тісний зв'язок з Черпаком та Петренком – отамани банди з Воронькова. В 1928 році мав тісний зв'язок з бандою Зеленого. В 1930 році був організатором групи кулаків, які мали завдання розвалити колективізацію.

З 1932 по 1934 рік служив об'їзчиком Вишенької дачі Бориспільського Райлізгоспу де організовував кулаків – давав їм в оренду лісгоспівську зем-

1962 году 1844

У С С Р
МИНИСТЕРСТВО ГОСУДАРСТВЕННОЙ БЕЗОПАСНОСТИ

АРХИВ
Учетно-архивного отдела
НКВД при Сов. Министров УССР
СЛЕД. ФОНД

ДЕЛО № 6232

По обвинению *Яременко Н.П.*

Начато _____ 19 ____ г. В _____ томас
Оканчено _____ 19 ____ г. Том № _____

После судебного рассмотрения и исполнения приговора в силу настоящего дела подлежат немедленному возвращению в _____
(указать название органа НКВД)

К делу должна быть приобщена копия _____

Подача ходатайств в производстве следственного дела, а также ходатайств на арест для в других отделах или органы НКВД, если бы в арестном, производится исключительно через _____

Учетно-архивный отдел
НКВД при Сов. Министров УССР
АРХ. № **36562**

65177 фп

Кримінальна справа Яременка Ничипора Павловича.

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

лю і мав тісний зв'язок з уголовним елементом, за що його судили, мав три роки тюрми.

Повернувшись з тюрми Яременко Нечипор Павлович поступив працювати до Бориспільського Райсоюзу де працює на сьогоднішній день. виборчими правами користується, що й стверджує сільська рада.

Підписи без прізвищ».

«ПОСТАНОВЛЕНИЕ

1937 года августа 18 дня Прокурор Бориспольского района Островский рассмотрел следдело по обвинению гражданина села Вишенки, Бориспольского района Яременко Никифора Павловича, 1900 года рождения, украинца, беспартийного, крестьянина, судившегося, каковой обвиняется в контрреволюционной агитации, то есть в преступлениях, предусмотренных ст.ст. 54–10 УК.

Имея ввиду, что обвиняемый Яременко Никифор Павлович находясь на свободе может повлиять на дальнейший ход следствия, а потому и руководствуясь 156 ст. КПК.

ПОСТАНОВИЛ:

Меру пресечения против обвиняемого Яременко Никифора Павловича избрать содержанием под стражей в Киевской тюрьме с зачислением содержания за Бориспольским Райотделом НКВД.

Райпрокурор

(Островский)».

«ПРОТОКОЛ ДОПРОСА

г. Борисполь, 1937 года августа месяца 17 дня

Я, начальник Бориспольского РО НКВД УССР Лапин, допросил в качестве обвиняемого:

Фамилия, имя, отчество – Яременко Никифора Павловича, 1900 года рождения, уроженца и жителя с. Вишенки Бориспольского района, Киевской области, хлебопашца-служащего, заведующий строевой перевалки Райпотребсоюза, образования низшего, беспартийного, украинца УССР.

Вопрос: Расскажите следствию сколько раз и за что Вы были под судом?

Ответ: Под судом и следствием я был около трех раз. Первый раз я привлекался за краденный лес, кража не подтвердилась, был оправдан в 1926 году. Второй раз подвергался в 1934 году по 97 ст. УК УССР был осужден к трем годам тюрьмы. И в третий раз подвергался по 70 ст. УК УССР и был оправдан, это было в 1935 году.

Вопрос: Когда и при каких обстоятельствах Вы попали в банду Тютюна и как долго были в этой банде?

Ответ: В банде Тютюна я не был, правда помогал бороться с этой бандой.

Вопрос: В чем заключалась ваша помощь по борьбе с бандой?

Ответ: выражалась в оказании помощи председателю сельсовета Кияшко Григорию Антиповичу выявлять бандитов.

Вопрос: В чем выражалась Ваша роль в организации кулацкого восстания в 1930 году?

Ответ: Никакого участия в подготовке организации восстания я не принимал, я в то время был членом сельского совета села Вишенки.

Вопрос: Когда и за что Вас исключили из колхоза?

Ответ: Меня исключили из колхоза в 1934 году за то, что ушел из колхоза на другие работы в лесничество, в кустарную мастерскую артель, в кооперацию заготовителем и т.д.

Вопрос: Следствию известно, что Вы находясь в селе Вишенках проводили антисоветскую агитацию направленную на развал колхозов и подрыва мероприятий сельской власти на селе.

Ответ: Никакой антисоветской агитации я не проводил как против колхозного строя так равно и против мероприятий сельской власти.

Вопрос: Что Вас заставило уйти из колхоза?

Ответ: Я из колхоза не уходил, а был рекомендован правлением колхоза на должность объездчика лесничества.

Вопрос: За что Вас уволили из лесничества?

Ответ: Уволили как подсудимого за то, что будучи объездчиком полгектара земли лесхоза сдал в аренду, за что был осужден к трем годам тюрьмы.

Вопрос: Вам пред'является обвинение в антисоветской агитации, признаете ли Вы себя в этом виновным?

Ответ: Не признаю себя виновным в антисоветской агитации.

Протокол мне прочитан, со слов моих верно в чем и расписываюсь.

(підпис)».

«ПРОТОКОЛ ДОПРОСА

г. Борисполь, 1937 года августа месяца 19 дня

Я, начальник Бориспольского РО НКВД УССР Лапин, допросил в качестве свидетеля:

Фамилия, имя и отчество – К. И. И., 1887 года рождения, рядового колхозника.

Вопрос: Что Вам известно о антисоветской деятельности Яременко Нечипора Павловича?

Ответ: Гражданина Яременко Нечипора Павловича я знаю как односельчанина, в прошлом бандит банд Тютюна и Зеленого. В августе 1936 года встретившись с Яременком в Борисполе он пригласил меня пойти с ним в пивную. Сидя в пивной за стаканчиком пива Яременко начал жаловаться на плохие условия жизни, на малую оплату заработной платы. Заявляя такие условия созданы только у нас в Советском союзе где в руководстве сидят жида обдирающие нас, которых нужно было давно изгнать». В 1937 году Яременко будучи в селе среди нас колхозников в выпившем виде начал со злобой высказываться называя нас инвалидами колхоза заявляя: «Лучше было б если бы небыло этих колхозов, небыло бы того мучения все это наделали коммунисты, не напрасно теперь много партийцев не соглашались с этой политикой все этому должен быть конец если не в 1937 году то в 1938 году придется коммунистам отдать Украину, а отдавать поможем. Горе будет нашим активистам, а этого они дождутся».

Вопрос: Что Вам еще известно о антисоветской деятельности Яременка?

Ответ: Больше мне ничего не известно.

Протокол мне прочитан, со слов моих верно в чем и расписываюсь.

(підпис)».

«ПРОТОКОЛ ДОПРОСА

г. Борисполь, 1937 года августа месяца 29 дня

Я, начальник Бориспольского РО НКВД УССР Лапин, допросил в качестве свидетеля:

Фамилия, имя и отчество – В.Т.О., 1909 года рождения, студента, крестьянина-бедняка.

Вопрос: Что Вам известно о антисоветской деятельности Яременко Нечипора Павловича, жителя села Вишенки?

Ответ: Гражданина Яременко Нечипора Павловича я знаю как бывшего бандита банд Черпака, Тютюна и Зеленого, который с бандитами терроризировал население до 1928 года. В 1929–1930 году он, Яременко являлся активным организатором подпольных совещаний против проведения коллективизации в селе Вишенки. Эти его нелегальные совещания были обнаружены сельским советом. В 1933 и 1934 году будучи объездчиком сдавал в аренду землю бывшим бандитам и раскулаченным кулакам, систематически организовывал пьянки, которые были направлены на срыв трудовой деятельности колхоза.

В 1935 году Яременко Нечипор из другими политическими бандитами пытались на меня и секретаря сельского совета т. Чепурко Трофима произвести теракт с целью убийства, за что были арестованы органами ГПУ цель их теракта мне не известна. Об этом мне лично тогда как председателю сельского совета заявил их участник нелегальных совещаний К.С.О., где он в настоящее время мне не известно.

Яременко Ничипор Павлович,
житель с. Вишеньок.

Вопрос: Что Вам конкретно известно о его антисоветских проявлениях?

Ответ: В 1935 Яременко Нечипор Павлович был активным организатором нелегальных совещаний бандитов и националистов, которые были направлены были на срыв выборов сельского совета.

Протокол мне прочитан, со слов моих верно в чем и расписываюсь.

(підпис)».

«ПРОТОКОЛ ДОПРОСА

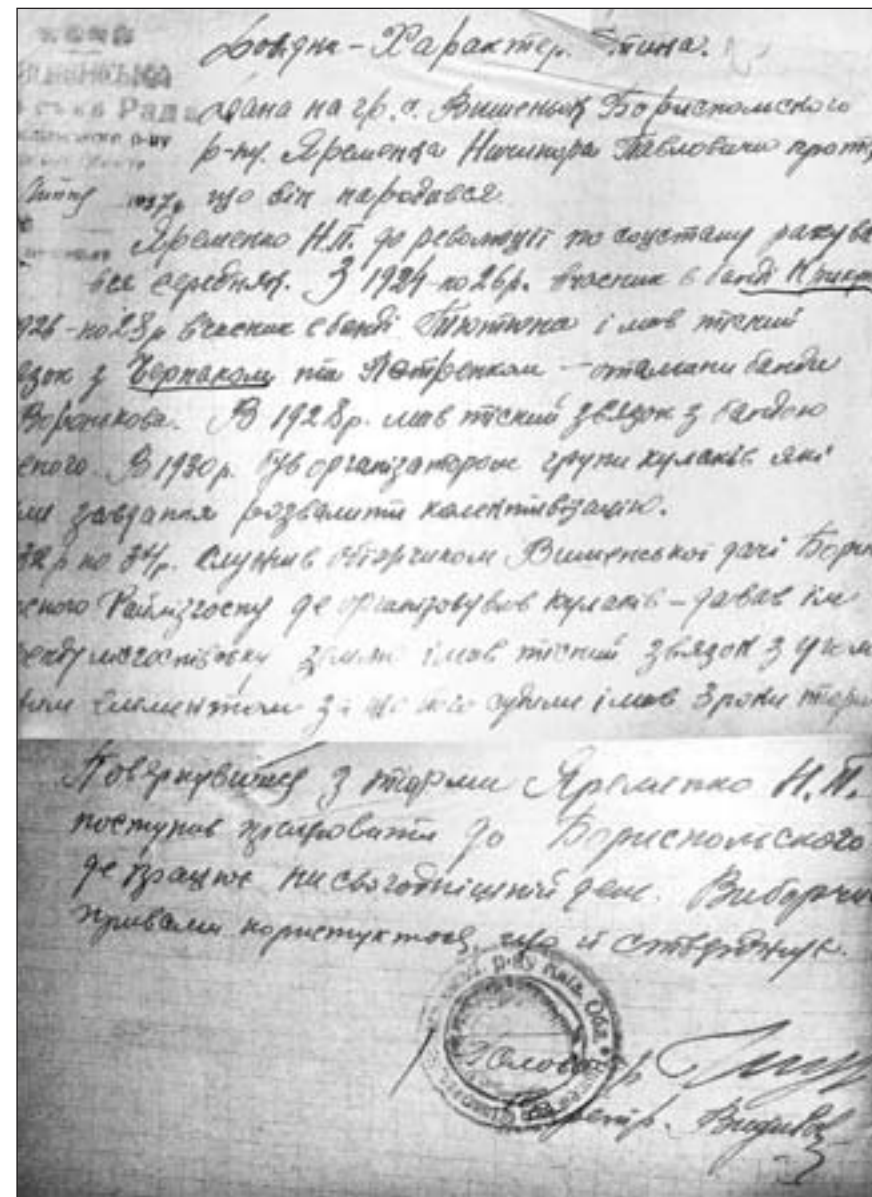
г. Борисполь, 1937 года августа месяца 29 дня

Я, начальник Бориспольского РО НКВД УССР Лапин, допросил в качестве свидетеля:

Фамилия, имя, отчество – Ч.Т.И., 1899 года рождения, бригадира молотарной бригады, крестьянина-середняка

Вопрос: Что Вам известно о антисоветской деятельности гражданина Яременко Нечипора Павловича, жителя села Вишенки?

Ответ: Гражданина Яременко Нечипора Павловича я знаю как бывшего бандита уголовной банды Яременко Дмитрия Митрофановича и имел связь с бандой Зеленого и в 1928 году был в банде Тютюна занимались грабежами. В 1930 году принимал активное участие в нелегальном совещании кулачества питавшись организовать восстание против сельской власти. Об этом совещания лично сам знаю, поскольку мне в то время было заявлено крестьянами

Довідка-характеристика на громадянина с. Вишеньок Яременка Ничипора Павловича.

о том, что в хате Чепурко Оверка проходит нелегальное совещание кулаков, где присутствовал и Яременко Нечипор Павлович.

Вопрос: Что Вам конкретно известно о антисоветской деятельности Яременко Нечипора Павловича?

Ответ: С 1936 года Яременко Нечипор Павлович активно проводит антисоветскую агитацию направленную на срыв то есть на развал колхоза несмотря на то, что он уже в 1936 году работал в селе Процеве и Борисполе всегда когда он появлялся в селе Вишенки всегда среди нас колхозников высказывался так: «Но как доработались, теперь хлебайте похлебку колхозную, голосовали за колхозы и советскую власть, теперь терпите, я не работал в колхозе, но зато живу лучше чем вы». В 1937 году он Яременко явившись в селе Вишенки в мае месяце из Борисполя среди колхозников в том числе и меня заявил:

«Работайте, будьте активистами, скорее погибнете, только больше выявляйте честных людей, которых Вы называете бандитами и кулаками из-за это Вы в награду получите пулю, я Вам никогда не прощу за то, что Вы меня заставили выехать из села, из за Вас я сидел в допреза это я с Вами справлюсь не думайте, что эта власть так крепка придет и ей конец придет так как царской власти».

Вопрос: Что Вам еще известно о антисоветской деятельности гражданина Яременко?

Ответ: Больше ничего мне не известно.

Протокол мне прочитан, со слов моих верно в чем и расписываюсь.

(підпис)».

«По следственному делу № 6232

ОБВИНИТЕЛЬНОЕ ЗАКЛЮЧЕНИЕ

**По обвинению Яременко Никифора Павловича,
1900 года рождения,
по ст. 54–10 УК УССР**

В Бориспольское Райотделение НКВД поступили данные о том, что Яременко Никифор Павлович в прошлом бывший бандит банды Черпака, находясь в селе проводил антисоветскую агитацию а также проявлял террористические тенденции по адресу актива села.

На основании этих данных Яременко Никифор Павлович был подвергнут аресту.

ЧЕРВОНІЙ ТЕРОР

Произведенным по делу следствием установлено, что Яременко Никифор Павлович в прошлом является политбандитом банд Черпака, проводил антисоветскую агитацию против всех мероприятий Партии и Соввласти на селе, проявлял террористические тенденции направленные по адресу актива (л.д. 12–14–16).

В 1936 году в августе месяце Яременко в присутствии свидетеля К.И.И. в разговоре по вопросу оплаты труда заявил: «Такие условия созданы только у нас в Советском союзе где в руководстве сидят жида, обдирающие нас, которых нужно было уже давно изгнать. Лучше было бы если небыло колхозов. Все это надоело. Не напрасно теперь много партийцев не соглашались с этой политикой. В 1938 году придется коммунистам отдать Украину. Горе будет нашим активистам, а этого они дождутся» (л.д. 12).

В 1935 году Яременко пытался произвести теракт над свидетелем В., за что находился под стражей в Киевской тюрьме около 6 месяцев. После чего был освобожден.

Яременко в присутствии свидетеля Ч.Т.И. заявил: «Доработались в колхозе, теперь хлебайте похлебку. Голосовали за колхозы и Советскую власть, теперь терпите. Работайте, будьте активистами, коре погибните, только больше выявляйте честных людей. За все это Вы в награду получите пулю. Я Вам никогда не прощу за то, что Вы меня заставили выехать из села» (л.д. 16).

Обвиняемый Яременко Никифор Павлович в пред'явленом ему обвинении виновным себя не признал (л.д. 10).

На основании вышеизложенного

ПОЛАГАЛ-БЫ:

Настоящее следственное дело №6232 по обвинению гражданина Яременко Никифора Павловича, 1900 года рождения, бывшего политического бандита, беспартийного, грамотного, женатого, украинца подданства УССР, направить на рассмотрение Киевского Областного Управления НКВД УССР.

Справка: Арестованный Яременко Никифор Павлович содержится в Киевской тюрьме из сего числа перечислен за Тройкой КОУ НКВД.

Вещьдоков по делу не имеется.

Составлено: 30 августа 1937 года.

Начальник Бориспольского РО НКВД
лейтенант Госбезопасности

(Лапин)
(підпис)».

«ВЫПИСКА ИЗ ПРОТОКОЛА №34 ЗАСЕДАНИЯ ТРОЙКИ

при КОУ НКВД УССР от 31 августа 1937 года

СЛУШАЛИ:

Дело №6232 Бориспольского РО НКВД по обвинению Яременко Никифора Павловича, 1900 года рождения, уроженца и жителя села Вишенки Бориспольского района, украинца подданства УССР, бывшего политического бандита банды Черпака и Тютюна.

Обвиняется в том, что проводил контрреволюционную повстанческую работу среди колхозников, дискредитировал представителей партии и правительства и угрожал расправой активистам села.

ПОСТАНОВИЛИ:

Яременко Никифора Павловича заключить в ИТЛ сроком на 10 (десять) лет считая срок с 18.VIII. 1937 года.

Верно: Секретарь Тройки (Альтзицер)».

«ПОСТАНОВЛЕНИЕ

1940 года мая месяца 20 дня

Киев

Помощник Прокурора по спецделам Киевской области Брагинский рассмотрел в порядке надзора дело осужденного Яременко Никифора Павловича, 1900 года рождения, жителя села Вишенки Бориспольского района Киевской области,

НАШЕЛ:

Решением Тройки КОУ НКВД От 31 августа 1937 года Яременко Никифор Павлович за контрреволюционную деятельность осужден к заключению в ИТЛ сроком на 10 (десять) лет.

Из имеющихся в деле материалов видно что Яременко Никифор Павлович в годы гражданской войны добровольно служил в банде Тютюнника и Зеленого, принимал участие в борьбе с частями Красной Армии, в период проведения коллективизации принимал участие в кулацких волынках по разбору колхозного имущества, проводил антисоветскую агитацию, направленную против колхозного строя, доказывал, что колхозы нерентабельные, долго существовать не будут, клеветал на Советскую власть.

Работая в должности объездчика Бориспольского Лесничества, злоупотреблял своим положением, в противовес закону сдавал в аренду землю раскулаченным для пахоты, за что был судим к трем годам лишения свободы,

ЧЕРВОНІЙ ТЕРОР

кроме этого будучи враждебно настроенным к Советской власти, имел намерение совершить теракт над секретарем сельского совета.

Эти обстоятельства подтверждаются показаниями свидетеля К.И.И., В.Т.А., Ч.Т.И., изобличающих его в антисоветской деятельности.

В своей жалобе Яременко никаких новых обстоятельств, требующих по делу дополнительной проверки не выдвигает.

Учитывая вышеизложенное и не находя оснований для опротестования решения по делу,

ПОСТАНОВИЛ:

Жалобу Яременко Никифора Павловича оставить без удовлетворения, о чем сообщит ему.

Надзорное производство прекратить, дело возвратить I-му спецотделу НКВД УССР.

Помощник Облпрокурора (підпис) (Брагинський)

Утверждаю: Заместитель облпрокурора

по спецделам (підпис) (Юрковецький)».

«№ 142828

Верховному Прокурору СССР

от заключенного Яременко Никифора Павловича

Происходящего Киевской области,

Бориспольского района, рождения 1900 года

Осужденного Тройкой НКВД

той же области по ст. 58-10 сроком на 10 лет

Отбываю – Колымский Округ ЮГ – лагерь Нечаянный

ЖАЛОБА

1937 года 18 августа отделом НКВД Бориспольского района киевской области я арестован.

Не имея за собой вины, я потребовал причины моего ареста. Вскоре мне пред'явлено обвинительное заключение, о том, что я якобы в 1924 году являлся участником банды Черпака, а в 1927 году являлся участником банды Тютюна. Как по имеющимся у меня документам я не только опровергаю эту ложь, но и имею доказательства, что сам лично являлся участником ликвидации банды Тютюна. Следствие выдвигает абсолютно противоречивые обвинения о том, что я в селе Вишенки организовал в 1930 году восстание против коллективизации, это обвинение я также опровергаю, так как в селе Вишенках никаких организаций и восстания против коллективизации не было. А

я сам лично был в 1929 году членом Вишенского сельского совета и был уполномоченным в 1930 году по раскулачиванию кулаков в селе Вишенки.

В колхоз я вступил в 1931 году и был в правлении колхоза председателем ревизии.

В 1932 году правление колхоза имени Петровского как активиста меня рекомендовало в Бориспольский Райлесхоз в качестве объезжчика, где я проводил работу до 1934 года. Вот это все вместе и послужило для моих врагов использовано для отмщения мне и написавши на почве личной мести на меня всякую грязь, оклеветали меня, извратив мою борьбу, которую я вел против врагов советского народа, превратили ее в борьбу против сельской власти.

Господин Прокурор, излагая это я убежден, что советское правосудие разберет всю ту нелепую болтовню и даст вконец-концов правдивое определение, ибо оставаться с этими пятнами – остаться в стаи врагов народа, то значит безумно жить, – жить хочется для того, чтобы еще с большей силой и энергией бороться с трудовым пьянством за создание счастливой и совместной коллективной жизни. Хочется жить для того, чтобы своей работой доказать всю абсурдность и нелепость вылитой грязи, незаконно и незаслуженно. Гражданин прокурор в силу применявшимся со стороны начальника РО НКВД насилием, как например, допрос с обнаженным наганом удара по лицу, я чтобы избежать издевания, принудительно подписал протокол не прочитавши даже что и написано.

Решениям Тройки НКВД Киевской области я приговорен к 10 годам лишения свободы низачто. Убедительно прошу пересмотреть мое дело и освободить меня.

В подтверждения всего изложенного прошу вызвать гражданина села Вишенек, бывшего председателя сельского совета 1927–1928 года К. Г. Р., 1929–1930 года М. О. И., Ч. С. И. и гражданин Ч. К. С., К. А. М.

Жалобщик

Н. Яременко
15/XI.1939 года».

«ПРОТОКОЛ ДОПИТУ СВИДКА

що його проводив Прокурор Бориспільського району 1940 року травня місяця 7 дня. Прокурором за неправдиві покази попереджено свідка:

К. І. І., 53 роки, позапартійний, письменний, одружений, мешкає в с. Вишеньки

Пояснив: громадянина Яременко Нечипора Павловича я знаю як односельця. Спору з ним не мав, взаємовідношення з ним звичайні.

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

Покази на громадянина Яременко я давав органам НКВД, але що я пояснював не пам'ятаю. Про те, щоб Яременко проводив контрреволюційну та антирадянську агітацію мені про це будь-що не відомо, як і невідомо щоб Яременко учавував в банді Зеленого або Тютюнника. Знаю, що Яременко в 1930 році під час волинок в колгоспі забрав свого з колгоспу коня як і інші колгоспники, а про те, що він мав намір вчинити над секретарем сельради теракт мені не відомо.

Громадянин В.Т. перебуває в РСТА, а Ч.Т. засуджений за наклеп і відбуває покарання в тюрмі з 1939 року. Більш пояснень нічого не маю, пояснення записано з моїх слів вірно, які мені зачитано, в чім і розписуюсь.

(підписи)».

«СПРАВКА

Фамилия, имя и отчество – Яременко Никифор Павлович, 1900 года рождения, служащий, осужден Тройкой при Киевском Облуправлении НКВД УССР от 31 августа 1939 года ст.ст. УК за контрреволюционную повстанческую деятельность срок 10 лет.

Местонахождение – Северисплагерь

Начальник 4 отделения 2 отдела

Сержант Государственной безопасности

(підпис)».

«СПРАВКА

с. Вишеньки

Бориспільського району

Київської області

Травня 1940 року

Видана на громадянина села Вишеньок Бориспільського району В. Т. О. про те, що його в селі Вишеньок не має, а перебуває в армії про що і свідчить.

Голова СВК

Секретар».

«СПРАВКА

с. Вишеньки

Бориспільського району

Київської області

Видана громадянину Ч. Т. І. села Вишеньок Бориспільського району про те, що його в селі Вишеньок не має, засуджений в 1938 році що і свідчить сільвиконком.

Голова СВК

Секретар».

«ДОВІДКА-ХАРАКТЕРИСТИКА

УРСР

**Вишньська сільськогосподарська артіль
імені Петровського Бориспільського району Київської області
13 травня 1940 року
№ 42**

Дана на громадянина села Вишеньок Яременко Никифора Павловича, який вступив до колгоспу імені Петровського в 1931 році. В 1932 році він перейшов працювати до Бориспільського лісництва – лісником. Виключено з колгоспу Яременко в 1934 році як сім'ю яка цілком потеряла стосунки з колгоспом і за розкладницьку роботу відносно колгоспу самого Яременка. Щодо вироблених трудовнів у 1931 році то в колгоспі даних не лишилось до цього часу, но працюючи такий час в колгоспі він до роботи ставився погано.

Голова колгоспу
Рахівник».

«ДОВІДКА-ХАРАКТЕРИСТИКА

Вишеньки

**Бориспільський район Київська область
12 травня 1940 року**

Дана на громадянина Вишеньок Бориспільського району Київської області

Яременко Никифора Павловича про те, що до і після революції рахувався середняк, з майна мав хату, клуню, сарай та млина вітряка. В 1931 році вступив у колгосп і до 1934 року працював в лісничестві лісником. В 1934 році його виключили з колгоспу за розкладницьку роботу серед колгоспників. В 1935 році був засуджений на 3 роки.

Того ж року майно було продане за несплату державних податків, зараз семья його працює в колгоспі що і свідчить сельсовет.

Голова СВК
Секретар
Утверждаю:
Заместитель Прокурора Киевской области.
Государственный советник юстиции.
3 класса Ю.А.Антоненко.
11 апреля 1989 года».

«ЗАКЛЮЧЕНИЕ В ОТНОШЕНИИ
Яременка Никифора Павловича

Дата и год рождения – 1900.

Место рождения – с. Вишеньки Бориспольского района Киевской области.

Сведения о партийности (в том числе № партийного билета) – *беспартийный*.

Место работы и должность до ареста – с. Вишеньки Бориспольского района Киевской области *заведующий сырьевой перевалки райпотребсоюза*.

Место жительства до ареста – с. Вишеньки Бориспольского района Киевской области.

Данные о родственниках – *родственники не установлены*.

Дата ареста, предъявлявшееся обвинения, когда и каким несудебным органом было вынесено решение по делу Яременко Никифора Павловича арестован Бориспольским райотделом НКВД УССР 18 августа 1937 года. По постановлению Тройки при Киевском Облуправлении НКВД УССР от 31 августа 1937 года на основании ст. 54–10 УК УССР заключен в ИТЛ сроком на 10 лет.

Судьбу Яременка Никифора Павловича установить не представилось возможным.

Яременко Никифор Павлович обвинялся в том, что проводя контрреволюционную повстанческую работу среди колхозников, дискредитировал руководителей партии и правительства и угрожал расправой активистам села.

Яременко Никифор Павлович подпадает под действие ст. 1 указа Президиума Верховного совета СССР от 16 января 1989 года «О дополнительных мерах по восстановлению справедливости в отношении жертв репрессий, имевших место в период 30–40-х и начала 50-х годов».

Старший помощник прокурора
Киевской области по надзору
за следствием в органах
Государственной безопасности
советник юстиции (підпис) (И.Ф.Левчевский)

Начальник следственного отделения
УКГБ Украинской ССР по г. Киеву
и Киевской области подполковник (підпис) (А.Ф.Береза)

10 апреля 1989 года» [40, с. 258–277; 59].

РЕПРЕСОВАНИЙ ЗА НАЦІОНАЛЬНІСТЮ

Великий терор поширювався не тільки на так званих куркулів, бандитів та віруючих. Було заплановано провести репресивні заходи також проти національних меншин.

Органи НКВД спеціально вишукували людей інших національностей для «справної» звітної цифри. Під цю кампанію потрапив житель с. Вишеньок, молдаванин за національністю, Іван Федорович Ткач. Його безпідставно було засуджено до 10 років ув'язнення. Всупереч всім тяготам і мукам радянського концтабору Іван Федорович вижив, повернувся додому в село, довгий час чесно працював у Вишеньківській середній школі столяром і активно домагався своєї реабілітації. Його реабілітували одним із перших у червні 1966 року.

Далі подаються деякі документи із кримінальної справи І.Ф.Ткача мовою оригіналу без жодних граматичних правок. Прізвіща та ініціали свідків скорочено.

«ПОСТАНОВЛЕНИЕ (о начатии следствия)»

г. Борисполь 3/IX/1937 года

Я, начальник Бориспольского РО НКВД УССР Лапин рассмотрев материал преступной деятельности гражданина Ткач Ивана Федоровича, 1901 года рождения, жителя села Вишенек, Бориспольского района

Выразившейся в том, что Ткач военнопленный, враждебно настроен к существующему строю, подрывает дисциплину колхоза, занимается грабительством населения и усматривая в совершенных обвиняемым Ткач Иваном Федоровичем действиях признаки преступлений, предусмотренных ст.ст. 54–10 УК УССР

ПОСТАНОВИЛ:

На основании 2 п. 93 ст. УПК и 108 ст. УПК начать по настоящему делу производство предварительного следствия.

Копию настоящего постановления направит Бориспольскому Райпрокурору.

Начальник Бориспольского РО НКВД

(Лапин)».

мс-42 1418

УССР
Комитет государственной безопасности
при Совете Министров

УЧТЕНО в 1962 году

АРХИВ
Учтено-архивного отдела
КГБ при Сов. Министров УССР
СЛЕД. ФОНД

УГОЛОВНОЕ ДЕЛО № 1948

по обвинению Ткач И.Ф.

Начато <u>3. IX 1937.</u>	В <u>одном</u> томах
Окончено <u>25. IX 1937.</u>	Том № <u>1</u>

После судебного рассмотрения и исполнения приговора в силу, настоящее дело подлежит немедленному возвращению в _____ (указать название органа КГБ) К делу должна быть приобщена копия приговора.	Передача выходящих в производство уголовных дел, а также выезда из архива дел в другие отделы или органы КГБ, хотя бы и временно, производится исключительно через _____ (указать название органа)
--	---

52343

Архив № _____
Служба в архиве _____

Кримінальна справа Ткача Івана Федоровича.

«ХАРАКТЕРИСТИКА

**Вишенська сільська рада
Бориспільського району
Київської області**

03 вересня 1937 року

Видана Бориспільському НКВД на громадянина села Вишеньок, Бориспільського району, Київської області, Ткача Івана Федоровича, про те, що він живе у селі Вишеньках з 1919 року прибув у село як плінний, по національності молдаванин до 1919 року його соцпоходження невідоме. Були слухи що в 1934 році з метою грабунку Ткач зарізав одну жінку та 8 річного хлопця, а також обікрав декілька разів молитовний будинок.

Проводив різні крадіжки та перепродував крадені речі. Людина з темним минулим. Зараз Ткач працює в колгоспі і продовжує свої темні справи. Що й стверджується

Голова сільської ради
Секретар».

«ДОВІДКА

**Вишеньківська сільськогосподарська артіль
імені Петровського
Бориспільського району
Київської області**

**3/IX/1937 року
№ 98**

Дана ця члену колгоспу імені Петровського села Вишеньок Ткачу Івану Хведоровичу, якій працює в колгоспі погано. до 1 вересня виробив 50 труднів. В 1933 році був під слідством.

Голова колгоспу».

«ПРОТОКОЛ ДОПРОСА

1937 года сентября месяца 10 дня

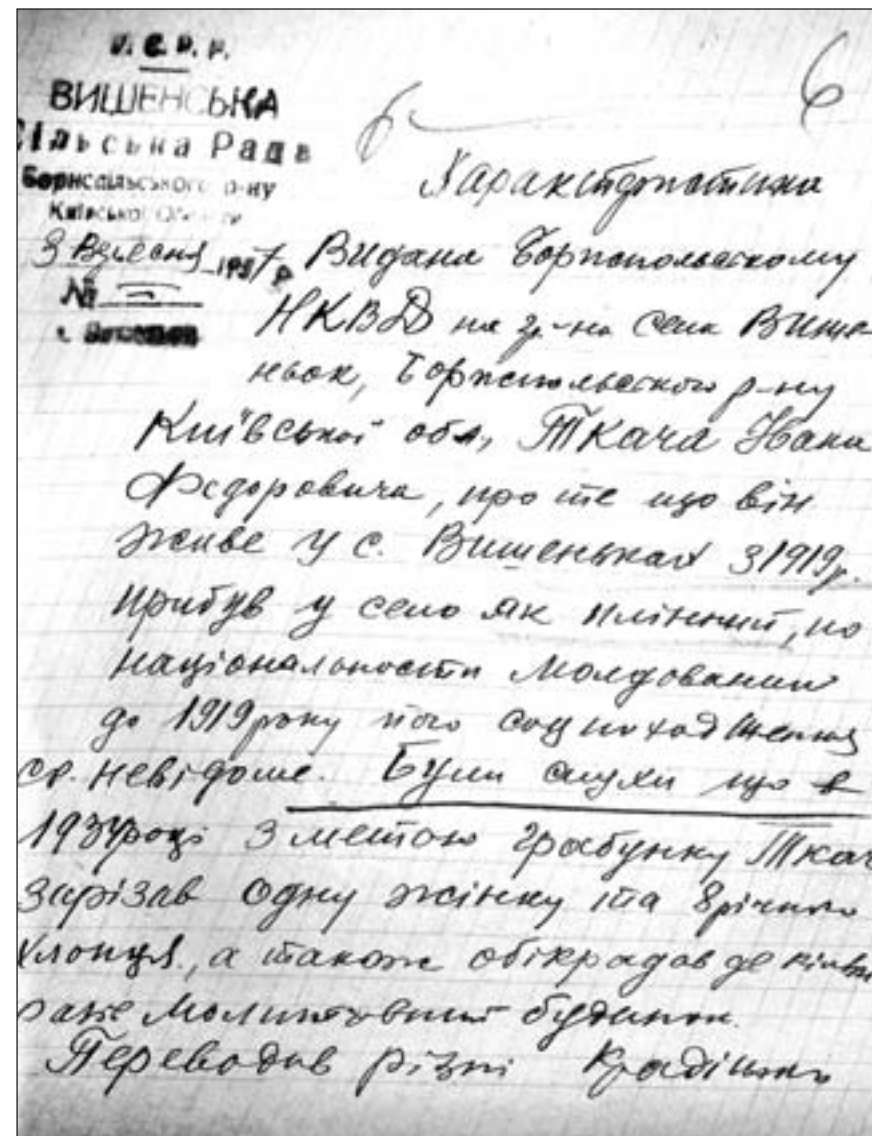
Я, начальник Бориспольского РО НКВД УССР Лапин, допросил в качестве обвиняемого:

Фамилия, имя и отчество – Ткач Иван Федорович, родился в с. Вере-та, Румыния, проживает в с. Вишенки Бориспольского района Киевской области, молдаван УССР, рядовой колхозник села Вишенек, малограмотный,

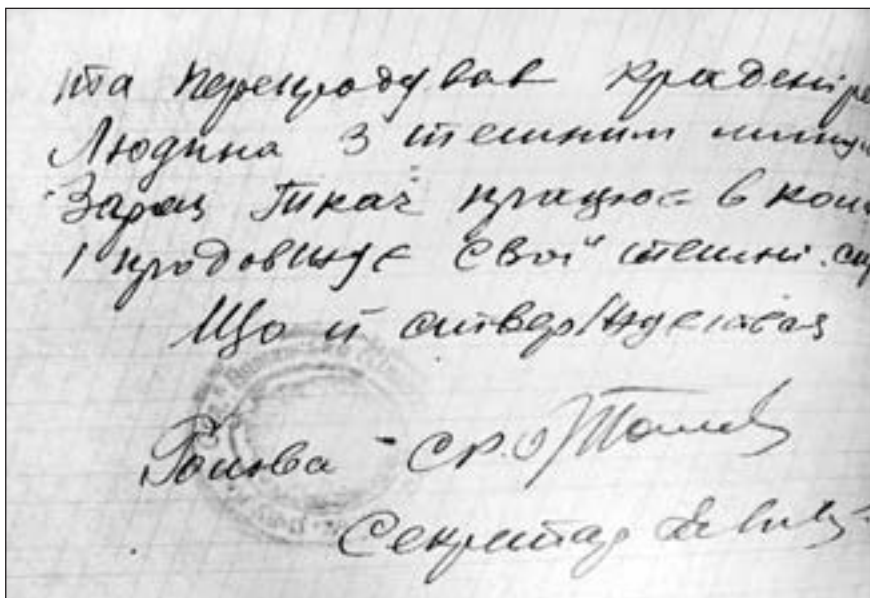
ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

беспартийный, снят с воинского учета запаса, в Красной Армии служил с 1923 года по 1924 год.

Вопрос: Когда и при каких обстоятельствах Вы прибыли в СССР из Румынской армии?

Характеристика на громадянина с. Вишеньок Ткача Івана Федоровича, стор. 1.

Характеристика на громадянина с. Вишеньок Ткача Івана Федоровича, стор. 2.

Ответ: В СССР я явился в 1922 году нелегально границу перешел на участке Могилев – Подольск. Пересекши границу направился в село Липовцы Могилев пограничного отряда. В этом селе переночевал у крестьянина фамилии которого в данный момент не помню на утро следующего дня я направился в комендатуру пограничного отряда где заявил о своем переходе границы, откуда был направлен в пограничный отряд Могилев-Подольск.

В погранотряде я пробыл больше месяца под стражей после чего был направлен в село Вишеньки ГПУ, там пробыл под стражей около полтора месяца и в последствии был направлен в Киевское ГПУ где тоже самое под арестом находился больше месяца, из Киева был направлен в Харьковское ГПУ где находился под стражей около месяца после чего был освобожден. После освобождения был добровольно принят в ряды красной армии и был направлен в Киев в 135 стрелковый полк в хозяйственную часть, в этой части я прослужил рядовым около полтора года. Демобилизовавшись из части я направился к знакомому проживающему в городе Киеве к гражданину Зубрицкому Стефану который и по сей день проживает в Киеве на набережной Печерская дом №52 где он работает мне не известно.

Вопрос: Когда Вы прибыли в Бориспольский район?

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

Ответ: В село Вишеньки Бориспольского района прибыл в 1924 году и там остался до ареста моего, а с 1932 года работал членом колхоза.

Вопрос: Что Вас заставило дезертировать из Румынской армии в СССР?

Ответ: Я дезертировал лишь потому, что не мог перенести религии и издевательств офицеров над солдатами.

Вопрос: Когда и за что Вы были арестованы жандармами?

Ответ: Был арестован не жандармами, а был арестован на трое суток майором части за организацию побега в СССР.

Вопрос: Кто из Ваших родственников проживал в Румынии и чем они там занимались?

Ответ: В Румынии проживает 5 братьев, Николай, Костянтин, Александр, Владимир и Василий и все они проживают в селе Бережань Ататской

Охоронці радянських концтаборів.

волости Коротского уезда. Переписки с ними никакой неимел, писал одно письмо на родину в 1923 году будучи в Красной армии.

Вопрос: Когда Вы собирались уехать на родину в Румынию?

Ответ: Поехать в Румынию я никогда не собирался.

Вопрос: За что Вы в 1939 году были под следствием?

Ответ: Под следствием не был, на допрос милиция вызвала по делу убийства женщины, фамилии ее не помню.

Вопрос: Что за цель у Вас была убить гражданку Выдыборец Домаху села Вишенек?

Ответ: Об этом я ничего не знаю.

Вопрос: Где Вы приобрели оружие и для какой цели и почему Вы несдали оружие соответствующим органам?

Ответ: Никакого оружия я не приобретал, все это ложь.

Вопрос: Что Вас заставило проводить в селе Вишенках антисоветскую агитацию против мероприятий сельской власти?

Ответ: Никакой антисоветской агитацией я не занимался».

«По следственному делу № 1948

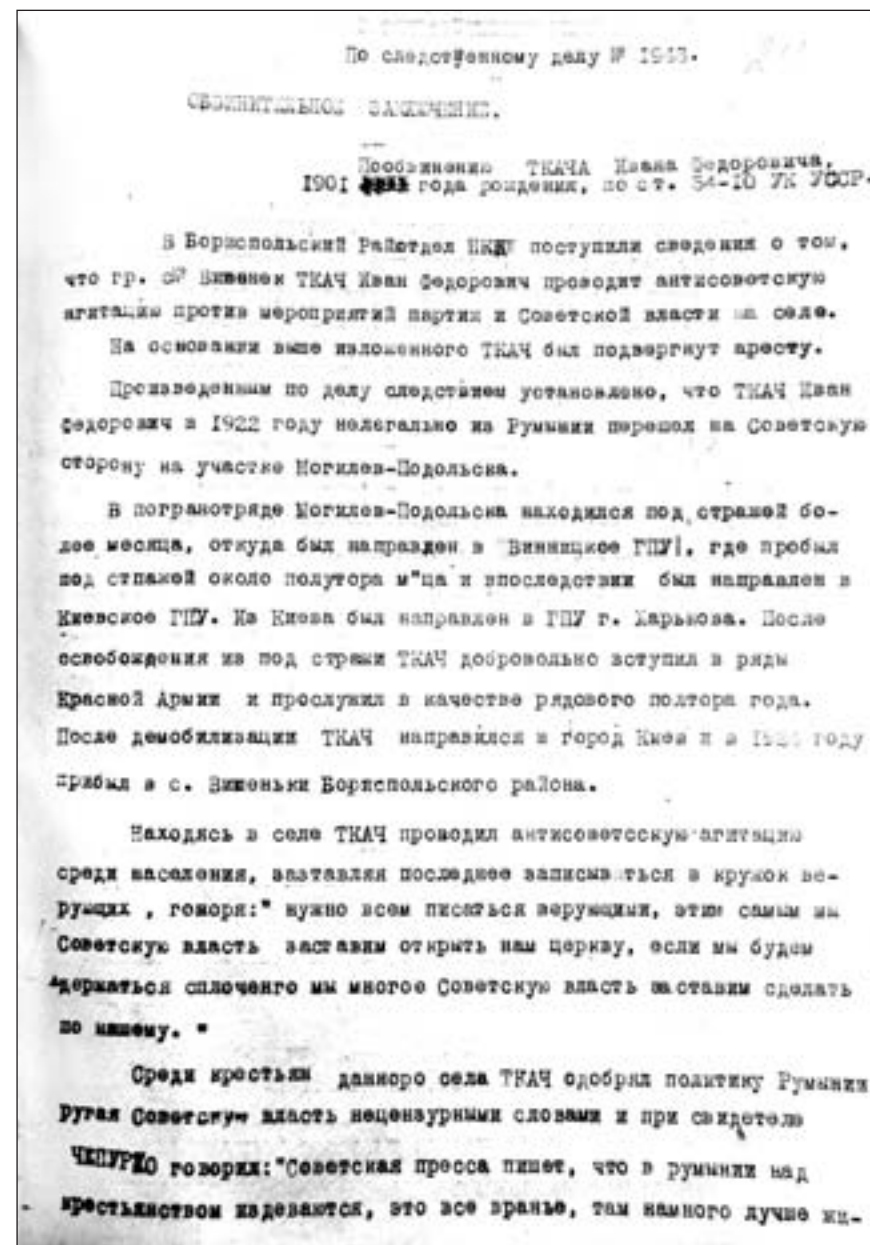
ОБВИНИТЕЛЬНОЕ ЗАКЛЮЧЕНИЕ

**По обвинению ТКАЧА Ивана Федоровича,
1901 года рождения, по ст. 54-10 УК УССР**

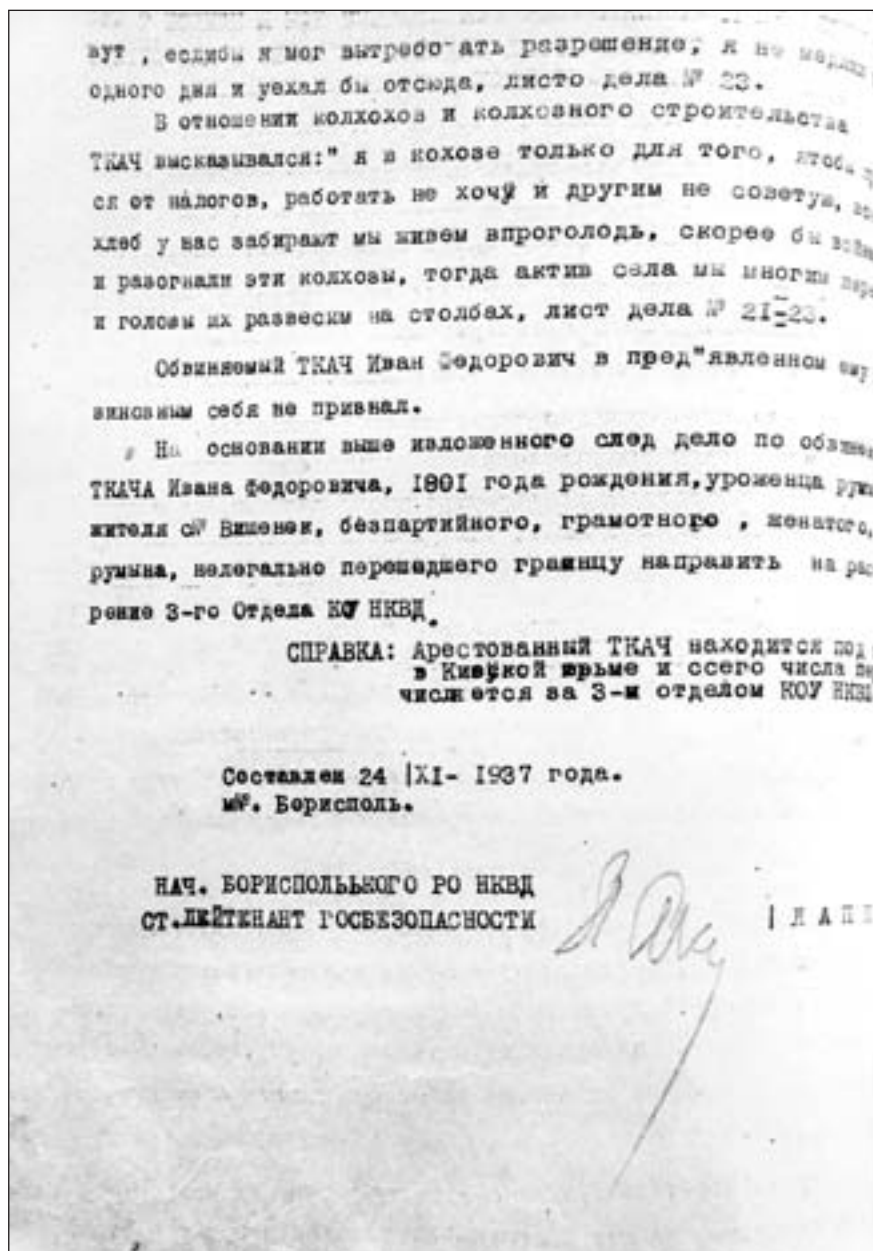
В Бориспольский Райотдел НКВД поступили сведения о том, что гражданин села Вишенек ТКАЧ Иван Федорович проводит антисоветскую агитацию против мероприятий партии и Советской власти на селе. На основании выше изложенного ТКАЧ был подвергнут аресту. Произведенным по делу следствием установлено, что ТКАЧ Иван Федорович в 1922 году нелегально из Румынии перешел на Советскую сторону на участке Могилев-Подольска.

В погранотряде Могилев-Подольска находился под стражей более месяца, откуда был направлен в Винницкое ГПУ, где пробыл под стражей около полутора месяца и впоследствии был направлен в Киевское ГПУ. Из Киева был направлен в ГПУ города Харькова. После освобождения из под стражи ТКАЧ добровольно вступил в ряды Красной Армии и прослужил в качестве рядового полутора года. После демобилизации ТКАЧ направился в город Киев и в 1924 году прибыл в село Вишенки Бориспольского района.

Находясь в селе ТКАЧ проводил антисоветскую агитацию среди населения, заставляя последнее записываться в кружок верующих, говоря: «Нуж-

Обвинувальный винок на Ткача Ивана Федоровича, стор. 1.

Обвинувальный винок на Ткача Ивана Федоровича, стор. 2.

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

но всем писаться верующими, этим самым мы Советскую власть заставим открыть нам церкву, если мы будем держаться сплоченного мы многое советскую власть заставим сделать по нашему».

Среди крестьян данного села ТКАЧ одобрял политику Румынии ругая Советскую власть нецензурными словами и при свидетеле Ч. говорил: «Советская пресса пишет, что в Румынии над крестьянами издеваются, это все вранье, там намного лучше живут, если бы я мог вытребовать разрешение, я не одного дня и уехал бы отсюда, лист дела № 23.

В отношении колхозов и колхозного строительства ТКАЧ высказывался: «Я в колхозе только для того, чтобы освободиться от налогов, работать не хочу и другим не советую, все равно хлеб у нас забирают мы живем впроголодь, скорее бы война и разогнали эти колхозы, тогда актив села мы переб'ем и головы их развесим на столбах», лист дела № 21-23.

Обвиняемый ТКАЧ Иван Федорович в пред'явленном ему обвинении виновным себя не признал. На основании вышеизложенного следственное дело по обвинению ТКАЧА Ивана Федоровича, 1901 года рождения, уроженца Румынии, жителя села Вишенек, беспартийного, грамотного, женатого, румына, нелегально перешедшего границу направить на рассмотрение 3 Отдела КОУ НКВД.

Справка: Арестованный ТКАЧ находится под стражей в Киевской тюрьме и с сего числа зачисляется за 3-м отделом КОУ НКВД.

Составлен 24.11.1937 года

г. Борисполь

Начальник Бориспольского РО НКВД

Старший лейтенант Госбезопасности».

**«ВЫПИСКА ИЗ ПРОТОКОЛА НАРОДНОГО СОВЕЩАНИЯ
ПРИ НАРОДНОМ КОМИССАРЕ ВНУТРЕННИХ ДЕЛ СССР**

от 26 декабря 1937 года

СЛУШАЛИ:

Дело №1948 Киевской области о Ткач Иване Федоровиче, 1901 года рождения, перебежчик.

ПОСТАНОВИЛИ: Д.1

Ткач Ивана Федоровича за контрреволюционную деятельность – заключить в ИТЛ сроком на 10 лет, считая срок с 3/Х.1937 года».

Виписка із протоколу Особливої Народи при Народному Комисарі Внутрішніх Справ СРСР від 26.12.1937 року.

«ПОСТАНОВЛЕНИЕ

гор. Киев 30 июня 1966 года

Президиум Киевского Областного Суда

В составе председательствующего:

Председательствующий Президиума

Киевского Областного Суда – т. Гапона

Члены Президиума – т. т. Кузьмичевой, Мацко, Паневина, Карзина.

С участием прокурора – т. Хриенко

Рассмотрел протест прокурора Киевской области на постановление Особого Сoвещания при НКВД СССР от 26 декабря 1937 года, которым:

Ткач обвинялся в том, что в 1922 году нелегально перешел границу из Румынии до ареста среди жителей села Вишенки проводил антисоветскую агитацию, восхвалял условия жизни в Румынии, клеветал на колхозное

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

строительство, в период переписи населения призывал односельчан записываться верующими.

В протесте прокурор Киевской области ставит вопрос об отмене постановления Особого Сoвещания и прекращении дела производством за недоказанностью обвинения.

Рассмотрев материалы дела, выслушав доклад члена суда Макогон и прокурора Хриенко, поддержавшего протест, президиум Киевского Облсуда находит протест обоснованным и подлежащим удовлетворению по таким мотивам.

В основу обвинения Ткача были положены показания свидетелей В.Г.К., К.Г.С., Ч.Т.И., которые пояснили, что Ткач принимал участие в убийстве женщины с ребенком в их селе в 1929 году, в 1933 году хотел убить Выдыборец Домну, похитил в школе учебную винтовку, клеветал на колхозную жизнь, восхвалял условия жизни в буржуазной Румынии.

Показания свидетелей записаны общими фразами, не содержащими ссылок на конкретные факты антисоветской деятельности Ткача. Ткач не признал своей вины. В ходе дополнительного расследования ранее допрошенные свидетели не передопрошены, их нет в живых.

Реабілітовані історією.

Показания их в антисоветской деятельности Ткача опровергли вновь допрошенные свидетели Выдыборец Доминикия Артемовна, Кошель Василий Степанович, Ганжа Антон Андреевич, Кошель Петр Иванович, которые пояснили, что антисоветских разговоров от Ткача никогда не слышал.

Свидетель Выдыборец заявила, что на ее жизнь Ткач никогда не покушался.

При проверке по соответствующим архивам компрометирующих Ткача данных не установлено.

Таким образом, Ткач необоснованно арестован и привлечен к уголовной ответственности.

В силу изложенного и руководствуясь ст.ст. 393, 394 УПК УССР, президиум Киевского Облсуда, –

ПОСТАНОВЛЯЕТ:

Протест прокурора Киевской области удовлетворить. Постановление Особого Совещания при НКВД УССР от 26 декабря 1937 года отменить и дело в отношении Ткача Ивана Федоровича производством прекратить за недоказанностью обвинения.

П.п. Председательствующий –

Гапон

Верно:

Член Облсуда

(Макогон)

НС–42

14 июля 1966».

**«Гражданину Ткач Ивану Федоровичу
с. Вишенки, Бориспольского района, Киевской области**

СПРАВКА

Дело по обвинению Ткача Ивана Федоровича до ареста работавшего столаром в колхозе села Вишенки, пересмотрено Президиумом Киевского Областного Суда 30 июня 1966 года.

Постановление от 26 декабря 1937 года отменено и дело производством прекращено за недоказанностью обвинения.

Ткач Иван Федорович реабилитирован.

И.О. Председателя

Киевского Областного Суда

Т. Макогон» [40, с. 332–345; 56].

ВІН ЛЮБИВ УКРАЇНУ І РІДНУ ЗЕМЛЮ

На початку ХХ століття в часи встановлення радянської влади в Україні Павло Тичина писав: «Стоїть сторозтерзаний рідний нам Київ і двісті розіп'ятий я».

Не один раз розіп'ятий радянською владою був і наш земляк, корінний вишеньківець, Опанас Іонович Отрошко. Опанас Іонович Отрошко – селянин-середняк, грамотний. На час свого арешту був одружений, мав сім'ю: дружину – Орину, дочку Марусю 16 років, дочку Параску 13 років та сина 11 років. Він був людиною відкритої вдачі. Свої думки та громадянську позицію не приховував. У 1905 році юнаком брав активну участь у церковному русі. Під час Першої світової війни його мобілізували до царської армії і повернувся він до рідного села лише на початку 1919 року. Працював інструктором у Червоній Армії. 1931 року вступив до колгоспу. На перших зборах був обраний головою колективного риболовецького господарства «Дніпро». На цій посаді працював майже 2 роки, але з невідомих причин був звинувачений у шкідництві і звільнений з роботи. Після цього протягом року працював головою споживчого товариства (у 1936 р. це товариство визнане одним із кращих у Бориспільському районі), а потім повернувся до колгоспу, де працював помічником рахівника (бухгалтера) [38, с. 730]. Як і багатьох інших односельчан, його арештували за доносом. У Центральному державному архіві громадських об'єднань України зберігається справа О.І.Отрошка, частину документів якої подаємо мовою оригіналу без жодних граматичних правок: Призвіща та ініціали свідків скорочено.

«ПОСТАНОВА

г. Борисполь, 1937 года августа месяца 29 дня

Я, уполномоченный Бориспольского РО НКВД Лапин рассмотрев материал преступной деятельности гражданина Отрошко Афанасия Ионовича, 1889 года рождения, жителя и уроженца с. Вишенек Бориспольского района, выразившейся в том, что Отрошко агитировал против колхозного строя, против мероприятий Партии и Советской власти на селе, организатор церковного движения и усматривая в совершенных обвиняемым Отрошко Афанасий Ионович действиях признаки преступлений, предусмотренных ст.ст. 54–10 УК УССР

ПОСТАНОВИЛ:

На основании 2 п. 93 ст. УПК И 108 ст. УПК начать по делу производство предварительного следствия.

Копию настоящего постановления направить Бориспольскому Райпрокурору.

Начальник Бориспольского РО НКВД
старший лейтенант госбезопасности (Лапин)».

«СПРАВКА

**Вишенська сільська рада
Бориспільського району
Київської області**

Выдана сия Бориспольскому Райотделу НКВД в том, что гражданин Отрошко Афанасий Иванович, 1898 года рождения, уроженец села Вишенки, Бориспольского района, по соцпроисхождению из крестьян-середняков, имел в своем пользовании 5 гектаров земли. Вступил в колхоз в 1931 году, где был избран председателем колхоза около двух лет, откуда был снят как вредитель.

В настоящее время работает в конторе колхоза помощником счетовода. Пьяница, и к работе относится плохо.

До 1905 года являлся активным организатором церковного движения. В 1936–1937 годах агитировал за открытие церквей по Бориспольскому району, как личность социально опасная. (один підпис)».

«ХАРАКТЕРИСТИКА

**Сільськогосподарська артіль імені Петровського
с. Вишеньки
Бориспільського району Київської області
августа 1937 года № 104**

Дана на члена колхоза імені Петровського с. Вишенки – Отрошко Афанасия Ивановича в том, что он принят в колхоз в 1931 году, где и работает до настоящего времени.

В 1936 году в колхозе не работал, поскольку был головою кооператива. В 1937 году на 1/09 имел 102 трудодня. Работает в колхозе помощником счетовода. Отношение к работе в колхозе хорошее.

Голова колхоза».

«ПОСТАНОВЛЕНИЕ

г. Борисполь 29.VIII 1937 года

Я, начальник Бориспольского РО НКВД УССР Лапин рассмотрев материалы по обвинению гр. Отрошко Афанасия Ивановича, 1889 года рождения, грамотного, женатого, уроженца и жителя с. Вишенки Бориспольского района

В преступлении, предусмотренном ст. ст. 54–10 УК УССР, выразившихся в том, что он, Отрошко, организатор церковного движения, агитировал против колхозного строя, против существующего строя. Решил, что нахождение на свободе Отрошко может отразиться на ходе следствия.

На основании изложенного и руководствуясь ст. ст. 143, 145, 156 УПК УССР, постановил избрать мерой пресечения способов уклонения от суда и следствия по отношению к обвиняемому Отрошко избрать мерой пресечения нахождение под стражей в Киевской тюрьме.

Настоящее постановление представить Бориспольскому Райпрокурору.
Начальник Бориспольского РО НКВД
старший лейтенант Госбезопасности (Лапин)».

«ПОСТАНОВЛЕНИЕ

гор. Борисполь 29 VIII 1937 года

Я, начальник Бориспольского РО НКВД УССР Лапин, рассмотрев следственный материал о гражданине Отрошко Афанасий Иванович, 1889 года рождения, уроженец и житель с. Вишенек Бориспольского района нашел, что произведенными следственными действиями установлено: Отрошко организатор церковного движения, агитатор против колхозного строя, против мероприятий Партии и Советской власти на селе на основании ст. 126 УПК и руководствуясь ст. 127 УПК УССР

ПОСТАНОВИЛ:

Привлечь гражданина Отрошко Афанасия Ивановича в качестве обвиняемого, предъявив ему обвинение в том, что он агитировал против колхозного строя, против мероприятий Советской власти и Партии, организатор церковного движения, то есть в преступлениях, предусмотренных ст. ст. 54–10 УК УССР.

Начальник Бориспольского РО НКВД
старший лейтенант Госбезопасности (Лапин)
«31» августа 1937 года».

«ПРОТОКОЛ ДОПРОСА»

1937 года августа месяца 29 дня

Я, начальник Бориспольского РО НКВД УССР Лапин, допросил в качестве свидетеля:

Фамилия, имя и отчество – Ч.Т.И., 1899 года рождения, уроженца и жителя с. Вишенки Бориспольского района Киевской области, бригадира колхоза, беспартийного

Вопрос: Знаете ли Вы гражданина Отрошко Афанасия Ионовича, жителя с. Вишенки?

Ответ: Гражданина Отрошко знаю как церковника, активного организатора церковного движения и за открытие церкви в с. Вишенки, среди религиозного населения вел агитацию, чтобы не выходили на работу в воскресенье и религиозные дни. Кроме этого занимался запугиванием колхозников, работающих по религиозным праздникам, как, например, в 1936 года он, Отрошко, заявил: «Что Вы сегодня делаете в такой религиозный праздник, как Николай. Вы пошли на работу в колхоз, Вас коммунисты заставляют отказаться от религии, а Вы их слушаете. Помните, что еще настанет то время, когда Вы за это будете отвечать не только перед богом, но и перед народом. Вас живыми будут жечь на кострах».

В 1937 году в июле месяце в связи с предстоящими выборами советом, он, Отрошко, среди религиозных граждан нашего села проводил антисовет-

Отрошко Опанас Іванович, житель с. Вишеньок.

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

скую работу, направленную на срыв выборов совета, агитацию, что в совет нужно избирать больше верующих людей. Нужно из сельсовета выгонять активистов и коммунистов».

Вопрос: Что Вам еще известно за Отрошка?

Ответ: Больше ничего мне не известно.

Протокол мне прочитан, со слов моих верно, в чем и расписываюсь

Допрос произвел: Начальник Бориспольского РО НКВД

старший лейтенант Госбезопасности

(Лапин)».

«ПРОТОКОЛ ДОПРОСА»

1937 года августа месяца 30 дня

Я, начальник Бориспольского РО НКВД УССР Лапин, допросил в качестве свидетеля:

Фамилия, имя и отчество – К. Л. Д., 1900 года рождения, уроженец и житель с. Вишенки Бориспольского района Киевской области, украинец УССР, плотник колхоза, крестьянин-бедняк, малообразованный, беспартийный

Вопрос: Что Вам известно о антисоветской деятельности гражданина Отрошко Афанасия Ионовича, жителя с. Вишенки?

Ответ: Гражданина Отрошка Афанасия Ионовича знаю как яркого националиста, который в 1920–1921 годах вел националистическую контрреволюционную работу среди населения нашего села за самостийную Украину, был активным организатором украинского движения, агитировал за украинскую церковь. В 1930 году был тесно связан с членами контрреволюционной организации СВУ, скрывались у него на квартире украинские попы, которые подлежали к аресту за контрреволюционную деятельность. Мне об этом говорил сам поп Дорошенко Василий Иванович, который в данный момент находился в нелегальном положении. В 1930 году Отрошко был председателем колхоза, окружившим себя шайкой бывших политических бандитов кулаков, с которыми все время расхищал социалистическое имущество, довел колхоз до развала. В 1935 году я будучи в то время ударником колхоза разбираю кулачью хату для материала для стройки. Во время этой работы подошел ко мне Отрошко, заявил: «Теперь Вы начали разбирать хаты, а про будущее забыли, еще будете отвечать и на место этих разобранных хат построите новые хаты». Добавляю, что гражданин Отрошко за это хотел побить, но я успел от него удрать.

Вопрос: Что Вам еще известно о антисоветской деятельности гражданина Отрошко?

Ответ: Больше ничего мне не известно.

Протокол мне прочитан, со слов моих верно, в чем и расписываюсь
 Допрос произвел: Начальник Бориспольского РО НКВД
 старший лейтенант Госбезопасности (Лапин)».

«ПРОТОКОЛ ДОПРОСА

1937 года августа месяца 30 дня

Я, начальник Бориспольского РО НКВД УССР Лапин, допросил в качестве свидетеля:

Фамилия, имя и отчество – Р.А.Л., 1905 года рождения, уроженец и житель с.Вишенки Бориспольского района Киевской области, украинец УССР, пожарник швейной мастерской, крестьянин-батрак, колхозник, беспартийный

Вопрос: Что Вам известно о антисоветской деятельности гражданина Отрошко Афанасия Ионовича, жителя с. Вишенки?

Ответ: Гражданина Отрошка Афанасия Ионовича знаю как активного организатора церковного движения, который и по сей день ведет агитацию за

Характеристика на члена колгоспу імені Петровського с. Вишеньки Отрошка Афанасія Івановича.

открытие церкви. С 1920 года по 1925 год вел активную антисоветскую агитацию за самостоятельную Украину, среди населения открыто высказывал так: «Не верьте кацапам, советской власти, это не власть, а кацапская банда, которая грабит нас украинцев. Мы должны бороться за самостоятельную Украину с оружием в руках»

В 1929–1930 годах вел активную агитацию против коллективизации среди нас, колхозников, открыто заявлял:

«Селяне не вступайте в колхозы. Колхозы это кацапское «ярмо». Колхоз Вас доведет до нищеты и голод. Нужно бороться против такой системы хозяйства, нужно подумывать о том, что Советская власть не устоит, все вскоре изменится». В 1931 году пролезший в колхоз с целью развала колхоза начал вести подрывную работу против колхозного строительства, окружил себя кулачеством, колхоз довел до полного развала, за что за вредительскую работу был снят из занимаемой работы председателя колхоза.

После чего группой кулаков-церковников был выдвинут на председателя кооперации. Будучи председателем снят поскольку с кулаками бедноте абсолютно не отпускал товаров. Кроме того, в 1936 году контрреволюционно высказывался о приближении войны, заявляя: «Настанет война, будем воевать с нашими, покажем активу, что мы еще живы и способны отомстить за все».

Вопрос: Что Вам еще известно о антисоветской деятельности гражданина Отрошко?

Ответ: Больше ничего мне не известно.

Протокол мне прочитан, со слов моих верно, в чем и расписываюсь
 Допрос произвел: Начальник Бориспольского РО НКВД
 старший лейтенант Госбезопасности (Лапин)».

«ПРОТОКОЛ ДОПРОСА

1937 года августа месяца 30 дня

Я, начальник Бориспольского РО НКВД УССР Лапин, допросил в качестве обвиняемого:

Фамилия, имя и отчество – Отрошко Афанасий Ионович, 1889 года рождения, уроженец и житель с. Вишенки Бориспольского района Киевской области, украинец УССР, крестьянин-середняк, грамотный, беспартийный, семья состоит с: 1) жена Арина, 38 лет, 2) дочь Маруся, 16 лет, 3) дочь Параска, 13 лет, 4) сын, 11 лет

Вопрос: Где Вы были в 1918–1919 годы?

Ответ: В 1918 году в октябре я возвратился из империалистической войны, пролежал 1919 год дома больным.

Вопрос: В чем выражается Ваша роль в церковном движении по селу Вишеньках?

Ответ: Я состоял в общине украинской церкви около года, в этой общине был записан регентом.

Вопрос: В чем выражается Ваша роль в церковном движении в настоящее время?

Ответ: В настоящее время никакого участия в церковном движении не принимаю

Вопрос: В чем выражались Ваши связи с членами контрреволюционной организации СБУ в 1930 году?

Ответ: Никаких связей я не имел.

Вопрос: Что за священники в 1930 году скрывались у Вас на квартире, как-то Дорошенко и другие?

Ответ: Никаких священников у меня на квартире не было и я не скрывал.

Вопрос: Что за вредительство было в колхозе в бытности Вас председателем колхоза.

Ответ: Никакого вредительства не было.

Вопрос: Расскажите следствию о Вашей антисоветской деятельности, которую Вы проводили с 1920 года по день Вашего ареста?

Ответ: Никакой антисоветской деятельности я не проводил против Советской власти.

Вопрос: В чем выражалось Ваше недовольство против колхозного строя?

Ответ: Никакого недовольства против колхозного строя не имел и не имею.

Вопрос: Вам пред'является обвинение в антисоветской агитации, направленной против мероприятий Соввласти. Признаете ли Вы себя виновным в антисоветской деятельности?

Ответ: Не признаю и антисоветской агитацией не занимался.

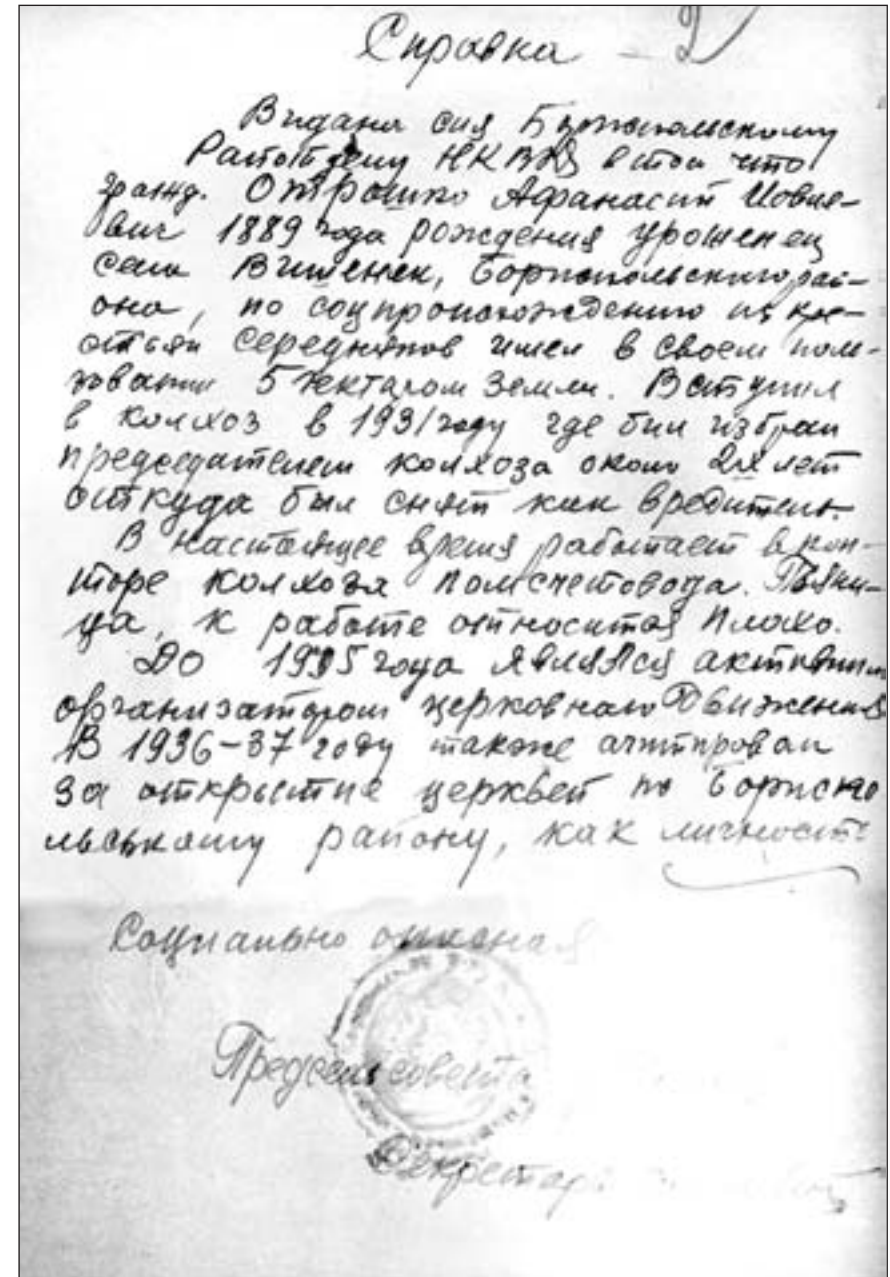
Допрос произвел: Начальник Бориспольского РО НКВД
старший лейтенант Госбезопасности

(Лапин)».

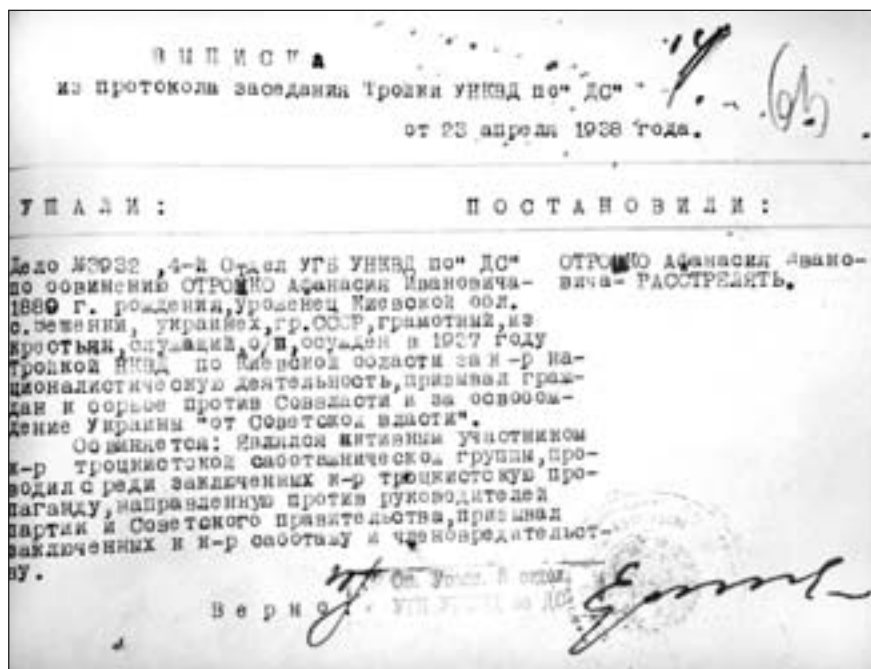
«По следственному делу № 6239

ОБВИНИТЕЛЬНОЕ ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В Бориспольское Райотделение НКВД поступили сведения о том, что церковник Отрошко Афанасий Иванович, находясь в селе Вишеньках Бориспольского района, проводит церковную агитацию против мероприятий Соввласти, занимается запугиванием колхозников.

Довідка Вишенської сільської ради видана Отрошку Афанасію Івановичу.

Виписка із протоколу засідання Трійки УНКВС від 23.04.1938 року.

На основании этих данных Отрошко был подвергнут аресту. Проведенным по делу следствием установлено, что Отрошко Афанасий Иванович действительно является активным организатором церковного движения. Находясь в селе проводит антисоветскую агитацию, направленную на развал колхозов. В 1936 году в декабре месяце в присутствии свидетеля Ч.Т.И. заявил: «Что Вы сегодня делаете. Такой религиозный праздник, как Николай, и Вы пошли на работу в колхоз. Вас коммунисты заставляют отказаться от религии, а Вы их слушаете. Помните, что еще настанет то время и Вы ответите перед народом» (л.д. 2).

В присутствии свидетеля К.Л.Д. в 1935 году Отрошко заявил: «Теперь Вы начали разбирать хаты, а о будущем забыли. Еще настанет время, когда Вы за это будете отвечать. На месте этих разобранных хат постройте новые хаты», тут же при этом разговоре Отрошко пытался избить свидетеля Коломейца (л.д.).

В 1936 году Отрошко проводил антисоветскую агитацию о приближении войны, заявляя: «Настанет война, будем воевать с нашими. Покажем активу, что мы еще живы и способны отомстить за все (л.д. 15).

ЧЕРВОНІЙ ТЕРОР

Обвиняемый Отрошко Афанасий в пред'явленом ему обвинении виновным себя не признал. На основании вышеизложенного

ПОЛАГАЛ-БЫ:

Настоящее следственное дело №6239 по обвинению Отрошко Афанасия Ионовича, 1889 года рождения, уроженца и жителя с. Вишенек, Бориспольского района, Киевской области, беспартийного, женатого, украинца, подданства УССР, грамотного, церковника направить на рассмотрение Тройки Киевского Областного Управления НКВД УССР.

Справка: Арестованный Отрошко Афанасий Ионович содержится под стражей в Киевской тюрьме из сего числа перечисляется за Тройкой КОУ НКВД. Вещьдоков нет.

Составлено 30 августа 1937 года

г. Борисполь

Начальник Бориспольского РО НКВД
старший лейтенант Госбезопасности

(Лапин)».

«ВЫПИСКА ИЗ ПРОТОКОЛА № 34 ЗАСЕДАНИЯ ТРОЙКИ ПРИ КИЕВСКОМ ОБЛУПРАВЛЕНИИ НКВД УССР

от «31» августа 1937 года

СЛУШАЛИ:

Дело № 6239 Бориспольского РО НКВД по обвинению Отрошко Афанасия Ионовича, 1889 года рождения, уроженца и жителя с. Вишенек, Бориспольского района, Киевской области, беспартийного, женатого, украинца, подданства УССР, организатора церковного движения. Обвиняется в том, что проводил контрреволюционную агитацию среди колхозников и верующего населения, об открытии церкви и за освобождения украины от Советской власти. Проводил разложенческую работу среди колхозников, направления таковых на борьбу против Соввласти.

ПОСТАНОВИЛИ:

Отрошко Афанасия Ионовича заключить в ИТЛ сроком на 10 лет, считая срок с 29. VIII. 1937 года

Верно: Секретарь Тройки

(Альцицер)».

«ПОСТАНОВЛЕНИЕ

1939 года марта 28 дня

Помощник Прокурора Киевской области по спецделам Брагинский рассмотрел в порядке надзора следственное дело по обвинению Отрошко Афанасия Ивановича по ст. 54–10 ч. 1 УК УССР

НАШЕЛ:

Постановление Тройки КОУ НКВД от 31 августа 1937 года Отрошко Афанасий Иванович осужден по ч. 1 54–10 к 10 годам ИТЛ.

ОБСТОЯТЕЛЬСТВА ДЕЛА ТАКОВЫ:

1. Отрошко являясь активным участником и организатором церковного движения в Бориспольском районе, проводил среди колхозников антисоветскую агитацию, направленную на развал колхозов и за освобождение Украины от Соввласти.

2. Проводил разложенческую работу среди колхозников, направленную на борьбу против Советской власти.

Учитывая, что материалами дела виновность Отрошко А.И. подтверждается, что мера наказания соответствует содеянному, и что оснований для принесения протеста по данному делу нет, а посему руководствуясь 360 ст. УПК УССР

ПОСТАНОВИЛ:

Жалобу Отрошко как неосновательную оставить без удовлетворения, о чем сообщить жалобщику.

Наблюдательное производство по делу прекратить.

Дело по обвинению Отрошко А. И. вернуть в спецотдел НКВД УССР для хранения в архиве.

Помощник облпрокурора по спецделам (Брагинский)
Утверждаю:

Прокурор Киевской области (Колесников) [40, с. 214–235; 60]».

Незважаючи на те, що жодного з пред'явлених звинувачень не було доведено, що свідчення 3-х свідків не перевірялись, у звинувальному вирокі О.І.Отрошко визнаний активним організатором церковного руху, йому приписувалась антирадянська агітація, спрямована на розвал колгоспного ладу. Справу передали на розгляд трійки при Управлінні НКВС УРСР по Київській області.

Як видно з матеріалів справи, 31 серпня 1937 року (на третій день після арешту) трійка при КОУ НКВС УРСР «за проведення контрреволюційної агітації серед колгоспників і віруючого населення про відкриття церкви і звільнення України від радянської влади, за розкладницьку роботу серед

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

колгоспників, спрямовану на боротьбу проти радянської влади, засудила О.І.Отрошка на 10 років ув'язнення у виправно-трудових таборах і відправила відбували покарання в далекий Магадан. Через півроку, у квітні 1938 р., у таборі він вдруге був заарештований Головним управлінням державної безпеки НКВС по Дальбуду (Дальстрой) і звинувачений у тому, що, відбуваючи строк покарання в Північ-східтаборі НКВС, був активним учасником контрреволюційної троцькістської саботажницької групи, що існувала у 10 відділенні табірної пункту, а пізніше у Сануправлінні 2 ТЗУ, систематично проводив контрреволюційну троцькістську пропаганду, вів наклепи на керівників партії і радянського уряду, з метою зриву виконання планів виробництва, завдань по лісозаготівлі та інших видів робіт. Закликав заарештованих до контрреволюційного організованого саботажу і зловмисного членопошкодження. Провину свою визнав повністю. 23 квітня 1938 р. трійка при Управлінні НКВС по «ДБ» засудила О.І.Отрошка до вищої міри покарання – розстрілу. 8 травня 1938 року вирок виконали.

А в цей час його дружина Орина Левківна не знаючи, що її чоловіка засуджено до розстрілу і вже розстріляно, боролася за його повернення. Вона до останнього сподівалась, що прокурор, розглянувши справу, винесе справедливе рішення. Але цього не сталося. 28 березня 1939 р. помічник прокурора із спеціальних справ Брагинський, розглянувши в порядку нагляду слідчу справу про звинувачення О.І.Отрошка, не знайшов підстав для винесення протесту. Але жінка не відступала. Жила надією добитися правди і звільнити чоловіка. Тож не пропустила нагоди, що трапилась у липні 1939 р., коли за наклепницькі свідчення були притягнуті до суду односельці Ч.Т.П. і Р.Р.Д., які виступали свідками і у справі її чоловіка. З проханням переглянути справу вона звернулась до народного комісара внутрішніх справ УРСР. Разом з такою ж потерпілою І.Л.Тютюн вони писали, «що їх чоловіки добропорядні люди, абсолютно лояльні до влади, підтримували всі заходи партії і уряду в галузі колгоспного будівництва, що були засуджені на підставі брехливих свідчень». До заяви були додані довідки-характеристики сільської ради і колгоспу, копія вироку Народного суду Бориспільського району від 6.08.1938 р. про засудження Ч.Т.І. і Р.Р.П. за наклепницькі свідчення проти голови сільської ради Стрілька.

Під час перегляду справи були зібрані додаткові довідки, залучені нові свідки: П.Т.Л., К.М.А., Р.І.П. і К.А.І., котрі дали позитивну характеристику Опанасу Івановичу Отрошку. Один зі свідків від своїх показів 1937 р. відмовився, заявляючи при цьому, що таких фактів не знав і слідчому про це не говорив. Тож не підтвердилось багато чого з їх свідчень. Зокрема, про антирадянську діяльність О.І.Отрошка. Не вдалось підтвердити, що у 1936 році саме він співав пісню «Ще не вмерла Україна», бо свідок К.М.А. тільки

чув голос, а не бачив, хто саме співав. Не довели, що він крав соціалістичну власність тому, що цього всього просто не було в житті. Тож 26 вересня 1939 року слідчий, молодший лейтенант держбезпеки Рибачев Управління НКВС по Київській області, враховуючи, що під час проведеного дослідження у справі звинувачення Отрошка Опанаса Івановича за ст. 54–10 ч. 1 КК УРСР не доведене, постановив рішення Особливої трійки при НКВС по Київській області від 23.08.1937 року про ув'язнення Отрошка О.І. до виправно-трудового табору строком на 10 років відмінити.

Надійшла довгождана радісна звістка для дружини, дітей і рідних. Правда поборолася зло! Та була ця перемога жорстока, нелюдська. Бо в далекому Магадані ще 8 травня 1938 р., тобто 16 місяців тому, О.І. Отрошка позбавили життя органи «Дальбуду». А тут, в Україні, боролася за його звільнення дружина Орина Леонідівна, не знаючи, що її чоловік вже навіки вільний. Підступна радянська система по-ієзуїтськи розправлялась зі своїм народом. Доля цієї родини – одне з багатомільйонних свідчень того, як це робилось.

В кінці 80-х років минулого століття змінився політичний клімат у країні і О.І. Отрошка було реабілітовано. Ось повний текст постанови Магаданського обласного суду від 20.04.1988 року [13]:

«ПОСТАНОВЛЕНИЕ ПРЕЗИДИУМА МАГАДАНСКОГО ОБЛАСТНОГО СУДА

20 апреля 1988 года г. Магадан

президиум Магаданского областного суда в составе:

Председательствующего Крекина А.С.

Членов: Боженкова В.М. и Полосина Н.С.

Рассмотрев дело по протесту прокурора области на постановление Тройки УНКВД по «ДС» от 23 апреля 1938 года, которым Отрошко А. И., 1889 года рождения, уроженец с. Вишенки, Киевской области, украинец, гражданин СССР, выходец из крестьян, беспартийный, образование начальное, судимый 31 августа 1937 году Тройкой при Киевском Облуправлении НКВД УССР по ст. 54–10 УК УССР к 10 годам заключения в ИТЛ, приговорен к расстрелу и 8 мая 1938 года приговор приведен в исполнение.

26 сентября 1936 года постановление Тройки при Киевском Облуправлении НКВД УССР отменено и дело производством прекращено.

Заслушав доклад члена суда Яковишина А. Я., выступление прокурора Гамзина Н. С., поддержавшего протест, президиум.

УСТАНОВИЛ:

Согласно постановления заседания Тройки УНКВД по «ДС» от 23 апреля 1938 года, Отрошко Афанасий Иванович признан виновным в том, что

отбывал наказание в Севвостлагере НКВД, являлся активным участником контрреволюционной троцкистской саботажнической группы, проводил среди заключенных контрреволюционную троцкистскую пропаганду, направленную против руководителей партии и правительства, призывал заключенных к контрреволюционному саботажу и членовредительству, за что приговорен к расстрелу.

В протесте прокурор просит постановления Тройки УНКВД по «ДС» от 23 апреля 1938 года в отношении Отрошко Афанасия Ивановича отменить и дело производством прекратить за отсутствием события преступления.

Проверив материалы дела, президиум находит протест обоснованным.

Как видно из материалов дела, Отрошко Афанасий Иванович признал себя виновным в предъявленном ему обвинении, однако его показания крайне поверхностны и неконкретны.

Допрошенные по делу свидетели О. В. С. и Г. Т. Л. хотя и указали Отрошко в числе участников контрреволюционной саботажнической группировки, однако не привели ни одного конкретного факта его преступной деятельности, а других каких-либо доказательств его вины в деле не имеется.

Существование самой контрреволюционной группировки среди заключенных материалами дела не подтверждается.

Кроме того, расследование по делу в отношении Отрошко проведено с грубейшими нарушениями уголовно-процессуального Кодекса РСФСР дело не возбуждалось, обвинение Отрошко не предъявлено, с материалами дела он ознакомлен не был.

При таких обстоятельствах осуждение Отрошко Афанасия Ивановича является незаконным.

Руководствуясь ст. 371 УПК РСФСР, президиум

ПОСТАНОВИЛ:

Постановление Тройки УНКВД по «ДС» от 23 апреля 1938 года в отношении Отрошко Афанасий Иванович отменить и дело производством прекратить за отсутствием события преступления».

20 квітня 1988 р. є датою повної реабілітації безвинного О.І. Отрошка. Цієї звісточки з далекого Магадану дочекалась лише дочка – Марія Опанасівна (Птушкіна), що проживала у селі Гнідин Бориспільського району Київської області. Батька виправдали, але ніхто в світі не зміне образу і біль з сердець тих, хто зростав без батьків, без їхньої ласки, поради, хто змушений був так довго чекати правди, нажаль, такої гіркої» [13].

З МОСКВИ НА УКРАЇНУ ВІЮТЬ ХОЛОДІ ВІТРИ

Прудкий Гнат Дементійович народився 20 грудня 1896 року в с. Дударків Бориспільського району в бідній селянській сім'ї. Проживав у м. Києві. Службовець. 27 червня 1937 року засуджений до 7 років позбавлення волі. Реабілітований 20 жовтня 1992 року.

Головним ворогом радянської влади в Україні Сталін і його оточення вважали самостійницькі ідеї, будь-які прояви українського сепаратизму, за що жорстоко карали. Про це свідчать сотні судових процесів в Україні за доби соціалізму.

22.12.1936 р. співробітники Київського обласного управління НКВС заарештували Прудкого Гната Дементійовича. З 1910 р. до серпня 1915 р. він був продавцем мануфактури в м. Києві у приватників Костенка і Титаренка.

З серпня 1915 р. – служив у російській армії рядовим і унтерофіцером. З 1917 по жовтень 1918 р. – продавець мануфактури і сторож у різних власників у Києві. З грудня 1918 р. по травень 1919 р. – рядовий в армії УНР, був поранений і взятий поляками в полон, з якого в грудні 1919 р. втік. З грудня 1920 р. – завідувачий Продінспекцією при Остерському повітовому продкомітеті. В цьому ж році був прийнятий у члени КП(б)У. В липні 1921 р. – мобілізований до лав Червоної Армії, служив до грудня 1924 р. у військах ЧК–ДПУ України на різних посадах: політруком конвойної команди, комісаром окремого батальйону і т. д.

З серпня 1926 р. навчався у Харківському комуністичному університеті ім. Артема, закінчив у травні 1929 р. З 1930 р. працював інструктором, асистентом, завідувачим навчальною частиною Київського будівельного робфаку, в 1932 р. – доцентом соціально-економічної кафедри Київського кіноінституту, з 1933 р. – викладач Київської обласної філії Всеукраїнського заочного інституту масової освіти партактиву (ВЗІМОП). У вересні 1933 р. виключений з партії за приховування факту перебування в армії УНР і як троцькіст-дворушник, в момент арешту працював рахівником 2-ої радянської лікарні в м. Києві. Під час обшуку в нього на квартирі вилучено щоденник і брошуру Л. Троцького «От Октября до Бреста», яку забув забрати його знайомий Синицький В. А. На допиті 26.12.1936 р. слідчий заявив: «Органи НКВС мають достовірні дані, що ви були зв'язані з іншими особами, вели організаційну контрреволюційну роботу проти радянської влади». Прудкий: «Я категорично заперечую це. Заперечую, що був зв'язаний з будь-якими особами в проведенні контрреволюційної роботи». Слідчий: «Вам пед'являється цитата з вашого щоденника. Зокрема, з запису 9 вересня 1935 р., де сказано: «Москва направляє гайдуків, робить їх безстрашними в жорстокостях, щоб викликати розчулення у простофіль своїм «милосердям». А це «милосердя» робить історію на Україні з того часу, коли Москва взагалі положила цю перлину своїх володінь в свою схованку з кандальних ланцюгів кишеню. Така доля слабких народів, які в історичних поворотах – поворотах історії, були зім'яті

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

дикими варварами». «Ви знаєте, що ці погляди, викладені вами власноручно у щоденнику, є по змісту явно контрреволюційними, націоналістичними?»

Прудкий: «Да, це писав я».

Слідчий: «Вам ще зачитується цитата з того щоденника, з того ж вашого запису 9 серпня 1935 р.: «Полтава при Карлі XII могла дати другий напрямок історії і українській культурі, і сьогодні дійсність була б іншою». Ви підтверджуєте, що це писали ви і що ці ваші записи є контрреволюційними за характером?»

Прудкий: «Визнаю, що в цій цитаті я висловив погляди, зміст яких є націоналістичним. У період продовольчих труднощів 1932–1933 років, тобто тоді, коли я був ще членом партії, у мене були хитання в селянському питанні. Я вважав надто крутими заходи в селі і, що, на мою думку, труднощі були викликані неправильною політикою партії». Слідчий зачитав ще одну цитату зі щоденника Прудкого, зміст якої зводився до того, що всі негаразди в Україні внаслідок того, що «українцями, які керують життям республіки, стали Гальперини».

Прудкий: «Да, це писав я. Визнаю, що мною висловлені контрреволюційні погляди, але відповідних контрреволюційних переконань у мене не було».

27 червня 1937 р. у закритому судовому засіданні Спецколегії Київського обласного суду без захисту і свідків слухали справу Прудкого Г.Д., звинувачуючи його за ст. ст. 54В10 ч. 1 і 54В11 КК УРСР.

Під час суду у своєму виступі Прудкий заявив, що він не належав до контрреволюційної організації і винним себе за ст. 54В11 КК не визнає, а визнає себе винним у тому, що записував у щоденник про труднощі, які в 1933 р. були на селі, але він не вважав, що це контрреволюційна агітація.

«Я визнаю, що мої записи в щоденнику контрреволюційні, але я писав ці записи під впливом того, що тоді переживав».

24 квітня 1934 р. в щоденнику Прудкий Г. Д. писав: «В минулому 1933 році вимирала цілими селами селяни. Про це нічого не повідомлялося в пресі, нічого не говорили на партзборах. Тільки давали спростування на твердження закордонної преси про голод в СРСР і працювала суха і куца офіційна статистика про кількість померлих. На Україні померло за офіційними даними 6–9 мільйонів селян. Хто може перевірити цю цифру».

Спецколегія Київського обласного суду винесла вирок: 7 років позбавлення волі у виправно-трудових таборах віддалених місць Союзу і 3 роки позбавлення прав.

Ухвалою Генеральної прокуратури України від 20 жовтня 1992 р. вирок стосовно Г.Д. Прудкого скасовано. У висновку зазначено, що ведення щоденника, зберігання книжки Троцького «От октября до Бреста», а також висловлювання про дійсні події того часу в Україні не мають складу антирадянської агітації або пропаганди, і справа Прудкого Г.Д. за ст. 54В10 ч. 1 КК УРСР підлягає припиненню через відсутність складу злочину [35].

Розділ VII
**Без пощади
до жіноцтва**

МАДОННИ-ВЕЛИКОМУЧЕНИЦІ

В часи масових політичних репресій нелегкою, часто трагічною була жіноча доля. Особливо потерпали сім'ї розстріляних і засуджених на багато років чоловіків. Багатодітні сім'ї, де було часто 5, 6, 7 дітей залишались без господаря-годувальника, часто потім арештовували і дружину, батька та матір. Жінки з дітьми, рятуючи своє життя, полишали рідні домівки. Але врятуватись було майже неможливо. Так тільки за те, що жителька с. Старого Корецька Степанида була дружиною репресованого галичанина, засудженого до розстрілу, смертний вирок винесли і їй. Всю Корецьких сім'ю знищили: свекруху и свекра також розстріляли. Але жінки поряд з чоловіками не мовчали та чинили спротив московсько-більшовицькому режиму.

БОРИСПІЛЬ

БАБИЦЬКА Аустра Петрівна, 1908 року народження, латишка, освіта середня. Проживала у м. Бориспіль, тимчасово не працювала. Особливою Народою при НКВС СРСР 28 квітня 1938 року засуджена до 8 років позбавлення волі. З радянських концтаборів не повернулась. Реабілітована у 1956 році.

ГОЛУБОВСЬКА Василина Трифонівна, 1896 року народження, українка, малописьменна. Проживала у м. Бориспіль, колгоспниця. Особливою Народою при НКВС СРСР 10 січня 1938 року засуджена до 10 років позбавлення волі. Реабілітована у 1989 році.

ГОРКУН Домна Анисимівна, 1893 року народження, українка, неписьменна. Проживала у м. Бориспіль, колгоспниця. Особливою Народою при НКВС СРСР 10 січня 1938 року засуджена до 10 років позбавлення волі. З радянських концтаборів не повернулась. Реабілітована у 1963 році.

ЗИМИНА Єлизавета Миколаївна, 1881 року народження, м. Бориспіль, росіянка, освіта середня. Проживала у м. Києві, тимчасово не працювала. Особливою Народою при НКВС СРСР 14 березня 1935 року засуджена до 3 років позбавлення волі. З радянських концтаборів не повернулась. Реабілітована у 1989 році.

ЗУЄВА Раїса Григорівна, 1921 року народження, українка, освіта початкова. Проживала у м. Бориспіль, колгоспниця. Військовим Трибуналом

ЧЕРВОНІЙ ТЕРОР

Київського гарнізону 8 квітня 1944 року засуджена до 5 років позбавлення волі. Реабілітована у 1992 році.

ЗУЛЬЧИК Марія-Юзефа Йосипівна, 1897 року народження, полька, малописьменна. Проживала у м. Бориспіль, санітарка районної лікарні. Особливою Народою при НКВС СРСР 1938 року засуджена до 10 років позбавлення волі. Реабілітована у 1989 році.

МІРЗА-АВЕК'ЯНУ Наталія Юстівна, 1889 року народження, м. Бориспіль, українка, освіта вища. Проживала у м. Києві, виконуюча обов'язки професора кафедри Київського державного університету. Військовим Трибуналом КВО 16 березня 1939 року засуджена до 10 років позбавлення волі. Померла в таборі (дата невідома). Місце поховання невідомо. Реабілітована у 1958 році.

РІЗУН Марія Петрівна, 1898 року народження, українка, малописьменна. Проживала у м. Бориспіль, не працювала. Київським обласним судом 10 січня 1937 року засуджена до 4 років позбавлення волі. Реабілітована у 1992 році.

ШЕВЧУК Любов Кузьмівна, 1914 року народження, м. Бориспіль, українка, освіта середня. Проживала у м. Києві, домогосподарка. Особливою Народою при НКВС УСРР 27 грудня 1937 року засуджена до 5 років позбавлення волі. Реабілітована у 1958 році.

БОРИСПІЛЬСЬКИЙ РАЙОН

БОРИСЕНКО Пелагея Левківна, 1897 року народження, українка, малописьменна. Проживала у с. Перегуди, колгоспниця. Військовим Трибуналом військ НКВС Київської області 23 листопада 1944 року засуджена до 10 років позбавлення волі. Реабілітована у 1992 році.

БУГАЙ Катерина Гордіївна, 1916 року народження, українка, освіта початкова. Проживала у с. Сошників, не працювала. Київським обласним судом 6 жовтня 1947 року засуджена до 10 років позбавлення волі. Звільнена 21 липня 1954 року по амністії. Реабілітована у 1992 році.

ЖЕБРОВСЬКА Наталія Павлівна, 1909 року народження, полька, малописьменна. Проживала у с. Кийлів Бориспільського району, колгоспниця. Особливою Народою при НКВС СРСР 10 січня 1938 року засуджена до 10 років позбавлення волі. Реабілітована у 1959 році.

КОВАЛЬ Марія Мусіївна, 1912 року народження, м. Любарці, українка, малописьменна. Проживала у с. Черевки Згурівського району, колгоспниця. Особливою Народою при НКВС СРСР 28 лютого 1945 року виселена на 5 років за межі України. До України не повернулась. Реабілітована у 1997 році.

КОРЕЦЬКА Степанида Пимонівна, 1909 року народження, українка, малописьменна. Проживала у с. Старе, колгоспниця. Колегією при НКВС СРСР і Прокуратурі СРСР 2 січня 1938 року засуджена до розстрілу. Вирок виконано 20 січня 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітована у 1989 році.

ЛИСЕНКО Василина Михайлівна, 1906 року народження, українка, освіта початкова. Проживала у с. Мала Олександрівка, колгоспниця. Військовим Трибуналом КВО 4 липня 1944 року засуджена до 10 років позбавлення волі. Верховним Судом СРСР 22 лютого 1946 року виправдана. Реабілітована у 1991 році.

МАКАРЕНКО Параска Семенівна, 1900 року народження, українка, освіта початкова. Проживала у с. Сошників, селянка-одноосібниця. Особливою Народою при Колегії ДПУ УСРР 24 січня 1930 року виселена на 3 роки за межі України. Реабілітована у 1989 році.

НОГА Ганна Никонівна, 1900 року народження, українка, малописьменна. Проживала у с. Рогозів, домогосподарка. Трійкою при УНКВС по Київській області 11 жовтня 1937 року засуджена до 10 років позбавлення волі. Реабілітована у 1958 році.

ОВСЮХНО-ДРЕМЛЮГА Анастасія Гаврилівна, 1900 року народження, українка, малописьменна. Проживала у с. Рогозів, колгоспниця. Особливою Народою при НКВС СРСР 9 червня 1945 року виселена на 3 роки за межі України. Реабілітована у 1995 році.

ОХРИМЕНКО Галина Яківна, 1929 року народження, українка, освіта початкова. Проживала у с. Сошників, не працювала. Київським обласним судом 6 жовтня 1947 року засуджена до 10 років позбавлення волі. Звільнена 30 вересня 1957 року. Реабілітована у 1992 році.

ОХРИМЕНКО Марфа Гордіївна, 1909 року народження, українка, освіта початкова. Проживала у с. Сошників, домогосподарка. Київським обласним судом 6 жовтня 1947 року засуджена до 10 років позбавлення волі. Звільнена 21 липня 1954 року. Реабілітована у 1992 році.

ПЕТРУНЯ Єфимія Мусіївна, 1894 року народження, українка, малописьменна. Проживала у с. Мала Стариця Бориспільського району, колгоспниця. Військовим Трибуналом військ НКВС Українського округу 2 листопада 1943 року засуджена до 8 років позбавлення волі. Звільнена 2 жовтня 1951 року. Реабілітована у 1995 році.

ПІЛЬЦ Василина Миколаївна, 1896 року народження, українка, малописьменна. Проживала у с. Дударків, домогосподарка. Особливою Народою при МВС СРСР 6 травня 1946 року виселена на 5 років за межі України. Реабілітована у 1989 році.

ПОПЕНКО Устина Федотівна, 1885 року народження, українка, малописьменна. Проживала у с. Гнідин, колгоспниця. Військовим Трибуналом військ НКВС Київської області 9 травня 1944 року засуджена до 15 років позбавлення волі. Реабілітована у 1993 році.

СТЕПАНОВА Наталія Гордіївна, 1887 року народження, с. Лебедин, українка, освіта незакінчена вища. Проживала у м. Києві, директор школи № 116. Особливою Народою при НКВС 2 листопада 1937 року засуджена до 10 років позбавлення волі. Реабілітована у 1956 році.

ТОРБА Марфа Ільківна, 1917 року народження, українка, освіта початкова. Проживала у с. Рогозів, колгоспниця. Особливою Народою при МДБ СРСР 15 листопада 1947 року виселена за межі України терміном на 5 років. Реабілітована у 1994 році.

ТОРБА Софія Самсонівна, 1890 року народження, українка, неписьменна. Проживала у с. Рогозів, колгоспниця. Особливою Народою при МДБ СРСР 15 листопада 1947 року виселена на 5 років за межі України. Реабілітована у 1994 році.

ЧЕРПАК Марфа Кирилівна, 1879 року народження, українка, неписьменна. Проживала у с. Вороньків, домогосподарка. Трійкою при УНКВС по Київській області 11 жовтня 1937 року засуджена до 8 років позбавлення волі. Реабілітована у 1989 році.

ШТЕФАН Марія Гордіївна, 1908 року народження, українка, освіта початкова. Проживала у с. Сошників, домогосподарка. Київським обласним судом 6 жовтня 1947 року засуджена до 10 років позбавлення волі. Звільнена 5 липня 1956 року (по амністії). Реабілітована у 1992 році.

ЮРЕВИЧ Ганна Ільївна (1937 р.) 5 років концтаборів, вчителька Великоолександрівської школи.

ДРУЖИНА ГАЛИЧАНИНА

Коли Степанида виходила заміж за Тимофія Корецького, що родом із Західної України, вона не могла навіть уявити в страшному сні, що це стане головною підставою для органів радянської влади звинуватити її в зраді Батьківщині та розстріляти. Але ж вона просто кохала свого милого... Виходить, що кохання до галичан для правоохоронних органів московсько-більшовицької влади прирівнювалось до страшного злочину.

Матеріали кримінальної справи Корецької Степаниди Пилипівни, що подаються повністю мовою оригіналу, є тому підтвердженням.

«АНКЕТА АРЕСТОВАННОГО

1. Фамилия – *Корецкая*
 2. Имя, отчество – *Степанида Пилипова*
 3. Дата рождения, месяц, год – *1909*
 4. Место рождения – *с. Старое Бориспольского р-на*
 5. Место жительства (адрес) – *с. Старое*
 6. Профессия и специальность *чернорабочая*
 7. Место службы и должность или род занятий *колхоз*
 8. Паспорт – *выдан Борисполь РОМ*
 9. Социальное происхождение – *из крестьян-середняков*
 10. Социальное положение
 - а) до революции – *из крестьян-середняков*
 - б) после революции – *колхозница*
 11. Образование (общее или специальное) – *малограмотная*
 12. Партийность (в прошлом и настоящем) – *безпартийная*
 13. Национальность и гражданство (подданство) – *Украина*
 14. Категория воинского учета-запаса и где состоит на учете —
 15. Служба в белых и др. к-р армиях, участие в бандах и восстаниях против власти (когда и в качестве кого) – *не служила*
 16. Каким репрессиям подвергалась при Соввласти: судимость, арест и др. (каким органом и за что) – *не подвергалась*
 17. Состав семьи – *дочь Ольга 2-х лет*
- Подпись арестованного (Корецка)».

«ХАРАКТЕРИСТИКА

Видана на Корецьку Степаниду Пилиповну про те, що вона виходець з селян, міцних середніків, господарство якого в 1931 році розпродано за уперте невиконання господарчо політичних зобов'язань перед державою.

Весь час займалась антисоветської роботою проти Колективізації і со-влади.

Організує сіксанктські гуртки на яких веде агітацію проти виборчої компанії, що треба під час виборів вибрати своїх людей, якиб тоді правовали для нашої користі.

Голова с. р. (підпис)
Секретар (підпис)».

«ДОВІДКА

Видана на Корецьку Степаниду Пилиповну про те, що вона б. член кол-пу ім. Молотова з 1935 року і мала за 1937 рік трудовнів лише 76.

До роботи відносились пасивно. Коли її посилали на сапку буряку то вона замість того, щоб сапати, то проводила дезорганізовану роботу, що мов чого ми дурні будем сапати буряки хіба заробиш тут сахару як тут всяка голота правує і не вміє кировати як колись було в пана да лучше, от мов якби перевернулось право тоді б жилося лучше.

Голова кол-пу (підпис)».

«НАРОДНЫЙ КОМИССАРИАТ ВНУТРЕННИХ ДЕЛ УПРАВЛЕНИЕ ГОСУДАРСТВЕННОЙ БЕЗОПАСНОСТИ

ПРОТОКОЛ ДОПРОСА

1937 г. ноября 28. Я, сотрудник НКВД Рождественский допросил в качестве обвиняемой

1. Фамилия – *Корецкая*
2. Имя и отчество – *Степанида Филиповна*
3. Дата рождения – *1909 г.*
4. Место рождения – *с. Старое*
5. Место жительства – *с. Старое*
6. Нац. и гражд. (подданство) – *Украинка*
7. Паспорт – *Борисполь РОМ*
8. Род занятий – *колхоз*

9. Социальное происхождение – *из крестьян-середняков*
 10. Социальное положение: (род занятий и имущественное положение)
 а) до революции – *крестьянка-середнячка*
 б) после революции – *колхозница*
 11. Состав семьи – *4 чел.*

Допросил (подпись)

Показания обвиняемого *Корецкая Степанида Филиповна 28.XI.1937 г.*

Вопрос: Скажите, Корецкая, ваше соцпроисхождение?

Ответ: Я родилась в селе Старом в семье крестьянина-середняка, безвыездно живу в селе Старом. С 1934 года я работаю в колхозе.

Вопрос: Скажите, Корецкая, когда и где вы познакомились с гр-ном Корецким Тимофеем Евсеевичем?

Ответ: Корецкий Тимофей Евсеевич со мною познакомился в 1934 году в селе Старом, в том же году я вышла за него замуж. В село Старое он приехал в 1937 году и поступил работать в колхоз.

Вопрос: Скажите, Корецкая, что вам известно о гр. Тимофее Корецком вашем муже?

Ответ: Со слов Корецкого Тимофея он родом с Польши, где имеет родственников, а также имеет родственников в Америке, а когда я интересовалась и расспрашивала его как он попал в СССР, а также интересовалась о его родственниках, Т.Корецкий мне всегда отвечал: «Тебе не нужно всего это знать».

Вопрос: Скажите, Корецкая, что вам известно о антисоветской деятельности вашего мужа Корецкого Тимофея, о связях с консулом польским?

Ответ: Мне об этом ничего неизвестно.

Вопрос: Скажите обвиняемая Корецкая за что арестован ваш муж?

Ответ: Корецкий Тимофей арестован как антисоветский элемент, имевший связь с Польшей и сам уроженец Польши.

Вопрос: Скажите, Корецкая, после ареста своего мужа, вы сожалели о нем и сами распространяли клеветнические слухи о советской власти, одобряли политику фашисткой Польши?

Ответ: Я не могла сожалеть и защищать Тимофея Корецкого, так как Корецкий мой муж оказался антисоветским элементом и подвел меня, что я вышла за него замуж.

Вопрос: Признаете ли вы себя Корецкая виновной в предъявленном вам обвинении?

Ответ: Признаю себя виновной за сожительство с антисоветским элементом, оказавшимся врагом народа Корецким Тимофеем. Больше пока-

зать ничего не имею. Протокол мне прочитан и записан с моих слов верно. В этом расписываюсь. (Корецка Степанида)

Допросил

(подпись)».

«ДОПРОС СВИДЕТЕЛЕЙ:

Седюк Федор Антонович, 1903 г. родж., с. Старое, украинец, крестьянин-бедняк, колхозник, состав семьи 5 чел.

Будучи проинформирован по 89 ст. УК УССР по существу дал показания 25/XII-37 г.

Вопрос: Скажите свидетель, что вам известно о гр-ке Корецкой Степаниде Филиповой?

Ответ: Знаю, что Корецкая Степанида Филиповна происходит из крестьян зажиточных середняков.

Вопрос: Скажите свидетель, что вам известно о ее муже Корецком Тимофее Евсеевиче?

Ответ: Знаю, что Корецкий Тимофей родом из Польши по национальности он поляк, на территорию СССР попал в период гражданской войны, имеет в Польше родственников, а также имеет родственников в Америке, с которыми связан был, а также связан был с польским консулом. За антисоветскую деятельность Корецкий Тимофей был арестован в августе месяце 1937 года.

Вопрос: Скажите свидетель, что вам известно о антисоветской деятельности Корецкой Степаниды Филиповой?

Ответ: Вместе с мужем Корецким Степанида Корецкая одобряла политику фашистской Польши. Распространяла антисоветскую агитацию против мероприятий власти и партии, высказывалась: «что колхозы это советская панщина, вот в польше нет колхозов и народ живет зажиточно и свободно, сам хозяйничает и распоряжается своей собственностью».

После ареста ее мужа Корецкая Степанида враждебно была настроена против актива села и неоднократно высказывалась: «Знаю, кто заявил и выдал моего мужа, активистам села не одобровать, придет время я их сама буду выдавать немцам и полякам. За моего мужа есть люди, которые отомстят большевикам».

В проводимой контрреволюционной работе ее мужем Корецким – его жена Корецкая Степанида также принимала участие и знала все его преступные действия, направленные против мероприятий партии и советской власти. Больше показать ничего не имею. Протокол мне прочитан, записан с моих слов верно, в чем и расписываюсь. (подпись).

Допросил

(подпись).

Приходько Савватий Иванович, 1902 г. рожд., с. Старое, украинец, крестьянин-бедняк, колхозник, состав семьи 5 чел.

Будучи проинформирован по 89 ст. УК УССР по существу дал показания 25/XI-37 г.

Вопрос: Скажите свидетель Приходько, что вам известно о гр. Корецкой Степаниде Филиповой?

Ответ: Знаю, что гр. Степанида Филипова Корецкая из крестьян-середняков антисоветски настроена и жена врага народа Корецкого Тимофея Евсеевича.

Вопрос: Скажите, что же вам известно о Корецком Тимофее Евсеевиче?

Ответ: Корецкий Тимофей Евсеевич родом из польши, прибыл в СССР в период гражданской войны в село Старое, женился на Степаниде Филиповой Сперокач. Корецкий связан был с Польшей и Америкой, где имел родственников, с ними вел переписку и имел намерения выехать в Польшу. Связан был с польским консулом, проводил в селе антисоветскую агитацию. За его контрреволюционную деятельность Корецкий был арестован в августе 1937 г.

Вопрос: Скажите свидетель, что вам известно о антисоветской деятельности Корецкой Степаниды Филиповой?

Ответ: Корецкая Степанида все время являлась антисоветской женщиной, критиковала колхозный строй, сравнивала жизнь с польшей и высказывала одобрение фашистской политике Польши, критикуя Советский строй, она пафосно колхозникам говорила: «Скорее б разогнали колхозы, нам сразу жить лучше стало, где нет колхозов. Там живут свободно и каждый имеет собственность. В Польше нет колхозов и люди живут как каждый хочет».

Когда арестовали ее мужа Корецкого она угрожала всей Советской власти, что отомстит за арест мужа, и в первую очередь угрожала ударникам колхоза, высказывалась, что арестовали мужа по доносу только самих активистов села. Больше показать ничего не могу.

Протокол прочитан и записан с моих слов верно и расписался. (подпись).

Допросил (подпись)».

«По след. делу № 1979

ОБВИНИТЕЛЬНОЕ ЗАКЛЮЧЕНИЕ

По обвинению

гр-ки **КОРЕЦКОЙ** Степаниды

Филипповой, 1909 г. рожд.,

по ст. 54-10 УК УССР

В Бориспольское РО НКВД поступили данные о том, в с. Старом Бориспольского р-на проживает гр. **КОРЕЦКАЯ** Степанида Филипповна, которая

ЧЕРВОНІЙ ТЕРОР

враждебно настроена против существующего строя и ведет антисоветскую агитацию против мероприятий партии и Советской власти.

На основании этих данных **КОРЕЦКАЯ** была подвергнута аресту.

Произведенным по делу следствием установлено, что **КОРЕЦКАЯ** является женою галичанина **КОРЕЦКОГО** Тимофея Евсеевича, прибывшего с польши в СРСР в период гражданской войны и оставшегося на жительство на украине. У **КОРЕЦКОГО** в польше проживают родственники, со всеми родственниками **КОРЕЦКИЙ** за границей поддерживал связь, не однократно посещал польского консула с целью выехать на родину в польшу. Его жена обвиняемая **КОРЕЦКАЯ** Степанида отлично знала все планы действия своего мужа и в этом ему содействовала. **КОРЕЦКИЙ** Тимофей в августе месяца 1937 г. за контрреволюционную деятельность был арестован и по ст. 54-10 УК УССР осужден.

После ареста своего мужа **КОРЕЦКАЯ** стала активно проявлять себя, враждебно к существующему строю и проводимых мероприятиях в Советской власти, угрожая активу села и неоднократно высказывалась: «Колхоз это советская панщина, вот в Польше нет колхозов и народ живет зажиточно и свободно, там человек распоряжается своей собственностью».

По адресу актива села высказывалась: «Знаю кто заявил и выдал власти моего мужа, активистам села не сдобровать, придет время я их сама буду выдавать немцам и полякам, за моего мужа есть люди, которые отомстят большевикам».

Обвиняемая **КОРЕЦКАЯ** в предъявленном ей обвинении виновной себя признала частично.

На основании выше изложенного

ПОЛАГАЛ БЫ:

Следственное дело за № 1979 по обвинению **КОРЕЦКОЙ** Степаниды Филиповой, 1909 г. рожд., грамотной, замужней, украинки, подданства УССР – направить на рассмотрение 3-го Отдела Киевского Областного Управления НАВД УССР.

Справка: Арестованная **КОРЕЦКАЯ** Степанида Филиповна содержится под стражей в Киевской тюрьме и перечисляется за 3-м Отделом НКВД.

Вещдоков по делу нет.

Составлен 3/XII-37 г. м. Борисполь

Начальник Бориспольского РО НКВД

ст. лейтенант Госбезопасности

(подпись) Лапин».

«ВЫПИСКА ИЗ КОПИИ ПРОТОКОЛА № 686

**Народного комиссара внутренних дел СССР и прокурора СССР
от 2 января 1938 г.**

СЛУШАЛИ:	ПОСТАНОВИЛИ:
Материалы на обвиняемых, представленные Управлением НКВД УССР по Киевской области, в порядке приказа НКВД № 00485 от 11-го августа 1937 года.	Корецкую Степаниду Филиповну, 1909 года рожд., урож. с. Старое Бориспольского р-на Киевской обл. РАССТРЕЛЯТЬ.

Основание: копия протокола № 686 от 2 января 1938 года.

Верно.

Начальник Учетно-архивного отдела КГБ при СМ УССР

подполковник

(подпись) Дарабал».

«ВЫПИСКА ИЗ АКТА

Постановление НКВД СССР от 2 января м-ца 1938 г. (протокол № 686) о расстреле *Корецкая Степанида Филиповна 1909 г. рожд.* приведено в исполнение 20 января 1939 г. в 24 часов.

Комендант НКВД УССР капитан Госбезопасности

(Шашков)».

«Утверждаю

Прокурор Киевской области

советник юстиции 3 класса Ю.А. Антоненко

23 мая 1989 года

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

в отношении *Корецкой Степаниды Филиповной* по материалу уголовного дела (арх. № 53139).

Фамилия, имя, отчество *Корецкая Степанида Филиповна.*

Дата и год рождения – 1909.

Место рождения – с. *Старое Бориспольского р-на Киевской области.*

Сведения о партийности (в том числе № партийного билета) – *беспартийная.*

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

Место работы и должность до ареста – *колхоз, чернорабочая.*

Место жительства до ареста – с. *Старое Бориспольского р-на Киевской области.*

Данные о родственниках – *не установлены.*

Дата ареста, предъявлявшееся обвинение, когда и каким несудебным органом было вынесено решение по делу – *Корецкая Степанида Филиповна арестована 25/XI-1937 года Бориспольским РО НКВД УССР по обвинению в совершении преступления, предусмотренного ст. 54-10 УК УССР. Согласно обвинительному заключению Корецкая С.Ф. обвиняется в том, что «является женою галичанина Корецкого Тимофея Евсеевича, прибывшего с Польши в СССР в период гражданской войны и оставшегося на жительство на Украине. У Корецкого в Польше проживают родственники, со всеми родственникам за границей Корецкий поддерживал связь, неоднократно посещал польского консула с целью выехать на родину в Польшу. Его жена обвиняемая Корецкая отлично знала все планы и действия своего мужа и в этом ему содействовала. После ареста своего мужа Корецкая стала активно проявлять себя, враждебно к существующему строю и проводимых мероприятиях Советской власти, угрожая активу села.*

По постановлению НКВД СССР и Прокуратуры СССР от 02.01.1938 года на основании ст. 54-10 УК УССР подвергнута расстрелу.

Постановление исполнено 20.01.1938 года.

Корецкая Степанида Филиповна подпадает под действие ст. 1 Указа Президиума Верховного Совета СССР от 16 января 1989 г. «О дополнительных мерах по восстановлению справедливости в отношении жертв репрессий, имевших место в период 30–40-х и начала 50-х годов».

Ст. помощник прокурора

Киевской области по

надзору за следствием

в органах Госбезопасности

советник юстиции

М.Ф. Ленчевский

Начальник Следственного отделения

УКГБ Украинской ССР

по г. Киеву и Киевской области

подполковник

22 мая 1987 года».

А.Ф. Береза

«БОРИСПІЛЬСЬКА РАЙОННА КОМІСІЯ З ПИТАНЬ ПОНОВЛЕННЯ ПРАВ РЕАБІЛІТОВАНИХ

Управління СБУ по Київській обл.
Аскольдів провулок, 3-а

Районна комісія з питань поновлення прав реабілітованих просить повідомити про наявність у фондах Вашого архіву документів про вилучення майна у гр. Корецького Тимофія Овсійовича і Корецької Степаниди Пилипівни, уродженців і жителів с. Старе Бориспільського р-на Київської області.

Згідно із заявою їх дочки Корецької Ольги Тимофіївни у серпні 1937 року було заарештовано батька, а через 2 місяці й матір. Після арешту батьків з їх господарства було вилучено хатнє майно, одяг, продукти.

Згідно з довідкою, одержаною з Київської обласної прокуратури, обох батьків Корецької О.Т. було засуджено до розстрілу, нині їх реабілітовано.

При наявності документів прошу надіслати їх копії чи архівні виписки.

Голова комісії (підпис) М.Поркуян».

«АРХИВ УЧЕТНО-АРХИВНОГО ОТДЕЛА КГБ ПРИ СОВ. МИНИСТРОВ УССР СЛЕД. ФОНД

Уголовное дело № 1979

По обвинению *Корецкий С.Ф.*

Начато 25.XI.1937

Окончено 3.XII.1937

В одном томах

60442

Як видно з матеріалів кримінальної справи, родина Корецьких була знищена майже повністю, бо розстріляли:

Корецького Тимофія Овсійовича;

Корецьку Степаниду Пилипівну;

Корецького Овсія (батька Корецького Тимофія);

Матір Корецького Тимофія (ім'я не відоме)».

Так знищувався український генофонд [49].

ВИЖИЛА І ПОВЕРНУЛАСЬ

Голубовській Василені Трифонівні, яку відразу після арешту її чоловіка, засудили в 1937 році на 10 років, вдалось дивом вижити. Вона пройшла всі пекельні кола радянських концтаборів, сповна відчула на собі «материнську» ласку радянської влади. Спустошена, спаплюжена і хвора вона повернулася до свого рідного Борисполя в кінці листопада 1947 року. Матеріали її кримінальної справи вражають дикістю радянського судочинства, абсурдністю звинувачення та абсолютною бездоказовістю. (Подаються мовою оригіналу).

«АНКЕТА АРЕСТОВАННОГО

Фамилия – *Голубовская*

Имя, отчество – *Васелина Трифоновна*

Дата рождения: число – «8» месяц – *января* год – *1896*

Место рождения – *м. Борисполь, Бориспольского района*

Место жительства (адрес) – *м. Борисполь*

Профессия и специальность – *чернорабочая*

Место службы и должность или род занятий – *колхоз*

Паспорт выдан – *Борисполь РОМ*

Социальное происхождение – *из крестьян*

Социальное положение

а) до революции – *крестьянка*

б) после революции – *крестьянка*

Образование (общее и специальное) – *малограмотная*

Партийность (в прошлом и настоящем) – *безпартийная*

Национальность и гражданство (подданство) – *Украина*

Категория воинского учета-запаса и где состоит на учете –

Служба в белых и др. к-р армиях, участие в бандах и восстаниях против

Соввласти (когда и в качестве кого) – не служила

Каким репрессиям подвергался при Соввласти: судимость, арест и др. (когда и каким органом и за что) – *не подвергалась*

Состав семьи – *сын Павел Григорьев по фамилии Драник по первому мужу.*

Подпись арестованного – *Голубовска*

Особые внешние приметы – *на левой руке на пальцах шрам, на голове в передней части черепа шрам.*

Подпись сотрудника, заполнившего анкету (подпись)»..

«ДОВІДКА-ХАРАКТЕРИСТИКА

СІЛЬРАДА

Бориспільського р-ну

Київської області

1997 р.

Дана ця за Громадянку села Борисполя. Голубовську Василену Трихонову в тім що вона рік народження 1896. Прізвище її батьківське Дубина. за першим подружжям вона була Драник, Гришко, її чоловік був бандіт грабіжник його розстріляно. Після вона одружилась за Голубовським Францом, який в Борисполі займався нелегальною вичинкою шкір. мав зв'язок із за кордону, його компанія це таки Журило, Райхерт. Луняк и инши. Сама вона заявляла колгоспникам що наши чоловіки зроблять що не буде Сталин и ми всі будемо поклоняться Гитлеру.

Голова Сільради

підпис (Ситник)

Секретар

підпис (Седюк)».

«По делу №1966

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

Борисполь 26/XI/1937 г. я, уполном. НАЧ. БОРИСПОЛЬСКОГО РОМ УССР ЛАПИН рассмотрев следственный иск по обвинению гр-нки ГОЛУБОВСКОЙ Василены Трифионовой в преступлениях предусмотренных ст.ст. 54-10 УК УССР, что произведенными следственными действиями установлено, что обвиняемая ГОЛУБОВСКАЯ В.Т. враждебно настроена к существующему строю, проводила антисоветскую агитацию по адресу мероприятий проводимых партией и Советской властью имела связь с контрреволюционным элементом, жена ГОЛУБОВСКОГО Франца Яковлевича, осужден. ст. 54-10 УК УССР.

На основании ст. 126 УПК и руководствуясь ст. 127 УПК УССР

ПОСТАНОВИЛ:

Привлечь гр. ГОЛУБОВСКУЮ Василену Трифонову пред'явив ей обвинение по ст.ст. 54-10 УК УССР, о чем копией настоящего постановления доложить РАЙ Прокурору.

БОРИСПОЛЬСКОГО РО НКВД

ЛЕЙТЕНАНТ ГОСПЕЗОПАСНОСТИ

(подпись) Лапин

28/XI/1934 г.»

«УССР

НАРОДНЫЙ КОМИССАРИАТ ВНУТРЕННИХ ДЕЛ
УПРАВЛЕНИЕ ГОСУДАРСТВЕННОЙ БЕЗОПАСНОСТИ

ПРОТОКОЛ ДОПРОСА

Голубовской Василены Трифионовны

1934 ноября мес. 28 дня

Показания обвиняемой Голубовской Василены Трифионовой «28» XI 1937 г.

Вопрос: Скажите Голубовская ваше соцпроисхождение?

Ответ: Я родилась в семье крестьянина-бедняка в селе Борисполь и безвыездно живу в селе Борисполь.

Вопрос: Скажите Голубовская когда и при каких обстоятельствах вы познакомились с Голубовским Францем Яковлевичем?

Ответ: в 1934 году Голубовский Франц нанял у меня квартиру, я была вдова и с 1934 года я с ним познакомилась и жила с ним.

Вопрос: Скажите Голубовская что вам известно было о гр. Голубовском Франце Яковлевиче?

Ответ: Знаю, что Франц Голубовский из Польши, прибыл в СССР во время войны, за границей имеет родственников двух братьев и сестру, но мне не известно поддерживал он с ними связь или нет, но знаю что намерен был уехать к себе в Польшу, для чего Франц посещал консула в Киеве, но консул ему сказал получить разрешения на въезд в Польшу не может.

Вопрос: Скажите Голубовская за что арестован ваш муж Франц Голубовский?

Ответ: Голубовский Франц арестован за связь с Польшею я это тоже подтверждаю так как Франц уехав в Польшу с этой целью Франц посещал консула Польши в Киеве.

Вопрос: Скажите Голубовская вы после ареста мужа Франца Голубовского проявляли себя как антисоветский элемент сочувствовали ли Голубовскому Францу и высказывались что придут немцы и разгромят большевиков и вы сами беспощадно будете выдавать большевиков и будете мстить советской власти и одобряли политику фашистской Польши.

Ответ: Я ничего не говорила и не защищала Голубовского Франца зная о том что он сам из за границы и намерен был обратно ехать в Польшу.

Вопрос: Признаете ли вы себя виновной в предъявленном вам обвинении?

Ответ: Признаю что я жила с Голубовским Францем, который оказался антисоветским элементом, больше показаний ничего не имею.

Протокол мне прочитан и записан с моих слов верно в чем и расписываюсь Голубовска.

Допросил

подпись».

**«УССР
НАРОДНЫЙ КОМИССАРИАТ ВНУТРЕННИХ ДЕЛ
УПРАВЛЕНИЕ ГОСУДАСТВЕННОЙ БЕЗОПАСНОСТИ
ПРОТОКОЛ ДОПРОСА**

1937 г. ноября мес. 26 дня. Я, сотрудник РО НКВД допросил в качестве свидетеля Макарова Иосифа Арсентьевича, 1887 года рождения, уроженца г. Борисполя, грамотного.

Вопрос: Скажите свидетель что вам известно о гр. Голубовской Василине Трифоновне ?

Ответ: Мне известно что Голубовская Василина из села Борисполя вдова и ее муж как политбандит и грабитель расстрелян и Голубовская Василина вышла замуж за Голубовского Франца

Вопрос: Скажите свидетель что вам известно о Франце Голубовском Яковлевиче?

Ответ: Голубовский Франц Яковлевич уроженец Польши за границей имеет родственников поддерживает с ними связь. Голубовский часто посещал польского консула в городе Киеве и имел цель поездки в Польшу и в селе проводил контрреволюционную агитацию против советской власти. Критиковал советскую власть одобряя политику заграничных государств, а особенно политику Польши, за контрреволюционную деятельность он был арестован.

Вопрос: Скажите свидетель что вам было известно о антисоветской деятельности Василины Голубовской?

Ответ: Голубовская Василина знала все контрреволюционные планы действий связанные с консулом для поездки в Польшу. Связь с Польшей ее мужа Франца – знала хорошо и содействовала этому. После ареста мужа Голубовского Франца открыто заявила «Придут еще немцы и мы поможем ликвидировать большевиков, в таких делах женщины могут сделать больше чем мужчины. Я сама беспощадно буду выдавать большевиков».

Больше показать ничего не имею, протокол записан верно, в чем и расписываюсь».

**«УССР
НАРОДНЫЙ КОМИССАРИАТ ВНУТРЕННИХ ДЕЛ
УПРАВЛЕНИЕ ГОСУДАСТВЕННОЙ БЕЗОПАСНОСТИ**

ПРОТОКОЛ ДОПРОСА

1934 ноября мес. 26 дня. Я, сотрудник РО НКВД допросил в качестве свидетеля. Волконского Матвея Михайловича, 1892 года рождения, уроженца г. Борисполя, грамотного.

Будучи предупрежден по 54 ст. УССР по существу дела показал:

Вопрос: Скажите свидетель, что вам известно о Голубовской Васелине?

Ответ: Она сначала была замужем за политбандитом, грабителем, которого расстреляли. Потом вышла замуж за Голубовского Франца.

Вопрос: Скажите свидетель, что Вам известно о Голубовском Франце Яковлевиче?

Ответ: Голубовский Франц поляк, с Польши, имеет родственников с которыми имеет связь. Кроме того имел связь с польским консулом. Находясь в селе всегда критиковал советскую власть, колхозы.

Вопрос: Скажите свидетель, что вам известно о антисоветской деятельности Голубовской Васелине Трифоновой?

Ответ: Голубовская Васелина Трифонова всегда была антисоветской женщиной по первому мужу политбандиту содействовала его контрреволюционной деятельности. Выйдя за иностранца, Голубовская также была в курсе всех его планов антисоветской контрреволюционной деятельности, помогали в этом ему. После ареста Голубовского Франца, она высказалась «Я буду мстить и отомщу советской власти за своего мужа, пусть большевики не рассчитывают, что они все расстреляют наших мужей. Еще много добрых людей, которые остались в живых и покажут большевикам за их суды и скоро придут нас выручать.»

Больше показаний ничего не имею.

Протокол мне прочитан, изложен из моих слова верно в чем и расписываюсь.

Подпись

Допросил».

«По след делу 1966

ОБВИНИТЕЛЬНОЕ ЗАКЛЮЧЕНИЕ

По обвинению гр.ГОЛУБОВСКОЙ Василины Трофиновой 1986 год рожд. по ст. 54-10 УК УССР.

В Бориспольское НКВД поступили данные о том что в г.Борисполе проживает гр. ГОЛУБОВСКАЯ Василина Трофимовна, которая враждебно настроена против существующего строя, ведет контрреволюционную агитацию против мероприятий партии в советской власти.

На основании этих данных ГОЛУБОВСКАЯ была подвергнута аресту.

Проведенным по делу следствием установлено, что ГОЛУБОВСКАЯ Василина Трифоновна является женой поляка ГОЛУБОВСКОГО Франца Яковлевича уроженца Польши который за контрреволюционную деятельность 10 октября 1937 года был арестован и по ст. 54-10 осужден.

Проживая вместе с мужем Голубовским Францем, который неоднократно посещал польского консула г.Киева с целью выезда за границу в Польшу, проводил контрреволюционную агитацию среди населения Борисполя, одобряя политику фашистской Польши. Его жена Голубовская Василина отлично знала все планы контрреволюционной деятельности своего мужа, содействовала ему и разделяла их с ним, одобряя также политику фашистской Польши.

В присутствии свидетеля МОЗГОВОГО Иосифа ГОЛУБОВСКАЯ ВАСИЛИНА ОТКРЫТО СТАЛА ПРОЯВЛЯТЬ себя против мероприятий проводимых партией и советской властью и в присутствии свидетеля ВОЛОХОВСКОГО Матвея Михайловича высказалась: «Я БУДУ МСТИТЬ СОВЕТСКОЙ ВЛАСТИ ЗА СВОЕГО МУЖА, ПУСТЬ БОЛЬШЕВИКИ НЕ РАСЧИТЫВАЮТ, ЧТО ОНИ ВСЕХ РАССТРЕЛЯЮТ НАШИХ МУЖЕЙ, ЕЩЕ МНОГО ДОБРЫХ ЛЮДЕЙ КОТОРЫЕ ОСТАЛИСЬ В ЖИВЫХ И ПОКАЖУТ БОЛЬШЕВИКАМ ЗА ИХНИ СУДЫ ДА И ЗА ГРАНИЦЕЙ НЕ СПЯТ И СКОРО ПРИДУТ НАС ВЫРУЧАТЬ».

Обвиняемая Голубовская в предъявленном ей обвинении частично признала себя виновной.

На основании вышеизложенного
ПОЛАГАЛ БЫ

Следдело за №1966 по обвинению ГОЛУБОВСКОЙ Василины Трифоновой, 1896 г. рожд., происходящей из гр. с. Борисполя, украинки, мало-

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

грамотной, замужней подданства УССР «направить на рассмотрение 3-го отдела Киевского Областного управления НКВД УССР.

Справка: Арестованная ГОЛУБОВСКАЯ Василина Трифоновна содержится под стражей в Киевской тюрьме и с сего числа перечисляется за 3-м Отделом КОУ НКВД.

Вещдоков по делу нет.

Составлено 2 ХП – 37 г.

м. Борисполь.

НАЧ. БОРИСПОЛЬСКОГО РО НКВД

СТ. ЛЕЙТЕНАНТ ГОСБЕЗОПАСНОСТИ

ЛАПИН».

«ВЫПИСКА ИЗ ПРОТОКОЛА

Особого Совещания при Народном Комиссаре Внутренних Дел СССР

От «10» января 1938 г.

СЛУШАЛИ	ПОСТАНОВИЛИ
1. Дело №1966/ Киев обл. о ГОЛУБОВСКОЙ Василине Трифоновне, 1896 г. р.	ГОЛУБОВСКУЮ Василину Трифоновну – за к.-р. деятельность заключить в исправтрудлагерь, сроком на ДЕСЯТЬ лет, считая срок с 23/XI-37 г. Дело сдать в архив.

Отв. Секретарь Особого Совещания

подпись».

«УТВЕРЖДАЮ

Прокурор Киевской области

Государственный советник юстиции

3 класса г. Антоненко

26 апреля 1889 года

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Голубовской Василины Трифоновны

Фамилия, имя, отчество – Голубовская Василина Трифоновна

Дата рождения январь – 1896 года

Место рождения – г. Борисполь

Место жительства до ареста – *г. Борисполь*

В г. Борисполе по ул. Свободы 38, проживает сын родной сестры осужденной, племянник Верна Иван Акимович, 1839 года рождения.

Голубовская Василина Трифионовна арестована Бориспольским РО НКВД УССР 23 ноября 1937 года по обвинению в совершении преступления, предусмотренного ст. 54-10 УК УССР.

Согласно обвинительному заключению Голубовская В.Т. обвинялась в том, что отлично знала все планы контрреволюционной деятельности своего мужа, содействовала ему и разделяла с ним, одобряя политику фашистской Польши, после ареста своего мужа открыто стала проявлять себя против мероприятий проводимых партией и Советской властью...»

По постановлению Особого Совещания при Народном Комиссаре Внутренних Дел СССР от 10 января 1938 года Голубовская Василина Трифионовна за к-р. деятельность была заключена в ИТЛ сроком на 10 лет.

Установлено, что Голубовская Василина Трифионовна, 1896 года рождения, уроженка г. Борисполя Киевской области, проживавшая в Борисполе по ул. Свободы, 38, умерла в 1983 году.

Голубовская Василина Трифионовна подпадает под действие ст.1 Указа Президиума Верховного Совета СССР от 16 января 1989 г. «О дополнительных мерах по восстановлению справедливости в отношениях жертв репрессий, имевших место в период 30-40-х и начала 50-х годов.»

Старший помощник прокурора

Киевской области

по надзору за следствием

в органах госбезопасности

советник юстиции

(подпись) И.Ф.Ленчевский

Начальник Следственной отделения

УКГБ Украинской ССР

по г. Киеву и Киевской области

подполковник

(подпись) А.Ф.Береза».

25 апреля 1989 г. [48].

ПЕРЕСЛІДУВАНА ЗА ВІРУ

Московсько-більшовицька влада знищувала багатьох віруючих українців. Прикладом тому є справа Уляни Довгай, що подається мовою оригіналу. Прізв'язи та ініціали свідків скорочено.

«ПОСТАНОВЛЕНИЕ

1941 года ноября месяца 27 дня

Город Томск

Я, следователь следственной группы НКВД УССР, сержант государственной безопасности, Майоров, рассмотрев материал личного тюремного дела на заключенную Довгай-Ксен Ульяну Харитоновну

НАШЕЛ:

27-го июня 1941 года органами НКВД за проведение антисоветской агитации была арестована Довгай-Ксен Ульяна Харитоновна. Находясь под стражей, Довгай-Ксен Ульяна Харитоновна из зоны военных действий была этапирована в Томскую тюрьму №3, где следствие по ее делу не велось. Следственное дело по обвинению Довгай-Ксен Ульяны Харитоновны в НКВД по Новосибирской области не поступало. Учитывая, что для дальнейшего ведения следствия необходимо восстановить дубликат следственного дела и руководствуясь ст. 96 п.3 УПК РСФСР,

ПОСТАНОВИЛ:

Восстановить в папках дубликат следственного дела по обвинению Довгай-Ксен Ульяны Харитоновны, приняв его к дальнейшему следственному производству.

Следователь следственной группы

НКВД УССР

Сержант Государственной безопасности

(Майоров)».

«ПОСТАНОВЛЕНИЕ

(об избрании меры пресечения)

город Иванков,

27 июня 1941 года

Я, оперуполномоченный Иванковского МРО НКВД Петренко рассмотрев материалы о преступной деятельности

Фамилия – Довгай-Ксен

Имя и отчество – Ульяна Харитоновна

Довгай Ульяна Харитонівна, жителька с. Вишеньок. Світлина з кримінальної справи, 1941 рік.

Дата и год рождения – 1893 года.
Место рождения – село Вишеньки Бориспольского района Киевской области.

Место работы – без определенных мест занятий.

Партийность (в прошлом и настоящем) беспартийная.

Образование – низшее.

Национальность – украинка
гражданство СССР.

Адрес – село Демидов Димитровского района Киевской области.

НАШЕЛ:

что Довгай-Ксен Ульяна Харитоновна подозревается в преступлениях, предусмотренных 58-10 ст. УК РСФСР, и принимая во внимание, что Довгай-Ксен Ульяна Харитоновна

будучи антисоветски настроена, проводившая антисоветскую агитацию среди населения, а также клеветавшая на советскую власть и существующий строй. А посему пребывание на свободе Довгай-Ксен Ульяны Харитоновны может отразиться на ходе следствия и суда.

Руководствуясь ст. ст. 145 и 158 УПК УССР

ПОСТАНОВИЛ:

Мерой пресечения способов уклонения от следствия и суда по отношению Довгай-Ксен Ульяны Харитоновны избрать содержание под стражей, о чем, в порядке ст. 146 УПК РСФСР, объявить арестованному под расписку в настоящем постановлении

Оперуполномоченный Иванковского МРО НКВД (Петренко)
Довгай-Ксен У.Х. подпись».

«СПРАВКА

В личном тюремном деле заключенной Довгай-Ксен Ульяны Харитоновны имеются следующие документы:

1. Постановление об избрании меры пресечения;

ЧЕРВОНІЙ ТЕРОР

2. Протокол задержания;

3. Акт осмотра квартиры.

Другие материалы оформления ареста и обыска в деле отсутствуют и поэтому в копиях восстановлены быть не могут.

Следователь следственной группы

НКВД УССР

Сержант Государственной безопасности

(Майоров)».

«АНКЕТА АРЕСТОВАННОГО

Фамилия – Довгай-Ксен.

Имя и отчество – Ульяны Харитоновны.

Дата рождения – 1893 года.

Место рождения – с. Вишеньки Димерского района Киевской области.

Место жительства – с. Демидов Димерского района Киевской области.

Профессия и специальность – колхозница.

Место службы и должность или род занятий – колхоз.

Социальное происхождение – крестьяне-бедняки.

Социальное положение – занималась сельским хозяйством, имущества не имела.

Партийность (в прошлом и настоящем) – беспартийный.

Национальность и гражданство (подданство) – украинка гражданство УССР.

Примыкала ли к антисоветским партиям и организациям – не примыкала

Каким репрессиям подвергался при Советской власти: судимость, арест и другое (когда, каким органом и за что) – не судима.

17. Состав семьи – отец – умер, мать – умерла, муж – Ксен Онуфрий Степанович, 54 лет, в 1937 году арестован, дети – нет, братья: Довгай Сергей Харитонович, 50-ти лет, сторожем работает в колхозе; Довгай Яков Харитонович, 42-х лет, работает в цирке грузчиком в городе Киеве.

Особые приметы – лицо имеет следы осы.

Арестована – 27 июня 1941 года».

«ПРОТОКОЛ ДОПРОСА

1941 года ноября месяца 27 дня

Я, следователь следственной группы НКВД УССР, сержант государственной безопасности Майоров, допросил в качестве обвиняемой:

Фамилия, имя, отчество – Довгай-Ксен Ульяна Харитоновна, 1893 года рождения, уроженка с. Вишенки Димерского района Киевской области, жительница с. Демидов Димерского района Киевской области, колхозница, из крестьян-бедняков, занималась сельским хозяйством, имущества не имела, беспартийная, украинка гражданство УССР, не репрессировалась.

Вопрос: Расскажите Вашу автобиографию?

Ответ: Родилась я в 1893 году в селе Вишенки Димерского района Киевской области в семье крестьянина-бедняка. Отец мой имел 4 надела земли, 2 коня и другое недвижимое имущество. Примерно до 20 лет я работала в хозяйстве отца, а затем пошла работать в город Киев, где работала долгое время в качестве домашней прислуги у купцов-евреев. Затем работала рукодельницей, а затем с организацией колхоза в нашем селе я пошла в колхоз, где и работала до дня ареста. В 1934–1935 году я вышла замуж за Ксен Онуфрия Степановича, который в свое время, то есть в период первой империалистической войны являлся беженцем из Белорусии. Он поселился в нашем селе и жил здесь. В 1934–1935 годах я вышла за него замуж, а в 1937 году моего мужа арестовали. Где он находится в настоящее время мне не известно.

Вопрос: За что арестовали Вашего мужа?

Ответ: За что его арестовали то мне не известно, ибо меня не ставили в известность о причине его ареста.

Вопрос: Какие разговоры велись среди населения по поводу ареста Вашего мужа?

Ответ: По поводу ареста моего мужа велись разговоры о том, что жалко такого человека как мой муж и что он никому зла не принес.

Вопрос: Какие у Вас были взаимоотношения с председателем Вашего колхоза?

Ответ: Взаимоотношения у меня были с ним натянутые.

Вопрос: Почему у Вас были такие взаимоотношения?

Ответ: Я этого не знаю.

Вопрос: Вы расскажите правдиво почему у вас с ним были такие взаимоотношения?

Ответ: Такие взаимоотношения у меня с ним сложились потому, что он после ареста моего мужа не хотел выплачивать все деньги, причитающиеся мне за трудодни мужа, ссылаясь на то, что мой муж был в свое время арестован. Я была и разговаривала по этому поводу с ним и с его матерью. Однажды я его оскорбила, заявив что он кулак и издевается над беднотою, что он поступает также как раньше поступали кулаки. На этой почве взаимоотношения у нас с ним стали натянутыми. Он конечно на меня обижался и стал хуже ко мне относиться.

Вопрос: Вы на эту тему разговаривали в кругу колхозников вашего села?

Ответ: Да, я на эту тему разговаривала со многими колхозниками нашего села различные разговоры.

Вопрос: К чему сводилось содержание этих разговоров?

Ответ: Содержание этих разговоров сводилось к тому, что я говорила о том, что мол наш председатель колхоза не любит бедняков, что кулаки вообще не любят бедняков, а только издеваются над ними.

Вопрос: Какие мысли антисоветского порядка на этой почве Вы высказывали?

Ответ: Я никаких антисоветских мыслей никогда и нигде не высказывала.

Вопрос: Вы говорите следствию неправду. Следствие располагает данными о том, что Вы занимались проведением антисоветской агитации. Дайте правдивые показания по существу заданного Вам вопроса.

Ответ: Резких фактов по этому поводу я не имею. Я могу сознаться только в том, что будучи недовольна председателем нашего колхоза, я высказалась о том, что раньше мол кулаки издевались над бедняками, а теперь председатель колхоза издевается ад нами бедняками. Других фактов я сейчас не помню.

Вопрос: Что Вы еще имеете добавить по существу заданных Вам вопросов?

Ответ: Больше добавить ничего не имею.

(Допрос начат в 2 часа 15 минут. Допрос окончен в 5.00 часов по Новосибирскому времени).

Следователь следственной группы НКВД УССР

Сержант Госбезопасности

(Майоров)».

«ПРОТОКОЛ ДОПРОСА

1942 года апреля месяца 9 дня

Я, следователь следственной группы НКВД УССР, сержант государственной безопасности, Майоров, допросил в качестве обвиняемой:

Фамилия, имя, отчество – Довгай-Ксен Ульяна Харитоновна, 1893 года рождения, уроженка с. Вишенки Димерского района Киевской области, жительница с. Демидов Димерского района Киевской области, колхозница, из крестьян-бедняков, занималась сельским хозяйством, имущества не имела, беспартийная, украинка гражданство УССР, не репрессировалась повторно.

Вопрос: Следствие располагает данными, что Ваш муж Ксен Онуфрий

Степанович арестован в 1937 году за проведение церковной религиозной евангелистской деятельности. Вы это подтверждаете?

Ответ: О причинах ареста моего мужа мне никто ничего не говорил. Однако я могу рассказать только одно, что мой муж действительно занимался изучением евангелия и библии. Очень часто читал эти книги.

Вопрос: Кто к нему приходил на читку евангелия?

Ответ: На читку евангелия к нему никто не приходил.

Вопрос: Вы занимались читкой евангелия?

Ответ: Да, читкой евангелия я занималась.

Вопрос: Что Вас побудило к тому, чтобы заниматься изучением евангелия?

Ответ: к изучению этих книг, то есть евангелия и библии склонил меня мой муж Ксен, а раньше еще об этом говорил батюшка, что евангелие и библия есть святые книги очень хорошие. Это же говорил мне и мой муж Ксен, который говорил мне, чтобы эти книжки я держала в порядке, ибо это очень хорошие святые книжки. Поэтому я давно хотела изучить их и с этой целью начала учиться читать, и в скором времени я уже читала эти книги.

Вопрос: Кто Вас учил читать евангелие?

Ответ: Я в основном училась сама и обращалась за помощью к своим детям.

Вопрос: Кому рассказывали о своей учебе?

Ответ: Я об этом никому не рассказывала.

Вопрос: Таким образом Вы были евангелисткой?

Ответ: Я не знаю. Я изучала евангелие только.

Вопрос: Что Вы еще можете добавить по делу?

Ответ: Больше добавить ничего не имею (подпись).

Следователь следственной группы НКВД УССР

Сержант Госбезопасности

(Майоров)».

«ПРОТОКОЛ ДОПРОСА ОБВИНЯЕМОЙ

1942 года мая месяца 8 дня

Я, следователь следственной группы НКВД УССР, сержант государственной безопасности, Майоров, допросил в качестве обвиняемой.

Вопрос: Вам предъявлено обвинение в том, что Вы занимались проведением антисоветской агитации. Вы признаете себя виновной по существу предъявленного Вам обвинения?

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

Ответ: Нет, по существу предъявленного мне обвинения я виновной себя не признаю, ибо антисоветской агитации я не проводила. Я признаю себя виновной только в разрезе моих показаний.

Вопрос: Вы неправду говорите. Вы арестованы за проведение антисоветской агитации, которую Вы проводили, находясь на свободе. Дайте правдивые показания по существу заданного Вам вопроса.

Ответ: Я показываю правду о том, что я находясь на свободе никогда не занималась проведением антисоветской агитацией...»

«ПРОТОКОЛ ДОПРОСА СВИДЕТЕЛЯ

1942 года мая месяца дня

Я, следователь следственной группы НКВД УССР, сержант государственной безопасности Майоров, допросил в качестве свидетеля:

Фамилия, имя, отчество – С. Е. К., 1913 года рождения, полька.

Вопрос: Вы Довгай-Ксен Ульяну Харитоновну знаете?

Ответ: Да, Довгай-Ксен Ульяну Харитоновну я знаю. Я ее знаю как сокамерницу.

Вопрос: Как и при каких обстоятельствах Вы с нею познакомились?

Ответ: Познакомилась я с нею в камере, когда она была переведена туда.

Вопрос: Расскажите подробно следствию, что Вам известно о Довгай-Ксен Ульяне Харитоновне, о причинах ее ареста и об антисоветской деятельности?

Ответ: Мне только известно, что муж Довгай-Ксен арестован органами НКВД и осужден на 10 лет. Кроме того, она рассказала за своего председателя колхоза, однако детали этих разговоров воспроизвести не могу. Другого мне о Довгай-Ксен ничего не известно ибо она со мной не разговаривала.

Вопрос: С кем она разговаривала?

Ответ: Она разговаривала с В., но ее сейчас нет. Еще она разговаривала с одной женщиной, фамилии которой я не знаю.

Вопрос: Что Вы еще имеете добавить по делу?

Ответ: Больше добавить ничего не имею».

«ПОСТАНОВЛЕНИЕ О ПРЕДЪЯВЛЕНИИ ОБВИНЕНИЯ

город Томск

1942 года мая месяца 7 дня

Я, следователь следственной группы, сержант госбезопасности, Майоров, рассмотрев следственный материал по делу № и приняв во внимание,

что Довгай-Ксен Ульяна Харитоновна достаточно избобличается в том, что будучи антисоветски настроенной, занималась проведением антисоветской агитации среди населения, а также клеветала на Советскую власть и на советскую действительность. На основании вышеизложенного,

ПОСТАНОВИЛ:

Руководствуясь ст.ст. 128 и 129 УПК РСФСР, привлечь Довгай-Ксен Ульяну Харитоновну в качестве обвиняемой по ст. ст. 58 п. 10 ч. 1 УК, о чем объявить обвиняемой под расписку в настоящем постановлении.

Настоящее постановление мне объявлено 08 мая 1942 года (Довгай)».

«СПРАВКА

Допросить в качестве свидетеля в настоящее время В. А. Г. по настоящему делу не представляется возможным, потому что последняя освобождена из-под стражи Томской тюрьмы №3. Местонахождения ее в настоящее время не известно.

7 мая 1942 года

Следователь следственной группы

УССР сержант госбезопасности

(Майоров)».

«ПОСТАНОВЛЕНИЕ О ПРЕКРАЩЕНИИ СЛЕДДЕЛА

1942 года июня месяца 23 дня

г. Томск

Я, следователь следственной группы НКВД УССР Тартаковский, рассмотрев следственное дело №б/н по обвинению Довгай-Ксен Ульяны Харитоновны в преступлении, предусмотренном т. 58-0 ч.1 УК РСФСР

НАШЕЛ:

Обвиняемая Довгай-Ксен Ульяна Харитоновна, уроженка с.Вишеньки Дымарского района Киевской области, жительница села Демидов Бориспольского района Киевской области, по социальному происхождению из крестьян-бедняков, колхозница, украинка гражданства СССР, беспартийная, не судима, родственников в РККА не имеет.

Обвиняемая Довгай-Ксен Ульяна Харитоновна была арестована 27 июля 1941 года Иванковским МРО НКВД, за проводимую ею антисоветскую агитацию.

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

В процессе предварительного расследования установлено, что обвиняемая Довгай-Ксен Ульяна Харитоновна в 1934 году вышла замуж за некоего Ксен Онуфрия (евангелист), который в 1937 году был арестован органами НКВД и в последствии осужден за проводимую им антисоветскую агитацию.

После ареста своего мужа обвиняемая Довгай-Ксен Ульяна Харитоновна обращалась к председателю своего колхоза с заявлением о выплате ей денег, причитающихся за трудодни ее мужа.

Председатель колхоза ей в выплате денег отказал на почве чего обвиняемая Довгай-Ксен Ульяна Харитоновна высказывала свое недовольство действиями руководителя колхозом, сравнивая эти действия с действиями кулачества ранее существовавшими, обвиняя в этом лишь председателя колхоза, как выходца из кулацкой среды.

На этой почве взаимоотношения между обвиняемой Довгай-Ксен Ульяной Харитоновной и председателем колхоза были натянутыми.

За время нахождения под стражей, обвиняемая Довгай-Ксен Ульяна Харитоновна, материалами камерных источников характеризуется с положительной стороны. Никаких антисоветских высказываний не проявляла. Других каких-либо данных, подтверждающих проведение антисоветской деятельности, со стороны обвиняемой Довгай-Ксен Ульяны Харитоновны в процессе ведения следствия не добыто.

Будучи допрошена по существу предъявленного обвинения, обвиняемая Довгай-Ксен Ульяна Харитоновна признала себя виновной только в том, что действительно высказывала недовольство действиями представителей Советской власти на местах, в проведении антисоветской деятельности – отрицает.

Изложенное подтверждается материалами дела и агитационными материалами двух источников.

На основании вышеизложенного, принимая во внимание, что каких-либо материалов, избобличающих обвиняемую Довгай-Ксен Ульяна Харитоновна в проведении ею антисоветской агитации, в процессе ведения следствия, не добыто, и руководствуясь ст. 204 п. «б» УПК РСФСР,

ПОСТАНОВИЛ:

Следственное дело «б/н по обвинению Довгай-Ксен Ульяны Харитоновны производством прекратить и сдать на хранение в архив 1-го спецотдела УНКВД НСО. Обвиняемую Довгай-Ксен Ульяну Харитоновну из под стражи немедленно освободить.

Копию настоящего постановления направить в 1-й спецотдела УНКВД НСО, прокурору Новосибирской области и начальнику тюрьмы НКВД №3 города Томска НСО для исполнения.

Следователь следгруппы НКВД УССР (Тартаковский)».

«ТАЛОН ОРДЕРА № Б/Н

Начальнику 1-го спецотделения УНКВД НСО

г. Новосибирск

Доношу, что 08 мая 1942 года на основании Вашего ордера, мною освобождена из-под стражи арестованная Довгай-Ксен Ульяну Харитоновну

(подпись)».

«РАСПИСКА

Я, Довгай-Ксен Ульяна Харитоновна, 08 июля 1942 года при освобождении получила:

1) Справку об освобождении.

подпись (Довгай)

«Утверждаю» Заместитель начальника УМГБ Киевской области

Полковник госбезопасности (Мартиненко)

22 февраля 1953 года».

«ПОСТАНОВЛЕНИЕ О ЗАДЕРЖАНИИ

город Киев

22 февраля 1953 года

Я, старший оперуполномоченный 5 отдела УМГБ Киевской области, старший лейтенант госбезопасности ГУТОРОЛ, рассмотрев поступившие в УМГБ материалы на Довгай Ульяну Харитоновну, 1893 года рождения – уроженку с. Вишенки, Бориспольского района, Киевской области, украинку, проживающую на нелегальном положении, без определённых занятий,

НАШЕЛ:

Довгай Ульяна Харитоновна подозревается в совершении преступлений, предусмотренных ст. 54-10 ч. 2 и 54-11 УК УССР.

На основании изложенного –

ПОСТАНОВИЛ:

Руководствуясь ст. 98 УПК УССР Довгай Ульяну Харитоновну задержать и определить во внутреннюю тюрьму УМГР для выяснения личности.

Старший оперуполномоченный 5 отдела УМГБ Киевской области

Старший лейтенант госбезопасности (Гуторов)

«Согласен»: начальник 5 отдела УМГБ Киевской области

Полковник госбезопасности (Москалев)».

«ОБВИНИТЕЛЬНОЕ ЗАКЛЮЧЕНИЕ

По обвинению:

**Довгай Ульяны Харитоновны,
Голомовзюк Евдокии Трофимовны,
Пасичняк Марии Тимофеевны и
Юрковой Фёклы Трофимовны
по ст.ст. 54-10 4.2 и 54-11 УК УССР**

В 1946 году из города Анжерка, Кемеровской области, в город Киев прибыли активные главари антисоветской организации «христиан евангельской веры-пятидесятников трясун» – Довгай Ульяна, Мицкевич Франц и Мицкевич Анна, которые находясь на нелегальном положении, занимались созданием антисоветского сектантского подполья и проведением проамериканской агитации.

В 1948 году за проводимую антисоветскую деятельность, Мицкевич Франц и Мицкевич Анна были арестованы и осуждены, а Довгай скрылась.

22 февраля 1953 года Управлением МВД по Киевской области, за проводимую антисоветскую деятельность были арестованы и привлечены в качестве обвиняемых по настоящему делу Довгай Ульяна Харитоновна и Голомовзюк Евдокия Трофимовна, а 17 марта 1953 года Пасичняк Мария Тимофеевна и Юркова Фекла Трофимовна.

СЛЕДСТВИЕМ ПО ДЕЛУ УСТАНОВЛЕНО:

Все обвиняемые по настоящему делу являются кадровыми участниками антисоветской нелегальной организации «христиан евангельской веры пятидесятников» и проводили активную подрывную деятельность.

Под руководством Довгай, они проводили среди народа проамериканскую агитацию, клеветали на советскую власть и руководителей Советского Государства.

Прикрываясь реакционно-опасным так называемым учением «сектантов пятидесятников», они пророчили якобы скорую и неминуемую Советской власти и пришествие Трумэна на Украину.

Выступали против укрепления оборонной мощи Союза ССР, против службы в Советской Армии и защиты Родины с оружием в руках.

Проводили работу против воспитания советских людей в коммунистическом духе, склоняли их к отказу от участия в общественно-политической жизни страны.

С целью создания новых нелегальных антисоветских сектантских формировании, распространяли реакционно-опасное так называемое «учение пятидесятников» и занимались вербовкой граждан в это антисоветское формирование.

В отношении преступной деятельности каждого из обвиняемых в отдельности установлено:

Обвиняемая Довгай, проживая в селе вишенки, Бориспольского района. Киевской обл., в 1927 году добровольно вступила в нелегальную антисоветскую организацию «христиан евангельской веры пятидесятников-трясунов», в которой состояла по день ареста, лист дела 21-25, 35.

27 июня 1941 года за проводимую антисоветскую деятельность Довгай была арестована, но в связи с положением военного времени, все следственные материалы по ее делу были утеряны, а она в августе 1942 года была освобождена из тюрьмы города Томска.

Лист дела 23, 24, 38, 39.

Освободившись из-под стражи, Довгай некоторое время проживала в городе Томске, затем выехала в город Анжерку, Кемеровской области, где создала крупное антисоветское формирование сектантов «пятидесятников».

Лист дела 38, 39, 40.

В 1946 году Догай, завербовала в секту «пятидесятников» жителей города Анжерка: Мицкевич Франца, Мицкевич Анну и вместе с ними прибыла в город Киев, где установила преступную связь с обвиняемыми Голомовзюк, Юрковой, Пасичняк и проводила активную антисоветскую подрывную деятельность.

Лист дела 38, 39, 40, 41, 47, 48, 54, 83, 112, 151, 199.

На допросе 4 марта 1953 года обвиняемая Довгай показала: «...На Украину я приехала для того, чтобы предупредить верующих «пятидесятников» о скорой и неминуемой гибели Советской власти и пришествии на Украину божьего помазанника Трумэна...»

Лист дела 40.

Как активная участница антисоветской секты «пятидесятников» и выдавая себя за пророчицу, Довгай проводила проамериканскую агитацию.

Прикрываясь религиозными убеждениями, она пророчила якобы скорую гибель Советской власти и пришествие Трумэна на Украину

Лист дела 25, 27, 30, 36, 41, 42, 48, 49, 50, 55, 83, 113, 129, 151, 152, 158, 199-217, 226, 240, 247, 250.

Восхваляя врага человечества Трумэна, как «освободителя», Довгай показывала гражданам фотоснимок Трумэна, вырезанный ею из американского журнала, и характеризировала его, как «поборника» мира.

Лист дела 52-53.

Как жена репрессированного органами Советской власти и будучи антисоветски настроенной, Довгай в письменной и устной форме возводила гнусную клевету на Советску, власть и руководителей Советского Государства.

Лист дела 42, 43, 69-71, 114, 115, 129, 153, 154, 159.

Допрошенная по этому вопросу Довгай показала: «...Я озлоблена на Советскую власть и потому пророчила неминуемую гибель её и прихода на Украину американцев, как освободителей. Распространяя провокационные слухи о задержании и убийстве одного из Министров СССР, то я прежде всего высказывала свое личное желание, а также стремилась воспитывать людей в антисоветском духе...».

Лист дела 43-44.

Являясь одним из руководителей нелегальной антисоветской секты «пятидесятников» Довгай выступала против укрепления оборонной мощи СССР, против службы в Советской Армии и защиты Родины с оружием в руках.

Лист дела 27, 35.

Проводила работу против воспитания советских людей в коммунистическом духе, склоняла их к отказу от участия в общественно-политической жизни страны.

Лист дела 35.

Находясь на нелегальном положении, Довгай разъезжала по селам Киевской, Станиславской, Дрогобычской и Винницком областей, где занималась созданием антисоветской сектантского подполья и вербовкой граждан в нелегальную секту «пятидесятников».

Лист дела 36, 44-46, 49, 50, 55, 64, 61, 66-135, 136.

Поддерживая организационную связь со своими единомышленниками Довгай проводила нелегальные сборища сектантов «пятидесятников», на которых читала проповеди антисоветского содержания.

Лист дела 37, 66-68, 124, 157, 133, 250.

Обвиняемая Голомовзюк, проживая в селе Александровке, Томашпольского района, Винницкой области в 1934 году добровольно вступила в неле-

гальную антисоветскую сектантскую организацию «христиан евангельской веры, пятидесятников-трясунов», в которой состояла по день ареста.

Лист дела 101-104, 123, 266.

Являясь участницей нелегальной секты «пятидесятников», Голомовзюк выступала против службы в Советской Армии и защиты Советской Родины с орудием в руках,

Лист дела 105, 106, 113, 123.

Проводила работу против воспитания советских людей в коммунистическом духе, склоняла их к отказу от участия в общественно-политической жизни страны.

Лист дела 105, 123.

Как бывшая кулачка и будучи антисоветски настроенной, Голомовзюк, установила преступную связь с Довгай Ульяной, вместе с которой в 1951 году неоднократно ездила в село Головорусово, Томашпольского района, Винницкой области, где проводила нелегальные сборища своих единомышленников, на которых пророчила якобы скорую гибель Советской власти и пришествие Трумэна на Украину.

Лист дела 109, 112, 114, 115, 116, 135, 136, 66-68, 170, 171, 197, 246, 247.

В целях вовлечения граждан в антисоветское сектантское подполье Голомовзюк распространяла среди народа реакционно-опасное так называемое «учение» сектантов «пятидесятников», завербовала в названную антисоветскую организации свою мать Пшеничнюк Фёклу и Юркову Фёклу.

Лист дела 108, 109, 124, 136.

В своей практической антисоветской деятельности Голомовзюк поддерживала организационную связь с другими своими единомышленниками и посещала нелегальные сборища, на которых читались проповеди антисоветского содержания.

Лист дела 107, 108, 124, 176, 168, 201, 211, 226,227.

Обвиняемая Пасичняк, проживая в селе Головорусово, Томашпольского района, Винницкой области, в 1943 добровольно вступила в нелегальную антисоветскую сектантскую организацию «христиан евангельской веры пятидесятников-трясунов», в которой состояла по день ареста.

Лист дела 47, 149, 155, 164,

Являясь участницей антисоветского сектантского подполья, Пасичняк выступала против службы в Советской Армии и защиты Советской Родины с оружием в руках.

Лист дела 156, 164.

Прикрываясь религиозными убеждениями, Пасичняк не посещала советские просветительные учреждения и проводила работу против воспитания советских людей в коммунистической духе.

Лист дела 152, 153, 164.

Установив преступную связь с обвиняемой Довгай, Пасичняк по её заданию проводила проамериканскую агитацию, пророчила гибель Советской власти и скорое пришествие Трумэна на Украину.

Лист дела 48, 158, 165, 165.

Являясь дочерью репрессированного органами Советской власти и будучи враждебно настроенной, Пасичняк распространяла среди народа провокационные слухи антисоветского содержания и возводила клевету на руководителей Советского правительства.

Лист дела 49, 165,152, 158, 157, 158, 159,165, 166.

На допросе 19 марта 1953 года Пасичняк показала: «...По заданию Довгай Ульяны распространяла реакционное «учение» сектантов «пятидесятников», а также проводила проамериканскую агитацию. Я рассказывала свои единомышленникам о скорой гибели Советской власти и пришествие Трумэна на Украину, который как божий помазанник должен руководить всем миром. Подтверждаю также и то, что я распространяла среди народа провокационные слухи антисоветского содержания».

Лист дела 165.

Поддерживая организационную связь со своими единомышленниками, Пасичняк посещала нелегальные сборища сектантов «пятидесятников», на которых читались проповеди антисоветского содержания.

Лист дела 49, 135-138, 150, 151, 167, 197, 247, 250.

Обвиняемая Юркова, проливая в селе Александровке, Томашпольского района, Винницкой области, в 1934 году добровольно вступила в нелегальную антисоветскую секту «христиан евангельской веры-пятидесятников-трясунов», в которой и состояла по день ареста.

Лист дела 193, 253, 264.

Являясь участницей антисоветского сектанте кого подполья, Юркова по заданию Довгай Ульяны проводила проамериканскую агитацию, а также распространяла провокационные измышления по адресу одного из руководителей Советского правительства.

Лист дела 194,196,254,263,265.

Прикрываясь реакционным так называемым «учением» сектантов «пятидесятников», Юркова, проводила антисоветскую деятельность, направленную против службы в Советской Армии и защиты Родины с оружием в руках.

Лист дела 193.

Как активная сектантка «пятидесятница», Юркова не посещала советские

просветительные учреждения и выступала против воспитания советских людей в коммунистическом духе.

Лист дела 198.

Распространяя реакционно опасное так называемое «учение сектантов «пятидесятников» Юркова воспитывала свою несовершеннолетнюю дочь Ольгу в религиозно-фанатическом духе и запрещала посещать советские клубы и кино.

Лист дела 128, 249, 254, 255.

Поддерживая организационную связь с другими сектантами «пятидесятниками», Юркова посещала нелегальные сборища, на которых читались проповеди антисоветского содержания.

Лист дела 193, 197, 268.

Допрошенные в качестве обвиняемых по существу предъявленных обвинений, все обвиняемые по настоящему делу виновными себя признали.

Лист дела 34-87, 122-125, 168-166, 192-194.

Кроме личных признаний в совершенных ими преступлениях достаточно изобличается показаниями ранее осужденных сектантов «пятидесятников» Мицкевич-Володиной А.П. лист дела 199-209, Мицкевич Ф.Ф. лист дела 210-217, свидетелей К.Я.М. лист дела 218-287, Д.О.А. лист дела 288-241, Е.В.А. лист дела 242-244, К.М.Ф. лист дела 245-248, Ю.О.Н., лист дела 249-250, Ю.Н.Д. 252-257 и вещественными доказательствами в отдельном пакете.

На основании изложенного,

ОБВИНЯЮТСЯ:

Довгай Ульяна Харитоновна, 1898 года рождения, уроженка села Вишеньки, Бориспольского района, Киевской области, гражданка СССР, грамотная, проживала в городе Киеве нелегально, без определенных занятий.

Голомовзюк Евдокия Трофимовна, 1900 года рождения, уроженка села Александровка, Томашпольского района, Киевской области, украинка, гражданка СССР, беспартийная, малограмотная, вдова, не судимая, до ареста проживала в городе Киеве, общественно-полезным трудом не занималась.

Пасичняк Мария Тимофеевна, 1925 года рождения, уроженка села Головорусово, Томашпольского района, Винницкой области, из крестьян-бедняков, украинка, гражданка СССР, беспартийная, образование 5 классов, не судимая, одинокая, до ареста проживала по месту и рождения, работала в колхозе.

Юркова Фёкла Трофимовна, 1907 года рождения, уроженка и жительница села Александровна, Томашпольского района, Винницкой обл. из крес-

тьян-бедняков, украинка, гражданка СССР, беспартийная, малограмотная, колхозница, не судимая, семейная, до ареста про-живала по месту рождения, работала в колхозе.

В том, что:

Все обвиняемые по настоящему делу, будучи враждебно настроенными по отношению Советской власти, в разное время добровольно вступили в нелегальную антисоветскую сектантскую организацию «христиан евангельской веры – пятидесятников – трясунов», в которой состояли по день ареста.

Являясь кадровыми участниками антисоветского сектантского подполья проводили среди граждан проамериканскую агитацию. В виде пророчеств, они предсказывали якобы скорую гибель Советской власти и пришествие Трумэна на Украину.

Возводили гнусную клевету на Советскую власть и руководителей советского государства.

Прикрываясь своими религиозными убеждениями, они выступали против службы в Советской Армии, против укрепления военной мощи Советского государства и воспитания советских граждан в коммунистическом духе.

В целях расширения и укрепления антисоветского сектантского формирования, они распространяли реакционные так называемые «учение» «пятидесятников – трясунов» и занимались вербовкой граждан в антисоветское сектантское подполье.

Систематически проводили тайные сборища, на которых проводили антисоветскую агитацию, то есть в совершении преступлений, предусмотренных ст. ст. 54-10 ч. 2 и 54-11 УК УССР.

Обвиняемые Довгай У.Х., Голомовзюк Е.Т., Пасичняк М.Т. и Юркова Ф.Т. подлежат преданию Киевскому Областному суду.

Обвинительное заключение составлено 1 апреля 1953 года в городе Киеве.

Заместитель начальника следотдела УМВД Киевской области
 Старший лейтенант (Неронов)
 Начальник ОТД слетодола УМВД Киевской области
 Капитан (Разумный)
 «Согласны»:
 Начальник слетодола УМВД Киевской области
 Подполковник (Защитин)».

«СПРАВКА

1. Обвиняемая Довгай У.Х., Голомовзюк Е.Т., Пасичняк М.Т. и Юркова Ф.Т. содержатся под стражей во внутренней Тюрем УМВД Киевской области.

2. Вещественные доказательства при деле в отдельном пакете.

3. Личные документы обвиняемой Пасичняк при деле в отдельном пакете, а у остальных обвиняемых документы не изымались. Из-за отсутствия таковых.

Заместитель начальника слетдотдела УМВД Киевской области

Старший лейтенант (Неронов)

«Утверждаю»

Заместитель Начальника УМВД Киевской области

Полковник (Бондаренко)

30 июня 1953 года

«Утверждаю»

Прокурор Киевской области

Старший следователь юстиции (Малий)

2 июля 1953 года».

«ПОСТАНОВЛЕНИЕ

(об определении места отбывания наказания)

Город Киев

18 июня 1953 года

Я, старший следователь 1-го Отдела Управления МВД Киевской области – капитан Тимко, рассмотрев материалы по делу №8775 по обвинению –

Довгай Ульяны Харитоновны, 1893 года рождения, уроженки села Вишенки, Бориспольского района, Киевской области, гражданки СССР, украинки, беспартийной, грамотной, до ареста проживавшей на нелегальной положении в городе Киеве, осужденной 28 апреля 1953 года Киевским Облсудом по ст.ст. 54-10 ч. 2 и 54-11 УК УССР на 25 лет ИТЛ, –

НАШЕЛ:

Довгай Ульяна Харитоновна осуждена за то, что будучи враждебно настроена к Советской власти, в 1927 году добровольно вступила в нелегальную антисоветскую сектантскую организацию «христиан евангельской веры – пятидесятников – трясунов», в которой состояла но дота ареста.

Являясь кадровой участницей антисоветского сектантского подполья, проводила среди советских граждан антисоветскую, проамериканскую агитацию.

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

Возводила гнусную клевету на Советскую власть, руководителей Советского государства и в виде пророчеств предсказала, якобы, гибель Советской власти и пришествие Трумэна на Украину.

Занималась вербовкой лиц в антисоветское сектантское подполье.

На основании изложенного, –

ПОСТАНОВИЛ:

Осужденную Довгай Ульяну Харитоновну направить для отбывания наказания в особый лагерь МВД СССР, а после отбывания наказания на поселение под надзор органов МВД.

Старший следователь 1 Отдела УМВД К/О

Капитан (Тимко)

Заместитель начальника слетдотдела УМВД Киевской области

Старший лейтенант (Неронов)

«Согласны»: И.о. начальника 1 отдела УМВД К/О

Полковник (Кожушко)».

«ВЫПИСКА ИЗ ПРОТОКОЛА № 35 46 П.А.

Заседания Киевской областной комиссии по пересмотру дел на лиц осужденных за контрреволюционные преступления содержащихся в лагерях, колониях и тюрьмах МВД СССР

от 1 февраля 1955 года

СЛУШАЛИ:

Дело № 44838 по обвинению: Довгай Ульяны Харитоновны, 1893 года рождения, уроженки села Вишенки, Бориспольского района, Киевской области, осужденной 28.IV.53 года Киевским облсудом по ст.ст. 54-10 ч. II, 54-11, 54-2 УК УССР на 25 лет ИТЛ, с поражением в правах на 5 лет, с конфискацией имущества.

ПОСТАНОВИЛИ:

Войти с протестом об изменении приговора по делу Довгай Ульяны Харитоновны снизить меру наказания до 10 лет ИТЛ.

Начальник Секретариата

Киевской областной комиссии (подпись)».

**«ПРИГОВОР
ИМЕНЕМ УКРАИНСКОЙ СОВЕТСКОЙ
СОЦИАЛИСТИЧЕСКОЙ РЕСПУБЛИКИ**

1953 года, апреля 28-го дня

Судебная коллегия по уголовным делам Киевского Областного суда, в составе:

Председательствующего – Грабовской

Народных заседателей – Поддубного, Чуракова

при секретаре – Коненковой

с участием прокурора – Русецкого

с участием адвоката – Дортгольц

рассмотрела в закрытом судебном заседании в городе Киеве дело по обвинению:

ДОВГАЙ Ульяны Харитоновны, 1893 года рождения, уроженки с. Вишенки, Бориспольского района, Киевской области, грамотной, украинки, гражданки СССР, проживающей в городе Киеве нелегально, без определенных занятий;

ГОЛОМОВЗЮК Евдокии Трофимовны, 1900 года рождения, уроженки с. Александровка, Томашпольского р-на, Винницкой области, украинки, гражданки СССР, беспартийной, малограмотной, вдовы, не судимой, проживавшей в городе Киеве по улице Новой 217, комната № 28, нигде не работающей;

ПАСИЧНЯК Марии Тимофеевны, 1925 года рождения, уроженки села Головорусово, Томашпольского района, Винницкой области, из крестьян-бедняков, украинки, гражданки СССР, беспартийной, образование 5 классов, не судимой, одинокой, проживавшей до ареста по месту рождения, колхозницы;

ЮРКОВОЙ Феклы Трофимовны, 1907 года рождения, уроженки и жительницы села Александровка, Томашпольского района, Винницкой области, из крестьян-бедняков, украинки, гражданки СССР, беспартийной, малограмотной, колхозницы, не судимой, семейной.

Все подсудимые обвиняются в преступлении, предусмотренном ст.ст. 54-10 час. II и 54-II УК УССР.

Материалами предварительного и судебного следствия

УСТАНОВИЛ:

Подсудимая Довгай Ульяна Харитоновна, состоя с 1927 года в антисоветской сектантской организации «Христиан евангельской веры» пятидесятни-

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

ков-трясунов», называя себя пророчицей, завербовала в секту ряд лиц, в том числе Голомовзюк Евдокию, Пасичняк Марию, Юркову Феклу и вместе с ними проводила среди граждан антисоветскую проамериканскую агитацию.

Все подсудимые – Довгай, Голомовзюк, Пасичняк и Юркова будучи враждебно настроены против советской власти и являясь кадровыми участниками антисоветского сектантского подполья, активно проводили агитацию против советской власти, в виде пророчеств, предсказывали скорую гибель советской власти и советского государства и пришествие на Украину американских империалистов во главе с Труманом.

Возводили клевету на советскую власть и руководителей советского государства.

Прикрываясь религиозными убеждениями, они выступали против службы в Советской армии и против укрепления военной мощи советского государства и воспитания советских граждан в коммунистическом духе.

Все подсудимые активно распространяли реакционное т.н., «учение» «пятидесятников-трясунов» и занимались вербовкой граждан в антисоветское сектантское подполье, проводили тайные сборища секты.

Все подсудимые заявили в судебном заседании о том, что законы советского государства, направленные на укрепление военной мощи нашей Родины, а также защиты Родины с оружием в руках, они не признают и не могут исполнять эти законы, так как это противоречит «учению» секты.

Все подсудимые признали себя виновными.

Виновность подсудимых Довгай, Голомовзюк, Пасичняк, Юрковой в совершении преступления, предусмотренного ст.ст. 54-10 и. 2 и 54-11 УК УССР полностью доказана материалами дела, показаниями самих подсудимых, вещественными доказательствами, показаниями свидетелей: Д., К., Ю. Н.

На основании изложенного, руководствуясь ст.ст. 296, 297 УПК УССР, Суд

ПРИГОВОРИЛ:

Довгай Ульяну Харитоновну и Голомовзюк Евдокию Трофимовну на основании ст. 54-10 ч. 2 и 54-11 УК УССР по совокупности совершенных преступлений, с санкции ст. 54-2 УК УССР и в силу Указа Президиума Верховного Совета СССР от 26.V. 1947 года о замене расстрела, подвергнуть наказанию – к лишению свободы в исправительно-трудовом лагере в отдаленных местностях СССР сроком на 25 (двадцать пять) лет каждую, с поражением в правах по пунктам: «а», «б», «в» ст. 29 УК УССР сроком на 5 л. (пять лет), с конфискацией всего имущества каждую.

Пасичняк Марию Тимофеевну и Юркову Феклу Трофимовну на основании ст. 54-10 ч. 2 и 54-11 УК УССР по совокупности совершенных преступлений, с санкции ст. 54-2 УК УССР подвергнуть лишению свободы в исправительно-трудовых лагерях сроком на 10 л. (десять) лет с конфискацией всего имущества, с поражением в правах сроком на 5 лет (пять лет) каждую.

Срок отбытия наказания исчислять осужденным:

Довгай Ульяне Харитоновне и Голомовзюк Евдокие Трофимовне с 22 февраля 1953 года.

Пасичняк Марии Трофимовне и Юрковой Фекле Трофимовне с 18 марта 1953 года.

Меру пресечения осужденным до вступления приговора в законную силу оставить прежнюю – содержание под стражей.

Приговор может быть обжалован в Верховный суд УССР в течение 5-ти дней.

Председательствующий (Грабовская)
Секретарь (Кононкова)».

«ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 162 Н89 ПЛЕНУМА СУДА УКРАИНСКОЙ ССР

от 24 февраля 1989 года

Под председательством и.о. Председателя Верховного Суда УССР – П.Г. Цупренко.

С участием заместителя прокурора УССР – Прика В.Н.

При секретаре Пленума, члене Верховного Суда УССР – В. Т. Маляренко

Протест первого заместителя Прокурора УССР в отношении Довгай У.Х. и других.

Приговором судебной коллегии по уголовным делам Киевского областного суда от 28 апреля 1953 г.

Довгай Ульяна Харитоновна, 1893 года рождения, уроженка с. Вишенки Бориспольского района Киевской области, украинка, ранее не судимая, беспартийная,

Голомовзюк Евдокия Трофимовна, 1900 года рождения, уроженка с. Александровка Томашпольского района, Винницкой области, украинка, не судимая, беспартийная,

Пасичняк Мария Тимофеевна, 1925 года рождения, уроженка с. Головорусово, Томашпольского района Винницкой области, украинка, не судимая, беспартийная,

Юркова Фекла Трофимовна, 1907 года рождения, уроженка с. Александровна, Томашпольского района Винницкой области, украинка, колхозница, ранее не судимая, беспартийная, осуждены по ст.ст. 54-10 ч. 2 и 54-11 УК УССР (в редакции 1927 года).

Довгай У.Х. и Головомзюк Е.Т. назначено 25 лет лишения свободы в исправительно-трудовых лагерях каждой каждой, с поражением в правах сроком на 5 лет, с конфискацией всего имущества.

Пасичняк М.Т. и Юркова Ф.Т. приговорены к 10 годам лишения свободы в исправительно-трудовых лагерях с поражением в правах сроком на 5 лет, с конфискацией всего имущества.

Приговор осужденные не обжаловали.

По протесту Прокурора УССР определением судебной коллегии по уголовным делам Верховного суда Украинской ССР от 6 августа 1955 года приговор изменен, мера наказания Довгай У.Х. уменьшена до десяти лет лишения свободы, а мера наказания Голомовзюк Е.Т., Пасичняк М.Т. и Юрковой Ф.Т. до шести лет лишения свободы.

В остальной части приговор оставлен без изменений.

Постановлением Комиссии Президиума Верховного Совета СССР по рассмотрению дел на лиц, отбывающих наказание за политические, должностные и хозяйственные преступления от 6 июня 1956 года,

Голомовзюк Е.Т. от наказания освобождена, как необоснованно осужденная.

Постановлением этой же Комиссии от 9 июня 1956 года, освобождена от наказания, как необоснованно осужденная и Пасичняк М.Т.

Довгай У.Х. признана виновной в том. Что состояла с 1927 года в антисоветской секстантской организации «христиан евангельской веры пятидесятников-трясунов» и, называла себя пророчицей, завербовала в секту Голомовзюк Е., Пасичняк М., Юркову Ф. и вместе с ними проводила среди граждан антисоветскую агитацию.

Будучи враждебно настроенными против советской власти, они «в виде пророчества», предсказывали скорую гибель советской власти и советского государства и пришествие на Украину американских империалистов во главе с Трумэнном.

Возводили клевету на Советскую власть и руководителей Советского государства. Прикрываясь религиозными убеждениями, выступали против службы в Советской Армии и против укрепления военной мощи государства и воспитания граждан в коммунистическом духе.

В протесте ставится вопрос об отмене судебных решений в отношении Довгай У.Х. и Юрковой Ф.Т. и прекращении дела за отсутствием в их действиях состава преступления.

Довгай Уляна Харитонівна, світлина з кримінальної справи, 1953 рік.

Заслушав докладчика, прокурора, поддержавшего протест, а также полагавшего необходимым отменить судебные решения с прекращением дела в отношении Голомовзюк Е.Т. и Пасичняк М.Т., проверив дело и доводы протеста, Пленум считает, что судебные решения в отношении Довгай и Юрковой по протесту, а в отношении Голомовзюк и Пасичняк на основании ст. 393 УПК УССР подлежат отмене, а дело прекращению.

Обвинение осужденных основано на их показаниях, а также поверстных, неконкретных показаниях свидетелей Д.О.А., К.М.Ф., Ю.Н.Д.

Довгай, Юркова, Голомовзюк, Пасичняк признали, что являются участниками религиозной секты «пятидесятников» и, как убежденные верующие не подчиняются «законам божьим» советскую власть законной властью над собой не признают, считают, что все люди на земле братья и должны жить в мире и согласии. Перемены лучшей жизни всех верующих связывали с «приходом на Украину» Трумэна, которого считали «помазанником божьим».

Допрошенные в суде свидетели Д., К. и Ю. о времени, месте и обстоятельствах совершения преступных деяний ничего конкретного не сообщили. Из показаний этих свидетелей усматривается, что сужденные «пророчили приход на Украину Трумэна и гибель советской власти», однако их «предсказания» не содержали в себе призывов к совершению действий для достижения этих целей.

ЧЕРВОНІЙ ТЕРОР

Данных подтверждающих, что осужденные являлись «кадровыми участниками антисоветского сектантского подполья» и вели деятельность, направленную на подрыв советского государства, в деле не имеется. Цели и задачи этой организации неизвестны.

Отсутствуют в материалах дела данные и о связях Довгай, Юрковой, Голомовзюк и Пасичняк с лицами, ставящими перед собой задачу свержения государственного строя в СССР.

Осужденные малограмотные женщины. Свои «предсказания» допускали только в кругу верующих, при этом их высказывания носили обывательский характер. Не установлено в ходе предварительного и судебного следствия, что их «проповеди» повлияли на решение кого-либо из верующих совершать антисоветские деяния.

Кроме того, согласно действующему законодательству в прошлом пятидесятническая организация по закону не запрещалась, а участие в деятельности незарегистрированных религиозных общин, в том числе пятидесятников, не были уголовно-наказуемыми и влекли за собой лишь административную ответственность.

Сам по себе факт участия в секте пятидесятников, проведение нелегальных собраний верующих для отправления религиозных потребностей, при отсутствии прямого антисоветского умысла, состава опасного государственного преступления, предусмотренного ст. ст. 54-10 ч. II и 54-11 УК УССР не образует.

Исходя из изложенного, руководствуясь ст. ст. 393, 394 УПК УССР Пленум Верховного Суда УССР, –

ПОСТАНОВЛЯЕТ:

Протест первого заместителя Прокурора УССР удовлетворить.

Приговор судебной коллегии по уголовным делам Киевского областного суда от 28 апреля 1953 года и определение судебной коллегии по уголовным делам Верховного Суда УССР от 6 августа 1965 года по протесту в отношении Довгай Ульяны Харитоновны и Юрковой Феклы Трофимовны и на основании ст. 393 УПК УССР в отношении Голомовзюк Евдокии Трофимовны и Пасичняк Марии Тимофеевны отменить, а дело в соответствии со ст. 6 п. 2 УПК УССР прекратить за отсутствием в действиях состава преступления.

И.о. Председателя Верховного Суда УССР

(П.Г. Цупренко)

Секретарь Пленума,

член Верховного Суда УССР

(Маляренко В.Т.)»

[23; 41, с. 118–145].

КУЛАК НАШ ЗЛЕЙШИЙ ВРАГ

**-НЕТ МЕСТА ЕМУ
В СОВЕТЕ**

**УКРЕПИМ СЕЛЬСОВЕТ-ОРГАНИЗАТОРА
И РУКОВОДИТЕЛЯ КОЛХОЗНОГО СТРОИТЕЛЬСТВА**

Розділ VIII

**Знищення
заможного
селянства**

ЖОРСТОКА ВІЙНА ПРОТИ СЕЛЯНСТВА

Московсько-більшовицька влада добре розуміла, що Україну можна подолати лише знищивши сільських господарів, тобто середній клас. Вони усвідомлювали, що той, хто сам себе забезпечує, вирощує і продає хліб, має власне господарство, ніколи не піде в колгосп. Саме таким справжнім господарям комуністи оголосили тотальну і жорстоку війну. Секретар ВКП(б) В.Молотов в одному з виступів заявив «Потрібно вдарити куркуля так, щоб перед нами виструнчився середняк» [43, с. 25–35, с. 172–180]. Саме тоді в обіг ввійшов вислів: краще перегнути, ніж недогнути.

В січні 1928 року за рішенням Політбюро комуністичної партії введено режим «надзвичайних заходів» на селі. Замість нормальної закупівлі зерна запроваджувалась насильницька політика вилучення «хлібних лишків» особливими продовольчими загонами. Селян, які відмовлялись продавати в такий спосіб хліб, судили як спекулянтів.

Вжиття надзвичайних заходів аргументувалась кризою сільськогосподарського ринку, патовою ситуацією в товарообміні між містом і селом тощо. Між тим, селяни не хотіли продавати хліб за встановленими державою цінами, бо це було прямим грабунком їхніх господарств: тонни хліба скуповувалися за копійки...

Тоді розпочали втілювати у життя ухвалений за ініціативою Йосипа Сталіна закон про самообкладання від 11 січня 1928 р., який, на відміну від попередніх нормативних актів, передбачав примусові заходи щодо виконання встановлених планів. Задекларований у документі розмір самообкладання – 35% сільгосподатку за вказівкою ЦК КП(б)У збільшили адміністративним шляхом, щоб вилучити у селян максимальну кількість грошей. На селі з'явилися озброєні заготівельні загони, які разом із місцевою владою закривали базари, встановлювали пости на дорогах, аби не дати селянам збути збіжжя приватним перекупникам, обшукували комори, за допомогою органів ДПУ УСРР конфісковували збіжжя у заарештованих. Спочатку аби надати цим заходам вигляду дотримання законності, конфіскації оформляли як закупку зерна держзаготівельниками або кооперацією за встановленими державою цінами. Гроші переводилися на рахунок фінвідділу ОДПУ СРСР.

На початок квітня 1928 р. в Україні заарештували 1726 приватних торговців, в тому числі хліботорговців. В останніх вилучили 250 тис. пудів хліба.

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

Крім того, за «спекуляцію хлібом» було арештовано 90 куркулів – органами ДПУ та 150 куркулів – слідчими органами прокуратури, за агітацію – 180, за терор – 29 куркулів. Особлива нарада в 1928 році вислала з України 202 приватники [30, с. 28].

Подібні дії влади викликали незадоволення різних соціальних груп суспільства. Це негайно фіксували органи держбезпеки, що характеризували всіх невдоволених як супротивників радянської влади – куркулів, «колишніх бандитів», «петлюрівців» тощо. Особливе обурення викликала кампанія самообкладання. Водночас серед людей став помітним страх. Повальні арешти не минули даремно [30, с. 28].

29 грудня 1929 року Сталіним було проголошено політику «ліквідації куркульства як класу», закріплену постановою ЦК ВКП(б) від 30 січня 1930 року «Про заходи по ліквідації куркульських господарств у районах суцільної колективізації». До складу створеної Політбюро 15 січня 1930 року комісії для вироблення заходів проти куркульства на чолі з Молотовим увійшло 20 осіб. Суть їх роботи полягала в тому, що масовим репресіям підлягали зовсім не куркулі. Визначення куркуля передбачалось законом, але до куркулів дозволялось віднести будь-кого, хто мав свою думку з приводу дій радянської влади, мав у себе в дворі хоч маленький достаток, або якимось чином не сподобався комнезамівцям. Поняття «куркуль» стало не економічним, а політичним. Вважалося, що «куркуль» так маскує свою «класову суть», що його розпізнати часом не можуть не те що економісти, а навіть кращі активісти. Розкуркулювали насамперед заможних. Мета колективізації полягала в знищенні середнього класу, незалежних виробників, які могли б опиратися терористичному режиму. Під ліквідацією куркульства крилося не знищення визначеного прошарку – приховувався нещадний масовий терор щодо селянства вцілому [36, с. 326].

Основною і найнапруженішою «партійною роботою» на селі стало фізичне винищення величезної кількості ні в чому не повинних чоловіків, жінок, літніх людей і дітей. Це був плановий геноцид. На фоні організованого жаху стало можливим (і навіть легким) «створення колективних господарств» [36, с. 326].

Ця «робота» велась згідно з планами, розробленими в ОДПУ під керівництвом партії. Партійна комісія К.Баумана запропонувала поділ «куркульства» на три категорії. Перша категорія підлягала розстрілу або ув'язненню у віддалених концтаборах. До другої категорії віднесено було сім'ї розстріля-

них або ув'язнених; вони підлягали депортації. До третьої категорії входили політично лояльні, але потенційно небезпечні елементи, яких планувалося переселяти до інших місцевостей під контроль держави з залученням до праці «в трудових загонах і колоніях в лісах, на дорогах, для поліпшення якості земель» тощо [36, с. 326].

ОГПУ визначило і заплановану кількість жертв. Вже в грудні 1929 року на Політбюро називалась цифра в 5–6 млн. «розкуркулених» усіх трьох категорій. Перші намітки щодо «першої категорії» передбачали близько 63 тис., з поправками ОГПУ ця цифра зросла до 100 тисяч. Черчіллю 1942 року Сталін назвав цифру 10 млн. «куркулів», з якими нібито боролись самі селяни, виганяючи їх із сіл. Третина всіх «куркулів», за словами Сталіна, опинилася в таборах [36, с. 326]. За іншими даними, в таборах 1933–1935 років перебувало 3,5 млн. селян, що становило 70% всіх ув'язнених [36, с. 326]. Ці дані можна порівняти з даними про кількість ув'язнених у таборах.

В таборах перебувало: 1928 року – 30 тис., 1930 року – 600 тис., 1931–1932 року – близько 2 млн., 1933–1935 року – близько 5 млн. і 1935–1937 року – близько 6 млн. чоловік [36, с. 327].

Таким чином, близько десяти мільйонів чоловіків, жінок і дітей були викинуті з рідних домівок без речей і запасів їжі, їх гнали серед зими на морозі, навесні і восени під дощами та по коліно в болоті, по садистському годували в вагонах солоною рибою і не давали пити, а мертвих і помираючих викидали просто під залізничний насип.

Частину чоловіків одразу розстрілювали. Приблизно третину відправляли в табори. Виселених на Урал і Сибір, вивантажували просто неба на землях, непридатних для господарювання. Скільки маленьких дітей і немічних старих, виснажених і хворих селян і селянок померло на таких страшних верстах, ніхто не знає. [36, с. 327].

Жодного села Бориспільщини не оминула жорстока Сталінська політика Великого Терору. Із сіл було виселено сотні сімей найкращих господарників і землеробів. Дехто, рятуючи своє життя, таємно навіки покидали свої домівки. Наслідком лаконічних і безжальних рішень радянської влади було море гірких сліз, смертей і зламаних доль так званих куркулів, представників так званого «ворожого класу» [40, с. 122–141].

РОЗКУРКУЛЕНІ

БОРИСПІЛЬ

БОНДАРЕНКО (ВИШНЕВСЬКИЙ) Ісаакій Федорович, 1884 року народження, українець. Освіта початкова. Проживав у м. Бориспіль, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1932 році. Реабілітований у 1991 році.

БОРИСЕНКО Григорій Іванович, 1891 року народження, українець, освіта початкова. Проживав у м. Бориспіль, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1921 році. Реабілітований у 1991 році.

ГАЛЬЧЕНКО Іван Юхимович, 1879 року народження, українець. Освіта початкова. Проживав у м. Бориспіль, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 році.

ДАВИДОВСЬКИЙ Дмитро Іванович, українець. Проживав у м. Бориспіль, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 році.

ДЕРКАЧ Михайло Федорович, 1894 року народження, українець. Проживав у м. Бориспіль, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1934 році. Реабілітований у 1991 році.

ДЕРКАЧ Яків Федорович, 1892 року народження, українець. Освіта початкова. Проживав у м. Бориспіль, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1933 році. Реабілітований у 1991 році.

ЖУПИЦЯ Василь Кирилович, 1890 року народження, українець. Проживав у м. Бориспіль, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1931 році. Реабілітований у 1991 році.

ЗАГІДЬКО Савелій Іванович, 1891 року народження, українець. Освіта початкова. Проживав у м. Бориспіль, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 році.

КИЗИМ Василь Онікійович, 1892 року народження, українець. Освіта початкова. Проживав у м. Бориспіль, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1931 році. Реабілітований у 1991 році.

КЛЮЧНИК Василь Васильович, 1897 року народження, українець. Освіта початкова. Проживав у м. Бориспіль, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 році.

КОНОПЛІЧ Федір Назарович, 1887 року народження, українець. Освіта початкова. Проживав у м. Бориспіль, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1929 році. Реабілітований у 1991 році.

КОПАЧ Тимофій Юхимович, 1898 року народження, українець. Освіта початкова. Проживав у м. Бориспіль, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1933 році. Реабілітований у 1991 році.

КРАСНЕНКО Олена Луківна, 1873 року народження, українка, неписьменна. Проживала у м. Бориспіль, селянка-одноосібниця. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1930 році. Реабілітована у 1991 році.

КУЗЬКО Уляна Гаврилівна, 1891 року народження, українка, неписьменна. Проживала у м. Бориспіль, селянка-одноосібниця. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1934 році. Реабілітована у 1991 році.

ЛИТОВКА Максим Прокопович, 1880 року народження, українець. Освіта початкова. Проживав у м. Бориспіль, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1934 році. Реабілітований у 1991 році.

ЛОГВИН Микола Архипович (див. учасників Бориспільського антибільшовицького повстання 1920 року).

ЛУЙК Ернест Андрійович, 1860 року народження, естонець. Освіта середня. Проживав у м. Бориспіль, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1931 році. Реабілітований у 1991 році.

ОПАЛІЙ Михайло Архипович, 1904 року народження, українець. Освіта початкова. Проживав у м. Бориспіль, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1933 році. Реабілітований у 1991 році.

ПЕТРУСЬ Іван Михайлович, українець, неписьменний. Проживав у м. Бориспіль, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 році.

ПЕТРУСЬ Марія Михайлівна, українка. Проживала у м. Бориспіль, селянка-одноосібниця. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1930 році. Реабілітована у 1991 році.

ПРОЖЕЙКО Андрій Титович, 1867 року народження, українець. Освіта початкова. Проживав у м. Бориспіль, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1929 році. Реабілітований у 1991 році.

САЙКО Опанас Порфирович, 1855 року народження, українець. Освіта початкова. Проживав у м. Бориспіль, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1919 році. Реабілітований у 1991 році.

СИТНИК Іван Дмитрович, 1905 року народження, українець. Освіта початкова. Проживав у м. Бориспіль, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1929 році. Реабілітований у 1991 році [38].

БОРИСПІЛЬСЬКИЙ РАЙОН

Село АРТЕМІВКА

КАЦАН Артем Хомович, 1874 року народження, українець, малописьменний. Проживав у с. Артемівка, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 році [38].

Село ВЕЛИКА ОЛЕКСАНДРІВКА

ТКАЧЕНКО Марфа Олексіївна, рік народження невідомий, українка. Проживала у с. Велика Олександрівка, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1932 році. Реабілітована у 1991 році.

ЧЕМЕРИС Степан Прокопович, 1893 року народження, українець, освіта початкова. Проживав у с. Велика Олександрівка, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1931 році. Реабілітований у 1991 році.

ШКУРКО Варфоломій Онисимович, рік народження невідомий, українець, малописьменний. Проживав у с. Велика Олександрівка, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1931 році. Реабілітований у 1991 році.

ШКУРКО Олена Петрівна, рік народження невідомий, українка, малописьменна. Проживала у с. Велика Олександрівка, домогосподарка. Рі-

шенням місцевих органів влади розкуркулена у 1930 році. Реабілітована у 1991 році [38].

Село ВЕЛИКА СТАРИЦЯ

ГЕРАСИМЕНКО Іван Іванович, рік народження невідомий, українець, освіта початкова. Проживав у с. Велика Стариця, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 році.

ГОЛОВКО Оксана Митрофанівна, рік народження невідомий, с. Велика Стариця, українка, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1932 році. Реабілітована у 1991 році.

ГУЖВА Зіновій Овдійович, 1912 року народження, українець, освіта початкова. Проживав у с. Велика Стариця, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів розкуркулений у 1931 році. Реабілітований у 1991 році.

ЖЕЛЕВСЬКИЙ Юхим Михайлович, 1980 року народження, українець, освіта початкова. Проживав у с. Велика Стариця, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів розкуркулений у 1931 році. Реабілітований у 1991 році.

ЖИТНИК Олена Пилипівна, 1909 року народження, українка, освіта початкова. Проживала у с. Велика Стариця, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1931 році. Реабілітована у 1991 році.

КИРИЧЕНКО Трохим Платонович, рік народження невідомий, українець, малописьменний. Проживав у с. Велика Стариця, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів розкуркулений у 1933 році. Реабілітований у 1991 році.

КОВАЛЕНКО Мотрона Хомівна, рік народження невідомий, українка, малописьменна. Проживала у с. Велика Стариця, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1930 році. Реабілітована у 1991 році.

КОВАЛЕНКО Тимофій Іванович, рік народження невідомий, українець, малописьменний. Проживав у с. Велика Стариця, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів розкуркулений у 1932 році. Реабілітований у 1991 році.

ЧЕРВОНІЙ ТЕРОР

СЕНЬКО Параска Пилипівна, 1903 року народження, українка, освіта початкова. Проживала у с. Велика Стариця, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1929 році. Реабілітована у 1991 році.

ТАРАСЕНКО Секлета Романівна, рік народження невідомий, українка, малописьменна. Проживала в с. Велика Стариця, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1929 році. Реабілітована у 1991 році.

ТУПИЙ Антон Панасович, 1884 року народження, українець, освіта початкова. Проживав у с. Велика Стариця, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 році.

ТУПИЙ Гаврило Панасович, 1879 року народження, українець, малописьменний. Проживав у с. Велика Стариця. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1929 році. Реабілітований у 1991 році.

УЛЬІНА Єфросинія Федотівна, рік народження невідомий, українка, малописьменна. Проживала у с. Велика Стариця, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1929 році. Реабілітована у 1991 році.

ЦВІЛИЙ Денис Семенович, рік народження невідомий, українець, малописьменний. Проживав у с. Велика Стариця, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1932 році. Реабілітований у 1991 році.

ЦВІЛИЙ Олексій Андрійович, 1907 року народження, українець, освіта початкова. Проживав у с. Велика Стариця, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1932 році. Реабілітований у 1991 році.

ЮШКО Катерина Корнійвна, 1901 року народження, українка, освіта початкова. Проживала у с. Велика Стариця. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1930 році. Реабілітована у 1991 році [38].

Село ВИШЕНЬКИ

ВИДИБОРЕЦЬ Уляна Матвіївна, рік народження невідомий, українка, малописьменна. Проживала у с. Вишеньки, домогосподарка. Рішен-

ням місцевих органів влади розкуркулена у 1930 році. Реабілітована у 1991 році.

ГАНЖА Василь Андрійович, рік народження невідомий, українець, малописьменний. Проживав у с. Вишеньки, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 році.

ГАНЖА Домінікія Петрівна, 1884 року народження, українка, неписьменна. Проживала у с. Вишеньки, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1932 році. Реабілітована у 1991 році.

ГАНЖА Олександр Андрійович, 1890 року народження, українець, малописьменний. Проживав у с. Вишеньки, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів розкуркулений у 1929 році. Реабілітований у 1991 році.

ГАНЖА Онисько Хомович, 1884 року народження, українець, освіта початкова. Проживав у с. Вишеньки, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 році.

ГАНЖА Тит Трохимович, 1877 року народження, українець, освіта початкова. Проживав у с. Вишеньки, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 році.

ГОНЧАРЕНКО Іван Степанович, 1901 року народження, українець, освіта початкова. Проживав у с. Вишеньки, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 році.

КРАВЧУН Ганна Самійлівна, 1867 року народження, українка, малописьменна. Проживала у с. Вишеньки, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1930 році. Реабілітована у 1991 році.

ПОКИДЬКО Палагея Федорівна, 1909 рік народження, українка, освіта початкова. Проживала в с. Вишеньки, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1930 році. Реабілітована у 1991 році.

СТРІЛЬКО Орина Арсенівна, 1888 року народження, українка. Проживала у с. Вишеньки, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1930 році. Реабілітована у 1991 році.

ЧЕПУРКО Євдокія Марківна, рік народження невідомий, українка, малописьменна. Проживала в с. Вишеньки, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена в 1930 році. Реабілітована в 1991 році.

ЧЕПУРКО Клим Юхимович, рік народження невідомий, українець, малописьменний. Проживав у с. Вишеньки, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 році.

ням місцевих органів влади розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 році.

ЯРЕМЕНКО Андрій Іванович, 1872 року народження, українець, малописьменний. Проживав у с. Вишеньки, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1932 році. Реабілітований у 1991 році.

ЯРЕМЕНКО Феодосій Кіндратович, 1886 року народження, українець, малописьменний. Проживав у с. Вишеньки, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1932 році. Реабілітований у 1991 році [38].

Село ВОРОНЬКІВ

ГРИГОР Кіндрат Петрович, рік народження невідомий, українець, малописьменний. Проживав у с. Вороньків, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1931 році. Реабілітований у 1991 році.

КАРДАШ Степан Арсенович, рік народження невідомий, українець, малописьменний. Проживав у с. Вороньків, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1929 році. Реабілітований у 1991 році.

КОНОВАЛ Іван Григорович, 1911 року народження, українець, освіта початкова. Проживав у с. Вороньків, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 році.

КОНОВАЛ Марія Мартинівна, 1892 року народження, українка, освіта початкова. Проживала у с. Вороньків, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1930 році. Реабілітована у 1991 році.

КОНОВАЛ Петро Ількович, 1898 року народження, українець. Проживав у с. Вороньків, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 році.

НАЗАРЕНКО Селівестр Тимофійович, 1885 року народження, українець, освіта початкова. Проживав у с. Вороньків, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 році.

НЕДОЖДІЙ Петро Савкович, 1870 року народження, с. Вороньків, українець, малописьменний. Проживав у с. Вороньків, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1931 році. Реабілітований у 1991 році.

ПАСЬКО Марина Олександрівна, 1893 року народження, с. Вороньків, українка, малописьменна, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1929 році. Реабілітована у 1991 році.

ЧЕРЕДНИЧЕНКО Ольга Федосіївна, рік народження невідомий, с. Вороньків, українка, малописьменна. Проживала у с. Вороньків, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1929 році. Реабілітована у 1991 році [38].

Село ГЛИБОКЕ

КОСИНСЬКА Пріська Савівна, рік народження невідомий, українка, малописьменна. Проживала у с. Глибоке, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1929 році. Реабілітована у 1991 році.

КОСИНСЬКИЙ Данило Никонович, 1887 року народження, українець, малописьменний. Проживав у с. Глибоке, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1929 році. Реабілітований у 1991 році.

КОСИНСЬКИЙ Лука Панасович, рік народження невідомий, українець, малописьменний. Проживав у с. Глибоке, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 році.

КОСИНСЬКИЙ Максим Григорович, 1898 року народження, українець, освіта початкова. Проживав у с. Глибоке, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1931 році. Реабілітований у 1991 році.

КУЖІЛЬ Ганна Мусіївна, рік народження невідомий, українка, малописьменна. Проживала у с. Глибоке, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1931 році. Реабілітована у 1991 році.

МАЛОВИЧЕНКО Андрій Михайлович, рік народження невідомий, українець, малописьменний. Проживав у с. Глибоке, селянин-одноосібник.

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1932 році. Реабілітований у 1991 році.

МЕЛАЩЕНКО Ганна Павлівна, рік народження невідомий, українка, малописьменна. Проживала у с. Глибоке, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1930 році. Реабілітована у 1991 році.

НОГА Іван Тихонович, рік народження невідомий, українець, малописьменний. Проживав у с. Глибоке, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 році.

СИВЕЦЬ Ганна Никифоровна, 1890 року народження, українка, малописьменна. Проживала у с. Глибоке, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1930 році. Реабілітована у 1991 році.

СИВЕЦЬ Терентій Омелянович, 1888 року народження, українець, малописьменний. Проживав у с. Глибоке, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 році [38].

Село ГНІДИН

БЛОЙВАН Дмитро Антонович, рік народження невідомий, українець, малописьменний. Проживав у с. Гнідин, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 році.

БЛОЙВАН Маріана Олександрівна, 1893 року народження, українка, малописьменна. Проживала у с. Гнідин, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1931 році. Реабілітована у 1991 році.

БЛОЙВАН Марта Корнійвна, рік народження невідомий, українка, малописьменна. Проживала у с. Гнідин, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1929 році. Реабілітована у 1991 році.

БЛОКРИЦЬКА Зоя Андріївна, рік народження невідомий, українка, малописьменна. Проживала у с. Гнідин, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1932 році. Реабілітована у 1991 році.

БЛОКРИЦЬКИЙ-ПОПЕНКО Григорій Логвинович, 1911 року народження, с. Гнідин, українець. Освіта середня. Проживав у м. Києві, студент 3 курсу Київського державного університету ім. Шевченка. Спец колегією

Київського обласного суду 3 вересня 1937 року засуджений до 8 років позбавлення волі. Відбуваючи покарання, вдруге був засуджений Трійкою при УНКВС по Далекосхідному краю до розстрілу. Вирок виконано 8 серпня 1938 року. Реабілітований у 1957 році.

БОСА Марфа Тимофіївна, рік народження невідомий, українка, малописьменна. Проживала у с.Гнідин, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1932 році. Реабілітована у 1991 році.

ГАЛАТЕНКО Андрон Іванович, рік народження невідомий, українець, освіта початкова. Проживав у с.Гнідин, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1930 році. Реабілітована у 1991 році.

ГАЛАТЕНКО Корній Андрійович, рік народження невідомий, українець, освіта початкова. Проживав у с.Гнідин, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1929 році. Реабілітований у 1991 році.

КОШАРНА Настя Абакумівна, рік народження невідомий, українка, малописьменна. Проживала у с.Гнідин, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1930 році. Реабілітована у 1991 році.

КОШАРНИЙ Семен Матвійович, рік народження невідомий, українець, малописьменний. Проживав у с.Гнідин, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1927 році. Реабілітований у 1991 році.

КУДЬКО Потап Леонтійович, рік народження невідомий, українець, малописьменний. Проживав у с.Гнідин, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1929 році. Реабілітований у 1991 році.

ЛАЗАРЕНКО Костянтин Микитович, 1924 року народження, с. Гнідин, українець. Проходив строкову військову службу, рядовий. Військовим трибуналом 24 гвардійської механізованої дивізії 8 березня 1947 року засуджений до 8 років позбавлення волі. Звільнений з ув'язнення у 1954 році. Реабілітований у 1989 році.

ЛАЗАРЕНКО Микита Йосипович, рік народження невідомий, українець, малописьменний. Проживав у с.Гнідин, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 році.

МАКСИМЧУК Федір Васильович, 1894 року народження, українець, освіта початкова. Проживав у с.Гнідин. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1932 році. Реабілітований у 1991 році.

ОМЕЛЬЧЕНКО Пилип Іванович, 1894 року народження, українець. Проживав у с.Гнідин. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1932 році. Реабілітований у 1991 році.

ПОПЕНКО Федора Олександрівна, 1903 року народження, українка, освіта початкова. Проживала в с.Гнідин, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1929 році. Реабілітована у 1991 році.

ПРИДИБА Харитон Никонович, рік народження невідомий, українець, малописьменний. Проживав у с.Гнідин, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1933 році. Реабілітований у 1991 році.

РОЙ Лавр Андрійович, 1889 року народження, українець, освіта початкова. Проживав у с.Гнідин, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 році.

САЛИВОН Параска Григорівна, 1912 року народження, українка, освіта початкова. Проживала у с.Гнідин, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1929 році. Реабілітована у 1991 році [38].

Село ГОРА

ВЕРНА Василь Миколайович, 1892 року народження, українець, освіта початкова. Проживав у с.Гора, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 році.

МАКАРЕНКО Мотря Іванівна, рік народження невідомий, українка, малописьменна. Проживала у с.Гора, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1937 році. Реабілітована у 1991 році.

ЯРМАК Данило Григорович, рік народження невідомий, українець, малописьменний. Проживав у с.Гора, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 році [38].

Село ГОРОБІЇВКА

КАЦАН Кузьма Костянтинович, рік народження невідомий, українець, малописьменний. Проживав у с.Горобіївка, селянин-одноосібник. Рішен-

ням місцевих органів влади розкуркулений у 1931 році. Реабілітований у 1991 році.

ПАЦЕРА Семен Іванович, 1896 року народження, с. Горобіївка, українець, освіта початкова, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 році [38].

Село ДУДАРКІВ

БУХАЛ Мотря Григорівна, рік народження невідомий, українка, малописьменна. Проживала у с. Дударків, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1930 році. Реабілітована у 1991 році.

ВЕРГУН Ганна Пантелеймонівна, 1905 року народження, українка, освіта початкова. Проживала у с. Дударків, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1931 році. Реабілітована у 1991 році.

ГОГОЛЬ Ганна Олексіївна, рік народження невідомий, українка. Проживала у с. Дударків, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1932 році. Реабілітована у 1991 році.

ГОЛЕЦЬ Антон Петрович, рік народження невідомий, с. Дударків, українець, малописьменний, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 році.

ДЕМИДЕНКО Марина Корнійвна, 1884 року народження, українка, малописьменна. Проживала у с. Дударків, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1932 році. Реабілітована у 1991 році.

ДЕНИСЕНКО Іван Кіндратович, 1894 року народження, українець, освіта початкова. Проживав у с. Дударків, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1932 році. Реабілітований у 1991 році.

ДЕНИСЕНКО Олексій Михайлович, 1906 року народження, українець, освіта початкова. Проживав у с. Дударків, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 році.

ДЕХТЯР Парасковія Михайлівна, 1901 року народження, українка, освіта початкова. Проживала у с. Дударків, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1931 році. Реабілітована у 1991 році.

КАЛЕНЧЕНКО (СТЕПАНЕЦЬ) Парасковія Омел'янівна, рік народження невідомий, українка, малописьменна. Проживала у с. Дударків, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1932 році. Реабілітована у 1991 році.

КАЛЕНЧЕНКО Петро Олексійович, рік народження невідомий, українець, малописьменний. Проживав у с. Дударків, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1933 році. Реабілітований у 1991 році.

КАЛЕНЧЕНКО Юхим Платонович, 1890 року народження, українець. Проживав у с. Дударків, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 році.

КАЛИТА Параска Харитонівна, 1903 року народження, українка, освіта початкова. Проживала у с. Дударків, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1932 році. Реабілітована у 1991 році.

КАЧУРА Іван Якович, 1898 року народження, українець, малописьменний. Проживав у с. Дударків, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1932 році. Реабілітований у 1991 році.

КЛИШМА Нестор Миколайович, рік народження невідомий, українець, малописьменний. Проживав у с. Дударків, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1932 році. Реабілітований у 1991 році.

КОКОЗЕЙ Параска Єфремівна, рік народження невідомий, українка, малописьменна. Проживала у с. Дударків, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1931 році. Реабілітована у 1991 році.

КУХАРЕНКО Петро Карпович, 1903 року народження, українець, освіта початкова. Проживав у с. Дударків, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 році.

ЛАХНО Меланія Максимівна, рік народження невідомий, українка, малописьменна. Проживала у с. Дударків, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1931 році. Реабілітована у 1991 році.

МЩЕНКО Максим Степанович, рік народження невідомий, українець, малописьменний. Проживав у с. Дударків, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1929 році. Реабілітований у 1991 році.

ОХРИМЕНКО Михайло Іларіонович, 1892 року народження, українець. Проживав у с. Дударків, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1931 році. Реабілітований у 1991 році.

ПОШТАР Василь Іванович, 1910 року народження, українець, освіта початкова. Проживав у с. Дударків, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 році.

ПОШТАР Олена Єфремівна, 1898 року народження, українка, малописьменна. Проживала в с. Дударків, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1932 році. Реабілітована у 1991 році.

ПРУДКИЙ Павло Іванович, 1905 року народження, українець, освіта початкова. Проживав у с. Дударків, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 році.

ПРУДКИЙ Петро Корнійович, рік народження невідомий, українець, освіта початкова. Проживав у с. Дударків, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1932 році. Реабілітований у 1991 році.

СИДОРЕНКО Іван Олексійович, 1911 року народження, українець, освіта початкова. Проживав у с. Дударків, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1934 році. Реабілітований у 1991 році.

СЛУКА Параска Григорівна, 1892 року народження, українка, малописьменна. Проживала у с. Дударків, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1933 році. Реабілітована у 1991 році.

ТИЩЕНКО Векла Іванівна, 1888 року народження, українка, малописьменна. Проживала у с. Дударків, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1930 році. Реабілітована у 1991 році.

ТИЩЕНКО Євдокія Іванівна, 1893 року народження, українка, малописьменна. Проживала у с. Дударків, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1933 році. Реабілітована у 1991 році.

ТРИКОЗ Степан Єфремович, рік народження невідомий, українець, малописьменний. Проживав у с. Дударків, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 році [38].

Село ЖОВТНЕВЕ (ЖЕРЕБ'ЯТИН)

ДАВИДЕНКО Онися Михайлівна, 1893 рік народження, українка. Проживала у с. Жовтневе, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1932 році. Реабілітована у 1991 році.

ДАВИДЕНКО Яким Лукович, рік народження невідомий, українець, освіта початкова. Проживав у с. Жовтневе, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1931 році. Реабілітований у 1991 році.

СТРАШНИЙ Прокіп Гаврилович, 1905 року народження, українець, освіта початкова. Проживав у с. Жеребятин, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 році [38].

Село ЗАЙМИЩЕ

ТРИКОЗ Василь Тарасович, 1898 року народження, українець, освіта початкова. Проживав у с. Займище, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1931 році. Реабілітований у 1991 році.

ТРИКОЗ Михайло Тарасович, 1892 року народження, українець, освіта початкова. Проживав у с. Займище, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 році [38].

Село ІВАНКІВ

ДУДКА Яків Якович, 1890 року народження, українець, освіта початкова. Проживав у с. Іванків, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 році.

ЛАМАШЕВСЬКИЙ Петро Леонтійович, 1881 року народження, українець, малописьменний. Проживав у с. Іванків, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 році.

НЕСТЕРЕНКО Данило Іванович, 1882 року народження, українець, малописьменний. Проживав у с. Іванків, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 році.

ОНИШКО Андрій Трохимович, 1892 року народження, українець, освіта початкова. Проживав у с.Іванків, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1932 році. Реабілітований у 1991 році.

ОНИШКО Єфросинія Петрівна, рік народження невідомий, українка, малописьменна. Проживала у с.Іванків. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1932 році. Реабілітована у 1991 році.

ОНИШКО Мусій Данилович, рік народження невідомий, українець, малописьменний. Проживав у с.Іванків, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 році.

ПШЕНИЧНИЙ Василь Юхимович, рік народження невідомий, українець, малописьменний. Проживав у с.Іванків. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1931 році. Реабілітований у 1991 році.

РОЖА Іван Васильович, 1900 року народження, освіта початкова. Проживав у с.Іванків, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1934 році. Реабілітований у 1991 році.

СВИРИД Марія Костянтинівна, рік народження невідомий, українка. Проживала у с.Іванків. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1931 році. Реабілітована у 1991 році.

СИМОНОВСЬКИЙ Семен Іванович, рік народження невідомий, українець, малописьменний. Проживав у с.Іванків, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1932 році. Реабілітований у 1991 році.

СТЕПАНЕНКО Данило Костянтинович, 1892 року народження, українець. Проживав у с.Іванків, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1931 році. Реабілітований у 1991 році.

СТЕПАНЕНКО Михайло Семенович, 1901 року народження, українець, освіта початкова. Проживав у с.Іванків, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 році.

СТЕПАНЕНКО Петро Семенович, 1898 року народження, українець. Проживав у с.Іванків, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 році.

СТЕПАНЕНКО Яків Андрійович, 1877 року народження, українець. Проживав у с.Іванків, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 році.

ТИШКО Кулина Йосипівна, 1885 року народження, українка, освіта початкова. Проживала у с.Іванків. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1929 році. Реабілітована у 1991 році.

ЧОРНОЇВАН Платон Григорович, 1875 року народження, українець, малописьменний. Проживав у с.Іванків, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1931 році. Реабілітований у 1991 році [38].

Село КИЙЛІВ

БЕДІЙ Назар Іванович, рік народження невідомий, українець, освіта початкова. Проживав у с.Кийлів, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 році.

БЕРДНИК Уляна Олександрівна, рік народження не встановлено, українка, малописьменна. Проживала у с.Кийлів, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1930 році. Реабілітована у 1991 році.

БЛЕЦЬКИЙ Семен Харитонович, 1870 року народження, українець, малописьменний. Проживав у с.Кийлів, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 році [38].

Село КИРИЇВЩИНА

ГОПКАЛО (МАЛИШЕВСЬКА) Ганна Ларіонівна, 1906 року народження, с.Кириївщина, українка, освіта початкова. Проживала у с.Любарці, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1930 році. Реабілітована у 1991 році [38].

Село ЛЕБЕДИН

МАРТИНОВСЬКИЙ Федір Радивонович, рік народження невідомий, українець, малописьменний. Проживав у с.Лебедин, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1932 році. Реабілітований у 1991 році [38].

Село ЛОЗІВКА

ПОТАПЕНКО Іван Якович, 1875 року народження, українець, неписьменний. Проживав у с.Лозівка Бориспільського району, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1929 році. Реабілітований у 1991 році [38].

Село ЛЮБАРЦІ

БЛИК Іван Федорович, 1911 року народження, українець. Проживав у с.Любарці, працював у господарстві. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1931 році. Реабілітований у 1991 році.

БЛИК Химка Артемівна, 1873 року народження, українка, малописьменна. Проживала у с. Любарці, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена в 1930 році. Реабілітована в 1991 році.

БУГАЙ Григорій Данилович, 1910 року народження, українець, освіта початкова. Проживав у с.Любарці, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 році.

БУРЛАЙ Надія Петрівна, 1888 року народження, українка, малописьменна. Проживала у с.Любарці, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена в 1929 році. Реабілітована в 1991 році.

ВІТЕР Тихон Андрійович, 1883 року народження, українець. Проживав у с.Любарці, одноосібник. Трійкою при УНКВС Київської області 27 червня 1937 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 7 серпня 1937 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1989 році.

ВОЛОШИН Онисій Гордійович, 1901 року народження, українець, освіта початкова. Проживав у с.Любарці, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 році.

ГОЛОВКО Петро Петрович, рік народження невідомий, українець, освіта початкова. Проживав у с.Любарці, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1929 році. Реабілітований у 1991 році.

ГОПКАЛО Гаврило Опанасович, 1893 року народження, українець, освіта початкова. Проживав у с.Любарці, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 році.

ЧЕРВОНІЙ ТЕРОР

ням місцевих органів влади розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 році.

ГОПКАЛО Катерина Володимирівна, 1901 року народження, українка, освіта початкова. Проживала у с.Любарці, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена в 1930 році. Реабілітована в 1991 році.

ГОПКАЛО Леонід Митрофанович, рік народження невідомий, українець, малописьменний. Проживав у с.Любарці, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений на початку 30-х років. Реабілітований у 1991 році.

ГОПКАЛО Мотря Іванівна, рік народження невідомий, українка, малописьменна. Проживала у с. Любарці, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена в 1930 році. Реабілітована в 1991 році.

ГОПКАЛО Наталка Володимирівна, 1905 року народження, українка, освіта початкова. Проживала у с. Любарці, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена в 1930 році. Реабілітована в 1991 році.

ГОПКАЛО Петро Степанович, рік народження невідомий, українець, освіта початкова. Проживав у с.Любарці, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1929 році. Реабілітований у 1991 році.

ГОРДІЄНКО Володимир Григорович, 1901 року народження, українець, освіта початкова. Проживав у с.Любарці, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 році.

ДИКА Наталка Якимівна, рік народження невідомий, українка, малописьменна. Проживала у с.Любарці, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена в 1930 році. Реабілітована в 1991 році.

ДИКА Олена Семенівна, рік народження невідомий, українка, малописьменна. Проживала у с.Любарці, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена в 1930 році. Реабілітована в 1991 році.

ДИКИЙ Карпо Дмитрович, 1861 року народження, українець, малописьменний. Проживав у с.Любарці, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 році.

ДИКИЙ Федір Харитонович, 1883 року народження, українець, малописьменний. Проживав у с.Любарці, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 році.

КІВАЛО Устина Павлівна, рік народження невідомий, українка, малописьменна. Проживала у с.Любарці, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена в 1930 році. Реабілітована в 1991 році.

КОВАЛЬ Павло Федорович, 1891 року народження, українець, освіта початкова. Проживав у с.Любарці, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1929 році. Реабілітований у 1991 році.

КОПАЧ Прокіп Іванович, рік народження невідомий, українець, малописьменний. Проживав у с.Любарці, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 році.

КУБРАК Григорій Петрович, рік народження невідомий, українець, малописьменний. Проживав у с.Любарці, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1931 році. Реабілітований у 1991 році.

КУБРАК Єлисей (Олексій) Гнатович, рік народження невідомий, українець, малописьменний. Проживав у с.Любарці, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1932 році. Реабілітований у 1991 році.

КУБРАК Надія Юхимівна, 1885 року народження, українка, малописьменна. Проживала у с.Любарці, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена в 1930 році. Реабілітована в 1991 році.

КУБРАК Радивон Михайлович, 1881 року народження, українець, освіта початкова. Проживав у с.Любарці, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1929 році. Реабілітований у 1991 році.

КУБРАК Тетяна Яківна, рік народження невідомий, українка, малописьменна. Проживала у с.Любарці, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена в 1931 році. Реабілітована в 1991 році.

ОСЛЯК Оксана Кузьмівна, 1880 року народження, українка, малописьменна. Проживала в с. Любарці, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1929 році. Реабілітована у 1991 році.

ПРАСОЛ Параска Олексіївна, рік народження невідомий, українка, малописьменна. Проживала в с.Любарці, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1930 році. Реабілітована у 1991 році.

САВЧУК Семен Андрійович, 1888 року народження, українець, малописьменний. Проживав у с.Любарці, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 році.

СВИДРО Федот Романович, 1892 року народження, українець, освіта початкова. Проживав у с.Проліски, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1932 році. Реабілітований у 1991 році.

СВІДАН Леонід Трохимович, 1890 року народження, українець, освіта початкова. Проживав у с.Любарці, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 році.

СОБАЧКО Гордій Зіновійович, 1893 року народження, українець. Проживав у с.Любарці, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 році.

ЯРМОЛА Марфа Пилипівна, рік народження невідомий, українка, малописьменна. Проживала у с. Любарці, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1932 році. Реабілітована у 1991 році [38].

Село МАРТУСІВКА

ВАШКУЛАТ Онися Якимівна, рік народження невідомий, українка, малописьменна. Проживала у с.Мартусівка, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1931 році. Реабілітована у 1991 році.

ВАШКУЛАТ Петро Васильович, рік народження невідомий, українець, малописьменний. Проживав у с.Мартусівка, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 році.

ПОМИНАЛЬНА (ШУМ) Онися Омел'янівна (Омельківна), рік народження невідомий, українка, малописьменна. Проживала в с.Мартусівка, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1930 році. Реабілітована у 1991 році.

ШУМ Антон Матвійович, рік народження невідомий, українець, малописьменний. Проживав у с. Мартусівка, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 році.

ШУМ Давид Матвійович, 1889 року народження, українець, малописьменний. Проживав у с. Мартусівка, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1929 році. Реабілітований у 1991 році.

ШУМ Онуфрій Савович, рік народження невідомий, українець, малописьменний. Проживав у с. Мартусівка, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1929 році. Реабілітований у 1991 році.

ШУМ Терентій Матвійович, 1887 року народження, українець, малописьменний. Проживав у с. Мартусівка, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1931 році. Реабілітований у 1991 році [38].

Село ПРОЦІВ

ДАВИДЕНКО Георгій Леонтійович, 1878 року народження, українець, малописьменний. Проживав у с. Проців, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1929 році. Реабілітований у 1991 році.

КАРПЕНКО Калістра Дем'янівна, рік народження невідомий, українка, малописьменна. Проживала у с. Проців, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1931 році. Реабілітована у 1991 році.

КИЯШКО Марія Андріївна, 1897 року народження, українка, малописьменна. Проживала у с. Проців, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1931 році. Реабілітована у 1991 році.

КОБЗАР Анастасія Власівна, рік народження невідомий, українка, малописьменна. Проживала у с. Проців, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1932 році. Реабілітована у 1991 році [38].

Село РУДЯКИ

БРАЖНИК Єфросинія Свиридівна, рік народження невідомий, українка, малописьменна. Проживала у с. Рудяки, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1932 році. Реабілітована у 1991 році.

ПАСЬКО Тетяна Іванівна, 1916 року народження, с. Рудяки, українка, малописьменна. Проживала в с. Кийлів, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1933 році. Реабілітована у 1991 році.

ПЕДЯК Ганна Сергіївна, 1909 року народження, с. Рудяки, українка, освіта початкова. Проживала в с. Гологурів, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1931 році. Реабілітована у 1991 році.

СОБКО Данило Якович, 1895 року народження, українець. Проживав у с. Рудяки, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1931 році. Реабілітований у 1991 році.

СОБКО Марія Іванівна, 1907 року народження, українка, малописьменна. Проживала у с. Рудяки, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1930 році. Реабілітована у 1991 році [38].

Село РОГОЗІВ

БРАТУСЬ Влас Ількович, 1889 року народження, українець. Проживав у с. Рогозів, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1929 році. Трійкою при ДПУ УСРР 7 квітня 1930 року виселений на 5 років за межі України. Реабілітований у 1989 році.

БРАТУСЬ Дементій Трохимович, 1900 року народження, українець, освіта початкова. Проживав у с. Рогозів, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1929 році. Реабілітований у 1991 році.

БРАТУСЬ Зінаїда Петрівна, 1896 року народження, українка, малописьменна. Проживала у с. Рогозів, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1930 році. Реабілітована у 1991 році.

БРАТУСЬ Михайло Митрофанович, рік народження невідомий, українець, малописьменний. Проживав у с. Рогозів, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 році.

ГАПОН Данило Теофанович, 1888 року народження, українець, освіта початкова. Проживав у с. Рогозів, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 році.

ГАПОН Наталка Варфоломіївна, 1900 року народження, українка, освіта початкова. Проживала у с. Рогозів, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1930 році. Реабілітована у 1991 році.

ГАПОН Палажка Мартинівна, рік народження невідомий, українка, малописьменна. Проживала в с.Рогозів, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена в 1932 році. Реабілітована у 1991 році.

ГАПОН Уляна Федорівна, 1907 року народження, українка, освіта початкова. Проживала в с.Рогозів, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена в 1930 році. Реабілітована у 1991 році.

ГОЛУБ Порфирій Амвросійович, 1886 року народження, малописьменний. Проживав у с.Рогозів, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1929 році. Реабілітований у 1991 році.

ДРЕМЛЮГА Ганна Сидорівна, 1895 року народження, українка, малописьменна. Проживала у с.Рогозів, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1930 році. Реабілітована у 1991 році.

ДРЕМЛЮГА Тихон Олексійович, 1889 року народження, українець, малописьменний. Проживав у с.Рогозів, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1929 році. Реабілітований у 1991 році.

ЗОНЬ Махтей (Матвій) Семенович, рік народження невідомий, українець, малописьменний. Проживав у с.Рогозів, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1929 році. Реабілітований у 1991 році.

КИРИЛЕНКО Гордій Петрович, 1878 року народження, українець, малописьменний. Проживав у с.Рогозів, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1929 році. Реабілітований у 1991 році.

КОЗЛОВ Федір Остапович, 1891 року народження, українець, малописьменний. Проживав у с.Рогозів, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1932 році. Реабілітований у 1991 році.

КОЗЛОВА Анастасія Іванівна, 1888 року народження, українка, освіта початкова. Проживала у с.Рогозів, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1930 році. Реабілітована у 1991 році.

КОКОЗЕЙ Корній Михайлович, 1863 року народження, українець, малописьменний. Проживав у с.Рогозів, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1931 році. Реабілітований у 1991 році.

КУКЛЕНКО Петро Семенович, 1884 року народження, українець, малописьменний. Проживав у с.Рогозів, колгоспник. Трійкою при УНКВС по Київській області 5 листопада 1937 року засуджений до 10 років позбавлення волі. Помер в ув'язненні 16 травня 1942 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1969 році.

КУКЛЕНКО Тетяна Григорівна, 1885 року народження, українка. Проживала у с.Рогозів, селянка-одноосібниця. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1930 році. Реабілітована у 1991 році.

МИРОНЕНКО Гаврило Опанасович, 1892 року народження, українець, освіта початкова. Проживав у с.Рогозів, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1929 році. Реабілітований у 1991 році.

МІШКУРА Антон Іванович, рік народження невідомий, українець, малописьменний. Проживав у с.Рогозів, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 році.

НАУМОВСЬКА Оксана Леонтіївна, 1902 року народження, українка, малописьменна. Проживала у с.Рогозів, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1930 році. Реабілітована у 1991 році.

НОГА Уляна Петрівна, 1885 року народження, українка, малописьменна. Проживала у с.Рогозів. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1930 році. Реабілітована у 1991 році.

ОВСІЄНКО Мавра Луківна, 1891 року народження, українка, освіта початкова. Проживала у с.Рогозів, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1930 році. Реабілітована у 1991 році.

ОВСЮХНО Трохим Опанасович, рік народження невідомий, українець, малописьменний. Проживав у с.Рогозів, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 році.

ТОРБА Софія Самсонівна, 1894 року народження, українка, малописьменна. Проживала у с.Рогозів, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1930 році. Реабілітована у 1991 році.

ФЕСЕНКО Катерина Іванівна, 1888 року народження, українка, малописьменна. Проживала у с.Рогозів, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1930 році. Реабілітована у 1991 році.

ФЕСЕНКО Параска Прокопівна, 1905 року народження, українка, освіта початкова. Проживала у с.Рогозів, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1930 році. Реабілітована у 1991 році.

ФЕСЕНКО Тетяна Варфоломійвна, 1909 року народження, українка, освіта початкова. Проживала у с.Рогозів, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1929 році. Реабілітована у 1991 році.

ЧЕРНИШ Никифор Ксенофонтович, 1892 року народження, українець, освіта початкова. Проживав у с.Рогозів, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 році.

ЧЕРНИШ Олександр Кирилович, 1876 року народження, українець, малописьменний. Проживав у с.Рогозів, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 році.

ЧЕРНИШ Тетяна Кирилівна, 1880 року народження, українка, малописьменна. Проживала у с.Рогозів, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1930 році. Реабілітована у 1991 році.

ЧЕРПАК Іван Самсонович, рік народження невідомий, українець, малописьменний. Проживав у с.Рогозів, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 році.

ЧЕРПАК Семен Іванович, рік народження невідомий, українець, малописьменний. Проживав у с.Рогозів, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1931 році. Реабілітований у 1991 році.

ЧЕРПАК Уляна Степанівна, рік народження невідомий, українка, малописьменна. Проживала у с.Рогозів, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1930 році. Реабілітована у 1991 році.

ШАЛЯ Мотря Іванівна, 1894 року народження, українка, малописьменна. Проживала у с.Рогозів, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1930 році. Реабілітована у 1991 році.

ШКАРДУН Марфа Григорівна, рік народження невідомий, українка, малописьменна. Проживала у с.Рогозів, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1930 році. Реабілітована у 1991 році.

ШКАРДУН Оверко Іванович, 1904 року народження, українець, освіта початкова. Проживав у с.Рогозів, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 році [38].

Село СЕНЬКІВКА

БЛАГОДИР Іван Панасович, 1910 року народження, українець, освіта початкова. Проживав у с.Сеньківка, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1932 році. Реабілітований у 1991 році.

БОЙКО Василь Семенович, 1894 року народження, українець, освіта початкова. Проживав у с.Сеньківка, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 році.

ГРИЩЕНКО Феодосій Зіновійович, 1899 року народження, українець. Проживав у с.Сеньківка, колгоспник. Київським обласним судом 4 лютого 1937 року засуджений до 5 років позбавлення волі. Помер в ув'язненні 25 січня 1941 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1967 році.

ГУЖВА Горпина Микитівна, рік народження невідомий, українка, малописьменна. Проживала в с.Сеньківка, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена в 1930 році. Реабілітована в 1991 році.

ДІДЕНКО Тимофій Васильович, 1890 року народження, українець. Проживав у с.Сеньківка, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1933 році. Реабілітований у 1991 році.

ДІХТЯР Іван Денисович, 1902 року народження, українець. Проживав у с.Сеньківка, колгоспник. Трійкою при КОУ НКВС 23 жовтня 1937 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 5 листопада 1937 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1960 році.

КАЦАН Віктор Тарасович, 1906 року народження, українець, освіта початкова. Проживав у с.Сеньківка, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1931 році. Реабілітований у 1991 році.

СИДОРЕНКО Афанасія Кіндратівна, 1867 року народження, українка, малописьменна. Проживала в с.Сеньківка, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена в 1930 році. Реабілітована в 1991 році.

СИДОРЕНКО Василь Андрійович, рік народження невідомий, українець, освіта початкова. Проживав у с.Сеньківка, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1929 році. Реабілітований у 1991 році [38].

Село СОШНИКІВ

БОРОВИК Варвара Володимирівна, рік народження невідомий, українка, малописьменна. Проживала у с. Сошників, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1930 році. Реабілітована у 1991 році.

БОРОВИК Наталка Іванівна, рік народження невідомий, українка, малописьменна. Проживала у с. Сошників, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1931 році. Реабілітована у 1991 році.

ЛАЗАРЕНКО Марія Андріянівна, рік народження невідомий, українка, малописьменна. Проживала у с. Сошників, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1932 році. Реабілітована у 1991 році.

ЛАЗАРЕНКО Мефодій Федорович, 1903 року народження, українець, освіта початкова. Проживав у с. Сошників, селянин одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1929 році. Реабілітований у 1991 році.

МАКАРЕНКО Кузьма Олексійович, 1906 року народження, українець, освіта початкова. Проживав у с. Сошників, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 році.

МИТУРИЧ Омелян Степанович (див. список учасників Бориспільського антибільшовицького повстання 1920 року).

ПШВЕНЬ Тетяна Степанівна, 1900 року народження, українка, освіта початкова. Проживала в с. Сошників, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1930 році. Реабілітована у 1991 році.

ПІДГОРНА Параска Іванівна, рік народження невідомий, українка, малописьменна. Проживала в с. Сошників, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1930 році. Реабілітована у 1991 році.

ПРЯДКО Сергій Остапович, 1898 року народження, українець, малописьменний. Проживав у с. Сошників, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1931 році. Реабілітований у 1991 році.

РЕПА Прокіп Артемович, 1897 року народження, українець, освіта початкова. Проживав у с. Сошників, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 році.

САЛИВОН Ганна Нестерівна, рік народження невідомий, українка, малописьменна. Проживала в с. Сошників, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1930 році. Реабілітована у 1991 році.

ЧЕРВОНІЙ ТЕРОР

САЛИВОН Уляна Гаврилівна, 1911 року народження, українка, освіта початкова. Проживала у с. Сошників, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1930 році. Реабілітована у 1991 році.

УДОВЕНКО Сидір Кіндратович, 1874 року народження, українець, малописьменний. Проживав у с. Сошників, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 році.

ШТЕФАН Володимир Несторович, рік народження невідомий, українець, малописьменний. Проживав у с. Сошників, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1931 році. Реабілітований у 1991 році.

ШТЕФАН Гаврило Михайлович, рік народження невідомий, українець, малописьменний. Проживав у с. Сошників, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 році.

ШТЕФАН Марія Герасимівна, 1891 року народження, українка, малописьменна. Проживала у с. Сошників, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1930 році. Реабілітована у 1991 році.

ШТЕФАН Наталка Іванівна, рік народження невідомий, українка, малописьменна. Проживала у с. Сошників, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1932 році. Реабілітована у 1991 році [38].

Село СТАРЕ

БОЙКО Іван Іванович, рік народження невідомий, українець, малописьменний. Проживав у с. Старе, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 році.

БОЙКО Петро Євтухович, 1928 року народження, українець. Освіта неповна середня. Проходив військову строкову службу, рядовий. Військовим трибуналом Київського округу 31 січня 1950 року засуджений до 10 років позбавлення волі. Звільнений по амністії 17 квітня 1955 року. Реабілітований у 1991 році.

ВЕРБА Митрофан Андрійович, 1923 року народження, українець. Військовим трибуналом КВО 31 січня 1950 року засуджений до 5 років позбавлення волі. Реабілітований у 1991 році.

ГАВРИЛКО Катерина Минівна, рік народження невідомий, українка, освіта початкова. Проживала в с.Старе, селянка-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена в 1933 році. Реабілітована в 1991 році.

ГОВОРУХА Ганна Степанівна, 1894 року народження, українка, неписьменна. Проживала у с. Старе, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1933 році. Реабілітована у 1991 році.

ГОВОРУХА Іван Єфремович, 1905 року народження, українець, освіта початкова. Проживав у с.Старе, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 році.

ГОВОРУХА Іван Микитович, 1874 року народження, українець, неписьменний. Проживав у с.Старе, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 році.

ГОВОРУХА Михайло Сидорович, 1910 року народження, українець, освіта початкова. Проживав у с.Старе, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1931 році. Реабілітований у 1991 році.

ОМЕЛЬЯНЕНКО Олена Потапівна, 1885 року народження, українка. Проживала в с.Старе, домогосподарка. Рішенням місцевих органів влади розкуркулена у 1930 році. Реабілітована у 1991 році.

РОМАСЬ Тимофій Григорович, 1893 року народження, українець, освіта початкова. Проживав у с.Старе, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 році.

РЯБОВОЛ Никифор Павлович, рік народження невідомий, українець, малописьменний. Проживав у с.Старе, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 році.

ТИМОФЄЄВ Федір Олександрович, 1890 року народження, українець, освіта початкова. Проживав у с.Старе, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 році.

ЦИРКАЛЬ Іван Степанович, 1899 року народження, українець, освіта початкова. Проживав у с.Старе, селянин-одноосібник. Рішенням місцевих органів влади розкуркулений у 1933 році. Реабілітований у 1991 році [38].

РАДЯНСЬКИЙ АРМАГЕДОН

Після смерті Володимира Леніна Йосип Сталін чітко виконував заповіт покійного вождя партії про необхідність здійснення червоного терору. Він почав швидко готувати партійні і державні органи до здійснення «другої – додаткової революції на селі», до «стягнення данини» з селянства, до «Варфоломійської ночі» проти куркульства. Називалися навіть терміни – 2–3 роки. В хід було пущено все, що могли придумати більшовицькі лідери і виконавці їхніх вказівок на місцях: залякування, позбавлення виборчих прав, тортури і знущання над селянами, терор, розкуркулення, депортації мільйонів людей у необжиті місця Сибіру і Півночі, в табори Гулагу і навіть голодомор.

Розкуркулення на Бориспільщині здійснював Бориспільський районний виконавчий комітет. Всі його засідання йшли під грифом «таємно». На цих зібраннях радянські комісари розглядали сфальшовані рішення сходок жителів сіл Бориспільщини, де ті ніби-то просили районне начальство вислати ненависних куркулів разом із сім'ями в Сибір чи інші російські краї. На своєму зборі члени виконкому описували майно, кожну сім'ю, їх статки. Всі «прохання» селян-бідняків задовольнялись. До рідних домівок розкуркулені вже не повертались, частина з них помирала по дорозі в Сибір, решта – облаштувавши сяке-такє господарство в далеких північних російських краях, залишалась там жити назавжди. Так виникло в різних місцях Росії, особливо в Сибіру, багато великих тисячних поселень українців, нащадки яких живуть там і досі.

Мовою оригіналу подаються «Протоколи комісії Бориспільського Окрвиконкому в справі виселення куркулів за 1930 рік».

«Тасмно

ДО НАЧ. ОКРВІДДІЛУ ДПУ БОРИСПІЛЬСЬКОГО РВК

При цьому надсилається копія протоколу ч.3 засідання Підготовчої комісії РВК в справі виселення куркулів від 26/П-1930 р., – для відома та виконання.

ЧЛЕНИ ПРЕЗИДІЇ та

СЕКРЕТАР ОВК

(КОБЗАР).

СПИСОК ХОЗЯЙСТВ, НАМЕЧЕННЫХ К ВЫСЕЛЕНИЮ ИЗ БОРИСПОЛЬСКОГО РАЙОНУ

СЕЛО ВОРОНЬКОВ

1. Хозяйство КУДРЯ Григория Ивановича, 36 лет.

Семья: Кудря Ф.К., 35 лет,

Кудря Ульяна Григорьевна, 9 лет,

Василий Григорович, 6 лет,

Анна Григорьевна, 4 года,

Яков Григорьевич, 2 года,

Елизавета Кириловна, 28 лет.

До революции имел 30 дес. земли, 1 лошадь, 2 коровы, воз, 4 головы мелкого скота.

В настоящее время имеет: 8 дес. земли, дом под железом, 3 повітки, погреб кирпичный, 1 лошадь, 1 корову, ветриную мельницу, плуг, культиватор, січкаря.

В 1928–29 г. обложен сель-хоз. налогом 50 руб. 25 коп.

В 1928–30 г. 135 р. 50% как эксперт.

Лишен права голоса. В Армиях никто не служил и не служит. Занимался антисоветской агитацией проти хлебозаготовок и коллективизации. Мирчука государству не здает, а продает на частный рынок. Сам не работает, имеет батрака. Пьянствует и хулиганничает по селу, население запугивается им. Имеется постановление 1650 присутствующих на собрании о раскулачивании.

2. Хозяйство ЧЕРПАК Семен Гаврилович, 50 лет.

Сидит в ДОПРе.

Семья: Черпак Никита Семенович, 25 лет,

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

Марфа Кириловна, 40 лет,

Ефим Семенович, 22 года,

Алексей Семенович, 7 лет,

Ульяна Трохимовна, 23 года.

До революции мел 20 дес. земли, пару волов, жеребца, корову, свиней, эксплуатировал батраков. Участвовал в банде – Черпака рядовым. В настоящее время имеет – 10,19 дес. Земли, хату под железом, комору, 2 сарая, сарай, клуня, 2 лошадей, 1 корову, 6 голов мелкого скота, молотилку конную, маслобойку с механическим двигателем. Колодець кирпич.

В 1928–29 р. платил с. к. налогу в 19 р.

В 1928–30 р. 303 р. 95 коп. обкладывался экспертно 45% лишен избирательных прав. В Красной армии никто не служит. Судился за хлебозаготовку, сидит в ДОПРе. Оставшись дома занимается антисоветской агитацией.

Общее собрание в присутствии 1066 чел. постановили раскулачивать.

Примечание: Не смотря на то, что арестован голова семьи может быть выслан, так как в семье имеются взрослые мужчины 22 года 25 и женщина 23 года.

3. Хозяйство НАЗАРЕНКО Сельверт Тимофеевич, 45 лет.

Арестован ГПУ в 1930 г.

Семья: Назаренко Параска Ефимовна, 40 лет,

Аврам Сильвестрович, 23 года,

Анна Михайловна, 23 года,

Ольга Аврамовна, 3 года.

До революции имел 24 дес. земли, является крепким кулаком, вкладывал все свои деньги в хорошие построения, все время арендовал землю, пользовался наемным трудом, эксплуатировал бедноту, платив за скос одной десятины луга один фунт сала.

Имел две пары волов, две лошади, корову.

В настоящее время имеет 6,18 дес. земли, хата с коморой под железом, один сарай под соломой и один рубленый сарай, комора и два сарая под железом. Имеет одну лошадь, две коровы, 5 коз, 1 свинью, плуг и культиватор.

В 1928–29 р. г. налог 89 р. 67 коп.

В 1929–30 р. 95 р. 27 коп. 70% экспертно.

В Армии и Красной Армии никто не служит.

Занимался агитацией против хлебозаготовок и коллективизации.

Постановлением общего собрание в колич. 1066 чел.

Постановлено раскулачить.

Примечание: Не смотря на то, что голова семьи арестован, поскольку в семье имеется трудоспособный мужчина 23 года и женщина 22 лет, может быть выслан.

4. Хозяйство КАРПЕНКО Максима Даниловича, 45 лет.

Семья: Карпенко Анна Даниловна, 43 года,
Николай Максимович, 9 лет,
Анна Максимовна, 5 лет.

До революции имел 3 десятины земли, пользовался наемной рабочей силой на своих предприятиях.

Имел маслобойку, паровую мельницу, крупорушку, вовнодерку, просорушку.

Был в банде Черпака рядовым.

В настоящее время имеет 5,50 дес. земли, дом кирпичный под железной крышей, сарай под железом, клуню, погреб, одну лошадь, одну корову, две свинки, плуг, культиватор, воз, сани.

В 1928–29 р. с.г. налог 312 р. 5 коп.

В 1929–30.

Лишен права голоса.

В Красной армии никто не служит, агитировал против хлебозаготовки и коллективизации.

Общим собранием в присут. 1066 чол. постановлено раскулачить. Может быть выслан.

5. Хозяйство ШАФОРОСТ Самійло Иванович, 35 лет.

Семья: Шафорост Татьяна Ивановна, 34 года,
Иван Самойлович, 9 лет,
Николай Самойлович, 6 лет,
Анна Самойл., 4 года,
Ольга Сам., 2 года,
Степан, ½ года.

До революции имел 15 дес. земли. Имел пару волов, коня, корову, две свиньи, использовал батраков, в качестве наемного труда. Орендовал у бедняков землю за минимальную плату.

Был в банде Черпака.

В настоящее время имеет 15 дес. земли. Имел пару волов, коня, корову, две свиньи, использовал батраков, в качестве наемного труда. Орендовал у бедняков землю за минимальную плату.

Был в банде Черпака.

В настоящее время имеет 9 дес. Земли, дом с коморой под железом, два сарая, одна кладовка, цементный колодезь, ветреную мельницу. Одну лошадь, одну корову, мелкого скота 4 головы, культиватор, плуг, две борони.

В 1928–29 платил с.г. налогу 81 р. 83 коп.

В 1929–30 190 р. 45 коп. 40% экспертно. Лишен прав голоса.

В Красной Армии никто не служит. Агирировал и не здавал хлеба, также агитировал против коллективизации.

Постановлением общего собрания 1066 человек постановлено раскулачить.

6. Хозяйство ЖУРБАС Ивана Григоровича, 60 лет.

Семья: Журбас Екатерина Кириловна, 55 лет,
Степан Иванович, 25 лет,
Анна Ивановна, 26 лет,
Иван Иванович, 2 года.

До революции имел 80 дес. земли, хату, комору, пару волов, корову, эксплуатировал батраков, являлся одним из видных кулаков, был в банде Черпака.

В настоящее время имеет 7,38 дес. земли, хату под соломой, комору, клуню, 3 повітки, сарай под железом, колодезь цементный, 8000 женого кирпича, одну лошадь, одну корову, свинью, 24 улья, плуг, культиватор.

В 1928–29 г. с.х. налог 133 р.

В 1929–30 г. с.х. налог 145 р. 35 коп. плюс 55 % экспертно.

Лишен права голоса.

В Красной армии никто не служит.

При Советской власти был запожником.

В настоящее время имеет: одно из самых сильных в селе. Пользуется наемным трудом, имеет должников которым дали пуд муки, за что отработывали бывший старшина, злочный куркуль, агитировал притик коллективизации. Постановлением общего собрания выселить и раскулачить.

7. Хозяйство ЧЕРПАК Харитон Йосипович, 50 лет.

Семья: Черпак Йосип Харитонович, 85 лет,
Ильина Андреевна, 25 лет,
Параска Харитоновна, 25 лет,
Анна Ивановна, 2 года,
Наталья Ивановна, 3 мес.,

Алексей Сергийович, 9 лет.

До революции имел 28 дес. земли, две лошади, 2 коровы, несколько голов мелкого скота, эксплуатировал батраков. Зять Иван был в банде Черпака.

В настоящее время имел 7,8 дес. земли, хату и комору под железом, подвальную комору, три сарая, одна клуня, цементн. Колодезь, одну лошадь, мелкого скота 2 головы, плуг, культиватор.

В 1928–29 г. с.г. налог 32 р. 42 коп.

В 1929–30 г. 127 р. 15 коп. плюс 50% екпертно

Занимается запугиванием селян, занимается агитацией против сдачи хлеба государству, продает хлеб по 12 р. пуд и дает в долг до следующего урожая за пуд 2 пуда.

Постановлением общего собрания в количестве 1066 чел. постановлено раскулачить.

Примечание: Коли Йосип Харитович окажется дряхлым или больным может быть оставлен в селе.

8. Хозяйство ЛЕОНТОВИЧ Федот Павлович, 57 лет.

Семья: Леонтович Ольга Семеновна, 61 год,

Анна Федотовна, 38 лет,

Александр Федотович, 23 года,

Анна Федотовна, 19 лет.

До революции имел: земли 12 дес. Корову, свиней, мануфактурную лавку, эксплуатировал наемный труд.

В настоящее время 8,12 дес. земли, 2-х этажный дом под железом, жел. погреб, клуня, колодезь цементный, лошадь, корову, мелкого скота, сичкарню з приводом, плуг, культиватор.

В 1928–29 г. с.х. налог 188 р.75 коп.

В 1929–30 г. 129 р. 50 коп. плюс 50% екпертно.

Лишен права голоса: судился за срыв хлебозаготовки.

Занимался агитацией против хлебозаготовок и коллективизации.

В настоящее время имеет хороше хозяйство, имеет конную соломорезку, оставшиеся от торговли капиталы дает на кабальных условиях на будущий год. Во время гражданской войны помогал бандам. Переплитывал оружие. Постановлением общего собрания в количестве 1066 чел. постановлено раскулачить.

9. Хозяйство БОНДАРЕНКО Александр Демитрович, 65 лет.

Семья: Бондаренко Анисия Демитровна, 65 лет,

Константин Александрович, 23 года,

Анна Александровна, 20 лет,

Иван Александрович, 19 лет,

Игнат Александрович, 30 лет.

До революции имел: земли 53 дес. земли, две лошади, корову, 7 шт. мелкого скота, две коморы, хату и на две хаты лесу. Эксплуатировал батраков.

Сын Игнат был в банде Черпака одним из руководителей.

В настоящее время имеет 14 дес. земли, одна десятина стоячего леса. Дом под железом, две хаты под соломой, три сарая, 2 коморы, 1 клуня, цементный колодезь, кирпичный погреб, две лошади, две коровы, мелкого скота 5 шт., плуг, культиватор, 2 воза.

В 1928–29 г. с.г. налог 35 р.

В 1929–30 г. с.г. налог 299 р. 95 коп. + 70% екпертного .

Лишен права голоса. В Красной Армии никто не служит.

Дело в настоящее время имеет в суде о неуплатеналогов.

Агитирует против коллективизации.

БОНДАР Александр Демитрович бувший староста.

Обдиранием крестьян приобрел одно из самых богатых в селе хазяйств. Имеет особняком дідичем вся біднота та середняк на усадбу смотрят со злобой, на которую затрачен бідняцко баграцький труд. Злосный незносчик налогов. Был случай когда член Горсовета предложил уплатить налог – вынул из кармана 350 руб. и сказал «есть но сволочам не дам».

Имеет три усадьбы, дает біднякам дрова, за что бідняки должны у него отрабатывать.

Постановлением общего собрания 1066 чел. Постановлено раскулачить.

10. Хозяйство ГОЛЕСА Никифор Кирилович, 49 лет.

Семья: Голеса Анна Антоновна, 40 лет,

Анастасия Никифоровна, 17 лет,

Иван Никифорович, 4 года.

До революции имел 30 дес. земли, дом, пару лошадей, корову, воз с упряжкой, эксплуатировал батраков, в настоящее время имел 6,86 дес. земли, хату с коморой, 2 клуни, 2 сарая, ветряную мельнику, 3-х лошадей и корову, 6 голов мелкого скота, плуг, культиватор.

В 1928–29 с.г. налог 60 р. 50 коп.

В 1929–30 с.г. налог 157 р. 95 коп. 30% екпертно.

Права голосу не лишен по вине старого состава сельсовета.

В Красной армии никто не служит.

Запугивает бедноту не входит в коллективы.

Во время не дорожа раздавал хлеб на кабальных условиях. С нового урожая собрал и закопал в яму сказавши пусть гниет лиш-бы лодари не ели. Нанимает батраков за условия отработка, своими лошадьми.

Постановлением общего собрания в присут. 1066 чел. постановлено раскулачить.

11. Хозяйство ЮРЧЕНКО Степан Васильевич, второй, 56 лет.

Семья: Юрченко Матрена Мойсеевна, 53 года,

Анна Степановна, 20 лет,

Антон Степанович, 17 лет.

До революции имел: 50 дес. земли, 3 коровы, 3-х свиней, клуны, дом, эксплуатировал батраков.

В настоящее время 8,91 дес. земли, дом под железом, лошадь, 2 клуны под соломой, 3 повітки под железом и 3 под соломой, лошадь, корову, вялку, вет. млин, культиватор, плуг, кирпич. погреб.

В 1928–29 г. с.г. налог 87 р. 21 коп.

В 1929–30 г. с.г. налог 48 р. 50 коп.

Не лишен права голосу и не обкладывался экспертным аналогом по вине сельсовета старого состава.

В Красной Армии никто не служит.

Судился за несплату с.г. налогу.

Агитировал против хлебозаготовок и коллективизации.

Юрченко все время пользовался наемным трудом, экономически крепкий кулак, имеет влияние на бедноту, чего части сельсовета не могли открыто на него говорить, в кутку руководит своею беднотой.

Закапывает хлеб по ямах, а потом дает беднякам в долг с возвращением в двойном размере. Предвидя выселению уничтожает нарочно постройки, и остальное имущество продает.

Постановлением общего собрания в кол.1066 чел. присутствующих постановлено раскулачить.

12. Хозяйство КАРДАШ Василий Яковлевич, 40 лет.

Семья: Кардаш Мария Семеновна, 38 лет,

(Егения) Иваниця Семеновна, 60 лет,

Виталий Михайлович, 18 лет,

Миколай Васильевич, 6 лет.

До революции имел 100 дес. земли, 2 дома, 2 коровы, 2 лошади, клуню, коморы, сеялку, эксплуатировал батраков.

Был в банде Черпака 1921, 1919 г. одним из руководителей банды.

В настоящее время имеет: 8,71 дес. земли, дом, клуню, сараев рубленых 3, кирпичный погреб, одну корову, одну лошадь, корову, плуг, культиватор, сортировку.

В 1928–29 г. с.г. налог 34 р. 37 коп.

В 1929–30 г. с.г. налог 36 р. 81 коп.

Права голоса не лишен и не обложен экспертно по вине сельсовета старого состава.

В Красной Армии никто не служит.

Был арестован Г.П.У. за агитацию против коллективизации и против хлебозаготовки.

Хозяйство его бывшее помещичье имеет около усадбы 3 дес. огорода, на котором, целое лето работают работники отработывают долг – за картошку. Жена бывшая попадьа.

Сам хозяин работает для развлечения. Нанимает бандитов и батраков.

Постановлением общего собрания в кол.1066 чел. присутствующих постановлено раскулачить.

13. Хозяйство КУДРЯ Александр Иванович, 50 лет.

Семья: Пасика Михаил Константи., 35 лет,

Татьяна Олек., 32 года,

Федор Михайлович, 7 лет,

Маруся Михайловна, 10 лет.

До революции имел: 40 дес. земли, дом, корову, лошадь, воз с упряжью, эксплуатировал батраков, был в банде Черпака.

В настоящее время имеет 7,5 дес. земли, хату, 3 повітки, клуню, погреб цементный, колодезь цементный, крупорушка, солокорезка, лошадь, корову, воз, культиватор, плуг.

В 1928–29 г. с.г. налог 56 р. 56 коп.

В 1929–30 г. с.г. налог 139 р. 65 коп. + 70% экспертно.

Лишен права голосу.

В Красной армии никто не служит.

Агитировал против заготовки и других кампаний. На бедняков смотрит с висока и твердо уверен что беднота без него пропадет.

Общим собранием в присут. 1066 чел. постановлено раскулачить.

14. Хозяйство КОНОВАЛ Мария Осиповна, 50 лет.

Семья: Коновал Иван Григорьевич, 19 лет,

София Григоровна, 26 лет.

До революции имел 60 дес. земли собственной, дом, пары-две волов, лошадь, козу, свиней.

Эксплоатировала батраков, муж и сын розстреляны в 20 году. В настоящее время имеет 5 дес. земли, дом под железом, клуня на 3-х сохах, 2 повітки, 2 коморы под железом, лошадь, корову, плуг, культиватор, погреб цементный.

В 1928–29 г. с.г. налог 20 р. 75 коп.

В 1929–30 г. с.г. налог 18 р. 75 коп.

Экспертно не обложен по вине сельсовета старого состава.

Лишена права голоса.

В Красной армии никто не служит.

Проводит среди женщин агитацию против коллективизации.

Хозяйство Коноваловой кулацко-помещице «від дідичів». Имеет две десятины сада, в котором работают наемные рабочие и работницы. Для обработки эксплуатирует рабочих, дело было в суде об издевательствах над батраками. Имеет патент на продажу хлебопродуктов. Крестьяне удивляются существованию при Советской власти помещиков.

Постановлением общего собрания в кол. 1066 чел. присутствующих постановлено раскулачить.

15. Хозяйство ГУБА Полина Опанасовна, 45 лет.

Семья: Губа Федор Степанович, 28 лет,

Софья Нестеровна, 25 лет,

Саніко Федоровна, 6 лет,

Иван Федорович, 4 года,

Ольга Федоровна, 3 года.

До революции имела: 50 дес. земли, дом, 2 коровы, лошадь, коз, мелкого скота много. Раскулачивалась.

Эксплоатировала батраков.

В настоящее время имеет 8,5 дес. земли, дом под железом, клуню, 2 повітки, комора под железом, 2 вола, 2 коровы, мелкого скота 2 головы, 2 воза, культиватор, плуг, сортировку.

В 1928–29 г. с.г. налог 47 р. 50 коп.

В 1929–30 г. с.г. налог 53 руб. экспертно не обложена по вине сельсовета старого состава. Права голоса лишены.

В Красной Армии никто не служит, агитирует против хлебозаготовки и коллективизации.

Хозяйство экономически крепкое, пользуется наемным трудом. Имеет на сегодня большие займы у бедняков – денег.

Розбазаривает имущество.

Постановлением общего собрания в кол. 1066 чел. присутствующих постановлено раскуркулить.

Село РОГОЗОВ

16. Хозяйство НОГА Демьян Васильевич, 58 лет.

Семья: Нога Анна Николаевна, 29 лет,

Федор Демьянович, 30 лет,

Иван Демьянович, 19 лет,

Григорий Федорович, 8 лет,

Иван Федорович, 5 лет.

До революции имели: 45 дес. земли, ветряную мельницу, и друг. хоз. постройки.

Пользовался наемной силою 2-х батраков.

В настоящее время имеет 13,5 дес. земли, хату под соломой, два сарая, амбар, 2 коровы, пару волов, овец 10, пару свиней.

В 1928–29 г. с.г. налог обложен 47 р.

В 1929–30 г. с.г. налог обложен 246 р. экспертно 60%.

Лишен Права голоса.

В Красной Армии никто не служит.

Занимается антисоветской агитацией. Принимал участие в контрреволюционной организации Алексеевцев.

Постановлением общего собрания постановлено раскулачить, 1 выслать.

17. Хозяйство БРАТУСЬ Демьян Трохимович, 46 лет.

Семья: Братусь Домаха Павловна, 44 лет,

сын Павел Демьянович, 25 лет. Арестован ГПУ в 1930 р.,

Семен Демьянович, 19 лет,

Василий Демьянович, 17 лет,

Микола Демьянович, 11 лет,

Яков Демьянович, 7 лет,

Анна Демьяновна, 9 лет.

До революции имел: 22 дес. земли, конную молотилку и др.хоз. постройки. Участвовал в банде Чорного.

В настоящее время имеет: 12 дес. земли, одна хата под железной крышей, сарай, 2 амбара, 1 лошадь, 2 коровы, свинья.

В 1928–29 р. с.г. налог 153 р.

В 1929–30 с.г. налог 347 р. экспертно 65%.

Лишен избирательных прав.

Занимается торговлей скотом.

В Красной Армии никто не служит.

Был под судом за кражу и хулиганство, арестован Г.П.И. Занимается антисоветской агитацией. Участвовал в контрреволюционной организации алексеевцев.

Постановлением общего собрания раскулачить и выслать.

Примечание: Несмотря на то, что глава семьи арестован в 1930 р., а также сын Павел Демьянин, семья может быть выслана так как имеется еще 2 взрослых сына.

18. Хозяйство ДРЕМЛЮГА Иван Степанович, 71 год.

Семья: Дремлюга-Корновис Ульяна, 63 года,

Митрофан Иванович, 36 лет,

Анна Сидоровна, 35 лет,

Марфа Корн., 57 лет,

Марфа Митрофановна, 15 лет,

Василь Митрофанович, 11 лет,

Мария Митрофановна, 22 года.

До революции имел 30 дес. земли, ветряную мельницу, и др. хозяйство.

Пользовался наемным трудом 2-х батраков.

В настоящее время имеет: 9,14 дес. земли, дом под железом, один сарай и 1 амбар, лошадь, корову, пару волов, 4 овцы, свиней 2, ветряную мельницу.

В 1928–29 г. с.г. налог 85 р.

В 1929–30 г. с.г. налог 226 р. экспертно 56%.

Права голосу лишен.

В Красной Армии никто не служит.

Занимается антисоветской агитацией, был участником контрреволюционной организ. алексеевщины.

Во время описи за неуплату с.г. налога было списано 116 новых рубашек и 1500 арш. холста.

Постановлением собрания раскулачить и выслать.

19. Хозяйство ДРЕМЛЮГА Иосиф Иванович, 70 лет.

Семья: жена, 70 лет,

Сын Николай, 37 лет,

Мария Николаевна, 35 лет,

Анна Николаевна, 16 лет,

Евдокия Николаевна, 9 лет.

До революции имел 25 дес. эксплуатировал 2-х батраков.

В настоящее время имеет 10,5 дес. земли, дом под железом, 2 сарая, 2 амбара, 1 коня, 1 корову, пару волов, 3 овец, пару свиней.

В 1928–29 г. с.г. налог 146 р.

В 1929–30 г. с.г. налог 238 р. экспертно 70%.

Права голоса лишены.

В Красной Армии никто не служит.

Занимается антисоветской агитацией.

Были участниками контрреволюционной организации алексеевщины.

Постановлением общего собрания раскулачить и выслать.

20. Хозяйство КОЗЛОВ Тихон Осипович, 52 года.

Арестован ГПУ в 1930 р.

Семья: жена, 42 года,

сын Петр, 24 года,

сын Метросян, 22 года,

сын Николай, 19 лет,

сын Иван, 14 лет,

сын Федор, 12 лет,

сын Алексей, 9 лет,

дочь Софья, 4 года.

До революции имел 40 дес. земли, ветряную мельницу и др. хозяйство. Эксплуатировал 2 батрака.

В настоящее время 11,74 дес. земли, дом под железом, сарай, амбар, конь, 2 коровы, 8 овец.

В 1928–29 с.г. налог 95 р.

В 1929–30 с.г. налог 151 р. экспертно 50%.

Лишен избирательных прав.

В Красной Армии никто не служит.

Занимается антиагитацией.

Был участник организации алексеевщины.

Постановлением общего собрания раскулачить и выслать за пределы Украины.

Примечание: Несмотря на то что голова семьи арестован семья может быть выслана, так как в семье имеется несколько злосных мужчин.

21. Хозяйство ДРЕМЛЮГА Панас Васильевич, 52 года.

Находится под арестом ГПУ в 1930 р.

Семья: Дона, 55 лет,
сын Савотий, 21 год,
невестка Домаха, 30 лет,
сын Иван, 19 лет,
дочь, 15 лет,
внук, 2 года.

До революции имел 35 дес. земли, ветряную мельницу и др. хозяйство. Эксплуатировал 3-х батраков. В настоящее время имеет: 14 дес. земли, дом под железной крышей, сарай, амбар, 1 лошадь, 1 корову, 8 овец и 1 свинью.

В 1928–29 с.г. налог 144 р.

В 1929–30 с.г. налог 227 р. экспертно 75%.

Лишен избирательных прав.

В Красной Армии никто не служит.

Занимается антисоветской агитацией. Был в организации на выборах гетьмана. Общим собранием постановлено раскулачить и выслать.

Примечание: Несмотря на то, что голова семьи арестован в семье имеются взрослые мужчины и семья может быть выслана.

22. Хозяйство ГАПОН Петр Тихонович, 60 лет.

Арестован ГПУ в 1930 р.

Семья: жена Варвара, 59 лет,
сын Ивась, 23 года,
невестка София, 21 год,
сын Петр, 20 лет,
внук Олексей, 2 года.

До революции имел 85 дес. земли, ветряную мельницу, косилку и др. хозяйство. Эксплуатировал 3-х батраков.

В настоящее время имеет: 11 дес. земли, дом под железной крышей, 2 сарая, амбар, 1 лошадь, 2 коровы, 9 овец, ветряную мельницу.

В 1928–29 с.г. налог 123 р.

В 1929–30 с.г. налог 220 р. + экспертно 60%.

Принимал участие в контр-революционной организации алексеевцев.

Сын Михаил выслан в Соловки за участие в контр революц. агитации.

Занимается антисоветской агитацией.

Постановлением общего собрания раскулачить и выслать за пределы Украины.

Примечание: Несмотря на то что голова семьи арестован в семье имеются злосные мужчины и может быть выслана.

23. Хозяйство ФЕСЕНКО Степан Демьянович, 52 года.

Семья: дочь Анна, 27 лет,
сын дочери, 6 лет.

Зять Иван Лаврентьевич ГОПОН арестован Г.П.И. в феврале 1923 года.

До революции имел 40 дес. земли, ветряную мельницу, эксплуатировал 2 батрака.

В настоящее время имеет: 9,11 дес. земли, хату, клуню, сарай, корову, 2 вола, 5 овец, ветряную мельницу и 11 штук другого инвентаря, который продан за неуплату по хлебозаготовке.

В 1928–29 с.г. налог 54 руб. 50 коп.

В 1929–30 с.г. налог 127 р. + экспертно 35%.

Лишен права голоса.

В Красной Армии никто не служит.

Был осужден за злосную несплату хлебозаготовки.

Занимается антисоветской агитацией.

Постановлением общего собрания раскулачить и выслать за пределы Украины.

Примечание: Несмотря на то что голова семьи арестован, может быть выслан.

24. Хозяйство НОГА Иван Васильевич, 64 года.

Арестован ГПУ 1930 г. в феврале.

Семья: жена Ульяна, 52 года,
сын Митрофан, 21 год,
доч Евдокия, 15 лет,
сын Федор, 12 лет,
сын Иван, 9 лет,

дочь Мария, 4 года.

До революции имел 45 дес. земли, конную соломорезку, эксплуатировал 2-х батраков.

В настоящее время имеет: 11,27 дес. земли, дом под железом, 2 сарая, амбар, 2 лошади, 2 коровы, 7 овец, 1 свинью.

Налог 1928–29 с.г. 161 р.

К 1929–30 с.г. налог 242 р. + экспертно 63%.

Лишен права голоса. Никто в Красной Армии не служит.

Был под судом за спекуляцию покупки и продажу хлеба.

Занимался антисоветской агитацией, выступал против землеустройств хлебозаготовок.

Постановлением общего собрания раскулачить и выслать за пределы Украины.

Примечание: Несмотря на то что голова семьи арестован, семья может быть выслана, так как в ней есть взрослые мужчины.

25. Хозяйство НАУМОВСЬКОГО Левка Онисимовича, 64 года.

Арестован ГПУ в 1930 р.

Семья: жена Пелагея, 48 лет,

сын Андрей, 26 лет,

доч Ксения, 16 лет.

До революции имел 20 дес. земли, эксплуатировал батрака.

В настоящее время имеет: 9,38 дес. земли, дом под железом, 2 сарая, амбар, 1 лошадь, 1 корову, 5 овец, свинью.

В 1928–29 с.г. налог 89 р.

В 1929–30 с.г. налог 159 р. + экспертно 50%.

Лишен избирательных прав, как активный участник выборов Гетьмана.

В Красной Армии никто не служит.

Агитировал против хлебозаготовок.

Постановлением общего собрания раскулачить и выслать за пределы Украины.

Примечание: Арест главы не влияет на высылку, так как имеется в семье взрослые мужчины.

26. Хозяйство СЕМЕНЕЦ Иосиф Романович, 46 лет.

Арестован ГПУ в 1930 г.

Семья: жена Секлета, 54 года,

сын Микола, 20 лет,

сын Василий, 18 лет,

дочь Евдокия, 16 лет,

дочь Мария, 5 лет.

До революции имел 78 дес. земли, эксплуатировал 3 батрака.

В настоящее время имеет: 10 дес. земли, дом под железом, сарай 2, амбара 2, 2 лошади, 1 корову, 6 овец, 1 свинью.

В 1928–29 с.г. налог 102 р.

В 1929–30 с.г. налог 143 р. + экспертно 50%.

Права голоса лишен.

В Красной Армии никто не служит.

Занимался антисоветской агитацией, враждебно относится к землеустройству, член контр-революционной орган. алексеевцев выбирал гетьмана.

Постановлением общего собрания раскулачить и выслать за пределы Украины.

Примечание: Арест главы семьи не влияет на высылку, так как имеется в семье взрослые мужчины.

27. Хозяйство СВИДАН Левко Трохимович, 47 лет.

Находится под арестом ГПУ.

Семья: жена Фемида, 39 лет,

сын Грицько, 21 год,

сын Федор, 18 лет,

сын Василь, 13 лет,

дочь Анна, 11 лет,

сын Андрей, 9 лет.

До революции имел 27 дес. земли, ветряную мельницу, косилку, пчеловодство, эксплуатировал батраков. Скрывал бандитов за время революции.

В настоящее время имеет: 11 дес. земли, дом под железом, сарай, амбар, 5 коней (4 на них недавно проданы), 2 коровы, 14 овец, 2 свиньи, ветряную мельницу, косилку, пасіку.

В 1928–29 г. с.г. налог 222 р.

В 1929–30 г. с.г. налог 325 р. + экспертно 75%.

Лишен права голоса.

В Красной Армии никто не служит.

Арестовывался за злосное неисполнение хлебозаготовки. Активно выступал против хлебозаготовки. Состоял членом организации хлеборобов. Выбирал гетьмана Скоропадського.

Постановлением общего собрания села раскулачить и выслать за пределы Украины.

Примечание: Арест главы семьи не влияет на высылку, так как имеется в семье взрослые мужчины.

28. Хозяйство ГАПОН Лаврентий Тихонович, 63 года.

Арестован ГПУ в 1930 р.

Семья: жена Секлета, 51 год,
сын Егор, 30 лет,
сын Петро, 22 года,
невестка Горпина Ивановна, 28 лет,
внук, 3 года.

До революции имел 90 дес. земли, эксплуатировал 4–5 батраков. Помогал деникинцам, выдавал революционеров их села.

В настоящее время имеет: 10 дес. земли, дом под железом, 2 сарая больших, амбар, 1 лошадь, 1 корову, 8 овец, 1 свинью, косилку.

В 1928–29 с.г. налог 123 р.

В 1929–30 с.г. налог 123 р. + экспертно 50%.

Лишен права голоса.

В Красной Армии никто не служит.

Был под судом за отказ по призову в Красную Армию.

По заявлению крестьян Член Союза Русского Народа

Постановлением сельского собрания розкулачить и выслать за пределы Украины.

Примечание: Невестка Горпина беременная, может оставаться у своих родителей. Арест главы семьи не влияет на высылку, так как в семье имеются взрослые мужчины.

29. Хозяйство КИРИЛЕНКО Гордий Петрович, 54 года.

Семья: жена Вівдя – 47 лет,
сын Тимофей – 22 года,
дочь Мария – 12 лет,
дочь Анна – 10 лет.

До революции имел 50 дес. земли, эксплуатировал 2-х батраков. Во время деникинщины помогал деникинцам и бандам выяснять активных бедняков для расстрела.

В настоящее время имеет: 9,10 дес. земли, дом под железом, 3 сарая и амбар, 1 лошадь, 2 коровы, 4 овцы, веляку.

В 1928–29 г. с.г. налог 57 р.

В 1929–30 г. с.г. налог 111 р. + 40% экспертных.

Лишен избирательных прав.

В Красной Армии никто не служит.

Активно агитировал против хлебозаготовки.

Участвовал в контрреволюционной организации хлеборобов выбирал Гетьмана, участие принимал в контрреволюционной организации алексеевщины.

Постановлением села выслать и раскулачить за пределы Украины.

30. Хозяйство ШКАРДУН Надежды Дементьевны, 47 лет.

Семья: сын Оверко, 40 лет,
невестка София, 39 лет,
сын Степан, 22 года,
сын Петро, 23 года,
сын Иосиф, 16 лет,
дочь Параска, 17 лет.

До революции имел 90 дес. земли, косилка, сичкарня з конным приводом, пользовался наемной силою в коліч. 4-х батраков.

В настоящее время имеет: 15,73 дес. земли, дом крытый железом, 3 сарая и 2 амбара, 3 лошади, 2 коровы, 4-х телят, 6 овец, свинью, сичкарку, соломо-резку з конным приводом.

В 1928–29 с.г. налог 131 р.

В 1929–30 с.г. налог 286 карб. + экспертно 75%.

Права голоса лишена – как жена контр-революционной орган. гетьманщины и за наем батраков.

В Красной Армии никто не служит.

Муж был председатель контрреволюц. орган. хлеборобов при Гетьмане, противодействовала хлебозаготовкам и была оштрафована. Постановлением собрания села раскулачить и выслать.

31. Хозяйство ГАПОН Тимофей Теофионович, 50 лет.

Арестован ГПУ в 1930 р.

Жена Лукерия – 48 лет,
сын Тимофеевич Иван – 19 лет,
дочь Параска – 18 лет,
дочь Харитина – 10 лет,
сын Василь – 9 лет.

До революции имел 30 дес. земли. Эксплоатировал 2-х батраков.

В настоящее время имеет: 11,5 дес. земли, хату под железом, 2 сарая и амбар, 2 лошади, 2 коровы, 1 теля.

В 1928–29 с.г. налог 124 р.

В 1929–30 с.г. налог 220 руб. + экспертно 50%.

Лишен права голоса. В Краной Армии никто не служит.

Состоял в контрреволюционной орган. Хлеборобов, выбирал Гетьмана, участвовал в организ. алексеевцев.

По некоторым сведениям член Союза Руского Народа.

Постановлением собрания села раскулачить и выслать за пределы Украины.

Примечание: Арест главы семьи не влияет на высылку, так как имеется 12 летний сын и дочь 18 лет.

32. Хозяйство ГАПОН Юхим Семенович, 58 лет.

Семья: жена Наталия – 56 лет,

сын Дмитрий, 22 года,

сын Григорий, 20 лет,

дочь Мария, 18 лет,

сын Андрей, 32 года,

невестка Евдокия, 34 года,

внук, 7 лет,

внук, 6 лет,

внук, 1 год.

До революции имел 110 дес. земли. Эксплоатировал 6 батраков.

В настоящее время имеет: 14,5 дес. земли, дом крытый под железом, 1 корову, 1 пару волов, 1 бугая, 1 лошадь, свинью и 6 овец.

В 1928–29 г. с.г. налог 108 р.

В 1929–30 г. с.г. налог 223 руб. + экспертно 50%.

Лишен избирательных прав.

В Краной Армии никто не служит.

Занимается антисоветской агитацией, агитировал против землеустройства, член организации хлеборобов, избирал гетьмана.

Постановлением общего собрания села: раскулачить и выслать за пределы Украины.

33. Хозяйство КОЛЕСНИКА Иван Кондратьевич, 54 года.

Семья: Агафья 54 года – жена,

сын Григорий, 27 лет,

дочка Василина, 24 года,

сын Яков, 18 лет,

дочка Мария, 16 лет,

сын Роман, 31 год,

невестка София, 30 лет,

внук, 6 лет.

До революции имел 40 дес. земли, соломорізку и др. имущество. Эксплоатировал 4-х батраков.

В настоящее время имеет: 14 дес. земли, хороший дом, лошадь, корову, 5 овец, свинью.

В 1928–29 с.г. налог 64 р.

В 1929–30 с.г. налог 125 руб. + экспертно 50%.

Лишен права голосу.

В Краной Армии никто не служит.

Был в организации хлеборобов, помогал Деникину розыскать активних бедняков.

Постановлением общего собрания села: раскулачить и выслать за пределы Украины.

34. Хозяйство ЧЕРНЫШ Никифор Минович, 45 лет.

Арестован ГПУ в феврале 1930 г.

Семья: жена Мария, 43 года,

тесть Аким, 73 года,

сын Феодосий, 18 лет.

До революции имел 65 дес. земли и хозяйство. Эксплоатировал 3-х батраков.

В настоящее время имеет: 12 дес. земли, дом, 2 сарая, 2 амбара, 2 лошади, 1 корову, 1 телицу, 3-х поросят, 7 овец. Косилку и другое.

В 1928–29 с.г. налог 95 р.

В 1929–30 с.г. налог 290 руб. + экспертно 75%.

Лишен права голосу.

В Краной Армии никто не служит.

Занимался антисоветской агитацией, состоял членом контрреволюционной организац. алексеевцев.

Выбирал гетьмана, был членом союза хлеборобов и по сведениям села состоял членом союза русского народа.

Постановлением общего собрания села: раскулачить и выслать за пределы Украины.

Примечание: Арест главы не влияет на высылку так как имеется 18 летний сын, и не старая мать.

Село ГЛИБОКОЕ

35. Хозяйство БЕДЫ Ивана Кириловича, 53 года.

Семья: жена Евдокия, 54 года,

Тарас, 21 год,

Трохим, 19 лет,

Олександр, 17 лет,

Татьяна, 15 лет.

До революции с отцом имел 93 дес. дом, сарай, 4 лошади, 3 коровы, много голов мелкого скота и разного инвентаря, имел рабочих как постоянных, так и сезонных.

В настоящее время имеет: 10,12 дес. земли, каменный дом, клуню, три сарая, кладовку, одну лошадь, две коровы.

Пользуется наемной рабочей силой.

В 1928–29 с.г. налог 305 руб. 86 коп.

В 1929–30 с.г. налог 333 руб. + обкладывался экспертно.

Лишенный права голоса.

В Краной Армии никто не служит.

Был под судом за невыкопание хлебазаготовки.

Занимается антисоветской агитацией.

Постановлением общего собрания села: раскулачить и выслать за пределы Украины.

36. Хозяйство СИВЕЦЬ Михаила Власовича, 52 года.

Семья: жена Векла, 48 лет,

сын Григорий, 21 год,

дочка Евдокия, 25 лет,

Параска, 21 год,

Влас, 60 лет,

Кузьма, 10 лет.

До революции имел 5,5 дес. земли, арендовал 6 дес. имел дом, клуню, сарай, магазин с имуществом, крупного рогатого скота, разный с.г. инвентар, 13 лошадей, эксплуатировал наемную силу.

В настоящее время имеет: 5,5 дес. земли, дом, крытый железом, 2 сарая, маслобойку, клуня, ветряный млин, кладовку, комору, 1 лошадь, 1 корову, свинью, плуг, культиватор, воз, сани, бараны, пользуется наемным трудом.

В 1928–29 с.г. налог 135 руб. 61 коп.

В 1929–30 с.г. налог 227 руб. 50 коп. + обкладывался экспертно.

Лишен избирательский прав.

В Краной Армии в настоящее время никто не служит.

Занимался антисоветской агитацией.

Постановлением собрания села: раскулачить и выслать за пределы Украины.

37. Хозяйство БОЙКО Осип Владимирович, 58 лет.

Семья: жена Параска, 58 лет,

сын Степан, 31 год,

Нагалка, 29 лет,

Олена, 10 лет,

Татьяна, 3 года,

Бойко Мария, 1 год.

До революции имел 25 дес. земли, арендованной 10 дес.

Имущество: дом, 2 сарая, клуню, комора, пара лошадей, 2 коровы, мелкий рогатый скот, сельхоз. инвентар.

Пользовался постоянным и сезонным наемным трудом.

В настоящее время имеет: 5,54 дес. земли, дом под железом, комора под железом, 2 сарая, клуня, ветряная мельница. 1 лошадь, 1 корова, 4 свиньи; пайщиком в половинном размере и имеет с.г. инвентарь. Пользуется наемным трудом.

В 1928–29 с.г. налог 106 руб. 19 коп.

В 1929–30 с.г. налог 206 руб. 25 коп. + экспертно.

Лишен избирательных прав.

В Краной Армии в настоящее время никто не служит.

Занимался антисоветской агитацией.

Постановлением собрания села: раскулачить и выслать за пределы Украины.

38. Хозяйство БАБИЧ Сергей Иванович, 55 лет.

Сидит в ДОПРе.

Семья: жена Евдокия, 44 года,
сын Павло, 18 лет,
сын Иван, 14 лет,
дочь Вера, 7 лет.

До революции имел 20 дес. земли, дом, два сарая, клуню, 2 лошади, 2 коровы, лавку с товаром. Пользовался наемной рабочей силой.

В настоящее время имеет: 10 дес. земли, дом, крытый железом, 2 сарая, клуню, ветряную мельницу, 1 лошадь, 1 корову, полный с.г. инвентарь

Пользуется наемной рабочей силой.

Лишен права голоса.

В 1928–29 с.г. налог 223 руб. 65 коп.

В 1929–30 с.г. налог 277 руб. 35 коп. + экспертно.

В Красной Армии никто не служит.

Занимается антисоветской агитацией.

Постановлением общим собранием села розкулачить и выслать за пределы Украины.

Примечание: Отсутствие главы не влияет на высылку, так как имеется взрослый мужчина в семье.

39. Хозяйство БАБИЧ Василий Иванович, 58 лет.

Арестован ГПУ.

Семья: жена Васса Демидовна, 55 лет,
сын Григорий, 32 года,
Мария Романовна, 29 лет,
Микола Григорович, 5 лет,
Василь Григорович, 3 года.

До революции имел 25 дес. земли, 15 дес. орендовано, дом, два сарая, клуня, 3-х коней, 2 коровы и полный с.г. инвентарь.

Пользовался постоянной и сезонной наемной силой.

В настоящее время имеет: 11,62 дес. земли, дом, крытый железом, 2 сарая, комору, клуню, кирпичный погреб, 1 лошадь, пайщик в половинном размере. Пользуется наемной рабочей силой.

В 1928–29 с.г. налог 285 руб. 5 коп.

В 1929–30 с.г. налог 205 руб. 65 коп. + экспертно.

Лишен избирательских прав.

В Красной Армии никто не служит.

Занимается антисоветской агитацией.

Постановлением сельских организаций общим собранием села розкулачить и выслать за пределы Украины.

Примечание: Отсутствие главы не влияет на высылку, так как имеется взрослый мужчина в семье.

40. Хозяйство МАЛАЩЕНКО Сергей Антонович, 48 лет.

Арестован.

Семья: жена Параска, 47 лет,
сын Иван, 19 лет,
сын Сергей, 14 лет.

До революции имел 40 дес. земли, дом, 2 сарая, клуню, пару коней, 3 коровы, полный с.г. инвентарь, эксплуатировал батраков.

В настоящее время имеет: дом крытый железом, два сарая, клуню, лошадь, корову, культиватор, плуг, воз, бороны, пользуется наемным трудом.

В 1928–29 с.г. налог 106 руб. 19 коп.

В 1929–30 с.г. налог 161 руб. 85 коп. + обкладывался в экспертном порядке. Лишен избирательских прав. В Красной Армии никто не служит.

Занимается антисоветской агитацией.

Постановлением местных сел и общим собранием села раскуркулить и выслать за пределы Украины.

Примечание: Арест головы семьи не влияет на высылку имеется взрослый мужчина.

41. Хозяйство КОСИНСЬКИЙ Андрей Михайлович, 54 года.

Арестован.

Семья: жена Палажка, 46 лет,
Химка, 20 лет,
Иван, 18 лет.

До революции имел: 25 дес. земли, арендовал 20 дес., дом, клуню, сарай, пару лошадей, корову и великого рогатого скота. Пользовался наемным трудом.

В настоящее время имеет: 10 дес. земли, дом под железом, два сарая, клуню, лошадь, корову, плуг, культиватор, воз, пользуется наемным трудом.

В 1928–29 с.г. налог 72 руб. 59 коп.

В 1929–30 с.г. налог 131 руб. 55 коп.

Лишен избирательных прав. Как бывший спекулянт был арестован Г.П.У. сидел год в ДОПРе, в Красной Армии никто не служит.

Занимается антисоветской агитацией.

Постановлением местных организаций и общего собрания села раскулачить и выслать за пределы Украины.

Примечание: Арест головы семьи не влияет на высылку, имеется взрослый мужчина.

42. Хозяйство КУБРАК Яков Емельянович, 58 лет.

Арестован.

Семья: Иван Яковлевич, 27 лет,
Михайло Яковлевич, 23 года,
Ганна Яковлевна, 17 лет,
Василь Яковлевич, 14 лет.

До революции имел: 18 дес. земли, хату, клуню, два сарая, полный с.г. инвентар, 2 лошади, корова, пользовался наемной рабочей силой.

В настоящее время имеет: 9,75 дес. земли, дом деревянный, 3 сарая, комора, клуня, 1 корову, коня, плуг, культиватор, воз, сани, пользовался наемной рабочей силой.

В 1928–29 с.г. налог 52 руб. 75 коп.

В 1929–30 с.г. налог 55 руб. 75 коп.

Лишен права голоса, как бывший жандарм. Был арестован Г.П.У. сидел в ДОПРе не известно за что. Занимается антисоветской агитацией.

Постановлением сельских организаций и общего собрания села раскулачить и выслать за пределы Украины.

Примечание: Арест головы семьи не влияет на высылку, так как в семье есть взрослый мужчина.

Село СТАРОЕ

43. Хозяйство ШЕПЕТА Яков Алексеевич, 51 год.

Семья: жена Татьяна, 40 лет,
дочь Аришка, 18 лет,
дочь Ганна, 15 лет,
сын Иван, 10 лет,
сын Грицько, 11 лет,
Мария, 8 лет.

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

До революции имел: 20 дес. земли, хату, 2 клуни, 2 коморы, эксплуатировал батраков.

В настоящее время имеет: 15,5 дес. земли, дом, клуня, сарая 2, комора, лошадь 1, корову 1. В 1929 году продал волов, 8 овец, свинью, мелкого рогатого скота, культиватор, плуг, сичкарню, воз, сани.

В 1928–29 с.г. налог 173 руб. 55 коп.

В 1929–30 с.г. налог 198 руб. 99 коп. плюс экспертном порядке.

Лишен избирательных прав.

В Красной Армии никто не служит.

Враждебно относится к мероприятиям советской власти.

Постановлением общего собрания местных организаций села раскулачить и выслать за межы Украины.

44. Хозяйство ГРОМНИЦЬКИЙ Кирило Леонтович, 46 лет.

Семья: жена Христя, 46 лет,
Павло Громницький – отец, 80 лет,
Захар Кирилович, 20 лет,
Ульяна Кирилловна, 18 лет.

До революции имел: 15 дес. земли, хату, клуню, 2 коморы, 3 повітки.

В настоящее время: 17,29 дес. земли, хату, клуню, 3 повітки, комору, 1 корову: 2 вола, 6 овец продал в 1928 г. Плуг, культиватор, воз.

В 1928–29 с.г. налог 23 руб. 75 коп.

В 1929–30 с.г. налог 181 руб. 05 коп. экспертном порядке.

Имеет право голоса.

В Красной Армии никто не служит. Враждебно относится к мероприятиям советской власти.

Постановлением общего собрания села и местных организаций постановлено раскулачить и выслать за пределы Украины.

45. Хозяйство ТИМОФЕЕВ Федор Александрович, 36 лет.

Семья: жена Ульяна, 37 лет,
Галька, 16 лет,
Мария, 8 лет.

До революции имел: 20 дес. земли, хату, две клуни, 2 коморы, 3 повітки. Эксплуатировал батраков.

В настоящее время: 13,75 дес. земли, дом под железом, сараев 2, 2 клуни, комора. В 1929 г. продал два вола, корову, свинью. Имеет шесть овец, плуг, культиватор, борону, воз.

В 1928–29 с.г. налог 93 руб. 87 коп.

В 1929–30 с.г. налог 166 руб. 96 коп. плюс в экспертном порядке.

В армии никто не служит.

Враждебно относится до всех компаний проводимых сов. властью.

Постановлением местных орагнизаций и общего собрания раскулачить и выслать за пределы Украины.

46. Хозяйство ГОЛОВКО Степан Максимович, 50 лет.

Арестован.

Семья: жена Приська, 45 лет,
сын Михайло, 16 лет.

До революции имел 18 дес. земли. Хату, 2 клуни, 2 коморы, 3 повітки. Эксплоатировал батраков.

В настоящее время имеет 14,6 дес. земли, хату, клуню, два сарая, 1 корову, поросят, остальной мелкий скот продан в декабре 1929 года.

В 1928–29 р. с.х. налог 59 р.25 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 132 р. 45 коп. плюс в экспертном порядке.

Избирательных прав не лишен.

В Красной Армии никто не служит.

Постановлением сельских организаций и общего собрания раскулачить и выслать за пределы Украины.

47. Хозяйство ГОЛОВКО Юхим Илькович, 46 лет.

Семья: жена – Ганна, 50 лет,

Иосиф, сын, 19 лет,

Федот, сын, 17 лет,

Олександр, 15 лет,

Мария, 11 лет,

Ольга, 9 лет.

До революции имел 26 дес. земли. Хату, клуню, 3 сарая, 2 коморы.

Эксплоатировал наемный труд.

В настоящее время имеет 16 дес. земли. Хату под черепицей, 3 сарая, 1 клуню, комору под черепицей. Лошадь с жеребенком и корову. В 1929 р. В декабре продал два вола. Имеется один вол, 12 овец, 4 ягнята, поросят, воз, сямка, культиватор, плуг, бороны, бурякорезка, воза 2, сани.

В 1928–29 р. с.х. налог 227 р. 50 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 239 р. 25 коп. плюс экспертно.

Лишен избирательных прав.

В Красной Армии никто не служит.

Постановлением организации села и общего собрания раскулачить и выслать за пределы Украины.

Примечание: Арест главы семьи не влияет на высылку, поскольку в семье имеются взрослые мужчины.

48. Хозяйство ЗАЕЦЬ Александр Федорович, 46 лет.

Арестован ГПУ.

Семья: жена Гарпина, 46 лет,
тесть Назар, 85 лет,
Микола, 27 лет,
Прохор, 24 года,
Мелашка, 23 года,
Ольга, 2 года,
Василь, 15 лет,
Иван, 12 лет.

До революции имел 25 дес. земли. Хата, клуня, 2 сарая, 2 коморы, експлоатировал батраков.

В настоящее время имеет 26 дес. земли, хата нова під соломою и друга, клуня, два сарая, комора 1, лошадь, свиней 2, овец 7.

В 1929 г. продано две коровы и 2 вола. Плуг имеет, культиватор, бороны, сани, воз.

В 1928–29 р. с.х. налог 163 р. 05 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 391 р. 95 коп. плюс эксперт. порядком.

Лишен избирательных прав.

В Красной Армии никто не служит.

Постановлением общего собрания сельской организации села раскулачить и выслать за пределы Украины.

Примечание: Арест главы семьи не влияет на высылку, так как имеются взрослые мужчины то в зависимости от здоровья может быть оставлен в селе.

49. Хозяйство ПОСТОЙКО Андрей Омелькович, 56 лет.

Арестован ГПУ.

Семья: жена Наталка, 45 лет,
сын Павло, 23 года,
сын Микола, 20 лет,

сын Федор, 17 лет,
сын Григорий, 15 лет.

До революции имел 30 дес. земли. Хата, 2 клуны, 2 коморы, 2 сарая. Эксплоатировал батраков.

В настоящее время имеет 14 дес. земли. Хату, клуню, комору и 2 сарая, 2 лошади, 1 корову, 2 телицы, овец 8, плуг, культиватор, борону, січкарно, воз, сани.

В 1928–29 г. р. с.х. налог 76 р. 21 коп.

В 1929–30 г. р. с.х. налог 128 р. 85 коп. плюс обложен экспертно.

Выборчих прав не имеет.

В Красной Армии никто не служит.

Два раза сидел в Допре за невыполнение финансовой компании, и продажи попу земли. Имел связь с контрреволюционной организацией за что в настоящее время сидит в ГПУ.

Постановлением собрания разных организаций села и общего собрания раскулачить и выслать за пределы Украины.

50. Хозяйство ГАЛУШКО Дем'ян Архипович, 41 год.

Семья: жена Ганна, 35 лет,

Мария, 8 лет,

Михайло, 11 лет,

Иван, 8 лет.

До революции имел 25 дес. земли. Хата, 2 клуны, 2 коморы, 2 сарая, 3 повітки. Эксплоатировал батраков.

В настоящее время имеет 10,85 дес. земли. Хату, клуню, комору, 2 повітки, 1 корову, 2 свиней. В 1929 г. продал 2 вола, коня, 5 овец. Имеет плуг, культиватор, воз.

В 1928–29 р. с.х. налог 199 р. 35 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 225 р. 15 коп. плюс в экспертном порядке.

Выборчих прав лишен.

В Красной Армии никто не служит.

Занимался агитацией против хлебозаготовок.

Постановлением сельских организаций села и общего собрания раскулачить и выслать за пределы Украины.

СЕЛО ЛЮБАРЦІ

51. Хозяйство ВОЛОШИН Фарадей Кореев, 70 лет.

Семья: жена Федоська 64 года,

Петро, 22 года,

жена Петра,

дтей 1 до 2-х лет.

До революции имел 50 дес. земли. Торговал лавкой, пользовался наемной рабочей силой.

В настоящее время имеет 7,5 дес. земли, дом крытый железом на 5 комнат, коморой и сени, сарай и клуня, сани, культиватор, плуг, остальное имущество разбазарил за последний год.

В 1929–30 р. с.х. налог 246 рублей плюс обложен экспертно.

Пользовался наемной рабочей силой.

Лишен избирательских прав.

В Красной Армии никто не служит. Занимался антисоветской агитацией.

Постановлением общего собрания села – раскулачить.

52. Хозяйство ГОПКАЛО Петра Степановича, 69 лет.

Семья: жена София, 65 лет,

сын Петро, 22 года,

жена сына Анастасия, 21 год,

сын Тарас, 18 лет,

дочь, 17 лет.

До революции имел 110 дес. земли. Пользовался наемной рабочей силой.

В настоящее время имеет 10,5 дес. земли, хату, крытую железом клуню, сарай, лошадь, корову с теленком, плуг, сани, воз.

В 1928–29 р. с.х. налог 130 р. 85 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 187 р. 25 коп., экспертно обложен.

Пользовался наемной рабочей силой.

Лишен избирательских прав.

В Красной Армии никто не служит.

Постановлением общего собрания села – раскулачить.

53. Хозяйство ГОПКАЛО Наталия Федоровна, 63 года.

Семья: сын Тимофей, 27 лет.

До революции имел 60 дес. земли. Пользовался наемной рабочей силой.

В настоящее время имеет 7,82 дес. земли, хата, сарай, клуня, одна корова, плуг, культиватор, сеялка, бороны.

В 1928–29 г. р. с.х. налог 53 р. 25 коп.

В 1929–30 г. р. с.х. налог 149 р. плюс экспертно обложен.

Пользуется наемной рабочей силой.

В Красной Армии никто не служит.

Привлекались к суду за несплату налогу.

Постановлением общего собрания села в 1800 человек постановлено раскулачить.

54. Хозяйство ПРИГОДА Ефим Тимофеевич, 52 года.

Семья: жена Матрена, 51 год,

Тимофей, отец, 81 год,

Сын Михайло, 28 лет,

Евдокия, жена сына, 27 лет,

Иван, сын, 26 лет,

Анастасия, жена сына, 25 лет,

трое детей до 7 лет,

Домана Ефимовна, дочь, 19 лет.

До революции имел 35 дес. земли. Пользовался наемным трудом.

В настоящее время имеет 12 дес. земли, дом под железом, сарай, две коморы, клуню, лошадь, две коровы, 2 поросят, плуг, веялку, бороны, млин.

В 1928–29 г. р. с.х. налог 39 р. 30 коп.

В 1929–30 г. р. с.х. налог 322 р. 25 коп. обложен экспертно.

Пользуется наемной рабочей силой.

Права голоса лишен. В Красной Армии никто не служит.

Был арестован во время хлебозаготовок.

Занимался антисоветской агитацией. Группирует вокруг себя кулаков и некоторую часть середняков и бедняков.

Постановлением общего собрания села в присут. 1800 человек постановлено раскулачить.

Примечание: 80 лет старик если окажется дряхлым и больным может быть оставлен в селе.

55. Хозяйство КУБРАК Ирина Павловна, 43 года.

Семья: сын Иван Кубрак 23 года. Оба сидят в ДОПРе.

Сын Николай, 22 года,

Мария – дочь, 18 лет,

дочь Пелагея, 12 лет,

Ульяна, жена сына, 22 года,

Ольга, 1 год,

мать Ирины – Мария, 70 лет.

До революции имели 25 дес. земли. Эксплоатировал батрака.

В настоящее время имеет 10,34 дес. земли, хата под железной крышей, сарай, клуню, теленка, свиней, плуг, остальное имущество и скот, трактор, молотила и др. Разбазарено за последние годы.

В 1928–29 г. р. с.х. налог 280 р. 25 коп.

В 1929–30 г. р. с.х. налог 761 р. 85 коп.

Обложен экспертно. Пользовались наемной рабочей силой на тракторе и молотилке.

Лишен избирательных прав.

В Красной Армии никто не служит.

В 1929 г. Ирина за спекуляцию сидела 2 месяца.

Сын Николай сидит в ДОПРе за ранения в человека выстрелом из ружья.

Активно агитировал среди бедноты против мероприятий Соввласти.

Общее собрание села в присут. 1800 человек постановило раскулачить.

Примечание: 70 лет старуху в зависимости от здоров'я можно оставить в селе.

56. Хозяйство КУБРАК Радион Михайлович, 48 лет.

Арестован ГПУ.

Семья: жена Мотрона, 50 лет,

Иван Радионович, сын, 25 лет,

Агафья, жена сына, 22 год,

Михаил, сын, 18 лет,

дочь Мария, 10 лет,

дочь Мария, 2 лет.

До революции имели 45 дес. земли. Пользовался наемной рабочей силой.

В настоящее время имеет 9,38 дес. земли, дом крытый железом, сарай, комора под железной крышей, клуня, лошадь, плуг, культиватор, жатку.

В 1928/29г. р. с.х. налог 87 р.15 коп.

В 1929/30г. р. с.х. налог 116 р. 87 коп. экспертно обкладывался.

Пользовался наемной рабочей силой.

Избирательных прав не лишен.

В Красной Армии никто не служит/числился в терчасти сын Иван, откуда исключен.

Был арестован в первую хлебозаготовку в 1929 году.

Общее собрание села в присут. 1800 человек постановило раскулачить.

Примечание: Арест главы семи не влияет на высылку, так как есть взрослые мужчины в семье.

57. Хозяйство ДИКИЙ Петро Михайлович, 54 года.

Арестован ГПУ.

Семья: жена Дарья, 52 года,

сын Иван, 26 лет,

жена Ивана, 23 года,

сын Григорий, 23 года,

жена сына Ольга, 24 года,

дочь Елена, 17 лет,

брат Митрофан, 64 года,

ребенок.

До революции имели 30 дес. земли. Пользовался наемной рабочей силой. В настоящее время имеет 12,60 дес. земли, хата под железом, сарая 2, клуны 1, плуг, культиватор, коня продал за неуплату налога, остальное имущество в последнее время разбазарил.

В 1928–29 р. с.х. налог 74 р. 20 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 178 р. 65 коп.

Пользовался наемной силой, обложен экспертно.

Лишен избирательных прав.

В Красной Армии никто не служит.

ДИКИЙ Петро за невыполнение постановления общего собрания был приговорен на 2 года, а ДИКИЙ Иван за скрытие оружия осужден на 6 месяцев. Всегда выступали против мероприятий Соввласти.

Общее собрание села в присут. 1800 человек постановлено раскулачить.

Примечание: Арест на высылку семьи не влияет, имеются взрослые мужчины.

58. Хозяйство ДИКИЙ Карпо Дмитриевич, 69 лет.

Семья: сын Николай, 23 года,

сын Григорий, 24 года,

жена Григория, 25 лет,

жена Николая, 23 года,

сын Василь, 16 лет,

дети до 16 лет, двоих и 3-х лет.

До революции имели 40 дес. земли. Пользовался наемным трудом.

В настоящее время имеет 13,75 дес. земли, две хаты крытые железом, культиватор, плуг, воз, сямка, бороны.

В 1928–29 р. с.х. налог 173 р. 25 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 199 р. 35 коп.

Пользовался наемным трудом.

Лишен права голоса.

В Красной Армии никто не служит.

Был под судом за невыполнение постановления по вопросам хлебозаготовок. Занимается антисоветской агитацией.

Общее собрание села в присут. 1800 человек постановлено раскулачить.

59. Хозяйство ДИКИЙ Афанасий Трофимович, 60 лет.

Семья: жена – Анна, 59 лет,

сын Кирилл, 27 лет,

жена сына Марфа, 26 лет,

ребенок, 1 год.

До революции имели 18 дес. земли, держал батрака.

В настоящее время имеет 9,37 дес. земли, хата крытая железом, клуны, повіток 2, погреб, лошадь и жеребенок, корова и теленок, культиватор, сани, воз, сани.

В 1928–29 г. с.х. налог 96 р. 11 коп.

В 1929–30 г. с.х. налог 190 р. 35 коп. экспертно обложен.

Пользовался наемной рабочей силой до 1928 р.

Права голоса не лишен. В Красной Армии никто не служит.

Общее собрание села в присут. 1800 человек постановлено раскулачить.

Примечание: Арест на высылку не влияет.

60. Хозяйство БУГАЙ Данило Федорович, 52 года.

Арестован ГПУ.

Семья: жена Екатерина, 50 лет,

сын Григорий, 21 год,

жена сына, 22 года.

До революции имел 30 дес. земли. Пользовался наемной рабочей силой.

В настоящее время имеет 10 дес. земли, хату с коморой, 2 сарая, клуню, корову, лошадь, пару волов, продано в 1929 р. за неуплату налогов. Плуг, скрепатор, веялку, воз.

В 1928–29 р. с.х. налог 110 р. 30 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 142 р. 35 коп. обложен экспертно.

Пользовался наемной рабочей силой до 1928 р. Лишен права голоса.

В Красной Армии никто не служит.

Занимался группировкой вокруг себя кулацкого элемента.

Общее собрание села в присут. 1800 человек постановлено раскулачивать.

Примечание: Арест на высылку не влияет.

61. Хозяйство ОСЛЯК Илларион Романович, 56 лет.

Семья: жена Ксения, 54 года,

сын Павло, 31 год,

дочь Евдокия, 23 года,

сын Иван, 21 год,

двое детей до 13 лет.

До революции имел 7 дес. земли, мельницу и молотилку, эксплуатировал наемный труд.

В настоящее время имеет 6,7 дес. земли. Имущество продано за невыполнение хлебозаготовок в 1929 году.

В 1928–29 р. с.х. налог 595 р. 70 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 1241 р. 95 коп. экспертник.

Пользовался наемной рабочей силой.

Лишен избирательных прав.

В Красной Армии никто не служит.

Общим собранием села в присут. 1800 человек постановлено раскулачивать.

62. Хозяйство ЯКОВЕНКО Федор Иванович, 53 год.

Арестован ГПУ.

Семья: жена – Наталия, 54 года,

сын Макар, 18 лет,

сын Василий, 22 года,

дочь Евдокия, 34 года.

До революции имел 60 дес. земли. Пользовался наемным трудом.

В настоящее время имеет 10 дес. земли, дом крытый железом, сарай, клуню, борони, плуг, культиватор, лошадь, корову.

В 1928–29 р. с.х. налог 91 р. 35 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 118 р. в экспертном порядке.

Пользовался наемным трудом. Лишен избирательских прав.

Арестовывался в 1929 году за невыполнение хлебозаготовок.

В Красной Армии никто не служит.

Общим собранием села в присут. 1800 человек постановлено раскулачивать.

Примечание: Арест главы семьи на высылку семьи не влияет, так как имеется полнолетний мужчина.

63. Хозяйство КУБРАК Пантелеймон Васильевич, 50 лет.

Арестован ГПУ.

Семья: жена – Надежда, 40 лет,

сын Петр, 17 лет.

До революции имел 35 дес. земли, пользовался наемным трудом.

В настоящее время имеет 9,73 дес. земли, дом крытый железом, 4-х комнат, сарай, клуня, погреб, лошадь, свинью, плуг.

В 1928–29 р. с.х. налог 90 р. 23 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 180 р. 15 коп. в экспертном порядке.

Пользовался наемной рабочей силой.

Права голоса не лишен.

Арестовывался в 1929 году за невыполнение хлебозаготовок.

В Красной Армии никто не служит. Арестован за хлебозаготовки. Занимался антисоветской агитацией.

Постановлением собрания села в присут. 1800 человек постановлено раскулачивать.

64. Хозяйство ГОПКАЛО Василий Павлович, 65 лет.

Семья: сын, 23 года,

дочь Василиса, 22 года,

сын Николай, 20 лет,

сын Матвей, 16 лет,

Ольга – жена сына, 23 года,

Мария, 3 года.

До революции имел 30 дес. земли, пользовался наемным трудом.

В настоящее время имеет 10,18 дес. земли, дом под соломенной крышей, клуня, 3 сарая, лошадь, жеребенок, теленок, поросят 3 шт., плуг, культиватор, борону, січкаруню бурякову.

В 1928–29 р. с.х. налог 77 р. 55 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 23 р. экспертник, пользовался наемной рабочей силой.

Права голоса не лишен.

В Красной Армии никто не служит.

Общее собрание села в присутствии 1600 чел. постановило раскулачить.

65. Хозяйство ГОПКАЛО Николая Николаевича, второго, 45 лет.

Семья: жена – Варвара, 40 лет,

мать – Анастасия, 60 лет,

детей от 1 до 12 лет, 5 человек.

До революции имел 20 дес. земли, пользовался наемной рабочей силой.

В настоящее время имеет 13,38 дес. земли, хата под соломой, два сарая, комору, одну корову, плуг, культиватор.

В 1929–30 р. с.х. налог 193 р. 65 коп.

Пользовался наемной рабочей силой.

В Красной Армии никто не служит.

Занимается антисоветской агитацией.

Общее собрание селав присутствии 1800 чел. постановило – раскулачить [19].

* * *

*

Таємно

**ПРОТОКОЛ № 6
ЗАСІДАННЯ ПІДГОТОВЧОЇ КОМІСІЇ
ОКРВИКОНКОМУ В СПРАВІ ВИСЕЛЕННЯ КУРКУЛІВ**

від 2 березня 1930 р.

ПРИСУТНІ: т.т. ВОЙЦЕХІВСЬКИЙ (Голова ОКВ), ІВАНОВ (Окр. ДПУ) КОБЗАР (Член Президії та Секретар ОКВ), ЛЕВИЦЬКИЙ (Голова Бориспільської РВК). –

Голосує – т. ВОЙЦЕХІВСЬКИЙ.

СЛУХАЛИ:	ПОСТАНОВИЛИ:
----------	--------------

Про виселення куркулів по Бориспільському району.

Список куркулів, які підлягають виселенню, що його подав Бориспільський РВК – затвердити з такими змінами:

1. Вислати за межі Округу 65 господарств, замість 79 господарств.

2. Не виселяти таких громадян а саме:

СТЕПАНЕНКА І.А.	– с. Іваньків
КУТАЛО Л.Н.	–
ПАЦІРА І.І.	– с. Горобіївка
МЕДЬКО П.Д.	– с. Бориспіль
ДАВИДОВСЬКОГО А.Л.	–
ТЮТЮНА Ф.С.	–
БАНКОВСЬКОГО М.Р.	–
МЕДКО Ф.Д.	–
ВИДИБОРЕЦЬ Н. П.	– с. Вишеньки
ШТЕПА М.Ф.	– с. Іванків
ЛАМАША М.Д.	–
ВЕРНА М.Т.	–
БОЙКО Д. І.	–

Щодо гром. МЕГЛЕВОЇ О.О. то запросити від РВК додаткові матеріали, не всі.

(Список куркулів, що підлягають виселенню – додається).

ГОЛОВА КОМІСІЇ

(ВОЙЦЕХІВСЬКИЙ)

**СПИСОК
КУРКУЛІВ, ЩО ПІДЛЯГАЮТЬ ВИСЕЛЕННЮ
ЗГІДНО З ПОСТАНОВОЮ ОКРВИКОНКОМУ**

По Бориспільському району

№ пор.	Назва села	Прізвище, ім'я та по-батькові	№ пор.	Назва села	Прізвище, ім'я, по-батькові
1	Рогозів	Гапон Савко Семенович	16	Бориспіль	ВАШКУЛАТ Микита Петрович
2	– ” –	ГУЛІЙ Іван Дем'янович	17	– ” –	КИСІЛЬ Іван Петрович
3	– ” –	ЧЕРНИШ Олександр Кирилович	18	– ” –	БИСТРИЙ Омелько Іванович
4	– ” –	БРАТУСЬ Іван Никонов.	19	– ” –	ЯЦЮТА Захарко Ільч
5	– ” –	БРАТУСЬ Варфоломій Митрофанович	20	– ” –	Цілик Матвій Кондратович
6	– ” –	РАЩЕНКО Петро Харитинович	21	– ” –	ГУБЕР Павло Денисович
7	– ” –	БРАТУСЬ Гаврило Якимович	22	– ” –	ЯЦЮТА Михайло Миколайович
8	Іваньків	КУЛІШ Кузьма Климович	23	– ” –	ОГИЙ Архип Федорович
9	– ” –	ЛАМАШ Петро Яразимов.	24	– ” –	КУЛЬКОВ Василь Дмитрович
10	– ” –	СВИРИД Петро Омельков	25	– ” –	БЛОКІНЬ Володимир Федот.
11	– ” –	СТЕПАНЕНКО Яків Андрійович	26	– ” –	ТЮТЮН Савко Андрійович
12	Любарці	БЛИК Корній Артемович	27	– ” –	ПРОЖЕЙКО Андрій Титович
13	– ” –	ОСІЛЯКА Олексій Іванович	28	– ” –	УМИХИЛА Григорій Васильович
14	Глибоке	КУБРАК Платон Іванович	29	– ” –	БАТАЛІНА Тетяна
15	Вишеньки	КИЯШКО Іван Іванович	30	– ” –	ЛОГВІН Пимон Семенович

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

31	Сошників	ШТЕФАН Себастьян Дмитрович	49	– ” –	ЛОГВІН Микола Павлович
32	Старе	ПОСТОЙКО Дмитро Йосипович	50	– ” –	ЗАСЦЬ Аврам Іванович
33	Лебедин	ПОСЯ Олексій Ільков.	51	– ” –	ЯЦЮТА Андрій Іванович
34	Сеньківка	КАЦАН Тарас Вікторович	52	– ” –	ЙОВА Іван Васильович
35	– ” –	РУДЬ Семен Васильович	53	Вишеньки	КРАВЧУН Іван Іванович
36	Горобіївка	ВИСОЧИН Григорій Якимович	54	– ” –	ВИДОБОРЕЦЬ Антон Тимошів.
37	Бориспіль	ЗАСЦЬ Павло Іванович	55	Іваньків	ТУР Федір Савович
38	– ” –	ЙОВА Пилип Семенович	56	– ” –	ТИШКО Іван Григорович
39	Вишеньки	СТРІЛЬКО Григорій Антонович	57	– ” –	ШТЕПА Іван Федорович
40	– ” –	ВИДИБОРЕЦЬ Федір Паносович	58	– ” –	ТУР Іван Степанович
41	– ” –	ВИДИБОРЕЦЬ Євтух Степанович	59	– ” –	ДОЛІНСЬКА Лизавета Данилівна
42	Іваньків	ТИШКО Григорій Іванович	60	– ” –	ОЛЕКСІЄНКО Панас Яковл.
43	– ” –	ЛАМАШ Яків Корнієв.	61	– ” –	ТЕРЕЩЕНКО Іван Архіпов.
44	– ” –	ВЕЛИЧКО Давід Якимов.	62	– ” –	ЛОГВІН Василь Семенович
45	– ” –	ТИШКО Михайло Іванович	63	– ” –	ЛИТОВКА Федір Петрович
46	– ” –	ЛАМАШ Іван Петрович	64	– ” –	ВИНОГРАДНИЙ Сергій Денис.
47	– ” –	ЗАСЦЬ Гнат Іванович	65	– ” –	БОНДАР Яків Максимович
48	– ” –	ЗАСЦЬ Петро Іванович			

«С П И С О К

лиц намеченных к высылке, но не могут быть высланы по той причине, что главы этих семей арестованы Окружным Отделом ГПИ при последней операции, и в этих семьях нет ни одного совершеннолетнего мужчины, при том имеются большие семьи с малолетними детьми

По отношению всех нижеперечисленных семейств прошу сообщить персонально, глава какой может быть освобожден из под ареста и тогда эта семья может быть включена в основной список на высылку.

В утвердительном случаи просьба сообщить каким порядком глава семьи будет доставлен семье.

Село РОГОЗОВ

1. Хозяйство ГАПОН Савка Семенович, 55 лет.

Арестован Окр. ГПУ 1930 р.

Жена Гапка, 52 года,
дочь Наталка, 20 лет,
сын Иван, 17 лет,
сын Николай, 11 лет.

В настоящее время имеет 8,5 дес. земли. Дом под железной крышей, сараев 3, амбар, лошадь, корову, 3 овец, свинью.

В 1928–29 р. с.х. налог 82 р.

В 1929–30 р. с.х. налог 178 р. Экспертник.

Лишен избирательных прав. В Красной Армии никто не служит. Был участником контрреволюции организ. алексеевцев.

Постановлением организации села и собрания – раскулачить и выслать.

Примечание: Может быть выслать при наличии главы.

2. Хозяйство ГУЛИЙ Иван Демьянович, 47 лет.

Арестован ГПУ феврале 1930 г.

Семья: жена Одарка, 36 лет,
дочь Анисия, 19 лет.

До революции имел 22 дес. земли. Пользовался наемным трудом.

В настоящее время имеет 10,57 дес. земли. Хату, сарай, амбар, пару лошадей, корову.

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

В 1928–29 р. с.х. налог 108 р.

В 1929–30 р. с.х. налог 239 р. Экспертник.

Лишен избирательных прав. В Красной Армии никто не служит. Занимается антисоветской агитацией. Был участником контрреволюционной организации алексеевцев.

Постановлением местной организации и собрания – раскулачить и выслать.

Примечание: Желательно во главе с хозяином.

3. Хозяйство ЧЕРНИШ Александр Кириллович, 47 лет.

Арестован ГПУ 1930 р. в январе.

Семья: жена Мария, 44 года,
мать Параска, 75 лет,
сын Иван, 17 лет,
дочь Елизавета, 21 год,
дочь Марфа, 16 лет,
сын Семен, 11 лет,
дочь Ольга, 8 лет.

До революции имел 30 дес. земли, пользовался наемным трудом.

В настоящее время имеет 16,5 дес. земли. Хату, 2 амбара, 2 сарая, корову, 2 вола, теленка, двух свиней.

В 1928–29 р. с.х. налог 132 р.

В 1929–30 р. с.х. налог 310 р. Экспертник.

Права голоса лишен.

В Красной Армии никто не служит.

Активный член контрреволюции организации хлеборобов.

Выбирал гетмана, вел активную борьбу против хлебозаготовок, и контрактации.

Постановлением сельских организаций и собрания – раскулачить и выслать.

Примечание: Из-за отсутствия в семье совершеннолетних мужчин и большой семьи без главы выслать нельзя.

4. Хозяйство БРАТУСЬ Иван Николаевич, 46 лет.

Арестован ГПУ 1929 р.

Жена Варвара, 44 года,
сын Григорий, 20 лет,

мать Татьяна, 63 года,
отец Никон, 70 лет,
сын, 17 лет,
сын Петро, 14 лет,
сын Николай, 18 лет.

До революции имел 47 дес. земли, пользовался наемной рабочей силой.

В настоящее время имеет 18 дес. земли. Дом крытый железом, 3 сарая, 2 амбара, 2 лошади, 3 коровы, 7 овец, 3 свиньи.

В 1928–29 р. с.х. налог 343 р. 50 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 562 р. 65 коп. Экспертник.

Лишен избирательных прав.

В Красной Армии никто не служит.

Был участником контрреволюции организ. алексеевцев.

Постановлением общественной организации и общего собрания села – раскулачить и выслать.

Примечание: Из-за большой семьи и несовершеннолетних мужчин в наличии стариков без главы выселить нельзя.

5. Хозяйство БРАТУСЬ Варфоломей Митрофанович, 43 года.

Арестован ГПУ 1930 р. в феврале.

Семья: жена Лукера, 43 года,
дочь Ольга, 19 лет.

До революции имел 17 дес. зем. пару коней, 3 коровы, вола, и др., необходимые постройки. Пользовался наемной рабочей силой.

В настоящее время имеет 11 дес. земли. Дом, 3 сарая, амбар, лошадь, корову, 6 овец.

В 1928–29 р. с.х. налог 113 р.

В 1929–30 р. с.х. налог 156 р. Экспертник.

Лишен избирательных прав.

Был участником контрреволюции организ. алексеевцев.

В Красной Армии никто не служит.

Постановлением организации села и собрания – раскулачить и выслать.

Примечание: Имеется только две женщины.

6. Хозяйство ВАЩЕНКО Петро Харитонович, 61 лет.

Арестован ГПУ 1930 р.

Семья: жена Параска, 51 год,

дочь Галина, 25 лет,

дочь София, 20 лет.

До революции имел 47 дес. земли. Пользовался наемной рабочей силой.

В настоящее время имеет 8,89 дес. земли. Дом, 2 сарая, амбар, 2 коровы, пару волов, 8 овец, косилка.

В 1928–29 р. с.х. налог 100 р.

В 1929–30 р. с.х. налог 178 р. Экспертник.

Лишен избирательных прав.

В Красной Армии никто не служит.

Был участником организации хлеборобов, выбирал гетмана, занимался уничтожением описанного имущества и вредительством, во время компании по очистке посевматериала бросил кусок железа в триер.

Постановлением организации села и собрания – раскулачить и выслать.

Примечание: Ввиду старости жены и наличия двух молодых женщин поставить во главе мужа.

7. Хозяйство БРАТУСЬ Гаврил Якимович, 57 лет.

Семья: жена Зинаида, 50 лет,

дочь Мария, 19 лет,

мать Федора, 80 лет.

До революции имел 36 дес. земли. 3 лошадей, 3 коровы, 5 голов мелкого скота. Пользовался наемным трудом.

В настоящее время имеет 8 дес. земли. Хату, сарай, 2 амбара, лошадь, корова, пару свиней, 5 овец,

В 1928–29 р. с.х. налог 105 р.

В 1929–30 р. с.х. налог 158 р. Экспертник.

Лишен избирательных прав.

В Красной Армии никто не служит.

Был участником организации алексеевцев.

Постановлением организации села и собрания – раскулачить и выслать за межю Украины.

Примечание: Семья может быть выслана при наличии главы.

Село ИВАНЬКОВ

8. Хозяйство КУЛИШ Кузьма Климович, 43 года.

Арестован ГПУ.

Семья: жена Мария Ивановна, 39 лет,

Алексей, 9 лет,

отец Клим, 77 лет.

До революции имел 25 дес. земли. Арендовал 15 дес. земли.

Пользовался наемной рабочей силой.

В настоящее время имеет 11,11 дес. земли. Дом крытый железом, 2 сарая, плуг, культиватор, бороны, воз.

В 1928–29 р. с.х. налог 142 р. 65 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 166 р. 35 коп. Экспертник.

Лишен избирательных прав.

В Красной Армии никто не служит.

Постановлением организации села и собрания – раскулачить.

Примечание: При наличии главы семьи может быть выслан.

9. Хозяйство ЛАМАШ Петро Яразимович, 36 лет.

Семья: жена Варка, 38 лет,

Василь, 14 лет.

До революции имел 35 дес. земли.

Пользовался наемной рабочей силой.

В настоящее время имеет 6 гек. земли. Хату под железом, сарай, коня, корову, 3 головы мелкого скота, плуг, борону, культиватор, сичкарню.

Раскулачивался в 1921 г., за невыполнения хлебозаготовок, продавался два раза, в настоящее время кроме земли ничего не осталось. Пользовался наемной рабочей силой.

В 1928–29 р. с.х. налог 107 р. 75 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 169 р. 95 коп. Экспертник.

Лишен избирательных прав.

В Красной Армии никто не служит.

Был под судом и следствием за невыполнения хлебозаготовки. Занимается антисоветской агитацией.

Постановлением собрания села – раскулачить.

Примечание: Просьба сообщить о возможности включить в основной список на высылку, так как глава семьи из дому удрал.

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

10. Хозяйство СВИРИД Петро Омелькович, 56 лет.

Арестован ГПУ.

Семья: жена Ганна, 50 лет,

дочь Мария, 18 лет,

Ганна Петровна, 14 лет.

До революции имел 20 дес. земли, пользовался наемной рабочей силой.

В настоящее время имеет 7 дес. земли. Дом крытый железом, клуню, 2 сарая, хлев, лошадь, плуг, культиватор, борону, воз. Пользовался наемной рабочей силой.

В 1928–29 р. с.х. налог 135 р. 80 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 178 р. 45 коп.

Лишен избирательных прав.

В Красной Армии никто не служит.

Был под судом и следствием за хлебозаготовительной компании .

Постановлением общего собрания села и общественным собранием – раскулачить и выслать.

Примечание: Может быть выслан при наличии главы.

11. Хозяйство СТЕПАНЕНКО Яков Андреевич, 53 года.

Арестован ГПУ.

Семья: жена Олена, 49 лет,

дочь Мария, 25 лет,

Ганна, 18 лет,

Параска, 17 лет.

До революции имел 18 дес. земли, 5 дес. арендовал, пользовался наемной рабочей силой.

В настоящее время имеет 6,5 дес. земли. Дом крытый железом, сарай, комору, корову, плуг, культиватор, борону, воз, пользовался наемной рабочей силой.

В 1928–29 р. с.х. налог 154 р. 65 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 127 р. Экспертник.

Лишен избирательных прав.

В Красной Армии никто не служит.

Занимается антисоветской агитацией.

Постановлением села сельского собрания – раскулачить.

Примечание: Семья может быть выслана при наличие главы.

12. Хозяйство СТЕПАНЕНКО Иван Андреевич, 57 лет.

Семья: жена Анисия, 57 лет,
Мария Ивановна, 42 года.

До революции имел 25 дес. земли, пользовался наемной рабочей силой.

В настоящее время имеет 7,01 дес. земли, хату крытый железом, сарай, клуню, лошадь, корову, свинью, плуг, культиватор, воз.

Пользовался наемной рабочей силой.

В 1928–29 р. с.х. налог 182 р. 55 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 92 р. 17 коп. Экспертник.

Лишен избирательных прав.

В Красной Армии никто не служит.

Занимается антисоветской агитацией.

Постановлением села сельского собрания – раскулачить

Примечание: Глава семьи удрал в феврале до ареста.

Просьба сообщить может ли быть семья включена на высылку в основной список.

13. Хозяйство КУТАЛО Лука Несторович, 51 год.

Арестован ГПУ.

Семья: сын Иван, 23 года, арестован ГПУ.

Брат Меркурий, 47 лет,

Грицько, 18 лет,

Василь, 15 лет,

Михайло, 18 лет,

Приська, 18 лет,

Ульяна, 24 лет.

До революции имел 19 дес. земли, пользовался наемной рабочей силой.

В настоящее время имеет 15 дес. земли, хата с коморой, клуня, 2 повитки, площадь, корову, тельца, плуг, культиватор, воз, борону, сичкарку.

В 1928–29 р. с.х. налог 107 р. 31 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 83 р. 40 коп. Экспертник.

Лишен избирательных прав.

В Красной Армии никто не служит.

Был под судом за убийство.

Постановлением общего собрания села – раскулачить.

Примечание: Без главы семьи высланы быть не могут, так как помимо двух арестованных, третий сын – ненормальный.

Село ЛЮБАРЦИ**14. ХОЗЯЙСТВО БИЛЫК Корней Артемович, 66 лет.**

Арестован ГПУ.

Семья: жена Олимпия, 55 лет,

Николай, 18 лет,

Хивря, 16 лет,

Андрей, 14 лет,

Корней, 10 лет.

До революции имел 25 дес. земли, пользовался наемной рабочей силой.

В настоящее время имеет 10 дес. земли, дом крытый железом, 2 сарая, клуню, корову, коня. Умышленно ликвидировал в 1929 г., осталось 8 поросят, плуг, культиватор.

В 1928–29 р. с.х. налог 112 р. 65 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 112 р. 07 коп. Экспертник.

Лишен избирательных прав.

В Красной Армии никто не служит.

Постановлением общего собрания села – раскулачить

Примечание: Семья может быть выслана при наличии главы семьи.

15. Хозяйство ОСЬЛЯКА Алексей Иванович, 43 года.

Арестован ГПУ.

Семья: жена Прасковья, 42 года,

сын Лука, 17 лет,

отец Иван, 80 лет,

детей от 1 до 10 лет – 5 душ.

До революции имел 60 дес. земли, пользовался наемной рабочей силой.

В настоящее время имеет 14 дес. земли, дом, сарай, комору клуню, 2 коровы, коня, жеребёнка, 2-х телят, 1 свинью, плуг, культиватор, борону, млинок.

В 1928–29 р. с.х. налог 147 р. 75 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 209 р. 25 коп. Экспертник.

Пользовался наемной рабочей силой.

Лишен избирательных прав.

В Красной Армии никто не служит.

Постановлением общего собрания села в присутствии 1800 человек – раскулачить.

Примечание: При наличии главы семьи может быть выслана.

Село ГЛЫБОКОЕ

16. Хозяйство КУБРАК Платон Иванович, 58 лет.

Арестован ГПУ.

Семья: жена Варка, 44 года,

сын Василь, 16 лет,

дочь Марфа, 12 лет,

дочь Гарпина, 10 лет,

сын Сергей, 9 лет.

До революции имел 30 дес. земли, весь необходимый с.х. инвентарь, пользовался наемной рабочей силой.

В настоящее время имеет 10,82 дес. земли, дом, 2 сарая, комору, клуню, лошадь, воз, сани.

В 1928–29 р. с.х. налог 158 р. 75 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 236 р. 55 коп. Экспертник.

Лишен избирательных прав.

В Красной Армии никто не служит.

Занимается антисоветской агитацией.

Постановлением общего собрания села – раскулачить и выслать за пределы УСРР.

Примечание: Могут быть высланы при наличии главы семьи.

Село ВЫШЕНКИ

17. Хозяйство КИЯШКО Иван Иванович, 43 года.

Семья: жена Фекла, 40 лет,

сын Кияшко Иван, 24 года, арестован ГПУ.

До революции имел 25 дес. земли, арендованной 5 дес. земли, пользовался наемной рабочей силой.

В настоящее время имеет 8,85 дес. земли, дом, сарай, клуня, 3 лошади 3 коровы, 2 пары волов, воз, плуг, культиватор.

В 1928–29 р. с.х. налог 77 р. 35 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 2131 р. 25 коп. Экспертник.

Лишен права голоса.

В Красной Армии никто не служит.

Был под судом за хранение оружия.

Заранее уничтожил имущество. Дениковцам выдавал красных партизан.

Постановлением местных сельских организаций и общего собрания села – раскулачить.

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

Примечание: По сколько глава семьи скрылся 3/II-30 р. и сын арестован, сообщите считать ли возможным выслать одну жену.

Село СОШНИКОВ

18. Хозяйство ШТЕФАН Севьястьян Дмитриевич, 49 лет.

Арестован ГПУ.

Семья: жена Агафья, 47 года,

Федот, 18 лет,

Матрена, 19 лет.

До революции имел 13,95 дес. земли, хату, амбар, клуню, сарай.

В настоящее время имеет 13,25 дес. земли, хату, амбар, клуню, сарай, лошадь, корову, плуг, культиватор.

В 1929–30 р. с.х. налог 133 р. 65 коп. Экспертник.

Права голоса не лишен.

В Красной Армии никто не служит.

Занимается антисоветской агитацией.

Постановлением общего собрания села – раскулачить и выслать за пределы Украины.

Примечание: Желательно выслать при наличии главы семьи.

Село СТАРОЕ

19. Хозяйство ПОСТОЙКО Дмитрий Иосифович, 42 лет.

Арестован ГПУ.

Семья: жена Ганна, 43 года,

Игорь, 18 лет,

мать Маруся Постойко, 74 года,

Аришка, 15 лет,

Микола, 8 лет.

До революции имел 27 дес. земли, пользовался наемной рабочей силой.

В настоящее время имеет 14,57 дес. земли, дом, клуню, сарай, плуг, культиватор, борону, сичкарку, воз, сани, лошадь, корову. (Проданы в 1929 г. лошадь и 4 овцы за невыполнения хлебозаготовки).

В 1928–29 р. с.х. налог 93 р. 87 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 165 р. 98 коп. Экспертник.

Права голоса лишен.

В Красной Армии никто не служит.

Был под судом за продажу полученной земли.
Агитировал против коллективизации. Постановлением общего собрания села раскулачить и выслать за пределы Украины.

Село ЛЕБЕДИН

20. Хозяйство ПОСЯ Алексей Илькович, 55 лет.

Арестован ГПУ.

Семья: жена Параска, 37 года,
сын Сергей, 18 лет,
сын Яков, 7 лет.

До революции имел 29 дес. земли, пользовался наемным трудом.

Сын его Петро Пося, который в настоящее время работает в Киевском О.З.В. имел связь с бандой Дзюбы и материально помогал банде.

В настоящее время имеет 18,73 дес. земли, дом, 2 сарая, клуню, лошадь, корову, плуг, культиватор, воз, половину жатки.

В 1929–30 р. с.х. налог 218 р. 25 коп. Экспертник.

Лишен избирательных прав.

В Красной Армии никто не служит.

Открыто выступает против разных проводимых кампаний.

Постановлением общего собрания села – раскулачить и выслать за пределы Украины.

Примечание: Желательно с главой семьи.

Село СЕНЬКИВКА

21. Хозяйство КАЦАН Тарас Викторович, 48 лет.

Арестован ГПУ.

Семья: жена Ганна, 49 года,
Дунька, 16 лет,
Татьяна, 7 лет,
Маруся, 11 лет,
Нагалка, 1,2 года,
Устя, 23 года,
Павло, 23 года,
Галка, 3 мес.

До революции имел 25 дес. земли, пользовался наемной рабочей силой.

В настоящее время имеет 13,70 дес. земли, 2 хаты, клуню, сарай, 2 лошади, корову, плуг, сичкарню.

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

В 1929–30 р. с.х. налог 347 р. 55 коп. Экспертник.

Лишен избирательных прав.

В Красной Армии никто не служит.

Был под судом за невыполнение хлебозаготовительной кампании. Постановлением общего собрания села – раскулачить.

Примечание: Поскольку большая семья желательно выслать с хозяином.

22. Хозяйство РУДЬ Семен Васильевич, 55 лет.

Арестован ГПУ.

Семья: жена Одарка, 50 лет,
Рудь Домана мать, 85 лет,
Ганна, 19 лет,
Ольга, 7 лет,
Хима, 10 лет,
Олексей, 17 лет,
Василий, 4 года.

До революции имел 45 дес. земли, арендованной 25 дес. земли пользовался наемной рабочей силой. Имел связь с бандой Дзюбы во время революции.

В настоящее время имеет 12,55 дес. земли, дом, клуню, 3 сарая, комору, повитку, 2 лошадей, 1 корову и телицу, мельницу, свиней 2, плуг, воз, культиватор, борону.

В 1929–30 р. с.х. налог 144 р. 70 коп. Экспертник.

Лишен избирательных прав.

В Красной Армии никто не служит.

Был под судом за невыполнение хлебозаготовительной кампании. Постановлением общего собрания села – раскулачить.

Примечание: Поскольку большая семья при выселке желательно главу семьи.

Село ГОРОБИЕВКА

23. Хозяйство ПАЦИРА Иван Иванович, 39 лет.

Арестован ГПУ.

Семья: жена Наталия, 39 лет,
дочь Нина, 6 лет,
сын, 3 года.

До революции имел 120 дес. земли, арендованной, постоянно эксплуатировал 10 баграков и большое количество людей в сезон. Был в банде Петлюры, скрывал своего брата офицера от красных, который сейчас за границей, поддерживает с ним связь.

В настоящее время имеет 5,33 дес. земли, дом крытый железом, клуню, сарай, кузню, веялку, корнерезку, сани, лошадь, корову.

В 1928–29 р. с.х. налог 23 р. 25 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 10 р. 15 коп. Экспертник.

Пользовался наемной рабочей силой.

Лишен избирательных прав.

В Красной Армии никто не служит.

Постановлением общего собрания села – раскулачить и выслать за пределы Украины.

Примечание: Желательно выслать с главой семьи.

24. Хозяйство ВЫСОЧИН Грицько Якимович, 40 лет.

Арестован ГПУ.

Семья: жена Маруся, 44 года,

дочь, 18 лет,

сын, 18 лет,

сын, 9 лет,

дочь, 6 лет.

До революции имел 35 дес. земли.

В настоящее время имеет 8,47 гек. земли, хату, клуню, сарай, ветряк, лошадь, плуг, воз, культиватор, сани, улей 10 шт.

В 1928–29 р. с.х. налог 60 р. надбавка 7%

В 1929–30 р. с.х. налог 103 р. 67 коп. Экспертник.

Лишен избирательных прав.

В Красной Армии никто не служит.

Постановлением общего собрания села – раскулачить и выслать за пределы Украины.

Примечание: Семью желательно выслать с главой семьи, поскольку в семье нет взрослых мужчин.

Село БОРИСПОЛЬ

25. Хозяйство ЗАЕЦЬ Павел Иванович, 43 года.

Арестован ГПУ.

Семья: жена Евдокия, 35 лет,

Варка, 12 лет.

До революции имел 94 дес. земли. Участвовал в восстании против Советской власти в 1920 г.

В настоящее время имеет 5,35 гек. земли, дом, сарай, молотарку.

В 1928–29 р. с.х. налог 120 р. 23 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 203 р. 25 коп. Экспертник.

Был под судом и следствиям за розтрату Мирчука. Агитировал против коллективизации.

Права голоса не лишен.

В Красной Армии никто не служит.

Постановлением общего собрания села – раскулачить и выслать.

Примечание: Желательно выслать с главой семьи.

26. Хозяйство ЙОВА Филип Семенович, 53 года.

Арестован ГПУ.

Семья: жена Ульяна, 57 лет,

Галька, 16 лет,

Любка, 14 лет,

Приська, 18 лет,

Иван, 12 лет,

Василь, 8 лет.

До революции имел 25 дес. земли. Участвовал в восстаниях против Советской власти в 1920 г.

В настоящее время имеет 11,36 гек. земли, дом, клуню, сарай, 2 коровы, 2 лошади, культиватор, плуг, веялку, 2 бороны, 2 воза.

В 1928–29 р. с.х. налог 90 р. 23 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 360 р. 75 коп. Экспертник.

Права голоса не лишен.

В Красной Армии никто не служит.

Постановлением общего собрания села – раскулачить и выслать.

Примечание: Поскольку семья большая, желательно выслать с главой семьи.

27. Хозяйство МИТЬКО Пилип Дмитрович, 47 лет.

Арестован ГПУ.

Семья: жена Ганна, 34 года,
Варка, 15 лет,
Петро, 13 лет,
Федор, 6 лет,
Галька, 4 года,
Иван, 2 года.

До революции имел 30 дес. земли. Пользовался наемной рабочей силой.

В настоящее время имеет 11 гек. земли, хату, клуню, сарай, комору, пару лошадей, пару коров, плуг, культиватор, косарка.

В 1928–29 р. с.х. налог 105 р. 63 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 75 р. 31 коп. обыкновенный налог.

Лишен избирательных прав.

В Красной Армии никто не служит. Был под судом за растрату.

Постановлением общего собрания села – раскулачить и выслать.

Примечание: Поскольку большая семья, без главы семьи, семью высылать нельзя.

28. Хозяйство ВАШКУЛАТ Микита Петрович.

Арестован ГПУ.

Семья: жена Мария, 58 лет,
Ольга, 15 лет,
Мария, 18 лет,
Наталка, 12 лет.

До революции имел 30 дес. земли.

В настоящее время имеет 8,15 дес. земли, дом, 3 сарая, 1 лошадь, корову, плуг, вейлка.

В 1928–29 р. с.х. налог 40 р. 55 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 191 р. 25 коп. Экспертник.

Агитировал против коллективизации и сдачи хлебных излишков.

Избирательных прав не лишен.

В Красной Армии никто не служит.

Был под судом за кражу леса.

Общим собранием села – раскулачить и выслать.

Примечание: Поскольку в семье нет ни одного взрослого мужчины, желательно семью выслать с главной семьи.

29. Хозяйство КИСИЛЬ Иван Петрович, 40 лет.

Арестован ГПУ.

Семья: жена Аришка, 35 лет,
Варка, 10 лет,
Андрей, 8 лет,
Галька, 5 лет.

До революции имел 50 дес. земли.

В настоящее время имеет 4,75. земли, хату, клуню, сарай, культиватор, молотарку, 2 лошади, 1 корову, плуг.

В 1928–29 р. с.х. налог 82 р. 11 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 190 р. 95 коп. Экспертник.

Агитировал против хлебозаготовок и коллективизации.

Права голоса не лишен.

В Красной Армии никто не служит.

Постановление общего собрания села – раскулачить и выслать.

Примечание: Выслать желательно с главой семьи, так как в семье есть малолетние дети и женщина.

30. Хозяйство БИСТРИЙ Омелько Иванович, 36 лет.

Арестован ГПУ.

Семья: жена Марта Ивановна, 33 года,
Клавдия, 13 лет,
Ольга, 8 лет,
Иван, 5 лет.

Отец имел 25 дес земли, сам служил в Деникинской армии офицером.

В настоящее время имеет 6,10 дес. земли, хату крытую железом, клуню, сарай, лошадь, корову.

В 1928–29 р. с.х. налог 90 р. 23 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 119 р. Экспертник.

Лишен избирательных прав.

В Красной Армии никто не служил.

Судился в 1921 р. за контрреволюционную работу, занимался антисоветской агитацией.

Общим собранием села – раскулачить и выслать.

Примечание: Поскольку семья состоит из малолетних детей и женщин желательно выслать с главой.

31. Хозяйство Яцюта Захарко Ильич, 59 лет.

Арестован ГПУ.

Семья: жена Катря, 48 лет,

Ольга, 20 лет,

Ульяна, 15 лет,

Ганна, 17 лет.

До революции имел 20 дес. земли.

Во время гражданской войны прятал у себя офицеров бандеров и принимал участие в восстаниях.

В настоящее время имеет 11,24 дес. земли, хату крытую железом, сарай, 1 лошадь, корову, плуг, культиватор.

В 1928–29 р. с.х. налог 131 р. 85 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 169 р. 95 коп. Экспертник.

Избирательных прав не лишен.

В Красной Армии никто не служит.

Был под судом за кражу.

Агитировал против коллективизации и сдачи излишков хлеба

Общим собранием села – раскулачить и выслать.

Примечание: Желательно выслать с главой семьи.

32. Хозяйство ЦИЛИК Матвей Кондратович, 50 лет.

Арестован ГПУ.

Семья: жена Ольга, 50 лет,

Ганя, 25 лет,

Надя, 19 лет,

Иван, 16 лет.

До революции имел 20 дес. земли.

Принимал участия в борьбе против Красной армии в 1920 г.

В настоящее время имеет 14 дес. земли, хата, клуня, сарай, 1 лошадь, корова, свинья, культиватор, плуг, борона.

В 1928–29 р. с.х. налог 92 р. 47 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 160 р. 15 коп. Экспертник.

В Красной Армии никто не служит.

Общим собранием села – раскулачить и выслать.

Примечание: Желательно выслать с главой семьи.

33. Хозяйство ГУБАР Павло Денисович, 51 год.

Арестован.

Семья: жена Елизавета, 51 год.

До революции имел 60 дес. земли.

Принимал активное участие в восстании в 1920 г.

В настоящее время имеет 6,22 дес. земли, хата, клуню, сарай, 2 лошади, корову, плуг, культиватор.

В 1928–29 р. с.х. налог 16 р. 50 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 179 р. 85 коп. Экспертник.

В Красной Армии никто не служит.

Общим собранием села – раскулачить и выслать.

Примечание: Желательно выслать с главой семьи.

34. Хозяйство ЯЦЮТА Михайло Миколаевич, 44 года.

Арестован.

Семья: жена Мария, 39 лет,

Ганна, 16 лет,

Андрей, 14 лет,

Иван, 12 лет,

Микола, 9 лет,

Василь, 8 лет.

До революции имел 30 дес. земли, пользовался наемной рабочей силой.

В настоящее время имеет 13,95 дес. земли, хата, клуню, 2 сарая, лошадь, комору, корову, культиватор.

В 1928–29 р. с.х. налог 89 р. 95 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 144 р. 75 коп. Экспертник.

Занимается антисоветской агитацией.

В Красной Армии никто не служит.

Постановлением общего собрания – раскулачить и выслать.

Примечание: Поскольку семья состоит из малолетних детей, желательно выслать с главой семьи.

35. Хозяйство ОГИЙ Архип Федорович, 44 года.

Арестован.

Семья: жена Варка, 47 лет,

дочь Ганна, 16 лет.

До революции имел 10 дес. земли.

Принимал активное участие в восстаниях против Советской власти 1920 г.

В настоящее время имеет 5,65 дес. земли, хата крытая железом, клуню, сарай, лошадь, корову, 2 плуга, культиватор, молотилку, сичкарню.

В 1928–29 р. с.х. налог 69 р. 49 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 347 р. 45 коп. Экспертник.

Лишен избирательных прав.

В Красной Армии никто не служит.

Постановлением общего собрания села – раскулачить и выслать.

Примечание: Желательно выслать с главой семьи.

36. Хозяйство КУЛЬКО Василий Дмитриевич, 65 лет.

Арестован.

Семья: жена Варвара, 39 лет,

сын Иван, 19 лет,

Анастасия, 10 лет,

14 лет,

Грицко, 5 лет.

До революции имел усадьбу 4,75 дес. земли. Пользовался наемной рабочей силой.

В настоящее время имеет усадьбу 4,75 дес. земли, хату под железом, 2 клуни, 2 сарая, лошадь, корову, сичкарню, молотарку – ручну, плуг, культиватор.

В 1928–29 р. с.х. налог 54 р. 11 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 156 р. Экспертник.

В Красной Армии никто не служит.

Постановлением общего собрания – раскулачить, самого выслать, а семью оставить.

37. Хозяйство ДАВИДОВСЬКИЙ Андрей Лавронович, 60 лет.

Семья: жена Параска, 60 лет,

сын Петро, 21 год,

Галька, 17 лет.

До революции имел 20 гек. земли. Эксплуатировал 3 батраков во время переворота принимал активное участие в восстаниях против красных.

В настоящее время имеет 11,80 дес. земли, хату, клуню, сарай, 2 лошади, корову, плуг, культиватор, веялку.

В 1928–29 р. с.х. налог 87 р. 15 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 76 р. 15 коп.

Избирательных прав не лишен.

В Красной Армии никто не служит.

Был под судом за лесокрадство.

Постановлением общего собрания села – раскулачить и выслать.

38. Хозяйство БИЛОКИНЬ Владимир Федотович, 62 года.

Семья: жена Елена, 56 лет,

Микола, 18 лет.

До революции имел 10 дес. земли.

Принимал активное участие в восстании при Деникине, выдавал активистов бедноты.

В настоящее время имеет 7 гек. земли, 2 хаты, 2 сарая, лошадь, корову.

В 1928–29 р. с.х. налог 144 р. 45 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 199 р. 35 коп. Экспертник.

Лишен избирательных прав как торговец.

Был под судом. На сходах против мероприятия Соввласти.

Постановлением общего собрания села – раскулачить.

39. Хозяйство ТЮТЮН Сашко Андреевич, 65 лет.

Семья: жена Параска, 74 года,

Савко, 73 года,

Иван, 23 года,

Мария, 24 года,

Варка, 3 года.

До революции имел 60 дес. земли.

Принимал участие в восстаниях.

В настоящее время имеет 5,25 дес. земли, хату, клуню, косилку, лошадь, круподерку.

В 1928–29 р. с.х. налог 117 р. 65 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 130 р. 35 коп.

Лишен права голоса, как торговец.

В Красной Армии никто не служит.

Занимался агитацией против коллективизации.

Постановление общего собрания села – раскулачить и выслать.

Примечание: 74–75 летние старики в зависимости от их здоровья могут быть оставлены в селе.

40. Хозяйство ТЮТЮН Филипп Саввович, 40 лет.

Семья: жена Ганна, 35 лет,

Софья, 11 лет,

Лидия, 6 лет,

Николай, 2 года.

До революции имел 30 гек. земли. Пользовался наемным трудом, принимал активное участие против красных во время гражданской войны.

В настоящее время имеет 7,43 гек. земли, хату, клуню, сарай, лошадь, корову.

В 1928–29 р. с.х. налог 86 р. 87 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 159 р. 75 коп.

Избирательных прав не лишен.

В Красной Армии никто не служит.

Был привлечен к ответственности за не сдачу Мирчука.

Постановлением общего собрания села – раскулачить и выслать за пределы Украины.

41. Хозяйство ПРОЖЕЙКО Андрей Титович, 62 года.

Семья: жена, 62 года,

Олена, 26 лет,

Ульяна, 26 лет,

Одарка, 19 лет,

Николай, 6 лет.

До революции имел 45 гек. земли. Во время гражданской войны активно участвовал в восстаниях.

В настоящее время имеет 6,71 гек. земли, новую хату, 2 сарая, клуню, корову, молотарку.

В 1928–29 р. с.х. налог 243 р. 53 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 701 р. Экспертник.

Права голоса лишен как эксплуататор наемного труда.

В Красной Армии никто не служит. Был под судом за не сдачу Мирчука.

Общим собранием села – раскулачить и выслать.

42. Хозяйство УМИХИДА Григорий Васильевич, 56 год.

Семья: жена Мария, 50 лет,

Николай, 28 лет,

Одарка, 23 года,

Мария, 3 года.

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

До революции имел 50 гек. земли. Во время деникинщины прикрывал деникинских офицеров.

В настоящее время имеет 4,6 дес. земли, хату, сарай, комору, лошадь, 2 коровы.

В 1928–29 р. с.х. налог 114 р. 02 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 100 р. 80 коп. Экспертник.

Избирательных прав не лишен.

В Красной Армии никто не служит.

Постановлением общего собрания села – раскулачить и выслать.

43. Хозяйство БАНКОВСЬКИЙ Микола Рафаилович, 58 лет.

Семья: жена Ганна, 56 лет,

сын Павел, 34 года,

Ольга, 27 лет,

Елизавета, 23 года,

Нина, 2 года.

До революции имел 26 гек. земли. Прикрывал деникинских офицеров во время гражданской войны.

В настоящее время имеет 4 гек. земли, 2 хаты, клуню, сарай, 2 лошади, корову, сінопожатка, плуг, культиватор.

В 1928–29 р. с.х. налог 123 р. 15 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 80 р. 99 коп. Экспертник.

Избирательных прав не лишен.

В Красной Армии никто не служит. Проводит антисоветскую агитацию против коллективизации.

Постановлением общего собрания села – раскулачить.

44. Хозяйство БАТАЛИНА Татьяна, 57 лет.

Семья: Баталин Павло, 30 лет,

Виктор, 26 лет.

До революции имел 320 гек. земли, эксплуатировала наемный труд до 40 человек.

В настоящее время имеет 0,92 земли, дом, 2 клуни, 2 сарая, комору, корову.

В 1928–29 р. с.х. налог 123 р. 15 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 137 р. 45 коп. Экспертница.

Лишена избирательных прав.

В Красной Армии никто не служит. Агитировала против коллективизации.

Постановлением общего собрания села – раскулачить.

45. Хозяйство ЛОГВИН Пимон Семенович, 56 лет.

Семья: Никита, 52 года (Логвин),

Микола, 23 года,

Иван, 18 лет,

Грицько, 14 лет.

До революции имел 35 гек. земли. Во время гражданкой брал участия в восстании против красных.

В настоящее время имеет 8,30 гек. земли, хату, клуню, сарай, лошадь, корову, плуг, веялку, культиватор.

В 1928–29 р. с.х. налог 69 р. 70 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 171 р. 45 коп.

Избирательных прав не лишен.

В Красной Армии никто не служит.

Агитировал против коллективизации. В настоящее время арестован ГПУ. Постановлением общего собрания села 2-й громады – раскулачить.

Примечание: Арест главы семьи не влияет на высылку, так как имеется взрослый мужчина в семье.

46. Хозяйство ЗАЕЦЬ Гнат Иванович, 50 лет.

Семья: жена Катря, 44 года,

Митро, 22 года,

Настя, 12 лет.

До революции имел 94 гек. земли. Офицер белой армии.

Организовывал и подготавливал восстания.

В настоящее время имеет 6,5 гек. земли, хату крытую железом, сарай, корову.

В 1928–29 р. с.х. налог 132 р. 45 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 116 р. 95. Экспертник.

Лишен права голоса, как предприниматель.

В Красной Армии никто не служит. Был привлечен к ответственности за растрату марчука. Агитирует против коллективизации.

Общее собрание 2-й громады постановило раскулачить.

47. Хозяйство ЗАЕЦЬ Петро Иванович, 51 год.

Семья: жена Мотра, 39 лет,

Иван, 21 год,

Ольга, 18 лет,

Павло, 16 лет,

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

Николай, 11 лет,

Варка, 7 лет,

Иван, 5 лет.

До революции имел 94 гек. земли. Эксплуатировал наемный труд.

В 1920 г. участвовал в восстании и выдавал работников Петлоре.

В настоящее время имеет 7,59 гек. земли, хату, 2 сарая, повитку, молотарку, млын, сичкарню, плуг, культиватор, веялку, 2 лошади, 2 коровы.

В 1928–29 р. с.х. налог 429 р. 28 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 684 р. 15 коп.

Избирательных прав лишен.

В Красной Армии никто не служит. Привлекался к ответственности за мирчук.

Агитировал против кампании проводимых Соввластью.

Постановлением общего собрания села 2-й громады – раскулачить.

48. Хозяйство МЕДКО Фёдор Дмитриевич, 48 лет.

Семья: жена Приська Васильевна, 46 лет,

Василь Фёдорович, 22 года,

Зина, 19 лет,

Лида, 16 лет,

Борис, 14 лет,

Анатолий, 5 лет.

До революции имел 30 гек. земли. Пользовался наёмным трудом.

В 1920 г. выступал с оружием в руках и выдавал коммунистов.

В настоящее время имеет 11,60 гек. земли, хату, клуню, сарай, веялку, лошадь, 2 коровы, плуг.

В 1928–29 р. с.х. налог 91 р. 17 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 89 р. 59 коп. Экспертник.

Лишен права голоса, как бывший жандарм.

Находился под судом в 1927 р.

В Красной Армии никто не служит. Проводит антисоветскую агитацию против коллективизации.

Постановлением общего собрания 2-й громады – раскулачить.

49. Хозяйство ЛОГВИН Микола Павлович, 28 лет.

Семья: мама Катерина Павловна, 65 лет.

До революции имел 8 дес. земли. При поляках принимал активное участие в разоружении Красной армии и участвовал в восстаниях.

В настоящее время имеет 6,68гек. земли, хату, повитку, клуню,

В 1928–29 р. с.х. налог 29 р. 85 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 137 р. 25 коп. Экспертник.

Права голоса не лишен.

В Красной Армии никто не служит. Был под судом за неуплату пром-налога.

Общее собрание 2-й громады – постановило раскулачить.

50. Хозяйство ЗАЕЦЬ Аврам Иванович, 52 года.

Семья: жена Надежда, 47 лет,

Микола, 21 год,

Сила, 19 лет,

Ольга, 15 лет,

Ульяна, 10 лет.

До революции имел 25 дес. земли.

В 1920 р. припрятывал бандитов. Выдавал коммунистов Дениковцам.

Красной армии и участвовал в восстаниях.

В настоящее время имеет 11,84 гек. земли, клуню, сарай, хату, 2 лошади, 3 коровы, культиватор, сичкарню.

В 1929–30 р. с.х. налог 130 р. 35 коп. Экспертник.

Права голоса не лишен.

В Красной Армии никто не служит.

Постановлением 6-й громады – раскулачить.

51. Хозяйство ЯЦЮТА Андрей Иванович, 57 лет.

Арестован ГПУ

Семья: жена Мария, 52 года,

Анатолий Андреевич, 21 год,

Вера, 19 лет,

Григорий, 12 лет.

До революции имел 30 гек. земли.

В 1920г. принимал участие в восстаниях.

В настоящее время имеет 7,10 гек. земли, хату, клуню, сарай, лошади, 2 коровы, плуг, культиватор.

В 1928–29 р. с.х. налог 141 р. 15 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 221 р. 55 коп. Экспертник.

Права голоса имеет.

В Красной Армии никто не служит. Привлекался к ответственности за неуплату налога.

Постановлением общего собрания села – раскулачить.

52. Хозяйство ЙОВА Иван Васильевич, 52 года.

Семья: жена Ульяна, 54 года,

Андрей, 25 лет,

Иван, 12 лет,

Ганна, 18 лет.

До революции имел 16 дес. земли.

В 1920 г. принимал активное участие в восстаниях против красных.

В настоящее время имеет 7,74 гек. земли, хату, клуню, комору, сарай, лошадь, корову, воз, плуг, культиватор.

В 1928–29 р. с.х. налог 162 р. 65 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 349 р. 85 коп. Экспертник 50%.

Лишен избирательных прав. Был под судом за спекуляцию.

Злостно уклонялся от сдачи хлеба и уплаты налога.

Постановлением общего собрания села – раскулачить.

53. Хозяйство ВИНОГРАДНЫЙ Сергей Данилович, 51 год.

Семья: жена Мехала, 50 лет,

Оксана, 22 года,

Андрей, 17 лет.

До революции имел 17 дес. земли. Вел работу по подготовке к восстанию и доставлял повстанцам фураж и продукты.

В настоящее время имеет 8,57 дес. земли, клуню, сарай, лошадь, корова, плуг, культиватор, крупоружка.

В 1928–29 р. с.х. налог 441 р. 45 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 285 р. 75 коп. Экспертник.

Лишен права голоса.

В Красной Армии никто не служит.

Привлекался по суду за спекуляцию и мирчук.

Занимался агитацией против коллективизации.

Постановлением общего собрания села – раскулачить.

54. Хозяйство БОНДАР Яков Максимович, 50 лет.

Семья: жена Мария Васильевна, 47 лет,

Иван Якович, 23 года,

Петро Якович, 20 лет,

Михаил Якович, 12 лет,

София, 12 лет.

До революции имел 35 гек. земли. Принимал в белой армии активное участие и восстании.

В настоящее время имеет 12,15 гек. земли, хата, клуня, сарай, лошадь, корова, плуг, культиватор.

В 1928–29 р. с.х. налог 170 р. 85 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 360 р. 75 коп. Экспертник.

Избирательных прав не лишен.

В Красной Армии никто не служит. Был под судом при Соввласти за контрреволюционную работу. Агитирует против хлебозаготовки.

Постановлением общего собрания села – раскулачить.

Село ВИШЕНЬКИ

55. Хозяйство КРАВЧУН Иван Иванович, 70 лет.

Семья: жена Ганна, 63 года,

Домна Иванов, 35 лет,

Григорий, 18 лет,

Катра Иван, 30 лет.

До революции имел 25 дес. земли, арендованной 2–3 дес., хату, молотарку и др. с.г. инвентарь.

В настоящее время имеет 12,19 дес. Земли, большую хату под соломой, клуню, 2 повитки, 2 лошади, 2 коровы, 12 овец, 1 свинью.

В 1928–29 г. с.х. налог 82 р. 29 коп.

В 1929–29 р. с.х. налог 120 р. 19 коп. Экспертник.

Лишен избирательных прав.

В Красной Армии никто не служит.

Занимается антисоветской агитацией против созів, посівної кампанії, запугивает бедноту. Бывший церковный староста.

Постановлением собрания села раскулачить.

56. Хозяйство ВИДОБОРЕЦЬ Антон Тимошев, 32 года.

Семья: жена Софья, 33 года.

До революции имел 30 дес. хорошей земли, по аренде 10 десятин. Большой дом, крытый железом, 6 сараев, молотилку и др.

Эксплуатировал постоянно 3-х батраков.

Пользовался также сезонной наемной рабочей силой.

В 1920 г. был связан с бандитом Черпаком.

В настоящее время имеет 7,20 дес. земли. Дом крытый железом большой, 2 клуни, 3 сарая, комору, 2 лошади, 2 коровы, 7 овец, плуг, 2 воза, культиватор.

В 1928–29 г. с.х. налог 66 р. 43 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 172 р. 65 коп. Экспертник.

Лишен избирательных прав.

В Красной Армии никто не служит.

Судился за кражу и хулиганство.

Ведет агитацию против землеустройства и выступал против ведения финансовых кампаний та выборов.

Постановлением собрания села – месных организацій – раскулачить и выслать.

57. Хозяйство ВИДОБОРЕЦЬ Нестор Панасович, 30 лет.

Семья: жена, 29 лет,

сын, 9 лет,

сестра Домаха – 33 года.

До революции имел 25 дес. земли, арендовал от 5–10 дес., хату, комору, и др. с.г. инвентарь.

Эксплуатировал постоянно и сезонно наемную рабочую силу.

Во время гражданской войны был в банде Черпака и гетьмана.

В настоящее время имеет 6,71 дес. земли, дом под соломой, 3 сарая, комору, пару лошадей, воз, плуг, 2 свиньи.

В 1928–29 р. с.х. налог 700 р. (промподаток).

В 1929–30 р. с.х. налог 61 р. 01 коп. Экспертник.

Лишен избирательных прав. Пользовался наемной рабочей силой.

В Красной Армии никто не служит.

Судился за бандитизм. Занимается агитацией против проводимых Соввластью кампаний.

В 1920 р. в его доме был штаб банды Черпака. Угрожал убийством чл. КНС. Организовал отряд, задерживал бегущих красноармейцев и отправлял их для расстрела.

Постановлением местных организаций и общего собрания села – раскулачить.

58. Хозяйство СТРИЛЬКО Грицько Антонович, 55 лет.

Семья: жена Аришка, 44 года,

сын Пилип, 22 года,

сын Яков, 13 лет,

сын Иван, 10 лет,

Галька, 5 лет,

Пилип,
Михайло, 1 год.

До революции имел 15 дес. земли, хату крытую железом, клуню и др.
Эксплуатировал наемную раб. силу.

В настоящее время имеет 7,13 дес. земли, дом крытый железом, комору, 3 больших сарая, 2 лошади, 2 коровы, плуг, культиватор, маслобойку, сичкарку з конним приводом, волнодерка.

В 1928–29 р. с.х. налог 80 р. 99 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 177 р. 45 коп. Экспертник.

Лишен избирательных прав.

Пользуется сезонной наемной рабочей силой.

В Красной Армии никто не служит.

Был под судом за невыполнение финан. налогов.

Постановлением общего собрания села и местных организаций – раскулачить».

Сім'ю Стрільків більшовики терзали з перших днів встановлення Радянської влади. У його сина Стрілька Григорія Єфремовича була власна маслобійня, за яку його в буквальному розумінні розпинали. Ось документи, які це засвідчують:

«Вишеньковский сельисполком

Сообщаем что маслобойня Ефрема Григорьевича Стрелько работает с 20 октября 1920 г.

Председатель подпись М. Видиборець

Секретарь подпись

Присем предоставляем подписку о закрытии своей маслобойни.»

59. Хозяйство ВИДОБОРЕЦЬ Федор Панасович, 43 года.

Семья: жена Федора,

Иван Якович, 23 года,

Петро Якович, 20 лет,

Михаил Якович, 12 лет,

София, 12 лет.

До революции имел 35 гек. земли. Принимал в белой армии активное участие и восстании.

В настоящее время имеет 12,15 гек. земли, хата, клуня, сарай, лошадь, корова, плуг, культиватор.

В 1928–29 р. с.х. налог 170 р. 85 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 360 р. 75 коп. Экспертник.

Избирательных прав не лишен.

В Красной Армии никто не служит. Был под судом при Соввласти за контрреволюционную работу. Агитирует против хлебозаготовки.

Постановлением общего собрания села – раскулачить.

60. Хозяйство КИЯШКО Иван Иванович, 43 года.

Семья: жена Фекла, 40 лет,

сын Кияшко Иван – 24 г. Арестован ГПУ.

До революции имел 25 дес. Земли, арендованной 5 дес. Пользовался наемной силой.

В настоящее время имеет 8,85 дес. Земли, дом, сарай, клуню, 3 лошади, 3 коровы, 2 пары волов, культиватор, плуг, воз.

В 1928–29 р. с.х. налог 77 р. 35 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 131 р. 25 коп. экспертник.

Пользовался наемной рабочей силой. Лишен права голоса.

В Красной армии никто не служит. Был под судом за хранение оружия.

Заранее уничтожил имущество. Деникинцам выдавал красных партизан.

Постановлением месных сельских организаций и общего собрания села раскулачить.

Примечание: Поскольку глава семьи скрылся З/П – 30 р. и сын арестован, сообщите, считать ли возможным выслать одну жену.

61. Хозяйство ВИДИБОРЕЦЬ Евтух Степанович, 46 года.

Арестован ГПУ.

Семья: жена Ванда, 43 года,

сын Максим, 25 лет,

Невестка Палажка, 21 год,

сын, 17 лет.

До революции имел 18 дес. земли. Арендвал 5 дес. земли, дом, 5 сараев и др. сельхозинвентарь. Со слов селян, пользовался наемным трудом.

В настоящее время имеет 8,5 дес. земли, большой дом, клуню, пару лошадей, 2 коровы, пару волов, 13 овец, плуг, культиватор, воз, ветряную мельницу.

В 1928–29 р. с.х. налог 61 р. 25 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 104 р. 24 коп. Экспертник.

Избирательных прав лишен.

В Красной Армии никто не служит.

По заявлению члена партии Видиборца Абрама служил жандармом.

Во время деникивщины выдавал бедняков, запугивал бедняков деникивцами. Доносил на бедняков-коммунистов. В результате чего была спалена хата коммуниста. Занимался агитацией против самообложения та займа индустриализации.

Постановлением местных организаций и общего собрания – раскулачить.

Примечание: Арест не влияет, так как в семье имеются взрослые мужчины.

Село ИВАНЬКОВ

62. Хозяйство ТИШКО Григорий Иванович, 44 года.

Арестован ГПУ.

Семья: жена Секлетия, 42 года,

Федор, 20 лет,

Грицько, 18 лет,

Мария, 15 лет,

Катерина, 10 лет,

ребенок, 3 года.

До революции имел 25 дес. земли. Пользовался наемной рабочей силой.

В настоящее время имеет 13,5 дес. земли, дом под железом, хлев, сарай, комору – каменную, лошадь, корова, 2 головы мелкого скота, плуг, культиватор, борона, воз.

В 1928–29 р. с.х. налог 88 р. 93 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 188 р. 35 коп. Экспертник.

Избирательных прав лишен. За не сдачу хлеба был под судом.

Постановлением общего собрания – раскулачить.

63. Хозяйство ЛАМАШ Яков Корнеевич, 42 года.

Арестован ГПУ.

Семья: жена София, 29 лет.

До революции имел 40 дес. земли, 2 хаты, ветряную мельницу, 3 сарая, клуню и др., с.х. инвентарь.

В настоящее время имеет 12 дес. земли, дом, сарай, кузницу, корову, пару волов, плуг, культиватор, борону, воз, сичкарню. Пользуется наемной рабочей силой.

В 1928–29 р. с.х. налог 156 р. 75 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 398 р. 09 коп. Экспертник.

Избирательных прав лишен.

В Красной Армии никто не служит.

Был под судом во время хлебозаготовки.

В настоящее время арестован.

Постановлением общего собрания – раскулачить.

Примечание: Арест на высылку семье не влияет.

64. Хозяйство ВЕЛИЧКО Демид Якимович, 51 год.

Арестован ГПУ.

Семья: жена Палажка, 58 лет,

батько Яким, 86 лет,

Наталка, 46 лет,

Федор, 22 года,

Анастасия, 25 лет,

Петро Федорович, 2 года,

Яким, 20 лет.

До революции имел 35 дес. земли.

В настоящее время имеет 15 гек. земли, сарай, клуню, корова, пару лошадей, 4 овцы, плуг, культиватор, борону, воз, сичкарню.

Пользовался наемной рабочей силой.

В 1928–29 р. с.х. налог 127 р. 95 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 173 р. 25 коп. Экспертник.

Избирательных прав лишен. В Красной Армии никто не служит.

Был под судом за не сдачу хлебных лишков.

Занимается антисоветской агитацией.

Постановлением общего собрания села – раскулачить.

Примечания: Арест главы на высылку не влияет, так как имеются взрослые члены семьи, одного старика 86 лет можно оставить в селе в зависимости от состояния здоровья.

65. Хозяйство ТИШКО Михаил Иванович, 51 год.

Семья: жена Мелаха, 49 лет,

сын Петро, 21 год,

Федор, 13 лет,

Андрей, 12 лет,

Иван, 10 лет,

Мария, 17 лет,
Ганна, 14 лет,
дружина Петра Олена, 21 год.

До революции имел 25 дес. земли, пользовался наемной рабочей силой.

В настоящее время имеет 12,89 дес. земли, 2 дома крытые соломой, 2 клуни, ветряную мельницу, 3 сарая, комору, 1 лошадь, корову, 2 головы малого скота, плуг, культиватор, борону, воз, сичкарню. Пользуется наемной рабочей силой.

В 1928–29 р. с.х. налог 96 р. 35 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 206 р. 75 коп. Экспертник.

Избирательных прав лишен.

В Красной Армии никто не служит.

Занимается антисоветской агитацией.

Постановлением общего собрания – раскулачить.

66. Хозяйство БОЖКО Данило Игнатьевич, 44 года.

Семья: жена Ганна, 37 лет,

дочь Олена, 17 лет,

Александр, 15 лет,

Николай, 7 лет.

До революции имел 2 гек. земли, пользовался наемной рабочей силой.

В настоящее время имеет 10,5 дес. земли, дом под железной крышей, комору, сарай, 1 лошадь, 1 корову, плуг, культиватор, борона, воз. Пользовался наемной рабочей силой.

В 1928–29 р. с.х. налог 109 р. 83 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 74 р. 57 коп.

Избирательных прав лишен.

В Красной Армии никто не служит. Занимается антисоветской агитацией.

Постановлением общего собрания села – раскулачить.

67. Хозяйство ШТЕПА Матвей Федорович, 51 год.

Семья: жена Ульяна, 60 лет,

Приська, 20 лет,

Грицько, 27 лет,

Наталка, 22 года,

Федор, 26 лет,

Галька, 24 года.

Та трое малолетних детей.

До революции имел 18 дес. земли, арендовал 4 дес. земли.

Пользовался наемной рабочей силой.

В настоящее время имеет 12,5 дес. земли, дом крытый железом, 2 сарая, клуня, лошадь, 2 коровы, все продано в 1929 г. во время хлебозаготовок.

Пользовался наемной рабочей силой.

В 1928–29 р. с.х. налог 238 р. 60 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 83 р. 48 коп.

Лишен избирательных прав.

Постановлением общего собрания села – раскулачить.

68. Хозяйство ЛАМАШ Иван Петрович, 56 лет.

Семья: жена Мария, 57 лет,

Микола, 30 лет,

Ганна, 22 года,

Федор, 21 год,

Петро, 15 лет.

Та трое малолетних детей.

До революции имел 35 дес. земли.

Пользовался наемной рабочей силой.

В настоящее время имеет 2 хаты крытые железом, 2 сарая, комора, пару лошадей, 1 корову, плуг, культиватор, борону, воз, сичкарню.

Пользовался наемной рабочей силой.

В 1928–29 р. с.х. налог 78 р. 19 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 191 р. 85 коп.

В Красной армии никто не служил.

Лишен избирательных прав.

Был под судом за грабеж у бедняка.

Постановлением общего собрания села – раскулачить.

69. Хозяйство ТУР Федор Саввович, 45 лет.

Семья: жена Елена, 37 лет,

Сашко, 76 лет,

Антон, 19 лет,

Наталка, 22 года,

Петро, 14 лет,

Грицько, 12 лет,

Галька, 17 лет.

До революции имел 30 дес. земли.

Пользовался наемной рабочей силой.

В настоящее время имеет 13,5 дес. земли, дом крытый железом, комору, сарай, клуню, лошадь, жеребенок, корову, плуг, культиватор, воз, сичкарню.

Пользовался наемной рабочей силой.

В 1928–29 р. с.х. налог 171 р. 15 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 199 р. 35 коп.

Лишен избирательных прав.

Постановлением общего собрания села – раскулачить.

70. Хозяйство ЛАМАШ Максим Данилович, 35 лет.

Семья: жена Мария, 32 года,

Ганна, 3 года,

Петро, 1 год.

До революции имел 25 дес. земли.

Пользовался наемной рабочей силой.

В настоящее время имеет 3,92 дес. земли, дом под железом, сарай, клуню, лошадь, 2 коровы, теленок, плуг, культиватор, воз.

Пользовался наемной рабочей силой.

В 1928–29 р. с.х. налог 57 р. 25 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 70 р.

Лишен избирательных прав.

Постановлением общего собрания села – раскулачить.

71. Хозяйство ТИШКО Иван Григорьевич, 42 года.

Семья: жена Кулина, 42 года,

Вера, 18 лет,

Катерина, 17 лет,

Иван, 14 лет,

Мария, 3 года.

До революции имел 18 дес. земли

Пользовался наемной рабочей силой.

В настоящее время имеет 13,3 дес. земли, дом крытый железом, сарай, клуню, пару лошадей, корову, свинью, плуг, культиватор, борону.

Пользовался наемной рабочей силой.

В 1928–29 р. с.х. налог 44 р. 25 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 163 р.

Лишен избирательных прав. Был под судом за срыв финансовой кампании и хлебозаготовок. Занимается антисоветской агитацией.

Постановлением общего собрания села – раскулачить.

72. Хозяйство ТУР Иван Степанович, 45 лет.

Арестован ГПУ.

Семья: жена Татьяна Петровна, 43 года.

До революции имел 13 дес. земли.

Пользовался наемной рабочей силой.

В настоящее время имеет: 7 дес. земли, дом крытый железом, 2 сарая, лошадь, корову, 2 головы мелкого скота, плуг, культиватор, борону, воз, сичкарню.

Пользовался наемным трудом.

В 1928–29 р. с.х. налог 250 р. 35 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 368 р. 85 коп. Экспертник.

Лишен избирательных прав.

Постановлением общего собрания села – раскулачить.

Примечание: Независимо от ареста мужа может быть выслана одна.

73. Хозяйство ШТЕПА Иван Федорович, 63 года.

Арестован ГПУ.

Семья: жена Приська, 54 года,

Федор, 23 года,

Андрей, 17 лет,

Палажка, 21 год.

До революции имел 13 дес. земли.

Пользовался наемной рабочей силой.

В настоящее время имеет: 13 дес. земли, дом крытый железом, клуню, повитку, лошадь, корову, плуг, культиватор, борону, воз.

Пользовался наемной рабочей силой.

В 1928–29 р. с.х. налог 74 р. 60 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 137 р. 85 коп. Экспертник.

Лишен избирательных прав.

В настоящее время в Красной армии никто не служит.

Был под судом за срыв хлебозаг. компании.

Постановлением общего собрания села – раскулачить.

74. Хозяйство ВЕРНА Никола Матвеевич, 60 лет.

Арестован ГПУ.

Семья: жена Серафима, 62 года,
дочь Ольга, 17 лет.

До революции имел 240 дес. земли

Во время гражданской войны снабжал хлебом и фуражом петлюровскую армию, был членом союза хлеборобов.

В настоящее время имеет: 6,31 гек. земли, хату, клуню, сарай, лошадь, корову.

Пользовался наемной рабочей силой.

В 1928–29 р. с.х. налог 32 р. 71 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 44 р. 25 коп.

Права голоса не лишен.

В Красной армии никто не служит.

Агитировал против мероприятий Соввласти.

Был под судом за срыв хлебозаг. компании.

Постановлением общего собрания села – раскулачить и выслать.

75. Хозяйство ДОЛИНСКАЯ Елизавета Даниловна, 67 лет.

До революции имела 400 дес. земли.

Пользовалась наемной рабочей силой.

Сын был в белых армиях офицером.

В настоящее время имеет усадьбу 4,11 дес. земли, хату, сарай.

В 1928–29 р. с.х. налог 243 р. 15 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 465 р. 75 коп. Экспертница.

Лишена избирательских прав.

В Красной армии никто не служит.

Постановлением общего собрания села – раскулачить и выслать.

76. Хозяйство ЩЕГЛЕВА Одарка Онисковна, 50 лет.

До революции имела 70 дес. земли.

Пользовалась наемной рабочей силой. При Деникине выдавала бедноту и подготавливала восстание.

В настоящее время имеет 4,65 гек. земли, хату, клуню, 2 сарая, комору.

В 1928–29 р. с.х. налог 46 р. 26 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 103 р. 03 коп. Экспертница.

Пользуется наемной рабочей силой.

Лишена права голоса.

В Красной армии никто не служит.

Судилась в 1923 г. за контрреволюционную работу, занимается антисоветской агитацией.

Постановлением общего собрания села – раскулачить и выслать.

Дополнительно по с. ГЛИБОКОМУ

77. Хозяйство АЛЕКСЕЕНКО Панас Яковлевич, 52 года.

Арестован ГПУ.

Семья: жена Ефросиния, 60 лет,

Федоська, 22 года,

Пилип, 20 лет,

Василь, 17 лет.

До революции имел 25 дес. земли, арендовано 10 дес., пользуется наемной рабочей силой.

В настоящее время имеет: 11,35 дес. земли, дом, клуню, сарай, лошадь, корову и с.х. инвентарь.

Пользовался наемной рабочей силой.

В 1928–29 р. с.х. налог 157 р. 65 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 183 р. 75 коп. Экспертник.

Избирательных прав не лишен.

Постановлением общего собрания села – раскулачить и выслать.

78. Хозяйство ТЕРЕЩЕНКО Иван Архипович, 59 лет.

Арестован в ДОПРе.

Семья: жена Федосья, 49 лет,

Кирил, 25 лет,

Мария, 24 года,

София, 21 год,

Настя, 18 лет,

Ольга, 4 года.

До революции имел 3,11 дес. земли, в 1920 г. вместе с сыном выступал против Соввласти. Пользовался наёмным трудом.

В настоящее время имеет: 3,11 гек. земли, дом крытый железом, клуню, сарай, 1 коня, 1 корову, крупорупку, вейлку, плуг.

В 1928–29 р. с.х. налог 81 руб.

В 1929–30 р. с.х. налог 239 руб. Экспертник.

Лишён права голоса.

В Красной Армии никто не служит. Судился за незначу Мирчука.
Постановлением собрания села – раскулачить и выслать.

79. Хозяйство ЛОГВИН Василь Семенович, 48 лет.

Семья: жена Одарка, 42 года,
Петро, 17 лет,
Надежда, 15 лет,
Анастасия, 12 лет.

До революции имел 25 дес. земли, припрятывал петлюровцев.

В настоящее время имеет: 10 дес. земли, 2 хаты, клуня, сарай 2, 1 лошадь,
2 коровы (остальной инвентарь продал).

В 1929–30 р. с.х. налог 162 руб. Экпертник.

Права голоса не лешен.

В Красной Армии никто не служит.

Постановлением собрания села – раскулачить и выслать.

80. Хозяйство ЛИТОВКА Федор Петрович.

Семья: жена Христя, 45 лет,
Микола, 7 лет.

До революции имел 10 дес. земли. Принимал участия в 1920 г. в восстании против красных.

В настоящее время имеет: 2,65 дес. земли, хату, клуню, сарай, лошадь, корова, плуг, культиватор, молотилку.

В 1928–29 р. с.х. налог 8 руб. 27 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 117 руб. 39 коп. Экпертник.

Лишён избирательных прав.

В Красной Армии никто не служит.

Постановлением собрания села – раскулачить и выслать.

81. Хозяйство БИЛЫК Григорий Иванович, 49 лет.

Семья: жена Наталия, 40 лет,
сын Михаил, 20 лет,
дочь Мария, 18 лет,
сын Николай, 5 лет,
сын Иван, 3 года.

До революции имел 80 дес. земли пользовался наемной рабочей силой.

В настоящее время имеет 6,82 дес. земли, дом под железной крышей, кухню, сарай, комору, корову, двух свиней, плуг, борону.

В 1928–29 р. с.х. налог 66 руб. 15 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 121 руб. Экпертник.

Пользовался наёмной рабочей силой.

Избирательных прав не лишён.

В Красной Армии никто не служит.

Общее собрание состоялось в присутствии 1800 человек.

Постановление – раскулачить.

82. Хозяйство БУГА Егор Терешкович 58 лет.

Семья: жена, 58 лет.

До революции имел 12 дес. земли, эксплуатировал батраков.

Во время петлюровщины сын служил у Петлюры.

В настоящее время имеет 9,78 дес. земли, хату, клуню, сарай, пасику на 30 ульев, корову, плуг, сани, воз и млинок.

В 1928–29 р. с.х. налог 87 руб. 43 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 136 руб. 95 коп. Экпертник.

Пользовался поденной и сезонной рабочей силой.

Лишен права голоса.

В Красной Армии никто не служит.

Собрания села в присутствии 800 чел. Постановлено раскулачить.

83. Хозяйство БИЛЫК Иван Михайлович 56 лет. Арест. ГПУ

Семья: жена Варвара, 50 лет,

сын Иван, 26 лет,

жена Сына Зинаида, 25 лет,

дочь София, 29 лет,

сын Михаил, 16 лет,

Анна, 2 мес.,

Лаврентий Прокофьевич, 76 лет,

его жене, 75 лет.

До революции имел 40 дес. земли, эксплуатировал батраков.

В настоящее время имеет: 18,89 дес. земли, дом под железом, 4 повитки, клуня, плуг, борона, культиватор, лошадь, (остальное ликвидировал умышленно за последний год).

В 1928–29 р. с.х. налог 151 р. 05 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 338 р. 06 коп. Экпертник.

Лишен избирательных прав.

В Красной Армии никто не служит.

2 раза судился за не выполнение хлебозаготовки.
Агитирует против советской власти.
Общее собрание в присутствии 180 чел. Постановлено раскулачить.

Примечание: арест главы семьи не влияет на выселку, так как в семье имеются взрослые трудоспособные мужчины.

Что касается двух стариков, то в зависимости от их здоровья и состояния могут оставаться на месте.

84. Хозяйство ГОПКАЛО Федор Михайлович, 50 лет.

Семья: жена Матрона, 49 лет,
сын Алексей, 8 лет,
сын Федор, 16 лет.

До революции имел 20 дес. земли, эксплуатировал наемную рабочую силу.

В настоящее время имеет: 9,89 дес. земли, хату под соломою, сарай, комору, клуню, воз, воляку, культиватор, плуг, сичкарню, лошадь, корову.

В 1928–29 р. с.х. налог 57 руб. 50 коп.

В 1928–29 р. с.х. налог 113 р. Экспертник.

Пользовался наемной рабочей силой сезонной.

Право голоса не имеет

В Красной Армии никто не служит. Занимается антисоветской агитацией.

Общие собрание села в присутствии 1800 чел. постановлено раскулачить.

Село СОШНИКОВ

85. Хозяйство МАЛЕЖИК Федот Климович, 57 лет.

Семья: жена Горпина, 55 лет,
сын Семен, 25 лет,
дочь Мария, 24 года,
дочь Ганна, 18 лет,
дочь Христя, 20 лет,
сын Грицько, 15 лет,
двое малых детей.

До революции имел 27 дес. земли, 4 вола, 2 коней, 2 клуни, хату, пользовался наемной рабочей силой.

В настоящее время имеет: 13,5 дес. земли, 2 хаты, 1 недостроенную, 1 комору, 1 клуню, 3 сарая, воз, плуг, лошадь, корову, 2 вола.

1929–30 р. с.х. налог 59 руб. 70 коп.

Права голоса не лишен.

Был арестован ГПУ и отпущен. Антисоветской агитацией занимается. Идет против мероприятий Советской власти и проводимых компаний. Его сын расстрелян за террористический акт, который совершил против Совработников.

Общие собрание села постановило раскулачить.

86. Хозяйство ШТЕФАН Петро Кондратьевич, 37 лет.

Семья: жена Мария, 36 лет,
дочь Ульяна, 13 лет,
сын Сашко, 6 лет,
Кондрат Федорович, 65 лет.

До революции имел 24 дес. земли. Пользовался наемной рабочей силой. В настоящее время имеет 14,75 дес. земли, хату, клуню, 3 сарая, хлев, плуг, корову, 2 воза, 1 бык, 4 овечки.

1929–30 р. с.х. налог 130 р. 65 коп. з надбавкою 8% .

Права голоса не лишен.

В Красной Армии никто не служит.

Общее собрание села постановило раскулачить и выслать за пределы Украины.

87. Хозяйство ШТЕФАН Михаил Дмитриевич, 55 лет.

Семья: жена Гапка, 45 лет,
сын Макар, 19 лет,
сын Иван, 7 лет,
дочка Катруся, 13 лет.

До революции имел 24 дес. земли пользовался наемной рабочей силой в настоящее время имеет 13,5 дес. земли, хату, клуню, 2 повитки, воз, плуг, культиватор, лошадь, корову.

1929–30 р. с.х. налог платил 291 р. 45 коп. Экспертник.

В Красной Армии никто не служит.

Арестован ГПУ.

Занимается агитацией, пугал бедноту.

Общим собранием села постановлено раскулачить и выслать за пределы Украины.

Примечание: Арест главы семьи не влияет на выселку, так как имеется взрослый мужчина.

88. Хозяйство ПОЛАДЬКО Михаил Павлович, 65 лет.

Семья: жена Векла, 55 лет,
сын Александр, 23 года,
дочь Одарка, 19 лет,
дочь Марфа, 21 год.

До революции имел 19,5 дес. земли. Пользовался наемной рабочей силой. В настоящее время имеет 7,87 сот земли, хату, 2 клуни, комору, сарай, 2 повитки, плуг, культиватор, лошадь, корову.

В 1929–30 р. с.х. налог 187 руб. 95 коп. Экспертник.

Лишен избирательных прав.

В Красной Армии никто не служил.

Постановление общего собрания села – раскулачить и выслать за пределы Украины.

89. Хозяйство МАКАРЕНКО Афанасий Лавронович, 50 лет.

Арестован ГПУ.

Семья: мама – Матрона, 47 лет,
сын Алексей, 23 года,
сын Иван, 18 лет,
сын Петр, 21 год,
Устина, 19 лет,
Андрей, 10 лет.

До революции имел 25 дес. земли, 4 возы, 2 лошади, и др. с.х. инвентарь. Пользовался наемной рабочей силой. По сведениям жителей села состоял членом общины русского народа.

В настоящее время имеет 14,25 дес. земли, хату, и одну недостроенную, 2 клуни, 1 сарай, каменный погреб, воз, плуг, культиватор, лошадь, корову.

1929–30 р. с.х. налог 399 р. 65 коп. Экспертник.

Лишен избирательных прав.

В Красной Армии никто не служит.

В семье имеется беременная.

Занимался антисоветской агитацией.

В свое время был на выборах гетьманом-делегатом.

Материально помогал бандам Деникина. Отнимал земли у бедняков.

Общее собрание села постановило раскулачить и выселить за пределы Украины.

Примечание: Арест главы семьи не влияет на высылку, так как имеется заменяющий его взрослый мужчина.

Беременная женщина может быть оставлена в семье своих родителей.

90. Хозяйство МАКАРЕНКО Алексей Лукич, 45 лет.

Арестован ГПУ.

Семья: Кузьма, 23 года,
Феодосий, 21 год,
жена Параска, 45 лет,
Анна, 19 лет,
Маруся, 20 лет,
Иван, 20 лет,
Наталия, 11 лет.

До революции имел 26 дес. земли, имел много скота, 4 лошади, пользовался найманой рабочей силой, был членом союза русского народа, делегатом на выборы гетьмана. Поставлял оружие дениковцам.

В настоящее время имеет: 14,25 дес. земли, хату, 2 недостроенные хаты, 2 клуни, сарай, недавно имел двигатели, плуг, культиватор, 2 воза, лошадь, корову.

Лишен избирательных прав.

В Красной Армии никто не служит.

Был арестован за злостную не сдачу с.х. налога.

Занимается антисоветской агитацией. Сын Кузьма компрометировал организации Комсомола и Комнезама.

Постановлением села раскулачить и выслать за пределы Украины.

Примечание: арест главы семьи не влияет на высылку, так как имеются в семье мужчины, которые могут заменить главу.

91. Хозяйство АНДРИЕВСКАЯ Наталия Андреевна, 53 год.

Семья: Андриевский Семен Андреевич, 50 лет.

До революции имел 60 дес. земли, 4 лошади, хату, сарай, комору и весь с.х. инвентарь. Пользовался наемной рабочей силой. В настоящее время имеет 5 дес. земли, хату, клуню и 2 сарая, лошадь, корову. Остальное имущество продано во время хлебозаготовок.

В 1929–30 р. налог с.х. 312 руб. 75 коп. Экспертник.

Лишен избирательных прав.

В Красной Армии никто не служит. Бывший помещик, белая контрреволюционная кость.

Общее собрание села постановило, раскулачить и выселить за пределы Украины.

92. Хозяйство МАКАРЕНКО Иван Омелькович, второй, 60 лет.

Семья: жена Агафья, 50 лет,

сын Петр, 18 лет,

сын Степан, 15 лет.

До революции имел 36 дес. земли, 4 волы, 4 коровы, 2 клуни, хату и др.

В настоящее время имеет: 14 дес. земли, хату, 3 сарая, 2 клуни, комору, воз, плуг, культиватор, 1 корову, пару волов.

В 1929–30 г. с.х. налог 139 руб. 05 коп. Экспертник.

Лишен избирательных прав. В Красной Армии никто не служит.

В свое время поддерживал банду, не давал земли беднякам.

Собрание села постановило: раскулачить и выгнать.

93. Хозяйство САЛИВОН Афанасий Герасимович, 48 лет.

Арестован ГПУ.

Семья: жена Ульяна, 49 лет,

сын Гнат, 23 года,

Харитина, 15 лет,

Мария, 12 лет,

Матрена, 10 лет.

До революции имел 16 дес. земли, 2 лошади, клуню, сарай, сичкарню, ветряную мельницу и др.

В настоящее время имеет 9 дес. земли, хату, клуню, 2 сарая, 2 коморы, 2 ветровые мельницы, сичкарня с машинным приводом, 2 воза, плуг, культиватор, 1 корову, пару волов.

В 1929–30 г. с.х. 191 руб. 66 коп. Экспертник. Лишен избирательных прав. В Красной Армии никто не служит.

Общее собрание села постановило раскулачить и выселить за пределы Украины.

Примечание: Арест главы семьи не влияет на выселку, так как в семье имеется взрослые мужчины и могут заменить главу семьи.

Село СЕНЬКОВКА

94. Хозяйство ВЕКЛИЧ Игнат Павлович, 36 лет.

Семья: жена Анастасия, 35 лет,

Павло Семенович, 65 лет,

Ганна, 66 лет,

Федор, 8 лет,

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

Алексей, 8 лет,

Ганна, 10 лет.

До революции имел 18 дес. земли, арендовал 25 дес. земли, имел мельницу. Эксплуатировал батраков, имел связь с бандитами, поддерживал их материально.

В настоящее время имеет 13,91 дес. земли, имеет новую хату, клуню, 2 сарая, культиватор, плуг, борону, лошадь, корову.

В 1929–30 г. с.х. 252 руб. 75 коп. Экспертник.

Лишен избирательных прав. В Красной Армии из семьи никто не служит. Был под судом за невыполнение решения общих собраний по проводимым компаниям. Проводил агитацию против коллективизации и др. мероприятий Советской власти.

Общее собрание села постановило раскулачить.

95. Хозяйство ВЕКЛИЧ Свиридон Игнатович, 65 лет.

Семья: Степан, 34 года,

Виада, 20 лет,

Ганна, 60 лет,

Дмитро, 12 лет,

Иван, 9 лет,

Наталка, 7 лет,

Ганна, 4 года.

До революции имел 25 дес. земли. Деникинский староста.

В настоящее время имеет 12, 67 дес. земли и арендованной 7 дес. земли.

Дом под железом. Все остальное имущество продано с торгов за неуплату налогов.

В 1929–30 г. с.х. 397 руб. 05 коп. Экспертник. Лишен избирательных прав. Из семьи в Красной Армии никто не служит. Был арестован за невыполнения хлебозаготовки. Проводил агитацию против коллективизации.

Общее собрание села постановило раскулачить .

96. Хозяйство БОЙКО Василий Семенович, 39 лет.

Семья: жена Мария, 35 лет,

сын Василий, 19 лет,

сын Алексей, 15 лет,

сын Сашко, 13 лет,

Галька, 12 лет,

Ольга, 10 лет,

Иван, 8 лет.

До революции имел 25 дес. земли, 40 дес. арендованной, эксплуатировал наемный труд.

В настоящее время имеет 12,20 дес. земли, все остальное имущество продано за невыполнения хлебозаготовки.

В 1929–30 г. с.х. налог 136 руб. 05 коп. Экспертник. Лишен избирательных прав. В Красной Армии никто не служит. Занимался агитацией против коллективизации.

Общее собрание села постановило раскулачить.

97. Хозяйство КАЦАН Андрон Данилович, 55 лет.

Семья: Кацан Данило, 92 года,

Грицько, 24 года,

Оксана, 32 года,

Приська, 16 лет,

Наталка, 10 лет,

Мелаха, 10 лет,

Мария, 13 лет.

До революции имел 25 дес. земли, арендовано 50 дес. земли, пользовался наемной рабочей силой.

Во время революции имел связь с бандами.

В настоящее время имеет 12,25 дес. земли, новую хату под железом, клуню, 3 сарая, комору, воз, плуг, культиватор и др. с.х. инвентарь – лошади, корову, садыбу.

В 1929–30 г. с.х. 240 руб. 75 коп. Экспертник.

Лишен избирательных прав. В Красной Армии из семьи никто не служит.

С торгов продано все имущество за невыполнения хлебозаготовок. Сидел в Допре. Занимается против агитации против коллективизации.

Постановлением общего собрания села раскулачить.

Примечание: 92 лет старика в зависимости от здоровья и состояния можно оставить в селе.

Село ПРОЦЕВО

98. Хозяйство ЙОГАНСОН Фёдор Иванович, 47 лет.

Семья: жена Наталия, 40 лет,

сын Михаил, 22 года,

сын Иван, 19 лет – уехал из дому и не вернулся.

До революции имел 15 дес. земли, 50 дес. земли арендовано.

Пользовался постоянной и сезонной наемной рабочей силой.

В настоящее время имеет 8,21 дес. земли, дом крытый железом, клуню, 4 сарая, лошадь, корову, 3 овцы, повозку, плуг, культиватор, борону.

В 1928–29 г. с.х. налог 127 руб. 75 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 170 руб. 55 коп. Экспертник.

Пользуется постоянной и сезонной наемной рабочей силой.

Лишен избирательных прав.

В Красной Армии никто не служит.

Глава семьи парализован при контузии в старой армии, но работает в своём хозяйстве. Находился под судом та следствием во время хлебозаготовок за спекуляцию хлебов.

Занимался антисоветской агитацией.

Общее собрание села постановило раскулачить и выселить за пределы Украины.

Примечание: О парализованном главе семьи будет перепроверено состояние его здоровья, поскольку он работает в своём хозяйстве и в зависимости от этого будет разрешён вопрос о его выселке.

99. Хозяйство РОЗУМНЫЙ Антон Тимофеевич, 65 лет.

Семья: дочь Калина, 24 лет,

сын Андрей, 20 лет,

сын, 7 лет,

жена Приська, 63 года.

До революции имел 24 дес. земли, а также арендовал ещё.

Имел полный с.х. инвентарь. Пользовался постоянно и сезонно наемной рабочей силой.

В настоящее время имеет 14,24 дес. земли, хату, плуг, культиватор, воз, борону, млинок, лошадь, корову, 3-х овец.

В 1928–29 г. с.х. налог 115 руб. 99 коп.

В 1929–30р. с.х. налог 103 руб. 00 коп. Экспертник.

Лишен избирательных прав.

В Красной Армии никто не служит.

Занимался антисоветской агитацией.

Постановление села – раскулачить.

Село ЛЕБЕДИН

100. Хозяйство ЕРЕМЕНКО Ульяна Сидоровна.

Семья: сын, 17 лет.

До революции имела 13,75 дес. земли, пользовался наёмной рабочей силой.

В настоящее время имеет 11 дес. земли, хату деревянную, крыша под железом, 2 сарая, 1 комора, цементный погреб, всё крытое железом, 2 воза, культиватор, плуг, млинок.

В 1929–30 р. с.х. налог 59 руб. 50 коп. с процентной надбавкой экспертно не обкладывалась. Экспертник.

Лишена избирательных прав.

Постановление общего собрания села – раскулачить.

101. Хозяйство ЛОСЯ Яков Илькович, 61 год.

Семья: жена Ганна, 62 года,

сын Лука, 23 года,

жена сына, 23 года.

До революции имел 34 дес. земли и полный с.х. инвентарь, эксплуатировал наёмный труд. Во время революции сын был в банде. Был осуждён на 5 лет в Допре.

В настоящее время имеет 11,10 дес. земли, хата под соломой, 2 клуни, 2 сарая, плуг, культиватор, 2 воза, лошадь.

В 1929–30 г. с.х. налог 237 руб. 75 коп. Экспертник. Лишен избирательных прав. В Красной Армии никто не служит.

Был под судом и следствием за невыполнение хлебозаготовки.

Общее собрание села постановило раскулачить.

Село ХУТОР ГОРА

102. Хозяйство НЕГЕЛЬ Кузьма Яковлевич, 59 лет.

Семья: жена Мария, 63 года,

сын Григорий, 26 лет,

дочь Александра, 21 год,

сын Иван, 15 лет,

невестка Галка, 20 лет.

До революции имел 25 дес. земли и полный с.х. инвентарь, постоянно эксплуатировал наёмный труд. Во время революции помогал банде и гетьману против красных.

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

В настоящее время имеет 7,57 дес. земли, большой дом крытый железом, 3 большие сараи, 2 малых сарая, сичкарню с конприводом, молотарку, сортированную веялку, 2 плуга, культиватор и др. Пару коней, 4 коровы.

В 1928–29 р. с.х. налог 113 р. 47 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 131 р. 85 коп. Экспертник.

Лишён избирательных прав.

В Красной Армии никто не служит.

Проводит антисоветскую агитацию против землеустройства и хлебозаготовки. Был арестован за невыполнение хлебозаготовки.

Общее собрание села – раскулачить.

Село ЖЕРЕБАТИН

103. Хозяйство ДАВИДЕНКО Захар Григорьевич, 55 лет.

Семья: жена Ганна,

сын Григорий, 22 года,

жена сына Ганна,

сын, 2 года.

До революции имел 15 дес. земли. Пользовался наемной рабочей силой.

В настоящее время имеет 9,5 дес. земли с лугом и огородом, хата крытая железом, 2 жилые коморы, 1 клуня, 3 сарая, корова. Остальной инвентарь продан по описи за невыполнение хлебозаготовок.

Пользовался наемной рабочей силой.

В 1928–29 г. с.х. налог 49 руб. 75 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 279 руб. 75 коп. Экспертник.

Лишен права голоса.

В Красной Армии никто не служит.

Постановлением села – раскулачить.

104. Хозяйство ДАВИДЕНКО Татьяна Самойловна, 50 лет.

Семья: сын Андрей, 18 лет,

сын, 15 лет,

Дмитрий, 25 лет.

До революции имела 12 дес. земли, арендовал 2 дес. земли. Пользовалась наёмной рабочей силой.

В настоящее время имеет 9,3 дес. земли, хату, 4 сарая, клуня, крупорушку, плуг, борону, культиватор, 2 воза, 1 лошадь, 2 быка, 2 коровы, вол.

В 1928–29 р. с.х. налог 102 р. 55 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 143 р. 00 коп. Экспертник.

Лишён избирательных прав. В Красной Армии никто не служит. Занимается агитацией. До революции торговал хлебом и сейчас занимается.

Постановлением села – раскулачить.

Село ДУДАРКОВ

105. Хозяйство РОГАЧ Артём Максимович, 70 лет.

Семья: жена Александра, 60 лет,

Домна – 85 лет,

Василий – 35 лет,

Ганна – 24 года,

Маруся – 11 лет,

Петро – 15 лет,

Михайло – 21 год.

До революции имела 18 дес. земли, остальное имущество крепкого куркуля. Пользовалась наёмной рабочей силой.

В настоящее время имеет 10 дес. земли, хату деревянную, крытую железом, 4 сарая, 2 клуны, 1 погреб, воз, сани, сичкарню, борону, культиватор и многое др. согласно описи – 2 лошади, 2 коровы.

В 1928–29 р. с.х. налог 124 р. 00 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 200 р. 00 коп. Экспертник.

Права голоса не лишен. В Красной Армии никто не служит.

По сведениям жителей села семья занималась поджогами.

Постановлением села – раскулачить.

106. Хозяйство БУЛАВКА Гордей Омелянович, 80 лет.

Семья: жена Булавка Марта – 77 лет,

Булавка Пилип – 47 лет.

До революции имели 100 дес. земли, сдавал в аренду, имел крепкое хозяйство, пользовался постоянно наёмной силой.

В настоящее время имеет 13 дес. земли, хату под железом, сарай, комору, погреб. Пользуется рабочей наёмной силой.

В 1928–29 р. с.х. налог 188 р. 00 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 191 р. 00 коп. Экспертник.

Лишён избирательных прав. В Красной Армии никто не служит.

Один из сыновей в настоящее время арестован милицией.

Постановлением села – раскулачить.

107. Хозяйство КОШМАН Дорофея Степановича, 61 год.

Семья: жена – 60 лет,

сын – 27 лет,

Петро – 14 лет.

До революции имели 8 дес. земли, кожанный завод, ресторан, пасика, злостная эксплуатация наемного труда.

В настоящее время имеет 8 дес. земли, хату под железом на хуторе. Большой сад. Всё имущество и постройки конфисковано.

В 1929–30 р. с.х. налог 155 р. 25 коп. Экспертник.

Лишен избирательных прав. В Красной Армии никто не служит.

Постановлением общего собрания села – раскулачить.

108. Хозяйство ДВОРСЬКИЙ Пётр Семёнович, 65 лет.

Семья: жена – 50 лет,

Иван Петрович – 28 лет,

Фёдор – 17 лет,

Виктор – 13 лет.

До революции имели 25 дес. земли, сильное кулацкое хозяйство, постоянно пользовался наёмным трудом. Во время гетманщины выдавал бедноту и помогал организовывать восстания.

В настоящее время имеет 11 дес. земли, дом под железом стоимостью 600 руб., сарай 250 руб., клуна 300 руб., конь 200 руб., корова 200 руб. плуг, культиватор, воляка, воз, бороны.

В 1928–29 р. с.х. налог 158р. 31 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 174 р. Экспертник.

Лишен избирательных прав. В Красной Армии никто не служит. Был арестован 1928р. за контрреволюцию.

Постановлением общего собрания села – раскулачить.

109. Хозяйство ВАШКУЛАТ Анисим Якимович, 52 года.

Семья: жена – 52 года,

дочь Ольга – 19 лет,

Григорий – 17 лет,

Дмитрий – 16 лет.

До революции имели 31 дес. земли, крупное куркульское хозяйство, эксплуатировал наемный труд.

В настоящее время имеет: 10 дес. земли, дом под черепицей, сарай, клуна, и др. постройки, 2 лошади, жеребенок, корова, плуг, культиватор, воляка, косарка, воз, сани, бороны и др.

1928–29 р. с.х. налог 57 р. 77 коп.

1929–30 р. с.х. налог 56 р. 25 коп.

Лишен избирательных прав. В Красной Армии никто не служит. Был арестован, ведет агитацию против коллективизации.

Постановлением общего собрания села – раскулачить.

110. Хозяйство ШУМ Иосиф Матвеевич, 61 год.

Семья: жена Анастасия Васильевна – 51 год,

Дарья Осиповна – 20 лет,

Иван – 19 лет,

Маруся – 20 лет,

Екатерина – 16 лет,

Федор – 11 лет.

До революции имели 43 дес. земли, крупное кулацкое хозяйство. Пользовался постоянной раб очей силой.

В настоящее время имеет 11 дес. земли, хату под железом, клуню, два сарая, маслобойку, плуг, культиватор, воляку, борону, крупорушку, сеялку, воз, 1 лошадь, 1 корова.

1928–29 р. с.х. налог 118 р. 21 коп.

1929–30 р. с.х. налог 79 р. 60 коп.

Лишен избирательных прав. В Красной Армии никто не служит. Глава семьи был арестован.

Постановлением общего собрания села – раскулачить.

Село ВОРОНЬКОВ

111. Хозяйство ФЕСЕНКО Прокоп Степанович, 50 лет.

Семья: жена София – 53 года,

Катерина – 26 лет,

Палагея – 24 года,

Татьяна – 20 лет,

Евдокия – 17 лет,

Анна – 15 лет,

Андрей – 13 лет.

До революции имел 100 дес. земли, полный хозяйственный живой и мертвый инвентарь.

В настоящее время имеет 14 дес. земли, 2 хаты с коморами, крытые железом, клуню, повитку, культиватор, плуг, 2 бороны, 2 воза, сани, 2 лошади,

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

жеребенка, 2 коровы.

В 1928-29 г. с.х. налог 124 р. 25 коп.

В 1929-30г. с.х. налог 191 р. 25 коп. Экспертник.

Лишен избирательных прав. В Красной Армии никто не служит.

Занимается агитацией против коллективизации и хлебозаготовки. Постановлением общего собрания села раскулачить.

112. Хозяйство ГАЛЕСА Иосиф Трохимович, 50 лет.

Семья: жена Маланья – 55 лет,

Мария – 13 лет,

Евдокия – 24 года,

Василий – 13 лет,

Анатолий – 2 года.

До революции имели 30 дес. земли, ветряную мельницу, пасику, пару лошадей, пару волов, и др.

Припрятывал бандитов в 1920 году.

В настоящее время имеет 9, 73 дес. земли, дом крытый железом, 2 погребка, 2 сарая, клуню, плуг, культиватор, 2 бороны, два воза, сани, 2 лошади, 2 коровы, пару свиней, 8 овец. Пользовался сезонной рабочей силой.

1928–29 р. с.х. налог 110 р.

1929–30 р. с.х. налог 234 р. 45 коп. Экспертник.

Лишен избирательных прав. В Красной Армии никто не служит. Агитировал против коллективизации

Постановлением общего собрания села – раскулачить.

113. Хозяйство КОЛОМИЕЦЬ Михаил Григорьевич, 40 лет.

Семья: жена Варвара – 42 года,

сын Митрофан – 14 лет,

мать Настя – 75 лет.

До революции имели 60 дес. земли, 4 вола, 3 коровы, 2 лошади, 3 шт. овец, ветрянную мельницу и др. с.х. инвентарь.

В настоящее время имеет 10 дес. земли, хат, два сарая деревян. под железом, 2 бороны, два воза, конную молотарку, корнерезку, сичкарню, 2 плуга, культиватор, 2 лошади, 1 корову, 2 вола, 1 свинью, 11 овец.

В 1928–29 р. с.х. налог 131 р. 32 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 251 р. 25 коп. Экспертник.

Лишен избирательных прав.

Постановлением общего собрания села – раскулачить.

114. Хозяйство СОКОЛ Федор Яковлевич, 38 лет.

Семья: жена Мотря – 45 лет,
 Маруся – 3 года,
 мать Катерина – 80 лет.

До революции имели 70 дес. земли, большое количество рогатого скота, ветрянную мельницу, пользовался наемной рабочей силой.

В настоящее время имеет 11,23 дес. земли, хату крытую железом, 2 клуни, 5 повиток, сичкарня с приводом, комору, два плуга, 3 бороны, 2 культиватора, 2 лошади, 2 коровы, мелкого скота 10 голов. Пользуется наемной рабочей силой.

В 1928–29 р. с.х. налог 50 р. 25 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 145 р. 05 коп. Экспертник.

Лишен избирательных прав. В Красной Армии никто не служит. Агитировал против хлебозаготовки.

Постановлением общего собрания села – раскулачить.

115. Хозяйство СОКОЛ Кость Юхимович, 35 лет.

Семья: жена Дарья, 36 лет,
 сын Кирилл, 15 лет,
 Григорий, 11 лет,
 Маруся, 2 года.

До революции имели 4 коровы, 30 овец, ветрянную мельницу, 2 пары волов, лошадь и др. Пользовался постоянной рабочей силой.

В настоящее время имеет 10, 35 дес. земли, дом, крытый железом, два сарая, кладовка, 3 повитки, клуню, ветрянную мельницу, 2 плуга, 2 воза, культиватор, 2 бороны, 2 лошади, жеребенок, 2 коровы, 8 голов мелкого скота. Пользуется наемной рабочей силой,

В 1928–29 р. с.х. налог 40 р.

В 1929–30 р. с.х. налог 250 р. 33 коп. Экспертник.

Лишен избирательных прав. В Красной Армии никто не служит. Агитирует против коллективизации.

Постановлением общего собрания села – раскулачить.

Село СТАРОЕ

116. Хозяйство ДИКИЙ Федор Харитонович, 47 лет.

Семья: жена Ганна – 44 года,
 Иван – 18 лет,
 Параска – 16 лет,
 Анастасия – 6 лет,

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

Филипп – 21 лет.

До революции имели 11 дес. земли, хату, комору, клуню, сарай. Пользовался постоянной раб очей силой.

В настоящее время имеет 10, 3 дес. земли, дом под черепицей, сарай, клуню, комору, воз, сани, культиватор, косилку, сичкарню, вейлку, 1 лошадь, 2 корову, 7 голов мелкого скота.

Недавно продал 8 овец и 2 вола.

В 1928–29 р. с.х. налог 191 р. 25 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 172 р. 05 коп. Экспертник.

Пользуется наемной рабочей силой. Лишен избирательных прав. В Красной Армии никто не служит. Относится враждебно до всех мероприятий Советской власти.

Постановление общего собрания села раскулачить и выслать.

117. Хозяйство ДИКИЙ Максим Харитонович, 54 года.

Семья: жена Васса – 54 года,
 сын Михаил – 15 лет,
 Марта – 12 лет.

До революции имели 12, 98 дес. земли, хату, клуню, сарай, комору и др. Пользовался постоянной рабочей силой.

В настоящее время имеет 12, 98 дес. земли, сарай, комору, клуню, воз, плуг, культиватор, сеялку, воляку, корову, 2 бычка, телицу, 10 овец, 9 ягнят, 2 свиньи (недавно продал пару волов).

В 1928–29 р. с.х. налог 100 р. 91 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 171 р. 35 коп. Экспертник.

Лишен избирательных прав. В Красной Армии никто не служит. Относится враждебно до всех мероприятий Советской власти.

Постановлением общего собрания села – раскулачить.

118. Хозяйство ГОВОРУХА Иван Ахримович, 24 года.

Семья: жена Мария, 25 лет,
 сын Степан, 3 года.

До революции имели 21 дес. земли с батьком, хату, 2 коморы, клуню, 2 поветки. Пользовался наемной рабочей силой.

В настоящее время имеет 13,65 дес. земли, дом крытый железом, сарай, клуню, комору, плуг, культиватор,

В 1929 г. продал 2 вола, корову, овцы, свинью.

В 1928–29 р. с.х. налог 171 р. 15 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 180 р. 25 коп. Экспертник.

Враждебно относиться к мероприятиям Соввласти. Лишен избирательных прав. В Красной Армии никто не служит. Относится враждебно до всех мероприятий Советской власти.

Постановлением общего собрания села – раскулачить и выслать.

119. Хозяйство ГОВОРУХА Иван Микитович, Второй, 56 лет.

Семья: жена Евдокия – 51 год,

сын Иван – 17 лет,

приемный Андрей – 25 лет,

Евдокия – 23 года.

До революции имели 18 дес. земли, хату, клуню, поветку, комору. Пользовался наемной рабочей силой.

В настоящее время имеет 14, 37 дес. хату, 3 поветки, клуню, воз, сени, плуг, борону, культиватор, сичкарню, лошадь, 2 вола, свинью, пару овец.

В 1928–29 р. с.х. налог 174 р. 75 коп.

В 1929–30 р. с.х. налог 160 р. 35 коп. Экспертник.

Лишен избирательных прав. В Красной Армии никто не служит. Относится враждебно до всех мероприятий Советской власти.

Постановлением общего собрания села – раскулачить и выслать.

Село СОШНИКОВ

120. Хозяйство ШТЕФАН Емельян Спиридонович, 55 лет.

Арестован ГПУ.

Семья: жена Варка, 54 года,

Ганна, 13 лет,

Кирило, 22 года,

Павло, 16 лет,

Настя, 19 лет.

До революции имели 12,50 дес. земли, хату, комору, 2 сарая, клуню и др. Пользовался наемной рабочей силой.

В настоящее время имеет 11,75 дес. земли, дом под железом, 2 сарая, амбар, клуню, 60 бревен, воз, плуг, культиватор, лошадь, корову.

Пользуется наемной рабочей силой.

В 1929–30 р. с.х. налог 136 р. 05 коп. Экспертник.

Лишен избирательных прав. В Красной Армии никто не служит.

Постановлением общего собрания села – раскулачить и выслать.

121. Хозяйство ГОВОРУХА Иосип Лавронович, 57 лет.

Арестован ГПУ.

Семья: жена Ульяна, 57 лет,

Павлина, 18 лет.

До революции имел 13,50 дес. земли, хату, клуню, 2 сарая, пару лошадей, 2 коровы, 2 воза. Пользовался наемной рабочей силой.

В настоящее время имеет 10,50 дес. земли, дом, клуню, 2 сарая, плуг, воз, культиватор, лошадь, корова.

В 1929–30 р. с.х. налог 145 р. 95 коп. Экспертник.

Пользовался наемной рабочей силой.

Лишен избирательных прав. В Красной Армии никто не служит.

Постановлением общего собрания села – раскулачить и выслать.

122. Хозяйство СОЛОВЕЙ Федор Степанович 50 лет.

Арестован ГПУ.

Семья: жена Василиса, 43 года,

ребенок, 3 года.

До революции имел 14 дес. земли, хату, 2 клуни, 2 поветки, хату, комору, 2 воза, 2 коровы и др. Был жандарм.

В настоящее время имеет 10 дес. земли, хату, клуню, 2 поветки, вовнодерку, плуг, вялку, лошадь, корову.

В 1929–30 р. с.х. налог 122 р. 41 коп. Экспертник.

Лишен избирательных прав. В Красной Армии никто не служит. Жена хромая.

Постановлением общего собрания села – раскулачить [19].

Також в 1930 році були розкуркулені:

«ВИДИБОРЕЦЬ Уляна Матвіївна, р.н. невідомий, с.Вишеньки, українка, малописьменна, домогосподарка, розкуркулена в 1930 році. Реабілітована у 1991 р.

ГАНЖА Василь Андрійович, р.н. невідомий, с.Вишеньки, українець, малописьменний, селянин-одноосібник, розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 р.

ГАНЖА Домнікія Петрівна. 1884 р.н. с.Вишеньки, українка, неписьменна, домогосподарка, розкуркулена в 1932 році. Реабілітована у 1991 р.

ГАНЖА Олександр Андрійович, 1890 р.н. с.Вишеньки, українець, малописьменний, селянин-одноосібник, розкуркулений у 1929 році. Реабілітований у 1991 р.

ГАНЖА Онисько Хомович, 1884 р. н. с. Вишеньки, українець, селянин-одноосібник, освіта початкова, розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 р.

ГАНЖА Тит Трохимович, 1877 р. н. с. Вишеньки, українець, освіта початкова, селянин-одноосібник, розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 р.

ГОНЧАРЕНКО Іван Степанович, 1901 р. н. с. Вишеньки, українець, освіта початкова, селянин-одноосібник, розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 р.

КРАВЧУН Ганна Самійлівна, 1867 р. н. с. Вишеньки, українка, малописьменна, домогосподарка, розкуркулена в 1930 році. Реабілітована у 1991 р.

ПОКИДЬКО Пелагея Федорівна, 1909 р. н. с. Вишеньки, українка, освіта початкова, домогосподарка, розкуркулена в 1930 році. Реабілітована у 1991 р.

СТРІЛЬКО Орина Арсенівна, 1888 р. н. с. Вишеньки, українка, домогосподарка, розкуркулена в 1930 році. Реабілітована у 1991 р.

ЧЕПУРКО Євдокія Марківна, р. н. невідомий, с. Вишеньки, українка, малописьменна, домогосподарка, розкуркулена в 1930 році. Реабілітована у 1991 р.

ЧЕПУРКО Клим Юхимович, р. н. невідомий, с. Вишеньки, українець, малописьменний, селянин-одноосібник, розкуркулений у 1930 році. Реабілітований у 1991 р.

ЯРЕМЕНКО Андрій Іванович, 1872 р. н. с. Вишеньки, українець, малописьменний, селянин-одноосібник, розкуркулений у 1932 році. Реабілітований у 1991 р.

ЯРЕМЕНКО Феодосій Кіндратович, 1886 р. н., с. Вишеньки, українець, малописьменний, селянин-одноосібник, розкуркулений у 1932 році. Реабілітований у 1991 році» [1].

Це далеко не повний список тих вишеньківців, які були покарані за те, що не лінувалися добре працювати і мали велике господарство. Ось ще один список розкуркулених:

1. СТРІЛЬКО Єфрем Григорович.
2. ТЮТЮН Сила Митрофанович.
3. ВОВК Петро Іванович.
4. ОТРОШКО Тихін.
5. ЧЕПУРКО Ілля.
6. ПЕРЕБИЧКО Лука Ількович.
7. РОМАСЬ Роман Левкович.
8. ТЕРЕЩЕНКО Хома Гаврилович.
9. ЧЕПУРКО Іван Климович.
10. ЧЕПУРКО Петро Степанович.

В радянському концтаборі.

НЕСКОРЕНІ ХЛІБОРОБИ

Їх арештували всіх в один день – 7 лютого 1930 року. В Постанові про притягнення до відповідальності в якості обвинувачених записано: «В прошлом Логвин А.П., Белецкий М.Л., Быстрый П.К., Кошман О.Г., Огия А.Ф., Опалия Д.Е., Терещенко И.А., Вашкулат М.П., Загитько М.П. и Прожейко А.Т. принимали активное участие в борьбе против Соввласти, при Гетьмане состояли в «Союзе Хлеборобов». В настоящее время они тесно связаны между собой и ведут яростную антисоветскую агитацию».

Слідчі висували одну з найголовніших підстав арешту – участь в антибільшовицькому повстанні в 1920 році.

В анкетах обвинувачення в графі «Рід занять» у кожного з арештованих було записано «Хлебопашец».

Всі вони мешкали в Борисполі, мали чимало землі, яка годувала їх великі родини. Хто ці бориспільські герої?

Вашкулат Микита Петрович, 1873 року народження, обробляв 6,5 гектарів землі, мав власний будинок, 3 сараї. Сім'я складалась із 5 осіб: дружина Марія, три дочки – Одарка (17 років), Ольга (14 років), Наталя (12 років).

Логвин Андрій Павлович, 1899 року народження, обробляв 4 десятини землі, мав хату, клуню, сарай, коня, корову, круподерку. Сім'я складалась із 5 осіб: дружина Марія, два сини – Михайло (8 років), Іван (1,3 місяці) та дочка Галька (5 років).

Білецький Михайло Лаврентійович, 1864 року народження, обробляв 7 десятин землі, мав хату, клуню, сарай. Сім'я складалась із 5 осіб: дружина Хима, дочки – Катерина (33 роки), Марія (19 років) та внучка Євдокія (9 місяців).

Бистрий Петро Кузьмович, 1881 року народження, обробляв 4 десятини землі, мав хату, сарай, клуню та коня. Сім'я складалась із 3 осіб: дружина Меланка та дочка Любка (17 років).

Кошман Омелян Герасимович, 1880 року народження, обробляв 4 гектари землі, мав хату, 2 сараї та корову. Сім'я складалась із 4 осіб: дружина Євдокія, дочки – Горпина (18 років) та Софія (16 років).

Огій Архип Феодосійович, 1877 року народження, обробляв 6 гектарів землі, мав хату, клуню, сарай, коня та корову. Сім'я складалась із 3 осіб: дружина Варка та дочка Галька (17 років).

Опалій Дмитро Омелянович, 1882 року народження, обробляв 6 десятин землі, мав хату, клуню, сарай та коня. Сім'я складалась із 8 осіб: дружина Гапка, сини – Олексій (18 років), Борис (15 років), Микола (13 років), дочки – Верка (16 років), Марія (10 років) та матір Палажка.

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

Терещенко Іван Архипович, 1870 року народження, обробляв 3 гектари землі, мав хату, клуню, сарай, коня, свиню, малу круподерку. Сім'я складалась із 5 осіб: дружина Феодосія, дочки – Олександра (19 років), Анастасія (17 років) та Хроська (13 років).

Загидько Микита Петрович, 1887 року народження, мав пивну. Сім'я складалась із 4 осіб: дружина Ольга, син Олександр (8 років), дочка Катерина (6 років).

Прожейко Антон Тимофійович, 1895 року народження, обробляв 8 десятин землі, мав хату, клуню, коня та корову. Сім'я складалась із 8 осіб: дружина Марфа, сини – Михайло (6 років), Дмитро (1 рік), дочки – Параска (8 років), Марія (4 роки), сестра Ониська та матір Хіма.

Довідки Бориспільської сільської ради доповнюють майнову характеристику кожного затриманого, які подаються мовою оригіналу:

«УССР

Бориспільська сільрада

Бориспільського району

Київської округи

І/ІІ-1930 р.

№ 253

Бориспільська сільрада свідчить, що Вашкулат Микита Петрович 57 років, по соцстану куркуль, розкулачувався, відібрано землі 70 десятин. Маєтковий його стан в сучасний момент такий: має землі різних видів 8 десятин, з майна хату 1, клуню 1, сараїв 2, коней 1 шт., корів 1 шт.

Сільгосподатку платив в експертному порядку 191 крб. 25 коп. Не позбавлений виборчого права. Майно не продане. Родинний стан – має 5 душ, які поділяються з таких осіб – його жінка і 3 дітей.

Що й свідчиться.

Голова Бориспільської сільради

(підпис)

Секретар

(підпис)».

«УССР

Бориспільська сільрада

Бориспільського району

Київської округи

І/ІІ-1930 р.

Бориспільська сільрада свідчить, що по матеріалам, що мають в сільраді та за перевіркою за старими списками торговець Загидько Микита Петрович «ІІІ» громади до революції землі не має і після революції має лише

хату і торгіву крамницю. Не розкулачувався, нічого не відібрано. Зараз позбавлений виборчого права як торговець-прив. крамар. Не оподатковувався. Загидько з давнього часу займається торгівлею і має від цієї торгівлі високі прибутки.

Голова сільради (підпис)».

«До уповноваженого органу

На В/відношення від 6/П-30 р. сповіщаємо, що гр. с. Боришполя Загидько Микита Петрович за 1928/29 рік вибрав реєстр. посвідчення на пивну крамницю 29/П-1928 р. за од. 54-й сплатив I строку авансу по цьому реєстраційному посвідченні 187 крб., бо з 1928 року за новим законом патентів не має, видавалося реєстраційне посвідчення з сплатою авансу I строку під заняття торгівлею. Оподаткований він за 1928/29 р. промподатком в сумі 3322 крб.

Податковий інспектор (підпис)
Завколгоспу (підпис)».

«УССР

**Бориспільська сільрада
Бориспільського району
Київської округи
1930 р.**

Д О В І Д К А

Бориспільська Сільрада свідчить, що Білецький Михайло Лаврентійович «59» років по соцстану куркуль, розкулачувався, відібрано землі 3 дес. Маєтковий стан його в сучасний момент такий – має землі різних вигідь 7,49 дес. з майна – хату під соломою, клуню 1, сараїв 1, коней 1 шт., корів 1 шт.

Сільгосподатку платить в експертному порядку 193 крб. 05 коп. Не позбавлений виборчого права. Майно не продане. Родинний стан – жонатий, має 5 душ – його жінка, 3 дітей.

Що й свідчиться.

Голова Бориспільської сільради (підпис)
Секретар (підпис)».

«УССР

**Бориспільська сільрада
Бориспільського району
Київської округи
21П-1930 р.**

Д О В І Д К А

Бориспільська сільська рада свідчить, що по матеріалам старим Білецький Михайло Лаврентійович має землі до 8 дес., але як встановлено через

селян він багато арендував землі поміщичої, якою в революційні часи не користувався. Розкулачуванню він загальному не підлягав, але в порядку розверстки у нього забрали майно.

Голова (підпис)
Секретар (підпис)».

«УССР

**Бориспільська сільрада
Бориспільського району
Київської округи
II дня 1930 р.**

Д О В І Д К А

Бориспільська сільська рада свідчить, що Прожейко Антон Тимофійович 38 років по соцстану куркуль, розкулачувався, відібрано землі 14 дес. Маєтковий стан його в сучасний момент такий: має землі 8,86 дес. різних вигідь, з майна 1 хату, 1 клуню, кінь 1, корів 1, молодняку 1, крупорушку.

Сільгосподатку платить 169 крб. 35 коп. Виборчого права не позбавлений. Родинний стан – жонатий, має 6 душ, які поділяються з таких осіб – його жінка і 4 дітей. Майно не продано.

Що й свідчиться.

Голова (підпис)
Секретар (підпис)».

«УССР

**Бориспільська сільрада
Бориспільського району
Київської округи
IП-1930 р.**

Д О В І Д К А

Бориспільська Сільрада свідчить, що гр. Терещенко Іван Архипович «54» років по соцстану куркуль, розкулачувався, відібрано землі 7 дес., 1 коня, 1 корову, льон.

Маєтковий стан його в сучасний мент такий: має землі різних вигідь 3,11 дес., має хату під залізом, 1 клуню, 2 сараї, коней 1 шт., корів 1 шт., круподерку.

Сільгосподатку платить в експертному порядку 231 крб. 25 коп. Позбавлений виборчого права. Майно не продане. Родинний стан жонатий, має 5 душ, які складаються з таких осіб – його жінка і 3 дітей.

Що й свідчиться.

Голова (підпис)
Секретар (підпис)».

«УССР

Бориспільська сільрада

Бориспільського району

Київської округи

І/ІІ-1930 р.

Бориспільська сільрада свідчить, що за матеріалами в сільраді та за перевіркою за старими списками куркуль Огій Архип Феодосійович «Ш» гр. мав до революції 11 гектарів землі, займався спекуляцією і після революції має землі 5,65 дес., хату, клуню, сарай, 1 коня, 1 корову, молотарку.

Розкулачувався, забрано від нього 6 гектарів землі (нерозбірливо) хліба, пуд (нерозбірливо). Позбавлений виборчого права. Має не трудові прибутки. Оподаткований с/податком в експертному порядку. Має молотарку, використовує найману працю.

Голова

(підпис)

Секретар

(підпис)».

«УССР

Бориспільська сільрада

Бориспільського району

Київської округи

І/ІІ-1930 р.

Бориспільська сільрада свідчить по матеріалам справи, що маютья в Сільраді за перевіркою за старими списками Кошман Омелько Герасимович до революції мав землі 9 десятин, після революції 9 десятин, будинок, 1 клуня, сарай, 1 коня, 1 корову. Зараз позбавлений виборчого права – бувший жандарм. Не розкуркулювався. Кошман не оподаткований в експертному порядку, бо має міцне господарство.

Голова

(підпис)

Секретар

(підпис)».

«УССР

Бориспільська сільрада

Бориспільського району

Київської округи

І/ІІ-1930 р.

Бориспільська сільрада свідчить по матеріалам, що маютья в Сільраді за перевіркою за старими списками спекулянт-куркуль Бистрий Петро Кузьмович «Ш» гр. до революції мав землі лише 5 дес., але спекулянт, після рево-

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

люції має землі 5 дес., має будинок, 1 клуню, 1 сарай, 2 коней, 1 корова. Зараз позбавлений виборчого права як приватний крамар.

Оподаткований с/г податком в експертному порядку за ознаками як перекупщик і використовує найману працю в с/господарстві.

Голова

(підпис)

Секретар

(підпис)».

«УССР

Бориспільська сільрада

Бориспільського району

Київської округи

І/ІІ-1930 р.

Бориспільська сільрада свідчить по матеріалам, що маютья в Сільраді, за перевіркою за старими списками спекулянт Логвин Андрій Павлович, «Ш» г. до революції мав землі 4 дес. Після революції має 4,9 д., має будинок, 1 клуня, 1 сарай, 1 коня, 1 корову, круподерку. Зараз позбавлений виборчого права як приватний крамар. Не розкулачувався.

Оподаткований с/г податком в експертному порядку 199 крб. 05 коп. Має підприємство круподерку, використовує найману працю і займається перекупкою збіжжя.

Голова

(підпис)

Секретар

(підпис)».

До жовтневого перевороту 1917 року у цих всіх 10 осіб кількість землі була набагато більшою, радянська влада забрала у них досить значну її частину.

Наприклад, ВАШКУЛАТ Микита Петрович під час допиту зазначав: «Я Вашкулат Н.П. до революції 17 года имел собственной земли 23 десятины и 2 дома, инвентарь. Кроме того, с 1904 по 1906 год арендовал совместно со своим зятем 60 дес. земли у Трепова. После этого также с зятем арендовал 80 дес. земли у служителей церкви. Во время аренды пользовался наемной рабочей силой до 20 человек сезонных рабочих. После революции обрабатывал до 1924 года 23 десятины земли, также нанимал рабочих на время уборки хлеба и имел одного годичного рабочего. Во время раскулачивания в 1924 году было отобрано 15 десятин. В настоящее время имею около 7-ми гектаров земли, дом, 2 сарая».

ЗАГИДЬКО Никита Петрович: «До революції мав 2 десятини землі і крім того займався веревочним ремеслом. Я особисто хлібопашеством не займався. По абсолютно особистому служив у крістьян в якості робочого, потім працював на рудниках в Кривому Розі, після цього працював у м'ясників, торгованих в гор. Києві до 1914 року, моменту мобілізації в Армію».

БЕЛЕЦЬКИЙ Михайл Лаврентьевич: «До революції мав власної землі 7 десятин. Крім того орендував 26 дес. землі спільно зі своїм зятем і 60 десятин в компанії з 6-ти осіб. В теперішній час обробляю і маю 7 гектарів землі, будинок, клуню, сарай, а коня і корову продав літом 1929 року».

ПРОЖЕЙКО Антон Тимофеевич: «Я Прожейко Антон Тимофеевич до революції мав 8,86 дес. землі і с-х інвентар. Отець жив і мені як єдиному синові. Ні я, ні він ніколи землі не орендували. В теперішній час маю 8,86 дес. землі, хату, клуню, сарай, коня, корову і с.-х. інвентар».

ОГИЙ Архип Феодосьевич: «Я, Огий А.Ф. до 1902 року був батраком, після цього року купив 3 десятини землі. В 1913 році придбав ще 5 десятин. До 1914 року мав 9,2 дес. і 2 будинки. В 1914 році був заарештований в стару армію, де пробув до 1918 року. Після чого повернувся в жовтні м-ця в с. Бориспіль. В 1924 році отримали $\frac{3}{4}$ дес. землі. В теперішній час маю 6 гектарів землі, будинок, клуню, сарай, коня і корову».

ТЕРЕЩЕНКО Іван Архипович: «До революції мав землі 2 десятини, господарство складалося з будинку, сараю, клуні, 2-х коней, однієї корови. Крім хлібопашества займався вивозом. Після революції так же займався вивозом і обробляв 2 дес. землі. В час Бориспільського повстання проти совладі у мене забрали одного коня, після чого вивозом не займався. В 1922 році придбав велику худобу, яку використовую до теперішнього часу. В теперішній час обробляю 3 десятини землі по ділянці, маю будинок, клуню, сарай, коня і корову».

КОШМАН Емельян Герасимович: «Я Кошман Емельян Герасимович після закінчення дійсної військової служби в 1906 році в лютому м-ця поступив в Київське жандармське відділення Київського жандармського поліцейського управління і був призначений станційним жандармом на ст. Київ пасажирський, де прослужив в якості молодшого унтер-офіцера до 1917 року квітня місяця, після чого був відправлений на Австрійський фронт, на Карпати в 9-й Кав. гусарський полк. По демобілізації з царської армії в січні 1918 року приїхав в м. Бориспіль, де живу без виїзду до теперішнього часу. Все час мого перебування в Борисполі займався хлібопашеством. В теперішній час маю будинок, 2 сараю, корову і обробляю 4 гектара землі».

БЫСТРЫЙ Петр Кузьмич: «Я Быстрый П.К. до революції займався вивозом і мав десятину землі. Після революції також займався вивозом до 1927 року. Після цього займався хлібопашеством до арешту, обробляв 4,79 гектара землі, маю будинок, клуню, 1 сарай, коня».

ЛОГВИН Андрей Павлович: «Уроженець Борисполя. До 1917 року працював вдома у родичів, маю у нас тоді 4 десятин землі. В 1917 році поступив в Лесопильний завод Никольського лісництва в якості робочого, де працював півтора року, після працював знову до 1922 року вдома, а коли я одружився мені віддали $1\frac{1}{2}$ гектара землі і я став окремо працювати. Мені тоді Сельсовет віддав ще $2\frac{1}{2}$ гектара землі. В 1925 році я купив собі велику худобу де працював з нею до 1928 року».

ОПАЛИЙ Дмитрій Емельянович: «Я Опалий Дмитрій Ем. до революції обробляв землю спільно з батьком до 1911 року. У батька було вісім десятин землі. В 1911 році я поїхав в гор. Псков, де поступив служити на зал. дорогу на ст. Псковь-тов. спочатку сторожем, а в результаті технічним конторщиком. Приїхав назад в 1918 році в жовтні м-ця в с. Бориспіль. По приїзді господарство батька було розділено між мною і братом. Мені досталося 4 дес. землі, будинок, клуню, коня і воза. Я особисто маю і обробляю 6 гектарів землі, маю будинок, клуню, сарай, коня і воза. Наймним трудом не користувався».

Усі ці хлібороби Бориспільщини на собі відчували «радість» від приходу радянської влади в Україну. Саме тому вони об'єдналися і зі зброєю в руках в 1920 році боролися проти більшовиків. Звичайно, знайшлися «добрі» односельці, в основному ті, хто землі не мав, які свідчили проти хліборобів-борців за самостійну Україну. Ось, зокрема, наводимо кілька свідчень допитаних односельців.

Так, Поминальний Самуїл Якович, 36 років, бідняк, член КНС, слідчому розказав: «Усіх обвинувачуваних, як односельчанин, я знаю. До революційного часу вони були куркулі. В час військового комунізму вони усі розкуркулені, на ґрунті чого вони мають велику ворожнечу як на радянську владу, так і на односельчан. У 1918 році всі вони їздили обирати гетьмана. В час панування гетьмана всі ці особи змушувалися з бідняцького населення, а також зі зброєю в руках заарештовували всіх активістів, які з початку революції відібрали від поміщиків та куркулів землю і відправляли до Києва. Крім того, відбирали в бідняків землю та врожаї, які були одержані в перші дні революції. В час проведення радвладю та партією останніх політичних кампаній, як-то одержання позики, хлібозаготівля, землеустрій та колективізація, ці особи не тільки вороже ставилися до цих заходів, але й агітували серед бід-

няцьких і середніх мас, аби останні йшли проти таких міроприємств. Також коли на загальних зборах стояли питання про згадані заходи, всі перелічені куркулі, через бідняків і середняків зривали їх».

Мешканець с. Бориспіль Корецький Пилип Вікторович, 31 рік, бідняк, голова КНС, член КНС на допиті свідчив проти своїх односельців: «У 1923 році я був демобілізований з Червоної армії і залишився жити в с. Боришполі. Не маючи ніяких коштів для існування був вимушений батракувати, ходивши на поденну працю до кулаків – Вашкулата Микити Петровича, Білецького Михайла Лаврентійовича, Бистрого Петра Кузьмича, Кошмана Омелька Герасимовича, Огія Архипа Феодосійовича, Прожейка Антона Тимофійовича, Терещенка Івана Архиповича та Загидька Микити Петровича. Добре їх знаю по їхній ідеології та балачки як про радянську владу, так і, зокрема, про актив села. Як мені вони казали: «Що ж ти завоював у радянській владі?», а також казали: «Скоро з вашої влади не залишиться і праху і що ви тоді будете робити». При балачках про колективізацію такі куркулі мені особисто казали, що тепер, мов, ви працюєте за гроші в нас, а коли уде комуна, то буде ще хуже, тому що будете працювати безкоштовно і примусово. В 1925–26 році, коли куркулі себе почували досить вільно, піднімаючи своє куркульське с/г і взагалі ще мали голос на загальних зборах, тоді вони завжди організовано зривали збори аби провалити те чи інше міроприємство радянської влади. В ті ж роки я до всіх їх по вечорам ходив заробити, а тому декілька разів заставав всіх вище зазначених 11 куркулів в того чи іншого в їх же хаті, де вони розпивали горілку, за якою вели балачки про радвладу та про окремих робітників. Висловлювали свою ворожнечу до влади і бідняцького активу села – мов, як тільки перемиється влада, то відбиратимуть у бідняків землю, а тих, що брали участь у розкуркулюванні та одержували землю та інше майно, будуть усіх вішати. З 1927 року, тобто коли я почав активно працювати в громадських організаціях, а в останній час – головою сільс. КНС, організовуючи проведення кампаній, як самообкладення, хлібозаготівля, землеустрій та колективізація, то я добре завжди бачив як усі зазначені куркулі не тільки вороже ставилися до таких кампаній, але й своєю агітацією підбурювали бідняцьке середняцьке населення, аби вони противились таким кампаніям. Казали, що буде ще хуже, бо комуністи будуть ходити, а ви будете робити. Зі слів моєї дружини, всі ці куркулі в 1920 році приймали участь в повстанні проти радянської влади. Куркуль Загидько Михайло Петрович разом із куркулем Головачем Нечипором Йовхимовичем особисто розстріляли 2-х матросів. Крім того, по селу ширилися чутки, що з переліченими куркулями

держали тісний зв'язок Логвин Павло Михайлович та Кошман, які в 1920 році з гвинтівками в руках виступали проти радянської влади. В сучасний момент Логвин П.М. служить десь в Києві, а Кошман учителює теж в якійсь окрузі».

Шевченко Іван Васильович, 24 роки, бідняк, хлібороб, член ЛКСМ: «З зачитаних мені 11 чоловік, як Кошман Омелько Герасимович, Вашкулат Микита Петрович та інші, знаю їх як куркулів ще до революційного часу, але наскільки вони ж в іншій земгромаді та детальніше про їх контрреволюційні ідею, то не знаю. З їх одного Кошмана Омелька Герасимовича я знаю, як служив за царизму жандармом, але в якій місцевості добре не знаю. По словам деяких громадян, він служив в Києві пасажирському. З тієї ж 3-ї земгромади я знаю бувших куркульських синків Сашка та його брата Кіндрата, які в 1920 році з гвинтівками в руках виступали в с. Боришполі проти радвлади і при мені обеззброювали якихось заїжджих червоноармійців, ізбиваючи їх прикладами гвинтівки».

Заболотна Ольга Миколаївна, 1897 р.н., селянка-біднячка: «Кулаків села: Вашкулата, Загидька, Білецького, Терещенка, Огія, Бистрого, Кошмана, Логвина і Опалія, я знаю, як активних весь час контрреволюціонерів, що мають поміж собою, в антирадянській своїй роботі, тісний зв'язок.

Під час денікінщини вони займались розпратою над активістами – радянськими людьми. Так, Загидько Микита власноручно вбив коло млина в 1919 році восени єврея, при чому вбив так жорстоко як антисеміт. Бачила його озброєним.

Вони всі оці куркулі були членами активу хліборобів і після обрання ними гетьмана в Києві, повернулися додому в формі гетьманців і озброєні. Загидько Микита і Головатий Нечипор забили 2-х полонених червоноармійців біля зданія РЦК. Закопали там же голими.

Перед приходом Денікіна оці всі кулаки збиралися до Вашкулата Микити Петровича на нараду, та й разом з попом виходили зустрічати денікінську армію з хлібом і сіллю, і крестним ходом.

В 1920 році при повстанні куркулів оці все куркулі повстанцями не були, а добували зброю і снабжали нею повстанців, харчами, водою і т. інше.

У 1927 році я сама застала, як вони обговорювали, як виступати на загальних зборах по прийняттю проекту землевлаштування. Між іншим, на сході вони так і виступали, і намагалися цими виступами збори зірвати».

«Киевский округ
Следдело №122

ОБВИНИТЕЛЬНОЕ ЗАКЛЮЧЕНИЕ

- По обвинению: 1. Вашкулата Никиту Петровича, 1873 г. рожд.
2. Загидько Никиту Петровича, 1887 г. рожд.
3. Белецкого Михаила Лаврентьевича, 1870 г. рожд.
4. Прожейко Антона Тимофеевича, 1895 г. рожд.
5. Кошмана Емельяна Герасимовича, 1880 г. рожд.
6. Огия Архипа Феодосьевича, 1877 г. рожд.
7. Терещенко Ивана Архиповича, 1870 г. рожд.
8. Быстрого Петра Кузьмича, 1880 г. рожд.
9. Логвина Андрея Павловича, 1899 г. рожд.
10. Опалия Дмитрия Емельяновича, 1882 г. рожд.

В преступлениях, предусмотренных ст. 54-10 УК
УССР, содержащихся под стражей в Киевском
Допре № 2-ц с 7/II-30 года.

В 1918 году в селе Борисполе Киевского округа, группа кулаков в составе обвиняемых ВАШКУЛАТА Н. П., БЕЛЕЦКОГО М. Л., ПРОЖЕЙКО А. Т., КОШМАНА Е. Г., ОГИЯ А. Ф. и других, во главе со спекулянтом ЗАГИДЬКО Никитой вступили в организовавшийся в то время под покровительством гетмана союз хлеборобов-собственников (л.д. 29, 34, 38, 43, 50, 54). И с того времени проводят совместную и непрерывную антисоветскую деятельность.

Материалами следствия установлено, что в 1918 году, при гетмане обвиняемые принимали активное участие в насилиях над бедняцким активом села, с целью оказания реальной поддержки гетманщины в борьбе с проявлениями большевизма на селе, организовывают вооруженные дружины, так званные самообороны. Обвиняемый ВАШКУЛАТ Никита был начальником вооруженного отряда состоящего из 11-ти человек (л.д. 40, 43, 50).

В 1919 году непосредственно перед приходом в село банд Деникина принимают участие в вылавливании случайно оставшихся в селе и приехавших в отпуск красноармейцев. Участвуют в устраиваемом кулаками села самосуде над пойманными краснофлотцем КЛЮШНИКОМ Опанасом, красноармейцем КЛЮШНИКОМ Семеном, находившимся в то время в отпуску и еще двумя красноармейцами, случайно попавшими в село, которые были кулаками убиты (л.д. 37, 38–42).

С приходом денкинцев, принимают участие в выдаче сторонников Соввласти и бывших служащих, в частности учителя КАВЕРДУ Захария,

ЧЕРВОНІЙ ТЕРОР

который денкинцами повешен. Обвиняемый ЗАГИДЬКО принимает участие в убийстве рабочего мельницы (л.д. 36, 38, 41, 50–52).

В 1920 году, во время восстания кулаков села, принимают участие в восстании, оказывают всемерную помощь восставшим, являясь поставщиками оружия, продуктов и проч. Обвиняемый ЗАГИДЬКО Никита командует группой повстанцев в центре села, являясь одновременно членом повстанкома. Повстанцами был остановлен поезд на ст. Борисполь, с которого были сняты 13 красноармейцев, в том числе красноармеец по фамилии ЭЙНШТЕЙН, которые были повстанцами расстреляны (л.д. 30, 32–34, 39–41, 45).

С укреплением Соввласти проводят антисоветскую агитацию.

В 1925 году при выборах сельсовета, с целью упрочения своего к-р влияния на селе, пытаются провести свой список кулаков в сельсовет (л.д. 39).

В 1926 году также отстаивают свои кандидатуры в частности обвиняемого ПРОЖЕЙКО Антона (л.д. 48, 39) и при неудаче этого мероприятия делегируют своего представителя в Харьков в ВУЦИК с жалобой на якобы неправильное и незаконное проведение перевыборов; в результате в мае месяце 1926 года, для разбора этого дела в село приезжал член ВУЦИКа (л.д. 39, 48).

Устраивают свои кулацкие собрания у обвиняемого ВАШКУЛАТА, где обговаривают методы проведения антисоветской деятельности (л.д. 37, 39).

В 1927 году на собрании у Вашкулата обсуждается вопрос о принятии проекта нового землеустройства и идут приготовления к выступлению по этому вопросу. В результате их последующей агитации, многие крестьяне на сход не явились и собрание было сорвано (л.д. 39, 48, 56).

В 1929 году весной при проведении кампании по распространению гос. займа и обсуждению вопросов с самообложением, обвиняемые ВАШКУЛАТ, БЕЛЕЦКИЙ, ОГИЙ и ПРОЖЕЙКО выступают на сельском сходе с установкой: *«Сумма обложения на нужды села, а равно и распространение облигаций Госзаймов, должна быть распределена и разложена равно по дворам, независимо от мощности хозяйства»* (л.д. 28, 40, 48).

В 1929 году во время хлебозаготовки, выступая на сельском сходе говорили: *«Хлеба продать государству нельзя, у самих селян его нет, последний хлеб хотят забрать и за границу отвести»*. Одновременно распространялись слухи о том, что *Забираемый хлеб Соввласть гноит и топит в морях*.

Во время проведения контрактации посевов и скота, выступая на собраниях говорили: *«Зачем контрактовать, кто захочет продать, то и так продаст. Хотят у нас забрать весь урожай, чтобы мы им не пользовались»*.

Осенью 1929 года, при проведении кампании по сбору семенного зерна и контрактации посевов, некоторые из обвиняемых в Сельсовете заявили: *«Вы давите селян. Хотите чтобы они в коллектив пошли и были вечными рабами Соввласти»*.

При проведении кампании по коллективизации – распространяли провокационные слухи о том, что: *«Керенский идет войной на Россию, формирует войска во Франции»*, угрожали отдельным работникам из сельского актива что при перемене власти весь бедняцкий актив перевешают (л.д. 34, 25, 27, 28, 37, 39).

1. ВАШКУЛАТ Никита Петрович, 1873 года рождения, крупный кулак, имевший до революции 70 десятин собственной земли и кроме того арендовавший 60 десятин, а в последствии 80 десятин земли, одновременно эксплуатировавший по 20 человек батраков. В настоящее время хлебопашец, имеет 8,15 десятин земли на 5 едоков, дом, клуню, 2 сарая, лошадь, корову и сельхоз. инвентарь, платящий налога в экспертном порядке 191 руб., женат, с нисшим образованием, подданный УССР, пользующийся избирательными правами (л.д. 13, 43). В прошлом член союза хлеборобов.

В 1918 году, при гетманщине и петлюровщине – начальник вооруженного отряда так званной самообороны (л.д. 43). Оказывал всемерную помощь повстанцам во время кулацкого восстания села против Соввласти в 1920 году. (л.д. 30–34, 39–41, 45). Организатор кулацкой группировки села; у него в хате происходили собрания кулаков (л.д. 29–30, 37, 38, 39).

В 1927 году собравшиеся у него кулаки обсуждали вопросы о методах агитации против проекта нового землеустройства и в результате проведенной впоследствии агитации, много селян на сельский сход не явилось и общее собрание села было сорвано (л.д. 39, 48, 51).

В 1928 году во время проведения кампаний по самообложению совместно с обвиняемым ЗАГИДЬКО и ПРОЖЕЙКО выступали на сельсоходе с установкой: *«Сумма обложения на нужды села должна быть распределена по дворам равномерно, не зависимо от мощности хозяйства»* (л.д. 40–48). Такую же установку проводил в выступлениях на сельсоходе в 1929 г. при проведении кампаний по распространению облигации госзаймов и проведения самообложения совместно с обвиняемым ПРОЖЕЙКО, БЕЛЕЦКИМ и ОГИЕМ.

Осенью 1929 года, во время проведения кампании по сбору семенного зерна и контрактации посевов, совместно с обвиняемыми БЕЛЕЦКИМ и ЛОГВИНЫМ в сельсовете заявил: *«Что вы давите селян, хотите, чтобы*

они в коллектив пошли, были вечными рабами Соввласти» (л.д. 25).

В одно из кулацких собраний происходивших в его хате, Вашкулат совместно с обвиняемым ЗАГИДЬКО говорили пред. КНС КОРЕЦКОМУ: *«Обождите, скоро с вашей власти не останется и праха, и за что ты, дурак, воевал только. Если переменится власть, всех бедняков перевешают»* (л.д. 37).

С целью укрепления проводимой им антисоагитации среди селянства, осуществлял таковую на практике, противодействуя проводимым кампаниям, так: во время кампании по созданию фонда семенного зерна ему было предложено продать 25 пудов, от продажи которого он отказался.

Предложение Сельсовет законтрактовать свинью не принял и от такового категорически отказался (л.д. 44).

2. ЗАГИДЬКО Никита Петрович, 1887 года рождения, торговец, содержатель пивной, происходит из крестьян села Борисполя, в 1929 году оплатил подоходного налога 3327 руб. (л.д. 15) с нисшим образованием, женат, подданный УССР. Лишен избирательных прав. В прошлом петлюровец, в 1918 году ходил по селу вооруженным (л.д. 29, 30, 34).

В 1919 году перед приходом Деникина руководил облавой по поимке оставшихся в селе красноармейцев. Участник убийства пойманных при облаве двух красноармейцев, над которыми был устроен кулацкий самосуд (л.д. 38, 39, 41, 44).

В 1920 году во время кулацкого восстания села против Соввласти один из организаторов восстания, командовал отрядом повстанцев в центральном районе села; входил в состав повстанкома, принимал участие в остановке поезда, с которого было снято 13 человек красноармейцев, которые впоследствии были повстанцами расстреляны. Женат на родной сестре руководителя восстания ЛИТОВКО Ивана. Брат ЗАГИДЬКО Никиты по имени Андрей, за участие в восстании расстрелян в 1920 году (л.д. 32 – 34, 38, 39 – 41, 45).

Позже, ЗАГИДЬКО Никита один из активных членов данной антисоветской группировке, имеющий тесную связь с обвиняемым Вашкулатом и другими. Присутствовал на кулацких собраниях, устраиваемых в хате последнего, проводил антисоветскую агитацию совместно с проходящими по делу обвиняемыми.

В 1928 году, совместно с обвиняемым Вашкулатом выступал на собрании против проведения самообложения.

В 1929 году во время прохождения кампаний по распространению облигаций госзайма, агитировал селян против добровольной подписки. В 1929 году находясь на кулацком собрании в хате обвиняемого Вашкулата,

говори Пред. КНС КОРЕЦКОМУ: *«Обождите, скоро от вашей власти не останется и праху»*. Угрожал совместно с обвиняемым бывшим жандармом КОШИМАНОМ тому же КОРЕЦКОМУ, говоря: *«При перемене власти всех бедняков-активистов перевешаем»* (л.д. 29, 30, 37, 38, 39, 40, 41).

3. БЕЛЕЦКИЙ Михаил Лаврентьевич, 1870 года рождения, кулак, до революции имел 10 десятин собственной земли и сельхоз. инвентарь. (л.д. 16) Кроме того арендовал 26 десятин земли со своим зятем и 60 десятин в компании из 6-ти человек. (л.д. 46) В настоящее время хлебопашец, имеет 7,49 десятин земли, хату, клуню, сарай, лошадь, корову и круподерку. Облагался в экспертном порядке в 193 руб. налогом, (л.д. 16) женат, с нисшим образованием, подданный УССР, пользующийся избирательными правами. В прошлом член союза хлеборобов.

В 1920 году во время кулацкого восстания села помогал повстанцам поставкой оружия и съестными припасами. Принимал активное участие совместно с группой обвиняемых в антисоветской агитации. Участник кулацких собраний у Вашкулата.

В 1929 году при проведении кампании по самообложению и распространению госзаймов выступал на собрании села, где говорил, что самообложение и распространение госзайма должно быть распределено по дворам равномерно, независимо от мощности хозяйства.

Во время хлебозаготовок распускал слухи среди селян о том: *«Что забираемый у селян хлеб соввласть гноит и топит в морях»*. В 1929 году, при проведении кампании по сбору семенного зерна и контрактации посевов, в сельсовете заявил: *«Что вы давите селян, хотите чтобы они пошли в коллектив и были вечными рабами Соввласти»* (л.д. 25, 28, 29, 30, 34, 37, 38, 40).

4. ПРОЖЕЙКО Антон Тимофеевич, 1895 года рождения, кулак, до революции имел 22 десятины земли, (л.д. 18) в настоящее время хлебопашец, имеет 8,86 десятин земли на 5 едаков, хату, клуню, лошадь, корову, облагался налогом в 169 руб., женат, с нисшим образованием, подданный УССР, пользующийся избирательными правами. В прошлом член союза хлеборобов-собственников, участник кулацкого восстания 1920 года проводит антисоветскую агитацию совместно с проходящими по делу обвиняемыми и будучи умственным развитым, является активным представителем данной группы на селе.

В 1926 году, от имени группы кулаков выдвигался на выборном собрании села в состав сельсовета и при неудаче его проведения, был делегирован представитель кулаков села в гор. Харьков в ВУЦИК с жалобой на якобы незаконное проведение перевыборного собрания (л.д. 38, 39, 48).

В 1929 году выступал на собрании совместно с обвиняемым ВашкулатОМ с целью срыва собраний, где говорил о распространении облигации

госзаймов равномерно по дворам независимо от мощности хозяйства.

В 1929 году, при проведении хлебозаготовок выступал на собрании села совместно с обвиняемым ТЕРЕЩЕНКО Иваном, где говорил: *«Хлеба продать государству нельзя, его у самих селян нет. Последний хлеб хотят у селян забрать и за границу отправить»*.

При проведении кампании по контрактации посевов и скота, на собрании говорил: *«Зачем контрактывать, кто захочет продать, тот и так продаст. Видно хотят у нас забрать весь урожай, чтобы мы им не пользовались»* (л.д. 30, 34, 37, 38, 39–41).

5. ОГИЙ Архип Феодосьевич, 1877 года рождения, кулак-экспертник, до революции имел 11 десятин земли (л.д. 20), в настоящее время хлебопашец, имеет 5,65 десятин земли, хату, клуню, сарай, коня, корову и нефтяную молотилку. (л.д. 20) Облагался в экспертном порядке в 317 руб. (л.д. 49), с нисшим образованием, женат, подданный УССР, лишен избирательных прав, в прошлом член союза хлеборобов, участник вооруженной самообороны на селе при гетмане, в 1920 году при кулацком восстании оказывал поддержку повстанцам, снабжая их оружием и проч. Совместно с проходящими по делу обвиняемыми проводил систематическую антисоветскую агитацию. Во время проведения кампании по самообложению и распространению облигаций по госзайму выступает на собраниях вместе с обвиняемыми ВашкулатОМ, ПРОЖЕЙКО и другими, где проводил установку влекшую срыву этих кампаний, говоря что сумма самообложения и облигаций госзаймов должны быть распределены равно по дворам независимо от мощности хозяйства.

Осенью 1929 года при проведении кампании по коллективизации принимал участие в распространении слухов о том, что *Керенский идет войной на Россию, организывает армию во Франции* и т.п. (л.д. 29, 30, 34, 37–40).

6. ТЕРЕЩЕНКО Иван Архипович, 1870 года рождения, кулак-экспертник, до революции имел 10 десятин земли, раскулачивался, было отобрано 7 десятин земли, коня, корову и 500 п. хлеба. В настоящее время хлебопашец, имеет 3,11 десятин земли, хату, клуню, два сарая, комору, лошадь, корову и конную круподерку (л.д. 19). С нисшим образованием, женат, подданный УССР, лишенный избирательных прав. В прошлом член союза хлеборобов-собственников.

В 1918 году при гетмане – участник кулацкой вооруженной самообороны. Участник кулацкого восстания в 1920 году. Проводит систематическую антисоагитацию на селе, совместно с проходящими по делу обвиняемыми. Участник кулацких собраний у обвиняемого Вашкулата.

В 1929 году во время хлебозаготовок выступал на сельском сходе со-

вместно с обвиняемым ПРОЖЕЙКО Антоном, где говорил: *«Хлеб продавать государству нельзя, его у самих селян нет, последний хлеб хотят забрать и за границу увезти».*

При проведении кампании по контрактации говорил: *«Зачем контрактировать, кто захочет хлеб продать тот и так продаст. Видно у нас хотят забрать весь урожай, чтобы мы им не пользовались».*

Будучи последовательным в проводимой им агитации, из причитающихся с него к сдаче 60-ти пудов хлеба, ничего не сдал. Наложённые 100 руб. штрафа не уплатил. (л.д. 50) Угрожал селянам, что: *«Как только власть переместится, вернет забранную у него землю с кровью»* (л.д. 27, 28–30, 34, 37, 39, 40).

7. КОШМАН Емельян Герасимович, 1880 года рождения, до революции служил жандармом Киевского Жандармско-Полицейского Управления на ст. Киев пасс. с 1906 по 1917 год, одновременно имел 9 десятин земли, которую обрабатывает и по настоящее время. Имеет хату, клуню, сарай, лошадь, корову, женат, с нисшим образованием, подданный УССР, лишен избирательных прав. (л.д. 21) В прошлом член союза хлеборобов-собственников.

В 1918 году при гетманщине участник кулацкой вооруженной организации, так званной самообороны.

В 1920 году оказывал помощь повстанцам во время кулацкого восстания села оружием и проч. Проводит антисоветскую агитацию совместно с обвиняемым по делу. Участник кулацких собраний у обвиняемого Вашкулата. Совместно с обвиняемым ЗАГИДЬКО Никитой говорил Пред.КНС КОРЕЦКОМУ: *«Обождите скоро с вашей власти не останется и рпаха. И за что ты, дурак, воевал только»* (л.д. 29, 30, 34, 37, 40).

8. БЫСТРЫЙ Петр Кузьмич, 1880 года рождения, кулак-экспертник. До революции имел 5 десятин земли и кроме того арендовал землю и занимался торгашеством. В настоящее время хлебопашец, имеет 5 дес. земли, хату, клуню, сарай, пару лошадей, корову. Лишен избирательных прав, как торговец и как лицо пользующееся наемным трудом в сельском хозяйстве, женат, с низшим образованием, подданный УССР. В прошлом член союза хлеборобов-собственников, в 1920 году во время кулацкого восстания всячески содействовал повстанцам.

Систематическая антисоветская агитация его не доказана.

9. ЛОГВИН Андрей Павлович, 1899 года рождения, кулак-экспертник. В настоящее время имеет 4,9 десятин земли, хату, клуню, сарай, коня, корову и

круподерку. Лишен избирательных прав как торговец и лицо пользующееся рабочей наемной силой и перекупщик хлеба. Женат, с нисшим образованием, подданный УССР.

Систематическая антисоветская агитация его не доказана.

Все изложенное подтверждается рядом свидетельских показаний и частичным сознанием обвиняемых, а посему,

ПОЛАГАЛ БЫ

Следдело № 192 передать на рассмотрение Судебной Тройки при Коллегии ГПУ УССР с ходатайством о применении к обвиняемым следующих мер социально защиты:

Вашкулата Никиту Петровича, 1883 года рождения, жителя села Борисполь, пользующегося избирательными правами, обвиняющегося по ст. 54-10 УК УССР

ЗАГИДЬКО Никиту Петровича, 1887 года рождения, жителя села Борисполя, лишенного избирательных прав, обвиняющегося по ст. 54-10 УК УССР о заключении в Концлагерь СРОКОМ НА ДЕСЯТЬ ЛЕТ КАЖДОГО

БЕЛЕЦКОГО Михаила Лаврентьевича, 1870 года рождения, жителя села Борисполь, пользующегося избирательными правами, обвиняющегося по ст. 54-10 УК УССР,

ПРОЖЕЙКО Антона Тимофеевича, 1895 года рождения, кулака, жителя села Борисполя, пользующегося избирательными правами, обвиняющегося по ст. 54-10 УК УССР,

КОШМАНА Емельяна Герасимовича, 1880 года рождения, кулака-экспертника, жителя села Борисполя, лишенного избирательных прав, обвиняющегося по ст. 54-10 УК УССР,

ОГИЯ Архипа Феодосьевича, 1877 года рождения, кулака-экспертника, жителя села Борисполя, лишенного избирательных прав, обвиняющегося по ст. 54-10 УК УССР,

ТЕРЕЩЕНКО Ивана Архиповича, 1870 года рождения, кулака-экспертника, жителя села Борисполя, лишенного избирательных прав, обвиняющегося по ст. 54-10 УК УССР о заключении в концлагерь СРОКОМ НА ПЯТЬ ЛЕТ.

БЫСТРОГО Петра Кузьмича, 1880 года рождения, кулака-экспертника, жителя села Борисполя, лишенного избирательных прав, по ст. 54-10 УК УССР.

ЛОГВИНА Андрея Павловича, 1899 года рождения, кулака-экспертника, жителя села Борисполя, лишенного избирательных прав, обвиняющегося

по ст. 54-10 УК УССР за недоказанностью обвинения ИЗ-ПОД СТРАЖИ ОСВОБОДИТЬ.

ОПАЛИЙ Дмитрий Емельянович, 1882 года рождения, житель села Борисполя, пользующийся избирательными правами из-под стражи освобожден в процессе ведения следствия как середняк и за недоказанностью его обвинения по ст. 54-10 УК УССР.

Справка: Обвиняемые Вашкулат Никита Петрович, ЗАГИДЬКО Н.П., БЕЛЕЦКИЙ М.Л., ПРОЖЕЙКО А.Т., КОШМАН Е.Г., ОГИЙ А.Ф., ТЕРЕЩЕНКО И.А., содержащиеся под стражей в Киевском Допре 2-ц сего числа перечисляются содержанием за Судебной Тройкой при Коллегии ГПУ УССР.

Уполномоченный (подпись) Скальский
 Согласны: Начследчасти (подпись) Загорский
 Нач-к ГПУ (подпись) Иванов».

**«ВЫПИСКА ИЗ ПРОТОКОЛА № 67
 СУДЕБНОЙ ТРОЙКИ ПРИ КОЛЛЕГИИ ГПУ УССР
 от 10 марта 1930 года**

СЛУШАЛИ:	ПОСТАНОВИЛИ:
7. Дело № 122 Киевского Округа дела ГПУ по обв. гр. гр. 1. ПРОЖЕЙКО Антона Тимофеевича, 2. Вашкулата Никиты Петровича и друг. в кол. ПЯТИ человек по ст. 54-10 УК УССР	1. ПРОЖЕЙКО Антона Тимофеевича заключить в концлагерь сроком на ПЯТЬ лет считая срок с 7/II-30 г. 2. Вашкулата Никиту Петровича заключить в концлагерь сроком на ТРИ года, считая срок с 7/II-30 г. 3. ОГИЯ Архипа Федосеевича выслать через ПП ОГПУ в Сев. край сроком на ПЯТЬ лет считая срок с 7/II-30 г. 4. БЕЛЕЦКОГО Михаила Лаврентьевича 5. ТЕРЕЩЕНКО Ивана Архиповича 6. БЫСТРОГО Петра Кузьмича 7. ЛОГВИНА Андрея Павловича из-под стражи ОСВОБОДИТЬ, дело в отношении их ПРЕКРАТИТЬ и сдать в архив.

Секретарь Коллегии ГПУ УССР и Начальник УСО (подпись)».

**«ВЫПИСКА ИЗ ПРОТОКОЛА № 67
 ЗАСЕДАНИЯ СУДЕБНОЙ ТРОЙКИ
 ПРИ КОЛЛЕГИИ ГПУ УССР
 от 10/III-30 г.**

СЛУШАЛИ:	ПОСТАНОВИЛИ:
Дело № 122 Киевского Округа дела ГПУ по обв. гр. гр. 1. ЗАГИДЬКО Никиты Петровича, 47 лет, урож. с. Борисполь, Киевского окр. по ст. 54-13 и 54-10 УК УССР. 2. КОШМАНА Емельяна Герасимовича, 50 лет, урож. с. Борисполь по ст. 54-13 и 54-10 УК УССР.	ЗАГИДЬКО Никиту Петровича КОШМАНА Емельяна Герасимовича – РАССТРЕЛЯТЬ Дело сдать в архив.

Секретарь Коллегии ГПУ УССР и Начальник УСО (подпись)».

За схожими звинуваченнями участі в «Союзі хліборобів» та антирадянській пропаганді на Бориспільщині лише в кінці 1929 року – першій половині 1930 року засуджено десятки хліборобів.

**«Утверждаю
 Зам прокурора Киевской области
 советник юстиции 3 класса Ю.А. Антоненко
 14 декабря 1989 года**

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

в отношении *Прожейко А.Т.* по материалу уголовного дела (арх. № 13282) Фамилия, имя, отчество – *Прожейко Антон Тимофеевич*
 Дата и год рождения – *1895 г.р.*
 Место рождения – *с. Бровары Броварского р-на Киевской области*
 Сведения о партийности (в том числе № партийного билета) – *беспартийный*
 Место работы и должность до ареста – *хлебороб с. Бровары*
 Место жительства до ареста – *с. Бровары Броварского р-на Киевской области*
 Данные о родственниках – *не установлены*
 Дата ареста, предъявлявшееся обвинение, когда и каким несудебным органом было вынесено решение по делу – *Арестован 7 февраля 1930 года*

Киевским окротделом ГПУ УССР по ст. 54-10 УК УССР за то, что «В прошлом член союза хлеборобов-собственников, участник кулацкого восстания в 1920 году, проводит антисоветскую агитацию совместно с проходящими по делу обвиняемыми». По постановлению судтройки при Коллегии ГПУ УССР от 10.03.30 года заключен в концлагерь сроком на 5 лет.

Прожейко Антон Тимофеевич подпадает под действие ст. 1 Указа Президиума Верховного Совета СССР от 16 января 1989 г. «О дополнительных мерах по восстановлению справедливости в отношении жертв репрессий, имевших место в период 30–40-х и начала 50-х годов».

Ст. помощник прокурора
Киевской области по
надзору за следствием
в органах Госбезопасности
советник юстиции (подпись) М.Ф. Ленчевский
Начальник Следственного отделения
УКГБ Украинской ССР
по г. Киеву и Киевской области
подполковник (подпись) А.Ф. Береза
12 декабря 1989 года».

«Утверждаю
Зам прокурора Киевской области
советник юстиции 3 класса Ю.А.Антоненко
14 декабря 1989 года

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

в отношении Кошмана Е.Г. по материалу уголовного дела (арх. № 13282)
Фамилия, имя, отчество – Кошман Емельян Герасимович
Дата и год рождения – 1880 г.р.
Место рождения – с. Борисполь Бориспольского р-на Киевской области
Сведения о партийности (в том числе № партийного билета) – беспартийный
Место работы и должность до ареста – хлебороб с. Борисполь
Место жительства до ареста – с. Борисполь Бориспольского р-на Киевской области
Данные о родственниках – не установлены
Дата ареста, предъявлявшееся обвинение, когда и каким несудебным органом было вынесено решение по делу Арестован 7 февраля 1930 года Ки-

евским окротделом ГПУ УССР по ст. 54-10 и 54-13 УК УССР за то, что «С 1905 по 1917 годы служил жандармом Киевского жандармско-полицейского управления, в 1918 году при гетманщине участвовал в кулацкой вооруженной организации. Проводит антисоветскую агитацию (совместно с Загидько). По постановлению судебной тройки при Коллегии ГПУ УССР от 10.03.30 года Кошман подвергнут расстрелу.

Кошман Емельян Герасимович подпадает под действие ст. 1 Указа Президиума Верховного Совета СССР от 16 января 1989 г. «О дополнительных мерах по восстановлению справедливости в отношении жертв репрессий, имевших место в период 30–40-х и начала 50-х годов».

Ст. помощник прокурора
Киевской области по
надзору за следствием
в органах Госбезопасности
советник юстиции (подпись) М.Ф. Ленчевский
Начальник Следственного отделения
УКГБ Украинской ССР
по г. Киеву и Киевской области
подполковник (подпись) А.Ф. Береза
12 декабря 1989 года».

«Утверждаю
Зам прокурора Киевской области
советник юстиции 3 класса Ю.А.Антоненко
14 декабря 1989 года

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

в отношении Загидько Н.П. по материалу уголовного дела (арх. № 13282)
Фамилия, имя, отчество – Загидько Никита Петрович
Дата и год рождения – 1887 г. р.
Место рождения – с. Борисполь Киевской области
Сведения о партийности (в том числе № партийного билета) – беспартийный
Место работы и должность до ареста – владелец пивной в с. Борисполь
Место жительства до ареста – с. Борисполь Бориспольского р-на Киевской области
Данные о родственниках – не установлены
Дата ареста, предъявлявшееся обвинение, когда и каким несудебным ор-

ганом было вынесено решение по делу – *Арестован 7 февраля 1930 года по обвинению в совершении преступления предусмотренного ст. 54-10 и 54-13 УК УССР Киевским окротделом ГПУ УССР за то, что «В 1920 г., во время восстания кулаков села, принимал участие в восстании, оказывал всемерную помощь восставшим, являлся поставщиком оружия, продуктов и пр., являлся членом повстанкома, в 1929 году проводил антисоветскую агитацию, направленную на распространение агитации против госзайма». По постановлению судебной тройки при Коллегии ГПУ УССР от 10.03.30 года расстрелян.*

Загидько Никиту Петровича подпадает под действие ст. 1 Указа Президиума Верховного Совета СССР от 16 января 1989 г. «О дополнительных мерах по восстановлению справедливости в отношении жертв репрессий, имевших место в период 30 – 40-х и начала 50-х годов».

Ст. помощник прокурора
Киевской области по
надзору за следствием
в органах Госбезопасности
советник юстиции

(подпись) М.Ф. Ленчевский

Начальник Следственного отделения
УКГБ Украинской ССР
по г. Киеву и Киевской области
подполковник
12 декабря 1989 года».

(подпись) А.Ф. Береза

**«Утверждаю
Зам прокурора Киевской области
советник юстиции 3 класса Ю.А. Антоненко
26 апреля 1990 года**

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

в отношении *Вашкулат Н.П.* по материалу уголовного дела (арх. № 13282)
Фамилия, имя, отчество – *Вашкулат Никита Петрович*
Дата и год рождения – *1873 г.р.*
Место рождения – *с. Мартусовка Переясловского округа*
Сведения о партийности (в том числе № партийного билета) – *бес-
партийный*
Место работы и должность до ареста – *хлебороб*

Место жительства до ареста – *с. Борисполь Бориспольского р-на Киевской области*

Данные о родственниках – *не установлены*

Дата ареста, предъявлявшееся обвинение, когда и каким несудебным органом было вынесено решение по делу – *Арестован 7 февраля 1930 Киевским окротделом ГПУ УССР по ст. 54-10 УК УССР за то, что проводил агитацию против проекта нового землеустройства, противодействовал проводимым кампаниям по самообложению и контрактации посевов.*

Постановлением судебной тройки при Коллегии ГПУ УССР от 10.03.1930 года Вашкулат Н.П. заключен в концлагерь сроком на 3 года.

Вашкулат Н.П. подпадает под действие ст. 1 Указа Президиума Верховного Совета СССР от 16 января 1989 г. «О дополнительных мерах по восстановлению справедливости в отношении жертв репрессий, имевших место в период 30–40-х и начала 50-х годов».

Ст. помощник прокурора
Киевской области по
надзору за следствием
в органах Госбезопасности
советник юстиции

(подпись) М.Ф. Ленчевский

И.о. Начальника Следственного отделения
УКГБ Украинской ССР
по г. Киеву и Киевской области
подполковник
24 апреля 1990 года».

(подпись) С.М. Зинич

«УССР

КОМИТЕТ ГОСУДАРСТВЕННОЙ БЕЗОПАСНОСТИ ПРИ СОВЕТЕ МИНИСТРОВ УССР

**Учтено в 1962 году
Архив Учетно-архивного отдела КГБ при Сов. Министров УССР
След. Фонд**

ДЕЛО № 133

**По обвинению Загидько Н.П. и др.
Архив № 13282»**

«Справа № 123 по обв. Вашкулата Микиту, Билецкого, Логвина Андрея, Быстрого Петра, Кошмана, Огия Архипа, Опаляя Дмитрия, Терещенко, Загидько Микиту. Статья 54-10» [46].

СПОГАДИ ОЧЕВИДЦІВ

В радянську добу тема розкуркулення була під особливим контролем, а пізніше навіть під забороною. Сьогодні очевидців цієї трагедії майже не залишилось.

Про часи розкуркулення згадує жителька Вишеньок **Кошіль Парасковія Антонівна**, 1927 р. н.:

«Де зараз розбудувалось село Петровське, там жив колись до революції і після пан по фамілії Григор. Це був найкращий участок поля, а решта землі була на обліку сільської влади. Всі Вишеньківці мали на полі наділи – так називали кусок поля, це десь біля 1 га. Коли в сім'ї родився хлопчик так давали наділ, а на дівчаток не було. І так кожний хазяїн обробляв свою ниву. Коли починалась революція, то селяни нічого не знали, а пан Григор, напевне, знав до чого воно йде і став продавати свою землю за золото. Люди купляли у кого було за що, не тільки вишенці, а й із інших сусідніх сіл. І от, продавши землю і будинок, він поїхав невідомо куди. І декілька років люди покористувались, і наступила колективізація і всю цю землю і людські наділи все відібрали. Стали примушувати людей іти в колгосп, здавати коней і інвентар, який у кого був, щоб оброблять поле колективно.

З рідної домівки – до Сибіру.

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

Хто не сперечався, а пішов добровільно працювати, це було добре, а хто відмовлявся, почалась розкуркулізація. Цю всю історію розповіла мені моя мама. Вона була 1898 р. н. Видиборець Марія Іванівна, а мені розповідала це все після війни, як саме ішли вони в колгосп. Мали вони в своєму господарстві коня, корову і тільну телицю, поросся. Запріг мій батько, Антон Пилипович, коня у воза, зложив увесь інвентар, щоб оброблять землю, прив'язав телицю до воза і повіз усе в колгосп. Мама плакала як за покійником, жалко було всього, но а щоб добровільно не здав, то теж розкуркулять. По нашій вулиці, тоді називалась «Лан», а зараз Котовського розкуркулили трьох хазяїв. Видиборець Денис Петрович сусід, хата була стара і на два виходи. У другій половині, називали хатина, жила сестра сама і не було в неї нічого. Так хату відірвали і забрали, а хатину лишили, клуню і повітку, виплетені з лози, теж поламали, забрали. Що було в хаті, може клумачок зерна, картопля, даже квасоля і то забрали, не подивились, що лишається троє дітей. Старша дочка 11 років, а хлопчик і дівчинка десь вісім – сім. Не лишали ніде нічого. А то вже дальній сусід Видиборець Антон Тимофійович і дальший сусід Видиборець Йовтух, а по-батькові не знаю звали дід «Туня», поламали хати, клуні і які були будівлі забрали все з дворів» [2; 40, с. 152–179].

Згадує **Параска Іванівна Чечуга**, 1924 р. н., жителька с. Вишеньки:

«Мого батька, Чечугу Івана Яковича теж хотіли розкуркулити, бо хата була вкрита залізом. Тоді він написав листа до самого Петровського, який відповідав за колективізацію в Україні. Батько жалівся, що його розкуркують ні за що, бо його жінка Улита – інвалід, а її рідного брата вбили куркулі, бо він був першим головою комнезаму. Якимось чудом це пісьмо дійшло до комісара Петровського, і він даже приїхав в село, щоб розібратися з цім ділом. Отак нас батьків лист врятував від розкуркулення і виселення.

Мабуть, і наш колгосп назвали імені Петровського через те, що радянський керівник приїздив у Вишеньки» [2; 40, с. 152–179].

Часи створення колгоспів та розкуркулення згадує **Олександр Ромась**, 1923 р. н., народжений у с. Вишеньки, гр. Канади:

Пит.: Ваша родина вступила до колгоспу?

Від.: Дехто. Дід вступив, бо дід був непрацездатний. Мій дядько, й один і другий не вступили. І батько не вступив. Не вступили. Батько виїхав до Києва, і мати пізніше виїхала з ним до Києва. А дядько лишився, здається, без колгоспу чи не до кінця свого життя. Він так – піде в місті трохи поробить, то на селі поживе. Так колгосп старався обминути. А дід був в колгоспі, працював у колгоспі.

Пит.: Але ви, засадничо, були середняки, так?

Від.: Так.

Пит.: Так що вони не підлягали розкуркуленню

Від.: Але все рівно позабирали все.

Пит.: Все позабирали. Чи пам'ятаєте такий момент, так званий скасування колгоспів – «бабський бунт»?

Від.: Ні, тільки я з закордонної преси почув, дома я не чув нічого.

Пит.: Як Ви вже згадали – до вас приходили відбирати весь хліб.

Від.: У нас казали – грабити.

Пит.: Грабити?

Від.: Так.

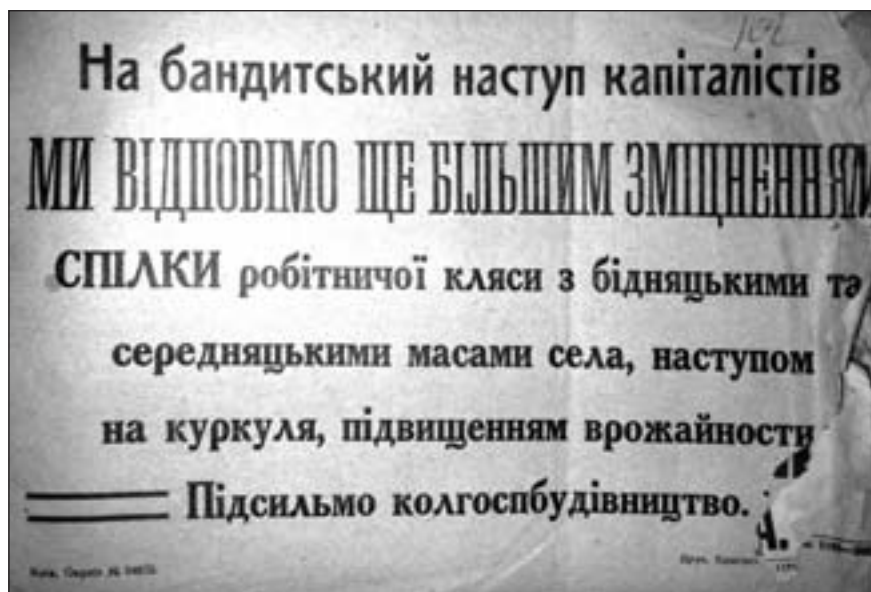
Пит.: Називали так?

Від.: Так, просто так казали.

Пит.: Чи пригадуєте собі, чи в селі СОЗ – спілка обробки землі?

Від.: Я пам'ятаю, як почали організовуватись колгоспи, не колгоспи, а фактично організовувались СОЗи. Одного разу мій дядько, материн брат, приходить додому, то через те я й пам'ятаю, і каже до свого батька, тобто мого діда: «Тату, продавайте все, бо зганяють людей в СОЗи». То через те я знаю, що були СОЗи. А щоб так, я тоді був ще замалий. Тільки в пам'яті, так.

Пит.: А чи були в селі арешти, Ви пам'ятаєте?

Листівка, яка поширювалась на Бориспільщині у 20-х роках ХХ століття.

Хата розкуркуленого Тютюна Сили Митрофановича, 1940 рік, с. Вишеньки.

Від.: У час голоду я не пам'ятаю. Пізніше, я пам'ятаю, в часи єжовщини, що було багато арештів.

Пит.: А висилки на Сибір перед голодом?

Від.: Ні, після голоду.

Пит.: Після голоду вже були, так. Колгоспний суд – такого не пригадуєте?

Від.: Я пригадую, але не мав ні нагоди, ні розуму навіть, піти на нього і послухати, бо ще був замолодий.

Пит.: А чи був у Вашому, пригадуєте, селі комітет незаможних селян,?

Від.: Ну, я не знаю, чи то був комітет незаможних селян. Моя баба їх називала грабіжницькою бригадою. Дуже просто. Пам'ятаю, як вони приходили і до нас, дехто мав червоні пов'язки на лівій руці, а дехто просто так убраний. Звідки вони походили, чи вони були сільські, чи вони були приїжджі, я нічого не пам'ятаю. Бо село було завелике і я тільки знав людей із своєї вулиці» [4, с. 80–81; 40, с. 152–179].

Про часи розкуркулення згадує **Тетяна Силівна Тернопович (Тютюн)** 1916 р.н., народилась у Вишеньках в сім'ї куркуля:

«Мої батьки – Сила Митрофанович Тютюн (народився в 1860 році) та Євдокія Артемівна Кравчун. Мама походить з культурної, шановної у Вишень-

Плакати, які поширювалися на Бориспільщині в 20-х роках ХХ століття.

ках родини, яка мешкала під горою, біля кладовища. У них була величезна пасіка, хоча найманих робітників вони не брали.

Хазяйство Сила Митрофанович держав на кутку, що звався Безсалівкою, біля Ковтеба. Воно складалося з клуні з токами, великої комори, повіток з кіньми, волами й коровами. Він також тримав риболовецьку артіль. Біля Ужолоччя стояв його млин. У нас було багато всілякого землеробського реманенту, чимало землі, навіть виїзні бречка та сани. Біля всього цього працювало багацько людей, котрим добре платив батько і трудився нарівні з іншими.

Сім'я мала трьох синів – Охріма (народився 1899 р.), Іллю і Семена – та дев'ять доньок. Я народилася у 1916 році, ще малою захворіла на віспу, бо мені не зробили щеплення: то війна, то революція, то знову війна – лікарів не було. У мене обличчя було, наче видзьобане куркою. За це мене батько не любив, а найбільше хвалився донькою Мотрею, яка дуже гарно співала і потім жила у Житомирі.

Батько дуже побивався, що в нього багато дочок, а синів – мало. На дівчат землю не наділяли. Щоб повіддавати їх заміж по-людськи, потрібно було прикуповувати угіддя.

Через хворобу я ледве закінчила три класи. Мене одна жінка забрала на Красний Хутір у няньки своїм дітям – моїй ровесниці Галі та трохи старшо-

му Колі. Іноді навідувалася мама, але я не знала – хто та тітка. Вона приносила гостинці й дедалі частіше плакала. А я думала: чого ця жінка весь час плаче? Потім я перейшла нянькою в Передмісню та Микільську Слобідки.

Пізніше довідалася, що моя родина переживала страшні часи. На селі виникали супряги й комуні. У куркулів та заможних селян забирали все майно. Дійшла черга й до батька. У сільраді він сказав: «То не дурний придумав: кому – НА, а кому – НІ». За це його забрали в тюрму. Там його дуже били, а цигани в камері хотіли зарізати. Все ж батька випустили. Він повернувся у Вишеньки й віддав усе добро комуні. Забрав маму, синів Іллю й Семена та перебрався до Києва.

Під урвищем, недалеко від Володимирського ринку, вирив спочатку землянку. Почав стягуватися на сяку-таку хатину. Люди бачать, що селяк будується – значить, у нього є гроші. Тому двічі нападали якісь бандити, катували усіх, вимагаючи золота. Від побоїв першою померла мама, а потім і брат Ілля. Обоє поховали у Вишеньках» [2; 40, с. 152–179].

Селяни як могли чинили опір насильницьким діям радянської влади.

Україна була серед регіонів СРСР, де опір селянства набув масового характеру, нерідко доходючи до збройної боротьби проти дій влади. Загалом у 1930 р. ДПУ УСРР зафіксувало в республіці 4098 виступів, тобто майже 30% від їх кількості по всій країні. Середню кількість учасників одного виступу чекісти оцінювали у 298 селян. Підрахунки свідчать, що на території радянської України понад 1,2 млн. людей брали участь в активних формах опору колективізації. Щомісячний рівень масових виступів українського селянства в 1930р. виглядав так: січень – 45, лютий – 200, березень – 294, квітень – 169, травень – 208, червень – 186, липень – 83, серпень – 55, вересень – 46, жовтень – 129, листопад – 23, грудень – 9 [30, с. 38; 40, с. 152–179].

Переважно більшість насильницьких актів спрямовувалися проти «своїх», місцевих активістів. Війна держави проти селянства посилювала розкол селянського світу. Але це було не стільки загострення «класових суперечностей» або «куркульський терор», скільки конфлікт, обумовлений руйнуванням традиційного селянського соціуму в умовах насильства з боку влади.

У березні 1930р. в Борисполі спалахнув селянський бунт. Ось що пише про один такий епізод дослідник цього періоду П.Бачинський: «У Борисполі натовп селян до 500 чоловік вирішив не допустити виселення розкуркулених. Селяни виставили охорону біля куркульських дворів, побили комсомольців і члена районного партійного комітету, влаштували мітинг, на якому різко висловилися проти примусової колективізації і розкуркулення. Лише за

допомогою військ ДПУ і загону міліції селян розігнали, арештували при цьому 25 чоловік, в тому числі місцевого священника («Київська правда», 1994 рік, 28 липня).

Російський письменник І.Бабель як кореспондент столичної газети мав описувати «переможні кроки колективізації» у селах під Києвом, зокрема у Великій Стариці. В оповіданні «Коливушко» із циклу оповідань «Велика Стариця» з великою повагою описує він господаря, який разом із родиною важко працює на своїй землі. Доля Коливушка – гірке і правдиве свідчення про те, як руйнувалися міцні селянські господарства, калічилися людські долі. Страшно читати останні слова селянина, з якими звертається він до своїх односельців: «Куди ж ви гоните мене?...Куди я піду? Я ж народжений серед вас...» І далі автор пише: «З тих пір ніхто не бачив його у Великій Стариці».

Всього за роки колективізації в Бориспільському районі було розкуркулено сотні сімей. Ось як розкуркулювали жителя с.Іванкова В.Й. Пшеничного. Розповідає його дочка – Софія Василівна Васик: «Батько був добрим теслярем, мав «золоті» руки. Сам робив усе вдома, допомагав односельцям і мав добрі заробітки. Коли почали загонити до колгоспу, батько відмовився писати заяву. За це його заарештували і дві доби тримали в холодному підвалі. Але він так і не написав заяви. Через тиждень прийшли до нас вдруге. Родину вигнали з двору, а в хаті повибивали вікна, зірвали двері, пограбували хатне майно: меблі, продукти. За третім разом господарство пограбували остаточно. Влада забрала все нажите моїми батьками майно: хату, клуню, всю худобу, одяг, воза, плуга, борони. Після того нам довелося шукати пристановище у сусідів. Мати, хоча була молода, але недовго жила після того.»

Такому жорстокому насиллю селяни постійно чинили супротив, в тому числі зі зброєю в руках. В селах району було багато озброєних загонів, так званих банд, що склались з «ворогів радянської влади». Вони вбивали місцевих активістів, спалювали їх будинки, залякували, як могли воювали проти більшовиків.

Але сили були надто нерівними. Репресивна машина згодом знищила майже всіх непокірних, справжніх господарів своєї землі, справжніх українців.

* * *

*

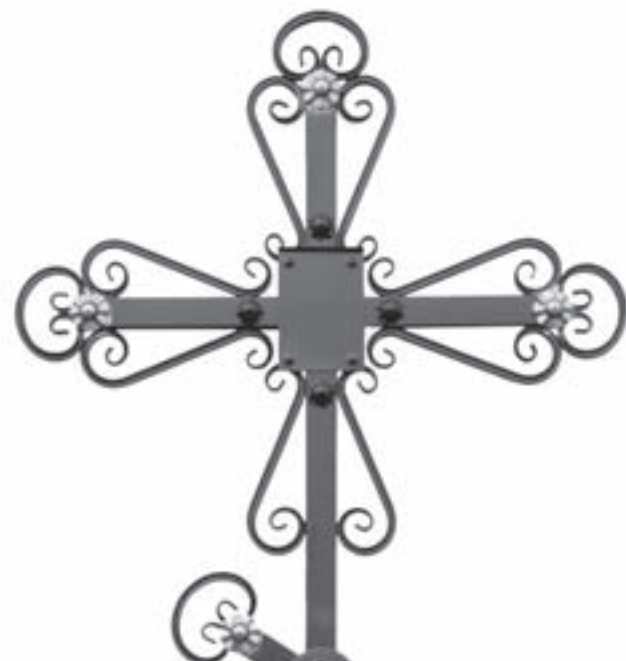

Організовані радянською владою маніфестації проти куркулів.

Будь директен!

РАЗОБЛАЧАЙ
ВРАГА
ПОД ЛЮБОЙ
МАСКОЙ.

Розділ ІХ

**Криваві
жнива**

КРИВАВІ ЖНИВА

В 1937 році пройшли гучні судові процеси над «ворогами народу» у Бориспільському, Уманському, Білоцерківському районах Київщини. Судили переважно спеціалістів сільського господарства. Проходили судилища за одним сценарієм: звинувачення в шкідництві.

У Бориспільському районі карні органи НКВС найбільше «шкідників» виявили у тваринницькій галузі, де спостерігався падіж тварин. Доноси вказували на колгосп «Червоний Жовтень» с.Вороньків, де дільничим ветлікарем працював Захарченко. Його звинувачували в отруєнні миш'яком 32 овець і в тому, що в с.Ревне труп хворої на сибірку тварини розтинав у приміщенні, де стояли 200 голів здорової худоби, а шкіру розстелив на горіщі молочарні, звідки кров стікала на сепаратор. І це, за висновком донощика, могло привести до захворювання людей. На сторінках газети невідомий А.Шелест розповідав, що Захарченко лікуванням тварин не займався, вимагав хабарі за найменшу послугу, не відгукувався на прохання колгоспників і видавав санітарам у ветаптечки сильнодіючий яд. Словом, це людина з темним минулим, «за старого часу був у чині підполковника» і за личиною «фахівця» приховується тільки ворог народу [1; 8].

Поряд нові й нові факти викриття «націоналістів» і «петлюрівців». У Старинському зернорадгоспі викрито сина офіцера Зайця, який шляхом обману пробрався в партію і навіть був секретарем парторганізації. Засміченою виявилась і парторганізація цукрозаводу, де були люди з темним минулим, зокрема Спис. Колись у Воронькові він був головою церковної громади та учасником гетьманської банди. Заступник голови райвиконкому Нестеренко виключений з партії за те, що приховував своє соціальне становище і співчував «націоналістичній, контрреволюційній організації молоді» [1; 9]. Таким чином на сторінках газети були викриті «вороги народу», «націоналісти», «петлюрівці», які потрапили в зону гнівної і нещадної критики. Винних у «злочинах» арештували і після сфабрикованого слідства виносили вироки, засуджували до різних строків таборів чи до розстрілу. Люди зникали невідомо де і коли. Гинули в далеких сибірських таборах від непосильної виснажливої роботи, від хвороб або їх просто розстрілювали. Жодна сім'я не могла дізнатися, де могила їхнього батька.

В 1937 р. широкого розголосу набула діяльність так званої антирадянської шкідницької групи у земельних органах. За повідомленням прокуратури ця група ставила собі за мету повалення існуючого в СРСР ладу і реставрацію

ЧЕРВОНІЙ ТЕРОР

капіталізму. Головним напрямком діяльності цієї групи було шкідництво у тваринницькій галузі. У Бориспільському районі до цієї групи входили старший ветлікар райземвідділу Сава Федій, старший зоотехнік Михайло Альонкін і завідувачий райземвідділу Семен Тарабан. Їм приписували дії, що компроментували колгоспну систему як соціалістичну форму господарювання, штучно викликали невдоволення селян партією і радянською владою, турбувалися за відновлення капіталізму «в нашій щасливій радянській країні». Викриті «вороги народу» були вихідцями тільки з ворожого радянській владі класу. Зокрема, С.Федій характеризувався як виходець із куркульської сім'ї, що намагався відплатити колгоспному селянству за ліквідацію куркульського класу. У контрреволюційну організацію завербований керівним працівником Київського облземвідділу.

М.Альонкін рекомендований С.Федієм як «незамінний спеціаліст». С.Тарабан виключений з партії як син «крупного куркуля» с.Рогозів. Звинувачення висувалися такі: С.Федій минулого 1936 р. не забезпечив у районі організованого проведення дезінфекції свинарників, корівників, стаєнь, стан яких не відповідав санітарним нормам. Він не вжив відповідних заходів проти рожі, чуми, сибірської язви, від яких гинула худоба. У результаті такої діяльності в 1936–1937 рр. у районі загинуло 2078 свиней, 92 голови великої рогатої худоби, 338 коней, 306 овець. За висновком слідчих органів, він робив насивні щеплення в колгоспах сіл Вишеньки, Рогозів, Вороньків та ін. У 1936 р С.Федій у бориспільському колгоспі «Перемога» робив щеплення свиням проти рожі тоді, коли вони гинули від чуми. Наслідком такого щеплення за кілька днів загинуло 90 голів свиней.

С.Тарабану та М.Альонкіну приписали те, що вони склали неправильні плани розвитку тваринництва, особливо завищували плани поголів'я у тих колгоспах, які не мали міцної кормової бази, а в тих господарствах, де кормів було вдосталь, зменшували. З їх вини зірвано план будівництва приміщень для тварин, створено загрозу загибелі тварин, не доведено заходів ремонту приміщень і зірвано строки заготівлі силосу. У вищі органи влади вони давали неправильні зведення [1; 10].

І ось 20 жовтня 1937 р. у бориспільському клубі почався суд. Сюди з'їхалися з багатьох сіл району колгоспники, зооветспеціалісти, фахівці сільського господарства. Всього 700 чоловік. Голова виїздної сесії київського обласного суду С.Липенко оголосив початок судового процесу. До складу суду входили С.А.Нестерець, П.М.Прожейко та секретар суду Лігневська. Захисники підсудних – член київської колегії оборонців М.А.Затворницький, захисник В.С.Коднер.

«СТЕНОГРАМА СУДОВОГО ПРОЦЕСУ»

ДОПИТ ПІДСУДНОГО С.ФЕДІЯ

Липенко: Чи визнаєте себе винним у викладених звинуваченнях?

Федій (розгублено): Не повністю.

Прокурор В.Стучек: А в тому, що ви є членом контрреволюційної організації, винним себе визнаєте?

Федій: Так, я визнаю себе винним у тому, що з травня місяця 1937 року я перебував у контрреволюційній організації, в яку я був завербований колишнім відповідальним працівником облземуправління К., і в тому що по завданню К. проводив шкідницьку роботу в галузі тваринництва Бориспільського району.

Стучек: Розкажіть детально, коли і при яких обставинах ви були завербовані К. в контрреволюційну організацію?

Федій: В перших числах травня я поїхав у Київ і зайшов до К. довідатись щодо мого переведення в інший район. К. запропонував почекати, відпустив відвідувачів, і коли ми залишились удвох в кабінеті, сказав мені: «Ти з Борисполя нікуди не поїдеш, ти нам потрібний». В цей же час К. повідомив мене, що йому відомо про те, що я приховав у своїх анкетах і біографічних даних про те, що являюсь вихідцем з куркульської сім'ї і свого часу, аж до 1922 р., поділяв погляди українських націоналістів.

Стучек: Які конкретні шкідницькі настановлення ви одержали від К.?

Федій: Шкідник К. мені сказав, що в інтересах організації я повинен залишатися в Бориспільському районі і проводити шкідницьку роботу в галузі тваринництва. При цьому він заявив, що тваринництво – це така галузь, де можна шкодити скільки завгодно і результати шкідництва не будуть кидатися в вічі. Конкретно він запропонував виконати такі дії:

1. Не виконувати плану епідемічних робіт, що повинно привести до розвитку заразних хвороб.

2. Не проводити боротьби за збереження молодняка, зривати плани оздоровчих кампаній в цій галузі.

3. Гальмувати розвиток тваринництва в загальному в районі.

4. Не проводити боротьби з бруцельозом, який мав широке поширення в районі.

5. Зірвати парувальну кампанію.

6. Проводити в життя всі інші його настанови.

Стучек: Розкажіть, як ви виконали ці шкідницькі настанови К.?

ЧЕРВОНІЙ ТЕРОР

Федій: Я признаюсь, що виконував всі дані мені настанови К., що й привело до масової загибелі худоби в сс. Вишеньки, Старе, Любарці, Бориспіль. Гальмував розвиток тваринництва.

Стучек: Тим, що ви довели до загибелі худоби колгоспників, ви вели до погіршення добробуту колгоспників, до знецінення трудодня. Ви цим викликали невдоволення колгоспників?

Федій: Так, вело до зменшення вартості трудодня, до невдоволення колгоспників.

Стучек: Всі ваші дії як учасника контрреволюційної організації були спрямовані на розвал колгоспів, на відновлення капіталізму в СРСР?

Федій: У кінцевій меті це так. Я як член контрреволюційної організації намагався встановити владу капіталістів в СРСР.

ДОПИТ ПІДСУДНОГО М.АЛЬОНКІНА

Стучек: Підсудний Альонкін, чи не шкідництво є така справа, що ви колгоспам довели план розвитку тваринництва в 1936 році в липні, а в 1937 році – у жовтні?

Альонкін: Так, це було прямим шкідництвом, спрямованим на зрив розвитку тваринництва, на підрив колективного господарства.

Стучек: Це значить на розвал колгоспів, на встановлення влади капіталізму в нашій країні?

Альонкін: Та це так.

Голова суду: Посилка вами завідомо невірних зведень в облземуправління про контракцію теличок було спрямоване на замазування шкідливих дій?

Альонкін: Я свідомо замазав свою шкідницьку діяльність, зірвав заходи партії та уряду, але в цьому винен Тарабан.

Альонкін також розповів, що під час проведення весняної сівби разом із Тарабаном, за згодою колишнього секретаря райпарткому Ткаченка, дали розпорядження використовувати на тяжких сільськогосподарських роботах 2–2,5-річних коней, а також племінних корів. У шкідницьких діях вони мали спільну мету.

ДОПИТ ПІДСУДНОГО С.ТАРАБАНА

– Ні в чому себе винним не визнаю, – заявив він.

Стучек: Хто ж винен за шкідницьке планування розвитку тваринництва району в цьому році?

Тарабан: У нас основного плану розвитку тваринництва не було. У нас був лише начерк, який мали ще уточнити. Цей начерк ми робили на основі плану 1936 року.

Стучек: Як планували зріст тваринництва у 1936 році?

Тарабан: По окремих колгоспах в минулому році було допущено помилки, які шкодили розвитку тваринництва.

Стучек: Чи не є це шкідництво?

Тарабан: Це помилки

Стучек: Що ви робили, щоб припинити загибель худоби?

Тарабан: Я зобов'язав Федія, Альонкіна, щоб вони вжили всіх заходів, але вони не виконали завдання.

Суддя: Чому ви не зняли його з роботи? У вас була постанова райвиконкому, наказ облземууправління від 9 липня, щоб зняти Федія з роботи. Чому ви його не зняли?

Тарабан: Я про це сам говорив і писав, але зняти з роботи не міг, бо не було заміни.

Стучек: Чи знали ви про видану шкідницьку директиву, в якій зобов'язано голів колгоспів використовувати коней 2-2,5 років, племінних корів та слабких маток на польових роботах?

Тарабан: Ні.

Стучек: Коли ж ви про неї взнали?

Тарабан: На слідстві.

Стучек: А ви ж підписали акта про те, що ця директива шкідницька ще 19 травня 1937 року. Чому ж ви не скасували цієї директиви?

Тарабан: Не пам'ятаю.»

Про діяльність підсудних свідчили на суді ветлікар сіл Проців і Жовтневе І. Чайчевський, голова Старинського колгоспу ім. Молотова

А. Гаврилко, ветлікпом колгоспу ім. Шевченка с. Вишеньки Т.І. Шевченко.

На суді взято під варту співучасника колишнього голову райвиконкому Луку Михайловича Степанова. Суд виніс такий вирок:

«Федія Саву Даниловича з 1888 року народження, старшого ветлікаря – до розстрілу.

Тарабана Семена Феодосійовича з 1896 року народження, жителя с. Рогозів, заврайземвідділом – до розстрілу.

Альонкіна Михайла Пилиповича з 1901 року народження, старшого зоотехніка – до 20 років тюремного ув'язнення і 5 років позбавлення прав».

Винесений вирок оскарженню не підлягав. Щоб створити «громадську думку», районна газета зарясніла повідомленнями, поданими як «голос на-

роду». «Трудящі району одностайно вимагають стерти з лиця землі антирадянську шкідницьку групу підлих реставраторів капіталізму». «Смерть ворогам народу!» – вимагали робітники і службовці Бориспільської МТС, і просили суд застосувати найвищу міру покарання до «кровожадних ворогів народу». Школярі середньої школи №1 просили радянський суд: «єдино правильний вирок – розстріляти підлих запродавців фашизму». Робітники і службовці Рогозівської МТС вимагали «винести фашистським прихвосням найсуворіше покарання». Ось таку «всенародну» підтримку одержав радянський суд і його вирок [1].

Безпідставність звинувачень суду бачимо в останньому листі С.Ф. Тарабана перед стратою до своєї родини. У ньому віддзеркалена жорстока епоха масової чистки господарських кадрів, які за крок до смерті вірили в гуманність більшовцької влади і водночас не могли кинути виклик її нещадній жорстокості.

«Люба моя дружина Міля і мої рідні дорогі діти Саша, Андрюша, Вася, Маня!

Через мене ви переживаєте велике горе, но повірте мені, що я погибаю невинно, ні в чому я не винен і помираю з чистою душею. За собою я не жалію, я почуваю себе, як не дивно, дуже спокійно, цілком розуміючи суть цієї політичної справи, як цей судовий процес.

Попавши в такі обставини, я став зовсім невинною жертвою, ну що як така моя доля – ліс рубають, тріски летять. Такі операції послужать на користь загальній справі в дальнішому. Мене лише одне турбує – це доля Ваша, як Ви будете жити і як Ви зумієте пережити це горе. Моя Вам остання порада: візьміть себе в руки, будьте мужні, не падайте духом, живіть дружно між собою, Вам допоможуть в житті добрі люди, та Ви й самі уже не маленькі. Потрібно все пережити, буває так, що батько помирає, а діти самі собі пробивають дорогу в життя, завжди потрібно дивитись на всякі пригоди в житті просто, бо в природі нічого постійного немає, отже, потрібно примиритись з втратою мене, хоч це явище і не звичайне, однак нічого не вдієш.

Мої дорогі діти! Люблю Вас понад все на світі, працював для Вас і прикладав всіх сил на Ваше виховання. І сьогодні в останні години так не жалію свого життя, як Вас. Правда, воно потрібне було ще хоч на декілька років, для Вас особливо. Ну що ж, таке Ваше щастя, але справа не в тому, мої любі діти. Цю трагедію в нашому житті, яка явилась несподівано, Вам потрібно перенести без всяких психологічних ускладнень. Візьміть себе в руки, не губіть своєї природної життєздатності і розвивайтесь розумово і фізично, щоб з Вас вийшли стійкі будівники нового соціалістичного суспільства.

Будьте, діти, акуратні у всьому, ведіть себе скромно між людьми, будьте дисципліновані в роботі, дотримуйтесь охайності себе, бо в здоровому тілі – здоровий дух. Добре вчіться, питайте поради в добре освічених людей, але й свій розум майте, в Радянському Союзі молодь має всі можливості вчитись і вийти в люди людиною освіченою, набути якусь кваліфікацію. Для цього потрібне лише Ваше бажання і настирливість. Бережіть маму – вона одна може зберегти вас в купі. Бувайте здорові, бажаю Вам всім щастя і довго-довго жити. Остаюсь Ваш назажди. Прощайте. 23.10.37 р. С.Тарабан» [1; 14].

В газеті «Пролетарська Правда» за 22 жовтня 1937 року висвітлювались події в Бориспільському районі [12].

«ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО СУД НАД ШКІДНИЦЬКОЮ ОРГАНІЗАЦІЄЮ В БОРИСПІЛЬСЬКОМУ РАЙОНІ

Антирадянська шкідницька організація в Бориспільському районі (з обвинувального висновку).

Органами НКВС в Бориспільському районі Київської області викрита антирадянська шкідницька група в системі земельних органів, що ставила собі за мету повалення радянського ладу і реставрацію капіталізму. Основним методом для здійснення антирадянської шкідницької діяльності цієї групи було знищення колгоспної худоби шляхом організації ряду шкідницьких актів.

Шкідницьку діяльність цієї групи очолював кол. старший ветеринарний лікар райземвідділу син куркуля Федій, старший зоотехнік Аленкін і кол. завідувач райземвідділу Тарабан.

Федій був завербований до контрреволюційної шкідницької організації колишнім керівним працівником Київського Обл. ЗУ, членом антирадянської організації, і за його завданням проводив шкідницьку роботу в галузі тваринництва по Бориспільському району.

Важко передати в стислих рядках увесь перелік підлих, шкідницьких контрреволюційних дій ворогів. Зупинимось тільки на окремих з них.

Внаслідок контрреволюційної діяльності цієї групи напротязі 1936–1937 рр. в районі загинуло 2078 свиней, 92 голови рогатої худоби, 338 коней

ЧЕРВОНІЙ ТЕРОР

та овець. Федій навмисне зривав дезінфекції приміщень для тварин: коровників, свинарників, конюшень, навмисне не провадив протиепізоотичних заходів, внаслідок чого худоба хворіла і гинула від інфекційних захворювань.

Федій зривав і всіляко перешкоджав мобілізації ветперсоналу на боротьбу з епідемічними захворюваннями худоби і це призвело до великої кількості захворювань і падежу худоби в колгоспах ім. Шевченка, ім. Петровського, ім. Ворошилова і т. ін. Щоб приховати свої підлі злочини, цей шкідник заплутав облік інфекційних захворювань худоби, не провадив запобіжних прищеплювань.

В 1936 р. Федій у колгоспі Перемога в м. Борисполі дав вказівки провадити свиням щеплення проти бешихи тоді, як вони хворіли на чуму. За кілька днів загинуло близько 90 свиней.

В колгоспі «Серп і молот» м. Бориспіль свиня захворіла на сибірку. Федій для того, щоб викликати захворювання серед колгоспників, дозволив м'ясо і сало вбитої свині видавати колгоспникам для їх харчування. Цим шкідники контрреволюціонери прагнули викликати обурення колгоспників.

Співучасники бандита Федія, шкідники Тарабан і Аленкін у цілому ряді колгоспів неправильно планували розвиток свиней, навмисне зменшували поголів'я, всіляко домагались, щоб кількість свиней у районі весь час зменшувалась. Тарабан і Аленкін, щоб викликати захворювання і падіж худоби, навмисне зірвали будівництво помешкань для тварин.

Мерзенні шкідники Аленкін і Тарабан зірвали ліквідацію без корівності серед колгоспників Бориспільського району, багато шкодили, щоб залишити на зиму всю худобу без кормів. Вороги народу предстали перед радянським судом.

Обвинувачених Федія, Тарабана і Аленкіна судить спецколегія Київського обласного суду. Справа почалась слуханням у м. Борисполі 20 жовтня.»

Про «ворогів народу» постійно друкувались матеріали в районній газеті. В ній наводилися факти «шкідницької» діяльності директора Рогозівської МТС Таратути. Звичайні господарські недоліки підносились як результат роботи «шкідників», що діяли в селах Жовтневе, Дударків, Глибоке, Іванків, Бориспіль. Вороньківські керівники колгоспу звинувачувалися за незадовільний стан політичної агітації серед колгоспників та односібників. Наприклад, партійна організація, очолювана Григоренком, нараховувала 11 членів і кандидатів партії, мала агітком із п'яти чоловік та 46 читців і бесідників, але в селі не приступали до вивчення «Положення про вибори до Верховної Ради

СРСР». Звинувачувалися голова колгоспу «Червоний Жовтень» Тютюнник і його заступник у тому, що не провели жодної бесіди або читання газети. Це було у серпні. Керівники колгоспу думали більше про збирання хліба та підготовку до сівби озимих, ніж про читання газет. Їх звинувачували за низький стан агітації саме в той час, коли церковники розгорнули свою діяльність і збирали підписи під вимогою відкриття церкви [1; 7].

В робочих газетах знову і знову з'являлися публікації під заклично – воєвничою назвою «До кінця викрити ворожу націоналістичну зграю». В одній з них йшлося про те, що до керівництва вороньківського колгоспу «Червоний Жовтень» проникли шкідники в особі голови Тютюнника, його заступника Шевчука, бухгалтера Яхнія і комірника Гайдука, які навмисне знищили колгоспний хліб, склавши в одну купу сухе і вологе зерно. Подано характеристику кожного із членів «банди». Тютюнник під час громадянської війни був начальником штабу загону, який у Бориспільському районі боровся проти радянської влади. Шевчуку приписувалося те, що пропив колгоспні гроші і замість збереження хліба «пиячив з класово ворожими елементами». Бухгалтер Яхній – «людина з темним минулим», знущався з колгоспників, а Гайдук – просто «відвертий ворог, злодій, шкідник». Ось ця «націоналістична банда» спрямовувала свою роботу на підлив колгоспу, зменшуючи вартість трудодня. Тому всіх їх було викрито і віддано до суду.

У лещата репресивної машини потрапив і голова вороньківського колгоспу ім. Леніна Яків Мусійович Ручко. Свого часу він працював на київському заводі, брав участь у повстанні проти Центральної Ради, був головою військкредкому, комісаром. У селі Воронькові організував кооперацію, його обрали головою сільради. 1929 р. очолив колгосп, вступив у члени партії. За свідченням вороньківців, Ручко був хорошим організатором і керівником. У голодному 1933 р. організував харчування в колгоспі, багатьох вороньківців врятував від голодної смерті. А 18 березня 1938 р. його арештували як контрреволюціонера і розстріляли. Реабілітований 1956 р. [1; 15].

* *

* *

«ВСЕ СВОЄ ЖИТТЯ Я ПОКЛАВ НА БОРТЬБУ З РАДЯНСЬКОЮ ВЛАДОЮ»

«Все своє життя я поклав на боротьбу з радянською владою», – так сказав на першому допиті агроном Андрій Левченко. В «Постанові про арешт Андрій Яковича Левченка від 11 лютого 1938 року» чітко записана підстава його ув'язнення: «В прошлом был Петлюровец и активный участник восстания 1920 года, будучи в Борисполе проводил антисоветские акции против мероприятий Соввласти». Лаконічними були довідка Бориспільської сільської ради та анкета обвинуваченого, що подаються мовою оригіналу, які були одною з головних причин його розстрілу.

**«БОРИСПОЛЬСЬКА
СІЛЬРАДА
Бориспольського району
Київської області
16/II 1938**

ДОВІДКА ХАРАКТЕРИСТИКА

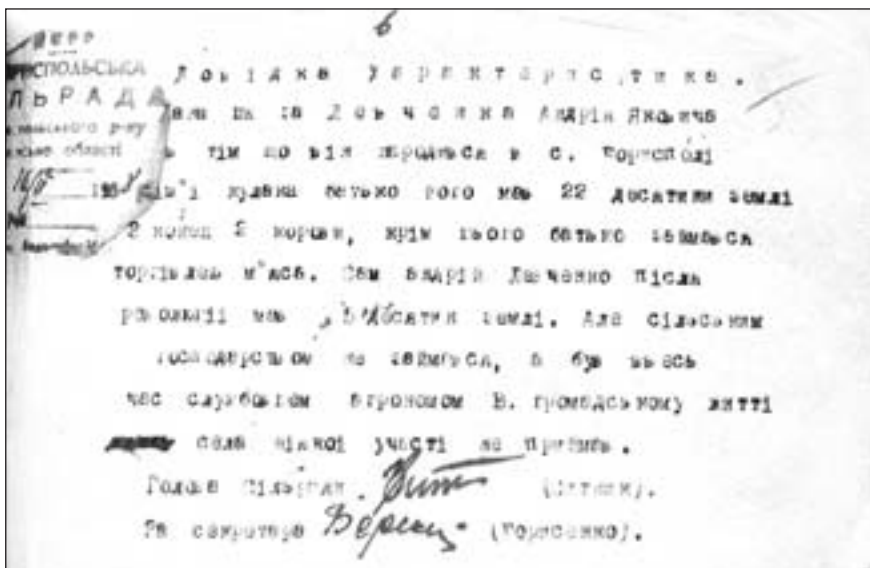
Дана ця за Левченка Андрія Яковича в тім що він народився в с. Борисполі сім'ї кулака батько його мав 22 десятини землі 3 коней 2 корови, крім цього батько займався торгівлею м'яса. Сам Андрій Левченко після революції мав 5 десятин землі. Але сільським господарством не займався, а був весь час службовцем агрономом. В громадському житті села ніякої участі не приймав.

Голова Сільради (Ситник).
За секретара (Борисенко)».

«АНКЕТА АРЕСТОВАНОГО

Фамилия *Левченко*
Имя и отчество *Андрей Яковлевич*
Дата рождения: *число 30 месяц ноября год 1892*
Место рождения *м. Борисполь Киевской обл.*
Место жительства (адрес) *м. Борисполь ул. Карла Маркса, № 7*

Профессия и специальность *агроном*
 Место службы и должность или род занятий *Борисполь ДЗВ.*
 Паспорт выдан *Бориспольским ДОШ 23/III-36 г. На 5 лет ЭК №644190*
 Социальное происхождение *крестьянин середняк*
 Социальное положение *служащий*
 а) до революции *крестьянин середняк*
 б) после революции *служащий*
 Образование (общее и специальное) *среднее образование*
 Партийность (в прошлом и настоящем) *беспартийный*
 Национальность и гражданство (подданство) *украинец*
 Категория воинского учета-запаса и где состоит на учете *снят с учета*
 Служба в белых и др. к-р армиях, участие в бандх и восстаниях против власти (когда и в качестве кого) *по мобилизации служил в Петлюре и был в центральной раде баталером в 1918 г.*
 Каким репрессиям подвергался при Соввласти: судимость, арест и др., каким органом и за что) *судим в 1934 г.*
 Состав семьи: *жена Левченко Ксения Митрофановна, сын Левченко Николай Андреевич 1924 г., дочь Левченко Влада Андреевна.*
 Отже, Андрія Левченка арештували 11 лютого, 1938 року, а його пер-

Довідка-характеристика Бориспільської сільської ради на Левченка Андрія Яковича.

ший допит оформлений 27 квітня 1938 року. Тобто майже три місяці колишній офіцер армії Української Народної Республіки, штатний працівник Української Центральної Ради мужньо тримався. Можна тільки здогадуватися, як жорстоко катували його у в'язниці, щоб вибити так звані «зизнання». Після довгих тортур Андрій Левченко підтверджував все, що хотіли його мучителі.

Коротким було й «Обвинительное заключение». Вирок «трійки» та акт про виконання вироку.

«ОБВИНТЕЛЬНОЕ ЗАКЛЮЧЕНИЕ

По следственному делу №16511

По обвинению:

ЛЕВЧЕНКО Андрей Яковлевича

В преступлениях предусмотренных ст. ст. 54-2,54-11 УК УССР

Бориспольским РО НКЗД вскрыто и ликвидировано к/р. повстанческая организация создана в 1936 г. украинским националистом бывшим денкинским офицером ЛЕМЕНЧУКОМ Дмитрием Григорьевичем.

По показаниям участника этой организации Пилипейко Кирилла Андреевича изобличается в активной к/р. повстанческой деятельности и в принадлежности к организации – ЛЕВЧЕНКО Андрей Яковлевич на основании этого он был арестован.

В процессе следствия установлено, что ЛЕВЧЕНКО в прошлом активный петлюровец украинский националист на протяжении ряда лет проводил к/р националистическую работу.

На основании изложенного ОБВИНЯЕТСЯ:

ЛЕВЧЕНКО Андрей Яковлевич 1892 г. рождения уроженец и житель м. Борисполь, украинец гражданства СССР, беспартийный, кулак в 1918 г. Служил в Петлюры в должности кассира при центральной раде в 1934 г. Был осужден к 1 году принудработ за вредительство в колхозе.

Является активным участником к/р повстанческой организации в которую был завербован в 1937 г. кулаком ПИЛИПЕЙКОМ К.С.

Проводил к/р вредительскую работу в сельском хозяйстве. Как плановик РЗО с вредительской целью проводил планирование в колхозах посевных площадей.

Клеветничал на Сов. Правительство, проводил к/р агитацию по вопросу Сталинской Конституции.

ЛЕВЧЕНКО виновным себя признал в принадлежности к к/р повстанческой организации» (см. д. 8, 9, 10-11)».

«ВЫПИСКА ИЗ ПРОТОКОЛА № 229

**Заседания Тройки УНКВД Киевской Области
От 28.04-1938 года.**

СЛУШАЛИ:

ПОСТАНОВИЛИ:

Дело №16511, Переяславской Опергруппы (Бориспольского РО НКВД) по обвинению:

ЛЕВЧЕНКО Андрей Яковлевич РАССТРЕЛЯТЬ

ЛЕВЧЕНКО Андрей Яковлевич. 1892 г.р. урож. и жит. м.Борисполя, Киев.области, украинец, кулак, служил в петлюровской армии, был в должности кассира при центральной раде, судимый.

Лично принадлежащее имущество КОНФИСКОВАТЬ.

С подлинным верно:

Секретарь Тройки УНКВД

Киевской Области

Альтзицер».

«ВЫПИСКА ИЗ АКТА

Приговор Тройки УНКВД Киевской области, прот. №234

От 10 мая 1938 г. над осужденным к расстрелу Левченко Андрей Яковлевич 1892 г. рождения приведен в исполнение 20 мая 1938 г. в 23 часов.

Комендант НКВД

(Воробьев)

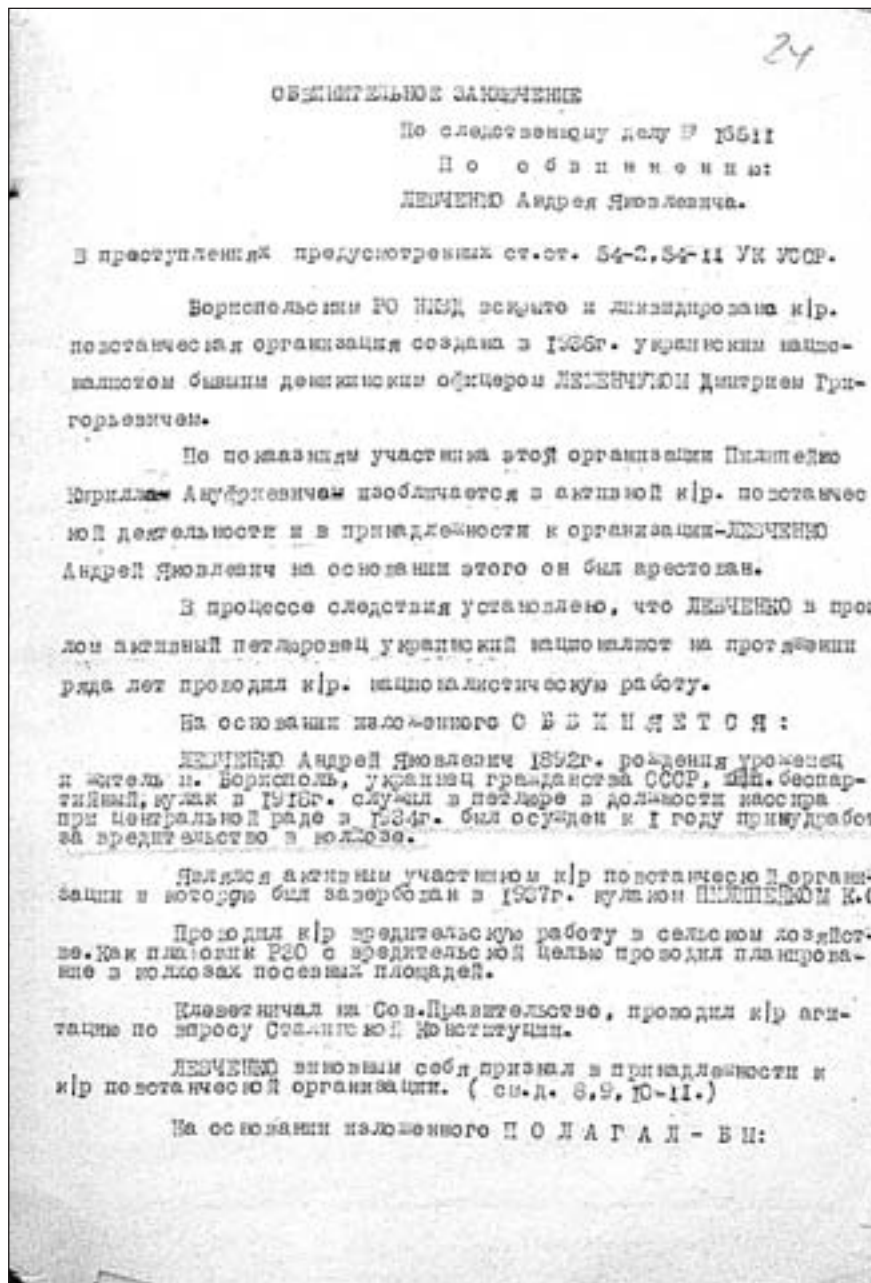
Управление НКВД

Комендатура

№ 2

Киевской области».

До 1962 року дружина Андрія Левченка нічого не знала про долю свого чоловіка і звернулася зі скаргою про причину його арешту та подальшу долю.

Обвинувальний висновок Левченка Андрія Яковича.

Виписка з акту про виконання вироку.

Опитані повторно свідки, на підставі показів яких був розстріляний бориспільський герой, дали зовсім протилежні покази. Свідчення Жминька Максима Васильовича подаються повністю за 1938 та 1962 роки.

Заяву дружини Андрія Левченка задовольнили і в цьому ж році з Левченка Андрія Яковича зняли всі обвинувачення та реабілітували.

**«ВИПИСКА
З ПРОТОКОЛУ ДОПИТУ СВИДКА ЖМИНЬКА МАКСИМА
ВАСИЛЬОВИЧА**

**УССР
НАРОДНЫЙ КОМИССАРИАТ ВНУТРЕННИХ ДЕЛ
УПРАВЛЕНИЕ ГОСУДАРСТВЕННОЙ БЕЗОПАСНОСТИ**

ПРОТОКОЛ ДОПРОСА

1938 г. февраля мес. 19 дня. Я сотрудник Бориспольского РО НКВД допросил в качестве свидетеля.

Фамилия *Жминько*
Имя и отчество *Максим Васильевич*
Дата рождения *1899 г.*
Место жительства *м. Борисполь Киевской области*

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

Гражданство *украинец*
Паспорт выдан *Бориспольским РОМ в 1937 году на пять лет*
Род занятий *Борисполь ВИК*
Состав семьи *6 членов семейства*
Образование *среднее*

«г-н Левченко плановиком агрономом Бориспольского р-на совместно с агрономами МТС и под руководством Левченка составлялись неверные посевные планы колхозами, как в 1936 так и в 1937 году, например: в 1937 году было доведено план сева гороху колхозами с. Кирова до 40 га, а колхозу с. Лебедин до 60 га, где почва земли для сева для этой культуры вовсе негодная в результате чего, эта культура погибла (сгорела) и дала урожая з 1 га 2–3 центнеры, также в с. Вишеньках и в с. Працево был неверно запланированный сев гороха, где был низкий урожай. По селу Лебедин и Киров сев гороху 100 га был запланирован неверно по вредительскому. По

Виписка з протоколу Засідання «Тройки» УНКВС Київської області від 28.11.1938 року.

селу Вишеньки и Працеву було запланіровано по вредительскому сев маку в 1937 г. где для этой культуры вобче негодная почва и мак там дал очень низкий урожай 1 ½ – 1 центнера з 1 га».

«Знаю что он очень скрытный, имеет тесную связь с женой бывшего офицера врача осужденного и сосланного на север, Анной Сергеевной, имеет с ней переписку».

«ВЫПИСКА ИЗ ПРОТОКОЛА ДОПРОСА СВИДЕТЕЛЯ ЖМИНЬКО МАКСИМА ВАСИЛЬЕВИЧА

г. Борисполь, Киев. обл.

27 октября 1962 год

«Ознакомившись с протоколом моего допроса по делу Левченко, я вспомнил, что действительно допрашивали. На допросе шел разговор о производственной деятельности Левченко как агронома, но о том что действия Левченко квалифицировались как вредительские об этом не говорилось, а почему мои слова неправильно записаны в протоколе я не знаю. Мне о вредительской деятельности Левченко ничего известно не было. В протоколе правильно записано о том, когда я познакомился с Левченко и об интимной связи с Будай Анной Сергеевной, которая у нас работала машинисткой и была женщиной легкого поведения . Уже после войны она выехала из г. Борисполя».

Так само нічого поганого про Андрія Левченка не міг сказати і Ярошук Микола Титович.

«ПРОТОКОЛ ДОПРОСА

г. Борисполь

27 октября 1962 года

Ярошук Николай Титович, 1906 года рождения, уроженец г. Житомира, украинец, гражданин СССР, беспартийный, образование высшее, проживает в г. Борисполь.

«Я ничего плохого о нем не слышал и от других лиц, которые его знали. В райземотделе Левченко работал агрономом интенсивником. Как специалист он был знающим свое дело. К работе относился добросовестно, был трудолюбивым. В те годы в работе завершалась коллективизация и Левченко принимал в этом свое участие и в общественной жизни...» [22; 42, с. 197–206].

Радянський міліціонер, 1924 рік, с. Вишеньки.

Розділ X

**РОЗПРАВА З
ДВОРЯНАМИ**

РОЗПРАВА З ДВОРЯНАМИ

Одними з перших під репресії московсько-більшовицької влади на Бориспільщині потрапили дворяни. У офіційних документах радянської влади їх називали дідичами. Це були досить заможні, високоосвічені сім'ї, які мали велику кількість землі, власні маєтки, чималий достаток. Вони займали в царській Росії високі посади, здобували вчені ступені та отримували нагороди.

Про долю кожного з них до Жовтневого перевороту 1917 року і після нього можна писати цілі історичні романи, в яких віддзеркалюватиметься трагізм їхнього життя з приходом радянської влади.

В Київському обласному архіві зберігається декілька справ за 1925 рік про виселенню бориспільських дідичів, серед них списки дідичів Бориспільщини.

ВІДОМОСТІ ЗА БУВШИХ ПОМІЩИКІВ ПО РОГОЗІВСЬКОМУ РАЙОНУ

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Походження (деф. купців, міщан та ін.)	Якою кількістю земель користувався до революції	Загальний стан до революції	Взаємовідношення з селянством	Якою землею, майном користуються зараз	Як використовують землю (трудовим чи не трудовим способом)	Висновки РЗУ про те чи слід до нього примінити Закон від 20/ІІІ-25 р.
1.	Н кл. Макаренка Егора Михайловича	Дворянин	47 дес.	1 хата, 1 дім, 4 сараї, 2 клуні, 1 льодник, 1 амбар.	Пасивне	дес. землі, 1 хата, 1 дім, 3 сараї.	Не трудовим	Не слід висилати
2.	Савинська Ганна Іванівна	3 міщан	47 дес.	1 хата, клуня, 2 повітки, 2 повітки, 2 комори, сінник, 2 корови, 3 коней	Гарні	Не яким, знаходиться на утриманні зятя Ігната Камінського	Не трудовим	Не слід виселяти
3.	Писарів Михайло Васильович	Дворянин	97 дес.	1 дім, комора, 5 сараїв, 1 клуня	Зараз в селі не мешкає, а зв'язок мав лише з за спожитками	6, 50 д. землі, 1 дім, 1 клуню, 2 повітки, 1 амбар, 1 сіялка	Земля використовується виключно не трудовим способом і не сам. Сім'я в госп-ві не працює як тепер так і раніше.	Слід виселити
4.	Бобровников Андрій Іванович	Дворянин	77 дес.	1 хату, 1 сарая, 2 амбара, 1 клуню	Пасивне	4 д. землі, 1 хату, 1 сарай	Не трудовим способом	Не слід виселяти

« ЗАВ РЗУ

(підпис)»

Прізвище, ім'я та по батькові	Чи складався акт про виселення	Походження	Кількість землі до революції	Кількість землі після революції	Коли виселити та на якій підставі	Якщо не висел., то чому	Примітка
1. Навакович Микола Павлович	Перевірити Складався	Із дворян	170 дес.	8 дес.	Не виявлено	Пост. РВК і ЦВК виселити з відміткою ВЦВК і записано як учителя	Весь час судиться з біднотою, залякує їх зміною влади. Слід виселити.
2. Ніговська М.Т.	Теж перевірити	Теж	250 дес.	6 дес.	_ , , _	Теж за старістю	Слід виселити
3. Ніговський І.М.	Теж перевірити	Теж	100 дес.	8 дес.	_ , , _	Тому, що перебував за кордоном в білій армії. Є діти в Борисполі.	Був білий проти радянськ. влади. Слід виселити родину.
4. Годованик Ю. та Шумкова М.	Теж перевірити	Теж	100 дес.	8 ½ дес.	_ , , _	Теж як вчителька, а друга як жінка професора	Весь час судиться з біднотою. Слід виселити.
5. Чубинская К.	Теж перевірити	Теж	110 дес.	7 дес.	_ , , _	Теж як вчителька	Зовсім не живе в районі
6. Долинская Л.	Теж перевірити		Перед революцією в Борисполь, де с усад. 4½ д. скільки досі не відомо	перебралась купила дом було землі	_ , , _	Приписано прокуратурою	Перебуває в білій еміграції, слід виселити і матір.
7. Савинская Г.І.	Теж перевірити	Жінка попа	100 дес.	12 дес.	_ , , _	Відомості чому не виселена	Необхідно виселити
8. Йогансон І.К.	Теж перевірити	Із селян	125 дес.	9 дес.	_ , , _	Теж	Теж
9. Волховський С.Е.	Теж перевірити	Із дворян	25 дес.	12 дес.	_ , , _	Прописано прокуратурою	Теж
10. Горянова О.	Не має	Теж	70 дес.	—	_ , , _	Невідомо	Не перед. в районі і майна не має
11. Кісільов М.В.	Перевірити	Теж			_ , , _	Постан. Рогоз. РВК була, чому не виселена не відомо	Нема відомостей
12. Макаренко І. та Райчук М.	Теж перевірити	Теж	До 200 дес.	20 дес.	_ , , _	Нема відомостей	Слід виселити
13. Рощенко Петро Харитонович	Не складався. Перевірити РВК	Із козаків	40 дес. аренди 40 дес.	10 дес.	_ , , _	Рогозів. РВК	Був. старшина, антирадянськ. елемент. Слід виселити
14. Петрусь Гаврило Якимович	Не складався. Перевірити ДПУ	Із козаків	50 дес.	40 дес.	_ , , _	Теж	Антирадянськ. елемент, брав активну участь в підпільній олеківській організації в 1925 р.

Гол. РВК (підпис)»

У документах Київського обласного архіву є справа про родину Доменського Степана Гнатовича 1868 р.н., сина священника. Він мав дружину, також дочку священника, Оберську (Долинську) Єлисавету Онисимовну, двох синів Вадима (1896 р.н.) та Сергія (1903 р.н.).

Степан Долинський закінчив юридичний факультет Київського університету Святого Володимира, займав різні високі посади у банках царської Росії. За сумлінну працю нагороджений орденом Святого Станіслава II ступеня та срібною медаллю в пам'ять царювання Імператора Олександра III-го.

Після виходу у відставку проживав та помер у м. Борисполі, але родину його все-таки виселили: (документ подається мовою оригіналу).

«ВИТЯГ З ПРОТОКОЛУ Ч. 6 ЗАСІДАННЯ МІЖУРЯДНИЦЬКОЇ КОМІСІЇ КИЇВЩИНИ В СПРАВІ ПОЗБАВЛЕННЯ ПРАВА НА ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ ТА ВИСЕЛЕННЯ КОЛИШНІХ ДІДИЧІВ

Від 2 лютого 1926 р.

СЛУХАЛИ:

5. Поданого при відношенні Боришпільського РВК з 25/І-25 р. за ч. 6/33 протокола з 30/ХП-25 р. на гр. с. Боришполя Лізавету Онисимовну ДОЛИНСЬКУ. З анкети видно, що гр. ДОЛИНСЬКА, дворянка, дружина. Склад родини – 2 душі. Син гр. Долинської пішов з денікінцями з села та до цього часу не повернувся.

До революції – 45 дес. орної землі. Відношення до селянства погане. Зараз залишилось 4 дес. 1478 к.с. садиби, 1 житловий будинок, 2 сараї. У великому будинку містилась школа, котру Долинська в цьому році вигнала. До бідняцького селянства відноситься вороже. Гр. Долинська відмовилась підписати протоколи. Такого підписали 2 свідки. Комісія при Боришпільському РВК просить виселити гр. Долинську.

УХВАЛИЛИ:

Маючи на увазі, що гр. Л.О.ДОЛИНСЬКА дворянського походження, не підходить під арт.арт. 7 і 8 інструкції ВУЦВК і РНК УСРР з 9 вересня 1925 р., а також керуючись арт. 1 постанови ЦВК і РНК СРСР з 20 березня 1925 р. та арт.арт. 5 і 6 зазначеної вище інструкції ВУЦВК і РНК УСРР: а) виселити Лізавету Онисимовну ДОЛИНСЬКУ та членів її родини з с. Борисполя, Боришпільського району з обсягу цього села в 50 кілометрів та з Київської

округа взагалі; б) вилучити з користування гр. Долинської садибу та будівлі, що перебувають в її користуванні при с. Борисполі з заліченням в ДЗМ; в) для виконання цієї постанови надати місячний термін із дня об'яви; г) постанову подати до Президії ОВК на затвердження.

Оригінал за належними підписами .

З оригіналом згідно:

Затверджено

Правдивість ОВК» [20].

Не минула лиха година і талановитого лікаря, науковця Герасима Єгоровича Шушкова 1878 р.н., який з відзнакою в 1900 р. закінчив Київський університет Святого Володимира та отримав ступінь лікаря. Вже в 1903 р. він здобув ступінь доктора медицина. В 1904 р. Герасим Шушков служив в царській армії та брав участь в Російсько-Японській війні. Після повернення з фронту 1906 р. знову став професором Київського університету Святого Володимира, а вже через рік поїхав за кордон з науковою метою для вдосконалення своїх знань в галузі психоневрології.

З-під пера Герасима Шушкова виходять десятки наукових праць, серед яких:

- «Военно-психологические этюды из Русско-Японской войны». (Вопросы нерв.-псих. медиц. 1905 г.),
- «О процентах нервных больных во время войны на Дальнем Востоке» (Врачебная газета. 1906 г.),
- «Неврозы войны». (Вестник невропатологии и психиатрии. 1906 г.),
- «Первые шаги психиатрии на театр Русско-Японской войны». (Труды Общества Киевских врачей. 1907 г.),
- «Опыт объективного исследования детской психики с помощью фотографии и записи дыхательной кривой». (Вестник Психологии. 1908 г.),
- «Психика бойцов во время сражений». (Журнал общества Ревн. Воен. Знаний. Вып. I, 1908 г.),
- «Пьяная храбрость, или алкоголь в бою». (Журнал Общества Ревн. Воен. Знаний. (1909 г.)) та інші наукові праці.

Хвиля репресій торкнулась онуки Павла Чубинського Катерини Павлівни Чубинської. З 1919 р. вона постійно проживала в с. Горі, де мала землю і маєток. Цю інтелігентну, високоосвічену жінку, що із золотою медаллю закінчила гімназію, а згодом і Київський інститут народної освіти, радянська влада постійно переслідувала за те, що вона – дворянського роду.

«ПРОТОКОЛ

Протокол склали члени Боришпільського РВК т. Борисенко Л.М. з Головою Бориспільської сільради т. Момот О.Я. за присутності гром. с. Гори Гончаренко Сергій Хведорович і Стрижоуса Пимона Йосиповича в маєтку Катерини Павловни Чубинської 10/II-26 р. згідно витягу з протоколу засідання Міжурядової Комісії Київщини №6 п.п. 33. де встановили, що родина Катерини Чубинської з дворянського походження, маєток якої розташований в х. Гора Баришпільського району складається з 4-х душ, а саме: голова двору Катерина Чубинська, її матір Марія Чубинська, сестра Ліда Чубинська-Врабець та чоловік Ліди Чубинської-Врабець. Вона мала до революції в х. Гора землі під лісом і Ідесятина (41 дес.), з якої кількості 1922 р. залишено 51/2 десятини і всі будівлі, а саме один двоповерховий будинок, другий, в якому мешкав і мешкає сторож і два хліви, з яких одна клуня. Всі будівлі в кепському стані. Земельну ділянку 51/2 дес. частину здають в оренду, ніякого культурного господарства не ведеться. Сама Катерина Чубинська вчителює в Гостомелі, в маєтку живе і її мати, із її сестрою Лідою Чубинською-Врабець та чоловіком.

Підстава зазначених арк. 7 і 8 не має про що і склали цього протоколу.

Член ДВК – Борисенко Л.М.

Голова сільради – Момот О.Я.

Члени двору маєтку – Катерина Чубинська, Ліда Врабець (Чубинська)

Присутні – гр. х. Гора Гончаренко Сергій

Пимон Стрижоус» [20].

Бориспільські дворяни-дідичі намагались цивілізовано, без зброї боронити своє право жити у власних домівках, на своїй землі. Вони писали численні скарги на дії радянських партійців до прокуратури, ЦК партії, навіть зверталися до суду. Майже всім їм відмовляли у їх праві жити на Бориспільщині. Але жителю с. Софіївки, що біля с. Процева, Йогансону Науму Карловичу вдалось отримати рішення суду на свою користь, і він продовжував жити у своєму маєтку. Це не залишили без уваги «доблесні» партійці. З початку був написаний секретний донос, який подається мовою оригіналу:

«Секретно

Во время моего объезда населенных пунктов по ознакомлению с переменным составом 6-й роты 135-го Терполка, частной беседе с Предсельрады с. Процев, Сальков и Софиевка тов. Опрощенко, а также Предкомнезама также сёл тов. Фарбун Михайлом, оба кандидаты КПБ, я узнал о следующем: в с. Софиевка, Rogozovskogo района, Киевского округа проживает некий Йо-

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

гансон Наум Карлович, кулак лесопромышленник, имевший до Октябрьской революции 120 дес. земли. Сын его Сергей имевший связь с бандой убит. Дочь его, по их словам, находится в Москве, якобы замужем за неким ТРЕЛИС, пред. ГПУ. Во время раскулачивания Йогансову оставлено 6 дес. земли, так как у него, кроме его жены имеется жена убитого сына и её ребёнок. Норма земли в указанном районе Ідесятины на едока. Неудовлетворённый Йогансон подал жалобу в Окрземсуд комиссию. Последняя постановила выделить в пользу Йогансона, по выбору последнего, ещё 8 дес. земли, которой в настоящее время пользуются незаможники. Селяни этим постановлением не довольны. Т.т. Отрощенко и Фарбун заявляют, что выше указанный ТРЕЛИС с женой был с. Софиевка, после чего они отправились в г. Киев к Пред. ГПУ тов. ИВАНОВУ, после чего земля была УКРЗЕМСУДКОМИССИЕЙ присуждена ЙОГАНСОНУ.

Насколько мне приходилось беседовать с крестьянами этих сёл по этому вопросу, у них положительно сложилось мнение, что эта указанная земля переходит опять в руки кулака исключительно благодаря показаниям со стороны его дочери и зятя-мужа. Исполнительный лист на землю уже принят.

С подлинным верно
Секретарь военкому

підпис
підпис» [20].

Згодом за цим доносом зібрали засідання партійного бюро Київського Окрпарткому КП(б)У, де ухвалили безглузде рішення, яке подається мовою оригіналу:

«Секретно

**ВИТЯГ З ПРОТОКОЛА Ч. 64
ЗАСІДАННЯ БЮРО КИЇВСЬКОГО ОКРПАРТКОМУ КП(Б)
від 28/I-25 року**

С Л У Х А Л И: У Х В А Л И Л И:

Про гром. ЙОГАНСОНА. Рахувати постанову Окрземсудкомісії помилковою, через що рахувати доцільним притягання складу суда до відповідальності. Окрпрокурору підняти клопотання перед особою судземкомісії про анулювання постанови і перегляду знову справи гр. Йогансона. –

О.п. секретар ОПК: (Старобін)
З оригіналом згідно: Керсправами: підпис (Зеленчук)»

Безперечно, це рішення було рішенням «в останній інстанції», що пустило «під укіс» всю родину Наума Йогансона.

Подальша його доля, як і долі тисяч інших українських інтелігентів, дворян та великих землевласників – невідома. В архіві Київської області зберігаються документи про виселення дворян Бориспільщини, які подаються мовою оригіналу.

«СПРАВА про виселення бувших поміщиків та куркулів за межі Бориспільського району 1923–1928 рр.» [20].

1923 р. 1928 р.

**«ВИПИСКА З ПРОТОКОЛУ Ч. 5 ЗАСІДАННЯ
МІЖУРЯДНИЦЬКОЇ КОМІСІЇ КИЇВЩИНИ В СПРАВІ
ПОЗБАВЛЕННЯ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ ТА ВИСЕЛЕННЯ
КОЛ. ДІДИЧІВ І ВЕЛИКИХ ЗЕМЛЕВЛАСНИКІВ**

31-го грудня 1925 р.

СЛУХАЛИ:

11. Поданого при відношенні Рогозівського РВК з 12/ХІІ-25 р. за ч. 1547, протокола з 11/ХІІ-25 р. на гр. с. Сошників: Олену, Івгу Ігоревн. Макаренків та Малашку Райчук. З протоколу видно, що гр. Макаренко походить з кол. почет. громадян. Дід – Михайло Макаренко походить з селян с. Сошнікова, а батько – Ігор Макаренко за вислуги в царській армії одержав з рядового чин підпоручика. Склад родини: Олена, Івга та Маланка Райчук з дітьми: Евгеном – 14 р. Валеріаном – 13 років. Склад маєтку до революції землі різних видів – 47 дес. дім, сарай, комора, клуня та хата. Господарство культурним не було. Земля оброблялась до смерті Ігоря Макаренко власною працею, а з того часу всю землю, крім городу, продано, а залишилось 7 дес. садиби та 4 дес. сіножаті по болоту. Земля обробляється із вживанням сезонних наймитів. Протокол підписано членом РВК та гр. Макаренками, котрі зазначили, що вживають частково найману працю.

УХВАЛИЛИ:

11. Маючи на увазі, що гр. гр. Макаренко та Райчук не дворянського походження, мали в своєму володінні до революції незначну кількість землі та зараз не використовують землю кабальним способом, а тому, керуючись увагами 1 і 2 до арт. 5, а також п. «а» арт. 7 інструкції ВУЦВК і РНК УСРР з 9/ІХ-25 р. визнати гр. с. Сошнікова Олену та Івгу Макаренків та Малашку Райчук з їх родинами, не підлягаючими позбавлення права на землю та виселенню з їх кол. маєтку. Постанову подати до Президії ОВК на затвердження.

Оригінал за належними підписами.

З оригіналом згідно:

Затверджено на засіданні

Президії Київського Окрвиконкому

від 13-го січня 1926 року протокол ч. 70» [20].

**«ВИТЯГ З ПРОТОКОЛУ Ч. 6 ЗАСІДАННЯ
МІЖУРЯДНИЦЬКОЇ КОМІСІЇ КИЇВЩИНИ В СПРАВІ
ПОЗБАВЛЕННЯ ПРАВА НА ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ
ТА ВИСЕЛЕННЯ КОЛИШНІХ ДІДИЧІВ**

Від 2-го лютого 1926 р.

ПРИСУТНІ: Голова комісії – Зав. ОЗВ – тов. Кулиниченко, члени: Представники Окпрокуратури – т. Рибальченко, ДПУ – Холоденко.

СЛУХАЛИ:

1. Надісланого при відношенні Боришпільського РВК з 25/І-25 р. за ч. 6/33 протокола з 30/ХІІ-25 р. на гр. с. Борисполя Миколу Павловича Новаковича. З протоколу видно, що гр. Новакович дворянського походження, до революції мав 176 дес. землі, 2 житлових будинка та 3 нежитлових. Склад родини 5 душ. Культурного господарства не веде та не вів, всю землю здавав і здає в оренду з половини. Після революції гр. Новаковичу залишено 7 дес. садиби, 3 дес. польової землі та всі будівлі. Земля та майно використовуються безгосподарчо. З приводу того, що гр. Новакович в час складання протоколу перебував в м. Харкові, протокол підписаний двома свідками.

Комісія при Боришпільському РВК прохає гр. Новаковича вислати, як кол. діди́ча.

УХВАЛИЛИ:

1. Маючи на увазі, що гр. М.П. Новакович дворянського походження не підходить під арт. 7 і 8 Інструкції ВУЦВК і РНК УСРР з 9 вересня 1925 року, а також керуючись арт. 1 постанови ЦВК і РНК СРСР з 20 березня 1925 року та арт. арт. 5 і 6 зазначеної вище інструкції ВУЦВ і РНК УСРР: а) виселити з с. Боришполя, Боришпільського району з обсягів цього села в 50 кілометрів та з Київської округи взагалі кол. діди́ча Миколу Павловича Новаковича та членів його родини; б) вилучити з користування Миколи Новаковича 7 дес. садиби, 3 дес. польової землі та всі будівлі, що перебувають в його користуванні в с. Боришполі з заліченням в ДЗМ; в) для виконання цієї постанови надати місячний термін із дня об'яви; г) постанову подати до президії ОВК Президії ОВК на затвердження.

Оригінал за належними підписами.

З оригіналом згідно:

Затверджено президією ОВК від 17/ІІ – прот. 80» [20].

**«ВИПСКА З ПРОТОКОЛУ Ч. 5 ЗАСІДАННЯ
МІЖУРЯДНИЦЬКОЇ КОМІСІЇ КИЇВЩИНИ, В СПРАВІ
ПОЗБАВЛЕННЯ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ ТА ВИСЕЛЕННЯ
КОЛ. ДІДИЧІВ І ВЕЛИКИХ ЗЕМЛЕВЛАСНИКІВ**

31-го грудня 1925 р.

СЛУХАЛИ:

10. Поданого при відношенні Рогозівського РВК з 10/ХІІ-25 р. за ч. 1486 протокола з 26/ХІ-25 р. на гр. с. Глибокого Михайла Володимировича Писарева. З протоколу видно, що гр. Писарів дворянського походження. Склад родини: дружина Ніна Івановна 45 років, сини: Володимир: 19 років, Олександр 12 років, дочка Надія – 17 років. Родина гр. Писарева жила в м. Переяславі, а Михайло Писарів – в Кременчузі. Склад маєтку до революції: дім, комора, 5 сараїв, 1 клуня, орної землі до 100 д. та садиба з садком 3 дес. 1800 к.с. Господарство не велось культурним засобом, бо гр. Писарів був державним чиновником і землю здавав в оренду. В сучасний мент в користуванні гр. Писарева залишилось в с. Глибокому 1 д. 1800 к.с. садиби, 4 д. 1800 к.с. орної землі та майно: дім, клуня, 2 сараї і 1 комора. Землю та садибу залишено за постановою Переяславського Повітземуправління в 1922 р. Землю, майно і садибу здає в оренду. Протокол підписано членом РВК і свідками.

УХВАЛИЛИ:

10. Маючи на увазі, що гр. Михайло Володимирович Писарів дворянського походження та підходить під арт.арт. 7 і 8 інструкції ВУЦВК і РНК УСРР з 9/ІХ-25 р., а також керуючись арт. 1 постанови ЦВК і РНК СРСР з 20 березня 1925 р. та арт.арт. 5 і 6 зазначеної вище інструкції ВУЦВК і РНК УСРР: а) виселити з с. Глибокого Рогозівського р. з обсягу цього села в 50 кілометрів та з Київської округи взагалі кол. дідача Михайла Володимировича Писарева та членів його родини б) вилучити з користування Михайла Писарева 1 д. 1800 к.с. садиби 4 д. 1800 к.с. орної землі, дім, клуню, 2 сараї і 1 комору в с. Глибокому, Рогозівського р. з заліченням в ДЗМ, в) для виконання цієї постанови надати місячний термін для об'яви, г) на підставі арт. 15 зазначеної інструкції постанову подати до Президії ОВК на затвердження.

Оригінал з належними підписами.

З оригіналом згідно:

Затверджено на засіданні

Президії Київського Окрвиконкому

від 13-го січня 1926 року протокол ч. 70» [20].

**«ВИТЯГ З ПРОТОКОЛУ ЗАСІДАННЯ МІЖУРЯДНИЦЬКОЇ
КОМІСІЇ КИЇВЩИНИ В СПРАВІ ПОЗБАВЛЕННЯ ПРАВА
НА ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ ТА ВИСЕЛЕННЯ
КОЛ. ДІДИЧІВ**

Від 2-го лютого 1926 року

СЛУХАЛИ:

2. Надісланого при відношенні Боришпільського РЗВ з 25/І за ч. 6/33 протокола з 30/ХІІ-25 р. на гр. с. Боришполя Марію Родіоновну Ніговську. З анкети видно, що гр. Ніговська дворянського походження. Гр. Ніговська мала до революції 150 дес. землі і 5 будинків. Склад родини – 3 души, з них 2 рідних дітей і 1 сина, котрий зараз перебуває за кордоном, як петлюровець. У користуванні гр. Ніговської великий будинок. Гр. Ніговська відмовилась від підпису протоколу, з приводу чого такий підписали 2 свідки. Комісія при Боришпільському РВК прохає про виселення гр. Ніговської.

3. Поданого при відношенні Боришпільського РВК з 25, І-26 р. за ч. 6/33 протокола з 30/ХІІ-25 р. на гр. с. Боришполя Івана Миколаєвича Ніговського дворянського походження, в сучасний момент перебуває за кордоном, як петлюровець. До революції мав польової землі 50 дес., садиби – 1 дес. 1377 к.с., землю здавав в оренду з половини. Після революції йому залишено 1 дес. 1377 к.с. садиби, польової орної землі 4 дес. 1200 к.с., 1 будинок, 1 сарай. Діти гр. Ніговського живуть при матері його Марії Ніговській. Майно та земля використовуються під господарче.

Протокол підписаний 2 свідками. Комісія при Боришпільському РВК прохає виселити гр. Ніговського.

УХВАЛИЛИ:

2. Маючи на увазі що гр. М.Р. Ніговська дворянського походження не підходить під ар.ар. 7 і 8 інструкції ВУЦВК і РНК УСРР з 9 вересня 1925 р., а також керуючись арт. 1 постанови ЦВК і РНК СРСР з 20 березня 1925 р. та арт.арт. 5 і 6 зазначеної вище інструкції ВУЦВК і РНК УСРР: а) виселити Марію Родіоновну Ніговську та членів її родини з с. Боришполя, Боришпільського району, з обсягу цього села в 50 кілометрів та Київської Округи взагалі; б) вилучити з користування гр. Ніговської садибу та будівлі, що перебувають в її користуванні при с. Боришполі, з заліченням в ДЗМ; для виконання цієї постанови надати місячний термін із дня об'яви; г) постанову подати до Президії ОВК на затвердження.

3. Маючи на увазі, що гр. І. Ніговський дворянського походження, не підходить під арт.арт. 7 і 8 інструкції ВУЦВК і РНК УСРР з 9 вересня 1925 р., а також керуючись арт. 1 постанови ЦВК і РНК СРСР з 20 березня 1925 р.

та арт.арт. 5 і 6 зазначеної вище інструкції ВУЦВК і РНК УСРР: а) виселити Івана Миколаєвича Ніговського та членів його родини з с. Борисполя Боришпільського району, з обсягу цього села в 50 кілометрів та з Київської Округи взагалі; б) вилучити з користування гр. Ніговського 1 дес.1377 к.с. садиби, 4 дес. 1200 к.с. польової землі та будівлі, що перебувають в користуванні родини гр. Ніговського при с. Боришполі, з заліченням в ДЗМ; в) для виконання цієї постанови надати місячний термін із дня об'яви; г) постанову подати до Президії ОВК на затвердження.

Оригінал за наданими підписами.

З оригіналом згідно» [20].

**«ВИТЯГ З ПРОТОКОЛУ Ч. 6 ЗАСІДАННЯ
МІЖУРЯДНИЦЬКОЇ КОМІСІЇ КИЇВЩИНИ В СПРАВІ
ПОЗБАВЛЕННЯ ПРАВА НА ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ
ТА ВИСЕЛЕННЯ КОЛИШНІХ ДІДИЧІВ**

Від 2-го лютого 1926 року

СЛУХАЛИ:

4. Поданого при відношенні Боришпільського РВК з 25/1-26 р. за ч. 6/33 протокола з 30/ХІІ-25 р. на гр. с. Борисполя Юлію Годованик і Марію Шумкову. З протоколу видно, що гр. Годованик і Шумкова (сестри) дворянського походження. Склад родини – 2 душі. До революції мали 100 дес. землі та будівлі. В сучасний мент користуються садибою та будівлями. Культурного господарства не вели та не ведуть. Земля та будинки знаходиться в безгосподарчому стані. Гр. Годованик і Шумкова відмовились від підпису протоколу. Комісія при Бориспільському РВК прохає виселити гр.гр. Годованик і Шумкову.

УХВАЛИЛИ:

4. Маючи на увазі, що гр. Ю.Годованик і Шумкова М. дворянського походження не підходить під арт.арт. 7 і 8 інструкції ВУЦВК і РНК УСРР з 9 вересня 1925 р., а також керуючись арт. 1 постанови ЦВК і РНК СРСР з 20 березня 1925 року та арт.арт. 5 і 6 РНК УСРР: а) виселити Юлію Годованик і Марію Шумкову з с. Борисполя, Бориспільського району, з обсягу цього села в 50 кілометрів та з Київської округи взагалі; б) вилучити з користування гр.гр. Годованик і Шумкової садибу землю з будинками, що перебувають в користуванні зазначених громадян при с. Борисполі з заліченням в ДЗМ; в) для виконання цієї постанови надати місячний термін із дня об'яви; г) постанову подати до Президії ОВК на затвердження.

Оригінал за належними підписами.

З оригіналом згідно» [20].

**«ВИПСКА З ПРОТОКОЛУ Ч. 5 ЗАСІДАННЯ
МІЖУРЯДНИЦЬКОЇ КОМІСІЇ КИЇВЩИНИ В СПРАВІ
ПОЗБАВЛЕННЯ ПРАВА НА ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ
ТА ВИСЕЛЕННЯ КОЛ. ДІДИЧІВ І ВЕЛИКИХ
ЗЕМЛЕВЛАСНИКІВ**

21-го грудня 1925 р.

СЛУХАЛИ:

12. Поданого при відношенні Рогозівського РВК з 12/ХІІ-25 р. за ч. 1547, протокола з 11/ХІІ-25 р. на гр. с. Старого Ганну Іванівну Савинську. Походження з міщан. Склад родини: зять 28 років, походження сел. кол. Австро-Венгрія, дружина його Надія Захаровна 24 років, син Микола – 3 років, син Ганни Савинської Павло – 27 років, його дружина 26 років (вчителька в с. Старе). Чоловік Ганни Савинської був в с. Старому. Склад Маєтку до революції: в с. Старому 39 дес. – орної землі 4 ½ д. садибної, 6 відокремлень, клуня, 2 повіт комори, 1 сінник, 2 голови скоту, коняка. Культурним господарством було, бо частина землі здається в оренду, а частину обробляв своїм трудом при допомозі найманої праці. Землю померший Савинський одержав від свого батька, як спадок. В сучасний мент господарство поділено на 2, з них в першому з'являється Каменський при 4 двору і 8 д. землі з садибою кімнатах загальної хати. Решта земель пополам, є коняка і корова, у своєму г-ві – голова Павло Савинський при 2 душ. 9 дес. землі, реманент, коняка й корова. Будинки та інше майно націоналізовані, земля обробляється власною працею, без вживання найманої праці. Зять Логінов служив дантом Старинської цукроварні. КП(б)У Протокол підписано РВК Савинським.

УХВАЛИЛИ:

12. Маючи на увазі, що гр. Савинська не дворянського походження, має в своєму володінні до революції незначну кількість землі та зараз використовує землю власною працею, а тому, керуючись увагами 1 і 2 до арт. 5, а також арт. 5 п. «а» інструкції ВУЦВК і РНК УСРР з 9/ІХ-25 р. визнати гр. с. Старого Ганну Іванівну Савинську та членів її родини не підлягаючими позбавленню права на землю та виселенню з їхнього кол. маєтку.

Постанову подати до Президії ОВК на затвердження.

Оригінал з належними підписами.

З оригіналом згідно:

Затверджено на засіданні Президії Київського Окрвиконкому від 13-го січня 1926 р. протокол ч. 70» [20].

«АКТ

м. Борисполь 1923 года ноября 30 дня, мы нижеподписавшиеся, члены комиссии, в составе Предисполкома Бориспольского района т. Зелик С.И., Завкомхозом по Бориспольскому району т. Мацюка И.С. и техника Райкомхоза т. Мироненко Н.И. составили настоящий акт в нижеследующем.

Осмотрев в м. Борисполь по Центральной улице усадьбу принадлежавшую бывш. Владельцу гр. Годовань Ю.Ф. и Шумковой М.Ф. и сняв соответствующие размеры земли и строений установили, на основании инструкции Окркомхоза, Оценку означенного имущества, выразившуюся в нижеприведенных цифрах золотыми довоенными рублями:

1) Земля под усадьбой, находящейся в 1 районе, размером 3777 кв. саж по оценке 1 р. – золот. 1 кв. саж. Руб. 3777.

2) Дом одноэт. дерев, кам. фонд. жел. кр. $6,73 \times 1,62 \times 3,42 = 37,28$ куб. Руб. 1304,80.

3) К нему 2 деревянных веранды емкостью 13,24 Руб. 198,60.

4) Дом одноэт. дерев. под жел. кр. дер. фонд. $4,35 \times 2,83 \times 1,26 = 15,51$ руб. 387,75.

5) К нему 2 дерев. пристройки емкостью 2,32 Руб. 33,30.

6) Сарай одноэт. деревян. $5,50 \times 2,67 \times 1,13 = 16,59$ Руб. 248,85.

7) Клуны $5,35 \times 3,00 \times 1,30 = 20,86$ Руб. 312,90.

Итого усадьба со строен. оценена в золот. довоен. рублях Руб. 6263,20 Шесть тысяч двести шестьдесят три рубля 20 коп. Исходя из полученной оценочной стоимости имущества и учитывая предельную сумму оценки имущества для денационализации по м. Борисполь в Руб. 5000 золот. довоен. рублями. Настоящим комиссия постановила означенную усадьбу со всеми находящимися на ней постройками считать национализированной и, как таковую, передать в полное ведение Колхоза.

Примечание: В момент составления сего акта в этой усадьбе помещались и проживали следующие учреждения и лица – Годовань Ю.Ф., Шумкова М.Ф. и их квартиранты (частные лица).

Схематический план дома при сем прилагается.

(подписи) Предрик,
Заврайкомитета,
Техник» [20].

Прокладання залізниці на Соловках. Кінець 1920 рр.

В'язні концтабору працюють на примусових роботах. Кінець 1930 рр.

P. S.

ТАЄМНИЦЯ ЖОВТНЕВОГО ПАЛАЦУ

Хіба міг гадати славетний архітектор Беретті, лаштуючи на живописній київській горі красиву споруду інституту шляхетних дівчат, що його мистецький витвір спіткає неймовірно трагічна доля? Хіба міг він гадати, що під склепінням цих високих залів, де лунала класична музика і кружляла в танці юність, після 1917 року поселиться кривава катівська зграя?

Так, після більшовицького перевороту 1917 року репресивні органи – ЧК, ДПУ, НКВС, міняючи лише вивіски на цій світлій споруді по вулиці Інститутській, 5, чинили криваві звірячі акції проти всього народу України. Замість балів шляхетних дівчат тут відбувалися п'яні оргії катів, які тут же катували, стріляли в глибоких підвалах так званих «ворогів народу»: професуру, письменників, художників, священників, студентів, керівників-господарників, робітників, селян і всіх мислячих людей. В цьому палаці стріляли і дострілювали, катували і добивали інтелект України. Стіни були забризкані кров'ю, кров стікала струмками по кам'яній підлозі в підвалах.

Назва – Жовтневий палац – цілком відповідала змісту пролетарської революції: нищити все і вся. Крізь криваве пекло допитів, катувань, розстрілів пройшли когорти мислячих, чесних, нескорених громадян України, які були небезпечними для більшовицького тоталітаризму вже навіть тим, що розуміли, хто є хто і в яких брудних злочинних руках опинилася доля народу. В глибоких «цілком таємних» сейфах репресивної машини приховуються й досі конкретні цифри про кількість закатованих саме тут, у Жовтневому палаці, та прізвища тих, чії трупи таємно вантажівками в нічний час вивозили до ям у Биківнянському лісі.

Та немає нічого таємного, що не стало б відомим. Випадково вцілілі жертви, свідки мордувань і смертей, очевидці відкритих німцями кадебістських підвалів восени 1941 року, родичі закатованих допомогли висвітлити таємницю Жовтневого палацу.

Як розповіли свідки, палац, крім офіційних входів і виходів, мав ще підземний тунель, що виходив десь унизу під горою. Непривітні металеві ворота відчинялися лише вночі, коли «спали» сусіди, – і катівська «продукція» скидалася у закриті брезентом вантажівки.

Восени 1941 року, після серії вибухів у спорудах на Хрещатику, німецькі окупанти також облюбували чудовий палац під адміністративні апартаменти. Для цього все очищали, відчинили підвали, заповнені вщерть скривавленими трупами, що вже розклалися. Кияни мали страшну нагоду побачити «роботу» радянських катів. В останні дні панування очманіли від страху ен-

ЧЕРВОНІЙ ТЕРОР

кавеєсівці стріляли ув'язнених, виконуючи накази, й скидали у наспіх викопану біля палацу яму.

Німецькі власті оголосили, щоб люди приходили впізнавати трупи своїх рідних, розстріляних енкавеєсівцями перед відступом радянських військ. Прийшло багато киян – знаходили й ховали своїх. Миттєво сивіли люди. Закінчився черговий етап Голгофи народу України.

На жаль, палац зазнав бомбардування в 1943 році при звільненні Києва радянською армією, тож на кілька років став на ремонт. Все робилося, як при будівництві особливо таємного об'єкта: до реставраційних робіт допускалися лише фахівці, перевірені спецслужбами. Те, що вони бачили в палаці, вразило серце не одного з них. Спеціальна підписка про нерозголошення таємниці десятки років сковувала їхні уста: за розголошення – смертна кара. І лише в 1990 році дехто розповів про побачене під час першопрохідних робіт на реставрації Жовтневого палацу. Вони описали тонкощі пристосувань технічно-інженерного характеру для повної ізоляції жертви під час катувань і розстрілу. Підлоги в підвалах бетонні, похилі до центру з отвором посередині для стоку води, щоб шлангами від стін змивати кров. Виконавці реставраційних робіт ще бачили настінні сліди прощальних слів, а то й проклять катам, написані жертвами в передсмертні хвилини. Вони їх читали крадькома, озираячись, чи ніхто не помітив з їхнього боку «порушення суворой державної таємниці».

Отже, свідки подали конкретні неспростовні факти. Необхідне ще додаткове вивчення судово-експертними фахівцями свідчень, робота в донині засекречених архівах. Це конче потрібно для ведення справи за фактом злочину. Подаємо окремі свідчення громадян України:

Павликовський Мирослав Владиславович, 1933 року народження, мешкає в Києві. Батько його, професор Павликовський Владислав, був заарештований у 1937 році. Утримувався у Жовтневому палаці. Туди ходила його мати, але нічого не могла дізнатися. Там батька було розстріляно як польського шпигуна (про це стало відомо синові після реабілітації батька). Коли німецькі окупанти захопили Київ, то, розчищаючи двір палацу, зібрали й розвішали між деревами на мотузках одяг розстріляних. Ходив туди і Мирослав з матір'ю. Трупа батькового не знайшли. Бачили, як інші сім'ї знаходили рештки одягу своїх рідних.

Собкевич Микола Петрович, 1924 року народження, киянин. У 1957–1958 рр. працював начальником дільниці на відбудові Жовтневого палацу, зруйнованого під час війни. У підвалі палацу знаходили купи обгорілих людських кісток, які будівельники виносили ношами, а потім вивозили згідно з вказівкою на звалище. Робітники розбирали також ретельно закладені це-

глою входи до сусідніх підвалів під Жовтневим палацом, де теж натрапляли на людські кістяки, на кістки. Тут було багато тісних камер із залізними дверима, що зачинялися герметично за допомогою гумових прокладок. Увечері в таку камеру заганяли в'язня, а на ранок витягали труп. Так пояснив будівельникам один з робітників, який до війни працював у Жовтневому палаці. (Ці свідчення задокументовані у фільмі режисера Р.Р.Єфименка «Биківня – Голгофа України». Зйомки велися на тлі Жовтневого палацу 05.09. 1990 р.).

Мороз-Стрільець Тамара – дружина письменника Григорія Косинки. Свідчить, що її чоловіка було заарештовано і розстріляно у Жовтневому палаці в 1934 році.

Козюра Микола Леонтійович, 1904 року народження. В 1937 році працював електриком у підвалах Жовтневого палацу і бачив приміщення, де розстрілювали людей. Там були сліди крові й їдкий запах бойні. Все життя він боявся, що його ось-ось заарештують як небезпечного для катів свідка. На схилі життя у 1990 році дав свої свідчення.

Момолан Георгій, у 1966 році працював у Жовтневому палаці інструктором відділу науково-технічної пропаганди. Завгоспом у цьому палаці з 1958 року працював майор у відставці Реснянський Яким Кузьмович. Одного разу, розповів Г. Момолан, проходячи з завгоспом напівтемним коридором, почув від нього: «...в цій кімнаті розстріляли видатних діячів України, в тому числі...» Сказано було це тихо, і оповідач озирався, боячись свідків, – добряче далися взнаки попередження мовчати. Реснянський назвав тоді декілька прізвищ людей з високого державного і партійного керівництва, яких було розстріляно в цій кімнаті. Момолан уважно оглядав незвичне приміщення без вікон, до якого вели круті сходи. Мабуть, жертва йшла першою, а за нею... лунав безжалюсний постріл, і жертва, стікаючи кров'ю, звалювалася зі сходів на бетонну підлогу.

Моїсеєнко, 85 років. 22 червня 1991 року виступав на Конгресі репресованих українців у м. Києві в Будинку кіно. У своєму виступі з трибуни Конгресу сказав, що був заарештований і утримувався у Жовтневому палаці ще у 1927 році. Він постійно чув крики катованих, а вночі, як їх розстрілювали, то вмикали двигуни, які ревли і заглушали крики в'язнів та постріли. Він був засуджений до розстрілу, що потім замінили десятирічним ув'язненням на Соловках, де натерпівся лиха, але залишився живий.

Лисенко Борис Олексійович, живе в м. Києві. Він знає шофера, який до війни возив трупи розстріляних із Жовтневого палацу у Биківнянський ліс.

Калоша Олександр Андрійович, 1924 року народження, помер у грудні 1990 року. Розповів, що його двоюрідний брат до війни працював шофером і возив (під страхом арешту) трупи розстріляних із Жовтневого палацу в

Биківнянський ліс за «зелений паркан». Після рейсу їхав на озеро в Дарниці і відмивав кузов вантажівки від крові. Рейси виконував уночі, а вдень відпочивав. Це свідчення може підтвердити племінник покійного – Калоша Анатолій Якович, 1951 року народження.

Довгань Борис Степанович, скульптор, киянин. У 1967 році віз на таксі у виставочний павільйон біля Жовтневого палацу свою роботу. Шофер таксі, літня вже людина, на під'їзді до Жовтневого палацу розповів йому таке: до війни він теж працював на таксі і, проїжджаючи тут, змушений був загальмувати, бо від Жовтневого палацу від'їжджала вантажівка в супроводі міліцейської машини. Раптом подув сильний вітер і відхилив край брезенту, яким була прикрита вантажівка. Очам відкрився повний кузов трупів. Від жаху він зупинив таксі, злякавшись, що його заберуть як небезпечного свідка. Але його охорона не помітила, брезент знову впав на своє місце, закривши страшне видовище. Машина з трупами попрямувала вгору через Печерськ до Дніпра. Водій таксі швиденько втік від проклятого палацу.

Вечерський Василь Прокопович, художник. У 1952 році студентом працював на відбудові Жовтневого палацу. В той час там працював дідок, який розповідав потай, що в підвалах палацу було повно набитих «ворогів народу», кістки яких вони вивозили на смітники. Він показував їм, молодим хлопцям, кімнату, де розстрілювали людей. Стіни були всуціль побиті кулями. Дідок бачив і таке: засуджених стріляли в потилицю, коли вони піднімалися у вантажівку – тоді не треба було вантажити трупи. Старий дуже просив нікому про це не розповідати. За даними, які має Василь Вечерський, у Жовтневому палаці був розстріляний також художник Микола Івасюк – автор картини «В'їзд Богдана Хмельницького в Київ». Йому говорили й про те, що там були розстріляні художники «бойчукісти» – Михайло Бойчук, Іван Падалка, Василь Седляр та інші.

Цирпіш Василь Іванович, 1907 року народження. 10 травня 1990 року, виступаючи на мітингу-реквіемі на Биківнянських могилах, розповів, що він ще в 1927 році був заарештований і утримувався в казематах Жовтневого палацу. Там піддавався тортурам і був засуджений до розстрілу, що потім замінили десятирічною каторгою на Соловках. У Соловецьких таборах він випадково зустрів одного з охоронників, який раніше працював у Жовтневому палаці. Охоронник йому, Цирпішу, сказав: «Я тебе впізнав і дивуюся, що ти лишився живим. Ті, хто потрапляє до Жовтневого палацу, звідти вже живими не виходять». «Вічне прокляття катам!» – так закінчив свій виступ 85-річний колишній в'язень сталінського Гулагу.

Без відповідних архівних досліджень важко назвати кількість закатованих і розстріляних у Жовтневому палаці [25].

Розділ XI

**Реабілітовані
історією**

ПРАВОВІ АКТИ, ПРИЙНЯТІ В КІНЦІ 80-Х НА ПОЧАТКУ 90-Х РОКІВ ПО ЗАБЕЗПЕЧЕННЮ ПРАВ РЕАБІЛІТОВАНИХ

– Указ Президії Верховної Ради СРСР від 16 січня 1969 року «Про додаткові заходи по відновленню справедливості щодо жертв репресій, які мали місце й період 30 – 40-х і початку 50-х років»;

– 17 квітня 1991 року Верховна Рада прийняла Закон «Про реабілітацію жертв політичних репресій на Україні»;

– 18 лютого 1993 року Кабінет Міністрів Постановою № 112 затвердив Положення про комісії рад народних депутатів з питань поновлення прав реабілітованих та Положення про порядок виплати грошової компенсації, повернення майна або відшкодування його вартості реабілітованим громадянам або їхнім спадкоємцям.

Після прийняття Закону України «Про реабілітацію жертв політичних репресій на Україні» Верховною Радою, Кабінетом Міністрів, різними міністерствами прийнято більше 20 різних нормативних документів, що стосуються реабілітованих громадян.

Головні з них:

– Постанова ВР України «Про тлумачення Закону України «Про реабілітацію жертв політичних репресій на Україні» від 24.12.1993 року.

– Постанова КМ України від 24.09.1993 р. № 801 «Про внесення змін та доповнень до Положення про порядок виплати грошової компенсації реабілітованим громадянам»

– Постанова КМ України від 18.04.1996 р. № 429 «Про порядок розрахунків з реабілітованими громадянами».

– Постанова ВР України від 20.02.1996 р. «Про встановлення мінімальної заробітної плати».

– Закон України «Про внесення змін і доповнень в Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту».

– Постанова ВР України від 19 листопада 1992 року «Про порядок надання пільг реабілітованим громадянам, які були репресовані за межами республіки і проживають на території України».

– Закон України «Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про реабілітацію жертв політичних репресій на Україні» від 19 листопада 1992 року.

– Постанова КМ України від 5 травня 1992 р. № 564 «Про внесення змін і доповнень до Постанови КМ «Про заходи щодо реалізації Закону України про реабілітацію».

«ЗАТВЕРДЖЕНЕ
постановою Кабінету Міністрів УРСР
від 24 червня 1991 р. № 48

ПОЛОЖЕННЯ

про комісії Рад народних депутатів з питань поновлення прав реабілітованих

1. Комісії Рад народних депутатів з питань поновлення прав реабілітованих (надалі – комісії) утворюються Верховною Радою Республіки Крим, обласними, районними, міськими і районними вмісті Радами народних депутатів.

Комісії у своїй роботі керуються законами України, постановами Кабінету Міністрів України, іншими нормативними актами, а також цим Положенням.

2. Головними завданнями комісії є вирішення питань, пов'язаних з установленням факту розкуркулення, адміністративного виселення з відшкодуванням матеріальних збитків і виплатою грошової компенсації реабілітованим, які відбували покарання у вигляді позбавлення волі або примусового поміщення до лікувальних закладів, поновленням житлових та інших прав громадян, реабілітованих відповідно до Закону України «Про реабілітацію жертв політичних репресій в Україні» (962-12).

3. Комісії відповідно до покладених на них завдань: подають допомогу громадянам в одержанні необхідних документів у зв'язку з реабілітацією; організують публікацію повідомлень про реабілітацію в пресі чи іншим способом інформують громадськість за місцем роботи та проживання реабілітованого; доручають органам внутрішніх справ провадити перевірку фактів безпідставності заслання і вислання, направлення на спецпоселення, а також конфіскації та вилучення майна у зв'язку з необґрунтованими репресіями (розкуркуленням); заслуховують інформацію відповідних службових осіб про виконання законодавства з питань реабілітації, а також подання допомоги реабілітованим громадянам і членам їхніх сімей; здійснюють контроль за відшкодуванням реабілітованим громадянам матеріальних збитків і наданням установлених пільг; вирішують інші питання, пов'язані з поновленням прав реабілітованих громадян.

4. Районні, міські, районні в місті комісії крім виконання функцій, передбачених у пункті 3 цього Положення: розглядають листи, заяви і скарги репресованих громадян або їхніх спадкоємців першої черги з питань встановлення факту розкуркулення, адміністративного виселення, відшкодування матеріальних збитків, виплати грошової компенсації реабілітованим; при-

ймають рішення щодо: встановлення факту розкуркулення, адміністративно-го виселення; відшкодування матеріальних збитків відповідно до Положення про порядок виплати грошової компенсації, повернення майна або відшкодування його вартості реабілітованим громадянам або їхнім спадкоємцям; поновлення житлових та інших прав реабілітованих громадян.

5. Комісія Верховної Ради Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські комісії крім виконання функцій, передбачених у пункті 3 цього Положення, розглядають скарги на рішення районних, міських, районних у місті комісій та приймають за ними рішення, здійснюють координацію їх роботи, подають методичну допомогу.

6. Комісії діють у складі голови, заступника голови, секретаря та членів комісії. Кількісний і персональний склад комісії, а також штатна чисельність її працівників затверджуються відповідною Радою народних депутатів.

До складу комісії можуть входити депутати Рад народних депутатів, представники громадськості, фінансових органів, житлово-комунального господарства, соціального забезпечення, архівних установ, а у разі необхідності – й інших організацій та установ.

7. Організацію роботи комісії забезпечує голова комісії. Діловодство здійснює секретар комісії, який відповідає за правильне ведення документації, підготовку до засідань комісії необхідних матеріалів, їх зберігання та облік.

8. Засідання комісії проводяться в міру необхідності, але нерідше одного разу на місяць, і правомочні, якщо на них присутні більше половини її складу. Всі питання в комісії вирішуються більшістю голосів присутніх її членів.

9. У засіданнях комісії можуть брати участь і особи, які подали заяву з питань, віднесених до компетенції комісії, або їхні представники.

10. Рішення комісії підписує голова (у разі його відсутності – заступник голови) і секретар комісії.

11. Рішення комісії з питань виплати грошової компенсації, повернення будівель та іншого майна або відшкодування їх вартості можуть бути оскаржені реабілітованим (або його спадкоємцями) та іншими заінтересованими громадянами відповідно до Комісії Верховної Ради Республіки Крим, обласної, Київської та Севастопольської міських комісій. У разі незадоволення прийнятим рішенням ці громадяни можуть звернутися за розв'язанням спору до суду.

12. Організаційно-технічне та фінансове забезпечення діяльності комісії здійснюють виконавчий комітет і секретаріат відповідної Ради народних депутатів.

13. Комісія користується штампом і печаткою Ради народних депутатів, що її утворила [26].

ОБЛІК

заяв громадян, які звернулися в Бориспільську районну комісію з питань поновлення прав реабілітованих за станом на 01.02.1995

№ з/п	Прізвище, ім'я, по-батькові заявника, домашня адреса	Дата реєстрації заяви, її короткий зміст	Дата розгляду заяви, прийняте рішення	Розмір грошової компенсації	Примітки
1.	Герасимець Олександр Іванович, м. Київ-156, вул. Мілютенка, 23, кв. 207	14.08.91 р. Про виплату грошової компенсації за майно, розкуркуленого батька Герасимця Івана Івановича, 1930 р. в с. В.Старича	14.12.92 р. Рішення № 15 про виплату спадкоємцям Герасимця І.І. грошової компенсації за рахунок коштів місцевого бюджету	70000 крб.	
2.	Степаненко Петро Данилович, м. Київ, вул. Зодчих, 78, кв. 48	21.08.91 р. Про виплату грошової компенсації за майно розкуркуленого батька Степаненка Д.К. 1930 р. с. Іванків	11.09.92 р. Рішення № 4 про виплату спадкоємцям Степаненка Д.К. грошової компенсації за рахунок коштів місцевого бюджету	7000 крб.	
3.	Поладько Федір Олександрович, с.Сошників, вул.Щорса, 19	12.07.93 р. Про індексацію раніше нарахованої компенсації	20.07.93 р. Рішення №15 про індексацію нарахованої компенсації за коефіцієнтом 10	70000 крб.	
4.	Гопкало Наталка Володимирівна, м.Бориспіль, вул.Франка, 22	06.09.91 р. Про виплату грошової компенсації за вилучене в неї під час розкуркулення майно 1930 р. с. Любарці	11.09.92 р. Рішення №5 про виплату спадкоємцям Поладька О.М. грошової компенсації за рахунок коштів місцевого бюджету 11.12.92 р. Рішення № 9 про виплату спадкоємцям Гопкало Н.В. грошової компенсації за рахунок коштів місцевого бюджету	7000 крб. 55000 крб.	

5.	Гопкало Катерина Володимирівна, с. Любарці	06.09.91 р. Про виплату грошової компенсації за вилучене в неї майно 1930 р. с. Любарці 15.01.93 р. Про індексацію залишку грошової компенсації	11.09.92 р. Рішення № 6 – грошова компенсація з місцевого бюджету. 30.04.93 р. Рішення № 50 Грошова компенсація за коефіцієнтом 10	7000 крб. 40000 крб.
6.	Білик Іван Федорович, с. Любарці	16.09.91 р. Про виплату грошової компенсації за майно розкуркуленого батька Бліка Федора Івановича 1931 р. с. Любарці	14.12.92 р. Рішення № 8 Компенсація з місцевого бюджету	70000 крб.
7.	Гопкало Іван Гаврилович, м. Київ, вул. Курська, 10, кв. 18	22.09.91 р. Про виплату грошової компенсації за майно розкуркуленого батька Гопкало Г.О. і повернення хати, що зберіглася 1930 р. с. Любарці	30.04.93 р. Рішення № 49 про повернення житлового будинку в с. Любарці і виплату компенсації за решту майна	50000 крб.
8.	Курилко Петро Єгорович, с. Старе	01.01.91 р. Про виплату грошової компенсації за час перебування в ув'язненні і за незаконно вилучене майно 1938 р. с. Старе	14.12.92 р. Рішення № 16 про виплату спадкоємцям Курилка П.Е. грошової компенсації за майно	15000 крб.
9.	Головко Олексій Юхимович, м. Ухва, Комі ССР, вул. Зарічна, 18, кв. 2	29.10.91 р. Про виплату грошової компенсації за майно розкуркуленого батька Головка Ю.І. 1930 р. с. Старе	14.12.92 р. Рішення № 10 про виплату грошової компенсації спадкоємцям Головка Ю.І.	70000 крб.
10.	Тригуб Дмитро Кузьмович, с. Сошників	29.11.91 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Тригуба К.С. 1934 р. с. Сошників	12.01.93 р. Рішення № 18 про виплату грошової компенсації спадкоємцям Тригуба К.С.	55000 крб.

11.	Попенко Федора Олександрівна	22.11.91 р. Про виплату грошової компенсації за незаконно вилучене в неї майно 1929 р. с. Гнідин	05.02.93 р. Рішення № 27 про виплату Попенко Ф.О. компенсації	70000 крб.
12.	Винникова Ганна Яківна, м. Київ-222, вул. Сабурова, 15, кв. 121	06.11.91 р. Про виплату грошової компенсації за майно розкуркуленого батька Степаненка Я.А. 1930 р. с. Іванків. 16.02.94 р. Про індексацію раніше нарахованої компенсації	12.01.93 р. Рішення № 19 про виплату грошової компенсації 16.03.94 р. Рішення № 179 про індексацію	70000 крб. 15 мін. зарплат × 1,8 разів
13.	Макаренко Марія Федорівна, м. Надвір'на, Івано-Франківська обл., вул. Комарова, 32	05.12.91 р. Про виплату компенсації за незаконно вилучене майно 1930 р. Макаренка К.О. с. Сошників	30.04.94 р. Рішення № 47 про виплату компенсації Макаренка К.О. спадкоємцям	70000 крб.
14.	Бойко Петро Євгучович, с. Мирне	16.12.91 р. Про виплату грошової компенсації за роки ув'язнення й вилучене майно 1949 р. с. Старе	14.12.92 р. Рішення № 14 про виплату компенсації за роки неволі і вилучене майно	67,3 мін. місячних зарплат, одноразово виплатити 30000 крб.
15.	Рожа Микола Іванович, м. Черкаси-8, вул. Вернігори, 12/99, кв. 85	02.10.92 р. Про виплату компенсації за майно Рожі В.Г. с. Іванків	12.01.93 р. Рішення № 20 про виплату компенсації	70000 крб.
16.	Гасенко Марія Андріївна, с. Глибоке	03.01.92 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Маловичка А.І. 1932 р. с. Глибоке	15.12.93 р. Рішення № 119 про виплату компенсації	15 мін. зарплат × 1,8 разів

17.	Коваль Григорій Павлович, м. Київ, вул. Будівельників, 15, кв. 26	10.01.92 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Коваля П.Ф. 1929 р. с. Любарці	12.01.93 р. Рішення № 21 про виплату компенсації спадкоємцям Коваля Н.Ф.	55000 крб.
18.	Верба Мигрофан Андрійович, с. Старе	23.09.91 р. Про виплату компенсації за роки ув'язнення 1950 р. 08.12.92 р. Про індексацію за коефіцієнтом 28 залишку компенсації	25.03.92 р. Рішення № 2 виплатити компенсацію 01.06.93 р. Рішення № 55 індексувати залишок компенсації і виплатити	5632 крб. одноразово 3000 крб. 76696 крб.
19.	Дрозд Іван Михайлович, с. Старе	24.10.91 р. Про виплату компенсації за роки ув'язнення 1949–1953 рр. 25.05.93 р. Про індексацію за коефіцієнтом 28 залишку компенсації	25.03.92 р. Рішення № 1 Виплатити компенсацію 01.06.93 р. Рішення № 56 індексувати залишок компенсації і виплатити	5944 крб. одноразово 3000 крб. 82432 крб.
20.	Піщ Тетяна Фролівна, м. Бориспіль, вул. Суворова, 32	24.02.92 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленої матері Шкурко О.П. 1930 р. с. В. Олександрівка	20.07.93 р. Рішення № 97 виплатити компенсацію спадкоємцям Шкурко О.П.	70000 крб.
21.	Білик Марія Карпівна, с. Любарці	25.02.92 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Дикого К.Д. с. Любарці 1930 р.	14.12.92 р. Рішення № 11 про виплату компенсації спадкоємцям Дикого К.Д.	70000 крб.
22.	Гонкало Катерина Прокопівна, с. Любарці	25.02.92 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Копача П.І. 1930 р. с. Любарці	12.01.93 р. Рішення № 22 про виплату компенсації спадкоємцям Копача П.І.	55000 крб.

23.	Черниш Іван Данилович, м. Чернігів-031, вул. Рокосовського, 16, кв. 12	26.02.92 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Черниша Д.К.	05.02.93 р. Рішення № 31 про виплату компенсації спадкоємцям Черниша Д.К.	55000 крб.
24.	Коновал Ольга Іванівна, с. Вороньків Коновал Софія Остапівна	26.02.92 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленої баби і свекрухи Коновал М.Й.	05.02.93 р. Рішення № 23 відмовити у виплаті компенсації, оскільки відсутні спадкоємці першої черги	
25.	Ручко Михайло Олександрович, м. Київ	02.03.92 р. Про виплату компенсації за роки неволі	Заява повернута Ручку М.О. 09.12.92 р. для розгляду за місцем проживання	
26.	Щум Тетяна Терентіївна, м. Київ, вул. Карбишева, 18, кв. 57	03.03.92 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Шума Терентія Матвійовича 1931 р. с. Мартусівка	05.02.93 р. Рішення № 24 про виплату компенсації спадкоємцям Шума Т.М.	70000 крб.
27.	Петренко Степан Євстапійович, Біла Церква, вул. Чехословацька, 26	04.03.92 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Петренка Е.Д. 1931 р. с. Сошників 30.04.94 р. Про перерахування компенсації	01.06.93 р. Рішення № 58 виплати компенсації спадкоємцям Петренка 13.05.94 р. Рішення № 199 перерахувати нараховану компенсацію	70000 крб. 15 мін. зарплат × 1,8 разів
28.	Черниш Марія Іванівна, с. Данилівка, Васильківський р-н, Київська обл.	24.03.92 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Лахна І.С. 1931 р. с. Дуларків	05.02.93 р. Рішення № 29 про виплату компенсації спадкоємцям Лахно М.М.	7000 крб.

29.	Гончаренко Галина Леонтівна, м.Київ-61, п-т Чубаря, 51, кв. 6	11.03.92 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька і повернення будинку 1930 р. хутір с. Любарці Свідан Л.Т.	16.03.93 р. Рішення № 33 про виплату компенсації спадкоємцям Свідана Л.Т.	70000 крб.	
30.	Максименко Петро Павлович, с. В. Олександрівка	19.03.92 р. Про виплату компенсації за час ув'язнення 1948–1957 рр.	07.05.92 р. Рішення № 7 про виплату компенсації 01.06.93 р. Рішення № 57 про індексацію залишку компенсації за коефіцієнтом 28	12000 крб. одноразово 3000 крб. 252000 крб.	
31.	Прокопова Катерина Геннадіївна, м. Київ, вул. Тростянецька, 51, кв. 17	24.03.92 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Собачка Г.З. 1930 р. с. Любарці	14.12.92 р. Рішення № 12 про виплату компенсації спадкоємцям Собачка Г.З.	55000 крб.	
32.	Крохмаль Євдокія Сергіївна, с. Сошників	24.03.92 р. Про виплату компенсації розкуркуленого батька Прядка С.О. 1934 р. с. Сошників	16.03.93 р. Рішення № 34 про виплату компенсації спадкоємцям Прядка С.О.	70000 крб.	
33.	Мурашко Ганна Кирилівна, м. Бориспіль, вул. Шевченка, 35	24.03.92 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Бойчаса К.И. с. Проців 08.12. Про індексацію нарахованої компенсації	16.03.93 р. Рішення № 35 про виплату компенсації спадкоємцям Бойчаса К.И. 15.12.93 р. відмовити	70000 крб.	
34.	Циркаль Микола Іванович, Росія, Волгоград, вул. Ангарська, 37, кв. 9	21.04.92 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Циркаля І.С. 1933 р. с. Старе	05.02.93 р. Рішення № 28 про виплату компенсації спадкоємцям Циркаля І.С.	70000 крб.	

35.	Сокол Марія Федорівна, м. Київ, вул. Попудренка, 22/14, кв. 53	30.04.92 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Сокола Ф.Я. 1930 р. с. Вороньків	16.03.93 р. Рішення № 37 про виплату спадкоємцям Сокола Ф.Я. компенсації	70000 крб.	
36.	Чайка Іван Іванович, м. Черкаси, вул. Жовтнева, 343, кв. 59	28.04.92 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Дегтяря І.Д. 1930 р. с. Сеньківка	05.02.93 р. Рішення № 30 про виплату спадкоємцям Дегтяря І.Д. компенсації	55000 крб.	
37.	Див. № 8				
38.	Шкардун Іван Оверкович, Луганська обл., Лутугіно, вул. Леніна, 118А	06.05.92 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Шкардуна О.І. с. Рогозів 1930 р.	16.03.93 р. Рішення № 38 про виплату спадкоємцям Шкардуна О.І. компенсації	70000 крб.	
39.	Нога Ганна Никонівна, с. Рогозів	08.05.92 р. Про виплату компенсації за роки неволі 1937–1947 рр. і за вилучене майно 08.12.92 р. про виплату залишку компенсації	09.06.92 р. Рішення № 4 про виплату компенсації 05.02.93 р. Рішення № 25 про виплату компенсації за майно Рішення № 26 про виплату залишку компенсації	12000 крб. одноразово 3000 крб. 70000 крб. 9000 крб.	
40.	Гужва Марія Миколаївна, с. Сеньківка	15.05.92 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Цибул М.О. 1930 р. с. Сеньківка	30.04.93 р. Рішення № 55 про виплату компенсації	70000 крб.	
41.	Карпенко Олександр Дмитрович, с. Проців Тимченко Варвара Дмитрівна	15.05.92 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленої матері Карпенко К.Д. 1931 р. с. Проців 14.10.93 р. Про перерахування нарахованої компенсації та оформлення документів на Тимченко В.Д.	30.04.93 р. Рішення № 55 про виплату компенсації 17.11.93 р. Рішення № 115 про перерахування компенсації	70000 крб. 15 мін. зарплат × 1,8 разів	

42.	Страшний Федір Прокопович, с. Жереб'ятин	03.06.92 р. Про повернення будинку, що зберігся, і виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Страшного П.Г. 1930 р. с. Жереб'ятин	01.06.93 р. Рішення № 60 про повернення хати і виплату компенсації за решту майна	50000 крб.	
43.	Осляк Григорій Іларіонович, м. Бородянка	13.07.92 р. Про виплату компенсації за майно розкуркулених батьків Осляків Г.І. та О.К. 1929 р. с. Любарці	16.03.93 р. Рішення № 39 про виплату компенсації спадкоємцям	70000 крб.	
44.	Мартинівський Іван Федорович, м. Бердичів, Житомирська обл., вул. Стадіонна, 41, кв. 4	07.11.93 р. Про перерахування нарахованої компенсації	17.11.93 р. Рішення № 115 про перерахування нарахованої компенсації	15 мін. зарплат × 1,8 разів	
45.	Чванова Тетяна Юхимівна, м. Запоріжжя, вул. Патріотична, 48, кв. 3	13.07.92 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Каленченка Ю.П. 1930 р. с. Дударків	14.12.92 р. Рішення № 13 про виплату компенсації спадкоємцям Мартинівського Ф.Р.	70000 крб.	
46.	Пилипович Михайло Пилипович Пилипович М.І.	13.07.92 р. Про виплату компенсації за час ув'язнення покійного чоловіка 1944–1952 рр. с. Вороньків	30.04.93 р. Рішення № 51 про виплату компенсації спадкоємцям Каленченка Ю.П.	70000 крб.	
47.	Вошкулат Марія Петрівна, м. Бориспіль, вул. Котовського, 100	17.07.92 р. Про повернення житлового будинку і виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Вошкулата П.В. с. Маргусівка	Відмовити на підставі Закону «Про реабілітацію жертв політичних репресій на Україні»		
			13.05.94 р. Рішення № 197 Відмовити в поверненні будинку. Виплатити спадкоємцям Вошкулата П.В. грошову компенсацію	15 мін. зарплат × 1,8 разів	

48.	Дика Ольга Василівна, с. Любарці	29.07.92 р. Про виплату грошової компенсації за майно розкуркуленого батька Дикого В.С. і матері Дикої Н.Я.	05.02.93 р. Рішення № 32 про виплату компенсації за майно спадкоємців Дикої Н.Я.	70000 крб.	
49.	Шумська Марія Леонтівна, с. Любарці	29.07.92 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Гопкало Л.М.	30.04.93 р. Рішення № 48 про виплату компенсації за майно спадкоємцям Гопкала Л.М.	70000 крб.	
50.	Войтенко Ганна Олександрівна, с. Вишеньки	18.08.92 р. про повернення будинка і виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Ганжі О.А. с. Вишеньки 1929 р.	16.03.93 р. Рішення № 43 виплатити компенсацію спадкоємцям Ганжі О.А.	70000 крб.	
51.	Мисник Марія Семівна, с. Старе	10.09.92 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Говорухи С.О. с. Старе 1930 р.	16.03.93 р. Рішення № 40 про виплату спадкоємцям Говорухи С.О. грошової компенсації	70000 крб.	
52.	Дзюба Павло Полікарпович, с. Гнідин	14.09.92 р. Про виплату компенсації за роки ув'язнення 1937–1945 рр.	12.01.93 р. Рішення № 17 виплатити компенсацію	75 мін. зарплат 15 зарплат одноразово	
53.	Шкурко Ганна Варфоломівна, с. В. Олександрівка	28.09.92 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Шкурко Варфоломія Онисимовича 1930 р. с. В.Олександрівка	20.07.93 р. Рішення 3 74 виплатити спадкоємцям Шкурка В.О. грошову компенсацію	70000 крб.	
54.	Рожа Іван Васильович, с. Іванків	02.10.92 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Рожі І.В. 1934 р. с. Іванків	17.11.93 р. Рішення № 109 виплатити компенсацію спадкоємцям Рожі І.В.	15 мін. зарплат × 1,8 разів	
55.	Кімагаджа Катерина Данилівна, м. Маруполь, вул. Урицького, 94, кв. 24	05.92 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Ярмака Д.Т., с. Гора 1930 р. 10.05.94 р. Про перерахування розміру компенсації	16.03.93 р. Рішення № 44 виплатити грошову компенсацію спадкоємцям Ярмака Д.Т. 13.05.94 р. Рішення № 198 перерахувати компенсацію	55000 крб. 10 мін. зарплат × 1,8 разів	

56.	Корещька Ольга Тимофіївна, с. Старе	05.10.92 р. Про виплату компенсації за майно репресованих батьків с. Старе 1937 р.	01.06.93 р. Рішення № 61 виплатити компенсацію	15000 крб.
57.	Костенко Варвара Федосіївна, м. Київ-90, вул. Омовська, 4, кв. 2	07.10.92 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Яременка Ф.К. 1930 р. с. Вишеньки	01.06.93 р. Рішення № 62 Виплатити компенсацію спадкоємцям Яременка Ф.К.	70000 крб.
58.	Лукаш Ніна Тимофіївна, с. Кірове	12.10.92 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Діденка Т.В. 1933 р. с. Сеньківка	01.06.93 р. Рішення № 63 виплатити компенсацію спадкоємцям Діденка Т.В.	70000 крб.
59.	Ліпська Ганна Дмитрівна, с. Лебедин	24.10.92 р. Про виплату компенсації за роки ув'язнення 1946–1964 рр.	16.03.93 р. Рішення № 42 про виплату компенсації	75 мін. зарплат 15 мін. разово
60.	Мінх Марія Давидівна, м. Київ, вул. Вербицького, 26, кв. 102	29.10.92 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Шума Д.М. 1929 р. с. Мартусівка	20.07.93 р. Рішення № 76 Виплатити компенсацію спадкоємцям Шума Д.М.	70000 крб.
61.	Коломієць Євдокія Іванівна, с. Мирне	29.10.92 р. Про виплату компенсації за вилучення під час розкуркулення майно с. Старе	20.07.93 р. Рішення № 77 виплатити компенсацію	70000 крб.
62.	Вігер Катерина Тихонівна, с. Мирне	12.11.92 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Вітра Тихона Андрійовича 1930 р. с. Любарці	01.06.93 р. Рішення № 64 виплатити компенсацію	70000 крб.
63.	Волошко Ганна Данилівна, с. Головорув	19.11.92 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Собка Д.Я. с. Рудянів 1931 р.	01.06.93 р. Рішення № 59 про виплату компенсації за майно	70000 крб.

64.	Циркаль Ганна Петрівна, м. Київ, б-р Давидова, 10, кв. 346	23.11.92 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого чоловіка Циркаля О.С. с. Старе 1931 р.	01.06.93 р. Рішення № 65 виплатити компенсацію	70000 крб.
65.	Говоруха Іван Єфремович, с. Мирне	26.11.92 р. Про виплату компенсації за вилучене в нього майно с. Старе 1930 р.	01.06.93 р. Рішення № 66 Виплатити компенсацію	70000 крб.
66.	Лесик Василь Кириллович, м. Київ-60, вул. Подвійського, 2, кв. 38	30.11.92 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Лесика К.І. 1932 р. с. Кучаків	Рішення № 67 Виплатити компенсацію спадкоємцям Чемериса С.П.	70000 крб.
67.	Чемерис Ольга Степанівна, с. В. Олександрівка	10.12.92 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Чемериса С.П. 1931 р. с. В. Олександрівка	17.11.93 р. Рішення № 112 виплатити компенсацію	15 мін. зарплат, збільшений в 1,8 р.
68.	Ромась Ольга Онисіївна, с. Вишеньки	05.11.93 р. Про перерахування нарахованої компенсації	01.06.93 р. Рішення № 68 Виплатити компенсацію спадкоємцям Ганжі О.Х.	70000 крб.
69.	Озерова Марія Панасівна	11.12.92 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Саливона П.Г. і матері Саливон У.Г.	01.06.93 р. Рішення № 69 Виплатити компенсацію спадкоємцям Саливон П.Г.	70000 крб.
70.	Кубрак Василь Григорович, с. Любарці	11.12.92 р. Про виплату компенсації за майно розкуркулених батьків Кубраків Г.Й. і Х.С.	01.06.93 р. Рішення № 70 Виплатити компенсацію спадкоємцям Кубраків	70000 крб.
71.	Стельмах Марія Олексіївна, м. Одеса, вул. Степанова, 44, кв. 2	22.12.92 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Кубрака Е.Г. і матері Кубрак О.М. с. Любарці	20.07.93 р. Рішення № 78 Виплатити компенсацію спадкоємцям Кубраків	70000 крб.

72.	Чорниш Василь Никифорович, с. Рогозів	23.12.92 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Чорниша Н.К. с. Рогозів	01.06.93 р. Рішення № 71 виплатити спадкоємцям Чорниша Н.К. компенсацію	70000 крб.
73.	Штефан Ганна Омелянівна, с. Рогозів	23.12.92 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Штефана О.С. 1930 р. с. Сошників	01.06.93 р. Рішення № 72 виплатити спадкоємцям Штефана О.С. компенсацію	70000 крб.
74.	Шум Віра Вікторівна, с. Маргусівка	23.12.92 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленої матері Шум Онисі Омелянівни 1930 р. с. Маргусівка	20.07.93 р. Рішення № 79 виплатити спадкоємцям Шум Поминальної О.О.	70000 крб.
75.	Штефан Софія Петрівна, с. Рогозів	28.12.92 р. Про виплату компенсації за майно розкуркулених батьків Овсієнків П.Т. та Е.П.	20.07.93 р. Рішення № 80 виплатити спадкоємцям Овсієнків компенсацію	70000 крб.
76.	Лазорко Захар Андрійович, м. Бориспіль, вул. Київський шлях, 75, кв. 49	30.12.92 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленої матері Лазорко М.А. 1931 р. с. Сошників	01.06.93 р. Рішення № 54 виплатити компенсацію спадкоємцям Лазорко	70000 крб.
77.	Братусь Одарка Петрівна, с. Рогозів	31.12.92 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленої матері Кукленко Т.Г. 1930 р. с. Рогозів	20.07.93 р. Рішення № 81 виплатити компенсацію спадкоємцям Кукленко Т.Г.	70000 крб.
78.	Коваль Марія Лаврівна, с. Любарці	14.01.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленої матері Бурдай Н.П. 1929 р. с. Любарці	20.07.93 р. Рішення № 82 виплатити компенсацію спадкоємцям Бурдай Н.П.	70000 крб.
79.	Бухал Іван Федорович, с. Дуларків	19.01.92 р. Про виплату компенсації за майно розкуркулених батьків Бухалів Ф.П. і О.Н. 1932 р. с. Дуларків	20.07.93 р. Рішення № 83 виплатити компенсацію спадкоємцям Бухалів Ф.П. і О.Н.	70000 крб.
80.	Діденко Марія Володимирівна, с. Любарці	20.01.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Гордієнка В.Г. 1930 р. с. Любарці	14.03.94 р. Рішення № 164 виплатити компенсацію спадкоємцям Гордієнка В.Г.	15 мін. зарплат × 1,8 разів

81.	Руденко Оксана Семенівна, с. Кийлів	20.01.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Білецького С.Х. 1930 р. с. Кийлів	20.07.93 р. Рішення № 84 виплатити компенсацію спадкоємцям Білецького С.Х.	70000 крб.
82.	Сидоренко Герасим Васильович і Наталка Василівна, с. Сеньківка	03.12.93 р. Про перерахування нарахованої компенсації	15.12.93 р. Рішення № 139 перерахувати нараховану компенсацію	15 мін. зарплат × 1,8 разів
83.	Пасько Тетяна Іванівна, с. Кийлів Пасько Марія Максимівна	20.01.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Сидоренка В.А. с. Сеньківка 1929 р. 20.01.93 р. Про виплату компенсації за вилучене у неї с. Кийлів 1930 р. 18.03.93 р. Про перерахування компенсації, нарахованої покійній матері Пасько Т.І.	20.07.93 р. Рішення № 85 виплатити компенсацію спадкоємцям Сидоренка 20.07.93 р. Рішення № 86 виплатити компенсацію заявнику 13.05.94 р. Рішення № 196 Перерахувати Пасько М.М. нараховану матері Пасько Т.І. компенсацію	70000 крб. 70000 крб. 15 мін. зарплат × 1,8 разів
84.	Наумовська Ганна Гордіївна, с. Рогозів	20.01.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркулених батьків Кириленків Г.П. і В.В. 1929 р. с. Рогозів	20.07.93 р. Рішення № 87 виплатити компенсацію спадкоємцям Кириленків Г.П. і В.В.	70000 крб.
85.	Ламашенська Ганна Андріївна, с. Рогозів	20.01.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркулених батьків Гапонів А.Ю. та В.А. 1929 р. с. Рогозів	20.07.93 р. Рішення № 88 виплатити компенсацію спадкоємцям Гапонів А.Ю. та В.А.	70000 крб.
86.	Кобзар Федір Кирилович, с. Проців	20.01.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленої матері Кобзар Анастасії Власівни	20.07.93 р. Рішення № 89 виплатити компенсацію спадкоємцям Кобзар А.В.	70000 крб.

87.	Кім Марія Анастолі-івна, м. Хуст, Закарпаття	20.01.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Савченка А.Й. 1930 р. с. В. Олександрівка	26.01.94 р. Рішення № 40 виплатити компенсацію спадкоємцям Савченка А.Й.	15 мін. зарплат × 1,8 разів	
88.	Бойко Марія Никифоровна, с. Старе	20.01.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркулених батьків Рябоволів Н.П. і К.Д. 1930 р.	20.07.93 р. Рішення № 90 виплатити компенсацію спадкоємцям Рябоволів Н.П. і К.Д.	70000 крб.	
89.	Чорна Ольга Іванівна, с. Старе	28.01.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Бойка П. с. Старе 1930 р.	20.07.93 р. Рішення № 91 виплатити компенсацію спадкоємцям Бойка П.	70000 крб.	
90.	Ганжа Митрофан Тимофійович, с. Вишеньки	01.02.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленої матері Ганжи К.К. і поверненні хати, що зберіглася 1929 р. с. Вишеньки			
91.	Разумова Катерина Андріївна, с. Любарці	02.02.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркулених батьків Ярмоли А.С. і Ярмоли М.П. 1932 р. с. Любарці	20.07.93 р. Рішення № 92 виплатити компенсацію спадкоємцям Ярмоли М.П.	70000 крб.	
92.	Кальна Катерина Іванівна, с. Іванків	04.02.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленої матері Тишко К.Й. 1929 р. с. Іванків	20.07.93 р. Рішення № 93 виплатити компенсацію спадкоємцям Тишко К.Й.	70000 крб.	
93.	Буринова Уляна Гаврилівна, м. Бориспіль, вул. Панфілова, 14	06.02.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Кудого Г.О. 1944 р. с. Старе			
94.	Кубрак Василь Андрійович, с. Глибоке	08.02.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Кубрака А.К.	20.07.93 р. Рішення № 94 виплатити компенсацію спадкоємцям Кубрака А.К.	70000 крб.	
95.	Заваллій Ольга Павлівна, с. Головерів	08.02.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленої матері Собки М.І. 1930 р. с. Рудяків	26.01.94 р. Рішення № 141 виплатити компенсацію спадкоємцям Собки М.І.	15 мін. зарплат × 1,8 разів	

96.	Бухал Марія Петрівна, с. Дударків	08.02.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркулених батьків Каленченків П.О. та Г.М. і повернення хати, що зберіглася	20.07.93 р. Рішення № 95 виплатити компенсацію спадкоємцям Каленченків, повернути хату	60000 крб.	
97.	Чудоса Варвара Василівна, с. Вишеньки	08.02.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Ганжі В.А. 1930 р. с. Вишеньки	15.12.93 р. Рішення № 120 виплатити компенсацію спадкоємцям Ганжі В.А.	15 мін. зарплат × 1,8 разів	
98.	Гужва Дмитро Павлович	09.02.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленої матері Гужви Г.М. 1930 р. с. Сеньківка	17.11.93 р. Рішення № 107 виплатити компенсацію спадкоємцям Гужви Г.М.	15 мін. зарплат × 1,8 разів	
99.	Муха Софія Федорівна, с. Івангород, Черкаська обл.	10.02.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленої матері Тимофесвої У.Е. с. Старе 1930 р.	15.12.93 р. Рішення № 123 виплатити компенсацію спадкоємцям Тимофесвої У.Е.	15 мін. зарплат × 1,8 разів	
100.	Лема Катерина Данилівна, с. Глибоке	10.02.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Косинського Д.Н. с. Глибоке 1929 р.	17.11.93 р. Рішення № 104 виплатити компенсацію спадкоємцям Косинського Д.Н.	15 мін. зарплат × 1,8 разів	
101.	Говоруха Михайло Сидорович, Халеньє, Обухівський р-н	10.02.93 р. Про виплату компенсації за майно, вилучене в нього під час розкуркулення 1931 р. с. Старе	17.11.93 р. Рішення № 100 виплатити компенсацію заявнику Говорусі М.С.	15 мін. зарплат × 1,8 разів	
102.	Судейкіна Мотрона Володимирівна, м. Бориспіль, вул. Польова, 60	17.02.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленої матері Вошкалаг О.Я. 1931 р. с. Мартусівка	20.07.93 р. Рішення № 95 виплатити компенсацію спадкоємцям Вошкалага О.Я.	70000 крб.	
		08.12.93 р. Про перерахування компенсації	26.01.94 р. Рішення № 158 перерахувати компенсацію	15 мін. зарплат × 1,8 разів	

103.	Денкіна Євдокія Сидорівна, Башкартостан, Уфа, вул. Гранспортна, 50/1, кв. 79	17.02.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Удовенка С.К. 1930 р. с. Сошників	16.03.94 р. Рішення № 165 виплатити компенсацію спадкоємцям Удовенка С.К.	15 мін. зарплат × 1,8 разів	
104.	Філік Микола Омелянович, с. В. Олександрівка	18.02.93 р. Про виплату йому компенсації за роки ув'язнення 1950 – 1956 рр.	16.03.93 р. Рішення № 41 виплатити Філику М.О. компенсацію	15 мін. зарплат	
105.	Маль Ольга Іванівна, с. Рогозів	25.02.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Братуся І.Н. 1929 р. с. Рогозів	15.12.93 р. Рішення № 125 виплатити компенсацію за майно Братуся І.Н.	15 мін. зарплат × 1,8 разів	
106.	Гопкало Наталка Володимирівна, м. Бориспіль	18.02.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленої матері Гопкало М.І. 1930 р. с. Любарці	28.06.94 р. Рішення № 204 виплатити компенсацію спадкоємцям Гопкало М.І.	15 мін. зарплат × 1,8 разів	
107.	Піць Тетяна Фролівна, м. Бориспіль, вул. Суворова, 32	01.03.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленої матері Шкурко О.П. 1930 р. с. В. Олександрівка	20.07.93 р. Рішення № 97 виплатити компенсацію спадкоємцям Шкурко О.П.	70000 крб.	
108.	Нестеренко Василь Данилович, м. Бориспіль, вул. Орджонікідзе, 48	01.03.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Нестеренка Д.І.	17.11.93 р. Рішення № 106 виплатити компенсацію спадкоємцям Нестеренка Д.І.	15 мін. зарплат × 1,8 разів	
109.	Скочко Явдокія Іванівна, с. Глибоке	01.03.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленої матері Опришко Г.А. 1929 р. с. Глибоке	17.11.93 р. Рішення № 111 виплатити компенсацію за майно спадкоємцям Опришко Г.А.	15 мін. зарплат × 1,8 разів	
110.	Третяк Василь Іванович, с. Глибоке	02.03.93 р. Про з'ясування додаткових обставин репресій проти батька Третяка І.Я.	З'ясовано і повідомлено заявника		

111.	Ігнатюк Марія Іванівна, с. Проців	02.03.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленої матері Кіяшко М.А. 1931 р. с. Проців	17.11.93 р. Рішення № 113 виплатити компенсацію спадкоємцям Кіяшко	15 мін. зарплат × 1,8 разів	
112.	Кокозей Антон Корнійович, м. Бориспіль, вул. Комуністична. 62	03.03.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Кокозея К.М. 1931 р. с. Дуларків	15.12.93 р. Рішення № 118 виплатити компенсацію спадкоємцям Кокозея К.М.	15 мін. зарплат × 1,8 разів	
113.	Тимошина Віра Григорівна, с. Городище	03.03.93 р. Про виплату компенсації за час перебування в ув'язненні 1949 – 1955 рр.	20.07.93 р. Рішення № 98 виплатити заявнику компенсацію	75 мін. зарплат одноразово 15 мін. зарплат	
114.	Дуденко Митрофан Андронович, с. Іванків	10.03.93 р. Про виплату компенсації за ас перебування в ув'язненні 1944 – 1952 рр.	30.04.93 р. Рішення № 45 виплатити компенсацію	75 мін. зарплат одноразово 15 мін. зарплат	
115.	Денисенко Меланія Максимівна, с. Дуларків	11.03.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленої матері Кокозей А.Е. 1931 р. с. Дуларків	15.12.93 р. Рішення № 126 виплатити компенсацію спадкоємцям Кокозей А.Е.	15 мін. зарплат × 1,8 разів	
116.	Братусь Ганна Іванівна, с. Рогозів	11.03.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Братуся В.І. 1929 р. с. Рогозів	15.12.93 р. Рішення № 127 виплатити компенсацію спадкоємцям Братуся В.І.	15 мін. зарплат × 1,8 разів	
117.	Васик Софія Василівна, с. Іванків	12.03.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Пшеничного В.Ю. 1931 р. с. Іванків	15.12.93 р. Рішення № 121 виплатити компенсацію спадкоємцям Пшеничного В.Ю.	15 мін. зарплат × 1,8 разів	
118.	Митрофаненко Марфа Єгорівна, с. Сошників	12.03.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленої матері Саливон Г.Н. 1930 р. с. Сошників	15.12.93 р. Рішення № 128 виплатити компенсацію спадкоємцям Саливон Г.Н.	15 мін. зарплат × 1,8 разів	

119.	Мелешко Галина Кузьмівна, м. Мелітополь, вул. Молодіжна, 102	15.03.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Кацана К.К. 1930 р.	13.05.94 р. Рішення № 180 виплатити компенсацію спадкоємцям Кацана К.К.	15 мін. зарплат × 1,8 разів	
120.	Коломієць Анастасія Федорівна, с. Любарці	18.05.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Дикого Ф.Х.	17.11.93 р. Рішення № 114 виплатити компенсацію спадкоємцям Дикого Ф.Х.	15 мін. зарплат × 1,8 разів	
121.	Кахно Горпина Тимофіївна, с. Рогозів	18.03.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленої матері Гапон Л.Л. 1930 р. с. Рогозів	15.12.93 р. Рішення № 124 виплатити компенсацію спадкоємцям Гапон Л.Л.	15 мін. зарплат × 1,8 разів	
122.	Сидоренко Іван Олександрович, с. Дударків	18.03.93 р. Про виплату компенсації за майно, вилучене в нього під час розкуркулення 1934 р. с. Дударків	15.12.93 р. Рішення № 130 виплатити компенсацію заявнику	15 мін. зарплат × 1,8 разів	
123.	Сидоренко Олександра Михайлівна, с. Дударків	18.03.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленої матері Каленченко П.С. с. Дударків	15.12.93 р. Рішення № 131 виплатити компенсацію спадкоємцям Каленченко П.С.	15 мін. зарплат × 1,8 разів	
124.	Кацан Микола Вікторович, с. Сеньківка	19.03.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Кацана В.Т. 1931 р. с. Сеньківка	15.12.93 р. Рішення № 122 виплатити компенсацію спадкоємцям Кацана В.Т.	15 мін. зарплат × 1,8 разів	
125.	Ярош Ольга Тихонівна, с. Дударків	13.03.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленої матері 1932 р. с. Дударків	15.12.93 р. Рішення № 136 виплатити компенсацію спадкоємцям	15 мін. зарплат × 1,8 разів	
126.	Нога-Бахмат Марія Никонівна, с. Глибоке	19.03.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Ноги Н.Т. 1930 р. с. Глибоке	28.06.94 р. Рішення № 200 виплатити компенсацію спадкоємцям Ноги Н.Т.	15 мін. зарплат × 1,8 разів	

127.	Ламашевська Марія Петрівна, м. Київ, вул. Монтажників, 18, кв. 1	19.03.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Ламашевського 1930 р. с. Іванків	15.12.93 р. Рішення № 132 виплатити компенсацію спадкоємцям Ламашевського	15 мін. зарплат × 1,8 разів	
128.	Гапон Петро Данилович, м. Бориспіль, вул. Шевченка 5, кв. 11	23.03.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Гапона Д.Т. 1930 р. с. Рогозів	15.12.93 р. Рішення № 133 виплатити компенсацію спадкоємцям Гапона Д.Т.	15 мін. зарплат × 1,8 разів	
129.	Кубрак Марія Михайлівна, с. Глибоке	24.03.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленої матері Савець Г.Н. 1928 р. с. Глибоке	26.01.94 р. Рішення № 142 виплатити компенсацію спадкоємцям Савець Г.Н.	15 мін. зарплат × 1,8 разів	
130.	Демиденко Євдокія Пантеліївна, с. Дударків	24.03.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленої матері Демиденко М.К.	17.11.93 р. Рішення № 102 виплатити компенсацію спадкоємцям Демиденко М.К.	12 мін. зарплат × 1,8 разів	
131.	Кудря Уляна Петрівна, с. Вороньків	24.03.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька	15.12.93 р. Рішення № 117 виплатити компенсацію спадкоємцям	15 мін. зарплат × 1,8 разів	
132.	Михайловська Надія Іванівна, м. Бориспіль	Про виплату компенсації за вилучене в неї майно	Виплатити компенсацію заявнику	70000 крб.	
133.	Братусь Ганна Григорівна	Про виплату компенсації за майно розкуркуленої матері	Виплатити компенсацію спадкоємцям	15 мін. зарплат × 1,8 разів	
134.	Нерозбірливо	Про виплату компенсації за майно розкуркуленої матері	Виплатити компенсацію спадкоємцям	15 мін. зарплат × 1,8 разів	
135.	Козозей Ганна Максимівна, с. Дударків	Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька	Виплатити компенсацію спадкоємцям	15 мін. зарплат × 1,8 разів	

136.	Карпенко Ольга Іванівна, с. Вороньків	Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька	Виплатити компенсацію спадкоємцям	15 мін. зарплат × 1,8 разів	
137.	Лівський Борис Леонідович, с. Лебедин	24.03.93 р. Про виплату компенсації за час перебування в ув'язненні 1944 – 1954 рр.	16.03.93 р. Рішення № 162 виплатити компенсацію заявнику	15 мін. зарплат × 1,8 разів	
138.	Торба Микола Глькович, с. Рогозів	30.03.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленої матері Торби С.С.	15.12.93 р. Рішення № 136 виплатити компенсацію спадкоємцям Торби С.С.	15 мін. зарплат × 1,8 разів	
139.	Вергун Ганна Пантелеймонівна, с. Дударків	31.03.93 р. Про виплату компенсації за вилучене в неї майно 1931 р. с. Дударків	17.11.93 р. Рішення № 101 виплатити компенсацію спадкоємцям Вергун Г.П.	10 мін. зарплат × 1,8 разів	
140.	Ярош Горпина Кирилівна, с. Дударків	31.03.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленої матері Поштар О.Е. 1932 р. с. Дударків	15.12.93 р. Рішення № 136 виплатити компенсацію спадкоємцям Поштар О.Е.	15 мін. зарплат × 1,8 разів	
141.	Семенов Борис Гордійович, м. Київ	31.03.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Собачка Г.З. 1930 р. с. Любарці	01.06.93 р. Рішення № 73 виплатити компенсацію спадкоємцям Собачка Г.З.	15000 крб.	
142.	Підгібій Марія Яківна, с. Вишеньки	02.04.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленої матері Ганжі Д.П. 1932 р. с. Вишеньки	26.01.94 р. Рішення № 144 виплатити компенсацію спадкоємцям Ганжі Д.П.	15 мін. зарплат × 1,8 разів	
143.	Кошіль Галина Григорівна, с. Вишеньки	02.04.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленої матері Стрілько О.А. 1930 р. с. Вишеньки	26.01.94 р. Рішення № 145 виплатити компенсацію спадкоємцям Стрілько О.А.	15 мін. зарплат × 1,8 разів	
144.	Білик Іван Григорович, с. Любарці	02.04.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленої матері Білик Х.А. 1930 р. с. Любарці	26.01.94 р. Рішення № 146 виплатити компенсацію спадкоємцям Білик Х.А.	15 мін. зарплат × 1,8 разів	

145.	Чорниш Марія Іванівна, с. Рогозів	02.04.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленої матері Чорниш Т.К.	15.12.93 р. Рішення № 137 виплатити компенсацію спадкоємцям Чорниш Т.К.	15 мін. зарплат × 1,8 разів	
146.	Братусь Ганна Йосипівна, с. Рогозів	02.04.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленої матері Черпак У.С.	15.12.93 р. Рішення № 138 виплатити компенсацію спадкоємцям Черпка У.С.	15 мін. зарплат × 1,8 разів	
147.	Косинський Григорій Максимович, м. Київ, Лесі Українки, 14, кв. 1	09.04.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Косинського 1931 р. с. Глибоке	МР ВВС не підтвердив факту розкуркулення. У відповідь на повторний запит підтвердив частково		
148.	Гнатюк Ганна Іванівна, с. Рогозів	09.04.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Черпака І.С.	16.03.94 р. Рішення № 167 виплатити компенсацію спадкоємцям Черпака І.С.	15 мін. зарплат × 1,8 разів	
149.	Голуб Петро Порфирівич, с. Рогозів	09.04.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Голуба П.А. 1929 р. с. Рогозів	16.03.94 р. Рішення № 168 виплатити компенсацію спадкоємцям Голуба П.А.	15 мін. зарплат × 1,8 разів	
150.	Чепілко Катерина Василівна, м. Бориспіль, вул. Красна, 33	12.04.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Верни В.М. с. Гора 1930 р.	13.05.94 р. Рішення № 181 виплатити компенсацію спадкоємцям Верни В.М.	15 мін. зарплат × 1,8 разів	
151.	Фесенко Петро Парономович, с. Рогозів	14.04.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленої матері Фесенко К.І. 1930 р. с. Рогозів	26.01.94 р. Рішення № 147 виплатити компенсацію спадкоємцям Фесенко К.І.	15 мін. зарплат × 1,8 разів	
152.	Білошапка Галина Георгіївна, с. Прощів	14.04.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Давиденка Г.Л. 1929 р. с. Прощів	26.01.94 р. Рішення № 148 виплатити компенсацію спадкоємцям Давиденка Г.Л.	15 мін. зарплат × 1,8 разів	

153.	Бердник Назар Антонівч, с. Гнідин	20.04.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленої матері Бердник У.О. 1930 р. с. Кийлів	16.03.94 р. Рішення № 160 виплатити компенсацію спадкоємцям Бердник У.О.	15 мин. зарплат × 1,8 разів	
154.	Фесенко Тетяна Варфоломівна, с. Рогозів				
155.	Слюсар Зоя Михайлівна, с. Мирне	26.04.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленої матері Наумовської О.Л. 1930 р. с. Рогозів	13.05.94 р. Рішення № 182 виплатити компенсацію спадкоємцям Наумовської О.Л.	15 мин. зарплат × 1,8 разів	
156.	Давиденко Христя Якимівна, с. Жовтневе	29.04.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Давиденка Я.Л. 1931 р. с. Жереб'ятин	26.01.94 р. Рішення № 149 виплатити компенсацію спадкоємцям Давиденка Я.Л.	15 мин. зарплат × 1,8 разів	
157.	Терпило Катерина Володимирівна, с. Рогозів	29.04.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркулених батьків Штефана В.Н. і С.Д. 1931 р. с. Сошників			
158.	Ганжа Йосип Титович, с. Вишеньки	29.04.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Ганжі Т.Т. 1930 р. с. Вишеньки	26.01.94 р. Рішення № 150 виплатити компенсацію спадкоємцям Ганжі Т.Т.	15 мин. зарплат × 1,8 разів	
159.	Брянцева Галина Юхимівна, м. Карпінськ, Свердловська обл.	29.04.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркулених батьків Желевських Ю.М. і Н.Г. 1931 р. с. В. Стариця	28.05.94 р. Рішення № 201 виплатити компенсацію спадкоємцям Желевських	15 мин. зарплат × 1,8 разів	
160.	Руденко Петро Олександрович, с. Кийлів	30.04.93 р. Про надання допомоги у встановленні справедливості щодо необгрунтованого покарання	Реабілітації не підлягає		

161.	Бондаренко Любов Антонівна, м. Київ	04.05.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Шума А.М. 1930 р. с. Мартусівка	17.11.93 р. Рішення № 103 виплатити компенсацію спадкоємцям Шума А.М.	15 мин. зарплат × 1,8 разів	
162.	Глазкова Олександра Леонтівна, с. Сулимівка	04.05.93 р. Про виплату компенсації за майно репресованого батька Шпунта Л.К. 1937 р. с. Сулимівка	26.01.94 р. Рішення № 151 виплатити компенсацію спадкоємцям Шпунта Л.К.	15 мин. зарплат × 1,8 разів	
163.	Гудим Марія Тихонівна, с. Рогозів	04.05.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Дремлюги Т.О. 1929 р. с. Рогозів	16.03.94 р. Рішення № 169 виплатити компенсацію спадкоємцям Дремлюги Т.О.	15 мин. зарплат × 1,8 разів	
164.	Пиріг Харитина Махтеївна, с. Рогозів	04.05.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Ноги М.В. 1929 р. с. Рогозів	13.05.94 р. Рішення № 183 виплатити компенсацію спадкоємцям Ноги М.В.	15 мин. зарплат × 1,8 разів	
165.	Коломієць Надія Антонівна, с. Рогозів	04.05.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Мішкура А.І. 1930 р. с. Рогозів	16.03.94 р. Рішення № 170 виплатити компенсацію спадкоємцям Мішкура А.І.	15 мин. зарплат × 1,8 разів	
166.	Чорниш Євдокія Олександрівна, с. Рогозів	04.05.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Чорниша О.К. 1930 р. с. Рогозів	17.11.93 р. Рішення № 108 виплатити компенсацію спадкоємцям Чорниша О.К.	15 мин. зарплат × 1,8 разів	
167.	Бердник Назар Іванович, с. Кийлів	04.05.93 р. Про виплату компенсації за вилучене в нього майно під час розкуркулення 1930 р. с. Кийлів	26.01.94 р. Рішення № 152 виплатити компенсацію Берднику Н.І.	15 мин. зарплат × 1,8 разів	
168.	Чекан Анастасія Федотівна, с. Сошників	11.05.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленої матері Півень Т.С. 1930 р. с. Сошників	16.03.94 р. Рішення № 171 виплатити компенсацію спадкоємцям Півень Т.С.	15 мин. зарплат × 1,8 разів	

169.	Бадій Іван Іванович, с. Глибоке	17.11.93 р. Про виплату компенсації за вилучене в нього майно під час розкуркулення 1932 р. с. Глибоке	17.11.93 р. Рішення № 105 виплатити компенсацію Бадію І.І.	12 мін. зарплат × 1,8 разів	
170.	Кривохижа Ганна Степанівна, с. Рогозів	12.03.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленої матері Гапон Н.В. 1930 р. с. Рогозів	16.03.94 р. Рішення № 172 виплатити компенсацію спадкоємцям Гапон Н.В.	15 мін. зарплат × 1,8 разів	
171.	Розумна Ольга Тихонівна, с. Іванків	12.05.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленої матері Давиденко О.М. 1932 р. с. Жеребятин	16.03.94 р. Рішення № 173 виплатити компенсацію спадкоємцям Давиденко О.М.	15 мін. зарплат × 1,8 разів	
172.	Матус Настя Семєнівна, с. Іванків	19.05.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленої матері Величко Н.В. 1930 р. с. Іванків			
173.	Фесенко Андрій Степанович, с. Рогозів	19.05.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленої матері Фесенко П.П. 1930 р. с. Рогозів	16.03.94 р. Рішення № 174 виплатити компенсацію спадкоємцям Фесенко П.П.	15 мін. зарплат × 1,8 разів	
174.	Гопкало Марія Радіфонівна, с. Любарці	19.05.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Кубрака Р.М. 1929 р. с. Любарці	26.07.94 р. Рішення № 153 виплатити компенсацію спадкоємцям Кубрака Р.М.	15 мін. зарплат × 1,8 разів	
175.	Кухаренко Петро Карпович, с. Дуларків	19.05.93 р. Про виплату компенсації за вилучене в нього під час колективізації майно 1930 р. с. Дуларків	17.11.93 р. Рішення № 116 виплатити компенсацію заявнику Кухаренку П.К.	12 мін. зарплат × 1,8 разів	
176.	Дудка Ольга Яківна, с. Іванків	19.05.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Дудки Я.Я. 1930 р. с. Іванків	26.01.94 р. Рішення № 154 виплатити компенсацію спадкоємцям Дудки Я.Я.	15 мін. зарплат × 1,8 разів	

177.	Кацан Петро Артемович, м. Бориспіль	25.05.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Кацана А.Х. 1930 р. с. Артемовка			
178.	Братусь Микола Демитрійович, с. Рогозів	26.05.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Братуся Д.Т. 1929 р. с. Рогозів	21.02.94 р. Рішення № 155 виплатити компенсацію спадкоємцям Братуся Д.Т.	15 мін. зарплат × 1,8 разів	
179.	Овсієнко Марія Данилівна, с. Рогозів	02.06.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Гапона Д.М. 1930 р. с. Рогозів			
180.	Козлов Микола Федорович, м. Бориспіль	02.06.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Козлова 1932 р. с. Рогозів	13.05.94 р. Рішення № 184 виплатити компенсацію спадкоємцям Козлова Ф.О.	15 мін. зарплат × 1,8 разів	
181.	Давиденко Марія Гнатівна, с. Вороньків	09.06.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленої матері Черидниченко О.Ф. 1929 р. с. Вороньків	16.03.94 р. Рішення № 175 виплатити компенсацію спадкоємцям Черидниченко О.Ф.	15 мін. зарплат × 1,8 разів	
182.	Залозний Микола Федорович, с. Гнідин	11.06.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Максимчука Ф.В. 1931 р. с. Гнідин	26.01.94 р. Рішення № 156 виплатити компенсацію спадкоємцям Максимчука Ф.В.	10 мін. зарплат × 1,8 разів	
183.	Бердник Михайло Антонович, с. Гнідин	29.06.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленої матері Бердник У.О. 1930 р. с. Кийлів	16.03.94 р. Рішення № 160 виплатити компенсацію спадкоємцям Бердник У.О.	15 мін. зарплат × 1,8 разів	
184.	Пасько Палагея Михайлівна, с. Вороньків	02.07.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленої матері Пасько М.О. 1929 р. с. Вороньків	16.03.94 р. Рішення № 176 виплатити компенсацію спадкоємцям Пасько М.О.	15 мін. зарплат × 1,8 разів	
185.	Мироненко Ольга Іванівна, с. Рогозів	06.07.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленої матері Овсієнко М.Л. 1930 р. с. Рогозів			

186.	Соченко Ганна Ільківна, с.Рогозів	06.07.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленої матері Гапон У.Ф. 1930 р. с. Рогозів	16.03.94 р. Рішення № 177 виплатити компенсацію спадкоємцям Гапон У.Ф.	15 мін. зарплат × 1,8 разів	
187.	Опришко Парасковія Федорівна, м.Київ	20.07.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленої матері Бедій Т.П. 1931 р. с. Глибоке	28.06.94 р. Рішення № 202 виплатити компенсацію спадкоємцям Бедій Т.П.	15 мін. зарплат × 1,8 разів	
188.	Жебровська Наталія Павлівна, с.Кийлів	20.07.93 р. Про виплату компенсації за час перебування в ув'язненні 1938 – 1948 рр.	28.09.93 р. Рішення № 99 виплатити компенсацію заявнику	75 мін. зарплат	
189.	Гопкало Марія Петрівна, с.Любарці	20.07.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Гопкало П.С. 1929 р. с. Любарці	29.06.94 р. Рішення № 205 виплатити компенсацію спадкоємцям Гопкало П.С.	15 мін. зарплат × 1,8 разів	
190.	Кияшко Ганна Максимівна, с.Вишеньки	24.07.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленої бабці Кравчун Г.С. 1930 р. с. Вишеньки			
191.	Головка Федоська Петрівна, с. Любарці	24.07.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Головки П.П. 1929 р. с. Любарці			
192.	Назаренко Степан Аврамович, м.Архангельськ	30.07.93 р. Про встановлення факту репресій проти родини і прохання надіслати довідку про реабілітацію 1930 р. с. Вороньків			
193.	Бурченко Софія Хомівна, м. Бровари	30.07.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленої матері Білгойван М.О. 1931 р. с. Гнідин	16.03.94 р. Рішення № 178 виплатити компенсацію спадкоємцям Білгойван М.О.	15 мін. зарплат × 1,8 разів	

194.	Видолоб Микола Олександрович, с. Рогозів	05.08.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркулених батьків Видолоба О.Г. і У.П. і повернення олійниці, що зберіглася			
195.	Назаренко Степан Аврамович, м. Архангельськ	10.08.93 р. Про встановлення факту репресій проти родини Назаренка С.Т. 1930 р. с. Вороньків	12.11.93 р. Надіслати довідку Назаренку С.А.		
196.	Діденко Палагея Юхимівна, с. Сеньківка	15.08.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленої матері Коваленко М.Х. 1930 р. с. В. Стариця	13.05.94 р. Рішення № 185 виплатити компенсацію спадкоємцям Коваленко М.Х.	15 мін. зарплат × 1,8 разів	
197.	Гелевешко Уляна Юхимівна, с. Вишеньки	20.08.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленої матері Видиборець У.М. 1930 р. с. Вишеньки	13.05.94 р. Рішення № 186 виплатити компенсацію спадкоємцям Видиборець	15 мін. зарплат × 1,8 разів	
198.	Божко Микола Дем'янович, м. Київ	20.10.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленої матері Божко Г.С. 1931 р. с. Іванків	13.05.94 р. Рішення № 187 виплатити компенсацію спадкоємцям Божко Г.С.	15 мін. зарплат × 1,8 разів	
199.	Божко Андрій Олександрович, с. Іванків	20.10.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленої матері Божко Н.А. 1931 р. с. Іванків	13.05.94 р. Рішення № 188 виплатити компенсацію спадкоємцям Божко Н.А.	15 мін. зарплат × 1,8 разів	
200.	Швель Параска Опанасівна, с. Іванків	20.10.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Пильтя О.Д. 1928 р. с. Іванків	26.01.94 р. Рішення № виплатити компенсацію спадкоємцям Пильтя О.Д.	15 мін. зарплат × 1,8 разів	
201.	Кутало Микола Лукович, с. Любарці	02.11.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Кутала с. Іванків			

202.	Омелянко Олена Потاپівна, с. Горенка, Киево-Святошинського р-н	02.11.93 р. Про виплату компенсації за вилучене в неї майно 1930 р. с. Старе	13.05.94 р. Рішення № 189 виплатити компенсацію Омелянко О.П.	
203.	Лозько Віра Харитонівна, с. Гора	03.11.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркулених батьків Макаренка Х.К. і М.І. 1937 р. с. Гора		
204.	Козлов Митрофан Тихонович, с. Рогозів	03.11.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркулених батьків Козлова Т.О. і А.І. 1930 р. с. Рогозів		
205.	Овсюхно Тетяна Трохимівна, с. Рогозів	25.11.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Овсюхно Т.П. і повернення будинка, що зберігся, 1930 р. с. Рогозів		
206.	Педяк Ганна Сергіївна, с. Гологурів	28.11.93 р. Про виплату компенсації за вилучене в неї майно під час розкуркулення 1931 с. Рудяків		
207.	Овсієнко Марія Костянтинівна, с. Рогозів	15.12.93 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Братуся К.І., був заслужений до 5 р., висланий на Північ		
208.	Овсієнко Приська Гаврилівна, с. Рогозів	04.01.94 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Мироненка Г.О. 1929 р. с. Рогозів		
209.	Гончаренко Василь Іванович, с. Вишеньки	05.01.94 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Гончаренка І.С. 1930 р. с. Вишеньки	13.05.94 р. Рішення № 190 виплатити компенсацію спадкоємцям Гончаренка І.С.	15 мін. зарплат × 1,8 разів

210.	Клиштя Марія Яківна, с. Дударків	25.01.94 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленої матері Гоголь Г.О. 1932 р. с. Дударків		
211.	Штефан Іван Михайлович, м. Київ	27.01.94 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленої матері Штефан А.М. 1930 р. с. Сошників	13.05.94 р. Рішення № 191 виплатити компенсацію спадкоємцям Штефан А.М.	15 мін. зарплат × 1,8 разів
212.	Боса Марфа Глмофіївна, с. Гнідин	01.02.94 р. Про виплату компенсації за майно, вилучене в неї під час розкуркулення, 1930 р. с. Гнідин	13.05.94 р. Рішення № 192 виплатити компенсацію заявнику	10 мін. зарплат × 1,8 разів
213.	Гнатюк Палагея Кирилівна, с. Рогозів	04.02.94 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленої матері Шкардун М.Г. 1930 р. с. Рогозів	13.05.94 р. Рішення № 193 виплатити компенсацію спадкоємцям Шкардун М.Г.	15 мін. зарплат × 1,8 разів
214.	Косинська Ганна Луківна, с. Глибоке	06.02.94 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Косинського Л.П. 1930 р. с. Глибоке	28.06.94 р. Рішення № 206 виплатити компенсацію спадкоємцям Косинського Л.П.	15 мін. зарплат × 1,8 разів
215.	Давиденко Ганна Семеновна, с. Гнідин	06.02.94 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Кошарного С.М. 1930 р. с. Гнідин	13.05.94 р. Рішення № 195 виплатити компенсацію спадкоємцям Кошарного С.М.	15 мін. зарплат × 1,8 разів
216.	Ромась Тимофій Григорович, с. Гнідин	08.02.94 р. Про виплату компенсації за майно, вилучене в неї під час розкуркулення, 1930 р. с. Гнідин	13.05.94 р. Рішення № 194 виплатити компенсацію заявнику	10 мін. зарплат × 1,8 разів
217.	Косинська (Лесник) Марія Іванівна, с. Глибоке	08.02.94 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленої матері Косинської П.С. 1929 р. с. Глибоке		
218.	Дика Марія Луківна, с. Рогозів	13.02.94 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленої матері Шалп М.І. 1930 р. с. Рогозів		

219.	Сомчинський Павло Федосійович, с. Вороньків	16.02.94 р. Про виплату компенсації за час перебування в неволі 1948 – 1955 рр.	16.03.94 р. Рішення № 163 виплатити компенсацію заявнику	Нарахувати 75 мін. зарплат × 1,8 разів Одноразово 15 мін. зарплат	
220.	Кошарна Настя Акакумівна, с. Гнідин	16.02.94 р. Про виплату компенсації за майно, вилучене в неї під час розкуркулення, 1930 р. с. Гнідин	28.06.94 р. Рішення № 207 виплатити Кошарній Н.А. компенсацію	10 мін. зарплат × 1,8 разів	
221.	Придиба Агафія Зіньківна, с. Гнідин	16.02.94 р. Про виплату компенсації за майно, незаконно вилучене 1946 р., с. Гнідин			
222.	Овсієнко Харитина Василівна, с. Рогозів	20.02.94 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленої матері Фесенко Т.В. 1930 р.	28.06.94 р. Рішення № 203. Виплатити компенсацію спадкоємцям Фесенко Т.В.	15 мін. зарплат × 1,8 разів	
223.	Приходько Євдокія Савівна, м. Бориспіль	20.02.94 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Шевченка С.Ф. 1930 р. с. Єрківці	Передано в Переяслав-Хмельницьку районну комісію з питань поновлення прав реабілітованих		
224.	Видиборець Петро Тимофійович, с. Видиборці	22.02.94 р. Про виплату компенсації за час перебування в місцях позбавлення волі 1943 – 1954 рр.	16.03.94 р. Рішення № 161. Виплатити компенсацію Видиборцю П.Т.	Нарахувати 75 мін. зарплат × 1,8 разів Одноразово 15 мін. зарплат × 1,8 разів. Решту грошей рівними частинами протягом 5-ти років	

225.	Митурич Катерина Мефодіївна, с. Сошників	23.04.94 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Лазоренка М.Ф. 1929 р. с. Сошників			
226.	Юшко Павло Каленкович, с. В. Стариця	23.03.94 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленої матері Юшко К.К. 1930 р. с. В. Стариця			
227.	Тупий Костянтин Гаврилович, с. В. Стариця	23.03.94 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Тупого Г.П. с. В. Стариця			
228.	Калита Параска Харитонівна, с. Дударків	23.03.94 р. Про виплату компенсації за майно, вилучене від час розкуркулення, 1932 р. с. Дударків			
229.	Чорноivan Григорів Платонович, с. Іванків	23.03.94 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Чорноivan П.Г. 1930 р. с. Іванків			
230.	Полєнко Марія Миколаївна, с. Гнідин	23.03.94 р. Про виплату компенсації за майно, вилучене під час розкуркулення, на початку 30-х років с. Гнідин			
231.	Кардаш Степан Арсеєнович, с. Вороньків	23.03.94 р. Про виплату компенсації за майно, вилучене під час колективізації, 1929 р. с. Вороньків			
232.	Кубрак Іван Пантелеймонович, Донецька обл., с. Луганське	23.03.94 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батьків Кубраків П.В. і Н.Ю. 1930 р. с. Луганське			

233.	Черпак Ганна Миронівна, м. Єкатеринбург	23.03.94 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Черпака Семена 1931 р. с. Рогозів			
234.	Бухал Марія Гнагівна, с. Дударків	01.04.94 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленої матері Дегтяр П.М. 1931 р. с. Дударків			
235.	Павлюк Марія Григорівна, м. Вишневе, Кисво-Святошинський р-н	01.04.94 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Бугая Г.Д. 1930 р. с. Любарці			
236.	Степаненко Микола Петрович, м. Торонто, Канада	20.04.94 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Степаненка П.С. 1930 р. с. Іванків			
237.	Тупий Юхим Антонович, м. Київ	25.04.94 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Тулого А.О.			
238.	Івашенко Катерина Павлівна, с. Іванків	26.04.94 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленої матері Онишко П.П.			
239.	Видиборець Петро Тимофійович, с. Вишеньки	26.04.94 р. Про виплату компенсації за майно, незаконно вилучене в батьків Видиборця П.Т. після його арешту 1943 р. с. Вишеньки			
240.	Житник Олена Пилипівна, с. В. Стариця	26.04.94 р. Про виплату компенсації за майно, вилучене в неї під час розкуркулення, с. В. Стариця 1931 р.			

241.	Житник Олена Пилипівна, с. В. Стариця	26.04.94 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленої матері Тарасенко С.Р. 1929 р. с. В. Стариця			
242.	Житник Григорій Потапович, с. В. Стариця	26.04.94 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого діда і баби Житника Фадея і Житник Секлети Гаврилівни			
243.	Поленко Федора Олександрівна, м. Київ	24.05.94 р. Про виплату компенсації за майно розкуркулених батьків Білійована О.Е. та М.М. 1929 р. с. Гнідин			
244.	Галатенко Андрій Конійович, с. Гнідин	24.05.94 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Галатенка К.А. 1929 р. с. Гнідин			
245.	Придиба Іван Харитонович, с. Гнідин	26.05.94 р. Про виплату компенсації за майно			
246.	Коновал Микола Семенович, с. Вороньків	01.06.94 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленої матері Коновал М.М. 1930 р. с. Вороньків			
247.	Білокриницька Зоя Андріївна, с. Гнідин	01.06.94 р. Про виплату компенсації за майно, вилучене в неї під час розкуркулення, 1932 р. с. Гнідин			
248.	Кириченко Кузьма Трохимович, с. В. Стариця	12.06.94 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Кириченка Т.П. 1933 р. с. В. Стариця			

249.	Третяк Могря Мигрофанівна, с. Рогозів	20.06.94 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Дремлюги М.І. 1930 р. с. Рогозів			
250.	Ткаченко Павло Костянтинівич, с. В. Олександрівка	26.07.94 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленої матері Ткаченко М.О. 1932 р. с. В. Олександрівка			
251.	Шум Марфа Онуфріївна, м. Бориспіль	26.07.94 р. Про виплату компенсації за майно розкуркулених батьків Шума О.С. і Шум М.П. 1929 р. с. Мартусівка			
252.	Коломієць Оксана Никифорівна, с. Рогозів	16.08.94 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Коломійця Н.С. 1930 р. с. Рогозів			
253.	Григор Павло Кіндратович, с. Вороньків	09.08.94 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Григора Кіндрата Петровича, 1931 р. с. Вороньків			
254.	Блажнік Ольга Леонтівна, с. Кийлів	09.08.94 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Блажніка Леонтія Свиридовича 1932 р. с. Рудяків			
255.	Бутенко Лідія Семєнівна, с. Іванків	16.08.94 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Симоновського Семена Івановича, 1932 р. с. Іванків			

256.	Овсюхно Ольга Петрівна, с. Рогозів	27.09.94 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленої матері Овсюхно А.Г. 1930 р. с. Рогозів			
257.	Галатенко Олена Андріївна, с. Гндин	28.09.94 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Галатенка Андрона Івановича 1930 р. с. Гндин			
258.	Рій Іван Петрович, с. Гндин	12.10.94 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Рія Л.П. 1930 р. с. Гндин			
259.	Зонь Галина Махтеївна, с. Рогозів	19.10.94 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Зоня Махтея Семеновича 1930 р. с. Рогозів			
260.	Ільїн Петро Михайлович, с. В. Стариця	20.10.94 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Ільїна М.М. 1929 р. с. В. Стариця			
261.	Золован Ольга Микитівна, с. Гндин	26.10.94 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленої матері Саливон П.Г. 1929 р. с. Гндин			
262.	Рій Іван Лаврович	26.10.94 р. Про виплату компенсації за майно репресованого батька Роя Лавра Андрійовича 1944 р. с. Гндин			
263.	Романенко Марія Сергіївна, с. Кийлів	26.10.94 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Хворостяна Сергія 1930 р. с. Кийлів			

264.	Матус Уляна Маркіянівна, с. Іванків	27.10.94 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Матуса М.Г. 1932 р.			
265.	Трикоз Олександр Михайлович, с. Дударків	09.11.94 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого діда Трикоза Степана 1932 р. с. Дударків			
266.	Дикий Володимир Петрович, с. Любарці	22.11.94 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленої баби Дикої Олени Семенівни 1930 р. с. Любарці			
267.	Пожикий Павло Іванович, с. Дударків	22.11.94 р. Про виплату компенсації за майно, вилучене в нього самого під час розкуркулення 1930 р. с. Дудакрів			
268.	Клиштя Єфросинія Нестерівна, с. Дударків	02.12.94 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Клишты Нестора Михайловича 1932 р. с. Дударків			
269.	Солоп Галина Петрівна, с. Дударків	05.12.94 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Прижака П.К. 1932 р. с. Дударків			
270.	Зорка Марія Іванівна, с. Дударків	06.12.94 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Денисенка Івана Кіндратовича 1932 р. с. Дударків			

271.	Мелашенко Степан Володимирович, с. Глибоке	13.12.94 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленої матері Мелашенко Ганни Павлівни 1930 р. с. Глибоке			
272.	Прудка Параска Федорівна, с. Дударків	13.12.94 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленої матері Слуки Параски Григорівни с. Дударків			
273.	Тищенко Свєдокія Іванівна, с. Дударків	13.12.94 р. Про виплату компенсації за майно, вилучене в неї під час колективізації 1933 р. с. Дударків			
274.	Карпель Ольга Олександрівна, с. Дударків	13.12.94 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленої матері Тищенко Феколи Іванівни 1930 р. с. Дударків			
275.	Денисенко Микола Олексійович, с. Дударків	20.12.94 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленого батька Денисенка Олексія Михайловича 1930 р. с. Дударків			
276.	Коновал Анатолій Олександрович, с. Вороньків	05.01.95 р. Про встановлення факту розкуркулення дла Коновала Петра Ільковича 1930 р. с. Вороньків			
277.	Киричок Марія Григорівна, м. Бориспіль	18.01.95 р. Про виплату компенсації за майно розкуркуленої матері Кубрак Тетяни Яківни 1930 р. с. Любарці			

Відповідальний секретар комісії А. Ковальчук [3].

ОБЩИЙ СЛЕДСТВЕННЫЙ ФОНД

ДЕЛО по обвинению
Тонколо
Андрей
Мисевича

АРХ. №

Киевская обл. Бериславский р-н.
СССР

УЧТЕНО в 1962 году

УКРАИНСКОЙ ССР

52
АРХ. №

ДЕЛО № 14634

по обвинению г-ра Борисовича

Сербин
Михаил Петрович

ДЕЛО №

Пинчук

308949M
ТОМ №

193 г.
193 г.

ДЕЛО №

Киевское областное управление
Харьковское

ДЕЛО № 43

по обвинению
Ковалева
по ст. 54-1 п. а

0407
040785

4931

ДЕЛО №

с материалами
производства

по обвинению
Полонского
Андрей Иванович

Начато
окончено

5433

ПРАВ
№ 835

Розділ XII
Додатки

1. **У К А З**
ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

ПРО ЗАХОДИ У ЗВ'ЯЗКУ З 70-МИ
РОКОВИНАМИ ВЕЛИКОГО ТЕРОРУ –
МАСОВИХ ПОЛІТИЧНИХ РЕПРЕСІЙ
1937–1938 РОКІВ

З метою належного вшанування пам'яті жертв політичних репресій, привернення уваги суспільства до трагічних подій в історії України, викликаних насильницьким впровадженням комуністичної ідеології, відродження національної пам'яті, утвердження нетерпимості до будь-яких проявів насильства проти людства та у зв'язку з 70-ми роковинами Великого терору – масових політичних репресій 1937–1938 років, на підтримку ініціативи громадськості

ПО С Т А Н О В Л Я Ю :

1. Установити в Україні День пам'яті жертв політичних репресій, який відзначати щороку у третю неділю травня.

2. Кабінету Міністрів України розробити разом із Службою безпеки України, Національною академією наук України та затвердити у місячний строк план заходів у зв'язку з 70-ми роковинами Великого терору – масових політичних репресій 1937–1938 років, передбачивши, зокрема:

– здійснення протягом 2007–2008 років наукових досліджень про політичні репресії проти Українського народу, проведення конференцій, круглих столів, інших тематичних заходів;

– видання книг, публікацію документів і матеріалів про масові політичні репресії 1937–1938 років, забезпечення надходження зазначених видань до бібліотек, навчальних закладів, наукових установ, а також здійснення заходів щодо перекладу та видання іноземними мовами окремих видань для розповсюдження їх за межами України;

– здійснення невідкладних заходів щодо завершення робіт зі створення Національного історико-меморіального заповідника «Биківнянські могили» та проведення щорічно у травні на його території заходів із ушанування пам'яті жертв політичних репресій;

– організацію Українським інститутом національної пам'яті із залученням Українського добровільного культурно-просвітницького правозахисного благодійного товариства «Меморіал» ім.В.Стуса, Всеукраїнського товариства політичних в'язнів і репресованих, інших громадських організацій, які безпосередньо займаються вивченням проблем політичних репресій, заходів щодо забезпечення участі у серпні 2007 року та наступних роках української делегації у традиційних днях пам'яті на меморіальних місцях, пов'язаних із

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

трагічними подіями масових політичних репресій 1937–1938 років, зокрема в урочищі Сандармох та на Соловецьких островах (Російська Федерація);

– проведення протягом 2007–2008 років у навчальних закладах та закладах культури лекцій, уроків пам'яті, інших заходів з метою висвітлення теми масових політичних репресій 1937–1938 років;

– забезпечення формування музейних зібрань, поповнення та популяризацію експозицій про історичні події, пов'язані з політичними репресіями в Україні, у тому числі експозиції «Забуттю не підлягає», створеної Київською міською організацією Українського добровільного історико-просвітницького правозахисного благодійного товариства «Меморіал» імені Василя Стуса;

– організацію роботи із залученням учнівської та студентської молоді щодо збирання документальних матеріалів, свідчень очевидців політичних репресій, зокрема для поповнення фондів краєзнавчих музеїв.

3. Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласним, Київській та Севастопольській міським державним адміністраціям:

– забезпечити проведення 3–4 листопада 2007 року у 70-ті роковини масових розстрілів українців у сталінських таборах жалобних мітингів, покладання траурних вінків до пам'ятників та пам'ятних знаків, місць поховань жертв політичних репресій;

– вирішити в установленому порядку питання щодо встановлення пам'ятних знаків, меморіальних дощок у місцях, пов'язаних з масовими розстрілами і похованнями жертв політичних репресій.

4. Міністерству закордонних справ України:

– забезпечити проведення закордонними дипломатичними установами

України заходів у зв'язку з 70-ми роковинами Великого терору – масових політичних репресій 1937–1938 років, а також запрошення представників дипломатичного корпусу, акредитованих в Україні, до участі в офіційних заходах, які проводитимуться в Україні;

– провести роботу з поширення у світі інформації про політичні репресії в Україні, їх наслідки для Українського народу.

5. Державному комітету телебачення та радіомовлення України забезпечити широке висвітлення в засобах масової інформації заходів у зв'язку з 70-ми роковинами Великого терору – масових політичних репресій 1937–1938 років, організацію тематичних радіо і телепередач.

6. Внести до Указу Президента України від 26 листопада 1998 року № 1310 (1310/98) «Про встановлення Дня пам'яті жертв голодоморів та політичних репресій» (в редакції Указу від 15 липня 2004 року N 797 (797/2004) зміни, виключивши у назві та тексті слова «та політичних репресій».

Президент України

В.ЮЩЕНКО

м. Київ, 21 травня 2007 року

№ 431/2007 [27].

2. ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР 1937–1938 РОКІВ

КОРОТКА ХРОНІКА

Події «Червоного терору» тільки в невеликій своїй частині виходили на поверхню громадського життя: в радянській пресі з'являлася інформація лише про великі та – на місцевому рівні – про малі показові процеси, що супроводжувалися погромною пропагандою. Особистий досвід людини, яка потрапила в жорна репресій, також не міг розкрити загальної картини того, що відбувається. Тим самим масштаб, структура і механізми репресій залишалися прихованими як для більшості сучасників (за винятком, зрозуміло, «авторів» і головних виконавців терору), так і для декількох поколінь істориків. Зараз сукупність доступних джерел дає можливість роздивитися креслення «Червоного терору» більш-менш виразно. Проте в даній хроніці ми не прагнули представити це креслення як зв'язне ціле, – наше завдання було значно простішим: дати уявлення про послідовність репресивних подій, супроводжуючи головні з них мінімальним коментарем. Переважно хроніка базується на документах ЦК ВКП(б) і НКВС СРСР – перш за все на директивах, що регламентували динаміку репресій, їх ідеологічні, кількісні та процесуальні параметри. Персональний аспект репресій ми не підкреслювали цілком свідомо: у кожній сім'ї, у кожного співтовариства – своя хроніка трагічних дат, свій мартиролог, і не наша справа вирішувати, хто з сотень тисяч безневинних жертв заслуговує, а хто не заслуговує згадки (ми згадуємо лише імена «архітекторів» терору, а також фігурантів «показових процесів» – акцій, що мали явне політичне значення і відігравали роль символічного залякування).

Тут же, мабуть, слід зазначити, що хід репресій в описуваний період не був рівномірний – перебіг «Червоного терору» найгрубішим чином можна розділити на чотири періоди:

– жовтень 1936–1937 лютого (перебудова каральних органів, установка на чищення партійної, військової й адміністративної еліти від потенційно опозиційних елементів в умовах загрози «імперіалістичної агресії»);

– березень 1937–1937 червня (декретування тотальної боротьби з «дворушниками» та «агентами іноземних розвідок», продовження чищення еліти, планування і розробка масових репресивних операцій проти «соціальної бази» потенційних агресорів – куркулів, «колишніх людей», представників національної діаспори і т.п.);

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

– липень 1937–1938 жовтня (декретування і реалізація масових репресивних операцій – «куркульської», «національних», проти ЧСИР; інтенсифікація боротьби з «військово-фашистською змовою» в РККА, з «шкідництвом» у сільському господарстві та ін. галузях);

– листопад 1938–1939 (так звана «берієвська відлига»: припинення масових операцій, скасування більшості надзвичайних механізмів позасудової розправи, часткове звільнення арештованих, ротація і знищення «ежовських кадрів» у НКВС).

1936

(основні події, що передують розгортанню репресій в 1937–1938 рр.)

9 березня

Постанова Політбюро ЦК ВКП(б) «Про заходи, що захищають СРСР від проникнення шпигунських, терористичних і диверсійних елементів». Декларується, що в СРСР «накопичилася велика кількість політемігрантів, частина з яких є прямими агентами розвідувальних і поліцейських органів капіталістичних держав», у зв'язку з цим посилюється процедура отримання дозволів на в'їзд в СРСР зарубіжним комуністам, закриваються «переправи» («вікна» на кордоні) Комінтерну, проводиться повний переоблік політемігрантів, створюється комісія (під головуванням секретаря ЦК Н.І.Єжова) для «очищення від шпигунських і антирадянських елементів» апаратів Профінтерну, МОДРу (Міжнародної організації допомоги борцям революції) та ін. міжнародних організацій на території СРСР.

25 березня

Нарком внутрішніх справ СРСР Г.Г.Ягода вносить пропозицію до Політбюро ЦК ВКП(б) «усіх троцькістів, які знаходяться на заслання й ведуть активну роботу, арештувати та відправити до дальніх таборів, троцькістів, виключених з ВКП(б) при останній перевірці партійних документів, виключити й рішенням Особливої наради при НКВС направити в дальні табори строком на 5 років», а «викритих у причетності до терору» розстріляти. 31.03 свій позитивний відгук на записку Ягоди представляє Прокурор СРСР А.Я.Вишинський.

28 квітня

Постанова РНК СРСР «Про виселення з УРСР і господарське влаштування в Карагандинській обл. Казахської АССР 15 000 польських і німецьких

господарств». Мотивація примусового переселення: очищення прикордонних районів від неблагонадійних елементів. Усього було переселено 69 283 осіб.

20 травня

Постанова Політбюро ЦК про репресування троцькістів (за запискою Ягоди від 25.03 і Вишинського від 31.03).

19 червня

Нарком внутрішніх справ СРСР Ягода і Прокурор СРСР Вишинський представили в Політбюро ЦК ВКП(б) список 82-х «учасників контрреволюційної троцькістської організації, причетної до терору» з пропозицією притягнути їх до суду. В списку – Зінов'єв, Каменєв та ін.

29 липня

Закритий лист ЦК ВКП(б) «Про терористичну діяльність троцькістсько-зінов'євського контрреволюційного блоку» (звинувачення у вбивстві Кірова, підготовці замахів на членів Політбюро; педалюється зв'язок троцькістських агентів з «гестапо»), різке посилення широкої пропагандистської кампанії проти колишніх троцькістів.

19–24 серпня

У Москві відбувається відкритий судовий процес (засідання Військової колегії Верховного суду СРСР) у справі «Антирадянського з'єднаного троцькістсько-зінов'євського центру». Голова суду – В.В.Ульріх, держ. обвинувач А.Я.Вишинський. Обвинувачені: Г.Є.Зінов'єв, Л.Б.Каменєв, Г.Е.Євдокимов, І.Н.Смірнов, С.В.Мрачковський та ін. Серед звинувачень: убивство С.М.Кірова, підготовка замахів на Сталіна, Ворошилова, Жданова, Кагановича, Орджонікідзе. Усі 16 обвинувачених засуджено до вищої міри соціального захисту і розстріляно 25.08.1936 р. У різних регіонах країни пройшли «дочірні» процеси, на яких засуджено більше 160 осіб.

14 вересня

Арешт Ю.Л.П'ятакова, через два дні К.Б.Радека, – майбутніх головних обвинувачених на процесі у справі «Паралельного антирадянського троцькістського центру» (січень 1937).

ЧЕРВОНІЙ ТЕРОР

25 вересня

Телеграма в Політбюро від Сталіна і Жданова з Сочі: «Вважаємо абсолютно необхідною і терміною справою призначення тов. Єжова на пост наркомвнусправ. Ягода явним чином виявився не на висоті свого завдання у справі викриття троцькістсько-зінов'євського блоку. ОГПУ спізнилося в цій справі на чотири роки».

26 вересня

Г.Г.Ягода звільнений з посади наркома внутрішніх справ СРСР і призначений наркомом зв'язку СРСР. Н.І.Єжов призначений наркомом внутрішніх справ СРСР, із збереженням посад секретаря ЦК ВКП(б) і голови КПК при ЦК ВКП(б).

29 вересня

Політбюро приймає Постанову ЦК ВКП(б) «Про ставлення до контрреволюційних троцькістсько-зінов'євських елементів», в якому міститься важлива ідеологічна новація: «а) До останнього часу ЦК ВКП(б) розглядав троцькістсько-зінов'євських мерзотників як передовий політичний і організаційний загін міжнародної буржуазії. Останні факти говорять, що ці пани скотилися ще більше вниз і їх доводиться тепер розглядати як розвідників, шпигунів, диверсантів і шкідників фашистської буржуазії в Європі». З цієї передумови робиться висновок: «б) у зв'язку з цим необхідна розправа з троцькістсько-зінов'євськими мерзотниками, що охоплює не тільки останніх <...>, справи яких ще не закінчені, але і тих, які раніше були вислані».

4 жовтня

Політбюро розглядає прохання Єжова і Вишинського санкціонувати за судження 585 чоловік за списком і приймає («опитуванням») ухвалу: «Погодитися з пропозицією т.т. Єжова і Вишинського про заходи судової розправи з активними учасниками троцькістсько-зінов'євської контрреволюційної терористичної організації за першим списком в кількості 585 чоловік» (створення прецеденту спискових засуджень).

19–22 жовтня

У Новосибірську проходить «кемеровський процес» у справі про вибух 23.09.1936 на кузбаській шахті «Центральна». На суді «з'ясувалося», що ди-

версію організувала підпільна троцькістська група в змові з інженерами з числа старих «спеців», що нитки змови тяглися до Москви. Всі 9 підсудних засуджені до розстрілу, ряд фігурантів справи виведені на процес «Антирадянського паралельного троцькістського центру» в січні 1937.

13 листопада

Циркуляр НКВС СРСР про виявлення і розгром «есерівського підпілля» (початок повсюдних арештів колишніх есерів на волі й на засланні).

13 листопада

Наказ НКВС «Про посилення боротьби з аваріями на залізничному транспорті» (кожна аварія повинна розглядатися як можлива диверсія).

29 листопада

Прокурор СРСР видає розпорядження перевірити закінчені справи минулих літ про пожежі, аварії, випуски недоброякісної продукції і т. п. «з метою виявлення контрреволюційної шкідницької підоснови цих справ і притягнення винних до більш строгої відповідальності».

4 і 7 грудня

Пленум ЦК ВКП(б). Звіт Єжова про розкриті троцькістські групи, вчинені ними диверсії, про кількість арештів за «троцькістськими справами» (декілька тисяч чоловік); зокрема, названі підсудні підготовлюваного процесу: П'ятаков, Радек та ін., висунуті нові звинувачення на адресу Бухаріна і Рикова, заявлено про існування «антирадянського правого центру». На підставі доповіді Єжова проведено обговорення питання про причетність Бухаріна і Рикова до «злочинів троцькістів» і до терору (резолуція: «Прийняти пропозицію т. Сталіна: вважати питання про Рикова і Бухаріна незакінченим. Продовжити подальшу перевірку і відкласти справу рішенням до наступного пленуму ЦК»).

17 грудня

Постанова РНК СРСР «Про виселення к.-р. елементів з Азербайджану до Ірану і віддалених районів СРСР». Мотивація: очищення прикордонних і режимних місцевостей від неблагонадійних елементів.

1937

6 січня

Всесоюзний перепис населення. Отримана чисельність населення країни виявилася набагато меншою, ніж очікувалася. Результати перепису оголошені недостовірними (верес. 1937) і засекречені. Розробники й організатори перепису – репресовані.

8 січня

Циркуляр Нарком'юсту і Прокурора СРСР: військовим трибуналам наказується розглядати справи, «за якими може бути розголошена військова, дипломатична або державна таємниця», як правило, без участі звинувачення і захисту. В цю категорію потрапляли, зокрема, справи щодо звинувачення в зраді батьківщини, шпигунства, диверсії і терору.

9 січня

Директива НКВС СРСР про виселення к.-р. елементів з Азербайджану до Ірану і віддалених районів СРСР згідно з Постановою РНК від 17.12.1936. Намічено виселити з Баку і прикордонних р-нів АзСРР до Ірану 2500 іранських підданих (виключених з партії, які не займаються громадсько-корисною працею, мають судимість за кримінальні й політичні злочини, колиш. перебіжчиків), а також 700 сімей «к.-р. елемента» (куркулі, беки, мулли, раніше засуджені і які повернулися додому).

23–30 січня

Другий відкритий процес у Москві у справі «Паралельного антирадянського троцькістського центру». Голова суду В.В.Ульріх, держ. обвинувач А.Я.Вишинський. Підсудні Г.Л.П'ятаков, К.Б.Радек, Л.П.Серебряков, Г.Я.Сокольников та інші звинувачувалися в організації саботажу, диверсій і шпигунства на користь Німеччини і Японії, у змові з метою розчленування СРСР і реставрації капіталізму. 13 чоловік засуджено до смертної кари; розстріляні 1 лютого 1937. В газетах розгорнена пропагандистська кампанія, що демонструє масовий ентузіазм і ненависть до «ворогів народу».

27 січня

Політбюро затверджує проект Постанови ЦК СРСР про присвоєння Н.І.Єжову звання Генерального комісара державної безпеки (одночасно виходить Постанова ЦК про переведення в запас Ген. комісара держ. безпеки Г.Г.Ягоди).

9 лютого

Циркуляр НКВС про посилення оперативної роботи щодо «есерівської лінії».

18 лютого

Смерть члена Політбюро ЦК ВКП(б), Наркома важкої промисловості Г.К.Орджонікідзе. Є дані, що Орджонікідзе з 1936 чинив певний опір репресивній політиці Сталіна, в усякому разі, прагнув захистити співробітників свого відомства. Згідно з офіційним повідомленням, він «раптово помер від паралічу серця під час денного сну». Існує стійка версія, що смерть Орджонікідзе настала в результаті самогубства; деякі сучасники вважали, що Орджонікідзе був убитий за завданням Сталіна.

21 лютого

Директива ГУДБ [Головного управління держ. безпеки] НКВС СРСР про прискорення заходів щодо розгрому троцькістських диверсійних і шпигунських організацій.

23 лютого – 5 березня

Пленум ЦК ВКП(б), майже цілком присвячений політичному обґрунтуванню масових репресій, які розгорталися, перш за все, в середовищі партійної і господарської еліти. Значна частина Пленуму (23-27.02) була присвячена «справі Бухаріна-Рикова» (основний доповідач Н.І.Єжов); 27 лютого обидва вони були виключені з партії й арештовані. Установчі доповіді В.М.Молотова і Л.М.Кагановича (28.02) торкалися «урокув шкідництва, диверсії і шпигунства японо-німецько-троцькістських агентів» в промисловості і на транспорті, доповідь Єжова (01.03) – ворожій діяльності в НКВС. У доповіді Сталіна «Про недоліки партійної роботи і заходи ліквідації троцькістських і інших дворушників» (03.03) нещадна боротьба з ворогами постулювалася як найважливіший пріоритет партійної роботи на сучасному етапі. За логікою Сталіна, оскільки троцькісти й інші політичні суперники перетворилися «на оскраженілу і безпринципну банду шкідників, диверсантів, шпигунів і вбивць, яка діє за завданнями розвідувальних органів іноземних держав», в боротьбі з ними потрібні не «старі методи, не методи дискусій, а нові методи, методи викорчовування і розгрому». На Пленумі виступили 73 особи. 56 із них в 1937-1940 рр. були розстріляні, 2 кінчили життя самогубством.

ЧЕРВОНІЙ ТЕРОР**27 лютого**

Єжов подає на затвердження членам Політбюро перший «список осіб, які підлягають суду Військової колегії Верховного суду СРСР», що включає прізвища 479 осіб, мірою покарання для яких був визначений розстріл. Протягом наступних півтора років такі списки регулярно подавалися з НКВС на затвердження Сталіну і його найближчим сподвижникам – тільки після їх візи справи надходили на судовий розгляд Військової колегії. Всього в цих 383 списках більше 40 тис. осіб. Переважна більшість з них була засуджена до розстрілу.

11 березня

Директива НКВС СРСР про розкриття японо-троцькістських диверсійних груп у нафтовій промисловості.

15 березня

Наказ НКВС СРСР, що посилює режим у в'язницях особливого призначення НКВС. Остаточне скасування існуючого з початку 1920-х рр. спеціального режиму для утримання ув'язнених, які визнавалися владою «політичними».

17 березня

Закон СРСР про заборону селянам залишати колгоспи без згоди адміністрації і підписаної трудової угоди з майбутнім роботодавцем. Законодавче оформлення позбавлення селян права на свободу пересування.

23 березня

Розпорядження НКВС СРСР про припинення звільнення із заслань колишніх опозиціонерів (троцькістів, зінов'ївців, правих, децистів, м'ясниківців і шляпниківців), у яких закінчується термін заслання.

27 березня

Циркуляр НКВС СРСР про посилення агентурно-оперативної роботи щодо «церковників і сектантів». Стверджується, що «церковники і сектанти» активізувалися у зв'язку з прийняттям нової Конституції і ведуть підготовку до виборів у ради, «ставлячи своїм завданням проникнення до низових радянських органів». Наказуються заходи, спрямовані на «виявлення і швидкий розгром організуючих вогнищ нелегальної роботи церковників і

сектантів»: внесення розколу в церковні общини, ослаблення матеріальної бази церкви, утруднення участі у виборах і т.п.

29 березня

Політбюро ухвалює «запропонувати Наркомату Оборони звільнити з лав РККА всіх осіб командно-начальницького складу, виключених з ВКП(б) за політичними мотивами».

2 квітня

Директивний лист ГУДБ НКВС СРСР про зростаючу активність німецьких розвідорганів, про організацію ними в СРСР актів терору і диверсії, а також «масової фашистської роботи в середовищі німецького населення» з метою створення «повстанської бази»; про посилення боротьби з агентами німецької розвідки.

3 квітня

Циркуляр ГУДБ НКВС про розкриті антирадянські організації троцькістів і правих у військово-хімічній промисловості та про необхідне очищення галузі від ворожих елементів.

7 квітня

Політбюро за поданням Вишинського ухвалює рішення «Вказати НКВС на триваючі випадки самогубства ув'язнених у слідчих в'язницях».

8 квітня

Політбюро затверджує нове Положення про Особливу Наряду (Особое совещание) при НКВС СРСР. ОСО отримує право ув'язнювати на термін від 5 до 8 років осіб, підозрюваних у шпигунстві, диверсії, терорі, шкідництві (раніше могло засуджувати до заслання або табору на строк до 5 років).

14 квітня

Директива НКВС СРСР про арешти осіб, підозрюваних в терористично-диверсійних намірах, посиленні агентурного спостереження й охороні партійних та радянських керівників до святкування 1 травня.

15 квітня

Начальником ГУДБ НКВС СРСР замість Я.С.Агранова стає М.П.Фрінзовський (із збереженням поста заступника наркома внутрішніх справ).

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

21 квітня

Директива НКВС і Прокурора СРСР про заборону проводити зарахування робочих днів в'язням-троцькістам (тим самим вони позбавлялися права на дострокове звільнення).

28 квітня

Постанова Політбюро «Про засудження практики огульного звинувачення господарників і інженерів у вугільній промисловості Донбасу», що мало приписати припинити масові звільнення робітників і службовців у галузі.

29 квітня

Директива ГУДБ НКВС СРСР про колишніх меншовиків, які переважно знаходяться на засланні і підозрюються в «нелегальній роботі, спрямованій на відтворення меншовицької партії», в диверсійно-терористичних намірах і прагненні укласти блок з есерами, троцькістами і правими з метою збройного повалення радвлади. Наказується «негайно розпочати швидкий і повний розгром меншовицького підпілля».

7 травня

Директива ГУДБ НКВС СРСР про посилення агентурно-оперативної роботи серед фізкультурників. Оголошується про ліквідацію ряду груп серед фізкультурників, які «вели активну роботу для підготовки терористичних актів проти керівників ВКП(б)».

14–29 травня

Арешти воєначальників – основних обвинувачених у справі про «військово-фашистську змову в РККА».

23 травня

Постанова Політбюро про виселення з Москви, Ленінграда, Києва «всіх виключених з ВКП(б) за належність до троцькістів, зінов'ївців, правих, шляпниківців та ін. антирадянських формувань». Також наказано вислати всі сім'ї опозиціонерів, засуджених до розстрілу або на строк понад 5 років.

8 червня

Директива ГУДБ НКВС СРСР «Про агентурно-оперативну роботу щодо антирадянських тюрко-татарських націоналістичних організацій». Наголошується на активізації «націоналістичних елементів» в Азербайджані, Криму, Татарії, Узбекистані, Таджикистані, Казахстані, захопленні ними керів-

них постів, «блокуванні з троцькістами і правими та прямій орієнтації на фашизм», «організації повстанських кадрів для збройного виступу у момент війни проти СРСР», «здійсненні місцевих терористичних актів і підготовці центрального терору». Наказано «у всіх східних національних республіках і областях роботу щодо розгрому націоналістичного підпілля розглядати як роботу першорядного значення».

11 червня

Справа про військово-фашистську змову в Червоній армії розглянута Спеціальною судовою присутністю Верховного суду СРСР під головуванням В.В.Ульріха (держ. обвинувач А.Я.Вишинський). Вісім воєначальників – М.Н.Тухачевський, І.Е.Якір, І.П.Уборевич, В.М.Примаков, В.К.Путна, А.І.Корк, Р.П.Ейдеман, Б.М.Фельдман засуджені до смертної кари (розстріляні в ніч на 12 червня). Початок масових арештів в армії. Всього протягом 1937–1938 рр. репресовано не менше 32 тисяч військовослужбовців РККА – від маршалів до рядових.

15 червня

Інструкція НКВС СРСР про проведення (відповідно до рішення Політбюро від 23 травня) операції щодо виселення з Москви, Ленінграда, Києва, Ростова, Таганрога, Сочі осіб, вичищених із ВКП(б), і членів сімей репресованих. Початок операції – 25 червня.

21 червня

Спільний наказ Наркома оборони і Наркома внутрішніх справ з обіцяною звільнення від кримінальної відповідальності осіб командного і рядового складу РККА, причетних до контрреволюційної діяльності, і які добровільно з'явилися з повинною.

23–29 червня

Пленум ЦК ВКП(б); доповідь наркома внутрішніх справ СРСР Н.І.Єжова про змову, що існує у всіх ланках партії і держави.

26 червня

Циркуляр НКВС СРСР про посилення агентурно-оперативної роботи серед виключених із ВКП(б). За відомостями НКВС, «у цілому ряді випадків виключені з ВКП(б) йдуть на пряме змикання з японо-німецько-троцькістською бандою, поповнюючи собою ряди шпигунів, шкідників, диверсантів і терористів».

ЧЕРВОНІЙ ТЕРОР

28 червня

За запискою секретаря Західно-Сибірського крайкому ВКП(б) Р.І.Ейхе про розкрити в краї контрреволюційну повстанську організацію серед висланих куркулів Політбюро приймає постанову про створення «для прискореного розгляду справ» в ЗСК «трійки». До складу трійки входять начальник Управління НКВС Миронов (голова), секретар крайкому Ейхе і крайовий прокурор Барков. Трійка по ЗСК – перший з позасудових органів 1937–1938 рр., що мав право засуджувати до розстрілу.

2 липня

Політбюро приймає Постанову «Про антирадянські елементи» і 3 липня направляє його телеграмами секретарям регіональних парторганізацій. В директиві, підписаній Сталіним і Молотовим, йшлося: «ЦК ВКП(б) пропонує всім секретарям обласних і крайових організацій і всім обласним, крайовим і республіканським представникам НКВС узяти на облік всіх куркулів і карних злочинців, які повернулися на батьківщину, з тим, щоб найбільш ворожі з них були негайно арештовані й були розстріляні в порядку адміністративного проведення їхніх справ через трійки, а інші менш активні, але все-таки ворожі елементи були б переписані й вислані в райони за вказівкою НКВС. ЦК ВКП(б) пропонує в п'ятиденний термін представити в ЦК склад трійок, а також кількість підлягаючих розстрілу, рівно як і кількість підлягаючих висилці». Цією телеграмою почалася підготовка так званої «куркульської операції».

5 липня

Постанова Політбюро «Про дружин засуджених зрадників батьківщини», згідно з якою «всі дружини викритих зрадників батьківщини право-троцькістських шпигунів підлягають ув'язненню в табори не менше, як на 5–8 років», а діти – поміщенню в дитячі будинки та закриті інтернати.

7 липня

Прокуратура СРСР спеціальним циркуляром наказує «забезпечити, щоб хуліганські дії, що супроводилися або конкретно виражені в контрреволюційних чи шовіністичних випадках» кваліфікувалися за ст. 58-10 (антирадянська пропаганда), або за ст. 59-7 (пропаганда, спрямована «до збудження національної чи релігійної ворожнечі») КК РРФСР (тобто були прирівняні до державних злочинів).

14 липня

Відкриття каналу Москва – Волга (нині – канал ім. Москви) завдовжки 128 км, побудованого силами ув'язнених. До цього моменту були арештовані

декілька сотень ув'язнених і вільнонайманих, які працювали на будівництві, 218 з них були розстріляні за звинуваченням у змові з метою замаху на Сталіна і Єжова в момент їхнього приїзду на урочисте відкриття каналу.

16–20 липня

Єжов і Фріновський проводять нараду керівників центральних і регіональних органів НКВС, присвячену плануванню і здійсненню «куркульської операції».

20 липня

Постанова Політбюро з вимогою негайного видання наказу НКВС «про арешт усіх німців, які працюють на оборонних заводах, і висилку частини арештованих за кордон».

20 липня

НКВС видає вказівку «приступити до організації детального обліку працюючих на залізн. транспорті поляків, перебіжчиків, політемігрантів і політобмінних з Польщі, військовополонених польської армії, колишніх польських легіонерів, колишніх членів польських антирадянських партій як ППС та інших, незалежно від того, є на них компматеріали чи ні». Початок інтенсивної підготовки «польської операції».

24 липня

Директива НКВС СРСР про заходи запобігання бактеріологічних диверсій. «Разом із підготовкою бактеріологічної війни, за допомогою скидання з літаків бактерійних бомб, розпиленості бактерій з літаків, поширення епідемічних захворювань за допомогою спеціальних літальних приладів і т.п. розвідувальні органи генеральних штабів головну увагу звертають на організацію актів бактерійних диверсій і масовий терор, частково через спеціально заслану агентуру і особливо через агентуру, що вербується на місці в СРСР». Наказано розпочати арешти осіб «з числа іноземних підданих, колишніх іноземців, які прийняли радянське громадянство, осіб, пов'язаних із закордоном», і активних антирадянських елементів, які працювали на водопровідних і бактеріологічних станціях, в науково-дослідних інститутах і лабораторіях, що займаються мікробіологією.

25 липня

Оперативний наказ НКВС СРСР № 00439 «Про операцію щодо репресування німецьких підданих, які підозрювалися в шпигунстві проти СРСР»

ЧЕРВОНІЙ ТЕРОР

(у першу чергу малися на увазі працюючі на оборонних заводах і на транспорті). Арешти розпочалися 29 липня. З осені операція поступово стала поширюватися на деякі категорії радянських німців та інших громадян, звинувачених у зв'язках з Німеччиною і шпигунстві в її користь. Тоді ж для засудження став використовуватися «альбомний порядок» (див. 11 серпня). За «німецькою операцією» протягом 1937–1938 рр. було засуджено 55 005 осіб., з яких 41 898 засуджені до розстрілу.

27 липня

Директива ГУДБ НКВС про виявлення і арешт учасників військової змови в розвідорганах РККА.

29 липня

Наказ ГУРСМ [Головного управління робітничо-селянської міліції] НКВС про очищення залізниць від «соціально-шкідливих елементів».

31 липня

Оперативний наказ НКВС № 00447 «Про операцію щодо репресування колишніх куркулів, карних злочинців та інших антирадянських елементів» затверджується в Політбюро ЦК ВКП(б). Одночасно затверджуються терміни «куркульської операції» та асигнування на її проведення, а також ухвалюється рішення про організацію шести нових лісозаготівельних ВГТ, куди повинні направлятися засуджені за цією операцією. Наказ визначав контингенти, що підлягають репресії: колишн. куркулі, які залишилися в селі або які осіли в містах, колишн. члени соц. партій, священство, «колишні білі» і т.п., а також карні «злочинці», тобто люди, раніше судимі за загальнокримінальними статтями КК. Стосовно «найактивніших а/р елементів» операція мала проводитися також у в'язницях, таборах, трудпоселеннях. Наказ встановлював кількісні «ліміти» по першій (розстріл) і другій (виселення в табір) категоріях для кожного регіону СРСР, а також фіксував персональний склад «трі-йок», що ухвалюють вироки (нач. УНКВС, секретар обкому, обл. прокурор). Вироки виносилися заочно, тобто без виклику звинуваченого, а також без участі захисту і звинувачення, оскарженню вироки не підлягали. Спеціально вказувалося, що вироки до розстрілу повинні виконуватися «з обов'язковим повним збереженням у тасмниці часу і місця виконання». Згідно з наказом, операція мала продовжуватися 4 місяці, за цей час було намічено засудити до розстрілу 75 950 чоловік, ув'язнити в табір – 193 000 чол. (усього 268 950 чол.). Терміни операції неодноразово подовжувалися, регіонам надавалися

нові додаткові «ліміти». Усього в ході «куркульської операції», в основному завершеної до весни-літа 1938 р., було засуджено не менше 818 тисяч чол., з яких розстріляно не менше 436 тис. чол.

Липень

Вказівка Політбюро, що дозволяє застосовувати фізичні методи дії при допитах в ході слідства по к.-р. злочинах. В офіційному порядку директива про застосування катувань, мабуть, не розсилалася, і в архівах не знайдена. Зміст її відновлюється за телеграмою ЦК ВКП(б) від 10.01.1939, що обмежувала застосування катувань, і за дискусією на червневому пленумі ЦК КПРС 1957 р. Можливо, Сталін усно повідомив зміст директиви Єжову, який передав його керівному складу НКВС–УНКВС у ході наради 16–20 липня (практично поголовне побиття на допитах фіксується з кінця липня – початку серпня 1937).

1 серпня

Постанова РНК і ЦК ВКП(б) про боротьбу з шкідництвом у сфері хлібозаготівель.

3 серпня

Директива ЦК ВКП(б) про організацію «в кожній області по районах 2-3 відкритих судових процесів над ворогами народу – шкідниками сільського господарства». Наказується «широко висвітлювати хід судових процесів у місцевій пресі».

5 серпня

Початок «куркульської операції». Масові арешти тих, хто був намічений до засудження за 1-ою категорією.

5 серпня

Директива НКВС про проведення операції за наказом № 00447 в ГУЛАГу: встановлення лімітів (тільки за 1-ою категорією) для таборів. Засудження ув'язнених не припускало нового слідства, вирoki ухвалювалися трійками на підставі довідок табірної адміністрації.

7 серпня

Вказівка Вишинського прокурорам республік, країв, областей, що в ході реалізації наказу № 00447 попередньої санкції прокурора на арешт не вимагається.

11 серпня

Оперативний наказ НКВС СРСР № 00485 «Про ліквідацію польських диверсійно-шпигунських груп і організацій ПОВ [Польської військової організації]» (його проект затверджений Політбюро 9 серпня). Репресуванню підлягали зокрема «колиш. військовополонені польської армії, перебіжчики з Польщі, політемігранти та політобміняні з Польщі, колишні члени ППС [Польської соціалістичної партії] та інших польських політичних партій». Одночасно наказувалося припинити звільнення за кінцем строку з таборів усіх, підозрюваних у шпигунстві на користь Польщі, справи їх передавати на Особливу нараду. Найжорсткіших репресій зазнали представники польської діаспори, які працювали у військово-стратегічних галузях (транспорт, зв'язок, оборонна промисловість, армія, органи безпеки, і т.п.), а також польські культурні співтовариства. Наказ створював особливий позасудовий орган – «двійку» (Комісію Наркома внутрішніх справ СРСР і Прокурора СРСР) та «альбомний порядок» оформлення справ (розгляд справ проводився заочно, за списками, зшитими в «альбоми»). Цей механізм застосовувався при проведенні всіх «національних операцій». За «польською операцією» протягом 1937–1938 рр. було засуджено 139 815 чол., з яких 111 071 засуджені до розстрілу.

15 серпня

Оперативний наказ НКВС СРСР № 00486 про репресування «дружин зрадників Батьківщини, членів правотроцькістських шпигунсько-диверсійних організацій, засуджених Військовою колегією і військовими трибуналами за першою і другою категорією, починаючи з 1-го серпня 1936 року». Встановлювався порядок арешту і засудження Особливою нарадою при НКВС на 5-8 років жінок – ЧСЗБ («членів сімей зрадників батьківщини») і поміщення їхніх дітей у дитячі будинки і ясла. Діти старші 15 років, визнані «соціально-небезпечними», підлягали арешту. Усього за цією операцією було арештовано більше 18 тисяч дружин і «вилучено» більше 25 тисяч дітей.

16 серпня

Організовані нові лісові табори ГУЛАГу НКВС: Івдельський, Каргопольський, Кулойський, Локчимський, Тайшетський, Томсько-Асинський і Устьвимський ВГТ, куди повинні направлятися, в основному, ув'язнені, засуджені за наказом 00447 (2-а категорія).

17 серпня

Директива НКВС про поширення дії наказу № 00485 від 11 серпня про «польське шпигунство» на Молдавську АСРР стосовно «румунських шпигунів». Арешту підлягали, в першу чергу, перебіжчики й емігранти з Румунії. Незабаром «румунська операція» була поширена на всю територію України, а потім і на інші регіони СРСР. Усього в рамках операції було засуджено 8 292 чоловік, із них до ВМП (вищої міри покарання) – 5439 чоловік.

21 серпня

Постанова ЦК ВКП(б) і РНК СРСР «Про виселення корейського населення прикордонних районів Далекосхідного краю».

22 серпня

Циркуляр НКВС СРСР «Про іноземців». Виходячи з твердження, що «переважна кількість іноземців, які живуть у СРСР, є організуючим початком шпигунства і диверсії», наказується припинити продовження посвідок на проживання громадянам Німеччини, Польщі, Японії та ряду ін. країн.

29 серпня

Циркуляр ГУДБ НКВС СРСР «Про оперативні заходи щодо боротьби з отруєннями і бактеріологічною диверсією в частинах РККА». Наказується справи про отруєння червоноармійців вести «в особливо ударному порядку, домагаючись обов'язкового викриття організаторів й активних учасників отруєнь – змовників, шпигунів, диверсантів», а також «рішуче очистити і зміцнити агентуру в усіх ланках харчового блоку та санітарної служби (продскладах, їдальнях, кухнях, пекарнях, лабораторіях, аптеках, водокачках і т.п.)».

31 серпня

Телеграма РНК СРСР і ЦК ВКП(б) «Про боротьбу з кліщем та ліквідацію наслідків шкідництва у справі зберігання зерна».

4 вересня

В Україні та в ряді інших регіонів СРСР почалася друга стадія «куркульської операції» – арешти за 2-ою категорією (які підлягають ув'язненню в табори).

5 вересня

Політбюро розширює права Особливої наради при НКВС СРСР, дозволивши засуджувати перебіжчиків з Польщі, членів Польської соціалістичної партії та ін. у справах про антирадянську діяльність до 10 років в'язниці.

10 вересня

Телеграма РНК СРСР і ЦК ВКП(б) (на розвиток телеграми від 31 серпня) у всі регіони Союзу, що зобов'язала «влаштувати по області, краю від двох до трьох показових судів над шкідниками щодо зберігання зерна, засудити винних до розстрілу, розстріляти їх і опублікувати про це в місцевій пресі».

14 вересня

Постанова ЦВК СРСР (що повторювала рішення Політбюро від 11 вересня, прийнята за пропозицією Вишинського) «Про внесення змін до діючих карно-процесуальних кодексів союзних республік»: «1. У справах про контрреволюційне шкідництво і диверсії обвинувальний висновок вручати обвинуваченим за одну добу до розгляду справ у суді. 2. Касаційного оскарження у справах про злочини, передбачені ст.ст.58-7 КК РРФСР (шкідництво) і 58-9 КК РРФСР (диверсія) і відповідними ст.ст. КК інших союзних республік – не допускати. 3. Вироки про вищу міру покарання (розстріл) виконувати негайно після відхилення клопотань про помилування».

17 вересня

Циркуляр НКВС СРСР і Прокурора СРСР, що посилює заборони на мешкання колишніх засуджених в режимних місцевостях (у тому числі в столицях).

20 вересня

Оперативний наказ НКВС № 00593 «Про заходи у зв'язку з терористичною, диверсійною і шпигунською діяльністю японської агентури з так званих харбінців» (проект затверджений Політбюро 19.09). Репресувалися «колишні службовці Китайсько-східної залізні. і реемігранти з Манчжоу-го, які осіли на залізничному транспорті і в промисловості Союзу». У проведенні «харбінської операції» використовувалися ті ж механізми, що й при проведенні польської та інших національних операцій. За «харбінською лінією» упродовж 1937–1938 рр. було засуджено 46 317 чол., з яких 30 992 засуджені до розстрілу.

28 вересня

Постанова РНК СРСР «Про виселення корейців з території Далекосхідного краю». Депортації підлягали корейці зі всієї території ДСК (а не тільки з прикордонних районів, як передбачалося постановою від 21 серпня). Формальна мета переселення – «припинення проникнення японського шпигун-

ства в Далекосхідний край». На підставі цієї постанови також піддавалися арештам і депортації корейці, які проживали в інших регіонах СРСР. До кінця жовтня з ДСК до Середньої Азії і Казахстану було вивезено 36 442 сім'ї, що нараховували 171 781 чол. Разом із ними були вивезені з ДСК ще близько 10 тис. осіб – китайців, поляків, німців, харбінських репатріантів та ін.

2 жовтня

Постанова ЦВК СРСР, що вводила як міру покарання у справах про шпигунство, шкідництво і диверсійні акти позбавлення волі на строк до 25 років (раніше граничний строк ув'язнення за КК – 10 років).

2 жовтня

Постанова ЦК ВКП(б) і РНК СРСР «Про заходи боротьби з шкідництвом у тваринництві». Пропонується «організувати по кожній республіці, краю і області від 3 до 6 відкритих показових процесів з широким залученням селянських мас», «викритих у шкідництві засуджувати до розстрілу». Шкідниками називалися «як викриті ветеринари, зоотехніки, лаборанти біофабрик, так і працівники місцевих земельних і радгоспних органів».

4 жовтня

Циркуляр ГУДБ НКВС про більш жорсткий нагляд за арештованими в слідчих в'язницях з метою запобігання самогубств. «Деякі працівники ГУДБ забувають, що ворог не припиняє своєї боротьби і після арешту, вдаючись нерідко, з метою приховування своєї злочинної діяльності, до самогубства». «Мали місце випадки самозадушення і самоповішення арештованих <...> і особливо викидання з вікон під час допиту – результат відсутності елементарних запобіжних заходів з боку багатьох НКВС-УНКВС». Встановлювалися більш строгі правила проведення обшуків, окуляри і пенсне видавалися тільки на вимогу слідчого, заборонялося мати власні (з волі) ліки, затягувалися сітками прольоти сходів і т.п.

8 жовтня

Наказ Прокурора СРСР Вишинського, що посилює покарання за «розмови»: запропоновано «кваліфікувати контрреволюційні виступи, що містять схвалення терористичних актів, а також висловлювання терористичних намірів стосовно вождів партії і Радянського уряду за ст. 17–58-8 КК РРФСР» (тобто як пособництво терору). Раніше такі висловлювання кваліфікувалися за ст. 58-10 (контрреволюційна агітація).

10 жовтня

Директива НКВС СРСР про висвітлення у пресі фактів прояву пильності трудящих.

11 жовтня

Директива НКВС СРСР про виселення курдів і членів сімей репресованих з прикордонного Азербайджану до Казахстану.

12 жовтня

На Пленумі ЦК ВКП(б) за пропозицією Сталіна Н.І.Єжов обраний кандидатом в члени Політбюро.

23 жовтня

Наказ НКВС СРСР №00693 «Про операцію щодо репресування перебіжчиків – порушників держкордону СРСР». Наказується арешт усіх перебіжчиків, «незалежно від мотивів і обставин переходу на нашу територію», засудження їх (у тому числі й тих, хто «залишилися не викритими як агенти іноземних розвідок») до ув'язнення в тюрми або табори.

28 жовтня

Наказ НКВС СРСР № 00698 «Про припинення к.-р. шпигунської, терористичної, диверсійної діяльності особовим складом посольств і консульств Німеччини, Японії, Італії і Польщі». Наказувалося негайно арештувати всіх радянських громадян, які мають постійні зв'язки з іноземними консульствами і посольствами, обмежити контакти рад. громадян з іноземними представництвами.

[1 жовтня – 5 листопада]

Директива НКВС, що наказує «в найближчі дні забезпечити оперативний розгром церковного і сектантського контрреволюційного активу, піддавши арешту всіх учасників шпигунських, повстанських і терористичних формувань, у тому числі тих, хто намагається вести підривну роботу у зв'язку з виборами [у Верховну Раду СРСР]».

3 листопада

Директива НКВС СРСР про форсування масових операцій («куркульської», «національних», проти ЧСИР). Строком їх завершення визначено 10 грудня 1937 р.

4 листопада

Директива ГУРСМ НКВС СРСР про підготовку операції щодо злочинних елементів серед кочівних циганів.

4 листопада

Циркуляр ГУДБ НКВС «Про боротьбу з диверсією на військових складах РККА».

22 листопада

Директива ГУДБ НКВС СРСР про посилення роботи щодо виявлення німецьких шпигунсько-диверсійних груп в енергетичному господарстві.

30 листопада

Директива НКВС СРСР про проведення масової репресивної операції по лінії «латвійського шпигунства». Операція проводилася в рамках «національних операцій». Репресувалися, у першу чергу, політемігранти і перебіжчики з Латвії, активісти латиських клубів і товариств (у тому числі просвітницьких, латиських стрільців та ін.) і т.п. За «латиською лінією» протягом 1937–1938 рр. було засуджено 21 300 чол., з яких 16 575 засуджені до розстрілу.

11 грудня

Директива НКВС СРСР про продовження всіх масових операцій («куркульської» і «національних») до 01.01.1938.

11 грудня

Директива НКВС СРСР про проведення масової репресивної операції серед греків. Арештовані звинувачувалися в шпигунстві та націоналістичній діяльності. Операція проводилася в рамках і методами «національних операцій». Основному удару піддалися грецькі колонії на Півдні Росії, в Закавказзі та в Криму. За «грецькою лінією» протягом 1937–1938 рр. було засуджено 12 557 чол., з яких 10 545 чол. засуджені до розстрілу.

14 грудня

Директива НКВС СРСР про репресії по «латвійській лінії» (30.11) поширена на «перебіжчиків фінів, естонців, литовців, болгар». Фактично арешти по естонській і фінській «лініях» почалися ще у вересні. У 1937–1938 рр. по «естонській лінії» було засуджено 9 735 чол., із них до розстрілу 7 998 чол., по «фінській лінії» засуджено 11 066 чол., із них до розстрілу 9 078 чол.

17 грудня

Директива НКВС про розгляд справ про втечі ув'язнених з таборів на «трійках», про розстріл усіх утікачів і про оголошення вироків наказами по таборах.

20 грудня

Урочисте засідання Московського активу на честь 20-річчя ВЧК–НКВС у Великому театрі. Від Політбюро з вітанням виступив А.І.Мікоян («У нас каждый трудящийся – наркомвнутделец», «Славно поработал НКВД за это время» і т.п.). Єжов у ювілейному спеціальному наказі по НКВС запевнив партію і Сталіна, що «наркомвнутдел завдаватиме ворогам радянського народу ще більш влучних, ще більш нищівних ударів».

22 грудня

Директива НКВС про репресії серед китайців на Далекому Сході. Наказано негайно арештувати всіх китайців, які «проявляють провокаційні дії або терористичні наміри».

26 грудня

Директива НКВС з вимогою «рішучості та нещадності» в проведенні «національних операцій». Вказівка проводити додаткові арешти незалежно від оголошених термінів закінчення операцій.

1938**7 січня**

Вказівка ГУДБ про контроль листування військовослужбовців: «За останній час на адреси військовослужбовців РККА йде значна кількість документів, що мають масовий характер, у яких повідомляється про репресії (арешти, висилки, і т.ін.), що застосовуються до ворогів народу. <...> Усі військові документи такого змісту затримувати і направляти в розпорядження 5 відділів УДБ».

9 січня

Циркуляр НКВС про посилення масових операцій на транспорті («вилучити весь куркульський і антирадянський елемент, що залишився на транспорті»; «повною мірою виконати вимоги наказів про операції щодо поляків, німців, харбінців, латишів, фінів, румунів та ін.»), «за термін роботи трійок,

який залишається, в першу чергу розглядати справи щодо залізничного транспорту»).

11, 14, 18, 20 січня

Пленум ЦК ВКП(б). Питання «Про помилки парторганізацій при виключенні комуністів з партії» (доповідач Г.М.Маленков). Пленуму передувало рішення Політбюро від 9 січня, де розпуск П.П.Постишевим в Куйбишевській області 30 райкомів партії, керівництво яких було оголошено ворогами народу, був визнаний «політично шкідливим» і «провокаційним». Пленум ухвалив «рішуче покінчити з масовими, огульними виключеннями з партії». Постишев був виведений із кандидатів у члени Політбюро (незабаром арештований і розстріляний), на його місце обраний М.С.Хрущов.

14 січня

Директива НКВС СРСР про продовження роботи «трійок» до особливого розпорядження.

14 січня

Директива Прокурора СРСР (відповідно до рішення Політбюро від 9 січня) про факти неправильного звільнення з роботи родичів репресованих «лише за мотивами родинних зв'язків з арештованими». Заборона записувати в трудові книжки як причину звільнення «за зв'язок з ворогом народу» і т.п.

15 січня

Вказівка ГУЛАГ НКВС СРСР про позбавлення заліків робочих днів і заборону проводити заліки надалі майже всім категоріям засуджених за політичними звинуваченнями (25.08.1938 на засіданні Президії Верховної Ради СРСР Сталін запропонував взагалі відмінити практику умовно-дострокового звільнення ув'язнених; 19.04.1939 ця пропозиція була оформлена наказом НКВС).

18 січня

Директиви НКВС СРСР про «вичерпну ліквідацію есерівського підпілля» (особливо колишніх есерів, які вступили в компартію) і про чищення есерів в армії. На виконання цих розпоряджень протягом одного тижня (до 25.01.1938) по Союзу було арештовано близько 12 тис. чол.

19 січня

Директива НКВС про репресування в Азербайджані іранців: іранських підданих або таких, що не мають ні радянських, ні іноземних паспортів.

19 січня

Постанова Політбюро про виселення іранців з прикордонних районів Азербайджану (примусове переселення до Казахстану, висилка до Ірану, арешти).

21 січня

Циркуляр ГУДБ НКВС із заборонаю адміністрації в'язниць ГУДБ дозволяти побачення і передачі ув'язненим, видавати довідки про знаходження ув'язненого в даній в'язниці, вступати в переговори і листування з родичами засуджених.

24–25 січня

Єжов і Фріновський проводять в Москві нараду керівників регіональних органів НКВС, присвячену підведенню підсумків репресивних кампаній 1937 року.

29 січня

Директива НКВС СРСР про проведення «іранської операції» на всій території СРСР. Арешту підлягали перебіжчики і політемігранти з Ірану, вожді племен, які перейшли в СРСР з Ірану, керівники «реемігрантських відкочовувань» і «релігійних сект», старости іранських колоній, службовці «існуючих раніше фірм із змішаним англо-іранським капіталом» і т. ін. Арештовані звинувачувалися в націоналістичній, диверсійно-повстанській і шпигунській діяльності. Репресивна кампанія проводилася в рамках «національних операцій». Основного удару зазнали іранські колонії в Середній Азії і Закавказзі. За «іранською лінією» в 1938 рр. було засуджено 13 297 чол., з яких 2 046 засуджені до розстрілу.

31 січня

Постанова Політбюро про продовження «куркульської операції» і додаткові ліміти для 22 регіонів (57 200 чол., із них 48 000 по 1-й категорії). Термін закінчення операції в цих регіонах – 15.03 – 01.04.1938. Решта регіонів повинна закінчити операцію 15.02.1938. 1 лютого відповідні директиви видає НКВС.

31 січня

Постанова Політбюро про продовження до 15.04.1938 операції «по розгрому шпигунсько-диверсійних контингентів з поляків, латишів, німців, естонців, фінів, греків, іранців, харбінців, китайців і румун» із залишенням «існуючого позасудового порядку розгляду справ»; вказівка провести «аналогічну операцію» відносно болгар і македонців. 1 лютого видана відповідна директива НКВС.

31 січня

Постанова Політбюро «Про перебіжчиків» з більш жорстокими каральними санкціями щодо них. Для тих перебіжчиків на територію СРСР, чий «злочинні наміри» будуть встановлені – розстріли за вироками військових трибуналів, для інших – 10 років в'язниці за рішенням ОСО.

1 лютого

Постанова Політбюро про додатковий ліміт для таборів Далекого Сходу – 12 тис. чол. за 1-ою категорією.

5 лютого

Відкрита друга черга лісових таборів ГУЛАГу НКВС СРСР: Вятський, Красноярський, Онезький, Северо-Уральський, Унженський і Усольський ВТТ.

11 лютого

Наказ НКВС СРСР №0051 з повторною (див. 11 серпень 1937 р.) заборону звільняти з таборів засуджених «за ознаками польського шпигунства» і перебіжчиків з Польщі, які відбули строк. За два місяці до звільнення подавати на них матеріали в Особливу нараду при НКВС.

14 лютого

Директива НКВС СРСР про посилення роботи щодо меншовиків і анархістів. «Слідство у цих справах проводити із завданням встановити організаційні зв'язки <...> з правими і троцькістами та іноземними розвідками». Особливу увагу наказано звернути на меншовиків і анархістів, які вступили у ВКП(б).

16 лютого

Директива НКВС СРСР про проведення масової операції по «афганській лінії». Арешту підлягали політемігранти, перебіжчики, старости афганських

ЧЕРВОНІЙ ТЕРОР

колоній, керівники «релігійних сект» і «реемігрантських відкочовувань», усі особи, пов'язані з афганськими дипломатичними установами і т.п. Основні арешти були проведені в Туркменській і Узбецькій РСР. Репресивна кампанія проводилася в рамках «національних операцій». Було засуджено 1 557 чол., з них 366 – до розстрілу.

17 лютого

Постанова Політбюро про додатковий ліміт за «куркульською операцією» для України – 30 тис. чол.

23 лютого

Директива НКВС СРСР про використання наклейки фото на паспортах для виявлення осіб, що підлягають репресії (фотокартки на паспортах були введені 23.10.1937 р. Постановою ЦВК СРСР і РНК СРСР). Як приклад для наслідування фігурувала Білорусь: «Спеціально проінструктувавши працівників міліції, які проводять наклейку фотографій на паспорти, і прикріпивши працівників УДБ для конкретної допомоги апарату міліції, НКВС БССР тільки по 20 промпідприємствах м. Мінська виявив перебіжчиків, які переховувалися, – 122, т.зв. політемігрантів – 17, осіб іноземного походження (німців, румун, харбінців та ін.) – 644».

2–13 березня

Третій відкритий політичний процес в Москві у справі про «Антирадянський правотроцькістський блок». М.І.Бухарін, А.І.Риков, Н.Н.Крестинський, Г.Х.Раковський, А.І.Ікрамов, Г.Г.Ягода та інші звинувачувалися у вбивстві С.М.Кірова, отруєнні В.В.Куйбишева і М.Горького, змові проти В.І.Леніна і Й.В.Сталіна, в організації промислового саботажу, диверсій, у змові з метою розчленування СРСР і т.п. Голова суду В.В.Ульріх, держ. обвинувач А.Я.Вишинський. 17 обвинуваченим винесений смертний вирок (розстріляні 15 березня).

23 березня

Постанова Політбюро про очищення оборонної промисловості від тих «національних контингентів», проти яких проводяться репресивні операції (поляки, латиші, греки і т.п.).

8 квітня

Н.І.Єжов призначений за сумісництвом наркомом водного транспорту.

23 квітня

Директива ГУДБ НКВС із заборною звільнення із заслань «колишніх людей», які закінчують строк і які були вислані з Ленінграда, Москви та ін. міст (в основному після вбивства Кірова). Вимога прислати списки засланих «на предмет продовження їм строку заслання».

24 квітня

Директива НКВС СРСР про арешти осіб, підозрюваних в терористично-диверсійних намірах, посилення агентурного спостереження за родичами репресованих (перш за все, за дітьми старше 15 років), і охорону партійних та радянських керівників у зв'язку з першотравневими урочистостями.

21 травня

Наказ НКВС СРСР «Про роботу трійок з оголошенням інструкції трійкам НКВС щодо розгляду справ про кримінальні й декласовані елементи та про злісних порушників положення про паспорти». Наказ регламентував діяльність так званих «міліцейських трійок» (не плутати з «особливими» або «судовими» трійками за наказом 00447), які з 1935 р. мали право в адміністративному порядку засуджувати до висилки або до 3-5-річних строків ув'язнення в табір осіб, які належали до «соціально-шкідливих» або «соціально-небезпечних» елементів (тобто людей, не зайнятих «громадсько-корисною працею», порушників паспортного режиму, і т.п.). Згідно з наказом від 21.05.37 до відання «міліцейських трійок» потрапляли й інші категорії правопорушників – напр., скупники краденого, хулігани і злодії-рецидивісти, конкретну вину яких уже не треба було доводити в суді. За період 1937–1938 рр. ці трійки, що діяли в кожному регіоні, засудили до різної міри покарання не менше 400 тисяч чоловік.

26 травня

Постанова Політбюро про продовження до 01.08.1938 колишнього («альбомного») порядку розгляду справ по всіх «національних операціях». 28.05 відповідну директиву видає НКВС, наказуючи зосередити зусилля на чистці оборонної промисловості й транспорту.

4 червня

Директива ГУДБ НКВС Особливим відділам про аварійність у повітряних силах РККА. «Аварії є результатом діяльності невикритих ворогів», «надалі жодної аварії без вичерпного агентурно-оперативного розслідування не залишати».

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР**10 червня**

Постанова Політбюро про те, що переселення китайців з Далекого Сходу в Синьцзян може бути тільки добровільним. Одночасно з цим наказувалося «арештованих китайців, за винятком засуджених і обвинувачених у шпигунстві, активній диверсії і терорі, з-під варт звільнити і виселити в Синьцзян, разом із їхніми сім'ями і майном. Надалі масові арешти китайців припинити».

13 червня

Втеча до Японії Г.С.Люшкова – нач. УНКВС по Далекосхідному краю. Частково внаслідок цього в ДСК незабаром починається новий виток репресій.

16 червня

Циркуляр ГУДБ НКВС СРСР про посилення агентурно-оперативної роботи на об'єктах вугільної промисловості у зв'язку з розкриттям правотроцькістських організацій у вугільних басейнах країни.

24 червня

Директива Наркомату Оборони про звільнення з армії військовослужбовців «німців, латишів, поляків, естонців, литовців, фінів, румун, корейців та інших національностей, які не належать до народів СРСР» (у першу чергу звільненню підлягали всі, хто народилися або проживали за кордоном, а також ті, хто має там родичів). Усі звільнені перевірялися органами безпеки і багато хто з них зазнав репресій.

28 червня

Директива НКВС про облік і арешт учасників так званої «толмачовсько-білоруської опозиції» в РККА (відкрита внутрішньоармійська опозиція, що виникла у зв'язку з введенням єдиноначальності в РККА в 1927–1928 рр.; у 1938 р. колишня належність до опозиції тлумачилася як участь в «антирадянській троцькістській організації»).

6–12 липня

Серія директив ГУДБ НКВС про посилення репресій в Далекосхідному краї. Наказано «В 7-ми денний термін підготувати масову операцію по вилученню учасників білогвардійського повстанського підпілля, колишніх білих офіцерів, колишніх активних учасників білих армій і різних антирадянських банд <...> антирадянських елементів з колишніх партизан, антирадянського активу, церковників і сектантів, усіх шпигунів і підозрюваних у шпи-

гунстві німців, поляків, корейців, латишів, фінів, естонців, греків, іранців, харбінців». Для прискорення процедур засудження Єжов дає дозвіл Фріновському, який відряджається в ДСК, розглядати разом з прокурором краю «альбоми» по «національних операціях», ухвалювати вироки на правах ОСО у справах про арештованих дружин «ворогів народу» і іншому «антирадянському елементу», ініціює роботу в ДСК Виїзної сесії Військової колегії Верховного суду СРСР.

21 липня

Директива НКВС про прискорення розгляду справ арештованих з метою розвантаження в'язниць і найшвидшого вивезення ув'язнених у табори.

31 липня

Політбюро затверджує додатковий «ліміт» за «куркульською операцією» для Далекого Сходу (15 тис. чол. по 1-й категорії і 5 тис. чол. по 2-й).

10 серпня

Директива НКВС СРСР про найстрогіші заходи боротьби з втечами в таборах і про припинення можливості спілкування ув'язнених з місцевим населенням.

22 серпня

Першим заступником Наркому внутрішніх справ СРСР замість М.П.Фріновського призначений Л.П.Берія (Фріновський призначений наркомом ВМФ СРСР).

27 серпня

Циркуляр НКВС «Про порядок реєстрації односторонніх розлучень між подружжям, з якого одна сторона знаходиться в ув'язненні» (дозволено одностороннє розірвання шлюбу за бажанням подружжя, хто залишився на волі).

29 серпня

Політбюро виділяє останній «ліміт» за «куркульською операцією» – 3 тис. чол. для Читинської області. Термін виконання – 1 листопада.

9–19 вересня

Публікація в «Правді» «Короткого курсу історії ВКП(б)», написаного під редакцією і при участі Й. В. Сталіна. 1 жовтня – виданий окремою книгою.

15 вересня

Постанова Політбюро про передачу «нерозглянутих слідчих справ, що залишилися, на арештованих по к.-р. національних контингентах» «на розгляд Особливих трійок на місцях»; про надання права особливим трійкам ухвалювати вироки по 1-й, 2-й категоріях, «а також повертати справи на дослідження і виносити рішення про звільнення обвинувачених»; про приведення рішень «особливих трійок по першій категорії... у виконання негайно». До складу особливих трійок входять за посадою нач. УНКВС, 1-й секретар обкому/крайкому, прокурор. Персональний склад трійок Політбюро не затверджувало. Трійки розглядають справи на арештованих до 1 серпня 1938 р. по «національних лініях» і повинні закінчити свою роботу в двомісячний термін.

17 вересня

Наказ НКВС СРСР № 00606 про утворення Особливих Трійок для розгляду справ на арештованих в порядку наказів НКВС СРСР № 00485 та ін. («національні контингенти»). Розгляд справ на Особливих трійках замінив «альбомний порядок», встановлений у серпні 1937 р.

20 вересня

Постанова Політбюро про облік, перевірку і затвердження в ЦК ВКП(б) відповідальних працівників наркоматів внутрішніх справ, військово-морського флоту, закордонних справ, оборонної промисловості, а також відповідальних працівників комісій партійного і радянського контролю.

29 вересня

Директива НКВС СРСР про зміцнення режиму в трудпоселеннях, які «перетворилися на вогнища контрреволюції». Наказано провести «необхідні заходи щодо розгрому контрреволюційного підпілля в трудпоселеннях».

8 жовтня

Рішення Політбюро про створення комісії (Єжов, Вишинський, Берія та ін.) для розробки проекту «постанови ЦК, РНК і НКВС про нову настанову з питання про арешти, прокурорський нагляд і ведення слідства» (симптом близького припинення масових операцій).

14 листопада

Директива ЦК ВКП(б) про облік і перевірку в партійних органах відповідальних співробітників НКВС СРСР. «В результаті цієї перевірки органи

НКВС повинні бути очищені від усіх ворожих людей, які обманним шляхом проникли до органів НКВС, від осіб, які не заслуговують політичної довіри».

17 листопада

Постанова РНК СРСР і ЦК ВКП(б) «Про арешти, прокурорський нагляд і ведення слідства» (затверджено Політбюро 15 листопада). Припиняється діяльність усіх надзвичайних судових органів, забороняється проведення масових операцій, арешти дозволяється проводити тільки з санкції суду або прокурора. Відновлюється раніше існуючий порядок узгодження арештів із зацікавленими відомствами і партійними органами.

25 листопада

Н.І.Єжова на посаді наркома внутрішніх справ СРСР змінює Л.П.Берія.

26 листопада

Наказ НКВС СРСР №00762 у розвиток Постанови від 17 листопада. Скасовуються всі оперативні накази і директиви про проведення масових операцій; всі слідчі справи, що знаходяться у провадженні, передаються до судових органів і Особливої наради; декларується повернення «до норм соціалістичної законності».

1 грудня

Постанова РНК СРСР і ЦК ВКП(б) «Про порядок узгодження арештів», що замінює колишнє. 8 грудня відповідна директива розіслана по органах НКВС.

22 грудня

Директива НКВС СРСР: вважати такими, що втратили чинність, усі вироки позасудових органів (трійки, двійка, Особлива нарада), якщо вони не були виконані або не були оголошені засудженим до 17 листопада.

28 грудня

Постанова РНК СРСР, ЦК ВКП(б) і ВЦСПС «Про заходи щодо впорядкування трудової дисципліни, поліпшення практики державного страхування і боротьби із зловживаннями в цій справі» встановило адміністративні стягнення за спізнання на роботу і прогули.

10 січня 1939 р.

Телеграма Сталіна всім регіональним керівникам ВКП(б) і НКВС про застосування тортур: «ЦК ВКП стало відомо, що секретарі обкомів – крайкомів, перевіряючи працівників УНКВС, ставлять їм у вину застосування фізичної дії до арештованих, як щось злочинне. ЦК ВКП роз'яснює, що застосування фізичної дії в практиці НКВС було допущено з 1937 року з дозволу ЦК ВКП. <...> ЦК ВКП вважає, що метод фізичної дії повинен обов'язково застосовуватися і надалі, як виняток, стосовно явних і таких, що ще не роззброїлися, ворогів народу, як цілком правильний і доцільний метод».

СТАТИСТИЧНІ ПІДСУМКИ «ВЕЛИКОГО ТЕРОРУ»

Жовтень 1936 – листопад 1938

У справах, які вели органи держбезпеки (органи ГУДБ НКВС)

Арештовано – не менше 1 710 тис. чол.

Засуджено – не менше 1 440 тис. чол.

У тому числі засуджено до розстрілу – не менше 725 тис. чол.

Із них:

«Трійками» за «куркульською операцією» – не менше 436 тис. чол.

Комісією Наркома Внутрішніх справ СРСР і Прокурора СРСР («двійками») до вересня 1938 р. і «особливими трійками» у вересні-листопаді 1938 р. за «національними операціями» – не менше 247 тис. чол.

Військовою колегією Верховного суду СРСР, Спецколегіями обласних судів, військовими трибуналами – не менше 41 тисячі чоловік.

Крім того за той же період:

§ Засуджено «міліцейськими трійками» як «соціально шкідливий елемент» (СШЕ) – не менше 400 тис. чол.

§ Піддано висланню і депортаціям в адміністративному порядку – не менше 200 тис. чол.

§ Засуджено судами загальної юрисдикції за загальнокримінальними звинуваченнями – не менше 2 мільйонів чоловік, із них у табори відправлено не менше 800 тис. чол.

3. ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО МАСОВИЙ РОЗСТРІЛ ЧЕКІСТАМИ ГРОМАДЯН КИЇВЩИНИ

29 серпня 1919 р.

Согласно постановлению Киевской губернской чрезвычайной комиссии за последнюю неделю в порядке красного террора и в ответ на массовые расстрелы рабочих и коммунистов в местностях, захваченных Деникиным и Петлюрой, – расстреляны следующие закланные враги рабочих и беднейших крестьян:

1. Синюк Иван Пантелеймонович, 2. Смирнов Владимир Васильевич, 3. Савицкий Павел Петрович, 4. Сербин Митрофан Александрович, 5. Ланберг Исаак Маркович, 6. Сапирин Иван Иванович, 7. Стефанский Станислав Иосифович, 8. Серебров Александр Андреевич, 9. Бурдынский Александр Иванович, 10. Москвичов Владимир Иванович, 11. Белоусов Константин Владимирович, 12. Гофман Вячеслав Адольфович, 13. Шаповал Ефим Куприянович, 14. Бровер Давид Берович, 15. Бондарь Игнатий Петрович, 16. Горинович Владимир Александрович, 17. Еремеев Николай Степанович, 18. Благовещенский Александр Николаевич, 19. Белянка Яков Антонович, 20. Бомбах Николай Викторович, 21. Вигура Константин Андреевич, 22. Грищенко-Петренко Трифон, 23. Гуглинский Сергей Дмитриевич, 24. Генрихсон Борис Густавович, 25. Галайдичук Тимофей Григорьевич, 26. Густман Михаил Исаакович, 27. Гричко Александр Андреевич, 28. Балабан Савва Парфентьевич, 29. Бойчурин Павел Михайлович, 30. Бабич Борис Петрович, 31. Соколовский Николай Иванович, 32. Арзамасов Евгений Федорович, 33. Бабич Филлип, 34. Добрынин Михаил Николаевич, 35. Борисполец Иван Михайлович, 36. Раскин Берко Мордухович, 37. Попов Владимир Михайлович, 38. Любовский Дмитрий Александрович, 39. Коновалов Алексей Алексеевич, 40. Матусевич Николай Викентьевич, 41. Ященко Константин Михайлович, 42. Кунолов Николай Ильич, 43. Гоздовский Александр Станиславович, 44. Корилович Евгений Александрович, 45. Калинин Андрон Федорович, 46. Гонтарь Лазарь Мошкович, 47. Остромыслинский Николай Венедиктович, 48. Погодин Григорий Степанович, 49. Просениченко Григорий Антонович, 50. Завертайлих Тихон Евстафьевич, 51. Градова Антонина Владимировна, 52. Лысенко Анисим Федорович, 53. Кухнин Никифор Викторович, 54. Цыбулевский Ицко Вайзикович Аврамович, 55. Цете Карл Карло-

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

вич, 56. Патзинский Александр Владиславович, 57. Файгель Витольд Иванович, 58. Смирнов Михаил Николаевич, 59. Высокий Максимилиан Исаакович, 60. Типаев Михаил Иванович, 61. Шиманский Антоний Афанасьевич, 62. Юровицкий Мендель Абрамович, 63. Сакс Владимир Александрович, 64. Шапиро Лев Григорьевич, 65. Шапран Марк Иванович, 66. Ермоленко Александр Фролович, 67. Максимович Михаил Иванович, 68. Мельничук Николай Андреевич, 69. Сокол Григорий Демьянович, 70. Иванов Виктор Григорьевич, 71. Кононов Федор Яковлевич, 72. Сапожников Александр Николаевич, 73. Кундевич Иосиф Павлович, 74. Матяш Мария Кузьминична, 75. Литвинов Владимир Федорович, 76. Жирнов Павел Александрович, 77. Лева Исаак Борисович, 78. Маевский Николай Емельянович, 79. Стасюк Даниил Максимович, 80. Савицкий Виктор Васильевич, 81. Бобровникова Ольга Васильевна, 82. Коновалов Леонид Васильевич, 83. Ерыжановский Иван Григорьевич, 84. Кириченко Константин Владимирович, 85. Кривободров Виктор Арсеньевич, 86. Крапивницкий Андрей Мартынович, 87. Калиновский Александр Петрович, 88. Квятковский Станислав Николаевич, 89. Свинарский Войцех Игнатьевич, 90. Шинявский Казимир Александрович, 91. Сомол Иосиф Антонович, 92. Торговец Иван Дмитриевич, 93. Соколовский Владимир Андреевич, 94. Николаев Александр Андреевич, 95. Лимаренко Василий Александрович, 96. Шуляковский Владимир Викторович, 97. Крейцман Лев Александрович, 98. Солодовников Николай Иванович, 99. Сотниченко Петр Васильевич, 100. Заболотский Семен Михайлович, 101. Мельницкий Клавдий Александрович, 102. Высоцкий Михаил Николаевич, 103. Гульдимский Николай Николаевич, 104. Вороненко Аполинарий Александрович, 105. Горбаренко Марк Федорович, 106. Мацеерский Иван Иванович, 107. Комар Дорофей Петрович, 108. Позняков Николай Григорьевич, 109. Воронович Алексей Иванович, 110. Волковский Иван Николаевич, 111. Осипов-Фарликов Александр Александрович, 112. Крыжановский Вячеслав Евгеньевич, 113. Бирский Александр Августович, 114. Вольф Иван Викентьевич, 115. Громов Александр Семенович, 116. Лабенский Семен Андреевич, 117. Маньковский Иван Валерьянович, 118. Фейтеровский Николай Антонович, 119. Эрн Оскар Андреевич, 120. Бычковский Михаил Васильевич, 121. Садовой Николай Сергеевич, 122. Осмолов Григорий Иванович, 123. Холодовский Николай Андреевич, 124. Бахман Бруно Карл, 125. Шкура-Ефименко Тимофей Дмитриевич, 126. Радченко Александр, 127. Цанке Василий Прокофьевич [29].

4. ВІДОЗВА ОБ'ЄДНАНОЇ РАДИ ПОВСТАНСЬКОГО КОЗАЦТВА КАНІВСЬКОГО, ВАСИЛЬКІВСЬКОГО І КИЇВСЬКОГО ПОВІТІВ ДО НАСЕЛЕННЯ З ЗАКЛИКОМ ДО БОРОТЬБИ ЗА НЕЗАЛЕЖНУ УКРАЇНСЬКУ РАДЯНСЬКУ СОЦІАЛІСТИЧНУ РЕСПУБЛІКУ

Травень 1919 р.

ТОВАРИШІ КОЗАКИ, СЕЛЯНСТВО І РОБІТНИЦТВО!

Аж ось коли приходиться нам вже в останній раз проявити себе і всім сказати хто ми, чого бажаєм і як ми маємо жити далі.

Те життя, в яке нас зараз втягують комуністи, – є наша повна погибель і найтяжче ярмо. Всім же зрозуміло, що коли ми не будемо самі господарями у своїй хаті, то замість нас стануть господарювати інші люде. Тоді, звичайно, всі люде будуть додержуватись власної користі і таким чином заставлять нас бути тільки їх робітниками, тими ломовими кіньми, які будуть нести найтяжчу працю і не матимуть свого власного слова, аби себе захистити від потали неправдивого господаря. Цей господарь уже взяв нас на налігач і добре стьогає батогом, заставляючи нас робити те, що тільки йому бажано і тільки йому корисне.

Ім'я цього непрошеного господаря комуніст.

Він дуже голосно оголосив себе повним господарем усієї України і щоби підперти себе, широко дозволив всім ледачим брати все, що попаде під їх руки.

Забирають коні, забирають хліб, забирають одяг, забирають гроші. Все забирають і ми повинні тільки дивитись – сумувати. Цього ще мало. Лічать усіх селян кулаками, тобто багатирями, куркулями або буржуями, нацьковують одного на другого, село на село, а самі, потішаючись продовжують вивозити хліб, цукор, скот, залізо і інші житьові продукти на Московщину, чим збільшують на них ціни.

Продовжують без сорому насилати цілі отряди латишів, китайців, московських комуністів, кажучи, що вони хочать знищити буржуїв і дати якийсь рай усім селянам та робітникам.

Козаки – селяне, ви ж власними очима бачите, що цей рай насаджується штиками, катуванням, розстрілами, страхом знищення всього живого, всього культурного. Хіба ж це правда. Хіба ж кожен чоловік немає права сказати своє щире слово для власного добробуту.

Але чи не приходиться весь час мовчки ковтати сльози, почувати своє безталання, почувуючи гніт сказаної руки чужого комуніста.

ЧЕРВОНІЙ ТЕРОР

Отже, годі страху, годі терпіти гнобителя! Пора до зрозуміння саміх себе, свого власного життя, своїх потреб і праці.

Повалили гетьмана Скоропадського?

Протягнем, брати, один до другого руки, міцно спаяємося, напружимо власні сили і скинемо хамут комуніста. Вже по всій Україні, гуртуючись до зброї, разом повстало селянство проти комуністів.

На чолі цього повстанчеського руху стоїть ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ РЕВОЛЮЦІЙНИЙ КОМІТЕТ, який має своїм завданням утворити Українську незалежну Радянську Соціалістичну Республіку. З другого боку до нас наближаються українські республіканські війська, які також склали революційні комітети і в контакті працюють зі Всеукраїнським Революційним Комітетом.

Щоби мати повний успіх і щоби цілком знищити комуніста, – не гаючи часу збирайтесь козаки до тих міст, куди вас закликають і, вірячи тільки в свої сили, почнем творити у себе той лад, який ми самі бажаємо.

Поспішайте усі до зброї!

Рятуйте свій край і будуйте власне життя!

Хай живе Українська незалежна Радянська Соціалістична Республіка!

Об'єднана Рада повстанчеського козацтва

Канівського, Васильківського

і Київського повітів на Київщині.

Копія. Машинопис. [45].

5. ЛИСТІВКА, ВИДАНА ВИКОНКОМОМ РЖИЩІВСЬКОЇ ВОЛОСНОЇ РАДИ РОБІТНИЧИХ ТА СЕЛЯНСЬКИХ ДЕПУТАТІВ, ІЗ ЗАКЛИКОМ ДО БОРОТЬБИ ЗА НЕЗАЛЕЖНУ УКРАЇНУ

Травень 1919 р.

ТРУДЯЩИЙ ЛЮДЕ УКРАЇНИ, РОБІТНИКИ І СЕЛЯНЕ!

Силою Вашею був скинутий уряд гетьмана і всі його дармоїди. Всі ми тоді хотіли, щоб наша Україна була вільна і щоб однині трудящі селяне і робітники мали право на організацію всього життя України. Ми всіх трудящих – руських, жидів, поляків і інших закликали до згоди, до спільної праці. Але прийшли з Московщини руські комуністи-большевики і привели з собою свої війська та ще китайців та латишів. Прийшли московські комуністи-большевики з своїми комісарами і почали у нас заводити свої поряд-

ки. Порядку, як сами знаєте, вони не дали, а хліб, скотину, коней, вугілля та контрибуції вже збирали чимало. Від таких порядків уже у нас починається голод, а від цього хворіють умирають люди та здихає скотина.

Тепер вже чимало наших людей поробилося злиднями – хліба нема, а фабрики стоять, бо вугілля повивозили до Московщини, се все сталося від того – що захопила владу тільки одна партія – комуністи-большевики та ще не наші, а чужі. Наших робітників і селян не пускають до влади. Чужим людям економічні інтереси нашого краю мало важні.

Національну культуру так само знищують як і економічну – господарську. Школи та робітничі клуби, де вчать на рідній мові заганяють, а все добро віддають красногвардейцям. Так далі не може бути, бо і нас вони знову заневолять під Московщину і будемо тоді знов злиднями темними, як це було за царевне время.

Ми хочемо, щоб всі народи жили у себе, а тому хай комуністи-большевики, що приїхали до нас з китайцями та латишами з Московщини, повертаються до себе і дають порядок своїй землі. Нема чого заглядати по чужих хатах. Нема чого заглядати з китайцями і латишами на чужий хліб – коли не заробив.

Ми хочемо, щоб на Україні вся влада належала РАДАМ РОБІТНИЧИХ І СЕЛЯНСЬКИХ ДЕПУТАТІВ, – але не одним тільки комуністам-большевикам, а всьому працюючому народові.

Ми хочемо, щоб на Україні була незалежна Українська Радянська Соціалістична Республіка, бо знаємо, що тоді тільки буде порядок і що тоді тільки ми зможемо спокійно засіяти своє поле. Цього ми хочемо для себе і для інших народів. Цього ми хочемо і мусимо добитися з зброєю в руках.

До зброї, брати селяне і робітники, інтереси наші одні! Ми боремось за визволення трудящихся від московських та жидівських комісарів.

Ми боремось за незалежну Українську Радянську Соціалістичну Республіку.

Геть з України всіх дармоїдів, Антанту і інших!

Геть російських комісарів!

Хай живе влада робітників і селян України!

Виконавчий комітет Ржищівської волостної Ради Робітничих та Селянських Депутатів.

Друкарський примірник. [17].

6. ПЕРЕДОВА СТАТТЯ ГАЗЕТИ «БОЛЬШЕВИК» ПРО ЧЕРВОНІЙ ТЕРОР І ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО РОЗСТРІЛ КИЇВСЬКОЮ ГУБЕРНСЬКОЮ ЧК ГРОМАДЯН КИЄВА

25 травня 1919 р.

КРАСНЫЙ ТЕРРОР

Ожесточенное сопротивление буржуазии всем мероприятиям рабоче-крестьянской власти, подлая организация восстаний темных людей под предводительством проходимцев в роде Григорьева или Зеленого и при благосклонном участии городского хулиганья – все это заставило нашу власть принять исключительные меры – красный террор.

Киевская губернская чрезвычайная комиссия уже приступила к делу. По помещенному ниже списку расстрелянных контрреволюционеров товарищ читатель увидит, что в работе Чрезвычайки есть известная планомерность (как оно и должно быть при красном терроре).

В первую голову пошли господа из стана русских националистов. Выбор сделан очень удачно и вот почему. Клуб «русских националистов» с Шульгиным и Савенко во главе был самой мощной опорой царского трона, в него входили помещики, домовладельцы и купцы Правобережной Украины. Клуб был центром всероссийской реакции и вожаком ее империалистических стремлений.

Выражая грабительские интересы пихновского помещичества, клуб играл не последнюю роль в нарастании конфликта между царской Россией и императорской Австро-Венгрией; перспектива выжимания соков из галицийских крестьян непреодолимо тянула савенковское панство к «освобождению» «подъяремной, Прикарпатской Руси».

За одно это, за подстрекательство царского правительства к войне, клуб должна была постигнуть справедливая кара со стороны власти тех, кто должен был ложить свою голову на этой войне за помещицкие карманы.

Расстрел монархической организации в значительной степени лишает господ Колчака, Деникина, Клемансо и Ллойд Джорджа возможности иметь тут свой штаб, свою разведку и т.п.

Сколько ни было правительств после революции, ни одно из них не трогало пихновского гнезда. Поэтому вся масса черносотенной буржуазии, голосовавшая за «русский список», в числе достигавшая 53 000, чувствовала себя в Киеве очень спокойно. Теперь ей придется туго, и вместе с тем, станет гораздо свободнее для нашей бедноты, тысячами способов терроризированной до этого времени киевскими лавочниками и домовладельцами.

Расстрел клуба русских националистов, разбивая организацию «хлеборобов-собственников» – протофисовских Голицыных, Кочубеев и т.п. дает хороший урок и украинской черной сотне. Ударяя по помещицеству, он попадает в самое сердце кулацких бунтов, он выбивает фактическое руководство из рук лакейской партии незалежников и эсэров-активистов, «социалистов» Директории, и т. п. сволочи, которая ведет вооруженную борьбу против Советской власти в интересах финансового капитала Украины и Антанты.

Красный террор должен показать всей этой компании, что пролетариат, оказавшись в состоянии уничтожить барина, уничтожит и его слугу.

РАССТРЕЛ КОНТРЕВОЛЮЦИОНЕРОВ

В порядке проведения в жизнь красного террора по постановлению Киевской чрезвычайной комиссии расстреляны за последнее время следующие члены монархических организаций:

Армашевский П.Я., проф., эссер, домовладелец, бывший товарищ председателя клуба русских националистов, известный черносотенный деятель.

Башин И.А., домовладелец, гласный старой Думы.

Бедункевич А.М., служащий ЮВЗ железной дороги, Барановский М.В., служащий на железной дороге, Брех Н.С. преподаватель гимназии; Бобыр А.Н., заведующий бухгалтерскими курсами; Бубнов Г.К., купец, гласный старой Думы. Буревкин А.Я., бывший содержатель «Большой национальной гостиницы». Бочаров Е.А., статский советник. Деекин Н.Г., домовладелец. Дембицкий И.М., купец, гласный старой Думы. Данилов К.Г., купец. Галкин Н.Д., служащий ЮВЗ железных дорог, член «союза дубровинцев». Григорьев А.И., присяжный поверенный. Иванов В.Ф., бывший окружной инспектор Киевского удельного округа. Коноплин В.В., купец, гласный старой Думы, член-учредитель клуба «Русских националистов». Купчинский Н.Ф., инженер, домовладелец, видный черносотенец. Мальшин Н.В., домовладелец, видный черносотенец. Матченко И.П., домовладелец. Мининков М.П., присяжный поверенный. Можаловский П.М., товарищ прокурора Киевского окружного суда. Молодовский Г.Г., домовладелец. Моссаковский И.Ф., домовладелец. Неклюдов И.М., бывший вице-губернатор. Неминский Н.С., крупный служащий Киевского земельного банка. Никифоров А.Ф., землевладелец. Новиков А.Ф., домовладелец, купец. Павлович И.Я., директор гимназии, член Государственной думы. Приступа Г.И., присяжный поверенный, гласный старой Думы. Печенов Н.Г., служащий железных дорог. Раич Н.Н., товарищ председателя Окружного суда. Рудаков П.Г., домовладелец. Рожков И.К., купец. Рыжковский В.Р., домовладелец. Садовский Ф.Г., служащий железных дорог. Слинко А.П., купец, домовладелец. Станков К.Ф., купец,

домовладелец. Страхов В.В., Суковкин Н.П., бывший киевский губернатор. Тихонов К.В., домовладелец. Тоболин А.А., бывший директор Государственного банка. Флоринский Т.Д., профессор, бывший председатель Комитета по делам печати, известный черносотенный деятель. Цытович А.Л., домовладелец, гласный старой Думы. Щеголев С.Н., домовладелец, землевладелец, член Временного комитета по делам печати, черносотенный публицист [28].

7. ВІДОЗВА КОМАНДУВАННЯ 3-ОЇ СЕЛЯНСЬКОЇ ПОВСТАНСЬКОЇ ДІВІЗІЇ ДО СЕЛЯН І РОБІТНИКІВ УКРАЇНИ

Не пізніше 9 травня 1919 р.

БРАТИ СЕЛЯНЕ І РОБІТНИКИ!

Україна повстала. Повстали українські селяни і робітники проти своїх національних ворогів. Повстав селянин і робітник проти завойовників московських та жидівських комісарів, що за гроші держать наймане військо для грабування та катування нашого народу. Жидівсько-московські комісари-комуністи завоювали Україну різними обіцянками на мануфактуру та сільськогосподарське приладдя, а коли заволоділи, і то лише частиною України, то зразу почали грабувати Україну і, награвувавши українського народного майна, почали вивозити геть з України на Московщину.

Тепер свідомий український селянин зрозумів політику комісарів-комуністів, що ради своїх власних інтересів руйнують все народне господарство.

Тепер всьому нашому народу стало ясно, що чужинець Раковський і компанія не більш не менш як приказчики московщини. Політика московських комісарів та їх прихвостнів Раковського і компанії зводиться до того, аби Україну держати в неволі, темряві, в повній підлеглихості собі, так само як це було за царських часів. Український нарід не хоче носити ярмо неволі.

Український селянин і робітник хоче вільного, економічно-незалежного життя і хоче своїми власними силами сам збудувати дійсну Народню Соціалістичну Радянську Республіку.

Але до сього часу різні вороги нашого працюючого народу, а саме: німці, гетьман Скоропадський, а тепер московсько-жидівські комуністи, ставали на перешкоді вільного розвитку нашого українського народу і не давали йому спроможности стати на власні ноги на власній землі. Але чим більше наші вороги знущалися над нами, тим більше ми, селяне і робітники, приходили

до одної думки – це повстати і вигнати ворога геть з нашої землі. Тепер час настав і нам необхідно зо всіх кінців гонити наших ворогів.

Хай же в цій боротьбі за краще життя всього працюючого люду України запанує єдність і всі селяне і робітники зі зброєю в руках, організовані в бойове козацтво, повстануть як один.

Геть чужинців-грабіжників!

Хай живе повстанець-селянин!

Хай живе вільна Україна та червоне козацтво!

3-тя Селянська повстанська дивізія*

Друкарський екземпляр [17].

8. ПОВІДОМЛЕННЯ ГАЗЕТИ «БОРОТЬБА» ПРО ЖЕРТВИ БІЛЬШОВИЦЬКОГО ТЕРОРУ У КИЄВІ

2 березня 1918 р.

По тих відомостях, що зібрала українсько-революційна організація «Червоний Хрест», у Києві за 10 днів більшовицького панування розстріляно було більше 5 тисяч чоловік, що більшовики вважали контрреволюціонерами. Особливо багато розстрілювали «Красногвардейцы» Муравйова у перші дні панування большевиків – 26, 27 і 28 січня. Тоді в Маріїнському парку (коло палацу) безперестанно розлягались постріли. Розстрілювали людей цілими гуртками по кілька десятків душ. Разом з українськими есерами Зарудним, Бочковським та Пугачем розстріляно біля 40 душ. Часто над ними знущались і били перед тим, як розстріляти, а часом і після того. У всіх трьох згаданих есерів поперебивано кістки в плечах та грудях, – очевидно їх били прикладами. У Зарудного, крім того, дуже побито все лице, ніс зовсім роздавлено; Пугачеві вибито з одного боку всі зуби, перебито ніс і проколото кілька раз голову багнетами. Бочковському вибито ліве око й побито дуже лице. Всім трьом по кілька разів проколото груди багнетами, а також чисто пороздгнено і пороздвано, – трупи знайдено в одному шматті...

Самих українців-гімназистів, які були в бойовому курені есерів та у «вільному козацтві», й залишилися у Києві, коли інше військо вийшло, розстріляно душ. З «морського куріня» розстріляно було 215 матросів, які навіть не билися із большевиками, а «додержували нейтралітету». Крім українців, розстріляно також значне число і москалів, а між ними навіть і більшовиків, яких брали з лазаретів пораненими, де вони лежали разом з українцями, не маючи жодних документів, не могли довести, що вони не «контрреволюціонери».

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

Крім Маріїнського парку, багато розстрілювали більшовики людей ще на Черепановій горі (за фабрикою Дувана), на Лабораторній та Діловій вулицях і по інших місцях. Часто розстріли траплялися на очах у всіх людей, по таких вулицях, як Хрещатик, Володимирська, на Театральному майдані (коло міського театру) тощо. Криваві плями в деяких місцях знати ще й тепер, коли саме розтав сніг, що був ту кров присипав. Багато трупів розстріляних ще й досі лежать непоховані [5].

Совершенно секретно
Народному Комиссару Внутренних Дел УРСР
Комиссару Государственной Безопасности
2 ранга
Тов. Леплевскому

9. ДОКЛАДНАЯ ЗАПИСКА ОБ ОПЕРАТИВНО- СЛЕДСТВЕННОЙ РАБОТЕ УНКВД КИЕВСКОЙ ОБЛАСТИ

С 1-го июня по 25 декабря 1937 г. Киевским Облуправлением НКВД привлечено – 23 081 чел.

Кроме того, выслано из Киева – 689 семей – 1564 чел., главы коих осуждены за к-р троцкистскую деятельность и исключенных из партии правых и троцкистов.

В ЧИСЛЕ ВСЕХ АРЕСТОВАННЫХ ПРИВЛЕЧЕНО:

Троцкистов и правых	979 чел.
Укр. националистич. к-р	2149 чел.
Участников военного заговора	165 чел.
По польской к-р и шпионажу	6112 чел.
По нем. к-р и шпионажу	801 чел.
По рум. к-р и шпионажу	149 чел.
По харбинцам	70 чел.
По латышской к-р и шпионажу	186 чел.
Церковно-сектантск. к-р	1114 чел.
Греков	27 чел.
Жен изменников родины	1309 чел.
По кулацкой операции	8671 чел.
Диверсия	75 чел.
Антисов. агитация	713 чел.
Вредительство	364 чел.

Прочие	197 чел.
За время с 1-го июня по 25-е декабря 1937 г. осуждено –	19 182 чел.
<i>В том числе:</i>	
По 1-й категории	9713 чел.
По 2-й категории	9450 чел.
За пределы СССР	19 чел.
Всего осуждено НКВД СССР по особым спискам и Особой Тройкой контингенты:	– 5449 чел.
Поляки, немцы, румыны, харбинцы	722 чел.
Итого:	6171 чел.

	По спискам	Особой Тройкой	Всего
По 1-й категории	4718	290	5008
По 2-й категории	712	432	1144
За пределы СССР	19	–	19
Из них:			
По Польской операции			
По 1-й категории	4302	165	4467
По 2-й категории	652	314	966
По Немецкой операции			
По 1-й категории	343	117	460
По 2-й категории	31	95	126
За пределы СССР	19	–	19
По Румынской операции			
По 1-й категории	64	1	65
По 2-й категории	23	13	36
По Харбиннам			
По 1-й категории	16	7	23
По 2-й категории	4	10	14

Из общего числа всех осужденных – осуждено:

Военной Коллегией и Спецколлегией:

Правых троцкистов

По 1-й категории 190 чел.

Участников военного заговора

По 1-й категории 137 чел.

В результате следствия вскрыто и ликвидировано резидентур и агентов инразведок, консульств и миссий:

1. Шпионско-диверсионных резидентур инразведок с колич. – 105, – 622

2. Резидентур инконсульств и миссий	21, с колич. – 126
3. Агентов инразведок (одиночек, не входящих в число резидентур)	– 1101 352
4. Агентов информаторов и консульств и миссий	337
Всего шпионов	2186
Числятся за НКВД СССР еще не рассмотренных:	
По справкам	490
Кроме того, числятся за НКВД СССР и НКВД УССР	1242
Из них жен изменников родины	1154
На 25/ХІВ1937 г. остается арестованных	1589
За все время осуждено по кулацкой операции	11231 чел.
По 1-й категории	4731
По 2-й категории	6500
Таким образом из общего количества привлеченных	23081
Уже осуждено	19182
Закончено и находится в НКВД ССР и УССР	1732
Закончено и направлено в прокуратуру и суды,	
По коим еще нет решений	578
Остаток арестованных на 25е декабря	1589
Операцию продолжаем.	
Начальник УНКВД по Киевской области	
старший майор Государственной Безопасности	(подпись) Шаров
№ 67811	
3/ХІВ1937 г.	
г. Киев [21].	

10. 3 ОПЕРАТИВНОГО НАКАЗУ НАРОДНОГО КОМІСАРА ВНУТРІШНІХ СПРАВ СРСР М. ЄЖОВА № 00447 ПРО РЕПРЕСУВАННЯ КОЛИШНІХ КУРКУЛІВ, КАРНИХ ЗЛОЧИНЦІВ ТА ІНШИХ АНТИРАДЯНСЬКИХ ЕЛЕМЕНТІВ

30 липня 1937 р.
г. Москва

Материалами следствия по делам антисоветских формирований устанавливается, что в деревне осело значительное количество бывших кулаков, ранее репрессированных, скрывшихся от репрессий, бежавших из лагерей, ссылки и трудпоселков. Осело много в прошлом репрессированных церковников и сектантов, бывших активных участников антисоветских вооруженных

выступлений. Остались почти нетронутыми в деревне значительные кадры антисоветских политических партий (эсеров, грузмек, дашнаков, муссаватистов, иттихадистов и др.), а также кадры бывших активных участников бандитских восстаний, белых, карателей, репатриатов и т. д.

Часть перечисленных выше элементов, уйдя из деревни в города, проникла на предприятия промышленности, транспорт и на строительство.

Кроме того, в деревне и городе до сих пор еще гнездятся значительные кадры уголовных преступников – скотоконократов, воров-рецидивистов, грабителей и др., отбывавших наказание, бежавших из мест заключения и скрывающихся от репрессий. Недостаточность борьбы с этими уголовными контингентами создала для них условия безнаказанности, способствующие их преступной деятельности.

Как установлено, все эти антисоветские элементы являются главными зачинщиками всякого рода антисоветских и диверсионных преступлений как в колхозах и совхозах, так и на транспорте и в некоторых областях промышленности.

Перед органами государственной безопасности стоит задача – самым беспощадным образом разгромить всю эту банду антисоветских элементов, защитить трудящийся советский народ от их контрреволюционных происков и, наконец, раз и навсегда покончить с их подлой подрывной работой против основ советского государства.

В соответствии с этим приказываю – с 5 августа 1937 года во всех республиках, краях и областях начать операцию по репрессированию бывших кулаков, активных антисоветских элементов и уголовников.

В Узбекской, Туркменской, Таджикской и Киргизской ССР операцию начать с 10 августа с.г., а в Дальневосточном и Красноярском краях и Восточно-Сибирской области – с 15-го августа с. г.

При организации и проведении операции руководствоваться следующим:

I. Контингенты, подлежащие репрессии.

1. Бывшие кулаки, вернувшиеся после отбытия наказания и продолжающие вести активную антисоветскую подрывную деятельность. 2. Бывшие кулаки, бежавшие из лагерей или трудпоселков, а также кулаки, скрывшиеся от раскулачивания, которые ведут антисоветскую деятельность.

3. Бывшие кулаки и социально опасные элементы, состоявшие в повстанческих, фашистских, террористических и бандитских формированиях, отбывшие наказание, скрывшиеся от репрессий или бежавшие из мест заключения и возобновившие свою преступную деятельность.

4. Члены антисоветских партий (эсеры, грузмеки, муссаватисты, иттихадисты, дашнаки), бывшие белые, жандармы, чиновники, каратели, бандиты, бандоспособники, переправщики, реэмигранты, скрывшиеся от репрессий, бежавшие из мест заключения и продолжающие вести активную антисоветскую деятельность.

5. Изобличенные следственными и проверенными агентурными материалами наиболее враждебные и активные участники ликвидируемых сейчас казачье-белогвардейских повстанческих организаций, фашистских, террористических и шпионско-диверсионных контрреволюционных формирований. Репрессированию подлежат также элементы этой категории, содержащиеся в данное время под стражей, следствие по делам которых закончено, но дела еще судебными органами не рассмотрены.

6. Наиболее активные антисоветские элементы из бывших кулаков, карателей, бандитов, белых, сектантских активистов, церковников и прочих, которые содержатся сейчас в тюрьмах, лагерях, трудовых поселках и колониях и продолжают вести там активную антисоветскую подрывную работу.

7. Уголовники (бандиты, грабители, воры-рецидивисты, контрабандисты-профессионалы, аферисты-рецидивисты, скотоконократы), ведущие преступную деятельность и связанные с преступной средой. Репрессированию подлежат также элементы этой категории, которые содержатся в данное время под стражей, следствие по делам которых закончено, но дела еще судебными органами не рассмотрены.

8. Уголовные элементы, находящиеся в лагерях и трудпоселках и ведущие в них преступную деятельность.

9. Репрессии подлежат все перечисленные выше контингенты, находящиеся в данный момент в деревне – в колхозах, совхозах, сельскохозяйственных предприятиях и в городе – на промышленных и торговых предприятиях, транспорте, в советских учреждениях и на строительстве.

II. О мерах наказания репрессируемым и количестве подлежащих репрессии.

1. Все репрессируемые кулаки, уголовники и др. антисоветские элементы разбиваются на две категории:

а) к первой категории относятся все наиболее враждебные из перечисленных выше элементов. Они подлежат немедленному аресту и, по рассмотрении их дел на тройках – расстрелу.

б) ко второй категории относятся все остальные менее активные, но все же враждебные элементы. Они подлежат аресту и заключению в лагерь на

срок от 8 до 10 лет, а наиболее злостные и социально опасные из них, заключению на те же сроки в тюрьмы по определению тройки.

2. Согласно представленным учетным данным наркомками республиканских НКВД и начальниками краевых и областных управлений НКВД утверждается следующее количество подлежащих репрессии:

УКРАИНСКАЯ ССР

	1 кат.	2 кат.	Всего
1. Харьковская область	1500	4000	5500
2. Киевская область	2000	3500	5500
3. Винницкая область	1000	3000	4000
4. Донецкая область	1000	3000	4000
5. Одесская область	1000	3500	4500
6. Днепропетровская область	1000	2000	3000
7. Черниговская область	300	1300	1600
8. Молдавская АССР	200	500	700

3. Утвержденные цифры являются ориентировочными. Однако наркомы республиканских НКВД и начальники краевых и областных управлений НКВД не имеют права самостоятельно их превышать. Какие бы то ни было самостоятельные увеличения цифр не допускаются.

В случаях, когда обстановка будет требовать увеличения утверждения цифр, наркомы республиканских НКВД и начальники краевых и областных управлений НКВД обязаны представлять мне соответствующие мотивированные ходатайства.

Уменьшение цифр, а равно и перевод лиц, намеченных к репрессированию по первой категории – во вторую категорию и наоборот – разрешается.

4. Семьи приговоренных по первой и второй категории, как правило, не репрессируются.

Исключение составляют:

а) Семьи, члены которых способны к активным антисоветским действиям. Члены такой семьи, с особого решения тройки, подлежат водворению в лагерь или трудпоселки.

б) Семьи лиц, репрессированных по первой категории, проживающие в пограничной полосе, подлежат переселению за пределы пограничной полосы внутри республик, краев и областей.

в) Семьи репрессированных по первой категории, проживающие в Москве, Ленинграде, Киеве, Тбилиси, Баку, Ростове на Дону, Таганроге и в районах Сочи, Гагры и Сухуми, подлежат выселению из этих пунктов в другие области по их выбору, за исключением пограничных районов.

5. Все семьи лиц, репрессированных по первой и второй категориям, взять на учет и установить за ними систематическое наблюдение.

11. ЛИСТ ЦУПЧРЕЗКОМУ ЦК КП(Б)У ПРО ПОЛІТИЧНЕ СТАНОВИЩЕ В КИЇВСЬКІЙ ГУБЕРНІЇ З 1 ПО 15 ЖОВТНЯ 1920 Р. І БЕЗЧИНСТВА ЧАСТИН І-ОЇ КІННОЇ АРМІЇ С.БУДЬОННОГО

7 листопада 1920 р.

ОБЩЕЕ ПОЛИТИЧЕСКОЕ ПОЛОЖЕНИЕ ГУБЕРНИИ

За отчетные две недели положение губернии сильно ухудшилось. Советский аппарат деревни совершенно разрушен, с одной стороны, благодаря сильно развившемуся и разросшемуся бандитизму, охватившему почти все уезды губернии, в связи с создавшимся положением на фронте и развившейся энергичной работой подпольных контрреволюционных организаций и агентов. Целиком охвачены бандитизмом Каневский, Уманский, Звенигородский, Таращанский уезды, частично же охвачены все остальные уезды Киевщины. С другой стороны, окончательно разрушили аппарат как в деревнях, так и в некоторых уездных городах создавшаяся паника в связи с эвакуацией и, главным образом, проходящие воинские части, в особенности 1-ой Конной армии Буденного, которые повсюду на своем пути буквально сметали советский аппарат (Радомысльский, Таращанский, Сквирский, Липовецкий, Белоцерковский, Киевский и Бердичевский уезды). Отводимые с фронта буденовские части всюду в местечках, крупных селах и даже уездных городах устраивали погромы не только над еврейским населением, но и над русскими и над селянами-украинцами. Громили магазины частных торговцев, склады опродкомов, собеза и других учреждений и самые учреждения. избивали и убивали евреев, коммунистов, военкомов и других ответственных и неответственных советских работников и служащих, которые вынуждены были скрываться как от неприятеля или налетевшей банды.

На рынках и в деревнях грабили селян, не разбирая бедняков и кулаков, раздевали на улицах, забирали одежду, забирали скот, фураж, деньги проч. Вырезывали в местечках еврейские семьи, сжигали дома, грабили синагоги, разбивая скрывали и разрывая Тору (Тараща и другие местечки уезда). Такое поведение буденовских частей, частей Красной Армии произвело огромное и неизгладимое впечатление на селянство, которое после польской оккупации, носившей в уездах характер грабежей и налетов, с таким доверием шло навстречу Советской власти, навстречу всем ее мероприятиям, как единственной власти, несущей с собой порядок и законность. Теперь же селянство все восстало против Советской власти, партийным и советским работникам опасно выезжать в уезд и вести агитацию среди селянства. Масса селян идет

в банды, восстания охватили целые волости и районы (Таращанский, Липовецкий, Сквирский уезды). Вот дословно доклад заведующего Сквирским Политбюро ярко рисующий, как поведение проходящих через уезд частей 1-й Конной армии, так и положение уезда и настроение селянства, создавшееся благодаря этому:

«Доношу до Вашего сведения, что уезд до прихода буденовских некоторых кавалерийских частей и перехода их через уезд, был как в политическом состоянии, также во всем масштабе советской работы вполне надежным и все селянство уезда всецело за Советскую власть, но благодаря этим проходящим частям буденовской армии в данный момент положение уезда таково, как-будто бы, в уезде не было 5 лет Советской власти. Буденовцы настолько восстановили все селянство уезда, что о том, чтобы в село заехать и говорить с селянами думать не приходится, ибо селянство после такого нашествия все против нее.

Буденовцы по всем местечкам грабят, привозят в деревню и продают только на николаевские деньги. На вопрос селян к буденовцам-красноармейцам: «Кто вы такие, или поляки или махновцы?», они отвечают: «Мы сами не знаем кто мы такие, нам Советская власть надоела. В местечке Вчрайшем был погром и есть жертвы, еще не установлено сколько. Также в м. Паволочь изнасиловали девушек, встречают на улицах мирных граждан, останавливают и снимают кольца с рук. 7-го октября в м. Ружине сделали погром, палат местечко и требуют коммунистов, комиссаров, милицию и судугрозыск. Это есть какая то дикая оргия, которая сметает все на пути перед собой, лозунги их: «Бей жидов, коммунистов и комиссаров», и если селянство видит такую картину перед собой, то оно определенно восстало и не знает, за кем идти и кому верить. Все селянство опьянело от такой дикой разнуздавшейся банды. Я 6-го октября выезжал в уезд с отрядом, и как только селяне нас увидели, то все разбежались. Но некоторым более сознательным из селян говорят: «Це ті казаки, що колись були, вони тоді били нагаями и теперь бьют нагаями», «Це не Красная Армия, а це якісь то бандити». Такое настроение по всем уездам. Сейчас мы, партийные работники, не знаем, за что взяться, из нас никто не решается ехать в села агитировать среди селян, но все-таки, все партийные работники всеми силами стараются рассеять создавшуюся панику и восстановить положение».

Таково положение во всех уездах, через которые проходили части 1-й Конной армии Буденного или другие воинские части, отводимые и отходящие с фронта. Так, прибывший с фронта в Радомысль штаб Пластунской бригады вместе с некоторыми частями во главе с комиссаром Холодовым также 2-го октября устроили в городе еврейский погром.

РАБОТА СОВЕТСКИХ И ПАРТИЙНЫХ УЕЗДНЫХ ОРГАНОВ

Как уже говорилось выше, советский аппарат уездов окончательно развалился, и лишь в последние дни после заключения перемирия и улучшения положения на фронте начала восстанавливаться связь губернского центра с уездами и восстанавливается там работа. По распоряжению фронтовых частей Бердичевский уездом уже начал эвакуацию, из Радомысля по распоряжению начдива 44-й несколько дней сидел в с. Вишевичи в 18 верстах от Радомысля. Уездомкомом и уездпарткомом вместо эвакуационных коммунистам выдавалось по 2 пуда соли, из соли упродкома, которая предназначалась для населения. Оставшаяся на складах соль была разграблена возмущенным населением, которое видело, как коммунисты получали пудами соль. Кроме такой незаконной раздачи соли советские работники позволяли себе всякого рода незаконные действия, эвакуируясь, оставили в учреждениях и на складах имущество, приезжающих же из губернии товарищей стараВ лись отправить в уезд для агитации. Приехавшие в Радомысль, как бы для проведения эвакуации, сотрудники Поарма 12-й ничего не сделали и, забрав соль, уехали дальше, то же самое сделал и штаб Пластунской бригады, учинил кроме того в городе еврейский погром. В настоящее время Радомысльский уездомком отдан под суд за незаконные действия во время эвакуации, работа же в городе и в уезде восстанавливается. В остальных уездах положение почти не лучше. Тараща, Умань, Звенигородка и Канев находятся постоянно в опасности быть занятыми оперирующими в уездах бандами, и кроме того Тараща пережила погром, учиненный 6-й дивизией 1-й Конной армией, громили не только жителей, но и советские учреждения и склады. Липовец, Белая Церковь и Сквир также находились в опасности быть разгромленными буденовцами, которые, проходя через уезды, громили местечки, села и заводы. Особый отдел 1-й Конной армии вынужден был скрыться от своих частей в Б. Церковь. О работе же в деревне, как уже говорилось выше, нельзя было думать, так как с одной стороны селянство настолько восстановлено поведением буденовцев, что готово к открытому восстанию против «Советской власти», а с другой стороны оперирующие банды терроризируют волостные органы, разрушая, уничтожая и расстреливая председателей волревкомов, волвоенокмов и милиции. До некоторой степени сохранился аппарат в деревне лишь в Белоцерковском, Киевском, Чернобыльском и Липовецком уездах, в остальных же уездах работа восстанавливается. Работников волревкомов, волвоенокмов и милиции, эвакуировавшихся в города от банд и погромов, направляют обратно в волости для работы.

«БАНДИТИЗМ» ЧАСТЕЙ КРАСНОЙ АРМИИ

Как уже указывалось выше, воинские части, отходящие и отводимые с фронта, в особенности части 1-ой Конной армии Буденного, при прохождении по губерниям на своем пути почти всюду смели советский аппарат, разгромили местечки, села, устраивали погромы над населением, преследовали и убивали советских работников и коммунистов.

В Сквирском уезде проходящие части 1-ой Конной армии устроили погромы в местечках Вчрайшем, Паволочь, Ружине и др., жгли еврейские дома, раздевали жителей, не разбирались бедный или богатый, еврей или украинец, снимали кольца с рук, забирали деньги, насиловали девушек, разыскивали коммунистов, комиссаров, милицию, чтобы расправиться, их лозунг: «Бей жидов, коммунистов и комиссаров!» Количество жертв погромов еще не выяснено.

В Тараше и в целом ряде сел и местечек уезда также были учинены 6-й дивизией 1-ой Конной армии погромы. Погром в Тараше, начавшийся 9-го октября, длился три дня. Громили склады советских учреждений, магазины частных торговцев, советские учреждения, мирных жителей и все, что попадалось на пути. Во время погрома разбили тюрьму и выпустили до 100 чел. арестованных бандитов, контрреволюционеров и проч. Жертв убитыми насчитывается до 100 чел. и ранеными до 150.

В м. Ставище Тарашанского уезда был произведен погром продполком, которым командует тов. Андрианов. Продармейцы раздевали жителей, избивали и даже убили нескольких селян. Была ими же разгромлена синагога, разбиты скрижали, разорвана Тора.

В Липовецком уезде частями 1-й Конной армии в местечках Плискове, Зозове, Оратове, Ильинцах и почти во всех селах Андрушевской волости было ограблено и избито население. В м. Зозове убито 6 евреев. Остальные жертвы еще и не выяснены.

В Белоцерковском уезде проходящие части раздевали, грабили, избивали и убивали мирное население. 9-го октября в м. Рижановке отряд 6-го Червоного казачего полка устроил погром, разогнал советские учреждения, убивал советских работников, грабил и убивал мирное население. Особый отдел 1-й Конной армии вынужден был, спасаясь от своих частей, скрыться из м. Ракитно в Белую Церковь.

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

В Киевском уезде 440-й полк 1-й Конной армии разгромил Никольско-Борщаговский волвоенком. 396-й Кавалерийский полк 44-й дивизии разгромил в м. Макарове милицию, военкомат, преследовал коммунистов и советских работников, грабил и избивал население. Погромы и грабежи воинских частей в северной части уезда продолжают до сих пор.

В Радомысльском уезде штаб Пластунской бригады, прибывший с некоторыми частями, под командой комиссара Холодова, устроил в городе еврейский погром. Копии главы «Бандитизм» частей Красной Армии отправлены в ЦК РКП, в ЦК КП(б)У и председателю Совнаркома Украины тов. Раковскому.

С подлинным верно:

(Подпись)

Завірена копія. Машинопис [44].

**12. ПІДПИСКА, ЯКУ ДАВАЛИ ПОВСТАНЦІ,
ЩО З'ЯВЛЯЛИСЯ ДО ОРГАНІВ РАДЯНСЬКОЇ ВЛАДИ
ПО АМНІСТІЇ, ОГОЛОШЕНІЙ У ВСЕУКРАЇНСЬКИМ
З'ЇЗДОМ РАД [29]**

13 травня 1921 р.

ПОДПИСКА

Я, нижеподписавшийся гражданин села Рубченки, волости Володарской, уезда Сквирского, губернии Киевской, фамилия Козячина, имя Григорий, отчество Мартынович даю сию подписку Сквирскому уездревкому в том, что я чистосердечно раскаиваюсь в сделанных преступлениях против власти рабочих и крестьян. Все оружие я сдал и больше у меня никакого военного снаряжения нет. Впредь все распоряжения, приказы Соввласти буду выполнять добросовестно, не буду выступать против Соввласти не только с оружием, но и с агитацией. Если же это сделаю, то наперед подписываю смертный приговор.

Подпись

Григорий Козячина.

Подписку принял

Заведуправ Сквирского уезда ревкома
1921 года, мая 13 дня.

А. Богачавский.

Друкарський відбиток,
заповнений представником Повітревкому [18].

13. ЛИСТ ПРЕЗИДЕНТА ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ АКАДЕМІЇ НАУК О.ЛЕВИЦЬКОГО РНК УСРР У ЗВ'ЯЗКУ З АРЕШТОМ АКАДЕМІКА С.ЄФРЕМОВА

8 липня 1921 р.

Копии: Губчека

Предгубпрофобру

ПредГубюста

Губугрозу.

На рассвете 8-го июля с.г. был арестован действительный член Всеукраинской Академии Наук, академик Сергей Александрович Ефремов в его квартире по Гоголевской ул. № 27. Заслуженный ученый, академик Ефремов был вызван в Киев для ничем не смущаемой научной работы следующими охранными грамотами Совнаркома УСРР.

У.С.С.Р.
СОВЕТ
НАРОДНЫХ
КОМИССАРОВ
31 марта 1921 г.
№ 3939

У.С.Р.Р.
РАДА
НАРОДНІХ
КОМІСАРІВ

14. ОХРАННЫЙ ЛИСТ

Настоящим удостоверяется, что Советом Народных Комиссаров УСРР действительному члену Украинской Академии Наук Сергею Александровичу Ефремову предоставляется право свободного проживания в пределах УСРР и что со стороны Советской власти ему никаких обвинений за его прежнюю политическую деятельность не предъявляется.

Председатель Совета Народных Комиссаров – Раковский

Управляющий делами Совнаркома – Солодуб.

У.С.С.Р.
СОВЕТ
НАРОДНЫХ
КОМИССАРОВ
31 марта 1921 г.
№ 3939

У.С.Р.Р.
РАДА
НАРОДНІХ
КОМІСАРІВ

Киевской Губернской Чрезвычайной Комиссии
Копия – Особому Отделу КВО

Совет Народных Комиссаров УСРР по ходатайству Украинской Академии Наук предоставил академику Сергею Александровичу Ефремову право

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

свободного проживания в пределах УСРР и в частности г. Киеве для научных работ, не вменяя ему в вину и не предъявляя к нему никаких обвинений за его прежнюю политическую деятельность, а посему упомянутый академик Ефремов обыскам, арестам и преследованию не подлежит.

Председатель Совета Народных Комиссаров – Раковский Управляющий делами Совнаркома – Солодуб.

Таким образом, арест академика Ефремова является нарушением декрета верховной власти. Нарушение это тем разительнее, что Академии Наук вполне точно известен неоспоримый факт – абсолютно к никакой политической деятельности академик Ефремов со времени своего возвращения на территорию УСРР не был причастен, а всецело посвятил себя научной деятельности, неся ряд чрезвычайно важных и спешных, возложенных на него Всеукраинских наук, научных поручений.

О случившемся печальном, надо думать, недоразумении Всеукраинская Академия Наук сегодня же телеграфно поставляет в известность верховную власть в Харькове.

А Вас Академия Наук настоятельно просит предпринять все скорейшие шаги для немедленного освобождения академика Ефремова, охране больного человека с опасными болезнями сердца и легких.

Поручательство за то, что академик Ефремов никуда из Киева не выедет, берет на себя вся коллегия действительных членов Всеукраинской Академии Наук (16 человек) с Президентом Академии, академиком Орестом Ивановичем Левицким во главе и Непременным Секретарем – академиком Агафангелом Евфимовичем Крымским, уполномоченными от Совнаркома УСРР по управлению Академией Наук.

Из опросов свидетелей ареста выяснилось, что лица, производившие арест, назвали себя посланцами из Уголовного Розыска.

ПРЕЗИДЕНТ ВСЕУКРАИНСКОЙ АКАДЕМИИ НАУК,

Академик
НЕПРЕМЕННЫЙ СЕКРЕТАРЬ АКАДЕМИИ,
УПОЛНОМОЧЕННЫЙ СОВНАРКОМА УСРР
ПО УПРАВЛЕНИЮ АКАДЕМИИ НАУК,

Академик
ПРАВИТЕЛЬ КАНЦЕЛЯРИИ

О. Левицкий

А. Крымский

(Підпис)

Оригінал. Машинопис [16].

15. ПОВІДОМЛЕННЯ КИЇВСЬКОЇ ГУБЕРНСЬКОЇ НАДЗВИЧАЙНОЇ КОМІСІЇ ПРО ВИКРИТТЯ ПІДПІЛЬНИХ ПОВСТАНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

19 серпня 1921 р.

Київська губернська надзвичайна комісія викрила цілу низку великих таємних петлюрівських організацій, що мали на меті організувати по всій Україні повстання проти Радянської влади для відновлення влади Української Народної Республіки.

Ця повстанська робота проводилась в таких організаціях:

1. Всеукраїнський Центральний Повстанський Комітет.
2. Українська військова організація січових стрільців.
3. Київська міська військова організація.
4. Уманська повітова військова організація.
5. Канівський повітовий повстанський комітет.
6. Звенигородський повітовий повстанський комітет та низка інших повстанських організацій.

Всеукраїнський Центральний Повстанський Комітет.

На чолі його були:

1. Чепілко – голова комітету.
2. Наконечний (Дністр) – особистий представник Петлюри на Україні. Мав мандата за № 102, за підписами Петлюри й Тютюнника. Член Всеукраїнського Центрального Повстанського Комітету, уповноважений по зв'язку з закордоном, таємний боротьбист, агент польської контррозвідки.

3. Грудницький – уповноважений Всеукраїнського Центрального Повстанського Комітету по військових справах, колишній командуючий південним фронтом Київщини, а потім командуючий повстанськими загонами на Полтавщині й Чернігівщині.

4. Махиня – начальник зв'язку Всеукраїнського Повстанського Комітету.
5. Суходольський – уповноважений Всеукраїнського Повстанського Комітету.
6. Коротюк – уповноважений Всеукраїнського Комітету по управлінню поштою й телеграфом.
7. Онищук – помічник Коротюка.
8. Комар – зв'язок Всеукраїнського Центрального Повстанського Комітету з усіма повстанськими комітетами Київщини.

9. АбраменкоВАНдрюх – особистий представник Петлюри при Всеукраїнським Центральним Повстанським Комітеті. Інструктор всіх повстанських військ України. Призначений особисто Петлюрою й Тютюнником особли-

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

вим мандатом за підписами останніх, колишній офіцер петлюрівської армії.

10. Бендрик-Ганджа – колишній директор гімназії. Уповноважений Всеукраїнського Центрального Повстанського Комітету освіти. На ньому ж полягав обов'язок зв'язатися з усіма бандами, що оперують на Київщині, зокрема мав бойове завдання зв'язатися з бандою Орлика, для чого не раз їздив до нього.

11. Черкас (Чернаш) – вчитель. Колишній член «Комітету визволення України» на Полтавщині, що його зліквідовано в тому році. Під час ліквідації його Черкас – утік і вступив до Всеукраїнського Центрального Повстанського Комітету, від якого одержав призначення начальника штаба повстанських військ району Янковчі і мав зв'язок з цілою низкою банд.

12. Криницька – жінка полковника Гриня, уповноважена Всеукраїнського Центрального Повстанського Комітету для зв'язку з українською військовою організацією.

13. Чупринка – відомий український письменник. Повинен був їхати в «славетню» ставку бандитів – Холодний Яр для ревізії і встановлення зв'язку з штабом повстанських військ.

Всього по справі Всеукраїнського Центрального Повстанського Комітету заарештовано більш 180 душ, участь яких в організації підтверджено.

Всеукраїнський Центральний Повстанський Комітет уявляє з себе військово-політичну організацію, безпосередньо зв'язану з Петлюрою, Тютюнником і досить відомим другим Відділом Штабу 6-ї польської армії, від якої, як і Савінков, одержував засоби боротьби – отруту та отруйні цигарки. Всеукраїнський Центральний Повстанський Комітет організував по всій Україні повстанські штаби і бойові групи, які по особливих вказівках повинні були одночасно виступати проти Радянської влади. Повстання було призначено спочатку на середину травня б.р., але у згоді з наказом з закордону перенесено було на 15-е червня. (Повстання не відбулося через арешт Київською губчека головних діячів його). Після перевороту Всеукраїнський Центральний Повстанський Комітет повинен був оголосити себе урядом Української Народної Республіки.

Кошти Всеукраїнський Центральний Повстанський Комітет одержував з-за кордону від Петлюри, Тютюнника й Штабу 6-ої польської армії. Всі члени комітету були одночасно й агентами польської контррозвідки.

УКРАЇНСЬКА ВІЙСЬКОВА ОРГАНІЗАЦІЯ

Центр її був у школі червоних старшин. На чолі стояв командир роти Решетухо. Головними членами цієї організації були командири тієї ж школи

на різних посадах: 1. Шостак, 2. Бойко, 3. Паньківський, 4. Відварський, 5. Тимошенко, 6. Залужний, ад'ютант школи і багато інших осіб, заарештованих ГНК.

Особистим представником Петлюри при цій організації був Гуринський-Кухта – діловод у канцелярії школи. Він мав мандат на холсту за підписом Петлюри і Тютюнника. Туринського так само заарештовано.

Ця організація, з одного боку, підлягала Всеукраїнському Центральному Повстанському Комітетові через Туринського, Абраменка-Андрюха, Кривицьку, з другого боку, вона підлягала безпосередньо Петлюрі через того ж таки Туринського.

Всеукраїнський Центральний Повстанський Комітет передбачав організувати повстання, ця організація мала відограти найактивнішу роль, як єдина військова сила, що мала по всій Україні свої відділи. Всі ці відділи – зліквідовано.

КИЇВСЬКА ВІЙСЬКОВА ОРГАНІЗАЦІЯ

На чолі стояв полк. Гринь, член Всеукраїнського Центрального Повстанського Комітету і уповноважений Комітету для організації повстання в Києві і його околицях. Головними членами були:

1. Курдаш-Івашко, відомий бандит.
2. Оксаненко – кол. завгосп київського Крайдержвидату.
3. Дашковський – відомий бандит.
4. Филоненко – пом. нач. ст. Буча.
5. Шаповал – бандит.
6. Ковтунович.
7. Лимаренко – телеграфіст.
8. Никифоренко – батько, син і дочка. Всіх цих осіб, свідомих учасників (60 чол.) заарештовано і викрито їхню участь.

Ця організація підлягала Всеукраїнському Комітетові, з яким була зв'язана через Гриня, Бендрика і Чупринку. Кошти вона одержувала від ВЦПК. У момент ліквідації організації і членів її було викрито розроблений плян, як захопити Київ і його околиці.

УМАНСЬКА ПОВІТОВА ВІЙСЬКОВА ОРГАНІЗАЦІЯ

Організовано її ВЦПК і одночасно штабом Тютюнника. На чолі цієї організації стояли:

1. Мирон – особистий представник Петлюри й Тютюнника, від котрих мав мандат за їх підписами.

ЧЕРВОНІЙ ТЕРОР

2. Саврий – старий відомий петлюрівський діяч, видатний офіцер Галицької армії.

3. Балабан – голова Уманського райсоюзу, – видатний старий петлюрівський діяч.

4. Новик – колишній комісар Уманського повіту при Петлюрі. Був скарбником Уманського Повстанського Комітету.

5. Обсага – артист.

6. Галка

7. Буняк – начальник районної міліції с. Верхнячки.

8. Ілїнський

9. Галай

10. Багрянничний

11. Зверев

12. Луканевський

13. Лапицький

14. Дудник і низка інших осіб кількістю 99 чоловіка, яких заарештовано ЧК. Ця організація мала зв'язок з отаманом Дерещуком і іншими бандитами, що оперували в Уманському повіті.

Дерещук був членом Уманського Повстанського Комітету.

Під час арешту членів організації в них знайдено плану захвату м. Умані і повіту. У них був таємний список відомих робітників, котрих вони мали на думці знищити під час повстання.

Гроші організація одержувала безпосередньо з-за кордону, з штабу Тютюнника. Вони підлягали, як військові, Українській військовій організації, з якою держали зв'язок через Мирона і заарештованого студента Нерослюка, а в горожанському відношенню ВЦПК, від якого одержували директиви.

ЗВЕНИГОРОДСЬКИЙ ПОВІТОВИЙ ПОВСТАНСЬКИЙ КОМІТЕТ

На чолі його стояли:

1. Щедрий – галичанин,
2. Недзельський Кирило – куркуль,
3. Нездельський – куркуль,
4. Славенко,
5. Юшкевич,
6. Ткаченко,
7. Драга,
8. Заремба і багато інших осіб, арештованих Чека.

Він підлягав безпосередньо Уманському ПК. По своїй конструкції, в цілому був схожий з УПК.

Грошові засоби одержував також з-за кордону, від штабу Тютюнника, через Уманський Повстанський Комітет, через нього ж він одержував і директиви від ВПЦК.

КАНІВСЬКИЙ ПОВІТОВИЙ ПОВСТАНСЬКИЙ КОМІТЕТ

На чолі його стояли:

1. Шарова, 2. Білошкурський, 3. Голуб, 4. Правдивий, 5. Дорошенко, 6. Гончар, 7. Куделя, 8. Хоменко, 9. Грицаєнко й інші особи, заарештовані Чека.

Канівський Повітовий Повстанський Комітет був одним з комітетів, організованих ВЦПК. По своїм завданням і конструкції він цілком відповідав наведеному вище даним.

Голова Губчека

Лівшіц.

Завсекретоператвідділом

А. Капустянський [6].

**16. З ДОПОВІДІ ЗАВІДУЮЧОГО ВІДДІЛОМ ЮСТИЦІЇ
МИХАЙЛИКА НА ЗАСІДАННІ КИЇВСЬКОГО
ГУБВИКОНКОМУ ПРО КІЛЬКІСТЬ ЗААРЕШТОВАНИХ
В ТЮРМАХ ГУБЕРНІЇ**

10 вересня 1921 р.

На 1 июля с.г. содержалось следующее количество заключенных: в губернских концентрационных лагерях 939 человек, в ДОПРе № 1 – 1697 чел., в ДОПРе № 2 – 284 чел., в Бердичевском ДОПРе – 244 чел., в Звенигородском – 226 чел., в Каневском – 29 чел., в Таращанском – 261 чел., в Уманском – 172 чел., в Чернобыльском – 70, в Липовецком – 94, в Радомысльском – 149, в Сквирском – 136 и больных в ДОПРе № 1 – 262. Всего 4578 чел. [11].

**І. ПОВІДОМЛЕННЯ КИЇВСЬКОЇ ГУБЧЕКА ПРО ВИРОК
У СПРАВІ ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ПОВСТАНСЬКОГО КОМІТЕТУ**

10 вересня 1921 р.

28-го августа 1921 г. коллегия Киевской губернской чрезвычайной комиссии рассматривала дело по обвинению членов и участников Всеукраинского повстанческого комитета, участников городской военной организации, участников военной организации сечевых стрельцов и участников боевой группы атамана Бессарабенко в тяжелых преступлениях против Украинской Социалистической Советской Республики с целью ниспровержения рабоче-крестьянской власти и восстановления «Украинской Народной Республики» против воли рабочих и крестьян, в изменнической политике против украинского народа, имевшей целью отдачу Украины под иго польских панов и

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

держав Антанты. Коллегия КГЧК постановила: за участие в организации и руководстве повстанческой работой на территории Советской Украины нижеупомянутых граждан приговорить к высшей мере наказания – расстрелу:

1. Чепилко Иван Осипович, 40 лет;
2. Наконечный Федор Ефимович, 37 лет;
3. Махиня Спиридон Григорьевич, 26 лет;
4. Грудницкий Александр Григорьевич, 29 лет;
5. Комарь Николай Степанович, 45 лет;
6. Коростюк Зотик Иванович, 39 лет;
7. Онищук Леонтий Сидорович, 34 года;
8. Косарь Елена Сергеевна, 33 лет;
9. Заяц Феодосий Афанасьевич, 35 лет;
10. Заяц Анастасия Михайловна, 35 лет;
11. АбраменкоВАндрух Иван Антонович, 25 лет;
12. Гринь Юрко Сидорович, 29 лет;
13. БендрикВГанжа Капитон Ефимович, 42 года;
14. Кривицкая Юлия Митрофановна, 30 лет;
15. Суходольский Макарий Иванович, 36 лет;
16. Колтунович Аркадий Дементьевич, 24 года;
17. Курдыш-Ивашко Кондратий Кузьмич, 29 лет;
18. Лимаренко Иван Петрович, 30 лет;
19. Филоненко Ефим Иванович, 25 лет;
20. Чупринка Григорий Абрамович, 42 года;
21. Копиц Феогност Иванович, 19 лет;
22. Никифоренко Петр Васильевич, 50 лет;
23. Карпенко Абрам Сергеевич, 23 года;
24. Дашковский Александр Алексеевич, 20 лет;
25. Шаповал Ефим Артемович, 23 года;
26. Решитухо Антон Иванович, 31 год;
27. Шостак Терентий Иванович, 24 года;
28. Перослик Николай Макарович, 30 лет;
29. Бендарский Деонисий Лукьянович, 24 года;
30. Тимошенко Владимир Семенович, 25 лет;
31. Бойко Иван Онуфриевич, 28 лет;
32. ГуринскийВКухта Петр Михайлович, 24 года;
33. Дашковский Осип Станиславович, 25 лет;
34. Залужный Михаил Львович, 27 лет;
35. Зубрицкий Александр Федорович, 31 год;
36. Стасин Моисей Макарович, 50 лет;

37. Баньковский Александр Антонович, 31 год;
38. Майорский Марк Израилевич, 44 года;
39. Степанова Надежда Семеновна, 29 лет.

**II. К заключению в концентрационный лагерь
сроком на 5 лет приговорены:**

1. Вингрижиновская Мария Васильевна, 22 лет;
2. Шидловский Степан Петрович, 24 лет;
3. Никифоренко Елизавета Петровна, 20 лет;
4. Никифоренко Клавдия Петровна, 19 лет;
5. Якуб Варвара Семеновна, 20 лет;
6. Шебатенко Степан Никифорович, 23 лет;
7. Алексеенко Иван Семенович, 24 лет;
8. Осипчук Ефим Григорьевич, 26 лет;
9. Симак Софья Платонична, 25 лет;
10. Вернигор Антон Харламович, 25 лет;
11. Моторный Данил Викторович, 28 лет;
12. Майорская Ревекка Семеновна, 29 лет;
13. Брагинский Арон Давидович, 42 года;
14. Зубрицкая Наталья Клементьевна;
15. Одинец Клементий Иванович;
16. Деликатный Сергей Алексеевич, 46 лет;
17. Прихоженко Иван Евтихиевич;
18. Дорно Отто Эдуардович.

**III. К заключению в концентрационный лагерь
сроком на два года приговорены:**

1. Кириченко Дмитрий Лазаревич, 27 лет;
2. Гулис Соломон Иосифович;
3. Рихард Анна Теодоровна.

**IV. К заключению в концентрационный лагерь
сроком на один год приговорены:**

1. Хинич Анна Федоровна, 43 лет;
 2. Пискижева Юстина Акимовна;
 3. Данилова Раиса Сергеевна;
 4. Чепилко Ольга Андреевна.
- Киевская губернская чрезвычайная комиссия [11].

ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Архів Зиля Андрія Степановича.
2. Архів Стрілько-Тютюн Валентини Василівни.
3. Бориспільський державний історичний музей.
4. Великий голод в Україні 1932–1933 років: у IV т. Т. III. Свідчення очевидців для Комісії Конгресу США / Виконавчий директор Комісії Джеймс Мейс. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. – 782 с.
5. Газета «Боротьба», 1918, 2 березня.
6. Газета «Вісті». (Київ), 1921, 19 серпня.
7. Газета «Колективіст», 1937, 30 серпня.
8. Газета «Колективіст», 1937, 29 вересня.
9. Газета «Колективіст», 1937, 2 жовтня.
10. Газета «Колективіст», 1937, 19 жовтня.
11. Газета «Пролетарская Правда», 1921, 10 сентября.
12. Газета «Пролетарська Правда», 1937, 22 жовтня.
13. Газета «Трудова слава», 1988, 16 липня.
14. Газета «Трудова слава», 1990, 4 липня.
15. Газета «Трудова слава», 1991, 18 липня.
16. Державний архів Київської області. Ф. РВ1, Оп. 1, Сп. 249.
17. Державний архів Київської області. Ф. РВ1, Оп. 4, Сп. 1.
18. Державний архів Київської області. Ф. РВ111, Оп. 1, Сп. 770.
19. Державний архів Київської області. Ф. 112, Оп. 1, Сп. 5586.
20. Державний архів Київської області. Ф. 353, Оп. 264.
21. Державний архів Служби Безпеки України. Ф. 16, Оп. 30, Сп. 105.
22. Державний архів Служби Безпеки України. Сп. 56281.
23. Державний архів Служби Безпеки України. Сп. 60259.
24. Державний архів Служби Безпеки України. Сп. 74760.
25. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://www.memorial.kiev.ua/genocyd-ukrajinciv/tortury/166-tajemnycja-zhovtnevo-palacu.html>
26. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/48-91-p>

27. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/431/2007>
28. Журнал «Большевик», 1919, 25 мая.
29. Журнал «Большевик», 1919, 29 августа.
30. З архівів ВУЧК-ГПУ-НКВД-КГБ №1 (38) 2012 р. / З 11 Харків: Права людини, 2013. – 352 с.
31. Згуровський М. Брати Касяненки: політ кризь морок часу // Київський політехнік. – 2011. – № 1–4.
32. Касяненко Григорій // Енциклопедія українознавства: Словникова частина: [в 11 т.] / Наукове товариство імені Шевченка; гол. ред. проф., д-р Володимир Кубійович. – Париж; Нью-Йорк: Молоде життя, 1955 – 1995. – Т. 3. – С. 985.
33. Касяненко Євген // Енциклопедія українознавства: Словникова частина: [в 11 т.]/Наукове товариство імені Шевченка; гол. ред. проф., д-р Володимир Кубійович. – Париж; Нью-Йорк: Молоде життя; Львів; Київ: Глобус, 1955 – 2003. – Т. 3. – С. 985.
34. Касяненко Євген Іванович // Українська журналістика в іменах: Матеріали до енциклопедичного словника / НАН України. ЛНБ ім. В. Стефаника. НДЦ періодики; За ред. М.М. Романюка; Передм. В. Качкана. – Львів, 1994. – Вип. 1. – С. 88 – 91.
35. Политические процессы 30–50-х годов.
36. Попович М. Червоне століття. – К.: АртЕк, 2005. – 888 с.
37. Реабілітовані історією. Київська область. Книга друга. – К.: Основа, 2007. – 1040 с.
38. Реабілітовані історією. Київська область. Книга третя. – Київ: Основа, 2011. – Р. 31. 984 с.
39. Реабилитация. Политические процессы 30–50-х годов.
40. Стрілько-Тютюн В.В. На перехрестях тисячоліть. Село Вишеньки. Нариси з історії, культури та побуту. – К., 2015. – Т. 2. – 462 с.
41. Стрілько-Тютюн В.В. На перехрестях тисячоліть. Село Вишеньки. Нариси з історії, культури та побуту. – К., 2015. – Т. 5. – 428 с.
42. Стрілько-Тютюн В.В. Янголи України. 100-річчю Бориспільської «Просвіти» присвячується. – К., 2016. – 320 с.
43. Трагедия советской деревни: Коллективизация и раскулачивание 1927–1939 гг. Документы и материалы в 5 т. Т. 1 май 1927 – ноябрь 1929 – Москва; 1999.

44. Центральний державний архів громадських об'єднань України. Ф. 1, Оп. 20, Сп. 197
45. Центральний державний архів громадських об'єднань України. Ф. 1, Оп. 20, Сп. 528.
46. Центральний державний архів громадських об'єднань України. Ф. 263, Оп. 1, Сп. 122.
47. Центральний державний архів громадських об'єднань України. Ф. 263, Оп. 1, Сп. 634.
48. Центральний державний архів громадських об'єднань України. Ф. 263, Оп. 1, Сп. 1966.
49. Центральний державний архів громадських об'єднань України. Ф. 263, Оп. 1, Сп. 1979.
50. Центральний державний архів громадських об'єднань України. Ф. 263, Оп. 1, Сп. 16511.
51. Центральний державний архів громадських об'єднань України. Ф. 263, Оп. 1, Сп. 16629.
52. Центральний державний архів громадських об'єднань України. Ф. 263, Оп. 1, Сп. 36261.
53. Центральний державний архів громадських об'єднань України. Ф. 263, Оп. 1, Сп. 45210.
54. Центральний державний архів громадських об'єднань України. Ф. 263, Оп. 1, Сп. 48012.
55. Центральний державний архів громадських об'єднань України. Ф. 263, Оп. 1, Сп. 49081.
56. Центральний державний архів громадських об'єднань України. Ф. 263, Оп. 1, Сп. 57530.
57. Центральний державний архів громадських об'єднань України. Ф. 263, Оп. 1, Сп. 59420.
58. Центральний державний архів громадських об'єднань України. Ф. 263, Оп. 1, Сп. 65176.
59. Центральний державний архів громадських об'єднань України. Ф. 263, Оп. 1, Сп. 65177.
60. Центральний державний архів громадських об'єднань України. Ф. 263, Оп. 1, Сп. 66694.
61. Центральний державний архів громадських об'єднань України. Ф. 263, Оп. 1, Сп. 67220.

ПРО АВТОРА

Валентина Стрілько-Тютюн народилася в селі Вишеньки Бориспільського району Київської області в сім'ї медиків – Тютюна Василя Охримовича та Тютюн (Чечуги) Марії Іванівни. Закінчила Київський державний університет імені Тараса Шевченка. Кандидат педагогічних наук, депутат Київської обласної ради VI скликання.

Працювала вчителем, заступником директора, директором Гнідинської середньої школи Бориспільського району Київської області, заступником голови Київської обласної державної адміністрації, радником Керівника Апарату Верховної Ради України, помічником Голови Верховної Ради України.

Вагомий внесок зроблений нею особисто по увіковіченню пам'яті київського князя Ярослава Мудрого, за її ініціативи надано статус Національного заповідника Вишгородському історичному комплексу Київської області, де була резиденція князя Ярослава Мудрого, та прийнято рішення про спорудження пам'ятника Ярославу Мудрому в Києві. Одним із спонсорів його спорудження виступив Міжнародний благодійний фонд імені Ярослава Мудрого.

Валентина Стрілько у 80-х роках ХХ століття вела активну боротьбу за незалежність України. Вона була одним з ініціаторів створення на Бориспільщині «Народного руху України за перебудову» і першим головою цієї організації в 1990 році.

На початку 90-х років ХХ століття стояла у витоків створення Всеукраїнської громадської організації «Товариство української мови ім. Т. Шевченка».

Досвід Гнідинської школи, де вона довгий час працювала директором, згадується в новітній історії освіти України, зокрема, в монографіях і наукових працях. Концепція розвитку національної освіти, розроблена її педагогічним колективом та апробована в Гнідинській школі на Бориспільщині, була одною із складових при розробці нових шкільних навчальних планів в незалежній Україні.

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

Автор перших в Україні підручників з етики для початкових класів, ініціатор видання перших підручників для початкових класів з новим змістом освіти, має близько ста публікацій про проблеми освіти в Україні.

Ініціатор створення Всеукраїнської асоціації директорів шкіл України, що успішно діє до сьогодні. Нею започатковано в школах України нова форма позакласної роботи – Мала академія народних мистецтв, а також новий навчальний предмет – народознавство.

Громадська і освітня діяльність Стрілько відома не тільки в Україні, а й далеко за її межами: Росії, Канаді, США, Австралії, Німеччині, Англії, Франції, Угорщині та інших країн світу.

За її ініціативи та безпосередньої участі встановлено пам'ятники Павлу Чубинському та Володимирі Мономаху в Борисполі, гетьману Івану Мазепі на його батьківщині в селі Мазепинці Білоцерківського району Київської області.

Працює на посаді Президента Міжнародного освітнього фонду імені Ярослава Мудрого. Під її керівництвом міжнародна громадська організація стала однією з найвідоміших в Україні, визнана лауреатом Національного конкурсу «Благодійна Україна – 2012» та «Благодійна Україна – 2013», стала переможцем Національного рейтингу благодійників в номінації «Лідер у сфері освіти та науки» в 2014 та 2015 роках.

За багаторічну сподвижницьку роботу в ім'я України та активну благодійну і громадську діяльність удостоєна премій Ліги українських меценатів імені Євгена Чикаленка, імені Дмитра Нитченка, а також відзначена Міжнародною премією «Тріумф», нагороджена орденом Христа Спасителя.

ВИСЛОВЛЮЮ ЩИРУ ВДЯЧНІСТЬ

ЗА ФІНАНСОВЕ СПРИЯННЯ У ВИДАННІ КНИГИ:

Бориспільському міському голові

Федорчуку Анатолію Соловйовичу,

та депутатам Бориспільської міської ради VII скликання

А ТАКОЖ ЗА ДОПОМОГУ У ЗБОРІ МАТЕРІАЛІВ:

заступнику Бориспільського міського голови

Пасенко Людмилі Василівні,

директору Державного архіву Київської області

Каменєвій Софії Арсеніївні,

методисту методичного кабінету

Відділу освіти Бориспільської районної державної адміністрації

Гриценку Леоніду Григоровичу,

голови Бориспільської районної спілки краєзнавців України

Зилію Андрію Степановичу,

директору Іванківського народного краєзнавчого музею

Зінченку Петру Федоровичу,

спеціалісту Державного архіву Київської області

Корінному Миколі Миколайовичу,

Працівникам Міжнародного освітнього фонду імені Ярослава Мудрого

Саух Ользі Вікторівні,

Гудзенку Оксані Віталіївні.

ЗМІСТ

Слово до читача.....	5
Пам'ятай (<i>Олександр Олесь</i>).....	7
Ліміти смерті.....	8
Розділ I. ТЕРОР ПРОТИ УКРАЇНСЬКИХ ДІЯЧІВ	13
Депутати Української Центральної Ради.....	14
Члени Бориспільської «Просвіти».....	14
Брати Касяненки.....	22
Розділ II. ЛІКВІДАЦІЯ УЧАСНИКІВ ЗБРОЙНОГО ОПОРУ	31
За Україну, за її волю!.....	32
Учасники Бориспільського антибільшовицького повстання 1920 року.....	34
Члени Всеукраїнського Центрального Повстанського Комітету.....	48
Прем'єр підпільного українського уряду.....	49
Солдати української повстанської армії.....	58
Розділ III. ПЕРЕСЛІДУВАННЯ ІНТЕЛІГЕНЦІЇ	75
Розстріляні та засуджені до різних термінів ув'язнення представники інтелігенції.....	76
Державний службовець Української Народної Республіки.....	82
Соратник Леся Курбаса.....	92
Побратим Максима Рильського.....	102
Сміливий бібліотекар.....	125
Художник Української Народної Республіки.....	136
Розділ IV. ЗАСУДЖЕНІ ДО РОЗСТРІЛУ	163
Машина смерті.....	164
Розстріляні за антирадянську пропаганду.....	166
Бориспіль.....	166
Бориспільський район.....	171
Довідки ціною в життя.....	179
Реабілітований посмертно.....	186
Розділ V. КОЛЕКТИВНІ СТРАТИ	199
Колективні вбивства.....	200
Колективний вирок.....	215
Розділ VI. РЕПРЕСОВАНІ КАРАЛЬНИМИ ОРГАНАМИ	243
Засуджені за антирадянську пропаганду до різних термінів ув'язнення.....	244

Бориспіль	244
Бориспільський район	253
«Нам треба рятувати Україну від більшовиків»	281
Загублена доля	291
Репресований за національністю	306
Він любив Україну і рідну землю	319
З Москви на Україну віють холодні вітри	334
Розділ VII. БЕЗ ПОЩАДИ ДО ЖІНОЦТВА	337
Мадонни-великомучениці	338
Дружина галичанина	342
Вижила і повернулась	351
Переслідувана за віру	359
Розділ VIII. ЗНИЩЕННЯ ЗАМОЖНОГО СЕЛЯНСТВА	385
Жорстока війна проти селянства	386
Розкуркулені	389
Бориспіль	389
Бориспільський район	391
Радянський армагедон	419
Протокол № 6. Засідання Підготовчої Комісії Окрвиконкому в справі виселення куркулів	457
Список куркулів, що підлягають виселенню згідно з Постановою Окрвиконкому по Бориспільському району	458
Список лиц намеченных к высылке, но не могут быть высланы по той причине, что главы этих семей арестованы Окружным Отделом ГПИ при последней операции, и в этих семьях нет ни одного совершеннолетнего мужчины, при том имеются большие семьи с малолетними детьми	460
Нескорені хлібороби	520
Спогади очевидців	544
Розділ IX. КРИВАВІ ЖНИВА	553
Криваві жнива	554
«Все своє життя я поклав на боротьбу з радянською владою»	563
Розділ X. РОЗПРАВА З ДВОРЯНАМИ	573
Розправа з дворянами	574
P. S.	591
Таємниця Жовтневого палацу	592

Розділ XI. РЕАБІЛІТОВАНИ ІСТОРІЄЮ	597
Розділ XI. ДОДАТКИ	639
1. Указ Президента України. Про заходи у зв'язку з 70-ми роковинами Великого терору – масових політичних репресій 1937–1938 років	640
2. Червоний терор 1937–1938 років	642
3. Повідомлення про масовий розстріл чекістами громадян Київщини.....	674
4. Відозва Об'єднаної Ради Повстанського Козацтва Канівського, Васильківського і Київського повітів до населення з закликом до боротьби за Незалежну Українську Радянську Соціалістичну Республіку	676
5. Листівка, видана Виконкомом Ржищівської Волосної Ради робітничих та селянських депутатів, із закликом до боротьби за Незалежну Україну	677
6. Передова стаття газети «Большевик» про червоний терор і повідомлення про розстріл Київською губернською ЧК громадян Києва.....	679
7. Відозва командування 3-ої Селянської Повстанської дивізії до селян і робітників України.....	681
8. Повідомлення газети «Боротьба» про жертви більшовицького терору у Києві	682
9. Докладная записка об оперативно-следственной работе УНКВД Киевской области.....	683
10. З оперативного наказу Народного Комісара Внутрішніх Справ СРСР М.Єжова № 00447 про репресування колишніх куркулів, карних злочинців та інших антирадянських елементів	685
11. Лист ЦУПЧРЕЗКОму ЦК КП (б)У про політичне становище в Київській губернії з 1 по 15 жовтня 1920 р. і безчинства частин І-ої кіної армії С.Будьоного	689
12. Підписка, яку давали повстанці, що з'явилися до органів Радянської влади по амністії, оголошеній V Всеукраїнським з'їздом Рад.....	693
13. Лист Президента Всеукраїнської Академії наук О. Левицького РНК УССР у зв'язку з арештом академіка С.Єфремова	694
14. Охранный лист (С.О.Єфремову)	694
15. Повідомлення Київської Губернської Надзвичайної Комісії про викриття підпільних повстанських організацій	696
16. З доповіді завідуючого відділом юстиції Михайлика на засіданні Київського Губвиконкому про кількість заарештованих в тюрмах губернії.....	700
Використані джерела	703
Про автора	706
Висловлюю щирю вдячність	708

Інформаційне видання

ВАЛЕНТИНА СТРІЛЬКО-ТЮТЮН

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР

Історичне дослідження

Літературний редактор

Кириленко Наталія Євгенівна

Дизайн та коректура

Стрілько-Тютюн Валентина Василівна

Набір текстів та відповідальний за випуск

Саух Ольга Вікторівна

Макет та верстка

Пустова Олена Андріївна

ВКК «БАЛАНС-КЛУБ» Україна,
49047, м. Дніпро,
пров. Верстатобудівельний, 4
Тел. (056) 370-44-25
E-mail: print@balance.ua

Підписано до друку 10.04.2017.

Формат 60×90 1/16.

Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Друк і кольороподіл друкарні ВКК «Баланс-Клуб»
49047, м. Дніпро, пров. Верстатобудівельний, 4